

ກ. ມາກ-ຟ.ອັງເກນ

ວ.ອ.ເລນິນ

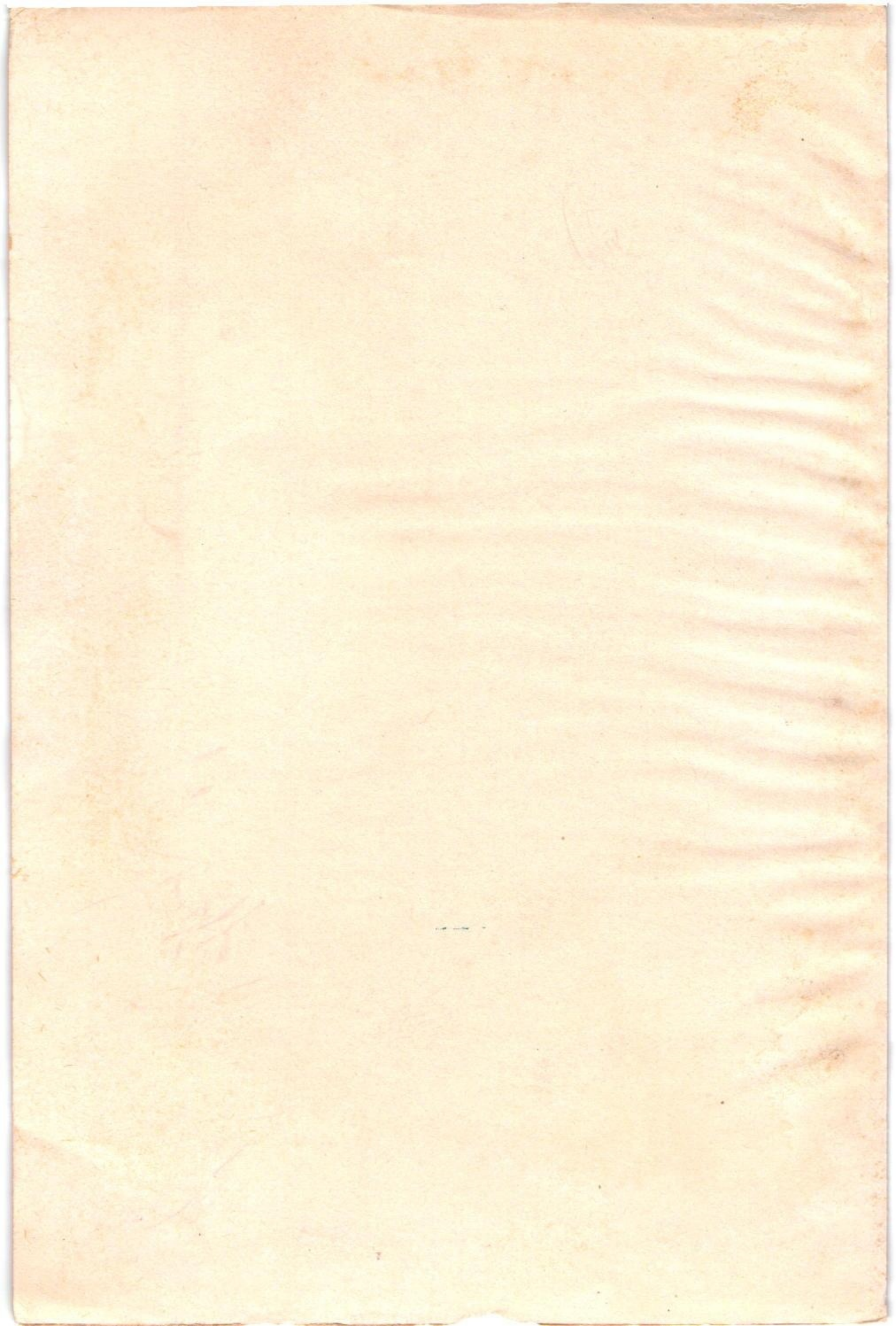
ກ່ຽວກັບ

ການແບ່ງງານສັງຄົມ

ST

ສຳນັກພິມຈຳຫນ່າຍຊືເທັດ

ຮຳໂນ້ຍ 1987

ຊາວກໍາມາຊີບທຸກໆ ບະເທດ
ຈົ່ງສາມັກຄີກັນ !

ກ. ມາກ-ພ.ອັງແກນ

ວ.ອ.ເລນິນ

ກ່ຽວກັບ

ການແບ່ງງານສັງຄົມ

ສຳນັກພິມຈຳຫນ່າຍຊີເທິດ

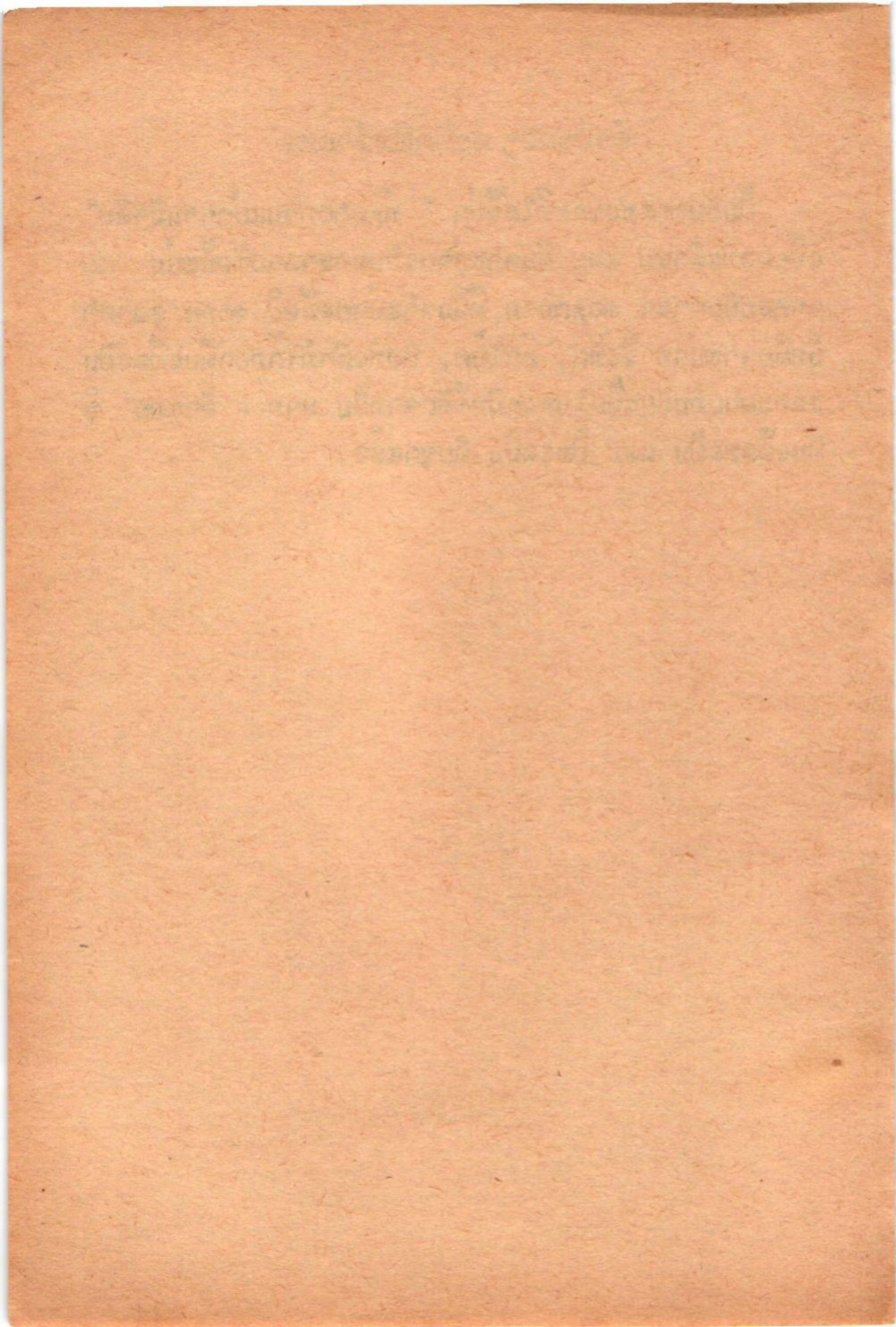
ຮຳໂນ້ຍ 1987

Handwritten red ink scribbles

Handwritten red ink scribbles

ຄໍາບົ່ງຂອງ ສໍານັກພິມຈໍາໜ່າຍ

ປັນບັນຫາສະເພາະທີ່ໃສ່ຊື່ວ່າ " ກ່ຽວກັບການແບ່ງງານສັງຄົມ" ເຊິ່ງພວກເຮົາແປ ແລະ ພິມຈໍາໜ່າຍເປັນພາສາລາວຫົວນີ້ແມ່ນ ແປ ຈາກສະບັບພາສາ ຫວຽດນາມ ທີ່ພິມຈໍາໜ່າຍເມື່ອປີ 1977 ຂອງສໍານັກພິມຈໍາໜ່າຍ ຊື່ເທິດ, ຮ່າໂນ້ຍ. ພວກເຮົາກໍໄດ້ກວດຄົ້ນເພື່ອເປັນ ເອກະພາບກັນກັບເນື້ອໃນຂອງມັນທີ່ຄົດຈາກປັນ ນາກ - ອັງແກນ ນີ້ ພິມເລືອກເຟັ້ນ ແລະ ປັນເລນິນ ຄົບຊຸດແລ້ວ.

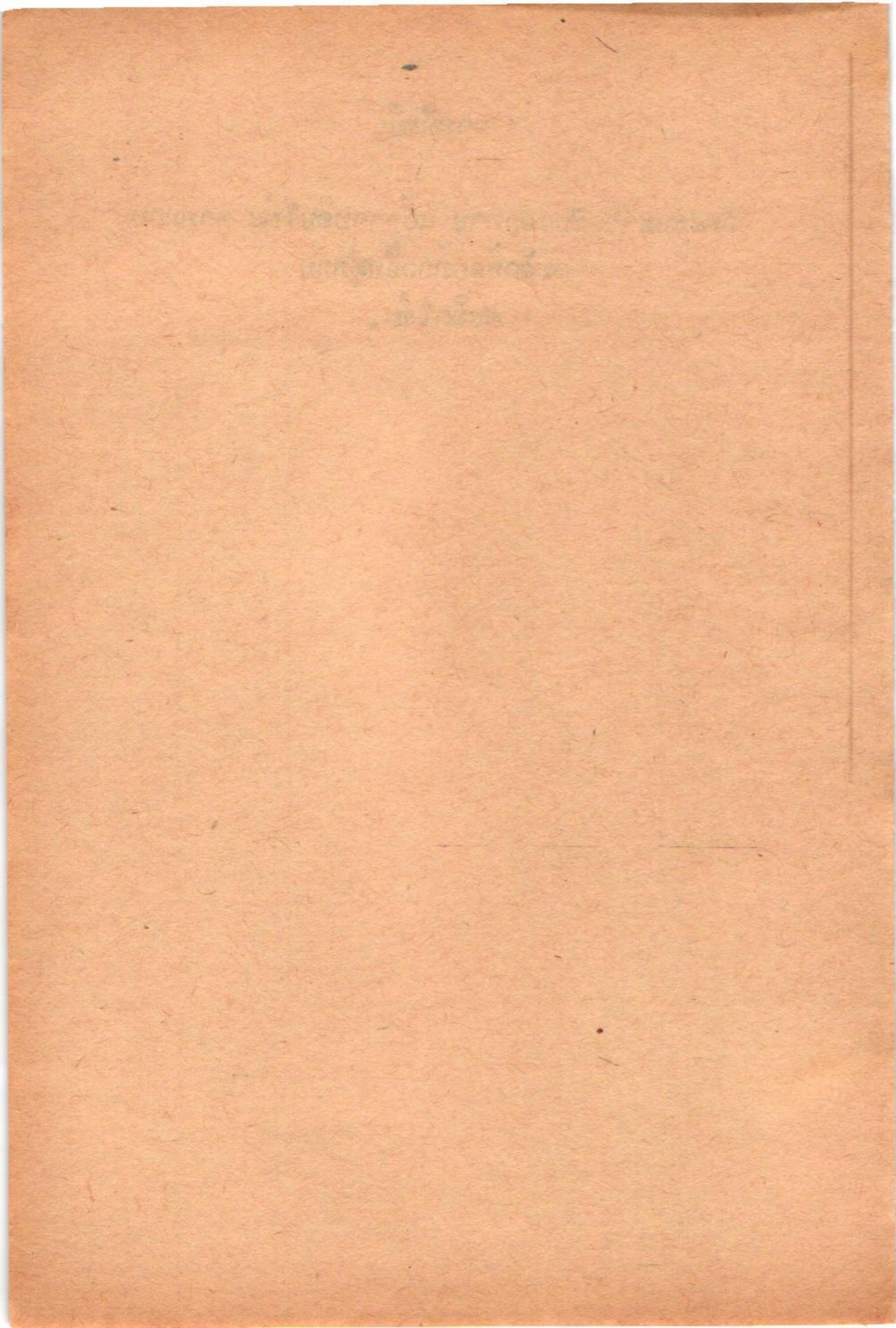

ພາກທີໜຶ່ງ

ລັກສະນະຈຳເປັນຂອງການ ແບ່ງງານຄົນໃໝ່ ຈາກການ
ຜະລິດນ້ອຍກ່າວຂຶ້ນສູ່ການ
ຜະລິດໃຫຍ່.

ຫ້າມຈຳໜ່າຍ

ຄັດຈາກ :

ລະບົບແນວຄິດເຍຍລະມັນ

ບັນດາສາຍພົວພັນຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນລະຫວ່າງຊາດຕ່າງໆທີ່ຕ່າງກັນລ້ວນ
 ຂຶ້ນກັບລະດັບຂະຫຍາຍຕົວຂອງແຕ່ລະຊາດນັ້ນ ທາງດ້ານບັນດາ ກຳລັງ
 ການຜະລິດ, ການແບ່ງງານ ແລະ ການພົວພັນຕິດຕໍ່ພາຍໃນ. ນູນຫລັກ
 ທີ່ກ່າວມາແລ້ວນັ້ນໄດ້ຮັບການຮັບຮູ້ຈາກທຸກໆຄົນ. ແຕ່ວ່າບໍ່ແມ່ນສະເພາະ
 ແຕ່ ບັນດາສາຍພົວພັນຂອງຊາດໜຶ່ງຕໍ່ບັນດາຊາດອື່ນເທົ່ານັ້ນ, ມັນຫາກ
 ແມ່ນທັງທົ່ວໂຄງປະກອບ ພາຍໃນຂອງກະໂຕຊາດນັ້ນເອງ, ລ້ວນຂຶ້ນກັບ
 ລະດັບຂະຫຍາຍຕົວຂອງການຜະລິດ ແລະ ຂອງການພົວພັນ ຕິດຕໍ່
 ພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກຂອງຊາດນັ້ນເອງ. ລະດັບຂະຫຍາຍຕົວຂອງ
 ບັນດາກຳລັງການຜະລິດຂອງຊາດໜຶ່ງປະກົດມາຢ່າງຈະແຈ້ງ ທີ່ສຸດຢູ່
 ກັບລະດັບຂະຫຍາຍຕົວຂອງການແບ່ງງານ. ບໍ່ວ່າກຳລັງການ ຜະລິດ
 ໃໝ່ໃດໆທີ່ຢູ່ໃນລະດັບບໍ່ພຽງແຕ່ເປັນການເປີດກວ້າງທາງດ້ານ ປະລິ
 ມານອອຍຕອຍຂອງບັນດາກຳລັງການຜະລິດ ຊຶ່ງຄົນເຮົາເຖິງເວລານັ້ນ
 ໄດ້ມາແລ້ວ (ສົມມຸດຄືການບຸກເບີກດິນໃໝ່) ກໍລ້ວນນຳມາເຊິ່ງຜົນ
 ສຳເລັດຄືການຂະຫຍາຍຕົວໃໝ່ຂອງການແບ່ງງານ.

.....

ເປັນອັນແນ່ນອນວ່າໃນແນວຄິດທຳອິດ, ສະຕິຫາກໍ່ເປັນສະຕິກ່ຽວ
 ກັບສະພາບແວດລ້ອມທີ່ໜ້ອຍໆ ຊຶ່ງສາມາດຈະສຳພັດໄດ້ ແລະເປັນ

ສະຕິກ່ຽວກັບສາຍກ່ຽວກັນອັນຈຳກັດຕໍ່ຄົນອື່ນໆ ແລະ ສິ່ງອື່ນໆ ຢູ່ນອກ
ຕົວຂອງບຸກຄົນທີ່ພວມສຳນຶກຕໍ່ຕົນເອງ ; ພ້ອມກັນນັ້ນມັນກໍ່ແມ່ນສຳນຶກ ຕໍ່
ທຳມະຊາດ, ຫມາຍຄວາມວ່າ ສິ່ງທີ່ໃນເວລາຫຳອິດ ບໍ່ລະປັກກັບ ຄົນ
ເໝືອນດັ່ງອິດທິກຳລັງໜຶ່ງອື່ນໄກ, ມີຄວາມສາມາດຮອບດ້ານ ແທ້ຈິງ
ແລະ ບໍ່ສາມາດຈະແຕະຕອງເຖິງມັນໄດ້, ຫມາຍຄວາມວ່າເປັນສິ່ງຊຶ່ງ
ຕໍ່ມັນນັ້ນ, ຄົນມີການພົວພັນແບບເປັນສັດແທ້ຈິງ, ເປັນສິ່ງຊຶ່ງຕໍ່ຫນ້າມັນ,
ຄົນຕອງຍອມຈຳນົນເໝືອນກັນກັບສັດ ; ເນື່ອງຈາກນັ້ນ, ມັນເປັນສະຕິ
ແບບສັດແທ້ຈິງຕໍ່ທຳມະຊາດ (ການເຄົາລົບບູຊາສິ່ງທຳມະຊາດ) .
ແລະ ໃນດ້ານອື່ນ, ຕໍ່ຄົນ, ສະຕິກ່ຽວກັບຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງມີການພົວ
ພັນກັບຄົນອື່ນໆທີ່ຢູ່ອອນຂ້າງນັ້ນ ຫມາຍເຖິງຄວາມເລີ່ມຕົ້ນ ຂອງສະຕິຕໍ່
ຄວາມຈິງຄືເວົ້າລວມແລ້ວຄົນຕ້ອງດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນສັງຄົມ . ໃນເບື້ອງຕົ້ນ
ດັ່ງກ່າວກໍ່ມີລັກສະນະສັດເໝືອນກັນກັບກະໂຕຊີວິດສັງຄົມທີ່ຢູ່ໃນໄລ ຍະ
ນັ້ນ ; ນັ້ນແມ່ນສະຕິໜຸ່ມຝູງລວນໆ, ແລະ ຢູ່ໃນກໍລະນີນີ້ຄົນພຽງແຕ່ຕ່າງ
ກັນກັບ ໂຕແກະຢູ່ບ່ອນວ່າໃນກະໂຕຄົນ, ສະຕິຫົດແຫນໃຫ້ຄວາມສາມາດ
ໃນຕົວຫລືວ່າຄວາມສາມາດໃນຕົວຂອງຄົນເປັນຄວາມສາມາດໃນຕົວໄດ້
ມີສະຕິຢູ່ແລ້ວ. ໃນພາກຫລັງນີ້, ອັນເປັນສະຕິແບບຝູງແກະຫລື ສະຕິ
ແບບເຜົາຊົນດັ່ງກ່າວ ຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນ ແລະ ຖືກບູລະນະຢ່າງ ສົມບູນ
ໂດຍອີງອາໄສການເພີ່ມສະມັດຖະພາບຂຶ້ນຕື່ມ, ການເພີ່ມຫະວິ ຄວາມ
ຮຽກຮອງຕ້ອງການ ແລະ ອີງອາໄສການເພີ່ມຈຳນວນພົນລະເມືອງຂຶ້ນ
ຕື່ມ, ພັນຖານຂອງການເພີ່ມສະມັດຖະພາບຂຶ້ນຕື່ມ ແລະ ເພີ່ມ ຫະວິ
ຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການຂຶ້ນຕື່ມ, ດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ການແບ່ງງານ ກໍ່ຂະ

ຫຍາຍຕົວ, ຫຳອິດມັນພຽງແຕ່ເປັນການແບ່ງງານໃນການປະພຶດ ຕາມ
ຕົ້ນຫາ ແລະ ໃນພາຍຫລັງກໍ່ເປັນການແບ່ງງານແບບເກີດເອງຫລືເກີດ
ຂຶ້ນ " ຕາມທຳມະຊາດ " ເນື່ອງຈາກນິດໄສທີ່ມີມາແຕ່ເວລາກຳເນີດ
(ເຊັ່ນວ່າກຳລັງກາຍເປັນຕົ້ນ), ເນື່ອງມາຈາກຄວາມຮຽກ ຮອງ
ຕອງການຕ່າງໆ ເນື່ອງມາຈາກບັນດາຄວາມເປັນບັງເອີນ ໆລໆ ແລະ
ໆລໆ ... ການແບ່ງງານພຽງແຕ່ກາຍເປັນການແບ່ງງານແທ້ຈິງ ນັບ
ແຕ່ເວລາເກີດມີການຈັດແບ່ງເປັນການອອກແຮງງານທາງວັດຖຸ ແລະ
ການອອກແຮງງານທາງຈິດໃຈ (໑). ເລີ່ມຈາກເວລານັ້ນ, ສະຕິສາ
ມາດ ວາດນຶກວ່າມັນເປັນສິ່ງອື່ນໃດໜຶ່ງ, ມັນຫາກບໍ່ແມ່ນສະຕິກໍ່ຮຽວກັບ
ພິດຕິກຳທີ່ເກີດມີໃນປະຈຸບັນ, ວ່າມັນສາມາດຈະນຶກເຫັນຢ່າງແທ້ຈິງສິ່ງ
ໃດສິ່ງໜຶ່ງ, ຫາກບໍ່ນຶກເຫັນແມ່ແຕ່ສິ່ງໃດໜຶ່ງຈິງເລີຍ; ເລີ່ມຈາກ ເວ
ລານັ້ນ, ສະຕິມີຄວາມສາມາດຫລອດຕົວພັນຈາກໂລກເອງ ແລະ ຍົກ
ຍາຍມາສູ່ທິດສະດີ "ລວນໆ", ເຫວະສາດ, ປັດຊະຍາ, ຄູນຫຳ
ໆລໆ ... ແຕ່ຈົນວ່າໃນເວລາທິດສະດີດັ່ງກ່າວ, ເຫວະສາດດັ່ງກ່າວ,
ປັດຊະຍາດັ່ງກ່າວ, ຄູນຫຳດັ່ງກ່າວ ໆລໆ ... ຂັດແຍ່ງກັບ ບັນດາ
ສາຍພົວພັນທີ່ພວມມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ, ເລື່ອງນັ້ນກໍ່ພຽງແຕ່ປະກົດອອກ ມາ
ຍອນບ່ອນວ່າບັນດາສາຍພົວພັນສັງຄົມທີ່ພວມມີຢູ່ນັ້ນໄດ້ມີຄວາມ ຂັດແຍ່ງ
ກັບບັນດາກຳລັງການຜະລິດທີ່ພວມຄົງຕົວ; ອີກຢ່າງໜຶ່ງ, ພາຍໃນຂອບ
ເຂດຊາດໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນ, ເລື່ອງນັ້ນກໍ່ສາມາດເກີດຂຶ້ນ ເພາະວ່າໃນກໍ
ລະນັ້ນ, ຂໍ້ຂັດແຍ່ງບໍ່ປະກົດຕົວອອກມາຢູ່ໃນຂອບເຂດຊົນຊາດນັ້ນ ຫາກ
ປະກົດອອກລະຫວ່າງຈິດສຳນຶກຂອງຊາດນັ້ນກັບພິດຕິກຳຂອງບັນດາຊາດ

ອື່ນໆ, ໝາຍຄວາມວ່າລະຫວ່າງຈິດສຳນຶກຂອງຊາດໜຶ່ງ ແລະ ຈິດ
ສຳນຶກອື່ນແຜ່ ລາມຂອງຊາດນັ້ນ (ຄືໃນກໍລະນີຢູ່ເຍຍລະມັນ ໃນປະຈຸ
ບັນ (໑)* ແລະ ໃນເວລານັ້ນຕໍ່ຊົນຊັ້ນນັ້ນ, ເນື່ອງຈາກວ່າເບິ່ງທາງ
ຮູບນອກ, ຂໍ້ຂັດແຍ່ງດັ່ງກ່າວພຽງແຕ່ສະແດງອອກເປັນຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ຢູ່ໃນ
ພາຍໃນສະຕິຊາດເທົ່ານັ້ນ, ສະນັ້ນການຕໍ່ສູ້ຄືຈິ່ງວ່າມັນພຽງແຕ່ຈຳກັດ ຢູ່
ໃນອັນທີ່ເປັນຂໍ້ເໝາະຂອງຊາດເທົ່ານັ້ນ, ກໍ່ແມ່ນຍ້ອນກະໂຕຊາດນັ້ນ ກໍ່
ເປັນການເໝາະເປັນເປັນ. ກະໂຕຈິດສຳນຶກເອງນັ້ນຢາກເຮັດແນວ ໃດ
ແນວໜຶ່ງດ້ວຍ ໂຕເອງ, ເລື່ອງນັ້ນບໍ່ສຳຄັນຫຍັງເລີຍ, ອັນເປັນຂໍ້ເໝາະ
ທັງມວນນັ້ນພຽງແຕ່ນຳມາໃຫ້ພວກເຮົາຂໍສະຫລຸບແຕ່ຢ່າງດຽວວ່າ: ສາມ
ປັດໄຈທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງ - ກຳລັງການຜະລິດ, ປະກົດການ ສັງ
ຄົມ ແລະ ຈິດສຳນຶກ - ສາມາດ ແລະ ຕ້ອງປະທະຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ
ເພາະວ່າ ການແບ່ງງານ ນຳມາເຊິ່ງຄວາມສາມາດ, ຍິ່ງກ່ວານັ້ນ ,
ມັນຍັງນຳມາເຊິ່ງອັນເປັນຕົວຈິງແມ່ນການເຄື່ອນໄຫວທາງຈິດໄຈ ແລະ
ການເຄື່ອນໄຫວທາງວັດຖຸ - ການຊົມໃຊ້ ແລະ ການອອກແຮງງານ,
ການຜະລິດ ແລະ ການໃຊ້ສອຍ - ໄດ້ຈັດແບ່ງໃຫ້ບັນດາບຸກຄົນທີ່ຕ່າງ

໑* (ຢູ່ຫນ້າ, ທ່ານມາກຈິດໃສ່ສ່ວນທີ່ເບື້ອງຂວາ) ວ່າ : ກົງ
ກັນກັບເລື່ອງນັ້ນ ແມ່ນຮູບການທຳອິດ ຂອງບັນດານັກແນວຄິດໝາຍ
ຄວາມວ່າ ບັນດາຄຸນພໍ່.

(໑) (ຢູ່ຫນ້າ, ທ່ານຈິດໃສ່ທີ່ຢູ່ເບື້ອງຂວາ) ສາສະໜາຄົນເຍຍລະ
ມັນ ກັບ ລະບົບແນວຄິດ ໃນຖານະນາມເປັນແນວນັ້ນ.

ກັນ; ແລະ ດັ່ງນັ້ນແລ້ວ, ຢາກໃຫ້ບັນດາປັດໄຈດັ່ງກ່າວບໍ່ມີຄວາມ ຂັດ
ແຍ້ງນຳກັນນັ້ນ, ມີແຕ່ວິທີດຽວແມ່ນໃຫ້ມີການລົບລ້າງການແບ່ງ ງານ
ເສຍອີກໃໝ່. ນອກຈາກນັ້ນ, ເປັນອັນແນ່ນອນວ່າ " ຜິສາງ ",
" ຊິກໂສ້ ", (ຟ້າແຖນ) " ທັດສະນະການ ", " ຄວາມສົງ
ໄສ " (6). ພຽງແຕ່ເປັນປະກົດການທາງຈິດໃຈ, ຈິດຕະນິຍົມ, ພຽງ
ແຕ່ເປັນຄວາມເຂົ້າໃຈອັນປອມແປງຂອງບຸກຄົນທີ່ຖືກໂດດດ່ຽວ, ເປັນ
ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບບັນດາຊິກໂສ້ ແລະ ການຈຳກັດຂອບເຂດ ອັນ
ເປັນບົດຮຽນນິຍົມທີ່ສຸດ ຊຶ່ງໃນນັ້ນແບບວິທີຜະລິດຊີວິດສັງຄົມພວມເຄື່ອນ
ໄຫວຢູ່ ແລະ ຮູບການພົວພັນຕິດຕໍ່ທີ່ຕິດແໜ້ນກັບແບບວິທີຜະລິດດັ່ງກ່າວ
ເທົ່ານັ້ນ,

ການແບ່ງງານດັ່ງກ່າວ - ການແບ່ງງານໜຶ່ງຊຶ່ງກວມມືຂໍ້ ຂັດ
ແຍ້ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ແລະ ເຖິງຂັ້ນຂອງມັນ, ມັນເລີຍອີງ ໃສ່
ການແບ່ງງານແບບທຳມະຊາດພາຍໃນຂອບເຂດ ແລະ ອີງໃສ່ ການ
ແບ່ງປັນສັງຄົມເປັນບັນດາຄອບຄົວສະເພາະຕ່າງໆກາກຕໍ່ກັນ, - ພ້ອມ
ກັນນັ້ນກໍກວມມືການແບ່ງປັນແຮງງານ ແລະ ຜະລິດພັນແຫ່ງການ ອອກ
ແຮງງານ ຊຶ່ງເປັນການແບ່ງປັນໃຫ້ຕົວຈິງແມ່ນ ບໍ່ມີການສະໝໍ່າ ສະ
ເໝີກັນ ທັງທາງດ້ານປະລິມານທັງທາງດ້ານຄຸນນະພາບ; ເພາະ ສະ
ນັ້ນມັນກໍກວມມືການຖືກຈຳນະສິດ, ຊຶ່ງຮູບຖານທຳອິດ ແລະ ເປັນໜ້

(6) ມີແມ່ນສັບຕ່າງໆ ຊຶ່ງຝ່າຍ ເຮແກນ ໜຸ່ມເຄີຍໃຊ້, ໂດຍ
ສະເພາະແມ່ນ ສຕຽກ - ເນີ,

ແຫນຽງແມ່ນນອນຢູ່ໃນຄອບຄົວ, ໃນນັ້ນຜູ້ເປັນເມຍ ແລະ ລູກສາວເປັນ
ຂອບຂາຂອງຜູ້ຊາຍ. ການຍຶດກຳມະສິດພາຍໃນຄອບຄົວ - ຈິ່ງຢູ່ແລ້ວ
ວ່າມັນຍັງເປັນປະຖົມມະຖານທີ່ສຸດ ແລະ ຖືກປົກປິດເປັນຮູບການກຳມະ
ສິດທຳອິດ, ເປັນຮູບການໜຶ່ງທີ່ຖືກກັບຄຳນິຍາມຂອງບັນດານັກເສດຖະ
ກິດທັນສະໄໝຢ່າງສົມບູນ, ເຂົາໄດ້ເວົ້າວ່າ ກຳມະສິດແມ່ນ ສິດຄອບ
ຄອງແຮງງານຂອງຜູ້ອື່ນ ໂດຍເສລີ. ອີກຢ່າງໜຶ່ງ, ການແບ່ງງານແລະ
ກຳມະສິດເອກະເທດເປັນສັບຕ່າງໆ ທີ່ມີຄວາມໝາຍຄືກັນ : ເຂົາເຈົ້າ
ໃຊ້ສັບທີ່ໜຶ່ງເພື່ອກ່າວທາງດ້ານການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ໃຊ້ສັບທີ່ ສອງ
ເພື່ອກ່າວທາງດ້ານພະລິດພັນຂອງການເຄື່ອນໄຫວ.

ອີກປະການໜຶ່ງ, ການແບ່ງງານໃນວາລະດຽວກັນກໍກວມມີຂັ້ນ
ແຍ້ງລະຫວ່າງຜົນປະໂຫຍດຂອງບຸກຄົນເປັນສະເພາະຕ່າງໆ ຫາກຫລືຂອງ
ຄອບຄົວສະເພາະຕ່າງໆ ຫາກກັບຜົນປະໂຫຍດລວມໝູ່ຂອງທຸກໆ ບຸກຄົນທີ່
ມີຄວາມກ່ຽວພັນນຳກັນ; ຍິ່ງກວ່ານັ້ນ, ຜົນປະໂຫຍດລວມໝູ່ ອັນນີ້ບໍ່
ແມ່ນວ່າພຽງແຕ່ຄົງຕົວພາຍໃນການວາດນີ້ກໍດ້ວຍຖານະນາມເປັນ "ອັນ
ລວມ" ເທົ່ານັ້ນ, ຫາກກ່ອນອື່ນໝົດ, ມັນຄົງຕົວຢູ່ໃນອັດຖະການ ຕົວ
ຈິງ, ດ້ວຍຖານະນາມເປັນການຂັ້ນກັບຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນລະຫວ່າງ ບຸກ
ຄົນຕ່າງໆ ທີ່ມີການແບ່ງງານນຳກັນ... (ແລະທາຍສຸດການ ແບ່ງ
ງານກໍສະໜອງໃຫ້ພວກເຮົາໂດຍກົງຕົວຢ່າງອັນທຳອິດກ່ຽວກັບ ສະຖາ
ນະການດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: ຕາຍໃດມະນຸດຍັງຢູ່ໃນສັງຄົມໜຶ່ງຊຶ່ງໄດ້ກໍ່ຮູບ ຂຶ້ນ
ແບບທຳມະຊາດ, ຈາກນັ້ນຕາຍໃດຍັງມີການຕັດແບ່ງລະຫວ່າງ ຜົນປະ
ໂຫຍດສ່ວນຕົວ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດສ່ວນລວມ, ເພາະສະນັ້ນ ຕາຍໃດ

ການແບ່ງປັນການເຄື່ອນໄຫວຫາກຍັງຖືກດຳເນີນໄປໂດຍບໍ່ແມ່ນ ດ້ວຍ
ຄວາມສະຫມັກໃຈແຕ່ໂດຍຕາມທຳມະຊາດແລ້ວ, ຕາບື້ນການເຄື່ອນ
ໄຫວຂອງກະໂຕຄົນເອງຈະກາຍເປັນກຳລັງອັນອື່ນໄກ, ບໍລະປັກກັບຄົນ
ແລະ ລຳທາດຕໍ່ຄົນ, ບໍ່ແມ່ນວ່າມັນຖືກມະນຸດປົກຄອງ. ຕັ້ງແມ່ນ ແນວ
ນັ້ນແທ້ ເມື່ອໃດຫາກເລີ່ມມີການແບ່ງງານ, ເມື່ອນັ້ນແຕ່ລະຄົນກໍ່ພິຂອບ
ເຂດເຄື່ອນໄຫວທີ່ແນ່ນອນ ແລະ ຜູກຂາດສະເພາະຊຶ່ງຄົນຜູ້ນັ້ນຈຳເປັນ
ຕ້ອງຮັບເອົາ ແລະ ບໍ່ສາມາດຈະຜັນໄປໄດ້ : ຜູ້ນັ້ນເປັນຄົນລຳເນື່ອ,
ຊາວປະມົງ, ຫລື ເປັນຄົນລ້ຽງສັດຫລືເປັນນັກວິພາກວິຈານທີ່ມີ ລັກສະ
ນະວິພາກວິຈານ, ແລະ ຜູ້ນັ້ນຄືຕ້ອງເປັນແນວນັ້ນ ຖ້າວ່າເຂົາບໍ່ຢາກ
ເສຍພາຫະນະດຳລົງຊີວິດຂອງຕົນເອງ.

•••••
ໃນດ້ານອື່ນ, ກະໂຕບຸກຄົນຕ່າງໆກໍ່ຖືກການແບ່ງງານຄອບຄອງຢ່າງ
ສົມບູນ, ແລະ ເນື່ອງຈາກນັ້ນເຂົາເຈົ້າຕົກຢູ່ໃນສະພາວະຂັ້ນກັບຊຶ່ງກັນ
ແລະ ກັນຢ່າງສົມບູນ. ກຳມະສິດເອກະເທດ, ໃນລະດັບຂອບຂ່າຍຊຶ່ງ
ຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງການອອກແຮງງານ, ມັນບໍລະປັກກັບການອອກແຮງ
ງານ, ມັນຂະຫຍາຍຕົວຍິ່ງຂຶ້ນ ຍ້ອນຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງສະສົມ, ແລະ
ໃນວາລະທຳອິດມັນຄືສືບຕໍ່ປ້ອງກັນຮັກສາຮູບການວົງຄະນະຍາດແຕ່ວ່າ
ຢູ່ໃນການຂະຫຍາຍຕົວໃນພາຍຫລັງ, ມັນນັບມື້ນັບຫຍັບເຂົ້າມື້ກັບ ຮູບ
ການທັນສະໄໝຂອງກຳມະສິດເອກະເທດ. ແຕ່ເວລາທຳອິດໂລດ,
ການແບ່ງງານໄດ້ກວມມີການແບ່ງປັນ ເງື່ອນໄຂແຫ່ງການອອກແຮງ
ງານ, ເຄື່ອງມື ແລະ ອຸປະກອນ, ຈາກນັ້ນກໍ່ກວມມີທັງການແບ່ງຍ່ອຍ

ຕໍ່ທຶນສະສົມລະຫວ່າງບັນດາຜູ້ຄົນທີ່ມີກຳມະສິດຕ່າງກັນ, ແລະ ເນື່ອງ
ຈາກກວນມີທັງການຕັດແບ່ງລະຫວ່າງ ທຶນ ແລະ ແຮງງານ, ເຊິ່ງດຽວ
ກັນກັບລະຫວ່າງຮູບການຕ່າງໆ ທີ່ຕ່າງກັນຂອງກະໂຕ ລະບອບ ກຳມະ
ສິດອີກດ້ວຍ. ການແບ່ງງານຍິ່ງຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ການສະສົມ ຍິ່ງ
ເພີ່ມທະວີຂຶ້ນຕື່ມ, ການຕັດແບ່ງດັ່ງກ່າວກໍຍິ່ງກາຍເປັນອັນຈະແຈ້ງ. ກະ
ໂຕແຮງງານເອງສາມາດຄົງຕົວຢູ່ໄດ້ພຽງແຕ່ດ້ວຍເງື່ອນໄຂມີການ ຕັດ
ແບ່ງດັ່ງກ່າວນັ້ນແລ້ວ.

ກ.ນາກ ແລະ ຟ. ອັງແກນ, ລະບົບ
ແນວຄິດເຍຍລະມັນ, ໂຮມບົດ ເລືອກ
ເຟັ້ນ ເຫລັ້ມ ໑, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ
ຊື່ເທິດ, ຮຳໂນຍ, ໑໙໘໐, ໜ້າ
໑໖໙-໒໐, ໒໑໐-໒໑໔ ; ວັດຖຸ-໑໖໑.

ຄັດຈາກນິຍົມ :

ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງ
ລັດທິທຳນິຍົມຢູ່ລັດເຊຍ

ພາກ (//

ໂຮງຫັດຖະກຳທຳນິຍົມ ແລະ ແຮງງານທີ່ເຮັດຢູ່ເຮືອນ ໃຫ້ນາຍ

ທຳນິຍົມ

7 .- ການກໍ່ຕົວຂຶ້ນເປັນໂຮງງານຫັດຖະກຳ ແລະ ບັນດາຈຸດພິເສດຕົ້ນຕໍຂອງມັນ .

ທຸກຄົນຕ່າງກໍ່ຮູ້ວ່າ ໂຮງງານຫັດຖະກຳແມ່ນການຮ່ວມມື ບົນພື້ນຖານການແບ່ງງານ . ເນື່ອງຈາກຕົ້ນກຳເນີດຂອງມັນ ສະນັ້ນໂຮງງານຫັດຖະກຳຈຶ່ງມີການກຮ່ວມັນ ໂດຍກົງກັບບັນດາ " ໄລຍະທຳອິດຂອງລັດທິທຳນິຍົມ ໃນອຸດສາຫະກຳ " ຊຶ່ງໄດ້ກຳໜົດຢູ່ຂ້າງເທິງນັ້ນ . ດ້ານໜຶ່ງ, ບັນດາໂຮງງານທີ່ມີກຳມະກອນຈຳນວນທີ່ຫລາຍພໍຄວນກໍ່ໄດ້ຄ່ອຍໆ ໜຸນໃຊ້ການແບ່ງງານ, ແລະ ຈາກນັ້ນການຮ່ວມມືອັນງ່າຍດາຍແບບ ທຳນິຍົມຈຶ່ງກຳໜົດຂຶ້ນສູ່ໂຮງງານຫັດຖະກຳທຳນິຍົມ . ເອກະສານສະຖິຕິຕ່າງໆ ກໍ່ຮ່ວມັນກັບຫັດຖະກຳຂອງແຂວງ ມີສກຸ ຊຶ່ງເອົາມາພິສູດຢູ່ຂ້າງເທິງນັ້ນໄດ້

ພິສູດຂະບວນການວິວັດກໍ່ຕົວຂຶ້ນນັ້ນ ຂອງໂຮງງານຫັດຖະກຳຢ່າງ ຊັດ
ເຈນ: ບັນດາໂຮງງານໃຫຍ່ກວ່າໝູ່ຂອງອາຊີບຫັດຖະກຳຊັ້ນສູງ, ຂອງ
ອາຊີບຊັ້ນສາມຈຳນວນໜຶ່ງ ແລະ ບາງອາຊີບເອກະເທດຊັ້ນສອງຕ່າງ
ກໍ່ໝູນໃຊ້ການແບ່ງງານຢ່າງມີລະບົບ ແລະ ໃນຂະໜາດ ກວ່າງໃຫຍ່
ເພາະສະນັ້ນຈິ່ງຕ້ອງຖືໂຮງງານເຫລົ່ານັ້ນ ເປັນໂຮງງານຫັດຖະກຳທີ່
ນິຍົມ, ລຸ້ນນີ້ ພວກຂ້າພະເຈົ້າຈະນຳສະເໜີບັນດາເອກະສານ ທີ່ລະ
ອຽດກ່າວທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງບາງ ອາ
ຊີບຫັດຖະກຳດັ່ງກ່າວນັ້ນ.

ດ້ານອື່ນ, ໃນບັນດາອາຊີບຫັດຖະກຳນ້ອຍ, ພວກເຮົາກໍ່ໄດ້ເຫັນ
ວ່າ ນາຍທຶນການຄ້າ, ຂະຫຍາຍຕົວເຖິງລະດັບສູງ, ຈິ່ງທັນ ບັນດາ
ຊາວຜະລິດໃຫ້ກາຍເປັນກຳມະກອນຜູ້ຮັບຈ້າງຄືແນວໃດ ໃນການ ປຸງ
ແຕ່ງຮັບເໝົາວັດຖຸດິບຕ່າງໆທີ່ບໍ່ແມ່ນຂອງເຂົາ. ຖ້າຜົນໄດ້ຂອງ ການ
ຂະຫຍາຍຕົວໃນຕໍ່ມານັ້ນພາ ໄປເຖິງການໝູນໃຊ້ການແບ່ງງານ ທີ່ມີລະ
ບົບ, ອັນແມ່ນການແບ່ງງານທີ່ເຮັດໃຫ້ເຕັກນິກຂອງຊາວຜະລິດ ນ້ອຍ
ປ່ຽນແປງໄປ, ຖ້າວ່າ " ເຈົ້າຂອງຮັບຊື້ " ແຍກວຽກງານພາກສ່ວນ
ຈຳນວນໜຶ່ງອອກ ເພື່ອໃຫ້ກຳມະກອນຜູ້ຮັບຈ້າງເປັນຜູ້ເຮັດ ໃນໂຮງ
ງານຂອງເຂົາ; ຖ້າວ່າຄຽງຂ້າງລະບອບແຈກຢາຍວຽກເພື່ອໃຫ້ເຮັດຢູ່
ເຮືອນນັ້ນ, ຊຶ່ງຕິດພັນກັບລະບອບດັ່ງກ່າວ, ຄົນທັງຫລາຍກໍ່ເຫັນບັນດາ
ໂຮງງານໃຫຍ່ດຳເນີນການແບ່ງງານປະກົດຕົວອອກ (ຕາມຫຳມະດາ
ໂຮງງານເຫລົ່ານັ້ນຊຳພັດເປັນຂອງພວກເຈົ້າຂອງຮັບຊື້ນັ້ນເອງ) ດັ່ງ
ນັ້ນ ພວກເຮົາພວມຢືນຕໍ່ໜ້າຂະບວນວິວັດປະກົດຕົວແນວອື່ນ ປະເພດ

ໜຶ່ງຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳທຶນນິຍົມ (໑)

ໂຮງງານຫັດຖະກຳມີຄຸນປະໂຫຍດ ອັນສຳຄັນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວ
ຂອງບັນດາຮູບການອຸດສາຫະກຳທຶນນິຍົມ, ເພາະມັນເປັນຂອດ ລະ
ຫວ່າງກາງຂອງອາຊີບຫັດຖະກຳ ແລະ ການຜະລິດສິນຄ້ານ້ອຍ, ຖືບັນ
ດາຮູບການເດີມຂອງທຶນນິຍົມກັບອຸດສາຫະກຳກິນຈັກໃຫຍ່ (ໂຮງຈັກ
ໂຮງງານ). ໂຮງງານຫັດຖະກຳໃກ້ກັນກັບຫັດຖະກຳນ້ອຍຢູ່ບ່ອນ ວ່າ
ເຕັກນິກຫັດຖະກຳຍັງຄົງເປັນພື້ນຖານຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ຢູ່ບ່ອນ
ວ່າບັນດາ ໂຮງງານໃຫຍ່ຊຶ່ງຍອນວ່າມັນບໍ່ອາດປະຖິ້ມບັນດາ ໂຮງງານ
ນ້ອຍນັ້ນອອກໄດ້ຢ່າງຂາດຂັ້ນ, ມັນກໍ່ບໍ່ອາດແຍກ " ຊາວທຳອາຊີບຫັດ

(໑) ກ່ຽວກັບຂະບວນວິວັດປະກົດຕົວອອກຂອງໂຮງງານ ຫັດຖະ
ກຳທຶນນິຍົມນີ້ ຈຶ່ງອ່ານ ກ.ນາກ "Das Kapital" ເຫຼ້ລມ III
ໜ້າ ໓໑໘-໓໒໐, ສະບັບເປັນພາສາລັດເຊຍ ໜ້າ ໒໖໗ - ໒໗໐.

" ໂຮງງານຫັດຖະກຳກໍ່ບໍ່ແມ່ນມັນກຳເນີດເກີດຂຶ້ນໃນທ້ອງ ຂອງ
ບັນດາສັງຄົມອາຊີບເກົ່ານັ້ນເອງ, ແມ່ນກະໂຕຊາວຄ້າຂາຍເຮືອງຫາກບໍ່
ແມ່ນຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງເມື່ອກ່ອນຂອງບັນດາສັງຄົມອາຊີບ, ໄດ້ກາຍເປັນ
ເຈົ້າຂອງໂຮງຈັກຫັດສະໄໝ(Misère de la philosophie)
= (ຄວາມອັບຈິນຂອງປັດຊະຍາ, ໜ້າ ໑໙໐). ຢູ່ຕອນອິນພວກຂ້າພະ
ເຈົ້າກໍ່ໄດ້ສະເໜີບັນດາຈຸດຕົ້ນຕໍຂອງຄວາມຄິດໂຮງງານຫັດຖະກຳຂອງ
ນາກ("ບັນດາບົດຄົ້ນຄວາ", ໑໐໙(ອ່ານ ວ.ອ. ເລນິນ, ຄົບຊຸດ, ເຫຼ້ລມ
໒, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ ໂປຼແກຼສ, ມິສກູ, ໜ້າ ໔໙໓ - ໔໙໔).

ຖະກຳ " ອອກຈາກກະສິກຳໄດ້ຢ່າງຂາດຂັ້ນ. " ໂຮງງານຫັດຖະກຳ
ບໍ່ສາມາດກວມເອົາການຜະລິດສັງຄົມທັງໝົດນັ້ນໄດ້ເທື່ອ, ມັນກໍ່ບໍ່ອາດ
ດັດສ້າງການຜະລິດສັງຄົມໄດ້ຢ່າງເຖິງຖອງ (in ihrer tiefe)
ໂດຍທີ່ເປັນກິດຈະກຳສິນລະປະກຳດ້ານເສດຖະກິດ, ໂຮງງານ ຫັດຖະ
ກຳ ອີງໃສ່ພື້ນຖານອັນກວ້າງໃຫຍ່ອັນແມ່ນຫັດຖະກຳຢູ່ຕົວເມືອງແລະອາ
ຊີບສຳຮອງຢູ່ຊົນນະບົດ" (໒). ໂຮງງານຫັດຖະກຳ ໃກ້ກັນກັບໂຮງຈັກ
ໂຮງງານກໍ່ຍອນວ່າມີການກໍ່ຕົວຂຶ້ນເປັນຕະຫລາດໃຫຍ່ຢ່າງໜຶ່ງ, ບັນ
ດາໂຮງງານໃຫຍ່ໃຊ້ກຳມະກອນຜູ້ຮັບຈ້າງ, ນາຍທຶນໃຫຍ່ຜູ້ໜຶ່ງຄອບງຳ
ນວນຊົນກຳມະກອນກຳມາຊີບຢ່າງສິ້ນເຊີງ.

ໃນປັ້ນ ແລະ ໜັງສືພິມຂອງລັດເຊຍ; ເຂົາມັກນຶກຄິດຕາຍ ຕົວ
ວ່າ ເຫວເລິກແຫ່ງໜຶ່ງລະຫວ່າງອັນທີ່ເຂົາເອີ້ນວ່າການຜະລິດແບບ "
ໂຮງຈັກໂຮງງານ " ກັບການຜະລິດແບບ " ຫັດຖະກຳ ", ຄວາມ
ນຶກຄິດຕາຍຕົວນັ້ນຕິດລັກສະນະ " ຫຽມ " ຢ່າງໜຶ່ງໃຫ້ໂຮງຈັກ ແລະ
ໂຮງງານ ແລະ ຕິດລັກສະນະ " ປະຊາຊົນ " ໃຫ້ການຜະລິດຫັດຖະ
ກຳ, ສະນັ້ນພວກເຮົາຈຶ່ງເຫັນຄວາມຈຳເປັນທີ່ສຸດວ່າຕ້ອງສັງເກດກວດ
ເບິ່ງບັນດາເອກະສານກ່ຽວກັບທຸກໆຂະແໜງອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງທີ່ສຳ
ຄັນກ່ວາໝູ່ ແລະ ຕ້ອງເວົ້າແຈ້ງເຖິງການຈັດຕັ້ງເສດຖະກິດ ຂອງບັນ
ດາຂະແໜງການນັ້ນຄື ແນວໃດໃນເມື່ອຂະແໜງການເຫລົ່ານັ້ນ ໄດ້
ຂ້າມຜ່ານໄລຍະການຜະລິດແບບຫັດຖະກຳນ້ອຍຂອງຊາວນາ ແລະກ່ອນ

(໒) " Das Kapital " ເຫລັ້ມ ໒, ໜ້າ ໓໘໓.

ຈະຖືກຕັດສ້າງຈາກອຸດສາຫະກຳກິນຈັກ.

ວ.ອ. ເລນິນ, ຄືບຊຸດ, ພາສາ
ຫວຽດນາມ, ສຳນັກພິມຈຳຈຳ
ຫນ້າຍ ໂປຼແກຊ, ມິສກູ, ມີ,
ອະກຸດ, ເຫລັ້ມ ມີ, ຫນາ
໔໘໐ - ໔໘໒ .

ຄັດຈາກນິພົນວ່າດ້ວຍ :

ທິນ

ພາກ 777

ກິນຈັກ ແລະ ຊຸດສາຫະກຳໃຫຍ່

.....
 ພ້ອມກັບເຄື່ອງມື, ຄວາມຄ່ອງແຄ້ວນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືໄດ້ມີການ ຍົກ
 ຍາຍຈາກຊາວກຳມະກອນສູ່ກິນຈັກ. ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືຈາກນັ້ນໄດ້ຖືກ
 ປົດປ່ອຍພັນຈາກຄວາມຈຳກັດຕ່າງໆ ໂດຍແມ່ນກຳລັງແຮງງານ ຂອງຜູ້
 ນັ້ນເປັນຜູ້ກໍ່ຂຶ້ນ, ສະນັ້ນ, ພັນຖານເຕັກນິກທີ່ເປັນບ່ອນຕັ້ງທຳໃຫ້ ການ
 ແບ່ງງານພາຍໃນໂຮງງານ ຫັດຖະກຳຈາກນັ້ນກໍ່ຖືກລົບລ້າງ. ຂຶ້ນໄດ້
 ແຫ່ງການແບ່ງລຳດັບຂຶ້ນຂອງກຳມະກອນທີ່ມີວິຊາສະເພາະເຊິ່ງ ເດີມ
 ແມ່ນເອກະລັກພິເສດຂອງການແບ່ງງານແບບ ໂຮງງານຫັດຖະກຳນັ້ນ ,
 ໃນໂຮງຈັກອັດຕະໂນມັດ, ພັດຖຸກປ່ຽນແທນດ້ວຍທຳອຽງຕິສະລ່ອຍ ຫລື
 ຕິລວດທຸກວຽກງານທີ່ໄດ້ມອບໝາຍໃຫ້ບັນດາຜູ້ທີ່ຊ່ວຍຊູແກ່ກິນຈັກ ຕອງ
 ເຮັດ (໑) . ແທນທີ່ວ່າບັນດາຄວາມແຕກຕ່າງກັນອັນປອມແປງລະຫວ່າງ

(໑) ປຶ້ມທີ່ໄດ້ແນະນຳມາຂ້າງເທິງ, ໜ້າໜ້າ໑໐-໑໑. ເຊິນອ່ານຕື່ມກ. ມາກ
 ປຶ້ມທີ່ໄດ້ແນະນຳມາ, ໜ້າ໑໔໐-໑໔໑ "ຄວາມຈົນຕາແຈກຂອງປັດຊະຍາ"
 ໜ້າ໑໑໓, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ ສັງຄົມ, ປາຣີ, ໑໙໔໖.

ບັນດາກຳມະກອນພາກສ່ວນ, ມັນພັດເປັນບັນດາຄວາມແຕກຕ່າງ ກັນ
ແບບຫຳມະຊາດທາງອາຍຸ ແລະ ລັກສະນະທາງເພດ.

ພາຍໃນໂຮງຈັກອັດຕະໂນມັດນັ້ນ, ການແບ່ງງານພັດປະກົດ ຕົວ
ຄົນໃໝ່ ກ່ອນອັນໝົດເປັນການແບ່ງປັນກຳມະກອນລະຫວ່າງ ບັນດາ
ເຄື່ອງຈັກຜະລິດສະເພາະ ແລະ ການແບ່ງປັນສ່ວນຫລາຍ ຂອງກຳມະ
ກອນ, ເຖິງແມ່ນວ່າບໍ່ປະກອບເຂົ້າກັນເປັນຈຸ ຕ່າງໆ ທີ່ມີການຈັດຕັ້ງ,
ລະຫວ່າງພາກສ່ວນຕ່າງໆພາຍໃນໂຮງຈັກຊຶ່ງຢູ່ທີ່ເຂົາເຈົ້າເຮັດ ວຽກ
ດ້ວຍບັນດາເຄື່ອງໃຊ້ດ້ວຍຈັກທີ່ໄດ້ຈັດວາງອັນມີຄຽງຂ້າງກັບອັນອື່ນ. ດັ່ງ
ນັ້ນການຮ່ວມມືກັນລະຫວ່າງເຂົາເຈົ້າດ້ວຍກັນພຽງແຕ່ເປັນການ ຮ່ວມມື
ແບບງ່າຍດາຍເທົ່ານັ້ນ. ຈຸ່ມການຈັດຕັ້ງພາຍໃນໂຮງງານ ຫັດຖະກຳ
ຖືກຫົດແຫນດ້ວຍສາຍກ່ຽວພັນກຳມະກອນຜູ້ຕົ້ນຕໍ ແລະ ບັນດາຜູ້ ຊ່ວຍ
ວຽກຂອງເຂົາເອງ, ຕົວຢ່າງຄືລະຫວ່າງຜູ້ເຂັ້ມຝ້າຍ ແລະ ຜູ້ຕໍ່ເສັ້ນ
ຝ້າຍ.

ການຈັດແບ່ງຕົ້ນຕໍ ແມ່ນການຈັດແບ່ງໃຫ້ເປັນຄົນອອກແຮງງານຢູ່
ກັບເຄື່ອງຈັກປະຕິບັດງານ (ນັບທັງບາງກຳມະກອນເຮັດສະເພາະແຕ່
ການຈູດໝໍ້ອາຍ) ກັບຄົນອອກແຮງງານທີ່ບໍ່ມີວິຊາສະເພາະ, ສ່ວນ
ຫລາຍແມ່ນເປັນເດັກນ້ອຍ, ຊ່ວຍວຽກໃຫ້ບັນດາຜູ້ຄົນທີ່ກ່າວມາ ຂ້າງ
ເທິງ. ໃນຈຳນວນຄົນອອກແຮງງານທີ່ບໍ່ມີວິຊາສະເພາະດັ່ງກ່າວ, ບໍ່
ຫລາຍກ່ນອຍ, ເພິ່ນເຫັນວ່າມີ jeeders ທັງຫລາຍໝາຍຄວາມວ່າ
ບັນດາຜູ້ຄົນເຮັດສະເພາະແຕ່ວຽກປ້ອນວັດຖຸດິບໃຫ້ແກ່ກັນຈັກ. ຄຽງຂ້າງ
ກັບບັນດາກຳມະກອນຕົ້ນຕໍດັ່ງກ່າວ, ຍັງມີຄົນເປັນຈຳນວນນ້ອຍປະກອບ

ດ້ວຍບັນດານິກົດສະວະກອນ, ຊ່າງກົນຈັກ, ຊ່າງໄມ້, ງລູງ... ຊຶ່ງ
 ມີໜ້າທີ່ເບິ່ງແຍງເຄື່ອງຈັກທັງໝົດ ແລະ ຊອມແປງເມື່ອເວລາ ຕ້ອງ
 ການ. ນັບແມ່ນຊັ້ນຊາວຜູ້ອອກແຮງງານຂັ້ນເທິງຊຶ່ງສ່ວນໜຶ່ງແມ່ນ ໄດ້
 ຮັບການກໍ່ສ້າງຢ່າງວິທະຍາສາດ, ສ່ວນໜຶ່ງອີກກໍ່ມີລັກສະນະຫັດຖະກຳ
 ຂອງຊັ້ນວັນນະນາຍຊ່າງທີ່ຢືນຢູ່ນອກປະເພດກຳມະກອນໂຮງຈັກ ແລະ
 ພຽງແຕ່ແປະເຂົ້າໃສ່ກຳມະກອນເຫລົ່ານັ້ນເທົ່ານັ້ນດອກ (໑). ການ
 ແບ່ງງານດັ່ງກ່າວພຽງແຕ່ເປັນການແບ່ງງານທາງດ້ານເຕັກນິກ ວິທະ
 ຍາເທົ່ານັ້ນເອງ.

ເມື່ອເວລາຍັງໜຸ່ມ, ຊາວກຳມະກອນ ສາມາດຮຽນເອົາ ວິທີ
 ເຮັດໃຫ້ການເໝາະສົມກັບເຄື່ອນໄຫວລຽນຕິດແລະ
 ສະໜັບສະໜູນຂອງກົນຈັກ. ຢູ່ບ່ອນໃດເຄື່ອງຈັກຄົບຊຸດຫາກເປັນ ລະ

(໑) ກົດໝາຍແຫ່ງ ໂຮງຈັກຂອງປະເທດອັງກິດບໍ່ຫົວຊາ ໜຶ່ງ
 ເລີຍຕໍ່ຊັ້ນຊາວຜູ້ອອກແຮງງານທີ່ໄດ້ກ່າວຢູ່ຕອນສຸດທ້າຍຂອງເອກະສານ
 ດັ່ງກ່າວ, ຄືວ່າເຂົານັ້ນບໍ່ແມ່ນກຳມະກອນໂຮງຈັກ; ແຕ່ວ່າຢູ່ໃນບັນດາ

Returns * ທີ່ໄດ້ປະກາດຂອງລັດຖະສະພາພັດນັບເປັນ ກຳ
 ມະກອນໂຮງງານ, ບໍ່ພຽງແຕ່ບັນດານິກົດສະວະກອນ, ຊ່າງກົນຈັກ ງລູງ
 ... ເທົ່ານັ້ນ, ຫາກນັບທັງພວກຄຸນຄອງ, ຜູ້ປຸກລະດົມຂົນຂວາຍ, ຜູ້
 ກວດກາສ້າງ, ຜູ້ຕິດຕໍ່, ຜູ້ມັດຫໍ່ສິນຄ້າ, ງລູງ ... ອີກດ້ວຍ, ລວມ
 ຄວາມວ່າຄິດໄລ່ໝົດທຸກຄົນ, ຍົກເວັ້ນແຕ່ເຈົ້າຂອງໂຮງຈັກເທົ່ານັ້ນ -
 ເຮັດແນວນັ້ນແມ່ນເພື່ອເພີ່ມເຕີມຈຳນວນຄົນບັນຊາເຄື່ອງຈັກຂັ້ນ.

* ບົດລາຍງານ - (ຜູ້ແປ)

ບົບໜຶ່ງຊຶ່ງ ໄດ້ແບ່ງເປັນຊັ້ນລະດັບປະກອບດ້ວຍບັນດາເຄື່ອງຈັກ ມະຍົກ
 ມະຍ້ອຍ, ສົມທົບນຳກັນ ແລະ ເຄື່ອນໄຫວຮ່ວມກັນ ຢູ່ບ່ອນນັ້ນ ການ
 ຮ່ວມມືໂດຍອີງບົບລະບົບດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ຮຽກຮອງໃໝ່ການ ແບ່ງປັນ
 ກຳມະກອນລະຫວ່າງບັນດາເຄື່ອງຈັກພາກສ່ວນຫລືບັນດາເຄື່ອງ ຈັກ
 ພາກສ່ວນ. ແຕ່ວ່າບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງປັບປຸງການແບ່ງປັນນັ້ນດ້ວຍວິທີມັດກຳ
 ມະກອນຜູ້ໜຶ່ງໃສ່ໜ້າວຽກໜຶ່ງຢ່າງແໜ້ນໜ້າ ແລະ ຕະຫລອດການ
 ເໝືອນດັ່ງຢູ່ໃນບັນດາໂຮງງານຫັດຖະກຳອື່ກ (໑). ຍ້ອນວ່າ ການ
 ເຄື່ອນໄຫວລວມຂອງ ໂຮງຈັກແມ່ນອີງໃສ່ກະໂຕກົນຈັກ, ມັນຫາກບໍ່ ອີງ
 ໃສ່ກະໂຕກຳມະກອນ ສະນັ້ນເຖິງວ່າມີການຍ້າຍປ່ຽນກຳມະກອນກໍ່ຕາມ
 ກໍ່ບໍ່ພາໃຫ້ເກີດມີການສະຖິກຊັກຊ້າໃນຂະບວນວິວັດແຫ່ງການອອກ ແຮງ
 ງານແຕ່ຢ່າງໃດເລີຍ. ກະໂຕແບບວິທີໝູນວຽນເປັນຈຸດເປັນຈຸດ ຊຶ່ງ
 ບັນດາເຈົ້າໂຮງງານອັງກິດໄດ້ນຳໃຊ້ໃນການລຸກຮຸ້ນຂອງເຂົາປີ 1849

(໑) ກະໂຕ ອູເຣີ ກໍ່ເໝືອນແນວນັ້ນ. ຫລັງຈາກທີ່ໄດ້ເວົ້າວ່າໃນ
 ກໍລະນີຮີບດ່ວນ, ກຳມະກອນອາດຈະຍົກຍ້າຍຈາກແຕ່ຈັກຫລັງນີ້ ຫາຈັກ
 ຫລັງອື່ນຕາມຄວາມເໝາະຂອງຫົວໜ້າ ໂຮງງານນັ້ນ, ເຂົາກໍ່ຮອງຊັ້ນດ້ວຍ
 ສຽງຂອງຜູ້ໄຊວ່າ: " ບັນດາການຍົກຍ້າຍດັ່ງນັ້ນເປັນກົງກັນຂ້າມກັບ
 ທຳນຽມເກົ່າ ຊຶ່ງຄົງແບ່ງງານໃຫ້ ກຳມະກອນ ຜູ້ເຮັດຫົວເຂັ້ມຄັດ ,
 ກຳມະກອນ ຜູ້ອື່ນຝົນປາຍຂອງເຂັ້ມຄັດ". ແທນທີ່ເຂົາຄວນສໍາຖາມ ຕົວ
 ເອງວ່າ ເປັນຫຍັງ " ທຳນຽມເກົ່າດັ່ງກ່າວ " ຢູ່ໃນໂຮງຈັກ ອັດຕະ
 ໂນມັດພັດພຽງແຕ່ລະຖິ້ມເສຍ " ເມື່ອເວລາຮີບດ່ວນ " ເທົ່ານັ້ນ.

* ຊັ້ນທີ່ໄດ້ແນະນຳຂ້າງບົບ, ເຫລັ້ມ ໑, ໜ້າ ໓໓.

- ໑໘໔໐ ໄດ້ນຳມາໃຫ້ເຮົາເປັນຫລັກຖານພະຍານໜຶ່ງຊຶ່ງຕ້ວຽກນັ້ນບໍ່ມີ
ໃຜສາມາດຈະປະຕິເສດໄດ້. ຫາຍສຸດ, ຍ້ອນວ່າເດັກນ້ອຍກໍ່ ສາມາດ
ຮຽນເອົາວິທີບັນຊາເຄື່ອງຈັກຢ່າງ ໄວວາທີ່ສຸດ ສະນັ້ນເຂົາເຈົ້າເຈັບໝວ່າ
ເດັກຂາດ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຖືວ່າການບັນຊາເຄື່ອງຈັກເປັນວິຊາໜຶ່ງ ຈຶ່ງ
ໄວ້ໃຫ້ສະເພາະແຕ່ຊາວພູອອກແຮງງານຊັ້ນໃດເປັນພິເສດເລີຍ (໑)

(໑) ໃນກໍລະນີທີ່ຮບຮອນ, ສົມມຸດຕິຢູ່ໃນສົງຄາມກາງເມືອງ ຢູ່ອາເມ
ລິກາ, ຊາວກຳມະກອນໂຮງຈັກຖືກພວກນາຍທຶນເອົາໄປໃຊ້ໃນ ບັນດາ
ວຽກງານຂ້າງທີ່ສຸດ, ເຊັ່ນວ່າຄູນຖະໜົນຫົນທາງເປັນຕົ້ນ, ງລງ...
ບັນດາໂຮງຈັກຂອງລັດຢູ່ໃນອັງກິດໄດ້ກໍ່ສ້າງຂຶ້ນໃນປີ ໑໘໖໒ ແລະ ຊຸມ
ປີຕໍ່ມາ ເພື່ອຮັບເອົາບັນດານາຍຊ່າງທີ່ວ່າງງານ, ຕ່າງກັນກັບ ບັນດາ
ໂຮງຈັກຂອງລັດຢູ່ຝະລັ່ງ ໃນປີ ໑໘໔໘ ຢູ່ບ່ອນວ່າພາຍໃນບັນດາ ໂຮງ
ຈັກນີ້ກຳມະກອນໄດ້ເຮັດວຽກງານຕ່າງໆບໍ່ຜະລິດໂດຍແມ່ນລັດເປັນ ຜູ້
ເບີກຈ່າຍ, ແຕ່ຢູ່ໃນບັນດາໂຮງຈັກອື່ນນັ້ນຊາວກຳມະກອນພັດເຮັດວຽກ
ງານຜະລິດຕ່າງໆຂອງຕົວເມືອງ ແລະ ມີຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ນາຍທຶນ,
ແລະຍິ່ງກວ່ານັ້ນ, ເຂົາພັດເຮັດຖືກກ່າວກຳມະກອນທາງການ ຊຶ່ງເພີ່ມ
ຈຳໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງແກ້ງແຍງນຳກັນ. "ກ່າວທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ບັນ
ດາກຳມະກອນໂຮງງານເຂັ້ນຝ່າຍຄືຈຶ່ງໄທກວ່າ. ເຮົາເຂົ້າໃຈວ່າສ່ວນ
ບັນດາກຳມະກອນເພດຊາຍ ... ນັ້ນແມ່ນຍ້ອນເຂົາເຈົ້າເຮັດວຽກ ຢູ່
ຕາມສະຖານທີ່ກາງແຈ້ງ" (ນີ້ແມ່ນເວົ້າເຖິງບັນດາກຳມະກອນຢູ່ທີ່ ເປຼ
ສະເຕີນ ທີ່ຖືກນຳໄປຫາຄວາມສະອາດຢູ່ບ່ອນຫລິ້ນຕ່າງໆພາຍໃນ ຕົວ
ເມືອງດັ່ງກ່າວ). (Rep et Insp, of ວັນທີ ໑໗ ຕຸລາ ໑໘໖໔, ຫນ້າ
໔໙). fact,

ສ່ວນບັນດາວຽກງານ ໂດຍແມ່ນຊາວຜູ້ອອກແຮງງານທີ່ບໍ່ມີວິຊາ ສະ
ເພາະທຳມະດາຢູ່ໃນໂຮງຈັກເຄີຍໄດ້ເຮັດນັ້ນ, ກິນຈັກສາມາດເຮັດແທນ
ເຂົາເປັນສ່ວນຫລາຍ, ແລະ ຍ້ອນວ່າວຽກງານເຫລົ່ານັ້ນເປັນ ວຽກ
ງານງ່າຍດາຍ, ສະນັ້ນບັນດາຜູ້ຄົນທີ່ເຮັດວຽກງານເຫລົ່ານັ້ນ ສາມາດ
ຖືກຍ້າຍປ່ຽນຢ່າງ ໄວວາໃນແຕ່ລະໄລຍະ (໑)

ເຖິງວ່າທາງດ້ານເຕັກນິກ, ລະບົບກົນໄກໄດ້ເຮັດໃຫ້ ການແບ່ງ
ງານເກົ່າຢຸດຕິລົງ, ແຕ່ວ່າລະບອບນັ້ນຄົງຖືກຄັ້ງປະກັນໄວ້ພາຍໃນໂຮງ
ຈັກ, ກ່ອນອັນໝົດແມ່ນກາຍເປັນລະບຽບທຳມະດາ ໂດຍແມ່ນ ໂຮງງານ
ຫັດຖະກຳເປັນຜູ້ປະໄວ້; ຖັດຈາກນັ້ນອີກເມື່ອເວລາພວກນາຍທົນໄດ້ກຳ

(໑) ຕົວຢ່າງຄື: ຈັກຫລາຍເຄື່ອງ ຊຶ່ງຖືກນຳມາໃຊ້ຢູ່ໃນໂຮງຈັກ
ຜະລິດແພຂົນສັດ, ນັບແຕ່ເວລາມີກິດດຳລັດ ໑໘໔໔, ເພື່ອປ່ຽນ ແທນ
ໃຫ້ວຽກງານຂອງເດັກນ້ອຍ. ນັບແຕ່ເວລາລູກເຕົ້າຂອງກະໂຕ ພວກ
ເຈົ້າຂອງໂຮງຈັກກໍ່ຕ້ອງເຮັດວຽກໜັກ ເພື່ອຮຽນເອົາວິຊາ, ເມື່ອນັ້ນ
ຂົງເຂດກິນຈັກ ຊຶ່ງບໍ່ເຄີຍຖືກຂຸດຄົ້ນພັດກາວຂັ້ນຢ່າງມະຫັດສະຈັນ ໂລດ.
" ບັນດາເຄື່ອງຈັກຕຳແຜ່ນອັດຕະໂນມັດ " ເປັນບັນດາເຄື່ອງຈັກ ທີ່ມີ
ຄວາມອັນຕະລາຍທີ່ສຸດ. ສ່ວນຫລວງຫລາຍເດັກນ້ອຍຖືກໄພອັນຕະລາຍ
ຍ້ອນວ່າຕ້ອງໜັ້ນຢູ່ກອງເຄື່ອງຈັກທີ່ພວມແລ່ນເພື່ອກວາດພັນເຮືອນ...
ຖ້າວ່າຜະລິດຈັກກວາດເຮືອນອັດຕະໂນມັດມັນຈະເປັນການອຸທິດ ອັນລຳ
ຄ່າທີ່ສຸດຕໍ່ບັນດາວິທີການສຳຫລັບປ້ອງກັນການອອກແຮງງານ! (Rep,
of Insp, of fact, ໃນວັນທີ ໓໑ ຕຸລາ ໑໘໖໖, ໜ້າ໖໓).

ເອົາມັນ ເພື່ອປັບປຸງ ແລະ ສ້າງມັນຄືນໃໝ່ພາຍໃຕ້ຮູບການໜຶ່ງ ຊຶ່ງ ຍິ່ງມະຫັດສະຈັນກ່ວານັ້ນອີກ, ເມື່ອນັ້ນມັນກໍ່ຖືກຄັ້ງປະກັນໄວ້ເປັນແບບວິ ທີຂູດຮີດແນວໜຶ່ງ. ອັນເປັນວິຊາສະເພາະຂອງຊາວກຳມະກອນຊຶ່ງໃນ ຕະຫລອດຊີວິດຂອງຕົນພຽງນຳໃຊ້ແຕ່ເຄື່ອງມືພາກສ່ວນເລີຍກາຍເປັນວິ ຊາສະເພາະຮັບໃຊ້ເຄື່ອງຈັກພາກສ່ວນອັນດຽວຈົນຕະຫລອດຊີວິດ. ເຂົາ ເຈົ້າສວຍໃຊ້ກິນຈັກ ເພື່ອຜັນປ່ຽນຊາວກຳມະກອນ, ນັບຕັ້ງແຕ່ ເວລາ ຍັງອ່ອນນ້ອຍ, ໃຫ້ກາຍເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງເຄື່ອງຈັກອັນໜຶ່ງແລະ ກະໂຕເຄື່ອງຈັກອັນນີ້ພັດເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງເຄື່ອງຈັກອື່ນອີກ (໑) ເນື່ອງຈາກນັ້ນ, ບໍ່ພຽງແຕ່ລາຍຈ່າຍທຳອິດຂອງການເພື່ອຜະລິດຊາວກຳມະ ກອນຄືນໃໝ່ ໄດ້ຫລຸດລົງຫລາຍເທົ່ານັ້ນ, ຫາກການຂັບກັບຢ່າງ ເດັດ ຖານຂອງຊາວກຳມະກອນຕໍ່ໂຮງຈັກ ແລະ ຕັ້ງແມ່ນ້ອຍແນວນັ້ນ ເລີຍ ຂັບກັບນາຍທັນ - ກໍ່ເປັນເລື່ອງຖືກສຳເລັດລົງຢ່າງຂາດຕົວແລ້ວ. ຢູ່ທີ່

(໑) ດັ່ງນັ້ນແລ້ວ, ເຮົາເຫັນວ່າປຣູດົງ ໄດ້ມີຄວາມເຫັນອັນລຳຄ້າທີ່ ສູດ ເມື່ອເພິ່ນ ໄດ້ກ່າວວ່າກິນຈັກບໍ່ແມ່ນເປັນການສັງລວມບັນດາເຄື່ອງມື, ຫາກມັນເປັນ "ວິທີສົມທົບຫລາຍພາກສ່ວນນ້ອຍໆຂອງການອອກແຮງງານ ຊຶ່ງ ໄດ້ແຍກຕົວອອກຍອນການແບ່ງງານ". ເພິ່ນຍັງມີການຄົ້ນພົບນີ້ ໄດ້ມັນ ທັງມີລັກສະນະປະຫວັດສາດທັງເປັນອັນມະຫັດສະຈັນກ່າວຄື: "ສະໄໝ ກິນຈັກໄດ້ຮັບເອກະລາດ ດ້ວຍລະບອບອອກແຮງງານຮັບຈ້າງ".

* ປຣູດົງ: ລະບົບບັນດາຂໍ້ຂັດແຍງເສດຖະກິດ ຫລື ການຈົນຕາ ແຊ ຂອງປັດຊະຍາ, ປາຣີ, ກຸຍໂອແມງ, ໑໘໔໖, ເຫລັ້ມ ໑, ຫນາ ໑໓໕, ໑໓໖, ໑໖໑.

ນັກເຊີນດຽວກັນຢູ່ທ້ວທຸກແຫ່ງ, ຕ້ອງຈຳແນກໃຫ້ໄດ້ ລະຫວ່າງ ການ
ເພີ່ມສະມັດຖະພາບຊຶ່ງເກີດຂຶ້ນຍ້ອນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຂະບວນວິວັດ
ແຫ່ງການອອກແຮງງານສັງຄົມ ແລະ ການເພີ່ມສະມັດຖະພາບ ໂດຍ
ແມ່ນການຂູດຮີດແບບທັນຍິ່ມຕໍ່ຂະບວນວິວັດອອກແຮງງານເປັນຜູ້ກໍ່ຂຶ້ນ.

ຢູ່ໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳ ແລະ ອາຊີບຫັດຖະກຳນັ້ນ, ນາຍຊ່າງ
ໄດ້ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື; ຢູ່ໃນໂຮງຈັກ, ລາວພັດຮັບໃຊ້ກົນຈັກ. ຢູ່ທາງພູນ,
ຊາວກຳມະກອນເປັນຜູ້ເຮັດໃຫ້ເຄື່ອງມືມີການເຄື່ອນໄຫວ, ສ່ວນຢູ່ທາງ
ພື້ນ, ກຳມະກອນພຽງແຕ່ເຮັດຕາມເຄື່ອງຈັກເທົ່ານັ້ນເອງ. ຢູ່ໃນໂຮງ
ງານຫັດຖະກຳ, ມີກຳມະກອນເທົ່າໃດຄົນແມ່ນເທົ່ານັ້ນ ພາກສ່ວນຂອງ
ໂຄງປະກອບໜຶ່ງຫມູ່ຊົດຊື່ວາ. ຢູ່ໃນໂຮງຈັກ, ເຂົາເຈົ້າລ້ວນ ຖືກ
ຮ່ວມສົມທົບກັນເຂົ້າໃນໂຄງປະກອບຕາຍອັນໜຶ່ງ, ຄົງຕົວເປັນ ເອກະ
ລາດສຳລັບເຂົາ.

.....

ກົນຈັກບໍ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບແຕ່ຢ່າງໃດຕໍ່ຄວາມລຳບາກ ກາກກຳ
ຊຶ່ງມັນເອງເປັນຜູ້ກໍ່ຂຶ້ນ, ຖ້າແມ່ນວ່າຢູ່ໃນສະພາບແວດລ້ອມຂອງສັງຄົມ
ເຮົາ, ມັນໄດ້ເຮັດໃຫ້ກຳມະກອນເສຍແຫລ່ງຫຳພາກກິນຄືແນວນັ້ນ,
ນັ້ນບໍ່ແມ່ນ ໂຫດທີ່ມາຈາກມັນ. ຢູ່ບ່ອນໃດມັນຫາກຖືກນຳພາໃຊ້ນັ້ນ, ຢູ່
ບ່ອນນັ້ນລາຄາຜະລິດພັນຈະຖືກກວ່າ ແລະ ມີຫລາຍກວ່າ. ດັ່ງນັ້ນໝາຍ
ວ່າພາຍຫລັງຫລືກ່ອນເວລາຊຶ່ງກົນຈັກຖືກນຳອອກມາໃຊ້ນັ້ນ, ຢ່າງນ້ອຍ
ສັງຄົມກໍ່ຄົງມີຈຳນວນສະບຽງອາຫານສຳດຽວກັນສຳຫລັບໃຫຍ່ນດາ ກຳ
ມະກອນທີ່ບໍ່ມີວຽກເຮັດງານຫຳ, ນັ້ນແມ່ນຍັງບໍ່ນັບເຖິງຜະລິດຕະພັນສ່ວນ

ຫລວງຫລາຍປະຈຳປີຂອງສັງຄົມ ໄດ້ຖືກພວກນັ່ງລ້າກິນດາຍ ໃຊ້ຈ່າຍໄປ
ຢ່າງພູມເພື່ອຍ.

ຕັ້ງແມ່ນຢູ່ໃນການອະທິບາຍຄວາມຈິງດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ຄົນເຮົາ
ເຄີຍເຫັນນັ້ນໃຈປະຈົບປະແຈງຂອງບັນດານັກເສດຖະສາດ ປະກົດອອກ
ຢ່າງຈະແຈ້ງ.

ຕາມທ່ານເຫລົ່ານັ້ນແລ້ວ, ບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງຕ່າງໆ ແລະ ຄວາມ ບໍ່
ລະປັກທີ່ບໍ່ສາມາດແຍກອອກຈາກການນຳໃຊ້ກິນຈັກຂອງພວກນາຍທຶນ ;
ເພາະວ່າສິ່ງເຫລົ່ານັ້ນບໍ່ແມ່ນມາຈາກກິນຈັກ, ມັນຫາກຍ່ອນການນຳໃຊ້
ກິນຈັກຕາມແບບທຶນນິຍົມນັ້ນດອກ!

ດັ່ງນັ້ນ ໝາຍວ່າກິນຈັກ, ທີ່ຈິງເປັນການມີໄຊຂອງມະນຸດ ຕໍ່ບັນ
ດາກຳລັງທຳມະຊາດ, ແຕ່ວ່າຕົກຢູ່ໃນກຳມີຂອງພວກນາຍທຶນແລ້ວ, ມັນ
ພັດກາຍເປັນເຄື່ອງມືສຳຫລັບເຮັດໃຫມະນຸດຖືກກົດຂີ່ ຂັ້ນກັບບັນດາ ກຳ
ລັງເຫລົ່ານັ້ນ; ຍ່ອນວ່າກິນຈັກໃນຕົວຈິງເປັນພາຫະນະອັນໜັກແໜ້ນທີ່
ສຸດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການອອກແຮງງານໃນແຕ່ລະວັນສິ້ນເຂົ້າ, ແຕ່ວ່າຕົກ
ໃສ່ກຳມີພວກນາຍທຶນແລ້ວມັນພັດແກ່ຍາວອອກແຮງງານນັ້ນອອກ; ຍ່ອນ
ວ່າກິນຈັກໃນຕົວຈິງແມ່ນເປັນ ໄມ້ຖູ່ສັກສິດ ເພື່ອເພີ່ມທະວີຄວາມຮົ່ງ ມີ
ຂອງຜູ້ທຳການຜະລິດຂັ້ນຕົ້ນ, ແຕ່ວ່າຕົກໃສ່ກຳມີພວກນາຍທຶນ, ມັນພັດ
ເຮັດໃຫ້ຄົນຜູ້ນັ້ນທຸກຈົນລົງ; ຍ່ອນ... ນັກເສດຖະສາດທຶນນິຍົມ ປະ
ກາດຢ່າງບໍ່ອັບອາຍວ່າ ທັງໝົດຢູ່ຂໍ້ຂັດແຍ່ງອັນຈະແຈ້ງດັ່ງກ່າວ ບໍ່ພຽງ
ແຕ່ເປັນສິ່ງຫາງນອກທີ່ປອນແປງ ແລະ ໄຟຟ້ນເທົ່ານັ້ນດອກ, ສະນັ້ນ
ໃນຕົວຈິງ ແລະ ກໍ່ຍ່ອນແນວນັ້ນທັງຢູ່ໃນຫົດສະດີອີກ, ບໍ່ມີບັນດາ ຂໍ້ຂັດ

ແຍ່ງເຫລົ່ານັ້ນ.

ເຖິງວ່າເຂົາເຈົ້າບໍ່ປະຕິເສດບັນດາຜົນຮ້າຍຊົ່ວຄາວ, ແທ້ໃດ, ແຕ່ວ່າຫຼຽນໄຊອັນໃດທີ່ຈະບໍ່ມີດານປີຂອງມັນ ! ແລະ ຕໍ່ເຂົາເຈົ້ານັ້ນ, ການນຳໃຊ້ກົນຈັກພຽງສາມາດນຳໃຊ້ຕາມແບບທັນນິຍົມເທົ່ານັ້ນແລ້ວ ການຂຸດຄົ້ນຊາວຜູ້ອອກແຮງງານດ້ວຍກົນຈັກກໍຄືກັນກັບການ ເອົາຊາວຜູ້ອອກແຮງງານເພື່ອຂຸດຄົ້ນກົນຈັກ. ຜູ້ໃດຫາກກ່າວເຖິງບັນດາຄວາມຈິງຕ່າງໆກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ກົນຈັກຕາມແບບທັນນິຍົມ, ກໍແນ່ນອນ ການຕາມຫາກັບການນຳໃຊ້ກົນຈັກ ແລະ ຕາມຫາການກ່າວຫນ້າຂອງສິ່ງຄົມ (໑). ການຍົກເຫດຜົນແບບນັ້ນມັນຈະບໍ່ເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາ ສົມທຽບກັບຄຳແກ້ຕົວຂອງນັກປຸ້ນຜູ້ລືຊື່ ບິນຊາຍເກີເຊີຫວະ ? ມັນໄດ້ເວົ້າວ່າ:

(໑) ສະບັບເປັນພາສາເຢລະມັນ, ພິມຈຳຫນ່າຍຄັ້ງທີໜຶ່ງ: ຜູ້ເກັ່ງກາຜູ້ໜຶ່ງທີ່ຢູ່ໃນຈຳນວນຜູ້ທີ່ເປັນຕົວແທນໃຫ້ແກ່ຄວາມໂງ່າຈາ ອວດຕົວນັ້ນແມ່ນ ນາກກູໂລເຊີ" ຖາຄ່ອຍໆຂະຫຍາຍຄວາມຄ່ອງແຄວ ຂອງກຳມະກອນຄິແນວໃດ ເພື່ອໃຫ້ລາວສາມາດຜະລິດສິນຄ້ານັ້ນນັບຫລາຍຂຶ້ນດ້ວຍຈຳນວນແຮງງານຄິເກີ້າຫລືນອຍກ່ວາແນວນັ້ນແມ່ນມີຜົນດີ, ເມື່ອເປັນແນວນັ້ນແລ້ວ ເວລາຊາວກຳມະກອນນຳໃຊ້ພາຫະນະກົນຈັກຕ່າງໆ ເພື່ອບັນລຸເຖິງຈຸດປະສົງດັ່ງກ່າວຢ່າງມີປະສິດທິຜົນກວ່າແນວນັ້ນ ກໍແນ່ນອນວ່າແມ່ນມີຜົນດີ".

(ນາກກູໂລເຊີ : Prince, of polit, tess ລອນດອນ ໑໘໖໐ , ໜ້າ ໑໖໖).

" ຮຽນບັນດາທ່ານນາຍສານ, ລຳຄໍຂອງຜູ້ຮອງຈຳວຂາຍເຄື່ອງ ໄດ້ຖືກຕັດແຫຼດລວ. ເລື່ອງນັ້ນມີຈິງ, ແຕ່ວ່າ ໂທດກຳບໍ່ແມ່ນຍອນເຮົາ ເອງ ຫາກແມ່ນຍອນມິດ. ບໍ່ແມ່ນວ່າຍອນຜົນຮາຍຊົ່ວຄາວດັ່ງກ່າວນັ້ນ ຫວະພວກທ່ານຈິງຢາກຫາມບໍ່ໃຫ້ໃຊ້ມິດ ? ຂໍໃຫ້ພວກທ່ານຈິງຄິດຫງຳ ໃຫ້ຖືກຖວນເສຍກ່ອນ. ມິດເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາເຄື່ອງມືທີ່ປະໂຫຍດກວ່າ ໝູ່ໃນບັນດາອາຊີບຫັດຖະກຳ ແລະ ກະສິກຳ, ມັນຊ່ວຍຊຸມະນູດ ໃນການຜ່າຕັດກໍ່ຄືມັນຊຳນິຊຳນານໃນວິຊາຜ່າຕັດ ແລະ ເປັນເພື່ອນຜູ້ຊວນມ່ວນໃນຄາບເຂົ້າຕ່າງໆ. ຖ້າຫາກຫາມບໍ່ໃຫ້ໃຊ້ມິດນັ້ນ, ແມ່ນພວກທ່ານຍົກຍ້ານພວກຂາພະເຈົ້າລົງສູ່ສະໄໝ ໂງ່ຈາຄົນໃໝ່ເສຍແລ້ວ " (໑).

ເຖິງແມ່ນວ່າເມື່ອເວລາຖືກນຳໃຊ້ໃນອາຊີບຫັດຖະກຳ ແລະ ໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ກົນຈັກໃນຕົວຈິງ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ກຳມະກອນຖືກເສຍ ວຽກເຮັດງານທຳບໍ່ຫລາຍກໍ່ນ້ອຍກໍ່ຕາມ, ແຕ່ວ່າມັນຄົງສາມາດພາໃຫ້ເກີດມີວຽກງານເພີ່ມເຕີມໃນບັນດາຂະແໜງການຜະລິດອື່ນໆ, ແຕ່ຜົນທີ່ໄດ້ຮັບນັ້ນບໍ່ມີຫຍັງຕິດພັນກັບອັນທີ່ເອີ້ນວ່າ ທິດສະດີບວກລົບເລີຍ.

ຍອນວ່າຜະລິດຕະພັນຂອງກົນຈັກ, ເຊັ່ນແຜ່ນແພແມັດໜຶ່ງຖືກຕຳ

(໑) " ຄົນປະດິດຈັກເຂັ້ມຝາຍໄດ້ເຮັດໃຫ້ອິນເດຍຊຸດໂຊນລົງ, ເລື່ອງນັ້ນບໍ່ເຮັດໃຫ້ພວກເຮົາສະຫອນໃຈປານໃດ " (ອາທິແອະ

De la propriété, ໑໘໔໘ *. ນັກການເມືອງຜູ້ລຸ້ນໄດ້ຫລົງປົນຈັກເຂັ້ມຝາຍກັບຈັກຕຳຫຼກ, ບັນຫານັ້ນ, ທີ່ຈິງ ກໍ່ບໍ່ເຮັດໃຫ້ ພວກເຮົາສະຫອນໃຈຫລາຍປານໃດອກ.

* ໜາ ໒໗໔ (ບ.ກ.).

ດ້ວຍເຄື່ອງຈັກໃຊ້ອາຍນໍ້າເປັນຕົ້ນ, ຖືກກ່າວາຜະລິດພັນທີ່ໄດ້ເຮັດ ມາ
ດ້ວຍມື ຊຶ່ງຖືກພັນແກ່ງແຍ້ງ, ສະນັ້ນແນ່ນອນວ່າຕ້ອງມີກິດການດັ່ງຕໍ່ໄປ
ນີ້ :

ຖ້າວ່າຍອດປະລິມານຂອງຜະລິດພັນແນວໜຶ່ງ ຊຶ່ງໄດ້ເຮັດ ດ້ວຍ
ຈັກຫາກເທົ່າກັນກັບຜະລິດພັນແນວໜຶ່ງທີ່ໄດ້ເຮັດມາດ້ວຍມື ໂດຍ ແມ່ນ
ຜະລິດພັນທີ່ໄດ້ເຮັດດ້ວຍຈັກເປັນສິ່ງທົດແທນມັນນັ້ນ, ຍອດປະລິມານແຮງ
ງານທີ່ຖືກນໍາໃຊ້ຈະລົດລົງ. ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ, ຜະລິດພັນທີ່ໄດ້ເຮັດດ້ວຍຈັກ
ກໍຈະສິ້ນເປືອງເທົ່າກັນ. ຖ້າບໍ່ແມ່ນເປືອງກວ່າເຮັດດ້ວຍມື.

ແຕ່ວ່າ, ໃນຕົວຈິງ ຍອດປະລິມານຜະລິດພັນເຮັດດ້ວຍຈັກຊຶ່ງຈໍາ
ນວນກໍາມະກອນ ໄດ້ຫລຸດລົງນັ້ນພັດລົນກວ່າຫລາຍ ຖ້າປຽບທຽບກັບ ຈໍາ
ນວນຜະລິດພັນຊະນິດດຽວກັນ ຊຶ່ງອາດຊືບຫັດຖະກໍາຫລືໂຮງງານຫັດ ຖະ
ກໍາໄດ້ຜະລິດອອກມາໃນຄາວກ່ອນ. ສົມມຸດຄິດແຜ່ນແພຕໍ່າດ້ວຍມື
໑.໐໐໐.໐໐໐ ແມັດ ຖືກທົດແທນດ້ວຍແຜ່ນແພຕໍ່າດ້ວຍຈັກ ໔.໐໐໐.໐໐໐
ແມັດ ຈໍານວນ ໔ ລ້ານແມັດນັ້ນບັນຈຸວັດຖຸດິບ, ເຊັ່ນຂົນສັດເປັນຕົ້ນ,
ຫລາຍກວ່າຈໍານວນ ໑ ລ້ານແມັດສີ່ເທົ່າ. ດັ່ງນັ້ນໝາຍວ່າຕ້ອງ ເພີ່ມ
ການຜະລິດແລນຂົນ ໔ ເທົ່າ. ສ່ວນບັນດາພາຫະນະແຫ່ງການ ອອກ
ແຮງງານອັນເປັນຫລັກ ຊຶ່ງຍອນການຕໍ່າດ້ວຍຈັກໄດ້ນໍາໃຊ້ມັນ, ເຊັ່ນ
ກົນຈັກ, ວັດສະດຸກໍ່ສ້າງ, ຖ້ານ, ງຸລູກ...ນັ້ນ, ແຮງງານທີ່ຖືກ ນໍາ
ໃຊ້ເພື່ອຜະລິດສິ່ງເຫລົ່ານັ້ນຈະເພີ່ມຂຶ້ນໄປຕາມຄວາມຜິດດ່ຽງກັນ ລະ
ຫວ່າງຈໍານວນແຜ່ນແພຕໍ່າດ້ວຍຈັກ ແລະ ຈໍານວນແຜ່ນແພຕໍ່າດ້ວຍມືຊຶ່ງ
ກໍາມະກອນຜູ້ໜຶ່ງສາມາດເຮັດດ້ວຍລະດັບສໍາກາງໃນກາລະເວລາ ອັນ

ດຽວກັນ.

ຢ່າງໃດກໍດີ, ເຖິງວ່າຈຳນວນແຮງງານທີ່ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນນັ້ນ ເປັນ
ແນວໃດກໍຕາມ, ມັນຄືງ່າຍກວ່າຖ້າປຽບກັບຈຳນວນແຮງງານ ຖືກລິດ
ຜ່ອນລົງຢ່າງແທ້ຈິງ ໂດຍແມ່ນຍ້ອນການນຳໃຊ້ກິນຈັກ.

ດັ່ງນັ້ນຫມາຍວ່າການນຳໃຊ້ກິນຈັກຍິ່ງຖືກແຜ່ຫລາຍໃນ: ຂະແໜງ
ອຸດສາຫະກຳໜຶ່ງແລ້ວ, ບັນດາຂະແໜງອຸດສາຫະກຳອື່ນໆ ຊຶ່ງໄດ້ສະ
ໜອງວັດຖຸດິບ ຫຼາຍ... ໃຫ້ແກ່ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳດັ່ງກ່າວຕ້ອງ
ເພີ່ມຈຳນວນຜະລິດພັນຂອງຕົນຂຶ້ນຕື່ມ. ເປັນແນວນັ້ນແລ້ວ ບັນດາຂະ
ແໜງອຸດສາຫະກຳເຫລົ່ານັ້ນຈະເພີ່ມຈຳນວນກຳມະກອນຂອງຕົນ ຂຶ້ນ
ຕາມອັດຕາສ່ວນອັນໃດ ? ແທນທີ່ວ່າຕ້ອງເພີ່ມຈຳນວນກຳມະກອນ ຂຶ້ນ
ແຕ່ບັນດາຂະແໜງເຫລົ່ານັ້ນຄືຈິງແມ່ນພຽງແຕ່ເພີ່ມຄວາມເຂັ້ມແລະກາ
ລະເວລາອອກແຮງງານຂຶ້ນເທົ່ານັ້ນ. ແຕ່ວ່າດ້ວຍຄວາມເຂັ້ມງານແລະ
ກາລະເວລາ ອອກແຮງງານອັນແນ່ນອນນັ້ນ, ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງ ລ້ວນຂຶ້ນ
ກັບພາກສ່ວນປະກອບຂອງທິນທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້, ຫມາຍວ່າຂຶ້ນກັບອັດຕາສ່ວນ
ລະຫວ່າງພາກສ່ວນປ່ຽນ ແລະ ພາກສ່ວນບໍ່ປ່ຽນຂອງທິນ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາ
ແລ້ວນັ້ນ. ກິນຈັກຍິ່ງແຊກຊຶມເຂົ້າໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳຜະລິດວັດຖຸ
ດິບ... ຫລາຍນັ້ນ, ພາກສ່ວນປ່ຽນຂອງທິນດັ່ງກ່າວຈະຍິ່ງນ້ອຍລົງຢ່າງ
ຫຼາຍຖານ.

ເນື່ອງຈາກການຜະລິດດ້ວຍກິນຈັກຢູ່ອັງກິດກ່າວຂຶ້ນຕື່ມ, ສະນັ້ນ
ຈຳນວນທິນທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງເຮັດວຽກຢູ່ໃນບໍ່ຖ້ານຫີນ ແລະ ບໍ່ໂລຫະທາດ
ຕ່າງໆໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຫລາຍທີ່ສຸດ, ຕາມຕົວເລກສະຖິຕິຂອງປີ 1926 ນັ້ນ,

ມີກຳມະກອນບໍ່ແຮ່ ໒໔໖.໖໑໓ ຄົນ, ໃນຈຳນວນນັ້ນຄົນທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກ່ວາ ໒໐ ປີ ມີ ໗໓.໔໔໕ ຄົນ ແລະ ຄົນທີ່ມີອາຍຸການ ໒໐ ປີມີ ໑໗໓.໐໖໗ ຄົນ. ໃນຈຳນວນຄົນທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກ່ວາ ໒໐ ປີນັ້ນ, ມີ ໘໓໕ ຄົນ ຊຶ່ງອາຍຸຫາກໍ່ໄດ້ ໔ ເຖິງ ໑໐ ປີ, ແຕ່ ໑໐ ເຖິງ ໑໕ ປີມີ ໓໐.໗໐໑ ຄົນ ແຕ່ ໑໕ ເຖິງ ໑໙ ປີມີ ໔໒.໐໑໐ ຄົນ. ຈຳນວນກຳມະກອນທີ່ ເຮັດວຽກຢູ່ໃນບັນດາບໍ່ເຫລັກ, ທອງ, ຕະກົ່ວ, ດີບຸກ ແລະ ບັນດາ ຫາດໂລຫະອື່ນໆ ໓໑໙.໒໒໒ ຄົນ (໑).

ກົນຈັກໄດ້ເຮັດໃຫ້ກຳມະກອນໃໝ່ຊະນິດໜຶ່ງຊຶ່ງປະດິດສະເພາະແຕ່ກົນຈັກກຳເນີດເກີດຂຶ້ນ. ຢູ່ອັງກິດ, ໃນປີ ໑໘໖໑, ຈຳນວນຄົນເຫຼົ່ານັ້ນມີປະມານ ໗໐.໐໐໐ ຄົນ (໒). ພວກເຮົາໄດ້ຮູ້ແລ້ວວ່າ ກົນຈັກໄດ້ແຊກຊຶມເຂົ້າໃນຂະແໜງກົນຈັກດັ່ງກ່າວດ້ວຍຂະໜາດນັບມື້ນັບຫຼວງຫລາຍກ່ວາ. ສ່ວນວັດຖຸດິບນັ້ນ (໓), ເປັນອັນແນ່ນອນແທ້ຈິງແລ້ວວ່າ

(໑) Celans ໑໘໖໑, ເຫລັກ ໒, ລອນດອນ, ໑໘໖໓.

(໒) ມີວິສະວະກອນ ໓.໓໒໙ ຄົນ.

(໓) ຍ້ອນວ່າເຫລັກເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາວັດຖຸດິບທີ່ສຳຄັນກວ່າໝູ່ສະນັ້ນພວກເຮົາຈຶ່ງເຫັນໄດ້ວ່າປະເທດອັງກິດ (ນັບທັງເຂດການເລີ) ໃນປີ ໑໘໖໑ ໄດ້ນຳໃຊ້ຊ່າງຫລໍ່ໂລຫະ ໑໒໕.໗໗໑ ຄົນ, ໃນຈຳນວນນັ້ນມີຜູ້ຊາຍ ໑໒໓.໔໓໐ ຄົນແລະຜູ້ຍິງ ໒.໓໔໑ ຄົນ, ໃນຈຳນວນຜູ້ຊາຍ ທີ່ກ່າວມານັ້ນ, ຄົນມີອາຍຸຕໍ່າກ່ວາ ໒໐ ປີມີ ໓໐.໘໑໐ ຄົນແລະຄົນມີອາຍຸກາຍ ໒໐ ປີມີ ໙໒.໖໒໐ ຄົນ.

ບາດກ້າວອັນແຮງກ້າຂອງໂຮງງານຂັ້ນຝ່າຍຕ່າງໆ ໄດ້ສ້າງໃໝ່ ທ່າ
ອັນແຂງແຮງທີ່ສຸດໃຫ້ແກ່ການປຸກຖິ້ມຝ່າຍຢູ່ໃນອາເມລິກາໃໝ່ການ ຂະ
ຫຍາຍຕົວ, ຈາກນັ້ນຊຸກຍູ້ທັງການຄ້າຂາຍຄົນຜິວດຳຢູ່ໃນທະວີບ ອາຟະ
ລິກາທັງການລ້ຽງເກືອຄົນຜິວດຳຢູ່ໃນບັນດາ borders slave state
(໑) ຢ່າງພ້ອມໆກັນ, ປີ ໑໗໙໐, ເມື່ອເວລາເຂົາເຈົ້າຈິດສະຖິຕິຈຳ
ນວນຂາທາດນັ້ນເລີຍເຫັນວ່າຈຳນວນດັ່ງກ່າວຂັ້ນເຖິງ ໕໙໗.໐໐໐ຄົນ,
ປີ ໑໘໕໑ ຈຳນວນດັ່ງກ່າວໄດ້ຂັ້ນເຖິງ ໔.໐໐໐.໐໐໐ ຄົນ. ດ້ານອື່ນ
ອີກກໍແນ່ວແນ່ວວ່າການພັດທະນານັບມື້ນັບທະວີບຂອງບັນດາຈັກຕໍ່າ ເສັ້ນ
ແລນຢູ່ໃນອັງກິດໄດ້ເຮັດໃຫ້ບັນດາດິນນາເພາະປຸກຄ່ອຍໆກາຍເປັນ ທົ່ງ
ລ້ຽງສັດ, ແລະ ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນຕ່າງໆກາຍເປັນຄົນເຫລືອແລະ
ຕ້ອງຫລົ່ງໄຫລພາກັນເຂົ້າໄປຫາຕົວເມືອງ. ອາຍເຮົາແລນ, ໃນເວລາ
ນັ້ນ, ກໍຕ້ອງຍອມຢູ່ໃນສະພາວະອັນເຈັບແສບດັ່ງກ່າວເລີຍໄດ້ເຮັດ ໃຫ້
ພົນລະເມືອງຂອງປະເທດນັບແຕ່ ໒໐ ປີນານີ້ໄດ້ຫລຸດລົງເຖິງ ເຄິ່ງ
ຫນຶ່ງ, ປະຈຸບັນພັດຫລຸດລົງກ່ວານັ້ນອີກໃໝ່ ເພື່ອສອດຄ່ອງກັບ ຄວາມ
ຮຽກຮອງຕ້ອງການຂອງເຈົ້າທິດນ ແລະ ຂອງພະນະທ່ານຫົວຫນ້າໂຮງ
ຈັກຕໍ່າເສັ້ນແລນຄົນອັງກິດ.

(໑) Border slave states ເປັນບັນດາເຂດຄ້າຂາຍຂາທາດຢູ່ທີ່
ພົມແດນ, ຕັ້ງຢູ່ລະຫວ່າງບັນດາເຂດພາກເໜືອ ແລະ ບັນດາ ເຂດ
ພາກໃຕ້, ແລະ ຂາຍສະເພາະແຕ່ຄົນຜິວດຳ ຊຶ່ງເຂົາເຈົ້າລ້ຽງ ເກືອ
ເພື່ອຂາຍໃຫ້ປະເທດນອກເໜືອນກັນກັບຂາຍສັດ.

ຖ້າວ່າກົນຈັກຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນບັນດາຂະບວນວິວັດທຳອິດ ຫລືຂະ
 ບວນວິວັດເຄື່ອງກາງ ຊຶ່ງເປົ້າໝາຍແຫ່ງການອອກແຮງງານ ຈຳຕ້ອງ
 ຜ່ານໄປກ່ອນເວລາຈະບັນລຸເຖິງຮູບການອັນສົມບູນຂອງມັນນັ້ນແລ້ວ, ບັນ
 ດາອາຊີບຫັດຖະກຳຫລືໂຮງງານຫັດຖະກຳຖືກຕອບສະໜອງດ້ວຍຜະລິດ
 ພັນຂອງກົນຈັກ, ຈະມີອຸປະກອນຫລາຍກ່ວາ ແລະ ຈະຮັບເອົາ ແຮງ
 ງານຫລາຍກ່ວາ, ກ່ອນເວລາ ຊຶ່ງບັນດາຈັກເຂັ້ມຝ້າຍຖືກປະດິດ ແຕ່ງ
 ອອກມານັ້ນ, ບັນດາຊ່າງຕຳແຜ່ນອັງກິດເລີຍຕ້ອງພັກບໍ່ເຮັດວຽກ ຍອນ
 ບໍ່ມີວັດຖຸດິບເພື່ອເຮັດ, ແຕ່ວ່າການເຂັ້ມຝ້າຍດ້ວຍຈັກໄດ້ສະໜອງເສັ້ນ
 ຝ້າຍຫລາຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ແລະ ມີລາຄາຖືກຈົນວ່າໃນຕອນທ້າຍຂອງສະ
 ຕະວັດກ່ອນ ແລະ ຕົ້ນສະຕະວັດຂອງພວກເຮົາ, ຄອບຄົວໜຶ່ງ, ມີຜູ້
 ໃຫຍ່ 4 ຄົນ ແລະ ເດັກນ້ອຍ 6 ຄົນທີ່ໄດ້ເຮັດວຽກ ໑໐ ຊົ່ວໂມງຕໍ່ມື້
 ໃນການເຂັ້ມຝ້າຍ, ໄດ້ຮັບ 41, at, ໃນອາທິດໜຶ່ງ. ເມື່ອເວລາ ມີ
 ວຽກດ່ວນ; ຄອບຄົວນັ້ນຍັງສາມາດໄດ້ຮັບຫລາຍກ່ວານັ້ນອີກ (໑)

ເມື່ອເວລານັ້ນກຳມະກອນຫລັງໄຫລເຂົ້າມາໃນການເຂັ້ມຝ້າຍ
 ດ້ວຍມື, ຕະຫລອດຈົນເຖິງເວລາຊ່າງຕຳແຜ່ນ ໑໐໐.໐໐໐ ຄົນ ໂດຍ
 ແມ່ນບັນດາຈັກ jenny, muler ແລະ thorestle (໒) ໄດ້ຮັບ
 ການສ້າງຂຶ້ນ, ລວມແຕ່ຖືກຈັກຕຳຫຼຸກດ້ວຍອາຍ ໄລ່ອອກໝົດແລ້ວ ຈຶ່ງ

(໑) ກາສະແກນ, ໜາ ໒໔ - ໒໗. the manufacturing population of England, " ລອນດອນ, ໑໘໖໖

(໒) ຊຶ່ງຂອງບັນດາຈັກຕຳຫຼຸກທີ່ເປັນ ພາສາອັງກິດ.

ເຊົາ. ຈຳນວນຊ່າງຫຍິບຈັກ. ຊ່າງເຮັດເຄື່ອງນຸ່ງຂອງຜູ້ຍິງ, ຊ່າງ
ຫຍິບດວຍມື ງ່າງ... ນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນຄຽງຄູ່ກັບຈຳນວນແຜ່ນ ແພ
ຫລາຍທີ່ສຸດ ຊຶ່ງກົນຈັກໄດ້ສະໜອງໃຫ້, ມັນເພີ່ມຂຶ້ນຈົນເຖິງເວລາຈັກ
ຫຍິບກຳເນີດອອກມາຈຶ່ງເຊົາ.

ກົນຈັກນຳໃຊ້ນາຍຊ່າງເປັນຈຳນວນນ້ອຍພໍຄວນ, ສະນັ້ນຖ້າຄ່ອຍ
ຄ່ອຍເພີ່ມທະວີກ່ອນປະລິມານວັດຖຸດິບ, ເຄິ່ງຜະລິດພັນ, ເຄື່ອງມືແຫ່ງ
ການອອກແຮງງານ ງ່າງ...ຂຶ້ນ, ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳຕ່າງໆ ທີ່
ນຳໃຊ້ວັດຖຸດິບເຫລົ່ານັ້ນ, ງ່າງ...ເລີຍຄ່ອຍໆແຍກອອກເປັນ ຫລາຍ
ຂະແໜງການທີ່ຕ່າງກັນ. ເນື່ອງຈາກນັ້ນ, ການແບ່ງງານສັງຄົມ ດັ່ງ
ກ່າວຈຶ່ງມີທຳອິດຊຸກຍູ້ແຮງກ່ວາທຳອິດຊຸກຍູ້ຂອງໂຮງງານຫັດຖະກຳອັນ ເປັນ
ຫລັກ.

ກ່ອນອັນຫມົດ ກົນຈັກໄດ້ເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າສ່ວນເກີນ ແລະ ກ່ອນປະ
ລິມານຜະລິດພັນຊຶ່ງໃນນັ້ນມູນຄ່າສ່ວນເກີນຖືກສະແດງອອກນັບເພີ່ມຂຶ້ນ.
ທາດວັດຖຸທີ່ໄດ້ລຽງເກືອພວກນາຍທັນ ແລະ ພວກຕົນມີຜູ້ເກາະກິນຂອງ
ພວກມັນຫາກຄ່ອຍໆເພີ່ມຂຶ້ນນັ້ນ, ບັນດາພາກສ່ວນສັງຄົມດັ່ງກ່າວ ຈະ
ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ແຕກກໍ່ກໍ່ຈາວ. ຊັບສົມບັດຂອງພວກມັນຫາກເພີ່ມຂຶ້ນຕົມ
ນັ້ນ, - ໃນປະຈຸບັນວຽກນັ້ນໄປຄຽງຄູ່ກັນກັບການລົດຜ່ອນຈຳນວນ ກຳ
ມະກອນທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ໃນການຜະລິດບັນດາສິນຄ້າອັນສຳຄັນຈຳເປັນອັນດັບ
ໜຶ່ງ, - ມັນເລີຍເຮັດໃຫ້ກຳເນີດເກີດມີບັນດາພາຫະນະໃໝ່ສຳຫລັບ
ຕອບສະໜອງບັນດາຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການເຫລົ່ານັ້ນພ້ອມໆກັນ ກັບ
ບັນດາຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການອັນພູມເມັດໃໝ່ໆ, ຜະລິດພັນສັງຄົມ

ສ່ວນໃຫຍ່ກ່ວາເລີຍກາຍເປັນຜະລິດພັນສ່ວນເກີນ (໑), ແລະ ສ່ວນ
ໜຶ່ງທີ່ໃຫຍ່ກ່ວາຂອງຜະລິດພັນສ່ວນເກີນອັນນີ້ເລີຍຖືກເອົາໄປໃຊ້ ພາຍ
ໃຕ້ບັນດາຮູບການທີ່ເປັນຫລາຍຮູບຫລາຍສີ່ກ່ວາ ແລະ ແນບນຽນກ່ວາ.
ເວົ້າໄປຢ່າງໜຶ່ງອີກ, ການຜະລິດສິນຄ້າອັນຟຸນເຟືອຍເພີ່ມຂຶ້ນຕື່ມ (໒)

ຄວາມແນບນຽນ ແລະ ລັກສະນະເປັນຫລາຍຮູບຫລາຍສີ່ຂອງຜະ
ລິດພັນຕ່າງໆ ກໍເປັນຜົນສຳເລັດຂອງບັນດາສາຍພົວພັນໃໝ່ແຫ່ງ ຕະ
ຫລາດຂອງ ໂລກທັງສອງ ໂດຍແມ່ນອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ເປັນຜູ້ສ້າງຂຶ້ນ. ບໍ່
ພຽງແຕ່ມີຜະລິດພັນຟຸນເຟືອຍຫລາຍຢ່າງຂອງຕ່າງປະເທດຖືກແລກປ່ຽນ
ເອົາຜະລິດພັນພາຍໃນປະເທດເທົ່ານັ້ນ, ຫາກຍັງມີວັດຖຸດິບ, ຫວານຢາ
ເຄື່ອງຜະລິດພັນຈຳນວນໜຶ່ງຫລາຍກ່ວານັ້ນອີກຖືກນຳໃຊ້ເປັນ ພາຫະນະ
ການຜະລິດຢູ່ໃນບັນດາຂະແໜງອຸດສາຫະກຳພາຍໃນປະເທດ. ດັ່ງນັ້ນ
ໝາຍວ່າ ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານແຮງງານພາຍໃນຂະແໜງ ການ
ຊົນສິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນ ຂະແໜງການນີ້ກໍເລີຍແບ່ງຍ່ອຍ, ເປັນຫລາຍ ຂະ

(໑) Produit net ພາສາອັງກິດ: surplus-produit (ຜູ້ແປ)

(໒) ຟ. ອັງແກນ ໄດ້ຊື່ອອກຢ່າງຈະແຈ້ງວ່າສະພາວະອັນໜ້າ ສັງ
ເວດຂອງພາກສ່ວນໃຫຍ່ແຫ່ງບັນດາກຳມະກອນທີ່ໄດ້ປະດິດຜະລິດພັນຟຸນ
ເຟືອຍເຫລົ່ານັ້ນ, ຢູ່ໃນປື້ມທີ່ໄດ້ແນະນຳມາແລກປ່ຽນກັບສະພາວະ ຂອງ
ຊົນຊັ້ນຜູ້ອອກແຮງງານ. ກ່ຽວກັບບັນຫານີ້, ມີເອກະສານໃໝ່ຫລາຍຢ່າງ
ຢູ່ໃນບັນດາບົດລາຍງານຂອງ Child, Employe, Commission

ແຫຼ່ງການໃຫ້ (໑)

ການທີ່ບັນດາພາຫະນະແຫ່ງການອອກແຮງງານ ແລະ ພາຫະນະ
ດຳລົງຊີວິດເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ການທີ່ຈຳນວນກຳມະກອນທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ແກ່
ການຜະລິດເຫຼົ່ານັ້ນຄ່ອຍໆຫຼຸດລົງຢ່າງທຽບຖານນັ້ນ, ໄດ້ຊຸກຍູ້ບັນດາ
ກິດຈະການອັນຍາວນານໃຫ້ມີການພັດທະນາຍິ່ງຂຶ້ນ, ແລະ ຜະລິດ ພັນ
ຂອງກິດຈະການເຫຼົ່ານັ້ນເຊັ່ນ ຄອງນ້ຳ, ທ່າກຳປື່ນ, ທາງລົດໄຟ,
ຂົວ ງລຽງ... ຊຶ່ງພຽງແຕ່ນຳມາເຊິ່ງພົບສຳເລັດໃນອະນາຄົດໄກເຕີຍ
ເທົ່ານັ້ນດອກ.

ຢ່າງໜຶ່ງແນ່ນອນອີງໃສ່ກົນຈັກໂດຍກົງ, ຫລືວ່າຍ້ອນ ພົບສຳເລັດ
ຂອງການປ່ຽນແປງຕ່າງໆ ໂດຍແນ່ນອນກົນຈັກເປັນຜູ້ກໍ່ຂຶ້ນໃນຊີວິດເສດຖະ
ກິດ, ບັນດາຂະແໜງການອຸດສາຫະກຳໃໝ່ໆພັດໄດ້ປະກົດຕົວຂຶ້ນ, ,
ຈາກນັ້ນ, ຖ້າວ່າມີອຸດສາຫະກຳໃດ ຂະແໜງແນ່ນອນເທົ່ານັ້ນ ຊຶ່ງ
ເຂດອອກແຮງງານໃຫ້, ເຖິງວ່າເປັນແນວນັ້ນກໍຕາມ, ຖານະຂອງ
ຊຶ່ງເຂດເຫຼົ່ານັ້ນຢູ່ໃນທົ່ວທັງພັນຖານການຜະລິດກໍບໍ່ແມ່ນວ່າໃຫ້ຍາວລວງ
ຢາກໃດ, ຈົນວ່າໃນກະໂຕບັນດາປະເທດທີ່ພັດທະນາກວ່າໝູ່ເອງ ກໍຄື
ກັນ, ແລະ ຈຳນວນກຳມະກອນທີ່ເຮັດວຽກຢູ່ໃນບັນດາຊຶ່ງເຂດ ເຫຼົ່ານັ້ນ
ກໍເປັນມາດຕາສ່ວນໝາະສົມກັບຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການ ທາງ
ດ້ານແຮງງານຕົນມີອັນປະຖົມມະຖານກ່ວາໝູ່ໝົດ ຊຶ່ງບັນດາຂະແໜງ

(໑) ຢູ່ອັງກິດ, ນັບທັງເຂດ ການເລີ, ປີ ໑໘໖໑, ໃນບັນດາ
ເຮືອຄາຂາຍໄດ້ມີ ກະລາສີ ໙໔.໖໖ ຄົນ.

໒ ເຫລົ່ານັ້ນ ໄດ້ຍົກອອກມາ.

ກ. ມາກ, ທິນ, ສັກນັກພິມຈຳຫນ່າຍ
ຊື່ເທິດ, ຮ່າໂນຍ, ວຽງຜົວ, ຫົວ
-- / --, ເຫລັ້ມ ໒, ຫນ້າ ໑໔໗-
໑໕໐, ໑໗໕ - ໑໘໐

ຄັດຈາກ :

ສະບັບຮ່າງ ແລະ ການອະທິບາຍ

ໂຄງການການເມືອງ ຂອງພັກ

ປະຊາທິປະໄຕ-ສັງຄົມ

.....

.6. ພ້ອມກັນກັບການປ່ຽນແທນຂອງການຜະລິດໃຫຍ່ຕໍ່ການ ຜະ
 ລິດນ້ອຍ, ບັນດາຈຳນວນທີ່ນອ້ນເລັກນ້ອຍຂອງເຈົ້າຂອງ ໂຮງຈັກເອກະ
 ເທດ ໄດ້ຖືກປ່ຽນແທນດ້ວຍບັນດາທີ່ນອ້ນໃຫຍ່ຫລວງ, ແລະ ບັນດາ ກຳ
 ໄລອັນເລັກນ້ອຍ ໄດ້ຖືກປ່ຽນແທນດ້ວຍບັນດາກຳໄລເປັນເງິນລ້ານ .
 ເນື່ອງຈາກນັ້ນ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລັດທີ່ໜ້າຍິນ ໄດ້ທຳໃຫ້ການພູມ
 ເພື່ອຍ ແລະ ຊັບສິນເງິນທອງຢູ່ທົ່ວທຸກແຫ່ງ ເພີ່ມທະວີຂຶ້ນ . ຢູ່ໃນປະເທດ
 ລັດເຊຍ, ໄດ້ເກີດມີຊັບສິນທຳມາຫາກິນໃຫຍ່: ຫົວໜ້າໂຮງຈັກ, ຫົວ
 ໜ້າທາງລົດໄຟ, ພໍ່ຄ້າໃຫຍ່, ຫົວໜ້າທະນະຄານ; ຊັບສິນດຳລົງ ຊີ
 ວິດດ້ວຍລາຍຮັບໜ້າຈາກບັນດາຈຳນວນທີ່ເປັນເງິນຕາຊຶ່ງເຂົາເຈົ້າ
 ໄດ້ໃຫ້ບັນດາຫົວໜ້າອຸດສາຫະກຳກູ້ຢືມ ເພື່ອເກັບເອົາດອກເບ້ຍ, ພວກ
 ເຈົ້າທ່ານທີ່ໃຫຍ່ໆ ຮຽມຂຶ້ນ ໂດຍອີງອາໄສບັນດາກ້ອນເງິນໄຖຖອນຊຶ່ງ
 ຊາວນາໄດ້ມອບໃຫ້ເຂົາເພື່ອໄຖ່ເອົາດິນນາຄືນ, ອີງອາໄສສະພາ ວະ
 ຂາດເຂີນດິນນາຂອງຊາວນາ ເພື່ອຍົກສູງຄ່າເຊົ່ານາ ແລະ ອີງອາໄສ

ການກໍ່ສ້າງບັນດາໂຮງງານໃຫຍ່ພະລິດນໍ້າຕານ ແລະ ເຫຼັ້າ ພາຍໃນ
ບັນດາສ່ວນໃຫຍ່ຂອງພວກມັນ. ຄວາມສະໜຸກສະໜານ ແລະ ພູມ
ເພື່ອຍຂອງຊົນຊັ້ນທຳມະດາໄດ້ກາວຂັ້ນເຖິງຂັ້ນຊຶ່ງບໍ່ເຄີຍເຫັນ
ຈັກເທື່ອ; ບັນດາຫໍຜາສາດລາຊະວັງ ແລະ ບັນດາຫໍໂຮງອັນງອກງາມ
ຂອງພວກມັນຢັ່ງຂັ້ນລຽບຕາມບັນດາຖະໜົນຫລວງອັນເປັນຕົ້ນຕໍຂອງຕົວ
ເມືອງໃຫຍ່ຕ່າງໆ. ແຕ່ວ່າລັດທິທຳມະດາຍັງຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນ, ສະພາ
ວະດຳລົງຊີວິດຂອງກຳມະກອນຍິ່ງທຸກຈົນຢ່າງສາຫັດ. ພາຍຫລັງ ຊາວ
ນາຖືກປົດປ່ອຍ, ຖາວ່າເງິນເດືອນຖືກເພີ່ມຂຶ້ນຢູ່ບາງທ້ອງຖິ່ນໃດ ໜຶ່ງ
ນັ້ນ, ມັນກໍ່ເປັນການເພີ່ມເຕີມໜ້ອຍໜ້ອຍໜ້ອຍໜ້ອຍ ແລະ ພຽງຢູ່ໃນ
ກາລະເວລາອັນສັ້ນໆເທົ່ານັ້ນເອງເພາະວ່າມະຫາຊົນຜູ້ອຸ່ນຢາກທີ່ ມາ
ຈາກຊົນນະບົດໄດ້ເຮັດໃຫ້ເງິນຄ່າແຮງງານຫລຸດລົງ, ໃນເວລາ ດຽວ
ກັນນັ້ນ ອາຫານການກິນ ແລະ ພະລິດພັນອັນສຳຄັນທີ່ຈຳເປັນອື່ນໆ ພັດ
ແພງຂຶ້ນຕື່ມຈົນກະທັ້ງໃນກະໂຕເວລາເງິນເດືອນຖືກຍົກສູງຂຶ້ນນັ້ນ ກຳ
ມະກອນກໍ່ຊົມພາຫະນະດຳລົງຊີວິດໄດ້ຈຳນວນໜ້ອຍກວ່າເກົ່າ; ວຽກ
ເຮັດງານຫຳກໍ່ຫາຍາກ ແລະ ຢູ່ແປະກັບບັນດາຫໍຜາສາດອັນສວຍ ງາມ
ຂອງພວກຮຽງມີ (ຫລືວ່າຢູ່ເຂດຊານເມືອງຕ່າງໆ) ເພີ່ມພັດເຫັນບັນ
ດາຫລັງເຮືອນທີ່ເປ່ເພຂອງກຳມະກອນປະກົດຕົວຂຶ້ນ, ເຂົາຈຳເປັນ ຢູ່
ໃນບັນດາຫ້ອງເຮືອນອັນຄັບແຄບ, ເຕັມອັດດ້ວຍຄົນປຽກຊຸ່ມແລະໜາວ,
ຫລືຈົນກະທັ້ງຍັງຢູ່ໃນບັນດາຊຸ່ມດິນຢູ່ແປະກັບບັນດາໂຮງຈັກຫາກໍ່ສ້າງຂຶ້ນ
ໃໝ່. ຕົ້ນທຳມະດາຂອງນາຍທຳມະດາຍິ່ງຫລວງຫລາຍຂຶ້ນມັນກໍ່ຍິ່ງເປັນຜົນກົດເຕັງ
ກຳມະກອນຢ່າງໜັກໜ່ວງ, ເຮັດໃຫ້ເຂົາກາຍເປັນຄົນທຸກຈົນ, ຈຳ

ເປັນຕ້ອງເອົາເວລາທັງໝົດຂອງເຂົາມອບໃຫ້ໂຮງຈັກ, ຈຳໃຫ້ລູກເມຍ
ກຳມະກອນຕ້ອງໄປເຮັດວຽກໃຫ້ນາຍທັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ການປ່ຽນແປງທຳອິດ
ຊຶ່ງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລັດທິທັນນິຍົມໄດ້ນຳມາສູ່ນັ້ນມັນເປັນແນວນີ້ :
ຊັບສົມບັດອັນອຸດົມສົມບູນຖືກສະສົມຢູ່ໃນກຳມະກອນຂອງກຸ່ມນາຍທັນ ຈຳນວນ
ນ້ອຍໆ, ສ່ວນປວງປະຊາຊົນນັ້ນກໍ່ກາຍເປັນຄົນທຸກຍາກກາກກຳ.

ການປ່ຽນແປງທີ່ສອງແມ່ນພາຍຫລັງການຜະລິດໃຫ້ຍໄດ້ປ່ຽນແທນ
ໃຫ້ການຜະລິດນ້ອຍແລ້ວນັ້ນ, ພາຍໃນການຜະລິດເອງກໍ່ມີການດັດແປງ
ໃຫ້ກາວໜ້າຕາຫລາຍຢ່າງ. ກ່ອນອັນໝົດນັ້ນ, ການອອກແຮງງານ
ເອກະເທດກະແຈກກະຈາຍໃຫ້ແກ່ເຈົ້າຊັບນ້ອຍແຕ່ລະຄົນທີ່ຢູ່ໃນແຕ່ລະ
ໂຮງຈັກນ້ອຍໄດ້ຖືກປ່ຽນແທນດ້ວຍການອອກແຮງງານຂອງກຳມະກອນທີ່
ຖືກລວບລວມມາໄດ້, ເຂົາພ້ອມກັນເຮັດວຽກໃຫ້ເຈົ້າທີ່ດິນຜູ້ໜຶ່ງ, ນາຍ
ເໝົາຜູ້ໜຶ່ງຢູ່ໃນໂຮງຈັກ, ຖ້າປຽບກັບການອອກແຮງງານເອກະເທດ
ນັ້ນ, ການອອກແຮງງານລວມກັນມີປະສິດທິຜົນຫລາຍກວ່າ (ມີສະມັດ
ຖະພາບຂອງງານສູງກວ່າ) ແລະ ມັນສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ມີການຜະລິດ
ສິນຄ້າງ່າຍ ແລະ ໄວກວ່າຫລາຍທີ່ສຸດ. ແຕ່ວ່າທັງໝົດທຸກການ ດັດ
ແປງໄດ້ກາວໜ້າຕາຫລື້ນພຽງມີຜົນໃຫ້ແກ່ນາຍທັນເທົ່ານັ້ນເອງ, ມັນ
ເສຍເງິນໃຫ້ກຳມະກອນບາງອັດຊຶ່ງເປັນເງິນມາຈາກກຳມະກອນ ເອງ
ແລະ ຍິດເອົາຜົນທີ່ໄດ້ຮັບທັງໝົດທີ່ມາຈາກແຮງງານລວມໜູ່ຂອງ ກຳ
ມະກອນລາໆ. ນາຍທັນພັດແຂງແຮງຍິ່ງຂຶ້ນ, ກຳມະກອນພັດອ່ອນ ແອ
ຍິ່ງກ່ວາອີກ, ເພາະວ່າເຂົາໄດ້ມີການຊົມເຄີຍກັບວຽກງານໃດໜຶ່ງ ທີ່
ແນ່ນອນ, ແລະ ຖ້າວ່າຖືກຍົກຍ້າຍໄປເຮັດວຽກອື່ນ, ປ່ຽນອາຊີບໃຫ້

ເຂົາຈະຖືກຫຍຸ້ງຍາກກ່ວາ.

ການດັດແປງໃຫ້ກ້າວໜ້າແນວໜຶ່ງອີກຊຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນຫລາຍທີ່ສຸດໃນການພະລິດ, ນັ້ນແມ່ນກົນຈັກ ຕ່າງໆ ຊຶ່ງນາຍທຶນໄດ້ນໍາໃຊ້. ການນໍາໃຊ້ກົນຈັກໄດ້ເຮັດໃຫ້ປະສິດທິຜົນຂອງງານເພີ່ມຂຶ້ນຫລາຍກ່ວາ; ແຕ່ວ່ານາຍທຶນໄດ້ນໍາໃຊ້ຜົນທີ່ໄດ້ຮັບທັງໝົດນັ້ນສໍາຫລັບຕໍາແຫນ່ງກໍາມະກອນກົນຈັກຮຽກຮອງຕ້ອງການເໝາະສົມກ່ວາ, ນາຍທຶນສ່ວຍໃຊ້ເລື່ອງນັ້ນ ເພື່ອນໍາເອົາຜູ້ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍເຂົ້າມາເຮັດວຽກດ້ວຍຈັກແລະ ເສຍຄ່າແຮງງານໃຫ້ເຂົານ້ອຍກ່ວາ. ກົນຈັກຕ້ອງການກໍາມະກອນນ້ອຍກ່ວາຫລາຍ, ນາຍທຶນສ່ວຍໃຊ້ອາການນີ້ເພື່ອ ໄລ່ກໍາມະກອນເປັນລວາດອອກຈາກໂຮງງານແລະສ່ວຍໃຊ້ສະພາວະວ່າງງານ ອັນນີ້ເພື່ອກົດຂີ່ກໍາມະກອນໃຫ້ແຮງກ່ວາເກົ່າອີກ, ເພື່ອແກ່ຍາວວັນງານ, ຕັດສິນພັກພ່ອນຕອນກາງຄືນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເຂົາກາຍເປັນສິ່ງໜຶ່ງຂຶ້ນກັບກົນຈັກ ອອຍຕອຍ. ໄພວ່າງງານໂດຍແມ່ນກົນຈັກເປັນຜູ້ກໍ່ເຫດ ແລະ ພວມເພີ່ມທະວີຂຶ້ນໃນປະຈຸບັນໄດ້ນໍາເອົາກໍາມະກອນ ໄປເຖິງບ່ອນວ່າບໍ່ມີວິທີໃດ ສໍາຫລັບປ້ອງກັນຕົວເອງ. ສິນຂອງເຂົາເຈົ້າຖືກເສຍລາຄາ, ເຂົາເຈົ້າຈະຖືກປ່ຽນແທນ ໂດຍງ່າຍດ້ວຍຄົນງານທໍາມະດາ ຊຶ່ງເປັນຜູ້ທີ່ຈະຊົມ ເຄີຍກັບການນໍາໃຊ້ກົນຈັກໂດຍງ່າຍ ແລະ ພວມແລວຈະອອກແຮງງານດ້ວຍຄ່າແຮງໜ້ອຍກ່ວາ. ທຸກຫລໍ່ຮຽນລາຍທີ່ຈະຕໍາແຫນ່ງການກົດຂີ່ອັນນັ້ນນີ້ ນັບເພີ່ມທະວີຍັງຂຶ້ນຂອງນາຍທຶນລວນແກ່ພາ ໄປເຖິງບ່ອນຖືກໄລ່ອອກ ຈາກໂຮງງານ. ກໍາມະກອນທີ່ຢູ່ໂດດດ່ຽວນັ້ນຈະບໍ່ມີຄວາມສາມາດຢ່າງ ສົມບູນໃນການຕໍາແຫນ່ງກັບນາຍທຶນ, ເຄື່ອງຈັກພວມຂຶ້ນຊຸ່ຍູ່ເຂົາເຈົ້າໄປ ຫາ

ຕາຍ.

ວ.ອ.ເລນິນ, ຄົບຊຸດ, ເປັນພາສາ
ຫວຽດນາມ, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ-
ໂປຼແກຼສ, ມິສກູ, ວຽງຈັນ, ເຫລັ້ມ
໒, ໜ້າ ໑໐໔ - ໑໐໖.

ຄັດຈາກນິພົນວ່າດ້ວຍ :

ຄຳແຮງ, ລາຄາ ແລະ ຜົນກຳໄລ

ຖ້າວ່າບໍ່ນັບເຖິງບັນດາຄວາມຜາກຕ່າງກັນກ່ຽວກັບບັນດາ ຈຸດພິເສດທາງທຳມະຊາດ ແລະ ບັນດາຄວາມຊຳນານວິຊາ ໃນການ ອອກແຮງງານທີ່ມາຂອງຊາດຕ່າງໆ ທີ່ຕ່າງກັນນັ້ນ, ກຳລັງຜະລິດ ຂອງແຮງງານຕົ້ນຕໍແມ່ນຕ້ອງຂຶ້ນກັບ :

໑- ບັນດາເງື່ອນໄຂທາງທຳມະຊາດ ຂອງການອອກແຮງງານ, ເຊັ່ນລະດັບອຸດົມຂອງດິນ, ຄວາມຮຽ່ມຂອງບັນດາແຮ່ ຫຼື ລຽງ...

໒- ການດັດແປງໃຫ້ກາວໜ້າຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງ ຂອງບັນດາ ກຳລັງສິ່ງຄົມຂອງການອອກແຮງງານ, ເໝືອນດັ່ງເວລາບັນດາກຳລັງເຫລົ່ານັ້ນກຳເນີດອອກມາຈາກພັນຖານການຜະລິດຂະໜາດໃຫຍ່, ຈາກການຫອນໂຮມທັນ ແລະ ການຮ່ວມສົມທົບແຮງງານ, ຈາກການແບ່ງງານ, ກົນຈັກ, ຈາກການດັດແປງບັນດາວິທີການຜະລິດໃຫ້ກາວໜ້າ, ຈາກການນຳໃຊ້ບັນດາທາດເຄມີ ແລະ ບັນດາກຳລັງທຳມະຊາດອື່ນໆ ຈາກການຮັດແຄບກາລະ ແລະ ເຫສະໂດຍອີງໃສ່ບັນດາພາຫະນະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແລະ ຈາກທຸກໆການປະດິດສ້າງອື່ນໆ ໂດຍອີງໃສ່ສິ່ງເຫລົ່ານັ້ນແຫລະ ວິທະຍາສາດຈຶ່ງຖືກນຳໃຊ້ ເພື່ອຈຳໃຫ້ບັນດາ ກຳລັງທຳມະຊາດຕ້ອງຮັບໃຊ້ການອອກແຮງງານ ແລະ ໂດຍອີງອາໄສສິ່ງ

ເຫລົ່ານັ້ນແຫລະ ລັກສະນະສັງຄົມຫລືລັກສະນະຮ່ວມມືຂອງການ ອອກ
ແຮງງານຈຶ່ງຖືກຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຂັ້ນ.

.....

ການາກ-ຟຣີເດຣິກອັງແກນ, ໂຮມ
ບົດເລືອກເຟັ້ນ, ສຳນັກພິມຈຳຫນ່າຍ
ຊື່ເທິດ, ຮ່າໂນ້ຍ, ໑໙໘໒, ເຫລັ້ມ
ໝາ ໑໒໔.

ຄັດຈາກ ຈົດໝາຍຂອງທ່ານນາກ
ຝາກໃຫ້ Ludawing Kugebman
ຢູ່ທີ່ hannover

.....
ເດັກນ້ອຍຜູ້ໃດກໍຮູ້ໄດ້ວ່າ ແຕ່ລະປະເທດຈະຕາຍຫົວຖ້າວ່າ ເຂົາ
ຢຸດຕິການອອກແຮງງານ, ເຮົາບໍ່ເວົ້າວ່າພາຍໃນປີໜຶ່ງ, ຫາກວ່າພາຍ
ໃນໜຶ່ງຫລືສອງອາທິດ. ທຸກຄົນກໍລວມຮູ້ແລ້ວວ່າ ບັນດາກອນປະລິມານ
ຂອງຜະລິດພັນ ທີ່ສົມຄູ່ກັບບັນດາກອນປະລິມານຄວາມຕ້ອງການທີ່ ຕ່າງ
ກັນມັນຮຽກຮອງໃຫ້ບັນດາກອນປະລິມານທີ່ຕ່າງຂອງຍອດປະລິມານແຮງ
ງານສັງຄົມນັ້ນຖືກກຳນົດຕາຍຕົວທາງດ້ານປະລິມານ. ຄວາມຈຳ ເປັນ
ຕ້ອງມີການແບ່ງງານ ສັງຄົມນັ້ນຖືກກຳນົດຕາຍຕົວທາງດ້ານປະລິມານ. ຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງມີການແບ່ງງານສັງຄົມຕາມບັນດາອັດຕາສ່ວນ ທີ່ແນ່
ນອນຊຶ່ງແນ່ນອນວ່າບໍ່ຫ່ອນຖືກລົບລາງຈັກເທື່ອຍອນຮູບການໃດໜຶ່ງທີ່ແນ່
ນອນ ຂອງການຜະລິດສັງຄົມ, ຫາກພຽງແຕ່ຮູບການປະກົດຕົວຂອງມັນ
ນັ້ນຈຶ່ງສາມາດມີການປ່ຽນແປງເທົ່ານັ້ນເອງ, ບັນຫານີ້ selfvident
(໑). ເວົ້າລວມແລ້ວ, ບໍ່ອາດຈະລົບລາງກົດເກນທຳມະຊາດໃດໆ. ສິ່ງ
ທີ່ອາດມີການປ່ຽນແປງພາຍໃນສະພາວະຕ່າງໆທີ່ຕ່າງກັນໃນ ປະຫວັດ

(໑) ກະໂຕມັນເອງ ໄດ້ແຈ້ມແຈ້ງຢູ່ແລ້ວ.

ສາດນັ້ນແມ່ນພຽງເປັນ ຮູບການ ຊຶ່ງໃນນັ້ນບັນດາກິດເກນເຫລົ່ານັ້ນຖືກ
ປະຕິບັດ. ແລະ ອັນທີ່ເປັນຮູບການຊຶ່ງໃນນັ້ນການແບ່ງປັນ ແຮງງານ
ຢ່າງມີອັດຕາສ່ວນໄດ້ຖືກປະຕິບັດ, ຢູ່ໃນສະພາວະສັງຄົມຊຶ່ງໃນນັ້ນສາຍ
ກ່ຽວພັນຂອງການອອກແຮງງານສັງຄົມ ໄດ້ຄົງຕົວຢູ່ພາຍໃຕ້ຮູບການການ
ແລກປ່ຽນເອກະຊົນ ກ່ຽວກັບບັນດາຜະລິດພັນແຫ່ງການອອກແຮງ ງານ
ຂອງບຸກຄົນ, - ກະໂຕຮູບການອັນນັ້ນແມ່ນ ມູນຄ່າແລກປ່ຽນ ຂອງບັນ
ດາຜະລິດພັນເຫລົ່ານັ້ນເອງ.

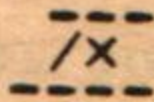
ກ.ນາກ ແລະ ຟ.ອັງແກນ, ໂຮມ
ບົດເລືອກເຟັ້ນ, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ
ຊື່ເທິງ, ຮຳໂນຍ, ໑໙໘໒, ເຫລັ້ນ
ລຳ, ໜ້າ ຜູ້ກ - ຜູ້ຊື້

ຄັດບົດປະພັນວ່າດ້ວຍ :

ຕົ້ນກຳເນີດຂອງຄອບຄົວ, ຂອງລະບອບ

ຖືກຳມະສິດເອກະຊົນແລະຂອງລັດ

.....

ຄວາມປ່າໄຕຖອນ ແລະ ຄວາມສິວິໄລ

ພວກເຮົາໄດ້ຄົ້ນຄ້ວາກ່ຽວກັບການແຕກທະລາຍຂອງບັນດາ ການ
ຈັດຕັ້ງເຊື້ອຊົນພາຍໃນສາມຕົວຢ່າງໃຫຍ່ສະເພາະກ່າງຫາກ: ກັບຄົນ
ແກຣຊ, ຄົນໂຣມາ ແລະ ຄົນແຢກແນງ. ເພື່ອນ້ອນທ່າຍ, ບັດນີ້ພວກ
ເຮົາຈຶ່ງພິຈາລະນາກ່ຽວກັບບັນດາເງື່ອນໄຂເສດຖະກິດອັນຫົວໄປຊຶ່ງໄດ້
ມາງທຳລາຍບັນດາການຈັດຕັ້ງເຊື້ອຊົນ ຂອງສັງຄົມໃນກະໂຕ ສະໄໝ
ຂະຫຍາຍຕົວສູງຂອງຍຸກສະໄໝປ່າໄຕຖອນ, ແລະ ໄດ້ລິບລ້າງການຈັດ
ຕັ້ງເຊື້ອຊົນອັນນັ້ນຢ່າງສັບເຊີງເມື່ອເວລາເລີ່ມເຂົ້າສູ່ຍຸກສະໄໝສິວິໄລ
ຢູ່ທັນ, ປັນວ່າດ້ວຍທຳນອງມາກຈະເປັນສິ່ງຕ້ອງການຕໍ່ພວກເຮົາກໍເຊັ່ນ
ດຽວກັນກັບປື້ມຂອງ ນອກການນັ້ນລະ. ເຊື້ອຊົນກຳເນີດອອກມາໃນໄລ
ຍະກາງຂອງສະໄໝໂງ່ຈາ, ແລ້ວກໍເລີຍໄດ້ສືບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວ ຢູ່
ໃນໄລຍະສູງຂອງສະໄໝນັ້ນ, ແລະ ໃນຂອບເຂດຊຶ່ງບັນດາ ເອກະ
ສານເປັນສະບັບຕົ້ນຂອງພວກເຮົາໄດ້ອານຸຍາດໃຫ້ເຮົາໃນການສັງເກດ

ກະຕວງ ໄດ້ນັ້ນ; ມັນກໍໄດ້ບັນລຸເຖິງລະດັບຮຸ່ງເຮືອງ ແຫລືອທີ່ສຸດຂອງມັນ ຢູ່ໃນ ໄລຍະຂະຫຍາຍຕົວຕໍ່າຂອງຍຸກສະໄໝປ່າຮຸ່ງ. ດັ່ງນັ້ນແລ້ວ, ພວກເຮົາຈະເລີ່ມຕົ້ນຈາກ ໄລຍະຂະຫຍາຍຕົວທີ່ກ່າວມາແລ້ວນັ້ນ.

ຢູ່ໜ້າ, ຖ້າຍົກຕົວຢ່າງຄົນຜົວແດງ ຢູ່ຫະວິບອາເມລິການັ້ນ, ພວກເຮົາກໍ່ເຫັນວ່າລະບອບເຊື້ອຊົນ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງ ສົມບູນ, ກົກ ແຫລືາໜຶ່ງໆ ແບ່ງ ເປັນຫລາຍເຊື້ອຊົນ, ຕາມເຄີຍແມ່ນ ເປັນສອງ (໑) ເມື່ອເວລາພົນລະເມືອງ ເພີ່ມທະວີຂຶ້ນຕື່ມ, ແຕ່ລະເຊື້ອຊົນທີ່ເປັນທຳອິດ ນັ້ນເລີຍແບ່ງຍ່ອຍ ເປັນບາງ ເຜົ່ານ້ອຍ, ແລະ ຕໍ່ບັນດາເຊື້ອຊົນ ນ້ອຍ ແຫລືານັ້ນ ເຊື້ອຊົນແມ່ ແມ່ນ ໂຄດວົງ; ກະໂຕກົກແຫລືາເອງ ກໍ່ແບ່ງ ເປັນຫລາຍກົກແຫລືາ, ແລະ ພາຍໃນແຕ່ລະກົກແຫລືາທີ່ຖືກແບ່ງ ອອກ ນັ້ນ, ໃນຫລາຍກໍລະນີ, ພວກເຮົາລວມພົບບັນດາເຊື້ອຊົນໃນຄາວກ່ອນ, ສະຫະພັນໜຶ່ງທີ່ໄດ້ລວບລວມບັນດາແຫລືາໜຶ່ງເຊື້ອສາຍດຽວກັນ ເຂົ້າ ກັນ, ຢ່າງໜ້ອຍກໍ່ແມ່ນຢູ່ໃນບັນດາກໍລະນີເອກະພັນ. ການຈັດຕັ້ງ ອັນ ງ່າຍດາຍດັ່ງກ່າວສອດຄ່ອງກັບບັນດາເງື່ອນໄຂສັງຄົມທີ່ໄດ້ໃຫ້ການ ກຳ ເນີດແກ່ມັນຢ່າງສົມບູນ. ທີ່ແທ້ມັນກໍ່ພຽງເປັນ ໂຄງປະກອບໜຶ່ງທີ່ ເຕີບ ໂຕຂຶ້ນ ໂດຍທຳມະຊາດ, ໂຄງປະກອບໜຶ່ງທີ່ມາແຕ່ເດີມຂອງ ເງື່ອນ ໄຂແຫລືານັ້ນເອງ; ມັນມີຄວາມສາມາດແກ່ໄຂບັນດາການປະທະກັນຊຶ່ງ ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນສັງຄົມໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງແນວນັ້ນ. ບັນດາການ ປະ

(໑) ຄຳທີ່ວ່າ "ຕາມເຄີຍແມ່ນເປັນສອງນັ້ນ ໂດຍແມ່ນອັງແກນ ເປັນຜູ້ຕາມໃສ່ ການພິມປີ ໑໘໙໑ (ຜູ້ລຽບລຽງ)." .

ທະກັນກັບພາຍນອກຈະຖືກແກ້ໄຂຍອນສົງຄາມ, ສົງຄາມອາດຈະສິ້ນສຸດ
ລົງດ້ວຍການດັບສູນກົກເຫລົ້າ; ບໍ່ຫ່ອນມີຈັກເທື່ອດ້ວຍການກົດຂີ່ກົກເຫລົ້າ.
ລັກສະນະຍິ່ງໃຫຍ່ຂອງລະບອບເຊື້ອຊົນ, ແຕ່ພອມກັນນັ້ນກໍແມ່ນ ລັກສະ
ນະຈຳກັດຂອງມັນ, ຕັ້ງແມ່ນຢູ່ບ່ອນວ່າການປົກຄອງແລະການກົດຂີ່ບໍ່ສາ
ມາດຈະຄົງຕົວຢູ່ໃນການຈັດຕັ້ງອັນນັ້ນໄດ້. ຢູ່ພາຍໃນເຊື້ອຊົນ, ບໍ່ເຄີຍ
ມີການແຕກຕ່າງກັນໃດໆ ລະຫວ່າງສິດປະໂຫຍດ ແລະ ພັນທະ, ຕໍ່ຄົນ
ອິນດຽນນັ້ນ, ເຂົາບໍ່ຕັ້ງບັນຫາພິຈາລະນາການເຂົ້າຮ່ວມໃນວຽກ ງານ
ສ່ວນລວມ, ການແກ້ແຄບຫລືການເສຍຄ່າໄຖ່ເປັນສິດປະໂຫຍດ ຢ່າງ
ໜຶ່ງຫລືພັນທະຢ່າງໜຶ່ງ; ສຳຫລັບເຂົາເອງ, ຄຳຖາມດັ່ງກ່າວ ກໍໄຮ
ຄວາມໝາຍເຊັ່ນດຽວກັນກັບຄຳຖາມທີ່ວ່າ: ການກິນ, ນອນ, ການລ່າ
ເນື້ອເປັນສິດປະໂຫຍດຫລືພັນທະໜຶ່ງບໍ່ ? ພາຍໃນກົກເຫລົ້າແລະເຊື້ອ
ຊົນກໍຍັງບໍ່ສາມາດຈະມີການແບ່ງປັນເປັນຫລາຍຊົນຊັ້ນທີ່ຕ່າງກັນ. ແລະ
ບັນຫານີ້ເຮັດໃຫ້ເຮົາກ້າວເຖິງບ່ອນຕ້ອງມີການຄົ້ນຄວາມພັນທະການເສດຖະ
ກິດຂອງລະບອບການທີ່ກ່າວມາແລ້ວນັ້ນ.

ພົນລະເມືອງຢູ່ຫ່າງກັນທີ່ສຸດ; ມີແຕ່ບ່ອນທີ່ກົກເຫລົ້າສ້າງເປັນທີ່ຢູ່
ຈົ່ງມີຄົນຫລາຍກ່ວາ: ອອມລອມບ່ອນນັ້ນ ກ່ອນອັນໝົດແມ່ນມີ ບໍລິເວນ
ດິນແດນກວ້າງຂວາງ ໃຊ້ເປັນບ່ອນລ່າເນື້ອ, ຈາກນັ້ນຈົ່ງຮອດເຂດປ່າ
ອາລັກຂາບໍ່ຂັບກັບກົກເຫລົ້າໃດໆ. ແລະ ເຮັດໃຫ້ກົກເຫລົ້າ ດັ່ງກ່າວ
ແຍກຕົວຢ່າງຂາດຂັ້ນກັບກົກເຫລົ້າອື່ນໆ. ການແບ່ງງານຍັງມີລັກສະນະ
ທຳມະຊາດຢ່າງສົມບູນ, ມັນພຽງແຕ່ຖືກປະຕິບັດລະຫວ່າງຜູ້ຊາຍ ແລະ
ຜູ້ຍິງເທົ່ານັ້ນເອງ ຜູ້ຊາຍກໍມີໜ້າທີ່ເສີກ, ໄປລ່າເນື້ອ ແລະ ຕືກປາ

ຫາວັດຖຸດິບ ເພື່ອເຮັດເປັນອາຫານການກິນ ແລະ ຫາບັນດາເຄື່ອງມືທີ່
 ຕ້ອງການຈຳເປັນໃຫ້ແກ່ວຽກນັ້ນ. ຜູ້ຍິງເປັນຜູ້ເບິ່ງແຍງວຽກຄອບຄົວ,
 ປຸງແຕ່ງອາຫານການກິນ ແລະ ກຽມການນຸ່ງຫົ່ມ: ເຂົາເຈົ້າຄົວກິນ,
 ຕຳຫຼຸກ, ຫຍິບຕາບເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ. ແຕ່ລະຝ່າຍລວນແຕ່ເປັນເຈົ້າ ພາຍ
 ໃນຂົງເຂດແຫ່ງການເຄື່ອນໄຫວສະເພາະຂອງຕົນ: ຜູ້ຊາຍເປັນ ເຈົ້າ
 ໃນປ່າ, ຜູ້ຍິງເປັນເຈົ້າຢູ່ບ້ານ. ແຕ່ລະຝ່າຍລວນເປັນຜູ້ຖື ກຳມະສິດ
 ກ່ຽວກັບບັນດາເຄື່ອງມືຊຶ່ງຕົວເອງເປັນຜູ້ປະດິດ ແລະ ນຳໃຊ້: ຜູ້ຊາຍ
 ປະດິດອາວຸດ, ເຄື່ອງມືສຳຫລັບການລ່າເນື້ອ ແລະ ຕຶກປາ; ຜູ້ຍິງກໍ
 ເປັນເຈົ້າເຄື່ອງໃຊ້ຕ່າງໆໃນຄອບຄົວ. ເສດຖະກິດຄອບຄົວ ເປັນພັນ
 ຖານເສດຖະກິດກອນມູນິດລວມຂອງຫລາຍຄອບຄົວ, ຕາມເຄີຍ ແມ່ນ
 ເປັນຂອງສ່ວນລວມ ຂອງສ່ວນຫລວງຫລາຍໃນຈຳນວນຄອບຄົວ (໑).
 ສິ່ງໃດທີ່ໄດ້ພ້ອມກັນຜະລິດອອກມາ ແລະ ໄດ້ຊົມໃຊ້ລວມກັນນັ້ນ, ສິ່ງນັ້ນ
 ກໍເປັນຊັບສິນສ່ວນລວມ, ກ່າວຄືເຮືອນຊານ, ສວນຮົ່ວ ແລະ ເຮືອແພ.
 ດັ່ງນັ້ນແລ້ວຢູ່ຫນ້າ ແລະ ພຽງແຕ່ຢູ່ຫນ້າເທົ່ານັ້ນເອງ, ຈຶ່ງມີອັນຫວ່າ "ກຳ"

(໑) ເປັນຕົ້ນແມ່ນຢູ່ຮົ່ມຫະເລຕາເວັນຕົກສຽງເໜືອແຫ່ງຫະວິບ
 ອາເນລິກາ (ເຊີນອ່ານບ້ານກຣົບ) ຢູ່ໃນກົກເຫລົ້າຮາຍດາ; ບັນບັນດາ
 ເກາະລາຊິນຊາກລິດ, ເຂົາເຈົ້າໄດ້ເຫັນວ່າມີເສດຖະກິດຄອບຄົວ ປະ
 ເພດຕ່າງໆ ເຕົ້າໂຮມກັນມາຢູ່ໃນເຮືອນຫລັງໜຶ່ງທີ່ມີຄົນຢູ່ເຖິງ ໗໐໐ຄົນ
 ຢູ່ກັບຄົນນິດກາ, ຫລາຍກົກເຫລົ້າຢູ່ລວມກັນທັງໝົດພາຍໃນເຮືອນຫລັງ
 ດຽວ (ຄຳອະທິບາຍໝາຍເຫດຂອງທ່ານ ອັງແກນ).

ນະສິດ ໂດຍແມ່ນແຮງງານຂອງຕົນເອງເປັນຜູ້ປະດິດອອກມາ ", ອັນທີ່
ເປັນກຳມະສິດຊຶ່ງບັນດານັກກິດໝາຍ ແລະ ບັນດານັກເສດຖະ ສາດ
ຂອງສັງຄົມສີວິໄລ ໄດ້ປັນແຕ່ງຂຶ້ນ, ໝາຍວ່າອັນເປັນຫລັກກິດ ໝາຍ
ຫລອກລວງສຸດທ້າຍຊຶ່ງລະບອບກຳມະສິດທຶນນິຍົມໃນປະຈຸບັນພວມ ເອົາ
ເປັນບ່ອນອີງ.

ແຕ່ບໍ່ແມ່ນວ່າຢູ່ບ່ອນໃດນະນຸດກໍຢູ່ດັ່ງຢູ່ກັບ ໄລຍະນັ້ນ. ຢູ່ທະວີບ
ອາຊີ, ເຂົາເຈົ້າໄດ້ຊອກເຫັນສັດຕ່າງໆ ທີ່ສາມາດລຽງເປັນສັດ ບ້ານ
ໄດ້, ແລະ ຫລັງຈາກນັ້ນສາມາດເຮັດໃຫ້ມັນເກີດແມ່ແຜ່ລູກພາຍໃນສະ
ພາວະລຽງເປັນສັດບ້ານ. ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງໄປຈັບເອົາຄວາຍແມ່ ນາແຕ່
ປ່າ; ແລະ ເມື່ອເວລາຄວາຍແມ່ກາຍເປັນຄວາຍບ້ານແລ້ວ, ໃນແຕ່ລະ
ປີມັນຈະສະໜອງຄວາຍນ້ອຍ ໂຕໜຶ່ງໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ, ນອກຈາກນັ້ນ ມັນ
ຍັງສະໜອງທັງນ້ຳນົມໃຫ້ອີກ. ກິກເຫລົ່າທີ່ເປັນກິກເຫລົ່ານຳໜ້າກ່ວາ
ໜູ່ຈຳນວນໜຶ່ງ, - ຄົນອາຣີແອນ, ຄົນເຊນິດ, ແລະ ອາດຈະແມ່ນ
ທັງຄົນ ຕູຣາເນຍ ອີກ, - ຕຳອິດໄດ້ເອົາການເຝິກສັດໃຫ້ຮູ້ເປັນຕົ້ນຕໍ
ແລະ ພາຍຫລັງມາຈຶ່ງເອົາການລຽງສັດ ແລະ ເບິ່ງແຍງສັດບ້ານເປັນ
ຂະແໜງການອອກແຮງງານຕົ້ນຕໍຂອງຕົນ. ບັນດາກິກເຫລົ່າດຳລົງ ຊີ
ວິດແບບລຽງສັດເລ່ເລ່ອນແຍກຕົວອອກຈາກພາກສ່ວນທີ່ຍັງເຫລືອ ໄວ້ນັ້ນ
ເອງຂອງຝູງຄົນປ່າເຖອນ: ພັນແມ່ນການແບ່ງງານໃຫຍ່ໆທຳອິດ. ບັນ
ດາກິກເຫລົ່າດຳລົງຊີວິດແບບເຄື່ອນທີ່ພຽງແຕ່ຜະລິດໄດ້ຫລາຍ ກ່ວາ
ຄົນປ່າເຖອນອື່ນໆທີ່ນັ້ນ, ພາຫະນະຊົມໃຊ້ ຊຶ່ງເຂົາເຈົ້າໄດ້ ຜະລິດ
ອອກມາກໍມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ. ເຂົາເຈົ້າບໍ່ພຽງແຕ່ມີນ້ຳນົມ ຫລາຍ

ກ່ວາ, ມີຜະລິດພັນທີ່ປະດິດດ້ວຍນ້ຳນົມຫລາຍກ່ວາ ແລະ ມີຊຸນ ຫລາຍ
ກ່ວາເທົ່ານັ້ນ, ຫາກຍັງມີທັງໝົງສັດ, ຂົນແກະ, ຂົນແບ້ກໍຄືກັນ ກັບ
ເສັ້ນຝ້າຍ ແລະ ແຜ່ນແຜຈຳນວນໜຶ່ງນັບມັນບໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ຍ້ອນວ່າກອບ
ປະລິມານວັດຖຸດິບ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນແລ້ວ. ຍ້ອນແນວນັ້ນແລ້ວເປັນເທື່ອທຳອິດ
ສາມາດມີການແລກປ່ຽນຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ; ຢູ່ກັບບັນດາໄລຍະກ່ອນ
ນັ້ນ, ພຽງສາມາດມີການແລກປ່ຽນໂດຍບັງເອີນເທົ່ານັ້ນເອງ; ການຊຳ
ນິ ຊຳນານເປັນພິເສດໃນການປະດິດອາວຸດ ແລະ ເຄື່ອງມືອາດ ຈະ
ພາໄປເຖິງການແບ່ງງານຊົ່ວຄາວ. ຕົວຢ່າງຄື, ຢູ່ຫລາຍບ່ອນຄົນເຮົາ
ໄດ້ຊອກເຫັນວັດຖຸບູຮານຕ່າງໆ ແນ່ນອນວ່າແມ່ນຂອງບັນດາ ໂຮງງານ
ປະດິດເຄື່ອງມືດ້ວຍຫີນໃນຕອນທ້າຍຂອງສະໄໝເຄື່ອງຫີນ; ນາຍຊ່າງ
ຕ່າງໆ ໄດ້ຝຶກຝົນຄວາມຊຳນິຊຳນານວິຊາຂອງຕົນຢູ່ກັບບັນດາ ໂຮງງານ
ເຫລົ່ານັ້ນ, ກໍເໝືອນກັນກັບບັນດາຜູ້ຄົນທີ່ເປັນນາຍຊ່າງຫັດຖະກຳເປັນ
ປະຈຳ ຢູ່ໃນບັນດາກອນມູນເຊື້ອຊົນ ຢູ່ໃນອິນເດຍ ໃນປະຈຸບັນນັ້ນແລ້ວ,
ຢູ່ໃນໄລຍະຂະຫຍາຍຕົວດັ່ງກ່າວ, ການແລກປ່ຽນພຽງສາມາດເກີດຂຶ້ນ
ໃນພາຍໃນກົກເຫລົ່ານັ້ນເອງ, ແລະທັງຢູ່ກະໂຕບ່ອນນີ້ເອງ ມັນກໍຄົງ
ເປັນປະກົດການນອກຫລັກທຳນຽມ. ດຽວນີ້ພັດກົງກັບຂ້າມ, ພາຍຫລັງ
ເວລາບັນດາກົກເຫລົ່າທີ່ດຳລົງຊີວິດແບບເຄື່ອນທີ່ໄດ້ແຍກຕົວອອກ ແລ້ວ
ນັ້ນ, ພວກເຮົາເຫັນວ່າມີພອນທຸກເງື່ອນໄຂໃຫ້ແກ່ການແລກປ່ຽນ ລະ
ຫວ່າງບັນດາສະໝໍ່າຊື່ກຢູ່ໃນບັນດາກົກເຫລົ່າທີ່ຕ່າງກັນ, ໃຫ້ແກ່ການຂະ
ຫຍາຍຕົວ ແລະ ປັບປຸງການແລກປ່ຽນດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ການແລກປ່ຽນໄດ້
ກາຍເປັນລະບອບການທີ່ເປັນປົກກະຕິ. ທຳອິດ, ການແລກປ່ຽນ ດຳ

ເນີນ ໄປລະຫວ່າງບັນດາກົກເຫລົ່າ ໂດຍຜ່ານບັນດາຫົວໜ້າ ຊື່ອຊົນຂອງ
ແຕ່ລະຝ່າຍ, ແຕ່ວ່າເຖິງເວລາຝູງສັດລ້ຽງເລີ້ມຜັນມາເປັນ ກຳມະສິດ
ສ່ວນຕົວ (໑) ແລ້ວນັ້ນ, ການແລກປ່ຽນລະຫວ່າງບຸກຄົນດ້ວຍກັນກໍນັບ
ມີນັບມີທຳດີ ແລະ ສຸດທ້າຍກໍກາຍເປັນຮູບການແລກປ່ຽນເປັນ ອັນໜຶ່ງ
ອັນດຽວ. ແຕ່ວ່າ, ຜະລິດພັນອັນຕົ້ນຕໍ ຊຶ່ງບັນດາກົກເຫລົ່າທີ່ດຳລົງ ຊີ
ວິດແບບເຄື່ອນທີ່ ໄດ້ແລກປ່ຽນກັບບັນດາກົກເຫລົ່າຢູ່ໃກ້ຄຽງກັນ, ພັດແມ່ນ
ສັດລ້ຽງ, ສັດລ້ຽງ ໄດ້ກາຍເປັນສິນຄ້າຊຶ່ງຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອຕີລາຄາ ທັງ
ໝົດທຸກສິນຄ້າອື່ນໆ ແລະ ບໍ່ວ່າຢູ່ບ່ອນໃດມັນກໍຖືກເຂົ້າເຈົ້າຮັບປ່ຽນກັບ
ສິນຄ້າອື່ນໆ, - ລວມຄວາມວ່າ, ສັດລ້ຽງ ໄດ້ຖືກຮັບພາລະບົດ ບາດ
ເປັນເງິນຕາ ແລະ ມັນຖືກນຳໃຊ້ເປັນເງິນຕາໃນກະໂຕ ໄລຍະນັ້ນເອງ.
ຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການໃຫ້ມີສິນຄ້າພິເສດຊະນິດໜຶ່ງ - ໝາຍວ່າ
ເງິນຕາ - ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຮັບດ້ວນທີ່ສຸດນັບຕັ້ງແຕ່ເວລາ
ຫາກໍເລີ້ມມີການແລກປ່ຽນສິນຄ້າ.

ອາຊີບເຮັດສວນຊຶ່ງຄົນປ່າເຖືອນໃນທະວີບອາຊີ, ດຳລົງຊີວິດ ຢູ່
ໃນ ໄລຍະຕໍ່າຂອງບຸກສະໄໝປ່າເຖືອນ, ເຊື່ອແນ່ວ່າຍັງບໍ່ທັນຮູ້ເຖິງ,
ໄດ້ປະກົດອອກມາຢູ່ນຳເຂົ້າເຈົ້າຊາທີ່ສຸດແມ່ນຢູ່ໃນ ໄລຍະກາງ, ກ່ອນ
ເວລາເກີດມີການກະສິກຳ. ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂດິນຟ້າອາກາດຂອງທົ່ງພຽງ
ຕູຣານີ ນັ້ນ, ເຂົາເຈົ້າບໍ່ສາມາດຮັກສາການດຳລົງຊີວິດແບບເຄື່ອນທີ່

(໑) ໃນສະບັບທີ່ໄດ້ພິມໃນປີ ໑໘໘໔, ແຫນໃຫສັບ "ກຳມະສິດສ່ວນຕົວ" (Gondereigent heresse ແມ່ນສັບ "ກຳມະສິດເອກະເຫດ" (Privateigeset thum) (ບ.ກ.).

ໄດ້ ຖ້າວ່າບໍ່ມີການທອນແຮງຫຍ້າແຫ່ງ ໄວ້ໃຫ້ແກ່ລະດູໜາວ ອັນຍືດຍາວ
ແລະ ໜາວຈັດຍອນແນວນັ້ນ, ຢູ່ຫນ້າ, ຕ້ອງມີການເປີດກວ້າງທັງຫຍ້າ
ຕ່າງໆແລະປູກຫັນຍະພຶດຕ່າງໆ. ຕໍ່ບັນດາທັງຫຍ້າຢູ່ພາກເໜືອຂອງທະ
ເລດກໍາ, ກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນ. ແຕ່ຖ້າວ່າໃນທໍາອິດເຂົາເຈົ້າພະລິດ ຫັນຍະ
ພຶດໃຫ້ແກ່ສັດລຽງນັ້ນກໍ່ເໝາະ ໄດ້ວ່າຫັນຍະພຶດເຫລົ່ານັ້ນ, ບໍ່ພໍທີ່ໃດ, ກໍ່
ກາຍເປັນອາຫານການກິນທັງໃຫ້ແກ່ຄົນອີກ. ດິນນາປູກຝັງຕ່າງໆ ທີ່ຄົງ
ເປັນຊັບສົມບັດຂອງກິກເຫລົ່າ, ແລະ ທໍາອິດ ໄດ້ນອບໃຫ້ເຊື້ອຊົນນໍາໃຊ້,
ແລ້ວໃນພາຍຫລັງເຊື້ອຊົນພັດນອບໃຫ້ບັນດາກອນມູນຄອບຄົວ ແລະທາຍ
ສູດ (໑) ເລີຍນອບໃຫ້ບຸກຄົນຕ່າງໆນໍາໃຊ້; ຄົນເຫລົ່ານັ້ນອາດຈະມີບັນ
ດາສິດທີ່ຢຶດເອົາເປັນກໍາມະສິດໃດໜຶ່ງ, ແຕ່ວ່າພຽງແຕ່ມີສິດທີ່ຢຶດເອົາ
ເປັນກໍາມະສິດເທົ່ານັ້ນເອງ.

ຢູ່ໃນບັນດາໝາກຜົນຂອງ ໄລຍະນີ້ພາຍໃນຂົງເຂດແຫ່ງ ການ
ເຄື່ອນໄຫວອຸດສາຫະກໍາມີສອງໝາກຜົນ ໄດ້ມີຄວາມໝາຍສໍາຄັນເປັນພິ
ເສດ: ໝາກຜົນທໍາອິດແມ່ນກໍາຫຼັກ, ໝາກຜົນທີສອງແມ່ນການ ຕັ້ມ
ແຮ່ທາດ ແລະ ການປະດິດເຄື່ອງໂລຫະທາດ. ທອງ ແລະ ກົ່ວ, ມັນ
ກໍ່ເໝືອນກັນກັບທອງດໍາປະກອບດ້ວຍທອງ ແລະ ກົ່ວ, ລ້ວນເປັນ ບັນ
ດາໂລຫະທາດສໍາຄັນກ່ວາຫມູ່; ທອງດໍາຖືກນໍາໃຊ້ໃນການປະດິດບັນດາ
ເຄື່ອງມື ແລະ ອາວຸດທີ່ມີຜົນສັກສິດ, ແຕ່ວ່າມັນບໍ່ສາມາດ ຄຸນຄວບ
ເຄື່ອງມືເປັນຫີນ ໄດ້ຢ່າງສິ້ນເຊີງ; ມີແຕ່ເຫລັກນັ້ນເອງຈຶ່ງສາມາດເປັນ

(໑) ຄໍາທີ່ວ່າ "ບັນດາກອນມູນຄອບຄົວແລະສູດທາຍ ໂດຍແມ່ນອັງ
ແກນເປັນຜູ້ຕັ້ມໃສ່ສະບັບພິມໃນປີ ໑໘໙໑ (ບ.ກ.).

ແນວນັ້ນ, ແຕ່ວ່າຄົນເຮົາບໍ່ທັນຮູ້ຊຸດຄັນເຫລັກ. ຄົນເຮົາເລີ່ມນຳໃຊ້ຄຳ
ແລະ ເງິນ ເພື່ອປະດັບປະດາ ແລະ ປະດິດເປັນເຄື່ອງເອ້, ຄຳ ແລະ
ເງິນໃນເວລານັ້ນຄືຈັ່ງແມ່ນໄດ້ມີຄຳຫລາຍກ່ວາທອງແດງ ແລະ ທອງ
ດຳແລວ.

ການຜະລິດໄດ້ເພີ່ມທະວີຂຶ້ນພາຍໃນທຸກຂະແໜງການ - ລ້ຽງ
ສັດ, ກະສິກຳ, ຫັດຖະກຳຄອບຄົວ - ເຮັດໃຫ້ກຳລັງການຜະລິດຂອງ
ຄົນມີຄວາມສາມາດຜະລິດພັນຕ່າງໆຫລາຍກ່ວາຈຳນວນຜະລິດພັນທັງ
ການຈຳເປັນໃຫ້ແກ່ ການດຳລົງຊີວິດຂອງຕົນ, ພ້ອມກັນນັ້ນມັນກໍເຮັດ ໃຫ້
ຈຳນວນແຮງງານໃນແຕ່ລະວັນ ຊຶ່ງແຕ່ລະສະມາຊິກຂອງເຊື້ອຊົນ, ຂອງ
ກອນມູນຄອບຄົວຫລືຂອງຄອບຄົວເອກະຊົນຕ້ອງຮັບຜິດຊອບນັ້ນມີ ການ
ເພີ່ມທະວີຂຶ້ນ. ເນື່ອງຈາກນັ້ນເກີດມີຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການ ໃຫ້ດູດ
ດຶງເອົາບັນດາແຮງງານໃໝ່. ສິ່ງຄາມເປັນບ່ອນສະໜອງບັນດາແຮງ
ງານໃໝ່ເຫລົ່ານັ້ນ : ບັນດາສະເລີຍເສີກທີ່ຈັບ ໄດ້ໃນເວລາ ສິ່ງຄາມ
ຖືກເອົາມາເປັນຂ້າທາດ. ການແບ່ງງານສັງຄົມໃຫ້ຍື່ງທຳອິດພ້ອມກັບ
ການຍົກສູງສະມັດຖະພາບຂອງງານ, ໝາຍຄວາມວ່າເຮັດໃຫ້ຊັບ ສິນ
ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ພ້ອມພຽງກັນກັບການແຜ່ຂະຫຍາຍຂົງເຂດເຄື່ອນ ໄຫວ
ຜະລິດພາຍໃນທົ່ວທັງທຸກເງື່ອນໄຂປະຫວັດສາດໃນເວລານັ້ນ, ແນ່ນອນ
ຕ້ອງພາ ໄປເຖິງລະບອບຂ້າທາດ, ຈາກການແບ່ງງານສັງຄົມໃຫ້ຍື່ງ
ທຳອິດ, ໄດ້ເກີດມີການພັນແຍກເທື່ອທຳອິດໃນສັງຄົມເປັນສອງຊັ້ນຊັ້ນ :
ເຈົ້າທາດ ແລະ ຂ້າທາດ, ຜູ້ຊູດຮິດ ແລະ ຜູ້ຖືກຊູດຮິດ.

ບັນດາຜູ້ສັດລ້ຽງ ໄດ້ຍົກຍາຍຈາກກຳມະສິດສ່ວນລວມຂອງ ກິກ

ເຫລົ່າຫລືຂອງເຊື້ອຊົນມາເປັນກຳມະສິດຂອງບັນດາເຈົ້າຄອບຄົວເອກະ
ຊົນແນວໃດ ແລະ ແຕ່ເວລາໃດນັ້ນ, ຈົນເຖິງປະຈຸບັນພວກເຮົາກໍຄົງບໍ່
ທັນຮູ້ຫຍັງເລີຍ. ແຕ່ວ່າກ່າວທາງດ້ານພັນທານ, ເລື່ອງນັ້ນແນ່ ນອນ
ຕ້ອງເກີດມາຢູ່ໃນໄລຍະນີ້, ພ້ອມດ້ວຍຝູງສັດລຽງ ແລະ ຊັບສົມບັດໃໝ່
ອື່ນໆ. ບັນດາຄອບຄົວໃນເວລານັ້ນພວມຜ່ານການປະຕິວັດ. ການຊອກ
ຫາອາຫານການກິນເວລາໃດກໍເປັນໜ້າວຽກຂອງຜູ້ຊາຍ; ກະໂຕຜູ້ຊາຍ
ເອງໄດ້ປະຕິບັດບັນດາເຄື່ອງມືທຳອິດຂອງການຈຳເປັນໃຫ້ແກ່ການຊອກ ຫາ
ອາຫານການກິນ ແລະ ມີສິດຖືກຳມະສິດຕໍ່ເຄື່ອງມືເຫລົ່ານັ້ນ. ຝູງສັດ
ລຽງຕ່າງໆ ແມ່ນເປັນບັນດາພາຫະນະໃໝ່ສຳຫລັບການທຳມາຫາກິນ;
ໃນຄາວນັ້ນໜ້າວຽກຂອງຜູ້ຊາຍ, ທຳອິດ, ແມ່ນສອນແອບສັດປ່າ ໃຫ້
ກາຍເປັນສັດບ້ານ, ເວລາຕໍ່ມາແມ່ນເບິ່ງແຍງລຽງເກືອສັດບ້ານ. ສະ
ນັ້ນ, ສັດແມ່ນຂອງຜູ້ຊາຍ, ກໍຄືກັນກັບສິນຄ້າ ແລະ ຂາທາດ ຊຶ່ງເຂົາ
ເຈົ້າໄດ້ເອົາສັດລຽງໄປແລກເອົາ. ຈຳນວນເສດເຫຼືອທັງໝົດ ທີ່ໄດ້
ມາຈາກການຜະລິດໃນຄາວນັ້ນແມ່ນຂັບກັບຜູ້ຊາຍ, ຜູ້ຍິງກໍໄດ້ຮ່ວມ ໃຊ້
ສອຍແຕ່ບໍ່ມີສ່ວນຂອງຕົນໃນຈຳນວນຊັບສົມບັດເຫລົ່ານັ້ນ. " ຜູ້ຊາຍສະ
ໄໝໂງ່ຈາ " , ທັງເປັນນັກຮົບ ທັງເປັນນາຍພານ, ຍອມດີໃຈນຳຖາ
ນະສຳຮອງໃນຄອບຄົວ, ລຸນຈາກຜູ້ຍິງ; ຜູ້ລຽງສັດມີ " ນິໄສ ອ່ອນ
ໂຍນກ່ວາ " ພັດເຟັງອີງໃສ່ບ່ອນວ່າ ໂຕມີຊັບສົມບັດກ່ວາຂັບທີ່ໜຶ່ງ
ແລະ ເອົາຜູ້ຍິງລົງສູ່ຊັບສຳຮອງ. ແລະ ຜູ້ເປັນຜູ້ຍິງກໍບໍ່ສາມາດ ຄຽດ
ຂຶ້ນຈົນວ່າຫຍັງເລີຍ. ການແບ່ງງານພາຍໃນຄອບຄົວໄດ້ມີການກຳໜົດ
ໃຫ້ແກ່ການແບ່ງປັນຊັບສົມບັດລະຫວ່າງຜູ້ຊາຍກັບຜູ້ຍິງ; ການແບ່ງງານ

ດັ່ງກ່າວຄົງຄິດກ້າແຕ່ວ່າບັດນີ້ມັນພັດເຮັດໃຫ້ສາຍພົວພັນພາຍໃນຄອບຄົວ
ມີການປັບປຸງຢ່າງສິ້ນເຊີງ, ກໍຍ້ອນວ່າການແບ່ງງານຢູ່ພາຍນອກຄອບ
ຄົວໄດ້ມີການປ່ຽນແປງໄປແລ້ວ. ກໍແມ່ນກະໂຕສາຍເຫດຊົງໃນ ຄາວ
ກ່ອນ ໄດ້ຮັບປະກັນໃຫ້ຜູ້ຍິງກຳເອົາສິດປົກຄອງໃນເຮືອນ - ນັ້ນແມ່ນ
ເລື່ອງທີ່ຜູ້ຍິງພຽງແຕ່ເຮັດວຽກງານຕ່າງໆຂອງຄອບຄົວເທົ່ານັ້ນ, ກະໂຕ
ສາຍເຫດດັ່ງກ່າວນັ້ນເອງ, ບັດນີ້ພັດເຮັດໃຫ້ການປົກຄອງຂອງຜູ້ ຊາຍ
ຢູ່ໃນເຮືອນກາຍເປັນອັນຈຳເປັນ; ບັດນີ້, ບັນດາວຽກງານ ຄອບຄົວ
ຂອງຜູ້ຍິງ ໄດ້ຫມົດຄວາມໝາຍຂອງມັນເສຍແລ້ວຖາປຽບກັບການ ອອກ
ແຮງງານພະລິດຂອງຜູ້ຊາຍ; ການອອກແຮງງານຂອງຜູ້ຊາຍແມ່ນເປັນ
ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງ, ວຽກງານຂອງຜູ້ຍິງພຽງແຕ່ເປັນການປະກອບສ່ວນທີ່ບໍ່
ເປັນຕາມັບ. ກະໂຕຢູ່ບ່ອນນີ້ເອງ, ຄົນເຮົາກໍໄດ້ເຫັນວ່າການປົດປ່ອຍ
ຜູ້ຍິງ, ເລື່ອງເຂົ້າເຈົ້າມີສິດເທົ່າທຽມກັບຜູ້ຊາຍ, ລ້ວນບໍ່ສາມາດຈະມີ
ມາໄດ້ ແລະ ຈະບໍ່ສາມາດມີມາໄດ້ຕະຫລອດການ, ຕາຍໃດຜູ້ຍິງ ຄົງ
ຖືກປັດເຂັ້ມອອກຈາກການອອກແຮງງານພະລິດຂອງສັງຄົມ ແລະ ຍັງ
ຖືກຈຳກັດຢູ່ໃນການອອກແຮງງານເອກະຊົນຂອງຄອບຄົວ. ການປົດປ່ອຍ
ຜູ້ຍິງສາມາດຖືກປະຕິບັດໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອ ຜູ້ຍິງສາມາດຮ່ວມມືທຳການພະລິດ
ບົນຂະໜາດສັງຄົມທີ່ກວ້າງໃຫຍ່ ແລະ ພຽງຕ້ອງເຮັດວຽກງານ ພາຍ
ໃນເຮືອນນັ້ນເອງເທົ່ານັ້ນ. ແຕ່ວ່າເລື່ອງນັ້ນພຽງສາມາດປະຕິບັດ ລົງໄດ້
ພ້ອມດ້ວຍພັນຖານອຸດສາຫະກຳທີ່ສະໄຫມ, ໝາຍວ່າພັນຖານອຸດສາຫະ
ກຳພໍພຽງແຕ່ຮັບເອົາແຮງງານຂອງຜູ້ຍິງດ້ວຍຂະໜາດໃຫຍ່ເທົ່ານັ້ນ,
ຫາກກ້າງຮຸກຮອງ ໂດຍກົງວ່າຕ້ອງມີແຮງງານຜູ້ຍິງແລະນັບມື້ນັບ ພະຍາ

ຍາມລະລາຍແຮງງານເອກະເທດຄອບຄົວເຂົ້າໃນພື້ນຖານການ ຜະລິດ
ສັງຄົມ .

ສິດປົກຄອງຕົວຈິງຂອງຜູ້ຊາຍພາຍໃນຄອບຄົວຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນແລ້ວ,
ບັນດາຮ່ວງປັດລ້ອມອັນສຸດທ້າຍຊຶ່ງກົດຂວາງສິດອຳນາດອັນເດັດຖານຂອງ
ຜູ້ຊາຍກໍຖືກລົ້ມທະລາຍລົງ . ສິດອຳນາດອັນເດັດຖານດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກຮັບ
ຮູ້ ແລະ ຄຳປະກັນໄວ້ຢ່າງຕະຫລອດການດ້ວຍວິທີໂຄ້ນລ້ຽມລະບອບນານ
ດາສິດທິລາດ , ສ້າງຕັ້ງລະບອບບິດາສິດທິລາດດ້ວຍບາດກ້າວຂ້າມຜ່ານ
ເທື່ອລະກ້າວຈາກການສົມລົດເປັນຄູ່ກັນແນ່ນອນມາສູ່ລະບອບຜົວໃຜເນຍ
ມັນ . ແຕ່ວ່າເລື່ອງນັ້ນກໍພາໃຫ້ມີການແຕກແຮງໃນລະບອບເຊື້ອຊົນ ບຸ
ຮານ : ຄອບຄົວເອກະຊົນໄດ້ກາຍເປັນກອງກຳລັງໜຶ່ງ ແລະ ພວມຊຸ
ຂວັນເຊື້ອຊົນ .

ກ້າວຂຶ້ນອີກກ້າວໜຶ່ງ ແມ່ນພວກເຮົາໄດ້ກ້າວມາສູ່ໄລຍະ ຂະ
ຫຍາຍຕົວສູງຂອງຍຸກສະໄໝປ່າເຖືອນ , ເປັນຍຸກສະໄໝຊຶ່ງ ທັງໝົດ
ທຸກຊົນຊາດສິວິໄລລວນ ໄດ້ຜ່ານພື້ນດ້ວຍໄລຍະວິລະອາດຫານຂອງ ເຂົາ
ເຈົ້າ ; ຍຸກສະໄໝດາບເຫລັກ , ທັງກໍແມ່ນສະໄໝໄຖ ແລະ ຊວານ
ເຫລັກ . ເຫລັກເລີ້ມໄດ້ຮັບໃຊ້ໃຫ້ແກ່ພະນຸດ : ນັ້ນແມ່ນວັດຖຸດິບ ຊະນິດ
ສຸດທ້າຍ - ຈົນເຖິງເວລາປະກົດມືນັ້ນຝະລັ່ງ - ແລະ ກໍເປັນ ຊະນິດ
ວັດຖຸດິບທີ່ສຳຄັນກ່ວາໝູ່ຢູ່ໃນທັງໝົດທຸກວັດຖຸດິບຊຶ່ງໄດ້ມີບົດບາດ ປະຕິ
ວັດໃນປະຫວັດສາດ . ເຫລັກອະນຸຍາດໃຫ້ຄົນເຮົາສາມາດປຸກຝັງບົນບັນ
ດາເນື້ອຫີກວາງໃຫຍ່ກ່ວາ , ສາມາດບຸກເບີກເນື້ອທີ່ໃຫຍ່ຢູ່ໃນ ບັນດາ
ພາກພື້ນປ່າດົງກວາງໃຫຍ່ກ່ວາ ; ເຫລັກພາໃຫ້ຊ່າງຫັດຖະກຳມີ ເຄື່ອງ

ນີ້ແຂງ ແລະ ຄົມຊຶ່ງບໍ່ມີຫົນຊະນິດໃດຫລືໂລຫະທາດໃດທີ່ເຄີຍຮູ້ ເຄີຍ
ເຫັນໃນຄາວນັ້ນສາມາດສູ້ກັບມັນໄດ້. ທຸກປະການທີ່ໄດ້ກ່າວມານັ້ນ ບໍ່
ແມ່ນວ່າເກີດມີຢ່າງກະທັນຫັນ: ເຫລັກຊະນິດທຳອິດເຄີຍອ່ອນກ່ວາທອງ
ດຳອີກຊັກ. ຍ້ອນແນວນັ້ນ, ອາວຸດທີ່ເປັນຫົນພຽງແຕ່ສູນຫາຍໄປ ຢ່າງ
ລາຊາເທົ່ານັ້ນ; ບໍ່ພຽງແຕ່ຢູ່ໃນບົດເພງວ່າດ້ວຍ ຮົນເດີເບີຮານ ເທົ່າ
ນັ້ນ, ຫຼາກຫຼັງຢູ່ໃນດານຮົບ ຮາສຕິງ ຫວ່າງປີ ໑໐໖໖, ຂວາມຫົນຄົງ
ຖືກນຳໃຊ້ໃນການສູ້ຮົບ. ແຕ່ວ່າແຕ່ເວລານີ້ເປັນຕົ້ນໄປ, ຄວາມ ກ້າວ
ຫນ້າຖືກສືບຕໍ່ໂດຍບໍ່ມີສິ່ງໃດຈະກົດຂວາງໄດ້, ມັນຖືກຂາດສະບັ້ນ ນ້ອຍ
ກ່ວາ ແລະ ກ້າວຫນ້າໄວກ່ວາ. ຕົວເມືອງ, - ໂດຍມີບັນດາເຮືອນກໍ່
ດິນຈຸຫລືເຮືອນຫົນອອມລອມ, ແລະ ບັນດາຫລັງເຮືອນນີ້ຖືກອອມ ລອມ
ໄປດ້ວຍບັນດາກຳແພງຫົນ, ໂດຍມີບັນດາປ້ອມເວນຍາມ, ບັນດາປ່ອງ
ກໍ່ດ້ວຍຫົນ, - ໄດ້ກາຍເປັນບ່ອນຢູ່ໃຈກາງກົກເຫລົ່າ ຫລື ຂອງສຳພັນ
ຫະພາບກົກເຫລົ່າ, - ເລື້ອງນັ້ນສະແດງໃຫ້ເຫັນບາດກ້າວອັນຍິ່ງໃຫຍ່
ຢູ່ໃນສິນລະປະກໍ່ສ້າງ, ແຕ່ໃນເວລາດຽວກັນນັ້ນກໍ່ເປັນສັນຍານ ຊຶ່ງຢັ້ງ
ຢືນເຖິງ ໄພອັນຕະລາຍພວມນັບມື້ນັບເພີ່ມທະວີຂຶ້ນ ແລະ ຄວາມ ຮຽກ
ຮອງຕ້ອງການໃຫ້ມີການປົກປ້ອງກັນນັບມື້ນັບເພີ່ມທະວີຂຶ້ນ. ຊັບສິນເພີ່ມ
ຂຶ້ນຢ່າງ ໄວວາ, ແຕ່ຄົງເປັນຊັບສິນຂອງອັດຕະບຸກຄົນຢູ່, ອາຊີບຕໍ່ກຳແພ່ນ,
ອາຊີບປະດິດເຄື່ອງ ໂລຫະທາດ ແລະ ບັນດາອາຊີບ ຫັດຖະກຳອື່ນໆນັບ
ມື້ນັບແຍກອອກຈາກກັນ, ເຮັດໃຫ້ຜະລິດພັນນັບມື້ນັບມີຫລາຍຊະນິດແລະ
ສິນລະປະແຫ່ງການຜະລິດນັບມື້ນັບດີເລີດ; ບັດນີ້, ນອກຈາກການ ຜະ
ລິດຫັນຍະພິດ, ຫນ້າກຖ້ວຊະນິດຕ່າງໆ ແລະ ຫນ້າກໄມ້ນັ້ນ, ຂະແໜງ

ກະສິກຳຍັງໃຫ້ການສະໜອງທັງນ້ຳມັນ ພືດ ແລະ ເຫລົ້າແວງຊຶ່ງເຂົາ
ເຈົ້າຮຽນເອົາວິທີເຮັດໄດ້. ການເຄື່ອນໄຫວທີ່ມີຫລາຍດ້ານແນວນັ້ນ ບໍ່
ສາມາດມີພຽງແຕ່ບຸກຄົນຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງຫາກດຳເນີນໄປໄດ້ຄືແຕ່ກ່ອນອີກ ,
ການແບ່ງງານໃຫຍ່ຊຶ່ງສອງ ໄດ້ເກີດຂຶ້ນ: ຫັດຖະກຳແຍກຕົວ ອອກ
ຈາກການກະສິກຳ. ການຜະລິດພັດທະນາຂຶ້ນຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງ - ແລະພອນ
ກັບມັນແມ່ນສະມັດຖະພາບຂອງງານ - ໄດ້ເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າກຳລັງ ແຮງ
ງານຂອງຄົນຖືກເຊື່ອມຊຶ່ງຕົວຕົນ; ໃນໄລຍະກ່ອນນີ້, ລະບອບຂາທາດ ກໍ
ກຳເນີດອອກມາ ແລະ ຍັງມີລັກສະນະກະຈັດກະຈາຍເທົ່ານັ້ນ, ປະຈຸບັນ
ກໍໄດ້ກັບກາຍເປັນພາກສ່ວນແຫ່ງ ໂຮງປະກອບຕົ້ນຕໍຂອງລະບອບສັງຄົມ;
ຂາທາດບໍ່ແມ່ນເປັນຜູ້ຊ່ວຍວຽກສຳຮອງອອຍຕອຍອີກ; ເຂົາເຈົ້າຖືກໄລ່
ອອກໄປເຮັດວຽກຢູ່ທັງນາ ແລະ ຢູ່ໃນໂຮງຈັກເປັນແຕ່ລະຄະນະສືບຫລື
ສືບສອງຄົນ. ເນື່ອງຈາກພັນຖານການຜະລິດຖືກແຍກອອກເປັນສອງຂະ
ແໜງຕົ້ນຕໍ, ເປັນການກະສິກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ, ສະນັ້ນພັນ ຖານ
ການຜະລິດ ໂດຍກົງໃຫ້ແກ່ການແລກປ່ຽນໄດ້ກຳເນີດເກີດຂຶ້ນ, ນັ້ນແມ່ນ
ພັນຖານການຜະລິດສິນຄ້ານັ້ນເອງ. ການຜະລິດສິນຄ້າໄດ້ປະກົດ ຕົວ
ອອກມາ, ໃນເວລາພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ການຄ້າກໍໄດ້ປະກົດຂຶ້ນນຳ, ບໍ່
ພຽງແຕ່ຢູ່ ພາຍໃນກົກເຫລົ້າ ແລະ ບັນດາເຂດພົມແດນຂອງກົກເຫລົ້າ
ເທົ່ານັ້ນ, ຫາກທັງຢູ່ຕ່າງປະເທດອີກດ້ວຍ. ເຖິງແມ່ນເປັນແນວນັ້ນ ກໍ
ຕາມ, ສະພາບການທັງໝົດເຫລົ່ານັ້ນຄົງຢູ່ໃນຮູບຖານໜ້ອຍໜຶ່ງ ເທົ່າ
ນັ້ນ; ບັນດາໂລຫະທາດທີ່ປະເສີດເລີ່ມກາຍເປັນສິນຄ້າທີ່ແຜ່ຫລາຍແລະ
ມີທ່າຕິເລີດ, ຫນາຍວ່າກາຍເປັນເງິນຕາ, ແຕ່ເຂົາເຈົ້າບໍ່ທັນເອົາໄປ

ຫລໍ່ເປັນເງິນຫລຽນ, ຫາກພຽງນຳໄປແລກປ່ຽນ ໂດຍອີງຕາມນ້ຳໜັກ.

ການຈຳແນກລະຫວ່າງຄົນຮຽງ ແລະ ຄົນທຸກໄດ້ປະກົດອອກ ມາ ຄຽງຂ້າງກັບການຈຳແນກລະຫວ່າງຄົນເສລີ ແລະ ຂ້າທາດ: ພ້ອມກັນ ກັບການແບ່ງງານໃໝ່ສັງຄົມເລີຍພັນແຍກອີກເທື່ອໜຶ່ງເປັນ ຊົນຊັ້ນ ຄວາມຫລຸດລົ້ນກັນທາງດ້ານຊັບສິນບັດລະຫວ່າງບັນດາເຈົ້າຄອບຄົວເອກ ກະເທດ ໄດ້ມາງເພກອນມູນຄອບຄົວແບບກອນມູນິດເກົ່າ, ບໍ່ວ່າຢູ່ບ່ອນໃດ ຊຶ່ງມັນຖືກຄັ້ງປະກັນໄວ້ຈົນເຖິງປະຈຸບັນ; ໃນເວລາດຽວກັນນັ້ນ ການ ເຮັດນາລວມກັນດ້ວຍບັນດາພາຫະນະຂອງກອນມູນກໍສູນກາຍໄປ. ບັນດາ ດິນນາຊຶ່ງສາມາດປູກຝັງ ໄດ້ລວມເບີກໃຫ້ຄອບຄົວຕ່າງໆນຳໃຊ້, ທຳອິດ ກໍຍັງເບີກເປັນຊົ່ວຄາວ, ຫລັງຈາກນັ້ນກໍເບີກໃຫ້ຢ່າງຂາດຕົວ; ບາດ ກາວຂ້າມຜ່ານເຖິງລະບອບກຳມະສິດເອກະຊົນ ຢ່າງສົມບູນກໍຖືກ ປະຕິ ບັດຄ່ອຍໆ ແລະ ຄຽງຄູ່ກັບບາດກາວຂ້າມຜ່ານຈາກແຕ່ການສົມລົດເປັນ ຄູ່ກັນແນ່ນອນຂັ້ນສູ່ລະບອບຜົວໃຜເນຍມັນ. ຄອບຄົວເອກະເທດ ເລີ່ມ ກາຍເປັນຫົວໜ່ວຍເສດຖະກິດຂອງສັງຄົມ.

ສະພາວະພົນລະເມືອງນັບມື້ນັບດຶກໜ້າຂັ້ນຕົ້ນຈຳໃຫ້ ເຂົາເຈົ້າ ຕ້ອງສາມັກຄີກັນຢ່າງສະໜິດແໜ້ນກວ່າຢູ່ພາຍໃນກໍຄືຢູ່ພາຍນອກ. ຢູ່ທົ່ວ ທຸກແຫ່ງ, ການຮ່ວມສຳພັນກັນຂອງບັນດາກິກເຫລົ່ານັ້ນເຊື່ອສາຍ ດຽວ ກັນກໍກາຍເປັນສິ່ງຕ້ອງການຈຳເປັນ; ບັນານເທົ່າໃດການ ໂຮມເປັນອັນ ໜຶ່ງອັນດຽວຂອງບັນດາກິກເຫລົ່ານັ້ນ, ແລະ ຈາກນັ້ນການໂຮມບັນດາ ດິນແດນສະເພາະຂອງກິກເຫລົ່າຕ່າງໆເປັນດິນແດນລວມຂອງເຜົ່າຊົນ, ກໍກາຍເປັນອັນຈຳເປັນ. ຜູ້ບັນຊາການຫະຫານຂອງເຜົ່າຊົນ- rese

hasileum huindum ກາຍເປັນຂ່າລາຊະການທ້ອງຖານຈຳເປັນ, ເປັນ
ປະຈຳ. ຢູ່ບ່ອນໃດຊຶ່ງແກ່ກ່ອນຫາກບໍ່ທັນມີກອງປະຊຸມໃຫຍ່ປະຊາຊົນນັ້ນ
ບັດນີ້ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ດັ່ງກ່າວເລີຍຖືກສະຖາປະນາຂຶ້ນ. ຜູ້ບັນຊາ ການ
ທະຫານ, ສະພາ, ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ປະຊາຊົນ, ນັ້ນເປັນບັນດາ ອົງ
ການສຳນັກງານຂອງຂັ້ນທີ່ເປັນສັງຄົມເຊື້ອຊົນທີ່ໄດ້ພັດທະນາໃຫ້ ກາຍ
ເປັນສັງຄົມທີ່ມີບຸລິລະບອບປະຊາທິປະໄຕທາງດ້ານການທະຫານ, ເອີ້ນ
ວ່າການທະຫານກໍເພາະວ່າສິງຄາມ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສຳຫລັບ ດຳ
ເນີນສິງຄາມເວລານັ້ນ ໄດ້ກາຍເປັນບັນດາພາລະໜ້າທີ່ເປັນເນື່ອງ ນິດ
ໃນຊີວິດປະຈຳວັນຂອງປະຊາຊົນ. ຊັບສິນຕ່າງໆຂອງບັນດາຄົນຢູ່ ໃກ້
ຄຽງກັນ ໄດ້ຍູ້ຍົງຄວາມ ໂລບມາກຂອງເຜົ່າຊົນຕ່າງໆ, ຢູ່ໃນນັ້ນການຍຶດ
ເອົາຊັບສິນ ໄດ້ກາຍເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາຈຸດປະສົງທີ່ສຳຄັນກ່ວາໝູ່ ໝົດ
ຂອງການດຳລົງຊີວິດ. ເຂົາເຈົ້າເປັນໝູ່ຄົນປ່າເຖືອນ: ຕໍ່ເຂົາເຈົ້າ
ເອງການປຸ້ນສະດົມຄືຈັງວ່າງ່າຍກ່ວາ, ແລະ ຈົນກະທັ້ງຍັງມີກຽດກ່ວາ
ການອອກແຮງງານປະດິດສ້າງ. ໃນຄາວກ່ອນ, ສິງຄາມພຽງຖືກ ດຳ
ເນີນໄປ ເພື່ອແກ້ແຄນຕໍ່ບັນດາຄະດີ ປຸ້ນສະດົມຫລືເພື່ອແຜ່ຂະຫຍາຍດິນ
ແດນຊຶ່ງ ໄດ້ກາຍເປັນຄັບແຄບແລ້ວ, ບັດນີ້ມັນຖືກເຂົາເຈົ້າດຳເນີນ ໄປ
ໂດຍເລັ່ງໃສ່ຈຸດປະສົງປຸ້ນສະດົມ; ສິງຄາມ ໄດ້ກາຍເປັນອາຊີບ ໜຶ່ງ
ເປັນປົກກະຕິ. ບໍ່ແມ່ນຢູ່ບໍ່ຢູ່ຄົນເຮົາຫາກກໍສ້າງບັນດາກຳແພງອັນ ເປັນ
ຕາຍານອອນລອນຕົວເນື່ອງຕ່າງໆ ທີ່ຖືກປົກປ້ອງຢ່າງໜ້າແໜ້ນ ບັນ
ດາຮ່ອງເລິກອອນລອນກຳແພງເປັນກອງພອນຂອງລະບອບເຊື້ອຊົນແລະ
ປ່ອມເວນຍານຕ່າງໆຂອງກຳແພງ ໄດ້ຢຶດຖືງຸກສະໄໝສິວິໄລ. ຢູ່ພາຍ

ໃນຂອງສັງຄົມກໍ່ເຊິ່ງດຽວກັນ. ບັນດາສິ່ງຄາມປຸ່ນສະດົມລ່ວນແຕ່. ເພິ່ນ
ກຳລັງອຳນາດຂອງຜູ້ບັນຊາການທະຫານສູງສຸດກໍ່ຄືກັນກັບກຳລັງອຳນາດ
ຂອງບັນດາຜູ້ບັນຊາການທະຫານຢູ່ໃຕ້ສິດຂອງຜູ້ນັ້ນ; ການຄັດ ເລືອກ
ແມ່ນປະເພນີເປັນຜູ້ກຳນົດ, ບັນດາຄົນສືບຖອດບັນດາຜູ້ບັນຊາການທະ
ຫານເຫລົ່ານັ້ນພາຍໃນຄອບຄົວດຽວກັນ. ຄ່ອຍໆກາຍເປັນ, - ໂດຍ
ສະເພາະແມ່ນແຕ່ເວລາມີລະບອບບິດາສິດທິລາດ, ກຳລັງອຳນາດໜຶ່ງ
ສືບຕະກູນ, ຊຶ່ງທຳອິດເຂົາເຈົ້າໄດ້ໃຫ້ຄວາມອາໄພ, ຕໍ່ມາເຂົາເຈົ້າ
ຮຽກຮອງໃຫ້ມີ ແລະ ສຸດທ້າຍເຂົາເຈົ້າເລີຍຍຶດ; ພັນຖານຂອງ ອຳ
ນາດມະຫາກະສັດສືບຕະກູນ ໄດ້ຖືກສະຖາປະນາຂຶ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ບັນດາ
ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລະບອບເຊື້ອຊົນຄ່ອຍໆແຍກອອກຈາກອັນທີ່ເປັນຮາກ
ເຫງົ້າຂອງມັນພາຍໃນປະຊາຊົນ, ພາຍໃນເຊື້ອຊົນ, ເຜົ່າຊົນ, ກົກ
ເຫລົ່າ, ແລະ ທົ່ວທັງລະບອບເຊື້ອຊົນຜັນປ່ຽນເປັນອັນທີ່ປະສານກັບມັນ
ເອງ, ຈາກແຕ່ເປັນອົງການຈັດຕັ້ງຂອງກົກເຫລົ່າຕ່າງໆ ເພື່ອແກ້ໄຂ
ວຽກງານຕ່າງໆຂອງຕົນໂດຍເສລີ, ມັນໄດ້ກາຍເປັນອົງການຈັດຕັ້ງສຳ
ຫລັບປຸ່ນສະດົມ ແລະ ກິດຂຶ້ນຢູ່ໃກ້ຄຽງກັນ; ແລະ ສອດຄ່ອງກັບ ສະ
ພາບການດັ່ງກ່າວ, ບັນດາສຳນັກອົງການຂອງມັນ, ທຳອິດເປັນເຄື່ອງ
ມືແຫ່ງເຈດຈຳນົງຂອງປະຊາຊົນ, ແຕ່ບັດນີ້ໄດ້ກາຍເປັນອົງການເອກະ
ລາດແຫ່ງການຄອບຄອງ ແລະ ກິດຂຶ້ນ, ໂດຍເລັ່ງໃສ່ຕາມກະໂຕປະຊາ
ຊົນເອງ. ແຕ່ວ່າສະພາບການດັ່ງກ່າວບໍ່ມີເວລາໃດສາມາດຈະເກີດຂຶ້ນ
ໄດ້, ຖ້າວ່າ ຄວາມກະຫາຍຕໍ່ຊັບສິນບໍ່ເຮັດໃຫ້ບັນດາສະມາຊິກ ຂອງ
ເຊື້ອຊົນແບ່ງເປັນຜູ້ຮຽງຜູ້ຫຼັກ, ຖ້າວ່າ " ຄວາມຫລຸດລືນກັນ ທາງດ້ານ

ຊັບສິນຢູ່ພາຍໃນເຊື້ອຊີນໜຶ່ງບໍ່ຜັນປ່ຽນຄວາມເປັນເອກະພາບທາງດ້ານ
ສິດຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ກາຍເປັນການປະຕິປັກກັນລະຫວ່າງບັນດາສະມາຊິກ
ຂອງເຊື້ອຊີນ (ມາກ^໑) ແລະ ຖ້າວ່າການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງກວ້າງ
ຂວາງຂອງລະບອບຂາທາດບໍ່ທັນເລີ່ມເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສຳນຶກວ່າ ການ
ດຳລົງຊີວິດດ້ວຍແຮງງານຂອງຕົນເປັນການເຄື່ອນໄຫວພຽງແຕ່ເໝາະ
ສົມກັບບັນດາຂາທາດ ແລະ ເປັນໜ້າອັບອາຍກ່ວາການໄປຢູ່ນສະດົມ.

×

×

×

ບັດນີ້ ພວກເຮົາໄດ້ມາເຖິງປາກປະຕູຂອງຍຸກສະໄໝສີວິໄລແລ້ວ.
ມັນໄດ້ເປີດສາກດ້ວຍບາດກ້າວໃໝ່ໃນການແບ່ງງານ. ໃນໄລຍະຕໍ່ໜ້າ,
ມະນຸດພຽງທຳການຜະລິດ ເພື່ອຕອບສະໜອງໂດຍກົງໃຫ້ແກ່ການ ຊົມ
ໃຊ້ຂອງຕົນເອງເທົ່ານັ້ນເອງ; ບັນດາການກະທຳແຫ່ງການແລກປ່ຽນ,
ບາງຄັ້ງບາງຄາວຈຶ່ງປະກົດອອກມາ, ເປັນບັນດາປະກົດການທີ່ເປັນອັນ
ໜຶ່ງອັນດຽວແລະພຽງແຕ່ຖືກດຳເນີນໄປດ້ວຍຜະລິດພັນເຫຼືອຕ່າງໆໜີ
ມາໂດຍບັງເອີນ. ຢູ່ໃນໄລຍະກາງຂອງຍຸກສະໄໝປ່າເຖືອນນັ້ນ, ພວກ
ເຮົາສັງເກດເຫັນວ່າ, ໃນບັນດາເຜົ່າຊີນທີ່ດຳລົງຊີວິດແບບເຄື່ອນຍ້າຍ

(໑) ເຊີນອ່ານ ເອກະສານສຳນຶກຂອງມາກ ແລະ ອັງແກນ,
ເຫຼ້ອນ 7(7), ໜ້າ ໑໔໓ - ໑໔໔.

ນັ້ນ, ສັດລ້ຽງໄດ້ກາຍເປັນຊັບສົມບັດຊຶ່ງໄດ້ສະໜອງຜະລິດພັນ ແຫລືອ
ຈຳນວນໃດຈຳນວນໜຶ່ງຢ່າງສະໜໍາສະເໝີນອກຈາກຈຳນວນສຳຫລັບ
ການຊົມໃຊ້ຂອງຕົນເອງ, ຖ້າແມ່ນວ່າຝູງສັດໄດ້ໃຫ້ຍ້ອນເຖິງລະດັບໃດ
ໜຶ່ງແລ້ວ, ພ້ອມກັນນັ້ນພວກເຮົາກໍ່ເຫັນວ່າໄດ້ມີການແບ່ງງານ ລະ
ຫວ່າງໝູ່ຄົນດຳລົງຊີວິດແບບເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ບັນດາກິກເຫລົ່າທີ່ຫລ້າ
ຫລັງບໍ່ມີຝູງສັດ; ສະນັ້ນ, ພວກເຮົາເຫັນວ່າມີສອງໄລຍະແຫ່ງການຜະ
ລິດທີ່ຕ່າງກັນຄົງຕົວຄຽງຄູ່ນຳກັນ; ໝາຍວ່າມີເງື່ອນໄຂຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່
ການແລກປ່ຽນຢ່າງເປັນເນື້ອງນິດ. ໃນໄລຍະສູງຂອງຍຸກສະໄໝ ປ່າ
ເຖືອນ, ພວກເຮົາເຫັນວ່າໄດ້ມີການແບ່ງງານໃໝ່ລະຫວ່າງ ກະສິກຳ
ກັບຫັດຖະກຳ ແລະ ຈາກນັ້ນ, ພວກເຮົາເຫັນວ່າໄດ້ມີການແບ່ງງານ
ໃໝ່ລະຫວ່າງກະສິກຳກັບຫັດຖະກຳ, ແລະ ຈາກນັ້ນການຜະລິດ ໂດຍ
ກົງອອກເປັນພາກສ່ວນນັບນັ້ນໃຫ້ຍ້ອນບັນດາຜະລິດພັນແຫ່ງການອອກ
ແຮງງານເພື່ອນຳໄປແລກປ່ຽນ, ແລະ ກໍ່ຍ້ອນແນວນັ້ນການແລກປ່ຽນ
ລະຫວ່າງຊາວຜະລິດເອກະເທດຕ່າງໆໄດ້ກາຍເປັນການຈຳເປັນ ອັນ
ເປັນຕາຍຂອງສັງຄົມ. ຍຸກສະໄໝສີວິໄລໄດ້ປັບປຸງ ແລະ ຂະຫຍາຍ
ທຸກຮູບຖານແຫ່ງການແບ່ງງານເຫລົ່ານັ້ນ, ບັນດາຮູບຖານທີ່ມີມາກ່ອນ
ນັ້ນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນດ້ວຍວິທີເພີ່ມທະວີການປ່ຽນປັບກັນ ລະຫວ່າງ
ຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ (ຕົວເມືອງອາດຈະຄອບງຳ ຊົນນະບົດ
ທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ຄືຢູ່ໃນສະໄໝບູຮານ, ຫລືວ່າຊົນນະບົດ ອາດ
ຈະຄອບງຳຕົວເມືອງຄືຢູ່ໃນສະໄໝກາງ); ແລະ ຍຸກສະໄໝສີວິໄລ,
ຕົ້ນໃສ່ໜ້າຍັງເກີດມີການແບ່ງງານ ຄຶ່ງທີ່ສາມອີກ, ນີ້ແມ່ນການ ແບ່ງ

ງານຊົງສະເພາະມັນເອງເທົ່ານັ້ນຈົ່ງມີມາໄດ້, ມັນເປັນການແບ່ງງານ
ໝົດຄວາມໝາຍຕັດສິນຊື່ຂາດ, ການແບ່ງງານໄດ້ໃຫ້ກຳເນີດແກ່ຊົນຊັ້ນ
ໜຶ່ງຊົງບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຜະລິດອີກ, ນັ້ນແມ່ນຊົນຊັ້ນ ຊາວຄາ. ຈົນ
ເຖິງປະຈຸບັນ, ທັງໝົດທຸກສາຍເຫດແຫ່ງການກໍ່ຮູບຂຶ້ນຂອງຊົນຊັ້ນຕ່າງ
ຕ່າງ ລວມແຕ່ຕິດພັນກັບການຜະລິດທັງນັ້ນ; ສາຍເຫດເຫລົ່ານັ້ນໄດ້ພາ
ໄປເຖິງບ່ອນໄດ້ຜັນແຍກບັນດາຜູ້ຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມທຳການຜະລິດເປັນຜູ້ບັນ
ຊາ ແລະ ຜູ້ປະຕິບັດຕາມ, ຫລືວ່າຍັງຜັນແຍກເຂົ້າເຈົ້າເປັນບັນດາ ຜູ້
ທຳການຜະລິດຂະໜາດໃຫຍ່ຫລືນ້ອຍ. ຢູ່ທີ່ນັ້ນ, ເປັນເທື່ອທຳອິດ ໄດ້
ເກີດມີຊົນຊັ້ນໜຶ່ງ, ຊົນຊັ້ນນີ້ເຖິງແມ່ນວ່າບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມທຳການຜະລິດແຕ່
ຢ່າງໃດ, ແຕ່ວ່າມັນພັດກຳສິດນຳພາທັງໝົດຕໍ່ການຜະລິດ ແລະ ຈຳໃຫ້
ຊາວຜະລິດຕ່າງຕ້ອງຂຶ້ນກັບມັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ; ມັນກາຍເປັນຄົນ
ສື່ກາງຊົງບໍ່ອາດຂາດໄດ້ລະຫວ່າງຊາວຜະລິດສອງຄົນ ແລະ ມັນຊຸດຮີດ
ທັງສອງຝ່າຍ. ພາຍໃຕ້ອັນເປັນສາຍເຫດທີ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຊາວຜະລິດ ພັນ
ຈາກການອິດເນື່ອຍ ແລະ ບໍ່ພົບບັນດາເຄາະຮາຍໃນການແລກປ່ຽນ ,
ພາຍໃຕ້ອັນທີ່ເປັນສາຍເຫດແຜ່ຂະຫຍາຍການຂາຍ ຜະລິດພັນຕ່າງ ໆ
ຂອງເຂົາຈົນຮອດບັນດາຕະຫລາດທີ່ຫ່າງໄກທີ່ສຸດ, ແລະ ຈາກນັ້ນກາຍ
ເປັນຊົນຊັ້ນໝົດປະໂຫຍດກ່ວາໝູ່ໝົດຢູ່ໃນໝູ່ປະຊາຊົນ, ແລະ ກໍ່ຮ່າງ
ສ້າງຕົວເປັນຊົນຊັ້ນໜຶ່ງຊົງເປັນພວກກາຝາກ, ພວກເກາະກິນ ສັງຄົມ
ຢ່າງແທ້ຈິງ, ຊົນຊັ້ນນີ້ຍາດເອົາສ່ວນທີ່ເປັນຍອດຢຽນຂອງການ ຜະລິດ
ພາຍໃນປະເທດກໍ່ຄືຂອງການຜະລິດຕ່າງປະເທດ, ຖ້ວນນັ້ນແມ່ນ ຄຳ
ແຮງງານຂອງຕົນຕໍ່ບໍລິການຮັບໃຊ້ຕ່າງໆ ຊຶ່ງໃນຕົວຈິງມັນເປັນສິ່ງເລັກ

ເລັກນ້ອຍໆທີ່ສຸດ, ຊົນຊັ້ນນີ້ໄດ້ລວບເອົາບັນດາຊັບສິນອັນໃຫຍ່ໂຕມະໂຫ
ຖານຢ່າງໄວວາ ແລະ ມັນໄດ້ກໍ່ຜົນສະທ້ອນສັງຄົມໜຶ່ງຂັ້ນສົມຄູ່ກັບ ບັນ
ດາຊັບສິນເຫລົ່ານັ້ນ ແລະ ຕັ້ງແມ່ນຍອນແນວນັ້ນແລ້ວໃນຍຸກສະໄໝສິວິ
ໄລ, ຊົນຊັ້ນນັ້ນຈຶ່ງຢຶດເອົາຖານະນັບມື້ນັບມື້ກຽດ ແລະ ຄອບງຳ ນັບມື້
ນັບແໜ້ນຕໍ່ການຜະລິດໄດ້ ຈົນເຖິງເວລາກະໂຕຊົນຊັ້ນເອງ, ສຸດທ້າຍ,
ໄດ້ໃຫ້ການກຳເນີດຜະລິດພັນແນວໜຶ່ງສະເພາະຂອງມັນເອງ - ບັນ
ດາວິກິດການທາງການຄ້າທີ່ມີລັກສະນະເປັນຮອບວົງວຽນ.

ອີກປະການໜຶ່ງ, ຢູ່ໃນໄລຍະພັດທະນາຊຶ່ງພວກເຮົາພວມ ຄົ້ນ
ຄວ້ານັ້ນ, ຊົນຊັ້ນຊາວຄ້າໃຫຍ່ທີ່ໄດ້ກຳເນີດເກີດຂຶ້ນບໍ່ມີມະໂນພາບ ອັນ
ໃດກໍ່ຮຽວກັບບັນດາວຽກງານທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ຊຶ່ງມັນຈະປະຕິບັດໃນອະນາຄົດ .
ແຕ່ວ່າຊົນຊັ້ນດັ່ງກ່າວກໍ່ຍັງຄົງກໍ່ຮູບຂັ້ນ ແລະ ກາຍເປັນສິ່ງຈຳເປັນ, ຈຶ່ງ
ຊັ້ນແມ່ນພໍ. ພ້ອມກັນກັບຊົນຊັ້ນນັ້ນ, ເງິນຕາເປັນໂລຫະທາດ, ໜ້າຍ
ວ່າເງິນຫລໍ່ກໍ່ໄດ້ກຳເນີດອອກມາ, ແລະ ພ້ອມກັນກັບເງິນຕາ ຊະນິດ
ຕ່າງໆ ເຫລົ່ານັ້ນ ເລັ່ນຫລໍ່ຮຸນ ປົກຄອງໃຫ້ແນວໜຶ່ງ ຂອງພວກບໍ່ເຮັດ
ການຜະລິດ ທີ່ມີຊາວຜະລິດ ແລະ ຕໍ່ການ ຜະລິດຂອງພູນີ້ ກໍ່ໄດ້ ກຳ
ເນີດຂຶ້ນຄືກັນ. ສິນຄ້າກໍ່ຖືກຄົ້ນພົບ, ສິນຄ້ານີ້ ສັງກັດໃນຕົວມັນ ເອງ
ພາຍໃຕ້ ຮູບການ ຊອນແຝງ, ໜົດທຸກສິນຄ້າອື່ນ, ນັ້ນແມ່ນຄ້າຖາ
ຊຶ່ງສາມາດປ່ຽນຮູບໃຫ້ກາຍເປັນທຸກເຄື່ອງຂອງທີ່ມີລັກສະນະ ເກຍກ່ອນ
ຊຶ່ງເຂົາປາດຖະໜາ. ຖ້າວ່າຜູ້ໃດໜຶ່ງຄ້າຖາດັ່ງກ່າວແມ່ນຜູ້ນັ້ນ ສາ
ມາດຈະຄອບຄອງໂລກການຜະລິດໄດ້. ດັ່ງນັ້ນແລ້ວໃຜເປັນຜູ້ໜີ້ຄ້າຖາ
ດັ່ງກ່າວກ່ອນໝູ່ໝົດ ? ນັ້ນແມ່ນຊາວຄ້ານັ້ນເອງ, ການບູຊາເງິນຕາ

ນອນຢູ່ໃນສອງຝາມີອັນເປັນໜ້າເຊື່ອຖືຂອງຊາວຄຳ. ຜູ້ນຮັບເອົາໜ້າ
ທີ່ເຮັດໃຫ້ຄົນເຫັນແຈ້ງວ່າ ສິນຄ້າທຸກຊະນິດ ແລະ ຊາວພະລິດ ສິນຄ້າ
ທຸກຄົນລວມຖືກລົ້ມໝອບຕໍ່ໜ້າເງິນຕາ. ດ້ວຍພິດຕິກຳຕົວຈິງ, ເຂົາ
ໄດ້ຢັ້ງຢືນວ່າ ທັງໝົດທຸກຮູບການອື່ນໆຂອງຊັບສິນບັດລວນພຽງແຕ່ເປັນ
ເງົາຕໍ່ໜ້າຄວາມປະກົດຕົວດັ່ງກ່າວຂອງຊັບສິນບັດ. ບໍ່ມີເວລາໃດ ຊຶ່ງ
ອິດທິກຳລັງຂອງເງິນຕາພັດສະແດງອອກດ້ວຍຄວາມຫຍາບຊາແລະໂຫດ
ຮາຍສາມານທີ່ມີລັກສະນະເຄົ້າມູນເໝືອນດັ່ງຢູ່ໃນສະໄໝໜຸ່ມ ນອຍ
ຂອງມັນ. ຫລັງຈາກການສ່ວຍໃຊ້ເງິນເພື່ອເຊື່ອເອົາສິນຄ້ານັ້ນ, ກໍແມ່ນ
ການໃຫ້ກູ້ຢືມເງິນ ແລະ ພອມກັນກັບການໃຫ້ກູ້ຢືມເງິນນັ້ນ, ການເກັບ
ດອກເບ້ຍ ແລະ ການໃຫ້ກູ້ຢືມກິນດອກເບ້ຍໜັກກໍປະກົດຕົວຂຶ້ນ. ບໍ່ມີ
ລະບອບກົດໝາຍອັນໃດຂອງບັນດາຍຸກສະໄໝລຸນຈາກນັ້ນພັດຂຶ້ນຄົນຕິດ
ໜີ້ລົງໃສ່ຕົນຂອງພວກໃຫ້ກູ້ຢືມກິນດອກເບ້ຍໜັກຢ່າງໂຫດຮາຍສາມານ
ແລະ ບໍ່ມີການອິດຖຸແຕ່ຢ່າງໃດ ເໝືອນດັ່ງລະບອບກົດໝາຍຂອງ ອາ
ແຕນສະໄໝບູຮານ ແລະ ຂອງໂຮມາ ສະໄໝບູຮານ, - ແລະ ທັງ
ສອງລະບອບກົດໝາຍນີ້ລວມ ໄດ້ກຳເນີດອອກມາຢ່າງທຳມະຊາດ, ໃນ
ຖານະເປັນປະເພນີແຫ່ງກົດໝາຍ, ອັນເກີດມາຈາກຄວາມຈຳ ເປັນ
ທາງດ້ານເສດຖະກິດເທົ່ານັ້ນ.

ຄຽງຂ້າງກັບຊັບສິນບັດທີ່ເປັນສິນຄ້າ ແລະ ຂ້າທາດ, ຄຽງຂ້າງ
ກັບຊັບສິນບັດທີ່ເປັນເງິນຕາ, ຍັງປະກົດມີຊະນິດຊັບສິນບັດທີ່ເປັນດິນນາ
ອີກຕື່ມ. ສິດທິຢຶດເປັນກຳມະສິດຂອງບັນດາເອກະຊົນຕໍ່ດິນນາຊຶ່ງ ເຊື່ອ
ຊົນຫລືກົກເຫລົ່າ ໄດ້ແບ່ງໃຫ້ເຂົາໃນເວລາທຳອິດນັ້ນ, ປະຈຸບັນເລີຍຖືກ

ປັບປຸງຈົນເຖິງຂະໜາດວ່າຕອນດິນເຫລົ່ານັ້ນກາຍເປັນຊັບສົມບັດທີ່ມອບ
ຕໍ່ໃຫ້ລູກຫລານໄດ້. ເນື່ອງຈາກວ່າໃນເວລາກ່ອນນັ້ນ, ຄົນເຫລົ່ານັ້ນ
ໄດ້ອອກແຮງກ່ອນອົບໝົດແມ່ນເພື່ອປົດປ່ອຍຕອນດິນດັ່ງກ່າວໃຫ້ພົນ
ຈາກສິດຂອງກອມມູນຊິອຊິນ, ອັນເປັນສິດທີ່ໄດ້ກາຍເປັນຊົກໂສ້ຕໍ່ເຂົາ
ເຈົ້າເອງ. ເຂົາເຈົ້າໄດ້ປົດຖິ້ມຊົກໂສ້ເຫລົ່ານັ້ນໄດ້ແລ້ວ, ແຕ່ວ່າຫລັງ
ຈາກນັ້ນບໍ່ດົນ, ເຂົາເຈົ້າກໍ່ເລີຍຖືກປົດເຂ່ຍອອກຈາກສິດຢັດຖືກຳມະສິດ
ໃໝ່ຕໍ່ດິນນາຂອງເຂົາເຈົ້າ. ຢັດຖືສິດກຳມະສິດຢ່າງເສລີ ແລະ ສົມ
ບູນຕໍ່ດິນນາບໍ່ພຽງແຕ່ໝາຍຄວາມວ່າສາມາດຢັດເປັນກຳມະສິດຕໍ່ດິນນາ
ຢ່າງບໍ່ມີຄວາມຂັດຂວາງຫລືບໍ່ຖືກຈຳກັດເທົ່ານັ້ນ, ຫາກຍັງໝາຍຄວາມ
ວ່າສາມາດຈະນຳຍົນມັນໄປໄດ້ອີກ. ຕາຍໃດດິນນາຍັງເປັນຊັບສົມບັດ
ຂອງເຊື້ອຊົນ ຕາຍນັ້ນຈະບໍ່ມີຄວາມສາມາດດັ່ງກ່າວ. ແຕ່ວ່າເມື່ອ ເວ
ລາຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງໃໝ່ຂອງດິນນາໄດ້ປະຖິ້ມບັນດາຊົກໂສ້ແຫ່ງສິດຢັດຖື
ກຳມະສິດສູງສຸດຂອງເຜົ່າຊົນແລະກົກເຫລົ່າໄດ້ຢ່າງຂາດຕົວແລ້ວນັ້ນ, ຜູ້
ນັ້ນກໍ່ຕັດຂາດບັນດາເສັ້ນເຊື້ອກຊິງແກ່ໃດນາໄດ້ຜູກມັດຕົນໃສ່ດິນນາຢ່າງ
ໜັກແໜ້ນ. ເລື່ອງນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າແນວໃດ, ເງິນຕາ, ໝາຍວ່າ
ອັນທີ່ຖືກປະດິດສ້າງອອກມາພອມດຽວກັນກັບສິດຢັດຖືກຳມະສິດ ສ່ວນຕົວ
ຕໍ່ດິນນາ, ກໍ່ໄດ້ອະທິບາຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຈະແຈ້ງແລ້ວ. ແຕ່ນີ້ໄປ, ດິນນາ
ອາດຈະກາຍເປັນສິນຄ້າຊະນິດໜຶ່ງ ຊຶ່ງເຂົາເຈົ້າສາມາດເອົາໄປຂາຍ
ຫລືຈຳນຳໄດ້. ສິດຢັດຖືກຳມະສິດດິນນາຫາກຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນແລ້ວ, ການ
ຈຳນຳກໍ່ຖືກປະດິດແຕ່ງອອກມາທັນທີ (ໃຫ້ອ່ານ ອາແຕນ). ລະບອບ
ສົມລັດຕະພິດຕະພິ ແລະ ການເປັນແມ່ຈາງແມ່ເລງໄດ້ເກາະຕາມ ສິນ

ລະບອບຜິວດຽວເມຍດຽວສັນໃດ, ການຈຳນຳແຕ່ເວລານີ້ໄປ ກໍ່ເກາະ
ຕຳນິສັດລະບອບກຳມະສິດຕໍ່ດິນນາຄືແນວນັ້ນແລ້ວ. ເຈົ້າເຄີຍຢາກມີສິດ
ຍິດຖືກຳມະສິດຢ່າງຄົບຖ້ວນ, ເສລີ ແລະ ສາມາດນອບຫລືຂາຍໄປໄດ້;
- ເອົາ, ເຈົ້າຈຶ່ງຮັບເອົາມັນ: Tu l'as voulu George

ດັ່ງນັ້ນ, ພ້ອມກັນກັບການແຜ່ຂະຫຍາຍການຄ້າພ້ອມກັນກັບ ເງິນ
ຕາ ແລະ ການໃຫ້ກູ້ຢືນກິນດອກເບ້ຍໜັກ, ພ້ອມກັບສິດຍິດຖືກຳມະສິດ
ດິນນາ ແລະ ລະບອບຈຳນຳນັ້ນ, ການທອນໂຮມ ແລະ ລວບລວມຊັບ
ສິນບັດເຂົ້າໃນເງື່ອນມີຊັບຊຸມທີ່ຈຳນວນຄົນນ້ອຍກໍ່ໄດ້ສະແດງອອກ ມາ
ຢ່າງໄວວາ, ແລະ ຄຽງຂ້າງກັບສະພາບການດັ່ງກ່າວ, ການທີ່ກາຍ
ເປັນທຸກຈົນຂອງມະຫາຊົນ ແລະ ປະຊາຊົນທຸກຈົນທີ່ເປັນຈຳນວນຫຼາຍ
ກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ. ຊັບຄົນຊຸມນາງຮຽງມີໃຫ້ມ, ຖ້າວ່າບໍ່ກຳເນີດຈາກຊັບ ຊຸມ
ນາງເກົ່າຂອງເຊື້ອຊົນ, ມັນກໍ່ເຂ່ຍຊັບຊຸມນາງເກົ່າດັ່ງກ່າວລົງສູ່ຊັບສຳ
ຮອງ (ເຊັ່ນວ່າຢູ່ ອາແຕນ, ຢູ່ ໂຮມ, ຢູ່ກັບຄົນແຢກແຮງເປັນຕົ້ນ).
ຄຽງຂ້າງກັບສະພາວະບັນດາພົນລະເມືອງເສລີທີ່ໄດ້ແບ່ງເປັນຫລາຍຊົນ
ຊັບ ໂດຍອີງຕາມຊັບສິນບັດຂອງເຂົາເຈົ້າແນວນັ້ນ, ຈຳນວນຂາທາດ (6)

(໑) ພາສາຝະລັ່ງຢູ່ໃນສະບັບເດີມ, ແປວ່າ " ກະໂຕເຈົ້າ
ເອງຢາກໄດ້ແນວນັ້ນ, ຢອກເຢີດັງແດງ ! " (ໂມລີແອ, ຢອກເຢີດັງ
ແດງ, ສາກທີ 7, ພາຍ ໙) (ບ.ກ.).

(໒) ຈຳນວນຂາທາດທີ່ຢູ່ໃນອາແຕນ, ເຊັ່ນອ່ານປັນທີ່ໄດ້ ກ່າວ
ຂ້າງບົນ, ໜ້າ ໑໑໗ (ກ.ນາກ ແລະ ຟ. ອັງແກນ, ໂຮມບົດ =>)

ໂດຍສະເພາະແມ່ນເຮັດກັບ, ພັດທະນາຂຶ້ນເປັນຈຳນວນຫລາຍທີ່ສຸດ, ການ
ອອກແຮງງານທີ່ຖືກບັງຄັບຂອງເຂົາເຈົ້າ ເປັນພື້ນຖານແຫ່ງໂຄງ ບົນ
ຂອງທົ່ວສັງຄົມ.

ບັດນີ້ພວກເຮົາຈຶ່ງສັງເກດເຫັນ, ຢູ່ໃນການປະຕິວັດສັງຄົມດັ່ງ
ກ່າວ, ລະບອບເຊື້ອຊົນຈະເປັນແນວໃດ ? ຕໍ່ບັນດາປັດໄຈໃໝ່ຊຶ່ງໄດ້
ປະກົດອອກມາຫາກບໍ່ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງມັນນັ້ນ ລະບອບເຊື້ອຊົນ ໄດ້
ສະແດງວ່າຂາດຄວາມສາມາດ. ປະຖົມປັດໄຈຂອງລະບອບເຊື້ອ ຊົນ
ແມ່ນບັນດາສະມາຊິກຂອງເຊື້ອຊົນໜຶ່ງ ຫລື ກົກເຫລົ່າໜຶ່ງໆແມ່ນຕ້ອງ
ດຳລົງຊີວິດພ້ອມກັນບົນຜິນຜັນດິນອັນດຽວ ຊຶ່ງຜູ້ຢູ່ໃນນັ້ນມີພຽງແຕ່ເຂົາ
ເຈົ້າເອງເທົ່ານັ້ນ. ສະພາບການດັ່ງກ່າວໄດ້ຢຸດຕິລົງແຕ່ດົນແລ້ວ. ບໍ່ວ່າ
ຢູ່ບ່ອນໃດ, ເຊື້ອຊົນ ແລະ ກົກເຫລົ່າກໍລວມດຳລົງຊີວິດປົນເປັນຈຳກັນ,
ບໍ່ວ່າບ່ອນໃດຂາທາດ, ພົນລະເມືອງທີ່ຖືກອາລັກອາ ແລະ ບັນດາຄົນທີ່
ມາຈາກບ່ອນອື່ນ, ລວມດຳລົງຊີວິດຮ່ວມກັນກັບພົນລະເມືອງເສລີ. ການ
ດັ່ງຖິ້ມຖາວອນຊຶ່ງຈົນເຖິງໄລຍະກາງຂອງຍຸກສະໄໝປ່າເຖືອນຈຶ່ງມີມາ

→ ເລືອກເຝັ້ນ, ເຫລັ້ມ $\frac{77}{77}$, ໑໕໗໐ ໜ້າ ໓໓໐, (ບ.ກ.).
ຢູ່ທີ່ ໂກແຮງເຕີໃນໄລຍະສິວິໄລຂອງຕົວເມືອງທີ່ກ່າວມາ, ຈຳນວນຂາ
ທາດລວມທັງໝົດແມ່ນ ໔໖໐.໐໐໐ ຄົນ, ຢູ່ທີ່ເຮືອກິນ ກໍມີຈຳນວນ
໔໗໐.໐໐໐ ຄົນ, ຢູ່ໃນສອງກໍລະນີນີ້, ຈຳນວນຂາທາດລວມແຕ່ ຫລາຍ
ກ່ວາເປັນສິບເທົ່າປຽບກັບຈຳນວນກຳມະກອນເສລີ (ຄຳອະທິ ບາຍ
ໝາຍເຫດຂອງ ອັງແກນ).

ໄດ້ນັ້ນ, ກໍຖືກປົນປ່ວນຢູ່ເລື້ອຍ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງຢູ່ໃນ ໂຄງປະ
ກອບພົນລະເມືອງ ແລະ ການປ່ຽນຍາຍບ່ອນຢູ່, ເນື່ອງຈາກ ການ
ເຄື່ອນໄຫວການຄ້າ, ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນຍາຍອາຊີບ, ແລະ ການ
ປ່ຽນສິດຢຶດຖືກຳມະສິດຕໍ່ດິນນາເປັນຜູ້ກໍ່ຂຶ້ນ. ບັນດາສະມາຊິກຂອງ ບັນ
ດາສຳພັນຕະພາບເຊື້ອຊົນບໍ່ສາມາດຈະຊຸມນຸມກັນ ເພື່ອແກ້ໄຂວຽກງານ
ລວມຂອງເຂົາເຈົ້າອີກຄັ້ງແຕ່ກ່ອນ; ມີແຕ່ບັນດາວຽກງານທີ່ບໍ່ສຳຄັນເຊັ່ນ
ວ່າພັດຕ້າງໆຂອງສາສະໜາຈຶ່ງຍັງຖືກເຂົາເຈົ້າພະຍາຍາມຮັບປະກັນຢູ່
ຄຽງຂ້າງກັບບັນດາຄວາມຮຽກຮອງຕອງການ ແລະ ບັນດາຜົນ ປະ
ໂຫຍດຊຶ່ງບັນດາເຊື້ອຊົນມີພາລະກຳຕອງມີການຮັບປະກັນ ແລະ ໄດ້ຮັບ
ການຈັດຕັ້ງຢ່າງເໝາະສົມ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ໄດ້ນັ້ນ, ການປົນປ່ຽນບັນດາ
ເງື່ອນໄຂການພະລິດ ແລະ ບັນດາຄວາມປ່ຽນແປງພາຍໃນ ໂຄງປະ
ກອບສັງຄົມ ໂດຍແມ່ນການປົນປ່ຽນດັ່ງກ່າວເປັນຜູ້ກໍ່ຂຶ້ນ, ມັນໄດ້ໃຫ້ການ
ກຳເນີດຄວາມຮຽກຮອງຕອງການໃຫ້ແຕ່ຕ່າງໆ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດໃຫ້
ຕ່າງໆ, ບັນດາຄວາມຮຽກຮອງຕອງການ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດນັ້ນພຽງ
ແຕ່ແຕກຕ່າງກັບລະບອບເຊື້ອຊົນບູຮານ ຫາກຍັງຝືນຕໍ່ລະບອບການ ດັ່ງ
ກ່າວຢູ່ໃນທຸກດ້ານ: ຜົນປະໂຫຍດຂອງບັນດາຈຸດຫັດຖະກຳ ໄດ້ປະກົດ
ອອກມາ ໂດຍອີງອາໄສການແບ່ງງານ, ແລະ ບັນດາຄວາມ ຮຽກຮອງ
ຕອງການເປັນພິເສດຂອງຕົວເມືອງ, ຝືນຕໍ່ຊົນນະບົດ, ຮຽກຮອງໃຫ້ມີ
ບັນດາອົງການໃຫ້ແກ່; ແຕ່ວ່າແຕ່ລະຈຸດຫລໍ່ານັ້ນລວມປະກອບດ້ວຍບັນດາ
ສະມາຊິກຂອງເຊື້ອຊົນພືງເຜົ່າຕ່າງກັນທີ່ສຸດ, ແລະ ຈົນກະທັ້ງ ຍັງປະ
ກອບດ້ວຍຄົນທີ່ມາຈາກບ່ອນອື່ນອີກດ້ວຍ; ຍອນແນວນັ້ນ ບັນດາອົງການ

ໃຫ້ມື້ດັ່ງກ່າວຕ້ອງປະກົດຕົວອອກມາຢູ່ນອກລະບອບເຊື້ອຊົນ, ຢູ່ຄຽງຂ້າງ
ກັບມັນແລະໃນຂະນະດຽວກັນກໍຟື້ນຕໍ່ມັນເອງ. - ຢູ່ໃນແຕ່ລະອົງ ການ
ຈັດຕັ້ງເຊື້ອຊົນ, ກໍພົບການປະທະກັນທາງດ້ານຜົນປະໂຫຍດແນວນັ້ນ,
ການປະທະກັນດັ່ງກ່າວບັນລຸເຖິງລະດັບສັບສົນທີ່ສຸດຢູ່ບ່ອນໃດ ຊຶ່ງບັນດາ
ຄົນຮົ່ງ ແລະ ຄົນທຸກ, ເຈົ້າໜີ້ ແລະ ລູກໜີ້ລວນຮ່ວມຊຸມນຸມກັນຢູ່ໃນ
ເຊື້ອຊົນໜຶ່ງ ແລະ ຢູ່ໃນກົກເຫລົ່າອັນດຽວກັນ. - ຕົ້ມໃສ່ຫັ້ນພັດຍັງມີ
ພົນລະເມືອງໃຫ້ເປັນຈຳນວນຫລວງຫລາຍ, ຫມູ່ຄົນເຫລົ່ານັ້ນກັບ
ບັນດາກອມມູນເຊື້ອຊົນ, ເຊັ່ນຢູ່ໂຮມ, ເຂົາເຈົ້າອາດຈະກາຍເປັນ
ກຳລັງໜຶ່ງໃນປະເທດ, ແຕ່ວ່າພັດເປັນຈຳນວນຫລາຍເກີນໄປ, ສະ
ນັ້ນບໍ່ສາມາດຄ່ອຍໆເຂົ້າຮ່ວມຢູ່ໃນບັນດາເຊື້ອຊົນ ແລະ ບັນດາ ກົກ
ເຫລົ່າທີ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ບົນພື້ນຖານເຊື້ອສາຍໄດ້. ຕໍ່ໜ້າພົນລະເມືອງ
ໃຫ້ເປັນຈຳນວນຫລວງຫລາຍດັ່ງກ່າວ, ບັນດາກອມມູນເຊື້ອຊົນກາຍ
ເປັນບັນດາກຸ່ມຄົນທີ່ມີລັກສະນະອັດປະຕູ ແລະ ມີອະພິສິດ, ລະບອບປະ
ຊາທິປະໄຕປະຖົມບູຮານປະກົດຕົວຂຶ້ນຢ່າງທຳມະຊາດ, ໄດກາຍເປັນລະ
ບອບຊຸມນາງອັນເປັນຕາຊຶ່ງ. - ຫາຍສຸດ, ລະບອບເຊື້ອຊົນ ໄດ້ກຳ
ເນີດອອກມາຈາກສັງຄົມໜຶ່ງ ຊຶ່ງໃນນັ້ນຄົນເຮົາບໍ່ຮູ້ເຖິງຂໍ້ຂັດແຍ້ງແນວ
ໃດເລີຍ ແລະ ມັນພຽງແຕ່ສອດຄ່ອງກັບສັງຄົມແບບນັ້ນເທົ່ານັ້ນເອງ. .
ນອກຈາກຄຳວິພາກວິຈານເລົ່າລືກັນຂອງປວງປະຊາຊົນແລ້ວ, ມັນບໍ່ມີ
ເລ່ຫລ່ຽມໜີ້ບເຕັ້ງບັງຄັບແຕ່ຢ່າງໃດເລີຍ. ແຕ່ບັດນີ້ສັງຄົມໃຫ້ແນວ
ໜຶ່ງ ໄດ້ກຳເນີດອອກມາແລ້ວ, ສັງຄົມໜຶ່ງຊຶ່ງຍອນບັນດາເງື່ອນ ໄຂ
ເສດຖະກິດແຫ່ງການຄົງຕົວຂອງມັນເອງ, ແລ້ວແບ່ງເປັນຄົນເສລີແລະ

ຂ້າທາດ, ເປັນພວກຮົ່ງມີໄປຊຸດຮີດ ແລະ ຫມູ່ຄົນທຸກຈົນເປັນຜູ້ຖືກ ຊຸດ
ຮີດ, ສັງຄົມໜຶ່ງຊຶ່ງບໍ່ພຽງແຕ່ບໍ່ສາມາດຈະແກໄຂບັນດາດ້ານຝືນຕໍ່ ກັນ
ເຫລົ່ານັ້ນໄດ້ເທົ່ານັ້ນ, ຫາກຍັງຊຸກຍູ້ມັນໄປເຖິງບ່ອນນັ້ນບໍ່ມີບໍ່ຂໍຮວຂາດ
ຍັງຂຶ້ນ. ສັງຄົມໜຶ່ງຊຶ່ງເປັນແນວນັ້ນສາມາດຄົງຕົວໄດ້ພຽງແຕ່ໃນການ
ຕໍ່ສູ້ຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງ ແລະ ເປີດເຜີຍລະຫວ່າງຊົນຊັ້ນເຫລົ່ານັ້ນດ້ວຍ ກັນ
ເທົ່ານັ້ນ, ຫລືວ່າຄົງຕົວຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄອບຄອງຂອງກຳລັງທີ່ສາມ, ກຳ
ລັງນີ້, ຄ້າຍຄືວ່າຢືນຢູ່ເໝືອນຊົນຊັ້ນຕ່າງໆ ທີ່ພວມຕໍ່ສູ້ກັນ, ມັນໄດ້
ມຸດມອດການປະທະກັນຢ່າງເປີດເຜີຍລະຫວ່າງເຂົາເຈົ້າເອງແລະຢ່າງ
ໜ້ອຍແມ່ນເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຕໍ່ສູ້ທາງຊົນຊັ້ນເປັນໄປພາຍໃນ ຂົງເຂດ
ເສດຖະກິດ, ພາຍໃຕ້ຮູບການໜຶ່ງໃນນາມການຕໍ່ສູ້ທຸກກິດໝາຍ. ຍຸກ
ສະໄໝແຫ່ງລະບອບເຊອຊົນໄດ້ຜ່ານພັນໄປແລ້ວ. ມັນໄດ້ຖືກມ້າງ ເພ
ຍອນການແບ່ງງານ ແລະ ຍອນຜົນຢ່ອນຫລັງຂອງການແບ່ງງານອັນນີ້:
ການແບ່ງປັນສັງຄົມ ເປັນຊົນຊັ້ນມັນໄດ້ຖືກລັດ ເປັນຜູ້ມາປ່ຽນແທນ.

ຟ. ອັງແກນ, "ຕົ້ນກຳເນີດຂອງຄອບ
ຄົວ, ຂອງລະບອບກຳມະສິດສ່ວນຕົວ
ແລະຂອງລັດ". ກ. ນາກ-ຟ. ອັງ
ແກນ, ໂຮມບົດເລືອກເຟັ້ນ, ສຳນັກ
ພິມຈຳຫນ່າຍ ຊື່ເທິດ, ຮຳໂນຍ,
ໂລກ, ແຫລ່ງ ໒, ຫນ້າ ໓໗໖-໓໙໐.

ຄັດຈາກ ນິພົນ :

ຫລັກກຸນຕ່າງໆ ຂອງ ລັດທິກອນມູນິດ

.....

ການປະຕິວັດດັ່ງກ່າວເກີດຂຶ້ນຢູ່ອັງກິດ ໃນເຄິ່ງຫລັງ ຂອງສັດຕະ
ວັດກ່ອນ, ແລະ ຫລັງຈາກນັ້ນໄດ້ເກີດຂຶ້ນໃຫ້ມີອິດທິພົນກະທົບປະເທດສິວິໄລ
ໃນໂລກ. ການທີ່ການປະຕິວັດອຸດສາຫະກຳດັ່ງກ່າວນັ້ນ ກໍຍ້ອນວ່າ ມີ
ການປະດິດສ້າງຈັກໃຊ້ອາຍນຳ, ຈັກເຂັ້ມຝ່າຍຊະນິດຕ່າງໆ ຈັກຕຳຫຼຸກ
ແລະ ບັນດາເຄື່ອງປະກອບກົນຈັກອື່ນໆເປັນລວາດໆ. ແຕ່ວ່າ ກົນຈັກ
ເຫລົ່ານັ້ນ - ແພງທີ່ສຸດ ແລະ ເນື່ອງຈາກນັ້ນມີແຕ່ບັນດານາຍທຶນໃຫຍ່
ຈຶ່ງສາມາດນຳໃຊ້ມັນໄດ້ - ໄດ້ເຮັດໃຫ້ທົ່ວທັງແບບວິທີການຜະລິດທີ່ໄດ້
ຄົງຕົວແຕ່ກ່ອນມາເຖິງປະຈຸບັນນີ້ມີການປ່ຽນແປງ ແລະ ໄລ່ບັນດາ ກຳ
ມະກອນເກົ່າອອກຈາກການຜະລິດ, ເພາະວ່າສິນຄ້າຊຶ່ງກົນຈັກ ໄດ້ຜະ
ລິດອອກມານັ້ນຖືກກູ້ວາແລະຈົບກູ້ວາ ຖ້າປຽບກັບສິນຄ້າຊຶ່ງ ກຳມະກອນ
ໄດ້ຜະລິດອອກມາດວຍຫລາຍເຂັ້ມຝ່າຍ ແລະ ກຳຕຳຫຼຸກອັນບໍ່ບໍລິບູນ ຂອງ
ຕົນ. ດວຍວິທີນັ້ນ, ບັນດາກົນຈັກເຫລົ່ານັ້ນໄດ້ມອບອຸດສາຫະກຳ ທັງ
ໝົດໃສ່ມືຂອງພວກນາຍທຶນໃຫຍ່ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຄຸນຄ່າຂອງຊັບສິນ ບັດ
ຈຳນວນນອຍຫນັກນອຍໜ້າ, ບໍ່ເປັນຕາມຂອງກຳມະກອນ (ເຄື່ອງ
ມື, ກຳຕຳຫຼຸກ, ງຸດໆ...) ຫລຸດລົງຢ່າງສິນບູນ, ເພາະສະນັ້ນ ບໍ່ດົນ

ປ່ານໃດ, ພວກນາຍທຶນເລີຍໄດ້ກຳເນີນອົງທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງເຂົ້າໃນ ກຳມີ
 ຂອງມັນເອງ, ສ່ວນກຳມະກອນນັ້ນບໍ່ເຫລືອ ໄວ້ແຕ່ຢ່າງໃດເລີຍ; ນັບແຕ່
 ເວລານັ້ນແລ້ວ, ພາຍໃນຂະແໜງຜະລິດແຜ່ນແພເລີຍປະຕິບັດລະບອບ
 ໂຮງຈັກ, ເມື່ອເວລາໄດ້ມີທ່ວງໃຫ້ແກ່ການນຳໃຊ້ກົນຈັກ ແລະລະບອບ
 ໂຮງຈັກແລ້ວນັ້ນ, ລະບອບນັ້ນເລີຍແຜ່ຫລາຍຢ່າງໄວວາຢູ່ໃນ ທັງໝົດ
 ທຸກຂະແໜງອຸດສາຫະກຳອື່ນໆ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນຢູ່ໃນຂະແໜງພິມ ໃສ່
 ແຜ່ນແພ, ພິມປິມ, ຜະລິດເຄື່ອງກະເບືອງ ແລະ ປະດິດຜະລິດ ພັນ
 ຕ່າງໆ ທີ່ເປັນໂລຫະທາດ. ແຮງງານນັບມື້ນັບຖືກແບ່ງອອກຢ່າງກວ້າງ
 ຂວາງລະຫວ່າງກຳມະກອນດ້ວຍກັນ; ເພາະສະນັ້ນກຳມະກອນກ່ອນນີ້ຜູ້
 ດຽວຕ້ອງເຮັດທຸກໜ້າວຽກຂອງວຽກງານໜຶ່ງ, ນາເຖິງດຽວນີ້ ພຽງ
 ແຕ່ຕ້ອງເຮັດພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງວຽກງານເທົ່ານັ້ນເອງ. ການແບ່ງງານ
 ດັ່ງກ່າວເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາສາມາດທຳການຜະລິດ ໄວວາກ່ວາ, ຈາກນັ້ນ
 ລາຄາຂອງມັນກໍຖືກກ່ວາເກົ່າ, ມັນໄດ້ເຮັດໃຫ້ການເຄື່ອນໄຫວຂອງກຳ
 ມະກອນແຕ່ລະຄົນພຽງເຫລືອ ໄວ້ແຕ່ຈັ່ງຫວະໜຶ່ງສູດທັງາຍດາຍ, ຊື້
 ໄປຊື້ມາຢ່າງເປັນເນື້ອງນິດ, ແບບກົນຈັກໃດໜຶ່ງ, ການອອກ ແຮງ
 ງານຈັ່ງຫວະດຽວກໍສາມາດດຳເນີນດ້ວຍຈັກຫາກຄົງບັນລຸເຖິງພິນ ສຳ
 ເລັດຄືເກົ່າ ແລະ ຈົນກະທັ່ງດີກວ່າເກົ່າຫລາຍທີ່ສຸດ.

ນາກ - ອັງແກນ, ໂຮມບິດເລືອກ
 ເພິນ, ເຫລັ້ມ ໑, ສຳນັກພິມ ຈຳ
 ໜ່າຍ ຊື້ເທິດ, ຮຳໂນຍ, ໑໙໘໐,
 ໜ້າ ໔໔໑ - ໔໔໒ .

ຄັດຈາກ ນິພົນ :
ຕຳນ ດຸຍຣິງ

.....

ບໍ່ວ່າໃນສັງຄົມໃດຊຶ່ງການຜະລິດ ຫາກຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງເປັນໄປ
ເອງນັ້ນ ; - ແລະ ສັງຄົມປະຈຸບັນແມ່ນຢູ່ໃນກໍລະນີດັ່ງກ່າວ, - ມັນບໍ່
ແມ່ນບັນດາຜູ້ທຳການຜະລິດມີຖານະກຳ ມີດຊື່ຂາດຕໍ່ພາຫະນະ ການຜະ
ລິດຕ່າງໆ, ຫາກກະໂຕພາຫະນະການຜະລິດພັດມີຖານະກຳໝົດຊື່ຂາດ
ຕໍ່ຜູ້ທຳການຜະລິດ. ພາຍໃນສັງຄົມໜຶ່ງແນວນັ້ນ, ບໍ່ວ່າໄມ້ງັດໃໝ່ໃດ
ໃດ ຂອງການຜະລິດກຳເປັນຈະກາຍເປັນພາຫະນະໃໝ່ແນວໜຶ່ງຊຶ່ງ
ປ່ອຍໃຫ້ພາຫະນະການຜະລິດມີຖານະກຳຂຶ້ນຜູກທາດຕໍ່ຜູ້ທຳການຜະລິດ. ຂ
ນັບຍັງຖືກຕ້ອງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຕໍ່ອັນທີ່ເປັນໄມ້ງັດຂອງພັນຖານ ການ
ຜະລິດກ່ອນເວລາກຳເນີດຂັ້ນຂອງອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່, ອັນເປັນໄມ້ ງັດ
ແຂງກ່ວາໝູ່ໝົດ : ແມ່ນການແບ່ງງານ : ກະໂຕການແບ່ງ ງານ
ໃຫຍ່ຄັ້ງທີໜຶ່ງ, ເຊິ່ງແມ່ນການຕັດແຍກຕົວເມືອງອອກຈາກຊົນນະບົດ,
ໄດ້ກົດໜ່ວງພົນລະເມືອງຊົນນະບົດຢູ່ໃນວົງ ໂງ້ຈາມິດມົນ, ແລະ ໄດ້
ກົດໜ່ວງຊາວຕົວເມືອງ ເຮັດໃຫ້ແຕ່ລະຄົນຕ້ອງຂັບອາຊີບຫັດຖະກຳ
ເອກະເທດຂອງຕົນ. ມັນໄດ້ມາງທຳລາຍບັນດາພັນຖານແຫ່ງການ ພັດ
ຫະນາ ກຳລັງນິກົດຂອງພົນລະເມືອງຢູ່ຊົນນະບົດ, ແລະມາງທຳລາຍ

ພັນຖານແຫ່ງການພັດທະນາກຳລັງກາຍຂອງພົນລະເມືອງຢູ່ຕົວເມືອງ ,
ຖາແມ່ນວ່າຊາວນາຢຶດເອົາກຳມະສິດຕໍ່ດິນນາ ແລະ ຊາວຕົວເມືອງ ມີ
ສິດເປັນເຈົ້າອາຊີບຫັດຖະກຳນັ້ນ , ດິນນາກໍຈະມີການກຳນົດຊື່ຂາດທັງຕໍ່
ຊາວນາ ແລະ ອາຊີບຫັດຖະກຳ , ກໍກຳນົດຊື່ຂາດຕໍ່ຊ່າງຫັດຖະກຳ ອີກ
ນຳ . ຄຽງຄູ່ກັບການແບ່ງງານ , ເຂົາເຈົ້າກໍແບ່ງທັງຄົນອີກດ້ວຍ . ການ
ພັດທະນາສະເພາະແຕ່ຂະແໜງການເຄື່ອນໄຫວດຽວ ໄດ້ພາໃຫ້ ເຂົາ
ເຈົ້າກ່າວເຖິງບ່ອນຕ້ອງເສຍສະລະທັງໝົດທຸກພອນສະຫວັນແຫ່ງກຳລັງ
ກາຍ ແລະ ກຳລັງສະຕິປັນຍາອື່ນໆ . ການແບ່ງງານຍັງມີການ ຂະ
ຫຍາຍຕົວຂຶ້ນປານໃດ , ຄົນກໍຍັງຊຸດໂຊມລົງປານນັ້ນ ; ໃນສະໄໝໂຮງ
ງານຫັດຖະກຳນັ້ນ ການແບ່ງງານພັດທະນາລູເຖິງລະດັບຂະຫຍາຍຕົວສູງທີ່
ສຸດ , ໂຮງງານຫັດຖະກຳໄດ້ແບ່ງອາຊີບຫັດຖະກຳໜຶ່ງເປັນບັນດາ ຈັງ
ຫວະຕ່າງຫາກແຕ່ລະພາກສ່ວນ ແລະ ນອບໃຫ້ແກ່ລະຈັງຫວະ ດັ່ງກ່າວ
ໃຫ້ນາຍຊ່າງສະເພາະຕ່າງຫາກຮັບຜິດຊອບເອົາ , ຖ້ວນນັ້ນແມ່ນ ວິຊາ
ອາຊີບຕະຫລອດຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າ , ຈາກນັ້ນຈິ່ງຜູກມັດກຳມະກອນ ຜູ້
ນັ້ນເຂົ້າໃນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງວຽກງານທີ່ແມ່ນອນຕະຫລອດຊີວິດ ແລະ
ເຂົ້າໃສ່ເຄື່ອງມືອັນໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນ .

ໂຮງງານຫັດຖະກຳໄດ້ເຮັດໃຫ້ຊາວອອກແຮງງານກາຍເປັນ ຄົນ
ຂະຫຍາຍຕົວບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີ , ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າກາຍເປັນສິ່ງໜຶ່ງທີ່
ແປກປະຫລາດ , ດ້ວຍວິທີຊຸກຍູ້ການຂະຫຍາຍຕົວຄວາມຊຳໜ້າ ຊຳນານ
ຂອງເຂົາເຈົ້າຢ່າງປອມແປງໃນບັນດາໜ້າວຽກລະອຽດ , ພ້ອມກັນນັ້ນ
ກໍເຮັດໃຫ້ເສຍພອນສະຫວັນ ແລະ ຄວາມປະດິດສ້າງທີ່ມີມາແຕ່ ເດີມ

ໂດຍບໍ່ຈັກເທົ່າໃດແນວ... ຕັ້ງແມ່ນກະໂຕຄົບເຮົາເອງຖືກແບ່ງອອກ .
ກາຍເປັນສະປິງອັດຕະໂນມັດອັນໜຶ່ງຂອງຈັງຫວະໜຶ່ງຊຳນານ ວິຊາ
ກວ່າໝູ່ໝົດ (໑) . ສະປິງອັນນີ້ໃນຫລາຍກໍລະນີ, ພຽງສາມາດກ້າວ
ເຖິງບ່ອນດີເລີດ, ດວຍວິທີທຳລາຍກຳລັງກາຍ ແລະ ກຳລັງສະຕິ ປັນ
ຍາຂອງຊາວກຳມະກອນຢ່າງແທ້ຈິງ . ພນຖານການຜະລິດທີ່ຜະລິດດ້ວຍ
ກົນຈັກຂອງພນຖານອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ພັດຍິ່ງເຮັດໃຫ້ກຳມະກອນຕຳຕ້ອຍ
ລົງຈາກບ່ອນເຂົາເຈົ້າເປັນຈັກອັນໜຶ່ງ ເຖິງບ່ອນງ່າຍໆເປັນພຽງພາກ
ສ່ວນເຄື່ອງອາໄຫລ່ຂອງເຄື່ອງຈັກອັນໜຶ່ງ .

ໃນຄາວກ່ອນ, ການຜະລິດສະເພາະແມ່ນນຳໃຊ້ແຕ່ພຽງເຄື່ອງມື
ສະເພາະຕ່າງຫາກ ແຕ່ຢ່າງດຽວຕະຫລອດຊີວິດ, ດຽວນີ້ມັນກາຍເປັນ
ການຜະລິດສະເພາະແມ່ນພຽງແຕ່ນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກສະເພາະ ຕ່າງຫາກ
ອັນໜຶ່ງຕະຫລອດຊີວິດ. ເຂົາເຈົ້າສວຍໃຊ້ກົນຈັກເພື່ອຫັນຊາວ ກຳມະ
ກອນຕັ້ງແຕ່ເວລາເຂົາຍັງອ່ອນນ້ອຍທີ່ສຸດໃຫ້ກາຍເປັນພາກສ່ວນ ໜຶ່ງ
ຂອງເຄື່ອງຈັກອັນໜຶ່ງສະເພາະຕ່າງຫາກ (໒)

ແລະ ການແບ່ງງານບໍ່ພຽງແຕ່ຈຳໃຫ້ກຳມະກອນຕ່ອງຂຶ້ນ ກັບ
ເຄື່ອງມືແຫ່ງການເຄື່ອນໄຫວຂອງເຂົາເອງ, ຫາກຍັງຈຳໃຫ້ບັນດາຊົນ
ຊົນທີ່ອຸດຮົດກຳມະກອນ ໂດຍກົງຫລືໂດຍທາງອອນ ກໍຕ້ອງຂຶ້ນກັບເຄື່ອງມື

(໑) ຊຸດທຶນ, ຫົວ ໑, ເຫລັ້ມ໒, ໜ້າ ໔໙ - ໕໐, ສະບັບເປັນ ພາ
ສາຝະລັ່ງ, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍສັງຄົມ, ປາຣີ, ໑໙໔໘ (ບ.ກ.).
(໒) ກ.ນາກ, ຊຸດທຶນ, ເປັນພາສາລັດເຊຍ, ຫົວ໑, ໜ້າ ໔໒໗.

ດັ່ງກ່າວ; ນາຍທົນ, ຈິດໃຈຂອງເຂົາຖືກເຊື່ອມຊາມ, ກາຍເປັນ ຂ້າ
ທາດຂອງອັນທີ່ເປັນທົນຂອງເຂົາເອງ ແລະ ຂອງກະໂຕກາຍແລ້ນ ໄປ
ຕາມກຳໄລຢ່າງ ປ່ວງບ້າຂອງເຂົາ; ນັ້ນກົດໝາຍກໍເປັນຂ້າທາດ ໃຫ້
ແກ່ບັນດາແນວຄິດອັນແຂງກະດາງທາງດ້ານ ກົດໝາຍຂອງເຂົາ, ແນວ
ຄິດເຫລົ່ານັ້ນຄອບຄອງເຂົາເໝືອນດັ່ງກຳລັງແຮງແນວໜຶ່ງທີ່ເປັນເອກ
ກະລາດ; ບັນດາຊົນຊັບທັມຄວາມຮູ້ " ເວົ້າລວມແມ່ນຕິກເປັນຂ້າທາດ
ຍອນບັນດາຄວາມລຳອຽງທອງຖິ້ມທີ່ເປັນກອງໜຶ່ງ ແລະ ຍອນຄວາມ
ຕໍ່າຊ້າ, ຍອນລັກສະນະສາຍຕາສັບທາງດ້ານກຳລັງ ກາຍ ແລະ ກຳ
ລັງສະຕິປັນຍາຂອງກະໂຕເຂົາເອງ, ຍອນສະພາວະພິການຂອງ ເຂົາ
ເນື່ອງຈາກການສຶກສາອູ່ຽງ ໄປໃສ່ວິຊາສະເພາະແນວດຽວ ແລະ ຍອນ
ສະພາວະເຂົາຖືກຜູກພັດໃສ່ກະໂຕວິຊາສະເພາະແນວນັ້ນຈົນຕະຫລອດຊີ
ວິດ, ເຖິງອັນນັ້ນເປັນພຽງວິຊາສະເພາະຊະນິດໜຶ່ງຊຶ່ງມີພົນ ຮ້າຍ
ອອຍຕອຍເທົ່ານັ້ນກໍຕາມ.

ຟ. ອັງແກນ, ຕ້ານ ດູຍຣິງ, ສຳ
ນັກພິມຈຳໜ່າຍ ຊື່ເທິດ, ຮຳໂນຍ,
ໂພກ, ໜ້າ ໔໔໙ - ໔໐໒.

ຄັດຈາກ ນິພົນ :

ກ່ຽວກັບອັນທີ່ເອີ້ນວ່າບັນຫາຕະຫລາດ

.....

ຂໍສະຫລຸບຫຍັງ: ຄວາມຄິດ " ຕະຫລາດ " ບໍ່ສາມາດຈະແຍກອອກຈາກຄວາມຄິດແບ່ງງານ, - ການແບ່ງງານນີ້, ຄືມາກໄດ້ ເວົ້າມາແລ້ວນັ້ນ, ມັນເປັນ " ພັນຖານລວມຂອງທຸກພັນຖານການຜະລິດສິນຄ້າ " (ແລະ ຈາກນັ້ນ - ພວກເຮົາຂໍເວົ້າຕື່ມ - ມັນເປັນພັນຖານຂອງພັນຖານການຜະລິດທຶນນິຍົມ). ຖ້າແນມວ່າບ່ອນໃດ ແລະ ເວລາໃດຫາກມີການແບ່ງງານສັງຄົມ ແລະ ມີການຜະລິດສິນຄ້າ, ຢູ່ບ່ອນນັ້ນ ແລະ ໃນເວລານັ້ນ, ກໍມີ " ຕະຫລາດ " ຂະໜາດຂອງຕະຫລາດຕິດແໜ້ນກັບລະດັບທີ່ເປັນວິຊາສະເພາະຂອງແຮງງານສັງຄົມ.

" ສິນຄ້າພຽງຖືກຮູບຖານສິ່ງທີ່ມີມູນຄ່າເທົ່າທຽມລວມຊຶ່ງຖືກສັງຄົມຮັບຮູ້, ເມື່ອເວລາມັນຢູ່ຮູບການເງິນ, ແຕ່ເງິນຕາພັດຢູ່ໃນຖົງຂອງ ຜູ້ອື່ນ, ຢາກຈົກເອົາເງິນອອກມາຈາກຖົງຂອງຜູ້ອື່ນນັ້ນ, ກ່ອນອັນ ໜີດແມ່ນສິນຄ້າຕ້ອງເປັນມູນຄ່າໃຊ້ສອຍຕໍ່ຄົນມີເງິນ, ແລະ ແຮງງານທີ່ຖືກສິນເປືອງໃນການຜະລິດສິນຄ້າດັ່ງກ່າວຕ້ອງເປັນການສິນເປືອງພາຍໃຕ້ຮູບການທີ່ມີຜົນດີໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ, ເວົ້າໄປຢ່າງໜຶ່ງ, ແຮງງານດັ່ງກ່າວຕ້ອງເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງໃນໂຄງປະກອບຂອງການແບ່ງງານສັງຄົມ. ແຕ່

ວ່າການແບ່ງງານພັດປັນຮ່າງກາຍແຫ່ງການຜະລິດຊຶ່ງຖືກກໍ່ຮູບຂຶ້ນຢ່າງ
 ທຳມະຊາດ, ຮ່າງກາຍໜຶ່ງຊຶ່ງບັນດາອະໄວຍະວະຂອງມັນໄດ້ ເກາະ
 ແໜ້ນ ແລະ ຈະສືບຕໍ່ເກາະແໜ້ນນຳກັນຫາກບັນດາຜູ້ທຳການຜະລິດບໍ່
 ສາມາດຮູ້ເຫັນມັນໄດ້. ອາດຈະແມ່ນວ່າ, ສິນຄ້າເປັນຜະລິດພັນ ແຫ່ງ
 ແຮງງານໃຫ້ມູນຊະນິດໜຶ່ງ, ຫມາຍວ່າຊະນິດແຮງງານສຳຫລັບຕອບສະ
 ຫນອງຄວາມຕ້ອງການໃຫ້ແນວໜຶ່ງຫລືວ່າຈາກການກຳເນີດຂອງ ຕົນ
 ເລີຍພາໃຫ້ເກີດຄວາມຕ້ອງການໃໝ່. ຈັງຫວະພິເສດໃນຂະບວນ ວິ
 ວັດແຫ່ງການອອກແຮງງານ, ນິວານນິຍົມເປັນໜຶ່ງໃນຫລາຍພາລະບົດ
 ບາດຂອງຜູ້ຜະລິດສິນຄ້າດຽວ, ມັນມັນອາດຈະແຍກອອກຂະບວນ ວິວັດ
 ດັ່ງກ່າວ, ຕັ້ງຕົວຢູ່ຕ່າງຫາກ, ແລະ ຕັ້ງແມ່ນຍອນແນວນັ້ນຈຶ່ງສາມາດ
 ນຳເອົາຜະລິດຕະພັນພາກສ່ວນຂອງມັນອອກສູ່ຕະຫລາດເປັນສິນຄ້າເອກ
 ກະລາດແນວໜຶ່ງ (" Dascapital" IBDS' ອູ໔ ')

ເຮົາເອງເປັນຜູ້ຊຽນເປັນຕົວ ຫງຽງ .
 ສະນັ້ນຂີດຂັ້ນແຫ່ງຄວາມຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕະຫລາດໃນສັງຄົມທຶນ
 ນິຍົມແມ່ນຍອນຂີດຂັ້ນແຫ່ງການຫັມແຮງງານສັງຄົມເປັນການຜະລິດ ສະ
 ເພາະເປັນຜູ້ຕັດສິນຊື່ຂາດ. ແຕ່ການຫັມເປັນການຜະລິດສະເພາະ ດັ່ງ
 ກ່າວຖ້າພິຈາລະນາທາງດ້ານທາດແທຂອງມັນແມ່ນບໍ່ສິ້ນບໍ່ສຸດ, ທັງນີ້ກໍ
 ເຫມືອນກັນກັບຄວາມກ້າວໜ້າຂອງເຕັກນິກນັ້ນແລ້ວ, ຢາກຍົກສູງ ສະ
 ມັດຖະພາບຂອງງານຊຶ່ງຄົນເຮົານຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປະດິດພາກສ່ວນໃດ
 ໜຶ່ງຂອງຜະລິດພັນອັນຄົບຖວນອອກມານັ້ນ, ແມ່ນຕ້ອງເຮັດໃຫ້ການຜະ

(໑) " ຊຸດທຶນ ", ຫົວ ໑, ຫນ້າ ໑໔.

ລິດພາກສ່ວນດັ່ງກ່າວກາຍເປັນການຜະລິດສະເພາະ ແລະ ການເປັນ
 ຂະແໜງການຜະລິດສະເພາະຕ່າງໆກາກ; ປະດິດຜະລິດພັນອອກມາໄດ້
 ເປັນລວາດ ແລະ ຍ້ອນເຫດນັ້ນຈຶ່ງສາມາດ (ແລະຈຳເປັນຕ້ອງ) ນຳ
 ໃຊ້ກິນຈັກ, ງຸລຽ... ບັນແມ່ນດ້ານໜຶ່ງ, ດ້ານໜຶ່ງອີກ, ຢູ່ໃນສັງຄົມ
 ທີ່ນິຍົມ, ຄວາມກ້າວໜ້າທາງດ້ານເຕັກນິກແມ່ນຢູ່ບ່ອນວ່າ ຫັນແຮງ
 ງານໃຫ້ເປັນແຮງງານສັງຄົມ; ການຫັນແຮງງານໃຫ້ເປັນແຮງງານສັງ
 ຄົມນີ້ແນ່ນອນວ່າຮຽກຮອງໃຫ້ບັນດາພາລະບົດບາດທີ່ຕ່າງກັນຂອງ ຂະ
 ບວນວິວັດແຫ່ງການຜະລິດໃຫ້ກາຍເປັນບັນດາພາລະບົດບາດສະເພາະ,
 ຕ້ອງຫັນບັນດາພາລະບົດບາດດັ່ງກ່າວຈາກບ່ອນເປັນກະແຈກກະຈາຍ ,
 ເອກະເທດ, ຊຳໄປຊຳມາຢ່າງເປັນສະເພາະຕ່າງໆກາກພາຍໃນແຕ່ລະ
 ວິສາຫະກິດຜະລິດສະເພາະແຕ່ຂະແໜງການຜະລິດນັ້ນ, ໃຫ້ກາຍເປັນ
 ບັນດາພາລະບົດບາດທີ່ຖືກຜັນແຍກຍ້ອນສັງຄົມ, ເຕົ້າໂຮມເຂົ້າໃນວິສາ
 ຫະກິດໃໝ່ແຫ່ງໜຶ່ງ, ແລະ ເລັ່ງໃສ່ຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກ ຮອງ
 ຕ້ອງການຂອງທົ່ວສັງຄົມ. ຂໍຍົກຕົວຢ່າງດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

" ເມື່ອນຶ່ງນີ້, ຢູ່ສະຫະລັດອະເມລິກາເໜືອ, ບັນດາໂຮງງານ
 ປຸງແຕ່ງ ໄມ້ນັບມື້ນັບຖືກຫັນເປັນການຜະລິດສະເພາະ; ເປັນຕົ້ນວ່າ ມີ
 ຫລາຍໂຮງງານພຽງແຕ່ປະດິດດ້ານຂວານ, ການຟອຍ, ຫລື ໂຕະພັບ
 ... ຂະແໜງກິນຈັກໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງ, ປະດິດເຄື່ອງ
 ຈັກໃໝ່ອອກມາເປັນເນື້ອງນິດ ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດດ້ານໃດດ້ານ ໜຶ່ງ
 ງ່າຍລົງ, ແລະ ເຮັດໃຫ້ຄວາມສັບເປື້ອງໃນການຜະລິດນັ້ນລົດຜ່ອນລົງ
 ... ແຕ່ລະຂະແໜງການ, ສົມມຸດຄື ຂະແໜງປະດິດເຄື່ອງໄມ້ ,

ກາຍເປັນຂະແໜງພະລິດສະເພາະ, ມັນຮຽກຮອງໃຫ້ພັນດາກິນຈັກສະ
 ເພາະແລະພັນດາກຳມະກອນພະລິດສະເພາະ... ຢູ່ໃນຂະແໜງ ການ
 ພະລິດລົດມ້າ, ກົງລົດຖືກພະລິດຢູ່ໃນພັນດາ ໂຮງງານພະລິດສະເພາະ (ຢູ່
 ນິດຊູຣີ, ອາກການຊ້າດ, ເຕແມດຊີ) ອ້ວຖືກພະລິດອອກມາຢູ່ອິນດີ ອານາ
 ແລະ ໂອຣາຍ ໂອ; ເພົາພັດຖືກພະລິດຢູ່ໃນພັນດາ ໂຮງງານພະລິດ ສະ
 ເພາະຢູ່ແກນຕຸກກີແລະອີລິນວ. ພັນດາ ໂຮງງານທີ່ພະລິດສະເພາະແກ່ຕີນ
 ລົດທັງໝົດພັດຕອງຊື່ພັນດາພາກສ່ວນຍ່ອຍສະເພາະຕ່າງໆ ຫາກເຫຼົ່ານັ້ນ.
 ດັ່ງນັ້ນຫມາຍວ່າມີເປັນສິບໆ ໂຮງງານເຂົ້າຮ່ວມໃນການພະລິດລົດມ້າຄົນ
 ຫນຶ່ງ ໂດຍມີລາຄາຖືກຄິດແນວນັ້ນ " (ທ່ານຕແວັກສໂກຍ: " ສິບປີທີ່ຢູ່
 ອາເມລິກາ ", ລົງພິມໃນ " ສິ່ງຂ່າວທະວີບເອີຣົບ ", ປີ 1905, ສະບັບທີ 1. ຕອນນີ້ແມ່ນໄດ້ຄິດອອກຕາມນິກໂອນ, ຫນ້າ 111, ຫມາຍ
 ເຫດທີ 1).

ດັ່ງນັ້ນເປັນການພິດພາດທີ່ສຸດຖ້າແມ່ນຢືນຢັນຢ່າງເດັດຂາດ ວ່າຢູ່
 ໃນສັງຄົມ, ການແຜ່ຂະຫຍາຍຕະຫລາດຊຶ່ງເກີດມາຈາກການຫັນ ແຮງ
 ງານສັງຄົມເປັນການພະລິດສະເພາະຈຳເປັນຕ້ອງຢູ່ຕິລົງ ໂດຍທັນ ທີ
 ເມື່ອເວລາພູທຳການພະລິດຫາກູນຕົບເອງຫາກໄດ້ກາຍເປັນຜູ້ ພະລິດ
 ສິນຄ້າ. ຂະແໜງການພະລິດລົດມ້າຢູ່ໃນລັດເຊຍໄດ້ກາຍເປັນ ຂະ
 ແໜງການພະລິດສິນຄ້າຕັ້ງແຕ່ຕົ້ນແລ້ວ, ແຕ່ວ່າຕົ້ນລົດຖືບັງຄັບ ແມ່ນ
 ສະເພາະແຕ່ລະໂຮງງານພະລິດລົດ (ຫລືເຮັດຕີນລົດ) ຫາກພະລິດ

(1) ພາສາຝະລັ່ງ: Tables à rallonges (ຜູ້ແປ).

ເອົາເອງ; ເຕັກນິກກໍຕໍ່າ, ການຜະລິດກໍຖືກແຈກຢາຍໃຫ້ຫລາຍຄົນຜະ
ລິດຢ່າງກະແຈກກະຈາຍ. ຄວາມກ້າວໜ້າຂອງເຕັກນິກແນ່ນອນ ຕ້ອງ
ພາໄປເຖິງບ່ອນທີ່ເປັນການຜະລິດສະເພາະ, ທັນບັນດາພາກສ່ວນຜະ
ລິດໃຫ້ກາຍເປັນການຜະລິດສັງຄົມ. ແລະ ຈາກນັ້ນກໍພາໄປເຖິງ ບ່ອນ
ຕະຫລາດຖືກຂະຫຍາຍກວ່າງອີກຕື່ມ.

ຢູ່ທັງຈຳເປັນຕ້ອງເວົ້າຕົວອັກສອນໜຶ່ງ. ທຸກປະການທີ່ໄດ້ ກ່າວ
ມາຂ້າງບົນບໍ່ຫ່ອນປະຕິເສດບົດທະຍັນທີ່ຖວ່າຖາບໍ່ມີຕະຫລາດພາຍ ນອກ
ນັ້ນ ປະເທດທີ່ນິຍົມໜຶ່ງກໍບໍ່ສາມາດຈະຄົງຕົວຢູ່ໄດ້. ໃນລະບອບການ
ຜະລິດທີ່ນິຍົມ, ການດຸ່ນດ່ຽງລະຫວ່າງການຜະລິດ ແລະການໃຊ້ສອຍ
ພຽງມີພາພາຍຫລັງການຜັນແປຫລາຍເທື່ອ; ການຜະລິດຍິ່ງໃຫຍ່ໂຕ ,
ຈຳນວນຜູ້ໃຊ້ສອຍ ຊຶ່ງພົບຖານການຜະລິດດັ່ງກ່າວຕ້ອງຮັບໃຊ້, ຍິ່ງ
ຫລາຍ, ບັນດາການຜັນແປເຫລົ່ານັ້ນກໍແຮງຍິ່ງຂຶ້ນ. ສະນັ້ນກໍເປັນ ອັນ
ເຂົ້າໃຈງ່າຍແລ້ວວ່າ, ເມື່ອເວລາພົບຖານການຜະລິດທີ່ນິຍົມ ໄດ້ມີ
ການຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນສູ່ລະດັບສູງນັ້ນ, ມັນກໍບໍ່ສາມາດພຽງຈຳກັດຢູ່ ໃນ
ປະຊາຊາດໜຶ່ງ ໄດ້ອີກ: ການແກ່ງແຍ່ງຈຳໃຫ້ບັນດານາຍທັນຕ້ອງນັບມື້
ນັບເປີດກວ່າງການຜະລິດ ແລະ ຊອກຫາເອົາຕະຫລາດພາຍນອກເພື່ອ
ຊຳລະຜະລິດພັນຂອງຕົນ ໄດ້ໃຫ້ຫລາຍ. ເປັນອັນແນ່ນອນວ່າ, ປະເທດ
ທີ່ນິຍົມໜຶ່ງ ຕ້ອງມີຕະຫລາດພາຍນອກ, ບັນຫານັ້ນຜູ້ດຶກກັບກົດເກນທີ່
ວ່າ: ຢູ່ໃນພົບຖານເສດຖະກິດສິນຄ້າ, ຕະຫລາດຖາວວ່າແທ້ມັນກໍເປັນ
ປະກົດການແຫ່ງການແບ່ງງານສັງຄົມນັ້ນເອງ, ແລະ ເນື່ອງຈາກ ນັ້ນ
ມັນສາມາດຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນຢ່າງບໍ່ສິ້ນສຸດ, ກໍເຊັ່ນດຽວກັບການ ແບ່ງ

ງານນັ້ນເອງ, - ມັນກໍ່ເໝືອນກັນກັບບັນດາບັນລັດການເສດຖະກິດບໍ່
ທ່ອນຜິດກັບກິດກຳມະການມູນຄ່າ. ຄວາມເປັນຫ່ວງໄຍກ່ຽວກັບຕະຫລາດພຽງ
ປະກົດອອກມາບົນບັນດາປື້ມ, ໜັງສືພິມລັດເຊຍໃນເມື່ອພັນຖານ ການ
ຜະລິດທຶນນິຍົມຂອງບາງຂະແໜງການໃນປະເທດເຮົາ (ເຊັ່ນວ່າອຸດ
ສາຫະກຳຕໍ່າແຜ່ນເປັນຕົ້ນ) ໄດ້ມີການພັດທະນາຢ່າງຄົບຖ້ວນ, ມັນໄດ້
ກວມລວມເກືອບທົ່ວຕະຫລາດພາຍໃນປະເທດ ແລະ ໄດ້ສ້າງເປັນບາງ
ໂຮງງານໃຫຍ່. ຫລັກຖານພະຍານອັນຊັດເຈນກ່ວາໜູ່ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ເຮົາ
ເຫັນວ່າພັນຖານວັດຖຸຂອງບັນດາຄຳສິນທະນາກ່ຽວກັບຕະຫລາດ ແລະ
ຂອງບັນດາ " ບັນຫາ " ຕະຫລາດຕັ້ງແມ່ນບັນດາຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ
ພັນຖານອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ທຶນນິຍົມຢູ່ໃນປະເທດເຮົານັ້ນເອງ - ຫລັກ
ຖານພະຍານນັ້ນແມ່ນ: ຢູ່ໃນປື້ມ ແລະ ໜັງສືພິມຕ່າງໆ ຢູ່ໃນປະເທດ
ເຮົາ, ບໍ່ທັນມີຜູ້ໃດຄາດຄະເນລ່ວງໜ້າວ່າ ຂະແໜງການ ຫັດຖະກຳ
ປະເທດເຮົາຈະດັບສູນຍອນວ່າ " ຕະຫລາດ " ຫາຍຕົວໄປ, ເຖິງ
ແມ່ນວ່າ ຂະແໜງການຫັດຖະກຳນີ້ພວມຜະລິດໄດ້ມູນຄ່າກ່ວາໜຶ່ງຕື້ຮູບ.
ແລະ ໄດ້ຜະລິດໃຫ້ແກ່ກະໂຕຈຳນວນ " ປະຊາຊົນ " ທີ່ໄດ້ກາຍເປັນ
ຜູ້ຖືກຈົນນັ້ນເອງ. ບັນດາຄຳປ່າວຮອງຂຶ້ນວ່າພັນຖານອຸດສາຫະກຳຂອງ
ປະເທດເຮົາພວມດັບສູນ ຍອນວ່າຂາຍຕະຫລາດນັ້ນ, ເວົ້າແທ້ມັນ ກໍ່
ເປັນພຽງ ຫລູ່ຮຸນລາຍຢູ່ຊຶ່ງຖືກປົກປິດຢ່າງເຊິ່ງຊະຊະຊຶ່ງບັນດານາຍທຶນໃນປະ
ເທດເຮົາໄດ້ສວຍໃຊ້ ເພື່ອກໍ່ເປັນກຳລັງດັນຕໍ່ການເມືອງ; ເຂົາຖືວ່າ
ຜົນປະໂຫຍດອັນເປັນຖົງເງິນຂອງເຂົາ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງ " ປະ
ເທດຊາດ " ແມ່ນເປັນອັນດຽວ (ເຂົາຮັບສາລະພາບຢ່າງຄ່ຽມ ຄົມ

ວ່າ ເຂົາ "ໄຮຄວາມສາມາດ" , ແລະສະແດງໃຫ້ເຫັນແຈ້ງວ່າເຂົາມີ
ຄວາມສາມາດອຸກຍູ້ລັດຖະບານໃຫ້ໄປຕາມເສັ້ນທາງນຳໃຊ້ນະໂຍ ບາຍ
ຮຸກຮານຢຶດເອົາເນືອງຂັ້ນ , ຈົນກະທັ້ງຈ້ອງດິ່ງລັດຖະບານເຂົ້າສູ່ ສິງ
ຄາມ ເພື່ອປ້ອງກັນຮັກສາບັນດາຜົນປະໂຫຍດ " ແຫ່ງຊາດ " ແບບນັ້ນ
ຈິ່ງຢູ່ແລ້ວວ່າຕ້ອງຕິດພະຍາດອະພິທຳທີ່ສຸດ ແລະ ໄຮຄຽງສາ ດັ່ງຝ່າຍ
ປະຊາລາດຈິ່ງສາມາດຮັບຮູ້ວ່າຄວາມປ່າວຮອງວ່າດ້ວຍຕະຫລາດ - ບັນ
ດາຢາດນ້ຳຕາແຂ້ງກ່າວຂອງຊົນຊັ້ນເຈົ້າທຶນ ໄດ້ຖືກປັບປຸງຢ່າງ ສົມບູນ
ແລະ ປະຈຸບັນນີ້ໄດ້ສະແດງຄວາມອວດອົ່ງທະນິງຕົວ - ເປັນຫລັກຖານ
ພະຍານແນວໜຶ່ງຊຶ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນແຈ້ງຄວາມ "ໄຮຄວາມສາມາດ"
ຂອງລັດທຶນນິຍົມຢູ່ໃນປະເທດເຮົາ !

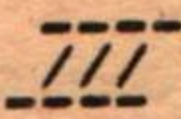
ວ.ອ.ເລນິນ, ຄົບຊຸດ, ເປັນພາ
ສາຫວຽດນາມ, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ
ໂປຼແກສ, ມິສກູ, ໑໙໗໔, ເຫລັ້ມ໑,
ໜ້າ ໑໑໔ - ໑໑໗ .

ຄັດຈາກນິພົນ :
ວ່າດ້ວຍຈຸດພິເສດແຫ່ງລັດທິ
ເພິນຈິດເສດຖະສາດ

ພາກທີ ໑໑

ລັກສະນະແຫ່ງຄວາມຕໍາຫນິວິຈານ
ຂອງບັນດານັກເພິນຈິດນິຍົມ
ຕໍ່ລັດທິທຳນິຍົມ .

.....

ບັນດາພິນລະເນືອງ ອຸດສາຫະກຳເພິນຂັ້ນເຮັດໃຫ້ພິນ
ລະເນືອງ ກະສິກຳ ຫລຸດລົງ .

ພວກເຮົາກັບຄືນມາເວົ້າກ່ຽວກັບຊິດສມິນດີ. ນອກຈາກການ ຫ້ມ
ຊົນຊັ້ນເຈົ້າທຳນິຍົມເປັນອຸດົມຄະຕິ, ນອກຈາກຄວາມບໍ່ເຂົ້າໃຈ ຕາມ
ແບບເພິນຈິດນິຍົມວ່າພາຍໃນລະບອບເສດຖະກິດສັງຄົມປະຈຸບັນ, "ຊາວ
ນາ" ກາຍເປັນເຈົ້າທຳນິຍົມ ທັງນີ້ເພິນຍັງມີທັດສະນະເປັນຕົວແທນ ຕໍ່
ປະກົດການພິນລະເນືອງກະສິກຳລົດລົງ ເຮັດໃຫ້ພິນລະເນືອງອຸດສາຫະ
ກຳເພິນຂັ້ນ, ຄືນເຮົາລວນຮູ້ວ່າປະກົດການອັນນີ້ - ຫນຶ່ງໃນບັນດາປະ
ກົດການທີ່ເດັ່ນຂຶ້ນກ່ອນໜຶ່ງຂອງການຜັດທະນາລັດທິທຳນິຍົມພາຍໃນ

ປະເທດ - ທັງໝົດທຸກປະເທດສີ່ວິໄລລ້ວນມີມາ ແລະ ທັງຢູ່ໃນ ປະເທດລັດເຊຍກໍມີ (໑)

ໂດຍເປັນນັກເສດຖະສາດເດີມໃນສະໄໝຂອງຕົນ, ແນ່ນອນວ່າ ຊິດສມິນດີ ບໍ່ສາມາດຈະບໍ່ມອງເຫັນຄວາມຈິງດັ່ງກ່າວ. ເພິ່ນຮັບຮູ້ຄວາມຈິງດັ່ງກ່າວຢ່າງເປີດເຜີຍ, ແຕ່ເພິ່ນບໍ່ເຂົ້າໃຈວ່າມັນມີຄວາມກ່ຽວ ພັນຢ່າງຈຳເປັນກັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລັດທິທຶນນິຍົມ (ຈົນກະທັ້ງເວົ້າຢ່າງສັງເຂບວ່າ : ຕໍ່ການແບ່ງງານສັງຄົມ, ຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພັນຖານເສດຖະກິດສິນຄ້າ ໂດຍແມ່ນການແບ່ງງານດັ່ງກ່າວເປັນຜູ້ ກໍ່ຂຶ້ນ). ເພິ່ນພຽງແຕ່ກ່າວໂຫດ ຂອງປະກົດການດັ່ງກ່າວເທົ່ານັ້ນ, ຖືວ່າມັນເປັນຂໍ້ບົກພ່ອງໃດໜຶ່ງຂອງ " ລະບອບການ " .

(໑) ຢູ່ໃນພາກສ່ວນປະເທດລັດເຊຍ ທີ່ຂຶ້ນກັບທະວີບເອີຣົບ ນັ້ນ ອັດຕາສ່ວນພົນລະເມືອງຂອງຕົວເມືອງເພິ່ນຂຶ້ນໃນໄລຍະລຸນຂອງ ການປະຕິຮູບ. ຢູ່ຫນ້າ, ພວກເຮົາພຽງຍົກອັນເປັນສັນຍາ ຊຶ່ງຫລາຍຄົນ ຮູ້ກວ່າໝູ່ອອກມາເທົ່ານັ້ນ, ເຖິງແມ່ນວ່າມັນ ຍັງໄກ ຈິ່ງສະແດງ ອອກຢ່າງຄົບຖ້ວນກ່ຽວກັບ ປະກົດການທີ່ພວມຖືກພິຈາລະນາ, ເພາະວ່າມັນບໍ່ປະກອບດ້ວຍບັນດາຈຸດພິເສດທີ່ສຳຄັນຂອງປະເທດລັດເຊຍຖາປຽບກັບເອີຣົບຕາເວັນຕົກ. ຢູ່ຫນ້າ, ພວກເຮົາຈະບໍ່ໄ້ແຍກບັນດາ ຈຸດພິເສດເຫລົ່ານັ້ນ (ຊາວນາບໍ່ມີສິດໄປມາໂດຍເສລີ, ການຄົງຕົວຂອງບັນດາບ້ານ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ໂຮງຈັກ, ລະບອບ ວິສາຫະກິດ ດິນນາພາຍໃນປະເທດ, ງລູງ...).

ຫລັງຈາກໄດ້ຍິ່ງແຈ້ງບັນດາຄວາມກ້າວໜ້າອັນຍິ່ງໃຫຍ່ຂອງການ
ກະສິກຳອັງກິດແລ້ວ, ຊິດສມິນດີກໍ່ຈຳວ່າ:

"ແຕ່ວ່າໃນເວລານີ້ຍິນຊົນຊອບຕໍ່ບັນດາດິນນາທຸກໄຖຄາດ ຢ່າງ
ລະອຽດນັ້ນຈຶ່ງມອງເບິ່ງເຖິງຈຳນວນພົນລະເມືອງຊຶ່ງພວມປູກຝັງບົນບັນ
ດາດິນນາເຫລົ່ານັ້ນ, ຈຳນວນເຫລົ່ານີ້ ພຽງແຕ່ທຳກັນກັບເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງ
ຈຳນວນພົນລະເມືອງທີ່ພວມປູກຝັງບົນຕອນຕົ້ນນາຊຳກັນ ຢູ່ປະເທດຝະລັ່ງ.
ຕາມສາຍຕາຂອງນັກເສດຖະສາດບາງຄົນນັ້ນກໍ່ເປັນປະການໜຶ່ງທີ່ມີປະ
ໂຫຍດ: ແຕ່ວ່າຕາມຄວາມເຫັນຂອງເຮົານັ້ນ, ນັ້ນເປັນສິ່ງທີ່ມີຜົນຮ້າຍ
" (ເຫລັ້ມ໑, ໜ້າ ໒໓໖).

ທັງນີ້ກໍ່ເປັນອັນເຂົ້າໃຈງ່າຍແລ້ວວ່າ ເປັນຫຍັງບັນດານັກຄົ້ນຄວາ
ທາງດ້ານແນວຄິດຂອງຊົນຊັ້ນນາຍທັນພັດຖີປະກົດການດັ່ງກ່າວເປັນສິ່ງທີ່
ມີປະໂຫຍດ (ອີກຄາວໜຶ່ງພວກເຮົາຈະໄດ້ເຫັນວ່າການຕຳໜິວິຈານ
ລັດທິນາຍທັນຢ່າງມີວິທະຍາສາດກໍ່ເຫັນດີນຳຄວາມເຫັນອັນນີ້) ເຂົາ
ເຈົ້າຖືວ່າ ນັ້ນແມ່ນການປະກົດຕົວຂຶ້ນແຫ່ງການເພີ່ມທະວີຂຶ້ນຂອງຊັບສິນ
ບັດຂອງນາຍທັນ, ຂອງການຄ້າ ແລະ ຂອງອຸດສາຫະກຳ. ດ້ວຍການ
ກ້າວປະນາມ ປະກົດການດັ່ງກ່າວຢ່າງຟ້າວຟັ່ງ, ຊິດສມິນດີ ຫລົງລືມບໍ່
ຄິດເຖິງສາຍເຫດແຫ່ງການກຳເນີດຂອງມັນ.

ເພິ່ນໄດ້ກ່າວວ່າ: " ຢູ່ຝະລັ່ງ ແລະ ຢູ່ອິຕາລີນັ້ນ, ເຂົາເຈົ້າ
ໄດ້ຄິດໄລ່ວ່າສ່ວນຫາຂອງພົນລະເມືອງແມ່ນຂຶ້ນກັບຊົນຊັ້ນຊາວນາ, ສະ
ນັ້ນເຖິງວ່າລາຄາເຂົ້າເບຣຢູ່ຕ່າງປະເທດຈະເປັນແນວໃດກໍ່ຕາມ, ສີ່
ສ່ວນຫາຂອງພົນລະເມືອງກໍ່ຄົງຈະຖືກລຽງຊັບດ້ວຍເຂົ້າເບຣຂອງ ປະ

ເຫດຕົ້ນ " (7, 666). Fuit troja ! ກ່ຽວກັບບັນຫານີ້, ເຂົາເຈົ້າອາດຈະຮອງ ໂກກຂັບແນວນັ້ນ. ໃນປະຈຸບັນບໍ່ມີປະເທດໃດ (ທັງຢູ່ໃນບັນດາປະເທດກະສິກຳກ່ວາໝູ່ໝົດ) ທີ່ບໍ່ຂັບກັບລາຄາເຂົ້າເບຣ ຢ່າງສົມບູນ. ໝາຍຄວາມວ່າຂັບກັບການຜະລິດເຂົ້າເບຣຕາມແບບວິທີ ການຜະລິດທີ່ນິຍົມຢູ່ໃນ ໂລກ.

" ຖ້າຫາກວ່າປະເທດຊາດບໍ່ສາມາດຈະເພີ່ມຈຳນວນພົນ ລະ ເມືອງການຄ້າຂາຍຕົນດ້ວຍວິທີອື່ນໃດໜຶ່ງນັ້ນ, ນອກຈາກການຮຽກຮອງ ໃຫ້ແຕ່ລະຄົນຕ້ອງອອກແຮງງານຫລາຍກ່ວາອີກແຕ່ຄ່າແຮງງານພັດຄົງຄື ເກົ່າຢູ່, ກໍແນ່ນອນວ່າມັນຕ້ອງຢ້ານການເພີ່ມພົນລະເມືອງອຸດສາຫະກຳ ຂັບຕົນ " (7, 666). ຜູ້ອ່ານທັງຫລາຍກໍເຫັນແລ້ວວ່າເວົ້າໃຫ້ ເຖິງທີ່ສຸດ, ຖອຍຄຳດັ່ງກ່າວພຽງເປັນບັນດາຄຳຕັກເຕືອນໂດຍມີ ເຈດ ຕະນາດີ, ແຕ່ວ່າມັນບໍ່ມີຄວາມໝາຍ ແລະ ບໍ່ມີປະໂຫຍດແຕ່ຢ່າງໃດ, ເພາະວ່າຢູ່ຫນ້າຄວາມສຳນຶກຫວ່າ "ປະເທດຊາດ" ນັ້ນຖືກກໍ່ສ້າງຂັບບົນ ພົນຖານລະຖົມບັນດາຂັບແຍ່ງທີ່ຄົງຕົວລະຫວ່າງກາງຂອງບັນດາຊົນຊັ້ນ ຊຶ່ງປະກອບເປັນອັນທີ່ເປັນ " ປະເທດຊາດ " ດັ່ງກ່າວ ! ຫນັ້ນໃຈ, ຊິດສົມບູນ ຍັງຄົງຫລີກລ່ຽງ ແຕ່ພຽງບັນດາຂັບແຍ່ງເຫລົ່ານັ້ນດ້ວຍວິທີ ຫວັງຄອຍຢ່າງ ໂຮດຽງສາວ່າ ... ບໍ່ມີຂັບແຍ່ງ.

" ຢູ່ອັງກິດ. ການກະສິກຳພຽງກວມມີ ກກ໐.໑໙໙ ຄອບຄົວເທົ່າ ນັ້ນ, ການຄ້າ ແລະ ໂຮງງານ: ໙໔໙.໖໓໒ ຄອບຄົວ, ບັນດາຊັ້ນ ຄົນອື່ນໆຂອງສັງຄົມ: ໔໑໓.໓໑໖ ຄອບຄົວ. ໃນຍອດຈຳນວນ - ໒.໑໔໓.໑໔໗ ຄອບຄົວ ຫລື ໑໐.໑໕໐.໖໑໕ ຄົນຊຶ່ງມີ ພົນລະເມືອງ

ພາກສ່ວນໜຶ່ງຫລວງຫລາຍຄືແນວນັ້ນໄດ້ດຳລົງຊີວິດດ້ວຍຊັບສິນບັດການ
ຄານັ້ນກໍເປັນອັນເປັນຕາຢານແຫ່ງ (effrayante).

ໂຊກດີແລ້ວວ່າປະເທດຝະລັ່ງຍັງໄກຫ່າສຸດຈຶ່ງຈະມີຈຳນວນ ກຳມະກອນ
ຫລວງຫລາຍແນວນັ້ນຊຶ່ງມີຊີວິດຢູ່ໄດ້ໂດຍອົງອາໄສໂຊກລາງຂອງ ຕະ
ຫລາດໜຶ່ງທີ່ຢູ່ໄກ " (77, ໔໓໔), ຢູ່ຫນ້າ, ຊິດສມິນດີ ຄືຈຶ່ງ ລິມ
ຈົນກະທັ່ງວ່າການຫນີ " ໂຊກໝານ " ນີ້ກໍພຽງແຕ່ຍອນວ່າລັດທິຫນີ
ຍົມຢູ່ໃນປະເທດຝະລັ່ງໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວຊຳ.

ເມື່ອເວລາວາດຂຽນຄວາມບໍ່ຮຽນແປງຕ່າງໆ ຊຶ່ງເພິ່ນຖືວ່າ "ເປັນ
ຕາຢານໄດ້" ໃນລະບອບການປະຈຸບັນ (ພາຍຫລັງພວກເຮົາຈະກ່າວ
ເຖິງຄວາມບໍ່ຮຽນແປງເຫລົ່ານີ້). ຊິດສມິນດີໄດ້ຊື່ແຈ້ງວ່າ: " ບໍ່ລະ
ແວງສິ່ງໃສ່ຫຍັງເລີຍ, ຫນາກຜົນ " ຂອງການປະຕິຮູບຕ່າງກໍຖືກ ກັບ
ລິດນິຍົມຂອງຄົນເພິ່ນຈິດນິຍົມ) ຈະເປັນແນວນີ້: ຫລາຍປະເທດ ຊຶ່ງ
ພຽງດຳລົງຊີວິດດ້ວຍອຸດສາຫະກຳຈະສືບເນື່ອງກັນອັດປະຕູ ໂຮງງານ
ຂອງຕົນຕັ້ງຫລາຍແຫ່ງ, ແລະ ຈຳນວນພົນລະເມືອງໃນຕົວເມືອງ ຊຶ່ງ
ໃນຄາວກ່ອນໄດ້ເພິ່ນຂັບຢ່າງເຫລືອເກົ່າມັ້ນເຖິງປະຈຸບັນຈະຫລຸດ ລົງ
ຢ່າງໄວວາ, ສ່ວນພົນລະເມືອງຊົນນະບົດນັ້ນກໍຈະເລີ່ມເພິ່ນຂັບ ອີກ
ໃຫມ່". (77, ໓໖໗).

ຕົວຢ່າງທີ່ໄດ້ຍົກມາຂ້າງເທິງໄດ້ເຮັດໃຫ້ລັກສະນະໄຮຄວາມ ສາ
ມາດຂອງການຕຳໜິວິຈານລັດທິຫນີຍົມຢ່າງມີຄວາມຮັກ ແລະ ຄວາມ
ກຽດຊັງອັນອ່ອນແອ ຂອງເຈົ້າຫນັ່ນອຍຜູ້ໜຶ່ງເດີນຂັບເປັນພິເສດ. ຊິດ

ສມິນດີ ພຽງແຕ່ຈົມ (໑) ໂດຍລ້ວນໆວ່າ ເຫດການໄດ້ເກີດຂຶ້ນແນວນັ້ນ
ຫາກບໍ່ເກີດຂຶ້ນແນວນັ້ນ. ດ້ວຍການມອງເຫັນສະຫວັນແຫ່ງການໂງ່ງ່າວ
ແລະ ປຶກໝາ ແບບເຈົ້າໂຄດຂອງຊາວຊົນນະບົດຖືກມ້າງຫຳລາຍ. ນັກ
ເສດຖະສາດຂອງພວກເຮົາເລີຍຮູ້ສຶກງ່ວນເຫງົາຢ່າງສຸດຂີດ, ຈົນກະ
ທັງວ່າເພິ່ນບໍ່ຫົວຊາເຖິງການຊອກຫາສາຍເຫດເປັນຫຍັງມັນຈຶ່ງ ເປັນ
ແນວນັ້ນ. ເນື່ອງຈາກນັ້ນ, ເພິ່ນບໍ່ມອງເຫັນສາຍກ່ຽວພັນ ອັນຈຳເປັນ
ແລະ ໜຽວແໜ້ນລະຫວ່າງເບື້ອງໜຶ່ງແມ່ນການເພິ່ນຈຳນວນ ພົນລະ
ເມືອງອຸດສາຫະກຳຂັ້ນຕົ້ມ ແລະ ອີກເບື້ອງໜຶ່ງແມ່ນພັນຖານ ເສດຖະ
ກິດສິນຄ້າ ແລະ ລັດທິທຶນນິຍົມ. ເສດຖະກິດສິນຄ້າໄດ້ມີການຂະຫຍາຍ
ຕົວພ້ອມກັນກັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການແບ່ງງານສັງຄົມ. ແຕ່ການ
ແບ່ງງານສັງຄົມແມ່ນຢູ່ບ່ອນວ່າ ບັນດາຂະແໜງການອຸດສາຫະກຳ ທີ່
ແຕກຕ່າງກັບບັນດາຮູບການທີ່ແຕກຕ່າງກັນຂອງການປຸງແຕ່ງວັດຖຸດິບສືບ
ເນື່ອງກັນ ແຍກອອກຈາກ ການກຳສິກຳ ແລະ ກາຍເປັນເອກະລາດ,
ຈາກນັ້ນຈຶ່ງສ້າງເປັນພົນລະເມືອງອຸດສາຫະກຳ. ສະນັ້ນ ໃນເວລາປຶກ
ສາຫາລືກັນກ່ຽວກັບເສດຖະກິດສິນຄ້າ ແລະ ລັດທິທຶນນິຍົມຖ້າຫາກ ບໍ່
ເອົາໃຈໃສ່ເຖິງກິດເກນກ່ຽວກັບການເພິ່ນຈຳນວນພົນລະເມືອງ ອຸດສາ
ຫະກຳຂັ້ນຕົ້ມຢ່າງຫຼຽບຖານນັ້ນ, ກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າບໍ່ມີຄວາມ ສຳນຶກ

(໑) ໃນການຂະຫຍາຍຕົວຕາມຫລັງຂອງມັນ, ກະແສຟອງ ດັ່ງ
ກ່າວ (ກ່າວລະອຽດແມ່ນເປັນກະແສຟອງແຫ່ງການຕຳໜິວິຈານຕາມ
ແບບເຈົ້າທຶນນອຍ ຊຶ່ງ ຊິດສມິນດີ, ເປັນຜູ້ນຳໝາ) ໄດ້ກາຍ ເປັນ
ບັນດາຖອຍຄຳຄຽດຂຶ້ນຈຶ່ງວ່າຢ່າງຕໍ່າຊາກ່ຽວກັບສະຖານະການປະຈຸບັນ".

ແມ່ນແຕ່ນອຍດຽວກ່ຽວກັບບັນດາລັກສະນະພິເສດອັນພົບຖານ ຂອງລະ
ບອບເສດຖະກິດ ສັງຄົມປະຈຸບັນ.

" ລັກສະນະສະເພາະຕົວຂອງໝູ່ບໍລິຫານຜະລິດທີ່ນິຍົມ ແມ່ນ
ເຮັດໃຫ້ຈຳນວນພົນລະເມືອງກະສິກຳລົດພ່ອນລົງປຽບກັບຈຳນວນພົນລະ
ເມືອງຢູ່ນອກການກະສິກຳ, ເພາະວ່າພາຍໃນອຸດສາຫະກຳເອງ (ຕາມ
ຄວາມໝາຍແຄບຂອງສັບພັນ). ປະກົດການທີ່ບໍ່ປ່ຽນເພີ່ມຂຶ້ນປຽບ ກັບ
ທີ່ປ່ຽນໄດ້ຕິດແໜ້ນກັບປະກົດການທີ່ປ່ຽນເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງເດັດຖານ ,
ເຖິງວ່າທີ່ປ່ຽນລຸດລົງຢ່າງຫຼຽບຖານ (໑). ໃນເວລານັ້ນ ພາຍໃນ
ການກະສິກຳ, ທີ່ປ່ຽນ, - ທີ່ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການວິສາຫະກິດ ດິນ
ນາຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນ - ຫລຸດລົງຢ່າງເດັດຖານ; ຈາກນັ້ນ ມັນ
ພຽງສາມາດເພີ່ມຂຶ້ນໃນກໍລະນີບຸກຍົກບັນດາດິນນາໃໝ່ໄດ້ຕື່ມ (໒)

(໑) ຜ່ານບ່ອນນີ້, ທ່ານຜູ້ອ່ານສາມາດສັງເກດຄວາມລະ ອຽດ
ແນບພຽນຂອງທ່ານ ນ. ໂອນ, ເປັນຜູ້ທີ່, ຢູ່ໃນປື້ມ " ສະເໝີຫຍ້ "
ຂອງຕົນ, ໄດ້ຜັນປ່ຽນຢ່າງບໍ່ອັບອາຍການລຸດລົງຢ່າງຫຼຽບຖານຂອງທີ່
ປ່ຽນ ແລະ ຂອງຈຳນວນກຳພະກອນໃຫ້ກາຍເປັນການລົດລົງຢ່າງເດັດ
ຖານ, ແລະ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງຖອດເປັນກອງຂໍສະຫລຸບອັນໂງ່ງາວ ກ່ຽວກັບ
ການ " ຮັດແຄບ " ຂອງຕະຫລາດພາຍໃນ ປະເທດ, ງລາງ...

(໒) ນັ້ນແມ່ນກະໂຕເງື່ອນໄຂຊຶ່ງພວກເຮົາຢາກກ່າວເຖິງ, ເມື່ອ
ພວກເຮົາເວົ້າວ່າ ລະບອບວິສາຫະກິດດິນນາໃນປະເທດລັດເຊຍ ໄດ້
ເຮັດໃຫ້ປະກົດການຂອງກິດເກນສັບສົນຂຶ້ນຕື່ມ: ພົນລະເມືອງອຸດ =>

ແຕ່ບັນຫານີ້ພົດເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຈຳນວນພົນລະເມືອງ ບໍ່ເຮັດ
ກະສິກຳເພີ່ມຂຶ້ນຫລາຍກ່ວານັ້ນອີກ". (777 , 6, ໑໗໗).

ທັງຢູ່ໃນຈຸດນີ້ອີກ, ທັດສະນະຂອງທັດສະດີໃໝ່ກ່ວາໝູ່ກໍຝຶນ ຕໍ່
ທັດສະນະຂອງລັດທີ່ໄຟຟ້ນເພີ່ມຈິດ ແລະ ບັນດາຖອຍຄຳຈົມທຸກເວດຫະ
ກຳຂອງມັນຢ່າງສິ້ນເຊີງ. ເມື່ອເວລາໄດ້ເຂົ້າໃຈລັກສະນະ ຈຳເປັນ
ຂອງປະກົດການໃດໜຶ່ງແລ້ວກໍເປັນອັນທຳມະດາວ່າຄົນເຮົາຈະມີທ່າ ທີ
ແຕກຕ່າງເກົ່າຕໍ່ມັນ, ແລະ ຄົນເຮົາຈະມີຄວາມສາມາດຕີລາຄາຄ່າດ້ານທີ່
ແຕກຕ່າງກັນຂອງມັນ. ປະກົດການຊຶ່ງພວກເຮົາພວມຄົ້ນຄວາເປັນໜຶ່ງ
ໃນບັນດາຂັ້ນຕອນແຍ້ງອັນເລິກເຊິ່ງກ່ວາໝູ່ ແລະ ແຜ່ຫລາຍກ່ວາໝູ່ຂອງ
ລັດທີ່ຫນ້າຍິນ. ການຕັດແຍກ, ການຝຶນຕໍ່ກັນລະຫວ່າງຕົວເມືອງກັບຊົນ

→ ສາຫະກຳເປັນປະເພດພົນລະເມືອງທີ່ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໄວກ່ວາ. ພຽງແຕ່ ຈ
ຈຳເວນຄວາມແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງເບື້ອງໜຶ່ງແມ່ນເຂດກາງຂອງປະ
ເທດລັດເຊຍ ຊຶ່ງເປັນບ່ອນພົນລະເມືອງ ດົກໝາມາແຕ່ດົນ, ຢູ່ຫນ້າພົນ
ລະເມືອງອຸດສາຫະກຳພາຍໃນຕົວເມືອງຕ່າງໆເພີ່ມຂຶ້ນນ້ອຍກ່ວາ ຢູ່ໃນ
ບ້ານຕ່າງໆ ແລະ ຕົວເມືອງນ້ອຍອຸດສາຫະກຳຕ່າງໆ; ເບື້ອງ ໜຶ່ງ
ແມ່ນເຂດປະເທດລັດເຊຍໃໝ່ເປັນຕົ້ນ, ມັນເປັນບ່ອນຊຶ່ງພາຍຫລັງການ
ປະຕິຮູບແລ້ວພົນລະເມືອງຈຶ່ງດົກໝາແລະຢູ່ຫນ້າຕົວເມືອງໄດ້ຂະ ຫຍາຍ
ຕົວຂຶ້ນດ້ວຍຄວາມໄວຄ້າຍໆກັນກັບຢູ່ໃນປະເທດອາເມລິກາ. ພວກເຮົາ
ຫວັງວ່າຈະກັບຄືນສູ່ບັນຫານີ້ອີກເທື່ອໜຶ່ງ ແລະ ຈະໄຈ້ແຍກຢ່າງຄັກແນ່
ກ່ວານີ້ອີກ.

ນະບົດ, ແລະ ການທີ່ຊົນນະບົດຖືກຕົວເມືອງຊຸດຣິດນັ້ນ, ໝາຍວ່າບັນດາຂໍ້ຊົງລັດທິທັນນິຍົມ ໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນຢູ່ທົ່ວທຸກບ່ອນ - ນັ້ນແມ່ນຜະລິດພັນອັນແນ່ນອນຂອງສະພາວະ " ຊັບສິນແຫ່ງການຄ້າ " (ເວົ້າຕາມ ປະມວນສັບວິຊາການຂອງຊິດສມິນດີ (ຫລາຍກ່ວາ " ຊັບສິນແຫ່ງດິນນາ " (ຊັບສິນແຫ່ງການກະສິກໍາ). ສະນັ້ນທຳດີຂອງຕົວເມືອງຕໍ່ຊົນນະບົດ (ກ່ຽວກັບບັນດາດ້ານເສດຖະກິດ, ການເມືອງ, ຈິດໃຈ ແລະ ກ່ຽວກັບ ທັງຫມົດທຸກດ້ານອື່ນໆ) ເປັນປະກົດການອັນແພ່ຫລາຍ ແລະ ບໍ່ສາມາດຈະຫລີກລ່ຽງ ໄດ້ພາຍໃນທຸກປະເທດທີ່ມີການຜະລິດສິນຄ້າ ແລະ ມີລັດທິທັນນິຍົມ, ນັບທັງປະເທດລັດເຊຍເອງອີກ; ພຽງແຕ່ພວກໄຟ້ຟັນເຟີນ ຈິດທາງເວທະກຳຈຶ່ງສາມາດມີການຈຶ່ງວ່າຕໍ່ປະກົດການດັ່ງກ່າວ ເທົ່ານັ້ນເອງ. ກົງກັນຂ້າມ ທິດສະດີວິທະຍາສາດ, ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນດ້ານ ກາວຫນ້າ ຊຶ່ງນາຍທັນໃຫຍ່ອຸດສາຫະກຳໄດ້ນຳເຂົ້າມາໃນຂັ້ນຕອນອັນນີ້.

" ພອມກັນກັບທຳດີຊຶ່ງນັບມື້ນັບເຕີບໃຫຍ່ຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງຊຶ່ງ ການຜະລິດທັນນິຍົມ ໄດ້ເຕົ້າໂຮມເຂົ້າເຈົ້າມາໃນບັນດາໃຈກາງໃຫຍ່ໆ, ໃນເວລາດຽວກັນນັ້ນພັນຖານການຜະລິດດັ່ງກ່າວກໍ່ມີການສະສົມກຳລັງ ດ້ານປະຫວັດສາດໃຫ້ແກ່ການກາວຂຶ້ນທາງໜ້າຂອງສັງຄົມ (Die geschichtliche Bewegungskraft der Gesellschaft)*.

* ເຊິນອ່ານຕື່ມທັງການຕີລາຄາອັນເດັ່ນຂຶ້ນເປັນພິເສດກ່ຽວກັບຄຸນປະໂຫຍດອັນກາວໜ້າຂອງບັນດາໃຈກາງອຸດສາຫະກຳຕໍ່ຄວາມ ແພ່ຂະຫຍາຍກຳລັງສະຕິປັນຍາຂອງພົນລະເມືອງທີ່ໄດ້ກາວໃນປັ້ນ ➔

ຖາແມ່ນວ່າທ່າດີຂອງຕົວເມືອງເປັນອັນຕ້ອງການຈຳເປັນນັ້ນ, ພຽງແຕ່
 ການຫລັງ ໄຫລເຂົ້າມາໃນຕົວເມືອງຂອງພົນລະເມືອງຈຶ່ງສາມາດ ເຮັດ
 ໃຫ້ລັກສະນະດ້ານດຽວຂອງທ່າດີດັ່ງກ່າວອ່ອນເພຍລົງໄດ້ (ແລະ ໃນ
 ຕົວຈິງກໍໄດ້ເຮັດໃຫ້ອ່ອນເພຍລົງ, ດັ່ງຄວາມພິສູດຂອງປະຫວັດສາດ).
 ຖາແມ່ນວ່າຕົວເມືອງຫາກຈັດຕົວເອງຢູ່ໃນຖານະທີ່ມີອະພິສິດຢ່າງ ແນ່
 ນອນ, ເຮັດໃຫ້ຊົນນະບົດຕົກຢູ່ໃນສະພາວະຂັບກັບ, ຫລາຫລັງ, ໄຮ
 ຄວາມສາມາດ ແລະ ໂງ່າຢູ່ແລ້ວ, ພົນລະເມືອງຊົນນະບົດພຽງ ແຕ່
 ຫລັງ ໄຫລໄປຫາຕົວເມືອງ, ພຽງແຕ່ການປະສົມ ແລະ ປົນເປເຂົ້າກັບ
 ລະຫວ່າງຈຳນວນພົນລະເມືອງກະສິກຳ ແລະ ຈຳນວນພົນລະເມືອງ ບໍ່
 ແມ່ນກະສິກຳເທົ່ານັ້ນຈຶ່ງສາມາດເຮັດໃຫ້ຈຳນວນພົນລະເມືອງຊົນນະບົດ
 ພັ້ນຈາກສະພາວະໄຮຄວາມສາມາດໄດ້. ເພາະສະນັ້ນ, ເມື່ອຕອບໂຕ້
 ກັບຄວາມຈື່ນໝູກຄວນຄາງ, ແບບປະຕິການຕ່າງໆຂອງນັກເພີນຈິດນິຍົມ
 ຕ່າງໆ, ທິດສະດີອັນໃຫ້ມອ່ຽມກ່ວາໝູ່ອຸບອກວ່າ: ສະພາວະ ບັນດາ
 ເງື່ອນ ໄຂດຈຳເນີນຊີວິດຂອງຈຳນວນພົນລະເມືອງກະສິກຳໄດ້ຍັບເຂົ້າມາ

==) "Klasse in england ໑໘໔໕" ໄດ້ມີການຮັບຮູ້ ຄຸນປະ
 ໂຫຍດດັ່ງກ່າວ, ແຕ່ວ່ານັກປະພັນຂອງປັ້ນ " ສະພາບຊີວິດການເປັນຢູ່
 ຂອງຊົນຊັ້ນກຳມະກອນຢູ່ອັງກິດ " ຄົງເຂົ້າໃຈຂັດແຍ້ງທີ່ໄດ້ ປະກົດ
 ອອກມາໃນການຕັດແຍກອອກຈາກກັນລະຫວ່າງຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະ
 ບົດຢ່າງເລິກເຊິ່ງ, -ບົດປະພັນແຫ່ງການຕໍ່ສູ້ທາງທິດສະດີຕາມ ດູຍຣິງ
 ຂອງເພີນ ໄດ້ມີການພິສູດບັນຫານັ້ນຢ່າງຈະແຈ້ງ.

ໃກ້ກັບບັນດາເງື່ອນໄຂດຳເນີນຊີວິດຂອງຈຳນວນພົນລະເມືອງ ບໍ່ແມ່ນ
ກະສິກຳແນວນັ້ນ, ມັນຈະສ້າງບັນດາເງື່ອນໄຂເພື່ອຈະລົບລ້າງການປະ
ຕິປັກກັນລະຫວ່າງຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດຄືແນວໃດ.

ບັດນີ້, ລອງຖາມວ່າຢູ່ໃນບັນຫານີ້, ນັກເສດຖະສາດຕ່າງໆທີ່
ຂຶ້ນກັບຝ່າຍປະຊາລາດ ຂອງພວກເຮົາຈະຢືນຢັນ ຫັດສະນະອັນໃດ ?
ບໍ່ສົງໃສຫຍັງອີກເລີຍ, ເຂົາຢືນຢັນຫັດສະນະ ເວທະກຳ ແລະ ເພີນ
ຈິດນິຍົມ. ເຂົາບໍ່ພຽງແຕ່ເຂົ້າໃຈວ່າພາຍໃນ ລະບອບເສດຖະກິດສັງ
ຄົມ ປະຈຸບັນ, ຈຳນວນພົນລະເມືອງ ອຸດສາຫະກຳ ແນ່ນອນຈຳເປັນ
ຕ້ອງເພີ່ມຂຶ້ນເທົ່ານັ້ນ, ຫາກຈົນກະທັ້ງເຂົາ ຍັງມີເຈດຕະນາ ບໍ່ແນມ
ເບິ່ງ ກະໂຕປະກົດການດັ່ງກ່າວ, ຄືກັນກັບນິກສຸບຫົວເຂົ້າໃນປຶກ
ປ. ສະເຕີລູເວ ໄດ້ຊົບອກວ່າ - ໃນຖອຍຄຳອ້າງອີງຕ່າງໆຂອງທ່ານ
ນ. ໂອນ ກ່ຽວກັບ ລັດທິທຶນນິຍົມນັ້ນ, ໄດ້ມີການພິດເຂວຍ່າງຫຍາບ
ຊາຢູ່ບ່ອນວ່າ ທ່ານ ນ. ໂອນ ໄດ້ຢັ້ງຢືນຢ່າງແນ່ນອນວ່າທຶນໜູນ ວຽນ
໊) ມີການລົດລົງຢ່າງເດັດຖານ (ບັນດາຄວາມເຫັນຕຳໜິວິຈານ,
ໜາ ໔໕໕); ແລະ ປ. ສະເຕີລູເວ ກໍໄດ້ແຈ້ງວ່າ ຖາແມ່ນ ວ່າ
ເອົາປະເທດລັດເຊຍ ເປັນປະຕິປັກກັນ ພາກຕາເວັນຕົກ, ດ້ວຍວິທີ
ອີງຕາມອັດຕາສ່ວນຈຳນວນພົນລະເມືອງ ທີ່ຕຳກ່ວາ, ຫາກບໍ່ເອົາໃຈ
ໃສ່ເຖິງການ ເພີ່ມທະວີຂຶ້ນ ຂອງອັດຕາສ່ວນດັ່ງກ່າວ ໂດຍແມ່ນການ
ຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງລັດທິ ທຶນນິຍົມ ເປັນຜູ້ກໍ່ຂຶ້ນແລ້ວ, ມັນກໍເປັນອັນ

໑) ທຶນສຳຫລັບຊື້ກຳລັງແຮງງານ. (ຜູ້ແປ).

ໂຮ່ເຫດພົນ ^໑ Sozialpolitiches generalbatit, ຈູນ ໑໙໓໓, ສະບັບ ໑); ແຕ່ວ່າ, ຖືກຕາມການກະຕວງລ່ວງໜ້າຂອງເຂົາເຈົ້າ, ສະເຕີລູເວ ບໍ່ໄດ້ຮັບຄຳຕອບແຕ່ຢ່າງໃດກ່ຽວກັບການສັງເກດຂ້າງບົນ. ບັນດານັກເສດຖະສາດຂອງຝ່າຍປະຊາລາດ ໄດ້ປຶກສາຫາລືກັນ ຢ່າງເນື່ອງນຶກກ່ຽວກັບບັນດາຈຸດພິເສດຂອງປະເທດລັດເຊຍ, ແຕ່ເຂົາເຈົ້າບໍ່ສາມາດວາງອອກໄດ້ຈົນກະທັ່ງວ່າ ບັນດາບັນຫາຈຸດພິເສດແຫ່ງຂອງການກໍ່ຮູບຂັ້ນຂອງຈຳນວນພົນລະເມືອງອຸດສາຫະກຳຢູ່ໃນລັດເຊຍ ມີ) ເຊິ່ງແມ່ນບັນຫາທີ່ພວກເຮົາຫາກໍ່ໄດ້ສະເໜີ ໂດຍຫຍໍ້ຢູ່ຂ້າງບົນກ່າວຫາງ ດ້ານທິດສະດີ, ນັ້ນແມ່ນທ່າທີ່ຂອງບັນດານັກປະຊາລາດຕໍ່ບັນຫານັ້ນ, ແຕ່ວ່າໃນຕົວຈິງນັ້ນ, ເມື່ອເວລາປຶກສາຫາລືກັນກ່ຽວກັບສະພາບຊີວິດການ

໑) ທ່ານຜູ້ອ່ານຈິ່ງຈຳຄຳໃຫ້ນວ່າ ຊິດສມິນດີ ກໍມີກະໂຕຂໍຜິດພາດດັ່ງກ່າວ ເມື່ອເພິນກ່າວເຖິງ " ໂຊກດີ " ຂອງປະເທດ ຝະລັ່ງ ເຊິ່ງເປັນປະເທດໜຶ່ງທີ່ມີຈຳນວນພົນລະເມືອງກະສິກຳກວມເຖິງ ໘໐% ເວົ້າຄືວ່າມັນເປັນຈຸດພິເສດສະເພາະຕົວຂອງພັນຖານ " ການຜະລິດປວງປະຊາຊົນ " ໃດໜຶ່ງ ງລໆ... ຫາກບໍ່ແມ່ນເປັນປະກົດການຂອງສະພາວະຫລາຫລັງພາຍໃນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລັດທິທຶນນີ້ຍົນ.

໒) ໜັງສືພິມການເມືອງສັງຄົມ (ຜູ້ແປ).

໓) ເຊິນອ່ານ ໂວນ-ກິນ " ທິດສະດີພິສູດວ່າດ້ວຍລັດທິ ປະຊາລາດນິຍົມທີ່ມີຢູ່ໃນບົດປະພັນຂອງ ທ່ານ ໂວລິນຕສິບ " ແຊງເປເຕັກບົວ, ຈູນ ໑໙໓໓, ໜ້າ ໑໔ - ໑໑໖ .

ເປັນຢູ່ຂອງຊາວນາຢູ່ໃນຊົນນະບົດພາຍຫລັງການປະຕິຮູບນັ້ນ, ບັນດານັກປະຊາລາດບໍ່ຫ່ອນມີຈັກເທື່ອຈະຢຸດໆ ຢ່ອນໆ ຍ້ອນມີການສົງໄສດ້ານທິດສະດີ, ເຂົາເຈົ້າຮັບຮູ້ປະກົດການທີ່ວ່າບັນດາຊາວນາຖືກປັດ ເຂ່ຍອອກຈາກການກະສິກຳ ແລະ ໄດ້ອົບພະຍົບໄປຫາຕົວເມືອງຕ່າງໆແລະໃຈກາງອຸດສາຫະກຳຕ່າງໆ; ແລະ ເຂົາພຽງແຕ່ ຈົມວ່າ ກ່ຽວກັບບັນຫານັ້ນ, ກໍເຊິ່ງຄຽວກັບຊົດສົມບູນດີເຄີຍໄດ້ ຈົມວ່າ ກ່ຽວກັບປະກົດການດັ່ງກ່າວ. ສ່ວນການຜັນປ່ຽນຢ່າງເລິກເຊິ່ງພາຍໃນເງື່ອນໄຂ ດຳລົງຊີວິດຂອງນວນນະຫາຊົນທີ່ໄດ້ປະກົດອອກມາຢູ່ໃນປະເທດລັດເຊຍ ຫລັງການປະຕິຮູບນັ້ນ, - ການຜັນປ່ຽນເທື່ອທຳອິດໄດ້ມີການທັບມ້າງລັກສະນະດຳລົງຊີວິດທີ່ຂອງຊາວນາທີ່ໄດ້ເກາະແຫນ້ນກັບດິນນາ, ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີຄວາມສາມາດຍົກຍ້າຍຈາກບ່ອນນີ້ໄປຫາບ່ອນນັ້ນ ແລະເຮັດໃຫ້ບັນດາຊາວອອກແຮງງານກະສິກຳ ແລະ ບໍ່ແມ່ນກະສິກຳທີ່ຢູ່ໃນ ຊົນນະບົດ ແລະ ຢູ່ໃນຕົວເມືອງມີການໃກ້ຊິດນຳກັນ; - ບັນດານັກປະຊາລາດກໍບໍ່ເຄີຍແນມເຫັນຄວາມໝາຍຄຸນທຳ ແລະ ທາງອົບຮົມ ສຶກສາ (ຄວາມໝາຍອັນນີ້ອາດຈະແມ່ນວ່າສຳຄັນກ່ວາ) ຂອງການຜັນປ່ຽນດັ່ງກ່າວ; ໃນຕົວຈິງນັ້ນພຽງເປັນຂ້ອງອາງອີງຊ່ວຍໃຫ້ບັນດານັກ ປະຊາລາດເກີດມີສຽງຫັນໃຈຍາວແບບເວທະກຳນິຍົມແລະເພີ່ມຈິດນິຍົມ ເທົ່ານັ້ນເອງ .

໑.໑. ເລນິນ, ຄົບອຸດ, ພາສາຫວຽດນາມ, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍກາວຫນ້າ, ມິດສະກູ, ວຽດນາມ, ເຫລັ້ມ ໒, ໜ້າ ໒໖໗ - ໒໗໕.

ຄັດຈາກ ນິພົນ ວ່າດ້ວຍ :
ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລັດທີ່ ຫົນນິຍົມ
ປູ່ທີ່ ລັດເຊຍ

ພາກທີ 7
ບັນດາຂໍ້ຜິດພາດທາງດ້ານທິດສະດີຂອງ
ບັນດານັກ ເສດຖະສາດປະຊາລາດ

.....

7.- ການແບ່ງງານສັງຄົມ.

ການແບ່ງງານສັງຄົມເປັນພື້ນຖານຂອງເສດຖະກິດສິບຄ້າ. ອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງແຍກອອກຈາກອຸດສາຫະກຳຊຸດຄັ້ງ, ແລະ ແຕ່ລະຂະແໜງອຸດສາຫະກຳດັ່ງກ່າວຍັງ ໄດ້ແບ່ງເປັນຫລາຍຊະນິດນ້ອຍໆ ແລະ ຈຳແນກເປັນຫລາຍຊະນິດຍ່ອຍນ້ອຍກ່ວາ, ມັນໄດ້ຜະລິດຜະລິດພັນ ພິເສດຕ່າງໆພາຍໃຕ້ຮູບການສິບຄ້າ ແລະ ເອົາໄປແລກປ່ຽນກັບ ທຸກຂະແໜງການຜະລິດອື່ນໆ. ດັ່ງນັ້ນແລ້ວ, ເສດຖະກິດສິບຄ້າຂະຫຍາຍຕົວຈະພາໄປເຖິງບ່ອນທີ່ເຮັດໃຫ້ຈຳນວນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ສະເພາະຕ່າງໆຫາກ ແລະ ເປັນເອກະລາດເພີ່ມຂຶ້ນນຳ; ທ່າອຽງຂອງການ ຂະຫຍາຍຕົວນີ້ແມ່ນເພື່ອຫັນການຜະລິດບໍ່ພຽງແຕ່ຫັນການຜະລິດ ສະເພາະ

ແຕ່ລະຜະລິດພັນເທົ່ານັ້ນ, ຫາກຍັງ ຫ້າມຫ້າງ ການຜະລິດແຕ່ລະພາກ ສ່ວນ
ຕ່າງຫາກຂອງຜະລິດພັນ, ແລະ ບໍ່ພຽງແຕ່ຫ້າມການຜະລິດຜະລິດ ພັນ
ເທົ່ານັ້ນຫາກຈົນກະທັ້ງຕໍ່ແຕ່ລະຈັງຫວະວຽກງານໃນການປຸງແຕ່ງຜະລິດ
ພັນໃຊ້ສອຍ, ກາຍເປັນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳໜຶ່ງ ສະເພາະ ຕ່າງ
ຫາກ. ພາຍໃຕ້ລະບອບເສດຖະກິດທຳມະຊາດ, ສິ່ງຄົມ ແລະປະກອບ
ດ້ວຍຫລາຍ ຫົວໜ່ວຍເສດຖະກິດເປັນອັນໜຶ່ງອັນດຽວ (ບັນດາຄອບ
ຄົວຊາວນາເຈົ້າໂຄດ, ບັນດາກອມມູນ ຊົນນະບົດປະຖົມບູຮານ, ບັນ
ດາອານາເຂດສັກດິນາ), ປະກອບເປັນ, ແລະ ແຕ່ລະຫົວໜ່ວຍນັ້ນ
ເຮັດຄົບທຸກວຽກງານເສດຖະກິດ ນັບຕັ້ງແຕ່ການຊຸດຄັ້ນວັດຖຸດິບຊະນິດທີ່
ຕ່າງກັນຕ່າງໆ ຈົນເຖິງການປຸງແຕ່ງວັດຖຸດິບເຫລົ່ານັ້ນເປັນເຄື່ອງ ໃຊ້
ສອຍ, ພາຍໃຕ້ລະບອບເສດຖະກິດສິນຄ້າ, ບັນດາຫົວໜ່ວຍເສດ ຖະ
ກິດບໍ່ເປັນອັນໜຶ່ງອັນດຽວກັນ ໄດ້ກໍ່ຮູບຂຶ້ນ, ຈຳນວນຂະແໜງເສດ ຖະ
ກິດສະເພາະຕ່າງຫາກຕ່າງໆ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ, ຈຳນວນຂະແໜງເສດຖະ
ກິດສະເພາະເພີ່ມຂຶ້ນຈຳນວນຫົວໜ່ວຍຕ່າງໆຊຶ່ງດຳເນີນພາລະບົດບາດ
ເສດຖະກິດຄືກັນ ໄດ້ລົດລົງ. ກະໂຕການຂະຫຍາຍຕົວນັບມື້ນັບສູງ ຂຶ້ນ
ຂອງການແບ່ງງານສິ່ງຄົມນັ້ນ ເປັນປັດໄຈອັນຕົ້ນຕໍໃນຂະບວນວິວັດ ກໍ່
ຮ່າງສ້າງຕົວຂຶ້ນຂອງທອງຕະຫລາດພາຍໃນປະເທດຂອງລັດທີ່ທຶນນິຍົມ.
ນາກ ໄດ້ກ່າວວ່າ: " ພາຍໃນພັນຖານເສດຖະກິດສິນຄ້າ ແລະ ພາຍ
ໃນຮູບຖານເດັດຖານຂອງມັນ, ເຊິ່ງແມ່ນພັນຖານການຜະລິດ ທຶນນິຍົມ
... ຜະລິດພັນເຫລົ່ານັ້ນແມ່ນສິນຄ້າ, ແມ່ນເຄື່ອງບໍລິໂພກທີ່ ມູນຄ່າ
ແລກປ່ຽນທີ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້, ໝາຍຄວາມວ່າ ສາມາດຜັນ ປ່ຽນ

ເປັນເງິນຕາບໃດມີສິນຄ້າອື່ນ, ເປັນສິ່ງເທົ່າທຽມມູນຄ່າໃຫ້ແກ່ມັນ, ຕາບໃດຍັງມີຜະລິດພັນອື່ນໆຊຶ່ງອາດກັບມັນດ້ວຍຖານະເປັນສິນຄ້າແລະດ້ວຍຖານະເປັນມູນຄ່າ; ເວົ້າໄດ້ຢ່າງຫຍິບ, ຕາບໃດມັນຖືກຜະລິດອອກມາບໍ່ແມ່ນເພື່ອເປັນພາຫະນະດຳລົງຊີວິດໃຫ້ແກ່ກະໂຕບັນດາຜູ້ທີ່ໄດ້ຜະລິດມັນອອກໂດຍກົງ, ຫາກເພື່ອຈະເປັນສິນຄ້າ, ຫມາຍວ່າເປັນຜະລິດພັນຕ່າງໆ ຊຶ່ງພຽງແຕ່ຜ່ານການຜັນປ່ຽນເປັນມູນຄ່າແລກປ່ຽນ (ເປັນເງິນ) ມີແຕ່ຜ່ານການສຳປະທານໃຫ້ຜູ້ອື່ນແລ້ວຈຶ່ງກາຍເປັນບັນດາມູນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ. ທອງຕະຫລາດຂອງສິນຄ້າເຫລົ່ານັ້ນມີການຂະຫຍາຍຕົວໂດຍອີງອາໄສການແບ່ງງານສັງຄົມ; ການແບ່ງປັນກຳລັງ ແຮງງານ ການຜະລິດຊະນິດຕ່າງໆ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຜະລິດພັນຂອງແຮງງານແຕ່ລະຊະນິດດັ່ງກ່າວຜັນປ່ຽນເປັນສິນຄ້າ, ເປັນບັນດາສິ່ງເທົ່າທຽມມູນຄ່າຊຶ່ງກັນແລະກັນ ແລະ ຖືກນຳໃຊ້ເປັນຜະລິດພັນແລກປ່ຽນຊຶ່ງກັນແລະກັນ ("Daskapital", 777, 6 ຈຸກກ - ຈຸກຄ. ສະບັບທີ່ແປຈາກພາສາລັດເຊຍ, 46໖, ຢູ່ທັນກຣີຢູ່ໃນທຸກໆຂໍ້ສັນລະສຸດອື່ນໆ, ຕົວໜັງສືຂຽນເປັນຕົວຫງຽງລວມແມ່ນຂອງພວກເຮົາ, ຍົກເວັ້ນແຕ່ກໍລະນີຂ້ອຍທີ່ບາຍຫມາຍເຫດອື່ນ).

ເປັນອັນແນ່ນອນແລ້ວວ່າ, ການແຍກຕົວອອກຈາກກັນດັ່ງກ່າວມາຂ້າງເທິງລະຫວ່າງອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ ແລະ ອຸດສາຫະກຳຊຸດຄັນລະຫວ່າງໂຮງງານຫັດຖະກຳ ແລະ ກະສິກຳ, ໄດ້ຜັນປ່ຽນກະໂຕກະສິກຳໃຫ້ກາຍເປັນອຸດສາຫະກຳ, ຫມາຍຄວາມວ່າກາຍເປັນຂະແໜງ ໜຶ່ງຂອງເສດຖະກິດຜະລິດ ສິນຄ້າ. ຂະບວນວິວັດແຫ່ງການຫັນເປັນ ການ

ຜະລິດສະເພາະໄດ້ເຮັດໃຫ້ບັນດາຮູບການປຸງແຕ່ງຜະລິດພັນ ຕັດແຍກ
 ອອກຈາກກັນ, ແລະ ໄດ້ກໍ່ສ້າງຫລາຍຂະແໜງອຸດສາຫະກຳນັ້ນ ບັບ
 ຫລາຍຂຶ້ນຕື່ມ, - ມັນກໍ່ສະແດງອອກທັງຢູ່ໃນກະສິກຳ, ເຮັດໃຫ້ເກີດ
 ບັນດາຂອບເຂດແຄວນກະສິກຳຜະລິດສະເພາະ (ແລະບັນດາລະບົບ ເສດ
 ຖະກິດກະສິກຳ), ແລະ ພາໄປເຖິງການແລກປ່ຽນຕ່າງໆ ບໍ່ພຽງ ແຕ່
 ລະຫວ່າງຜະລິດພັນກະສິກຳກັບຜະລິດພັນອຸດສາຫະກຳເທົ່ານັ້ນ, ຫາກທັງ
 ລະຫວ່າງບັນດາຜະລິດພັນກະສິກຳກັບຜະລິດພັນອຸດສາຫະກຳເທົ່ານັ້ນ ,

໑) ຕົວຢ່າງຄື, ອີ.ອາ.ສະເຕບຸດ, ຢູ່ໃນປື້ມ "ບັນດາຫລັກ ມູນ
 ແຫ່ງການປຸກຝັງດິນນາ", ໄດ້ແບ່ງບັນດາລະບົບເສດຖະກິດ ກະສິກຳ
 ໂດຍອີງຕາມບັນດາຜະລິດພັນຕົ້ນຕໍຊຶ່ງລະບົບເຫລົ່ານັ້ນໄດ້ຂາຍອອກ. ມີ
 ສາມລະບົບເສດຖະກິດອັນເປັນຕົ້ນຕໍ: ໑) ລະບົບປຸກຝັງຢູ່ຕາມໄຮ່ນາ (ປຸກ
 ພັນຍາຫານພືດຕ່າງໆ, ຕາມວິທີເວົ້າຂອງທ່ານ ອາ.ສະເກີ ວອກ
 ຕສິບ) ໒) ລະບົບລຽງສັດ (ຜະລິດພັນທີ່ເປັນຕົ້ນຕໍຖືກນຳໄປ ຂາຍ
 ລວມເປັນຜະລິດພັນແຫ່ງການລຽງສັດ) ແລະ ໓) ລະບົບໂຮງ ງານ
 (ລະບົບເຕັກນິກ, ຕາມວິທີເວົ້າຂອງທ່ານ ອາ.ສະເກີວອກຕສິບ) ;
 ຜະລິດພັນທີ່ເປັນຕົ້ນຕໍຊຶ່ງຖືກນຳໄປຂາຍບົນທ້ອງຕະຫລາດເປັນບັນດາຜະ
 ລິດພັນກະສິກຳທີ່ໄດ້ຜ່ານຂະບວນວິວັດແຫ່ງການປຸງແຕ່ງຫາງດ້ານ ເຕັກ
 ນິກ. ເຊັ່ນອ່ານ ອາ.ສະເກີວອກຕສິບ "ພິນສະທອນຂອງພາຫະນະຂົນ
 ສົ່ງດ້ວຍອາຍນຳຕໍ່ການກະສິກຳ", ວັກຊາວາ, ໑໘໙໐, ຫນ້າ ໖໘
 ແລະ ບັນດາຫນ້າຕໍ່ຈາກນັ້ນ.

ຫາກທັງລະຫວ່າງບັນດາຜະລິດພັນກະສິກຳດ້ວຍກັນອີກ. ການຫັນເປັນ
ສະເພາະອັນນີ້ຂອງພັນຖານກະສິກຳສິນຄ້າ (ແລະ ລັດທິທຶນນິຍົມ)
ໄດ້ສະແດງອອກຢູ່ໃນທຸກໆປະເທດທຶນນິຍົມ, ສະແດງອອກໃນການແບ່ງ
ງານສາກົນ, ສະແດງອອກທັງຢູ່ໃນປະເທດລັດເຊຍພາຍຫລັງການປະຕິ
ຮູບ, ດັ່ງທີ່ພວກເຮົາຈະສະເໜີ ໂດຍລະອຽດລະອໍຂ້າງລຸ່ມນີ້.

ດັ່ງນັ້ນ, ການແບ່ງງານສັງຄົມເປັນພັນຖານຂອງທົ່ວທັງຂະບວນວິ
ວັດແຫ່ງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດສິນຄ້າ ແລະ ຂອງ ລັດທິທຶນ
ນິຍົມ, ເພາະສະນັ້ນ, ເປັນທຳມະດາວ່າ ບັນດານັກທິດສະດີ ປະຊາ
ລາດ ຂອງພວກເຮົາ - ບັນດາຜູ້ທີ່ໄດ້ຖະແຫລງວ່າ ຂະບວນວິວັດ ດັ່ງ
ກ່າວພຽງເປັນໝາກພົນຂອງບັນດາວິທີແກ້ໄຂທີ່ຄົນສ້າງຂຶ້ນຂອງ " ບາດ
ກາວເດີນພັກອອກຈາກເສັ້ນທາງຊື່ " ທຸລະ ແລະ ທຸລະ ຊຶ່ງໄດ້ອອກ
ເຫຼືອເທແຮງລົບຄວາມຈິງແມ່ນການແບ່ງສັງຄົມຢູ່ລັດເຊຍຫລືໄດ້ເຮັດໃຫ້
ຄວາມຫມາຍຂອງມັນຫລຸດລົງ. ໃນບົດປະພັນ " ການແບ່ງງານ ພາຍ
ໃນການກະສິກຳ ແລະ ອຸດສາຫະກຳຢູ່ລັດເຊຍ " (ສິ່ງຂ້າວ ທະວີບ
ເອີຣົບ, ວຽງຄູ, ສະບັບທີ ໗), ທ່ານ ວ. ວ. ໄດ້ " ປະຕິເສດ "
(ການປົກຄອງຂອງຫລັກການແຫ່ງການແບ່ງງານສັງຄົມຢູ່ລັດເຊຍ "
(ໜ້າ ໓໔໗) ແລະ ປະກາດຖະແຫລງວ່າຢູ່ໃນປະເທດເຮົາ, ການ
ແບ່ງງານສັງຄົມ " ບໍ່ແມ່ນອອກມາຈາກຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ, ຫາກມາ
ຈາກພາຍນອກທີ່ຊອກຫາວິທີເລັດລອດເຂົ້າໃນຊີວິດປະຊາຊົນ " (ໜ້າ
໓໓໘). ຢູ່ໃນປັນ " ພິຈາລະນາ ໂດຍຫຍໍ້ " ຂອງຕົນ, ເມື່ອເວົ້າເຖິງ
ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະລິມານເຂົ້າເບຣທີ່ໄດ້ຂາຍອອກ, ທ່ານ ນ. ໂອນ

ໄດ້ອາງເຫດຜົນດັ່ງນີ້: " ປະກົດການອັນນີ້ອາດຈະມີຄວາມໝາຍ ວ່າ ເຂົ້າເບຣທີ່ໄດ້ຜະລິດອອກມາ ໄດ້ຖືກແຈກຢາຍສະໝໍ່າສະເໝີກວ່າພາຍ ໃນປະເທດ; ມີຄວາມໝາຍວ່າໃນປະຈຸບັນຊາວຕີກປາຢູ່ ອາຄານແກນ ສະເກີ ໄດ້ກິນເຂົ້າເບຣ ຊາມາຣາ, ສ່ວນຊາວນາຢູ່ ຊາມາຣາ ກໍໄດ້ ມີປາ ອາຄານແກນ-ສະເກີ ຢູ່ໃນພາເຂົ້າຂອງຕົນ. ແຕ່ວ່າ, ໃນຕົວ ຈິງນັ້ນ ບໍ່ຫ່ອນມີແນວນັ້ນຈັກເທື່ອ " (ພິຈາລະນາ ໂດຍຫຍໍ້ວ່າ ດວຍ ເສດຖະກິດສັງຄົມຢູ່ປະເທດເຮົາພາຍຫລັງການປະຕິຮູບ. ແຊງເປແຕກ ບົວ, ວຊຸພຸ, ໝາ ສຶກ). ໂດຍບໍ່ຍົກຫລັກຖານອັນໃດເລີຍ, ບໍ່ຫ້ວ ຊາຫຍັງເຖິງຄວາມຈິງຊຶ່ງທຸກຄົນໃຜກໍຮູ້, ຢູ່ທີ່ນີ້ເຂົ້າເຈົ້າຢັ້ງຢືນ ລັກໄປ ວ່າຢູ່ລັດເຊຍບໍ່ມີການແບ່ງງານສັງຄົມ ! ອີກຢ່າງໜຶ່ງ, ຖາວ່າບໍ່ປະຕິ ເສດກະໂຕສິ່ງທີ່ເປັນພັນຖານຂອງທຸກເສດຖະກິດສິນຄ້າ, ໝາຍວ່າການ ແບ່ງງານສັງຄົມ, ຫລືບໍ່ປະກາດວ່າ ພັນຖານອັນນັ້ນແມ່ນ "ທຽມ" ແລ້ວ ຝ່າຍປະຊາລາດ ບໍ່ສາມາດຈະສ້າງຕັ້ງເປັນທິດສະດີວ່າດ້ວຍ " ລັກສະ ນະທຽມຂອງລັດທີ່ຫນ້າຍິນຢູ່ໃນລັດເຊຍຈັກເທື່ອ.

/// - ຈຳນວນພົນລະເມືອງອຸດສາຫະກຳເພີ່ມຂຶ້ນ
ເຮັດໃຫ້ຈຳນວນພົນລະເມືອງກະສິກຳຫລຸດລົງ

ເນື່ອງຈາກວ່າ ໃນສະໄໝກ່ອນຈະມີ ເສດຖະກິດສິນຄ້ານັ້ນ, ອຸດສາຫະກຳຢູ່ແຕ່ງຕິດແໜ້ນກັບອຸດສາຫະກຳຊຸດຄັ້ນ ແລະນຳໝາ ພັນຖານອຸດສາຫະກຳອັນນີ້ແມ່ນການກະສິກຳ ສະນັ້ນ ການຂະຫຍາຍ ຕົວຂຶ້ນຂອງເສດຖະກິດສິນຄ້າແມ່ນການແຍກຕົວຂອງບັນດາຂະແໜງ ອຸດສາຫະກຳອອກ ຈາກການກະສິກຳເປັນລຳດັບ ຈຳນວນ ພົນລະ

ເມືອງຂອງປະເທດໜຶ່ງ ຊຶ່ງເສດຖະກິດສິນຄ້າບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວປານໃດ
 (ຫລືວ່າບໍ່ມີການຂະຫຍາຍຕົວທັງສິ້ນ) ນັ້ນກໍ່ເໝາະວ່າເກືອບໝົດລ້ວນ
 ເປັນຈຳນວນພົນລະເມືອງ ກະສິກຳ; ເຖິງແມ່ນເປັນແນວນັ້ນກໍ່ຕາມ ,
 ເລື່ອງນັ້ນບໍ່ໝາຍວ່າ ຈຳນວນພົນລະເມືອງພຽງແຕ່ເຮັດວຽກ ກະສິກຳ
 ເທົ່ານັ້ນ, ຫາກໝາຍຄວາມວ່າ ພົນລະເມືອງເຮັດວຽກ ກະສິກຳໄດ້ມີ
 ການປຸງແຕ່ງຜະລິດພັນກະສິກຳເອົາເອງ; ໝາຍວ່າຢູ່ໃນພົນລະເມືອງ
 ດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ການແລກປ່ຽນ ແລະ ການແບ່ງງານເກືອບຄືວ່າບໍ່ມີ. ດັ່ງ
 ນັ້ນ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດສິນຄ້າ ipso ^໑) ເລີຍ
 ໝາຍຄວາມວ່າພາກສ່ວນໜຶ່ງຊຶ່ງນັບມື້ນັບຫລາຍຂຶ້ນຢູ່ໃນຈຳນວນພົນລະ
 ເມືອງ ໄດ້ແຍກອອກຈາກກະສິກຳ, ໝາຍວ່າຈຳນວນພົນລະເມືອງ ອຸດ
 ສາຫະກຳເພີ່ມຂຶ້ນເລີຍເຮັດໃຫ້ຈຳນວນພົນລະເມືອງກະສິກຳລົດລົງ .
ເມືອງມາຈາກທາດແຫ່ຂອງມັນ, ແບບວິທີການຜະລິດທີ່ນິຍົມບໍ່ລົດ ລະ
ຫລຸດຈຳນວນພົນລະເມືອງກະສິກຳລົງປຽບກັບຈຳນວນພົນລະເມືອງ ທີ່ບໍ່
ແມ່ນກະສິກຳ, ເພາະວ່າຢູ່ໃນອຸດສາຫະກຳເອງ (ຕາມຄວາມ ໝາຍ
ແຄບຂອງສັບນີ້) ບັນຫາທີ່ຄົງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນພາໃຫ້ທຶນໜູນວຽນຫລຸດ ລົງ
ມີກິດການ ພົວພັນເຖິງການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງເດັດຖານ. (ເຖິງແມ່ນ ວ່າ
ເປັນການລົດລົງຢ່າງຫຼຽບຖານ) ຂອງທຶນໜູນວຽນກໍ່ຕາມ. ສ່ວນພາຍ
ໃນການກະສິກຳພັດກົງກັນຂ້າມ, ທຶນໜູນວຽນທີ່ຕ້ອງການຈຳເປັນ ໃຫ້
ແກ່ການວິສາຫະກິດດິນນາຜົນໃດຜົນໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນພັດລົງລົງຢ່າງ ເດັດ

໑) ກໍ່ເນື່ອງຈາກນັ້ນ.

ຖານ; ເນື່ອງຈາກນັ້ນ, ທຶນໝູນວຽນພຽງສາມາດເພີ່ມຂຶ້ນເນື່ອງໃດ ມີ
ບັນດາດິນນາໃໝ່ທີ່ຖືກປູກຝັງ ຊຶ່ງອາການນີ້ພັດຮຽກຮອງການໃຫ້ ຈຳ
ນວນພົນລະເມືອງ ທີ່ບໍ່ແມ່ນກະສິກຳຕ້ອງເພີ່ມຂຶ້ນຫລາຍກວ່ານັ້ນອີກ" (*Das Kapital* " , III . 6, ໑໗໗. ສະບັບແປເປັນພາສາລັດ
ເຊຍ' ໜ້າ ໔໒໖). ສະນັ້ນບໍ່ສາມາດຈະສຳນຶກໄດ້ວ່າລັດທີ່ທຶນນິຍົມ
ຖາຫາກໍ່ມີປະກົດການຈຳນວນພົນລະເມືອງອຸດສາຫະກຳ ແລະການຄ້າ
ເພີ່ມຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ຈຳນວນພົນລະເມືອງກະສິກຳລົດລົງ, ແລະ ບໍ່ມີໃຜຈະ
ບໍ່ຮູ້ວ່າປະກົດການດັ່ງກ່າວ ສະແດງອອກຢ່າງຈະແຈ້ງທີ່ສຸດຢູ່ໃນ ທຸກປະ
ເທດທຶນນິຍົມ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຢັ້ງຢືນວ່າປະກົດການດັ່ງກ່າວມີ ຄວາມ
ໝາຍຍິ່ງໃຫຍ່ໃນບັນຫາທ້ອງຕະຫລາດພາຍໃນປະເທດ, ເພາະວ່າປະ
ກົດການດັ່ງກ່າວຕິດພັນຢ່າງໜັກແໜ້ນທັງກັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງອຸດ
ສາຫະກຳທັງກັບການຂະຫຍາຍຕົວກະສິກຳ; ການກໍ່ຮ່າງສ້າງຕົວ ຂຶ້ນ
ຂອງໃຈກາງອຸດສາຫະກຳຕ່າງໆ, ປະລິມານອັນນັບນັບເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງ
ບັນດາໃຈກາງອຸດສາຫະກຳເຫລົ່ານັ້ນ ແລະ ກຳລັງດຶງດູດຂອງມັນ ຕໍ່
ພົນລະເມືອງບໍ່ສາມາດຈະມີຜົນສະທ້ອນຢ່າງເລິກເຊິ່ງທີ່ສຸດເຖິງທົ່ວທັງຊີ
ວິດຂອງຊົນນະບົດ, ບໍ່ສາມາດຈະບໍ່ເຮັດໃຫ້ພົນຖານກະສິກຳຜະລິດ ສິນ
ຄ້າ ແລະ ທຶນນິຍົມຂະຫຍາຍຕົວຍິ່ງຂຶ້ນ. ສິ່ງທີ່ເປັນຕາເອົາໃຈໃສ່ກ່ວາ
ນັ້ນອີກແມ່ນພາຍໃນບັນດາຄຳອ້າງເຫດຜົນອັນເປັນທິດສະດີລວມໆ ຂອງ
ເຂົາ, ກໍຄືພາຍໃນບັນດາຄຳອ້າງເຫດຜົນຂອງເຂົາວ່າດ້ວຍລັດທີ່ ທຶນນິ
ຍົມຢູ່ລັດເຊຍ (ຢູ່ຂ້າງລຸ່ມນີ້, ເຖິງພາກທີ III , ພວກເຮົາຈະ
ກ່າວໂດຍລະອຽດ ບັນດາປະກົດການອັນເປັນພິເສດຂອງກົດເກນ ຢູ່ໃນ

ລັດເຊຍ) . ຜູ້ຕາງໜ້າຕ່າງໆຂອງບັນດານັກເສດຖະສາດປະຊາລາດ
ລວນບໍ່ຫົວຊາດຶງກິດເກນດັ່ງກ່າວແຕ່ຢ່າງໃດໆລີຍ. ທິດສະດີຕ່າງຕ່າງ
ຂອງສອງທ່ານ ວ. ວ. ແລະ ນ. ໂອນ ວ່າດ້ວຍທອງຕະຫລາດພາຍໃນປະ
ເທດຂອງລັດທີ່ໜ້າຍິນໄດ້ຫລົງລົມລາຍລະອຽດນ້ອຍໆແນວໜຶ່ງ : ບັນ
ດາພົນລະເມືອງພັດພາກຈາກກະສິກໍາ ເພື່ອກ້າວເຂົ້າສູ່ອຸດສາຫະກໍາ ,
ແລະ ພົນສະຫວຍຂອງ ບັນຫານັ້ນຕໍ່ກະສິກໍາ (໑) .

໑) ການເປັນເອກະສັນກັນລະຫວ່າງທິດສະນະຕ່າງໆຂອງບັນດາ
ນັກເພີນຈິດເອີຣົບຕາເວັນຕົກ ແລະ ພວກປະຊາລາດ ລັດເຊຍກ່ຽວກັບ
ການເພີນຂັ້ນຂອງຈຳນວນພົນລະເມືອງອຸດສາຫະກໍານັ້ນ, ພວກເຮົາໄດ້
ຍົກຂັ້ນຢູ່ໃນບົດຄວາມ : " ວ່າດ້ວຍຈຸດພິເສດຂອງລັດທີ່ເພີນຈິດເສດຖະ
ກິດ. ຊິດສນິນດີ ແລະ ລູກໜອງຂອງເພີນຢູ່ໃນປະເທດເຮົາ " . (ວ. ອ
ເລນິນ, ຄົບຊຸດ, ເປັນພາສາຫວຽດນາມ, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ ໂປຼ
ແກງສ, ມິສກູ, ເຫລັ້ມ ໒ .

ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພັນຖານກະສິກໍາ
ຜະລິດສິນຄ້າ

.....

ແນວນັ້ນ, ພວກເຮົາເຫັນໄດ້ວ່າຈົນເຖິງຊຸມປີ ໙໐, ຈຸດພິເສດຂອງສະໄໝລຸນຫລັງຂອງການປະຕິຮູບແມ່ນການຜະລິດຫັນຍາຫານ ຊະນິດຕ່າງໆຮ່ວມທັງມັນຝະລັ່ງກໍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຈະແຈ້ງ, ສະມັດຖະພາບຂອງງານໃນກະສິກໍາເພີ່ມຂຶ້ນ: ທີ່ໜຶ່ງແມ່ນລາຍໄດ້ສິດເພີ່ມຂຶ້ນໄວກ່ວາເນື້ອທີ່ປູກຝັງ (ຍົກເວັ້ນແຕ່ບາງກໍລະນີຜິດຫ້າມະດາ); ທີ່ສອງແມ່ນ, ຄວາມເອົາໃຈໃສ່ວ່າໃນໄລຍະເວລານັ້ນ, ຈໍານວນພົນລະເມືອງຜະລິດສະເພາະແຕ່ກະສິກໍາໄດ້ລົດລົງຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງ, ຍ້ອນວ່າມີຫລາຍຄົນ ລະຫັດການກະສິກໍາ ເພື່ອໄປຕາມການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກໍາ, ແລະ ກໍຍ້ອນວ່າການອົບພະຍົບໜີຈາກພາກສ່ວນດິນລັດເຊຍທຳອິດຂຶ້ນກັບເອີຣົບ^{໑)} .

໑) ຄວາມເຫັນຂອງທ່ານ ນ. ໂອນ ຜິດຢ່າງສິ້ນເຊີງ, ເພາະວ່າ ເພິ່ນໄດ້ຢືນຢັນຢ່າງແນວແນວວ່າ " ບໍ່ມີສາຍເຫດອັນໃດເພື່ອຈະຍົກສົມມຸດວ່າ ຈໍານວນພົນຂອງເຂົາເຈົ້າລົດຜ່ອນລົງ (ຈໍານວນຄົນທີ່ທໍາການຜະລິດກະສິກໍາ), "ກົງກັນຂ້າມຢ່າງຂາດຕົວ" ("ພິຈາລະນາ ໂດຍຫຍໍ້", ==)

ມີເຫດການເປັນພິເສດໜ້າເອົາໃຈໃສ່ກ່າວຄືກະໂຕກະສິກຳ ສິນຄ້າ
 ພວມພັດທະນາຂຶ້ນ: ຈຳນວນເຂົ້າເບຣທີ່ເກັບກ່ຽວໄດ້ (ຫັກເຂົ້າແນວ
 ອອກແລ້ວ) ໄລ່ຕາມຫົວຄົນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ, ແລະ ການແບ່ງງານສັງຄົມ
 ພາຍໃນພົນລະເມືອງເຫລົ່ານັ້ນນັບມື້ນັບຈະແຈ້ງກ່ວາເກົ່າ; ຈຳນວນພົນ
 ລະເມືອງການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳເພີ່ມຂຶ້ນ; ຈຳນວນພົນລະເມືອງ
 ກະສິກຳຜັນແຍກເປັນເຈົ້າວິສາຫະກິດ ແລະ ຊົນຊັ້ນກຳມາຊີບຊົນນະບົດ;
 ການຫັນເປັນວິຊາສະເພາະຖືກເພີ່ມທະວີຂຶ້ນທັງຢູ່ໃນກະໂຕ ກະສິກຳອີກ
 ດ້ວຍ, ສະນັ້ນຈຳນວນເຂົ້າເບຣທີ່ຖືກຜະລິດອອກ ເພື່ອຂາຍເພີ່ມຂຶ້ນໄວ
 ກ່ວາຫລາຍຖາທຽບກັບລະດັບເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຍອດປະລິມານເຂົ້າເບຣທີ່ຜະ
 ລິດໄດ້ພາຍໃນປະເທດ. ລັກສະນະທີ່ນິຍົມຂອງຂະບວນວັດທະນະທຳ
 ແລ້ວນັ້ນ ໄດ້ສະແດງອອກຈະແຈ້ງທີ່ສຸດຢູ່ບ່ອນວ່າມັນຝະລັ່ງຢຶດທັງ ນັບມື້
 ນັບສຳຄັນຍິ່ງຂຶ້ນພາຍໃນຍອດປະລິມານການຜະລິດກະສິກຳ^{໑)}. ການ
 ເປີດກວ້າງເນື້ອທີ່ປູກມັນຝະລັ່ງຊື່ໃຫ້ເຫັນໃນດ້ານໜຶ່ງວ່າເຕັກນິກ ກະສິ

===) ວິໄນ, ຫມາຍເຫດ). ເຊີນອ່ານພາກທີ (///, ຂໍ ໒.
 ໑) ລາຍໄດ້ສິດກ່ຽວກັບມັນຝະລັ່ງຄິດສະເລ່ຍຕາມຫົວຄົນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ຢູ່
 ເຂດແຄວນຂອງພາກສ່ວນດິນລັດເຊຍຫຼ້າກັບ ຫະວີບຢູຣົບ ໂດຍບໍ່ມີການ
 ຍົກເວັ້ນເຂດໃດເລີຍ, ແຕ່ ໑໘໖໔ - ໑໘໖໖ ເຖິງ ໑໘໗໐ - ໑໘໗໙
 ແຕ່ ໑໘໗໐ - ໑໘໗໙ ເຖິງ ໑໘໘໓ - ໑໘໘໗, ເພີ່ມຂຶ້ນຢູ່ໃນກຸ່ມຂອງ
 ຈຳນວນ ໑໑ເຂດທີ່ເປັນຕົ້ນຕໍກ່າວຄື: ເຂດຮົມທະເລບານຕິກ, ເຂດ
 ຕາເວັນຕົກ, ເຂດອຸດສາຫະກຳ, ບັນດາເຂດຕາເວັນຕົກສ່ຽງ ===)

ກຳຖືກດັດຢູ່ກ່າວໜ້າ (ບຸກບັນດາຕົ້ນໄມ້ທີ່ມີຫົວ) ແລະ ການປຸງ
 ແຕ່ງຜະລິດພັນກະສິກຳດ້ວຍອຸດສາຫະກຳໄດ້ມີຄວາມກ່າວໜ້າ (ອາຊີບ
 ຕົ້ມເຫຼັກ ແລະ ຜະລິດແປ້ງມັນຝະລັ່ງ) . ດ້ານຂົນສົ່ງຢູ່ທາງດ້ານ
 ຊົນຊັບຫົວໜ້າວິສາຫະກິດຊົນນະບົດ, ນັບແຜ່ນແຫລ່ງມູນຄ່າສ່ວນ ກິນ
 ທຽບຖານ (ຄ່າແຮງງານຕໍ່ຄຸນນະພາບອາຫານການກິນສຳຫລັບ ປະ
 ຊາຊົນຕໍ່າ) ຕົວເລກທີ່ມາໃນລະຫວ່າງສິບປີ 1975 - 1976 ພັດ
 ໄດ້ຢັ້ງຢືນວ່າ ວິກິດການ 1975 - 1976, - ວິກິດການເສດຖະກິດ
 ທີ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຊາວນາຖືກປຸກສະດົມຢ່າງຮາຍກາດ, - ໄດ້ເຮັດໃຫ້ການ
 ຜະລິດເຂົ້າເບຣລູດລົງຢ່າງຫລວງຫລາຍ ແລະ ສະມັດຖະພາບຂອງທັນ

===) ເໝືອ, ເຂດເໝືອ, ເຂດໃຕ້, ເຂດທົ່ງຫຍ້າ, ຍ່ານລຸ່ມຂອງ
 ເຊວອນກາ ແລະ ທິດຕາເວັນອອກຂອງ ເຊວອນກາ) . (ເຊິນອ່ານ
 " ອຸດອະກະສານສະຖິຕິກະສິກຳໂດຍອີງຕາມອະກະສານຂອງພວກ ເຈົ້າ
 ຂອງວິສາຫະກິດ " . ພາກ 777, ແຊງເປແຕັກບົວ, 1976 (ກະ
 ຊວງກະສິກຳເປັນພູພິມຈຳໜ່າຍ) ປີ 1976, ມັນຝະລັ່ງໃນ 40
 ແຂວງຂອງພາກສ່ວນດິນລັດເຊຍທີ່ຂັບກັບເອີຣົບ ກວມເປັນ 100.000
 ເດຊີອາຕິນ; ປີ 1975 - 1.100.000; ປີ 1976, 1.100.000,
 ໝາຍຄວາມວ່າເນື້ອທີ່ປູກມັນຝະລັ່ງພາຍໃນ 10 ປີໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ 45% .
 ອຸປະນາວ່າການເກັບກຳມັນຝະລັ່ງປີ 1976 ເປັນ 100, ພວກເຮົາ
 ຈະມີບັນດາຕົວເລກດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: ປີ 1975-1976; ປີ 1976-1977; ປີ
 1977 - 1978; ປີ 1978 - 1979.

ຍາພິດຊະນິດຕ່າງໆລວມລູດລົງ ; ແຕ່ວ່າເລື່ອງມັນຝະລັ່ງເຫລືອມລ້ຳຫັນ
ຍະພິດນັ້ນ ໄດ້ມີຄວາມຮຸນແຮງຈົນກະທັ່ງເຖິງແມ່ນວ່າການເກັບກ່ຽວ ລູດ
ກວ່າເກົ່າກໍຕາມ ການຜະລິດມັນຝະລັ່ງ ໄລ່ຕາມຫົວຄົນຍັງຄົງເພີ່ມຂຶ້ນຕື່ມ.
ທາຍສຸດ, ໃນທາຍປີນີ້ (໑໙໐໐ - ໑໙໐໔) ກໍຢັ້ງຢືນວ່າການຜະ
ລິດ ກະສິກຳ ແລະ ສະມັດຖະພາບຂອງງານໃນການກະສິກຳ ລ້ວນມີ
ຄວາມກ້າວໜ້າ, ແລະ ກໍສະແດງວ່າສະພາວະຂອງຊົນຊັ້ນກຳມະກອນ
ຍັງຄົບຊັ້ນຕື່ມ (ບົດບາດຂອງມັນຝະລັ່ງເຕີບໃຫຍ່ຂຶ້ນຕື່ມ).

ດັ່ງທີ່ພວກເຮົາໄດ້ຮັບຮູ້ຂ້າງບົນ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການກະ
ສິກຳຜະລິດສິນຄ້າ ໄດ້ສະແດງອອກໃນການໜັບໜືນການຜະລິດສະເພາະ
ຂອງກະສິກຳ. ບັນດາເອກະສານສັງລວມກ່ຽວກັບການຜະລິດຫັນຍະພິດ
ຊະນິດຕ່າງໆນັ້ນພຽງສາມາດໃຫ້ເຮົາຮູ້ຢ່າງລວບລວມກ່ຽວກັບຂະບວນວິ
ວັດດັ່ງກ່າວ (ແລະ ບໍ່ແມ່ນວ່າເວລາໃດກໍເປັນຄືແນວນັ້ນ), ເພາະ
ວ່າບັນດາຈຸດພິເສດສະເພາະຕົວ ຂອງເຂດຕ່າງໆທີ່ຕ່າງກັນ ໃນເວ
ລານັ້ນກໍບໍ່ຄົງຕົວຢູ່ອີກ. ເຖິງແມ່ນເປັນແນວນັ້ນກໍຕາມ, ຫລັງຈາກ ລະ
ບອບຫາດກະສິກອນຖືກລົບລາງລົງແລ້ວ, ກະໂຕຄວາມແຕກຕ່າງກັນລະ
ຫວ່າງເຂດກະສິກຳຕ່າງໆພັດເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາປະກົດການອັນ ເປັນ
ເອກະລັກກ່ວາໝູ່ແຫ່ງການກະສິກຳຢູ່ໃນລັດເຊຍ, ຕົວຢ່າງຄື, ປັນ "ສັງ
ເຂບສະຖິຕິປະຫວັດສາດທາງດ້ານອຸດສາຫະກຳຢູ່ໃນລັດເຊຍ ". (ເຫລັ້ມ
7, ແຊງ ເປ ແຕັກບົວ, ໑໘໘໓) ທີ່ໄດ້ແນະນຳ ນາ
ຂ້າງບົນຍັງແຈ້ງບັນດາເຂດກະສິກຳດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: ເຂດປູກປ່າ, " ເຂດ
ມີທຳດິທາງດ້ານລຽງສັດ ", ໂດຍສະເພາະແມ່ນເຂດຊຶ່ງ "ອຸດສາຫະ

ກຳຜະລິດນີ້ມີມູນຂະຫຍາຍຕົວທີ່ສຸດ " ເຂດນີ້ທຳດີໃນການຜະລິດທັນຍະ
ພິດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນເຂດຜະລິດໝູນວຽນສາມພາກແລະເຂດ ປະ
ເປັນນາເຮືອຫລືເຂດຜະລິດໝູນວຽນຫລາຍພາກໂດຍມີການ ປູກຫຍ້າ
ແກມກັນ (ປະກອບດ້ວຍສ່ວນໜຶ່ງຂອງເຂດທົ່ງຫຍ້າ " ຊຶ່ງຈຸດພິເສດ
ຂອງມັນແມ່ນຜະລິດເຂົ້າເບຣຊະນິດຕ່າງທີ່ປະເສີດກ່ວາໝູ່, ຮຽກວ່າ
ເຂົ້າເບຣແດງສຳຫລັບຂາອອກ). ເຂດປູກຫົວຜັກກາດຫວານ, ເຂດ
ປູກມັນຝະລັ່ງສຳລັບຕົ້ມເຫລົ້າ. " ບັນດາເຂດເສດຖະກິດເຫລົ່ານັ້ນກຳ
ເນີດຂຶ້ນບົນຜົນແຜ່ນດິນພາກສ່ວນຂຶ້ນກັບເອີຣົບຂອງປະເທດລັດເຊຍ ໃນ
ສະໄຫມອ່າວມ່ຽນ ແລະ ໃນແຕ່ລະປີຍັງຄົງສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວແລະແຍກ
ອອກຈາກກັນຜ່ານນິຕິໃສ່ປີອື່ນ" (ປຶ້ມທີ່ໄດ້ແນະນຳ, ໜ້າ ໑໕, ໑໖).
ດັ່ງນັ້ນແລ້ວ, ດຽວນີ້ໜ້າທີ່ຂອງພວກເຮົາແມ່ນຄົ້ນຄວາຂະບວນ ວິວັດ
ແຫ່ງການໜັບເໜັງເປັນຜະລິດສະເພາະດັ່ງກ່າວຂອງກະສິກຳ; ພວກເຮົາຕ້ອງ

໑) ເຊີນອ່ານທັງ " ການກະສິກຳ ແລະ ການປ່າໄມ້ຂອງ ປະ
ເທດລັດເຊຍ ໜ້າ ໑໔-໑໕; ປຶ້ມນັ້ນກໍປະພັນຍັງເວົ້າເຖິງເຂດປູກຢາ
ສູບອີກດ້ວຍ. ບັນດາແຜນທີ່ຂອງພວກທ່ານ ດ. ເຊມີໂອນິບ ແລະ ອາ.
ຟອກຕູນາຕິບ ກໍມີການຈຳແນກ ບັນດາເຂດປູກຝັງຕົ້ນຕໍແມ່ນບັນດາພືດ
ພັນທີ່ໄດ້ປູກຝັງຢູ່ນາ: ຕົວຢ່າງຄື, ເຂດເຂົ້າແຊກະເລີ - ອາວາເນີ-
ປ່ານ (ບັນດາແຂວງເປີສກິນ ແລະ ອີອາໂຣບສລາບ), ບັນດາ
ເຂດເຂົ້າແຊກະເລີ - ອາວາເນີ - ມັນຝະລັ່ງ (ບັນດາແຂວງ ເກີ
ລິດໂນ ແລະ ມິສກູ) ໆລໆ ...

ຄັນຄວາມເບິ່ງວ່າ ການກະສິກຳຜະລິດສິນຄ້າຈະມີຄວາມກ້າວໜ້າ ພາຍ
ໃຕ້ທັງໝົດທຸກຮູບການຂອງມັນເອງຫລືບໍ່, ພ້ອມກັນນັ້ນມັນຈະກໍ່ຮູບເປັນ
ເສດຖະກິດທີ່ນິຍົມຫລືບໍ່, ລັດທີ່ນິຍົມກະສິກຳຈະມີບັນດາຈຸດພິ ເສດ
ຊຶ່ງພວກເຮົາໄດ້ກ່າວມາຂ້າງບົນເມື່ອເວລາໄຈແຍກຕົວເລກສັງ ເຂບ
ຕ່າງໆກ່ຽວກັບເສດຖະກິດຊາວນາ ແລະ ເສດຖະກິດເຈົ້າໜີ້ຫລືບໍ່ .
ເປັນອັນແນ່ນອນວ່າ, ເມື່ອບັນລຸເຖິງຈຸດປະສົງຂອງພວກເຮົາເອງ ,
ພຽງແຕ່ຕ້ອງວາດພາບເຂດຕົ້ນຕໍຕ່າງໆ ແຫ່ງການກະສິກຳຜະລິດສິນຄ້າ
ເທົ່ານັ້ນເອງ.

.....
ບັນດາພວກເຮົາຂໍເວົ້າບາງຄວາມກ່ຽວກັບ ບັນດາວິສາຫະກິດຢູ່ຊານ
ເມືອງຕົ້ນອີກ. ຄວາມແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງວິສາຫະກິດ ຫລື ນັ້ນກັບບັນ
ດາພະແນກກະສິກຳຜະລິດສິນຄ້າຕ່າງໆຊຶ່ງ ໄດ້ຖືກວາດພາບມາຂ້າງບົນ,
ແມ່ນຢູ່ບ່ອນວ່າ: ບັນດາພະແນກກະສິກຳຊະນິດຕ່າງໆຂ້າງບົນພຽງ ແຕ່
ເລັ່ງໃສ່ຜະລິດພັນໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນ ແລະ ເປັນຕົ້ນຕໍບົນຫ້ອງ ຕະຫລາດ
ເທົ່ານັ້ນເອງ. ສ່ວນຢູ່ໃນວິສາຫະກິດຕ່າງໆ ຢູ່ຊານເມືອງພັດເປັນ ກົງ
ກັນຂ້າມ, ຊາວນາຜະລິດນ້ອຍໄດ້ນຳທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງເຂົ້າສູ່ວົງ ໂຄ ຈອນ
ແຫ່ງການຄ້າຂາຍ: ເຂົາເຈົ້າເປັນຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າເຮືອນຢູ່, ເດີນບານ, ແລະ
ນາຂອງຕົນ, ຂາຍຜະລິດພັນທຸກຊະນິດຊຶ່ງເຂົາເຈົ້າໄດ້ຜະລິດອອກມາຢູ່
ທັງນາຫລືຢູ່ໃນເຮືອນ, ເຊັ່ນວ່າ: ເຂົ້າເບຼ, ຫົວອາຫານສັດລ້ຽງ, ນ້ຳ
ນົມ, ຊີນ, ຜັກ ໝາກໄມ້ນ້ອຍ, ປາ, ພືນ ງລໆ... ເຂົາເຈົ້າໄດ້
ຂາຍທັງນ້ຳນົມຂອງເມຍຕົວເອງ (ນີ້ແມ່ນອາຊີບຂອງບັນດາແມ່ຍິງ ທີ່

ເປັນແມ່ນົມທີ່ຢູ່ໃນເຂດແຄວນອອມແອມນະຄອນຫລວງ), ເຂົ້າເຈົ້າຫາ
 ເງິນດ້ວຍວິທີເຮັດທຸກໜ້າວຽກ (ບໍ່ແມ່ນວ່າເວລາໃດກໍ່ເວົ້າມາໄດ້)
 ຮັບໃຊ້ຄົນຕົວເມືອງຢູ່ກັບຊານເມືອງ ^{໑)} . ງລູ... ແລະ ງລູ ^{໒)})
 ລັດທີ່ທຶນນິຍົມໄດ້ເຮັດໃຫ້ຊາວນາຜູ້ເປັນເຈົ້າໂຄດແບບເກົ່າມີການ ຜັນ
 ປ່ຽນຢ່າງສົມບູນ, ຊາວນາຜູ້ນັ້ນຍິນຍອມຢ່າງຂາດຕົວຕໍ່ " ອິດທິກຳລັງ
 ຂອງເງິນຕາ " - ສະພາວະດັ່ງກ່າວໄດ້ສະແດງອອກມາຢູ່ທີ່ນີ້ຢ່າງຈະ
 ແຈ້ງຈົນກະທັ້ງວ່າ ຊາວປະຊາລາດເຄີຍໄດ້ແບ່ງຊາວນາ ເຫດສະບານ

໑) ເຊີນອ່ານ ອູ - ສແປນ - ສກີ : " ຄັດຈາກບັນທຶກປະຈຳວັນຊົນ
 ນະບົດ "

໒) ເພື່ອເປັນການຢັ້ງຢືນ, ພວກເຮົາແນະນຳປັນ " ເອກະສານ " ທີ່ໄດ້
 ກ່າວມາຂ້າງບົນກ່ຽວກັບເສດຖະກິດຊາວນາຢູ່ກັບເມືອງ ເປແຕ້ກບົວ. ຢູ່
 ທີນ, ອັນທີ່ເປັນຄວາມຊົນເຄີຍແບບຊາວຄາຊະນິດຕ່າງໆເປັນຫລາຍຮູບ
 ຫລາຍສີຖືກຄົງຕົວພາຍໃຕ້ບັນດາຮູບການແຫ່ງ " ອາຊີບສຳຮອງ " ຕ່າງ
 ຕ່າງທີ່ຕ່າງກັນ: ອາຊີບໃຫ້ເຊົ່າບານພັກ ແລະ ໃຫ້ເຊົ່າສ່ວນນອນ, ອາ
 ຊີບຜະລິດນ້ຳນົມ, ອາຊີບເຮັດສ່ວນ, ອາຊີບຂາຍພັກ ແລະ ໜາກໄມ
 ອາຊີບແລ່ນກວຽນນ້ຳ ເພື່ອເປັນວິຊາທຳມາຫາກິນ", ອາຊີບໄປ ເປັນ
 ແມ່ນົມ, ອາຊີບຕຶກກູງ, ຕຶກປາ, ງລູ... ສະພາບການຂອງ ຊາວ
 ນາທີ່ຊານເມືອງເມືອງຕຸລາ ກໍ່ເຊິ່ນດຽວກັນໃຫ້ອ່ານບົດປະພັນຂອງທ່ານ
 ໂບຣິສບມາຕູາ $\frac{7}{x}$, ປັນ " ກິດຈະກຳຄົ້ນຄວາມຂອງຄະນະ ກຳມະ
 ການ ສືບສ່ວນກ່ຽວກັບອຸດສາຫະກຳ ຫັດຖະກຳ " .

ອອກເປັນປະເພດໜຶ່ງຕ່າງຫາກ ແລະ ຖືວ່າ " ບໍ່ເປັນຊາວນາອີກ".
 ເຖິງວ່າເປັນແນວນັ້ນກໍຕາມ, ຊາວນາປະເພດນີ້ພຽງແຕ່ແຕກຕ່າງ ກັບ
 ຊາວນາປະເພດທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງບົນທາງດ້ານຮູບການປະກົດ ຕົວອອກ
 ເທົ່ານັ້ນເອງ. ຫາດແທທາງດ້ານການເມືອງ ແລະ ເສດຖະກິດ ຂອງ
 ການຜັນປ່ຽນໃນທຸກດ້ານ ໂດຍແມ່ນລັດທີ່ທຳນິຍົມເປັນຜູ້ນຳມາສູ່ ຊາວນາ
 ຜະລິດນ້ອຍເວລາໃດ ແລະ ຢູ່ບ່ອນໃດກໍຄືກັນທັງສິ້ນ. ຖ້າວ່າ ຈຳນວນ
 ຕົວເມືອງ, ເຂດກຳມະກອນ, ໃຈກາງແຫ່ງອຸຕສາຫະກຳການຄ້າແລະ
 ສະຖານີລົດໄຟຫາກນັບມື້ນັບຫລາຍຍິ່ງຂຶ້ນນັ້ນ, ຄົນເຮົາກໍຍິ່ງເຫັນວ່າ "
 ຊາວນາແຫ່ງກອນມູນຊົນນະບົດ" ຂອງປະເທດເຮົາໄດ້ຜັນປ່ຽນ ເປັນ
 ຊາວນາຊະນິດໃໝ່ດັ່ງກ່າວ. ພວກເຮົາຢ່າລືມຄວາມເວົ້າຊຶ່ງ ອາດາມ
 ສະມິດ ໄດ້ກ່າວມາແຕ່ດົນ, ນັ້ນແມ່ນ: ທາງຄົມມະນາຄົມນັບມື້ນັບ ບໍລິ
 ບູນຍິ່ງຂຶ້ນ, ມັນຍິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ທຸກຄຸນທຸກບານກາຍເປັນບັນດາເຂດຊາຍ
 ເມືອງ ^{໑)} ໃນປະຈຸບັນບັນດາເຂດສອກຫລີກຫາຍາກທີ່ສຸດ, ນັບມື້ນັບ

"good road, canal and navigable rivers by
 diminishing the espense of carriage put the
 remots parts of the contry more nearly upon
 a level withe those in the neigh bourhood
 of ther coun"

(ບັນດາເສັ້ນທາງທົດ, ບັນດາເຊຊຸດ ແລະ ແມ່ນ້ຳທີ່ໃຫ້ການ ຈໍລະ
 ຈອນໂດຍດີລວນເຮັດໃຫ້ຄ່າຂົນສົ່ງລົດລົງ, ເຮັດໃຫ້ເຂດຫ່າງໄກ ==)

ກາຍເປັນເລື່ອງດີກດຳບັນ, ແລະ ຊາວນາກັນນັ້ນກາຍເປັນຊາວຜະ
ລິດອຸດສາຫະກຳ ທີ່ຍອມຢູ່ໃຕ້ການຄອບຄອງຂອງບັນດາກົດເກນ ແຫ່ງ
ການຜະລິດສິນຄ້າ.

ເພື່ອນວນທາຍການວິພາກວິຈານກ່ຽວກັບບັນດາເອກະສານ ຊຶ່ງ
ກ່າວເຖິງຄວາມກ້າວໜ້າຂອງຂະແໜງກະສິກຳຜະລິດສິນຄ້າ, ພວກ
ເຮົາເຫັນວ່າຕ້ອງເຕືອນຄືນໃໝ່ຢູ່ໜ້າວ່າ ໜ້າທີ່ຂອງພວກເຮົາ ບໍ່ແມ່ນ
ວ່າຄົ້ນຄວາມທັງໝົດທຸກຮູບການຂອງຂະແໜງກະສິກຳດັ່ງກ່າວ, ຫາກ
ເປັນການຄົ້ນຄວາມຮູບການຕົ້ນຕໍຂອງຂະແໜງດັ່ງກ່າວ.

.....

--x-- . ບັນດາທິດສະດີຂອງຝ່າຍປະຊາລາດກ່ຽວກັບລັດທິທຶນ ນີ
ຍົມໃນການກະສິກຳ. ການຫວ່າງວຽກໃນລະດູໜາວ".

ຕ້ອງມີການເພີ່ມເຕີມໃຫ້ແກ່ບັນດາຄຳສະຫລຸບຢັ້ງຢືນຢ່າງແນ່ນອນ
ກ່ຽວກັບຖານະບົດບາດຂອງລັດທິທຶນນີຍົມ " ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງບົນ,
ໂດຍວິທີໃຈແຍກບາງ " ທິດສະດີ " ພິເສດວ່າດ້ວຍບັນຫາດັ່ງກ່າວ ,
ບັນດາທິດສະດີທີ່ໄດ້ເຜີຍແຜ່ໃນປື້ມ ແລະ ໜັງສືພິມປະເທດເຮົາ. ຕາມ
ປົກກະຕິຝ່າຍປະຊາລາດຢູ່ໃນປະເທດເຮົາສະແດງຕົວວ່າບໍ່ມີຄວາມ ສາ
ມາດຈະຮັບຮູ້ທິດສະນະພັນຖານຕ່າງໆຂອງນາກກ່ຽວກັບລັດທິທຶນນີຍົມກະ

==) ຕ່າງໆພາຍໃນປະເທດໜຶ່ງບັນລຸເຖິງລະດັບໜຶ່ງທຽບເທົ່າ ກັບ
ເຂດຊານເນີອງຂອງຕົວເນີອງ) ບົດປະພັນທີ່ຖືກແນະນຳມາແລ້ວ, ເຫຼິ້ນ
--/ , ໜ້າ (໒໔ - ໒໕).

ສິກາ. ບັນດາຜູ້ທີ່ສັດຊື່ກ່ວາໝູ່ໝົດໃນພວກເຂົາເອງໄດ້ປະກາດ ຢ່າງ
ເປີດແປນວ່າທິດສະດີຂອງນາກຍໍກວນເອົາການກະສິກາ (ທ່ານ ວ.ວ
ຂຽນໃນປື້ມ " ບັນດາທິດທາງຂອງພວກເຮົາ "), ສ່ວນຈຳນວນ ອື່ນ
ໃນພວກເຂົາ (ເຊັ່ນທ່ານ ນ.ໂອນ ເປັນຕົ້ນ) ພັດມັກຢາກ ຫລືກ
ລຽງບັນຫາທ່າທິຂອງທິດສະດີ " ຕ່າງໆຂອງເຂົາເຈົ້າຕໍ່ທິດສະດີຂອງ
ນາກຍໍກວນຄ່ອງແຄວ. ໃນຈຳນວນທິດສະດີຊະນິດ ນັ້ນ, ບັນດາທິດສະດີ
ທີ່ຖກເຜີຍແຜ່ຫລາຍກ່ວາໝູ່ໝົດຂອງນັກເສດຖະສາດຕ່າງໆແຫ່ງ ຝ່າຍ
ປະຊາລາດ, ມີທິດສະດີ " ການຫວ່າງງານ ໃນລະດູໜາວ ". ຕໍ່ໄປ
ນີ້ແມ່ນເນື້ອໃນຂອງທິດສະດີອື່ນນັ້ນ ().

ພາຍໃຕ້ລະບອບຫິນນິຍົມ, ກະສິກາກາຍເປັນຂະແໜງອຸດສາຫະ
ກາສະເພາະຕ່າງຫາກ ແລະ ບໍ່ມີການກ່ຽວກັບຫຍັງກັບຂະແໜງ ການ
ອື່ນໆ. ແຕ່ວ່າໃນການກະສິກາ, ບໍ່ແມ່ນວ່າຈະມີວຽກເຮັດງານທຳ ຕະ
ຫລອດປີ, ຫາກພຽງມີວຽກເຮັດງານທຳພາຍໃນ ໔ ເຖິງ ໖ ເດືອນ
ເທົ່ານັ້ນເອງ, ເນື່ອງຈາກນັ້ນ, ການຫັນກະສິກາເປັນກະສິກາຫິນນິຍົມ

ວ.ວ. " ສັງເຂບກ່ຽວກັບ ເສດຖະກິດ ທິດສະດີ ", ໜ້າ
໑໐໘ ແລະ ໜ້າອື່ນໆ ທີ່ຕໍ່ຈາກນັ້ນ ນ.ໂອນ " ພິຈາລະນາ ໂດຍ
ຫຍໍ້ ", ໜ້າ ໒໑໔ ແລະ ໜ້າອື່ນໆ ຕໍ່ຈາກນັ້ນ. ທ່ານ ກາຍລູ
ກິບ ກໍມີບັນດາແນວຄິດຄືແນວນັ້ນ. " ບັນດາບົດບັນຍາຍວ່າດ້ວຍ ເສດ
ເສດຖະກິດ ກະສິກາ ". ມິດສະກູ, ຈູລູນກ . ໜ້າ ໔໔ ແລະ
ໜ້າ ອື່ນໆ ຕໍ່ຈາກນັ້ນ .

ຈະພາໄປເຖິງ " ການຫວ່າງວຽກໃນລະດູໜາວ ", ເຖິງ " ການ
ຈຳກັດເວລາອອກແຮງງານຂອງຊາວນາໃນຂອບເຂດສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ
ໜົມປີ ", ນັ້ນແມ່ນເປັນ " ສາຍເຫດອັນຕັນຕໍ່ທີ່ເຮັດໃຫ້ສະພາບການ
ເສດຖະກິດຂອງບັນດາຊົນຊັ້ນກະສິກຳຍັງຮ້າຍແຮງກ່ວາເກົ່າ " (ນ.
ໂອນ, ໜ້າ ໒໔໖), ເຮັດໃຫ້ທ່ອງຕະຫລາດພາຍໃນປະເທດຖືກຮັດ
ແຄບເຂົ້າ ແລະ " ເຮັດໃຫ້ກຳລັງການຜະລິດ " ຂອງສັງຄົມ " ຖືກ
ຟຸ່ມເຟື້ອຍ " " ຫ້າມ ໑.໑).

ນັ້ນແມ່ນເນື້ອໃນທັງໝົດຂອງທິດສະດີທຸລາຊຸດກ່າວ, ນັ້ນສ້າງເປັນ
ບັນດາຂໍ້ສະຫລຸບແຫ່ງປະຫວັດສາດປັດຊະຍາອັນກວ້າງຂວາງກ່ວາ ໝູ່
ໜົມ ບົນພື້ນຖານສັດຈະທຳທີ່ຍັງໃຫຍ່ເປັນອັນໜຶ່ງອັນດຽວກ່າວຄື: ບັນ
ດາວຽກງານກະສິກຳຖືກຈັດວາງຢ່າງບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີທີ່ສຸດພາຍໃນ ປີ
ໜຶ່ງ ! ພຽງແຕ່ກຳເນີດຈຸດດຽວດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ແລ້ວນຳໃຊ້ບັນດາ ຂໍ້ອຸ
ປະໂຫຍດບາງຢ່າງທີ່ເພື່ອມັນຂັ້ນເຖິງບ່ອນບໍ່ມີເຫດຜົນແລະລະຖິ້ມ ທັງ
ໜົມທຸກຈຸດພິເສດອື່ນໆຂອງຂະບວນວັດອັນສັບສົນ ຊຶ່ງພວມເຮັດໃຫ້ພື້ນ
ຖານກະສິກຳແບບເຈົ້າ ໂຄດກາຍເປັນກະສິກຳແບບທັນນິຍົມ, - ນັ້ນແມ່ນ
ບັນດາວິທັງກາຍດາຍເຫລືອເກີນຂອງກົນອຸປາຍມໍ່ທີ່ສຸດນີ້ ໂດຍເລັ່ງໃສ່ພື້ນ
ຟຸ່ມບັນດາທິດສະດີເພີ່ມຈິດວ່າດ້ວຍ " ພື້ນຖານການຜະລິດປະຊາຊົນ "
ກ່ອນລັດທິທັນນິຍົມ.

ເພື່ອສັນລະສູດວ່າທິດສະດີນາມທຳດັ່ງກ່າວເປັນການມໍ່ຕົ້ນ ທີ່ສຸດຢູ່
ຂ້າງລຸ່ມນີ້ພວກເຮົາຈະຊີ້ແຈງ ໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບດ້ານຕ່າງໆຂອງຂະບວນວັດ
ອັນເປັນຈິງຊຶ່ງຝ່າຍປະຊາລາດຢູ່ໃນປະເທດເຮົາບໍ່ຄຳນຶງເຖິງຫລື ມີ

ການຕີລາຄາບໍ່ຖືກລະດັບ. ທີ່ໜຶ່ງແມ່ນ, ການກະສິກໍາຍັງກ້າວ ເຖິງ
ບ່ອນຜະລິດສະເພາະ, ພົນລະເມືອງກະສິກໍາກໍຍັງລົດລົງ ແລະ ນັບມື້
ນັບກວມມີອັດຕາສ່ວນນ້ອຍກວ່າເກົ່າພາຍໃນຍອດປະລິມານພົນລະເມືອງ
ຝ່າຍປະຊາລາດ ໄດ້ໜຶ່ງລິມເລື້ອງນັ້ນຊັ້ນ, ແຕ່ປານນັ້ນໃນການໄຕ່ຕອງ
ແບບນາມທໍາຂອງ ເຂົາເຈົ້າພັດທັບການກະສິກໍາເປັນການຜະລິດສະ
ເພາະຂັ້ນເຖິງລະດັບໜຶ່ງຊຶ່ງໃນຕົວຈິງແມ່ນວ່າບໍ່ມີບ່ອນໃດສາມາດບັນລຸ
ເຖິງ. ເຂົາເຈົ້າຖືວ່າສະເພາະການຕົກກາ ແລະ ການເກັບກ່ຽວເຂົ້າ
ເບຣກໄດ້ກາຍເປັນອຸດສາຫະກໍາຂະແໜງໜຶ່ງສະເພາະຕ່າງໆ ຫາກແລວ;
ໄຖຄາດ ແລະ ໃສ່ຝຸ່ນ - ປຸຍ, ປຸງແຕ່ງ ແລະ ຂົນສົ່ງຜະລິດພັນ
ລຽງສັດ, ຊຸດຄັ້ນປ່າໄມ້ ສອນແປງເຮືອນຊານ ແລະ ເຄື່ອງມື, ງລຽງ.
... ແລະ ງລຽງ... - ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງທີ່ກ່າວມານັ້ນ ໄດ້ກາຍເປັນບັນ
ດາຂະແໜງການ ສະເພາະຕ່າງໆ ຫາກຂອງພັນຖານອຸດສາຫະກໍາ ທີ່ນິ
ຍົມ. ໝູນໃຊ້ບັນດາທິດສະດີນາມທໍາແນວນັ້ນໃສ່ເງື່ອນໄຂຕົວຈິງໃນປະ
ຈຸບັນກໍບໍ່ໃຫ້ການຊ່ວຍຊູ້ຫຍັງພໍປານໃດໃຫ້ແກ່ການອະທິບາຍຕໍ່ຄວາມເປັນ
ຈິງທີ່ກ່າວມານັ້ນເລີຍ. ທີ່ສອງແມ່ນ, ການສົມມຸດຕິຖານກ່ຽວກັບການ ຫັນ
ການກະສິກໍາເປັນການຜະລິດສະເພາະຢ່າງສົມບູນຄືແນວນັ້ນມີການອຸປະ
ນາວ່າຕ້ອງມີການຈັດຕັ້ງກະສິກໍາທີ່ນິຍົມລວມໆ ແລະ ມີການແຍກອອກ
ຈາກກັນຢ່າງຂາດຂັ້ນລະຫວ່າງຜູ້ເປັນ ແຜ່ກມີເອ ທີ່ນິຍົມ ແລະ ບັນດາ
ກໍານະກອນຮັບຈ້າງ. ຢູ່ໃນບັນດາເງື່ອນໄຂແນວນັ້ນ ຖ້າຫາກເວົ້າເຖິງ
" ຊາວກະສິກອນ " (ເໝືອນດັ່ງທ່ານ ນ. ໂອນ ໄດ້ກ່າວມາ, ໜ້າ
໒໑໔) ກໍເປັນການບໍ່ສອດຄ່ອງຈັກດ້ກັບ ໂລຊິກ. ການຈັດຕັ້ງ ກະສິກໍາ

ທິນນິຍົມລ້ວນໆກໍຄືກັນ, ມັນກໍມີຄວາມອຸປະນາວ່າຕ້ອງມີການ ແບ່ງວຽກ
 ງານໃຫ້ສະໜັບສະໜຶກວ່າໃນຕະຫລອດປີ (ໂດຍອີງອາໄສລະບອບ
 ເພາະປູກຫມູນວຽນ, ອີງອາໄສລະບອບການລ້ຽງສັດທີ່ສົມເຫດສົມຜົນ,
 ງລໆ...) ; ໃນຫລາຍກໍລະນີ, ມັນມີການອຸປະນາວ່າຕ້ອງມີການ ປະ
 ສານສົມທົບການປຸງແຕ່ງຜະລິດພັນດ້ວຍວິທີການອຸດສາຫະກຳກັບກະສິກຳ
 ເອງ, ຕ້ອງນຳໃຊ້ແຮງງານເປັນຈຳນວນຫລວງຫລາຍກວ່າເຂົ້າ ໃນ
 ການ ກະກຽມດິນນາ, ງລໆ... ໑) . ສາມເໝ່ນ, ປະຖົມປັດໄຈຂອງ

໑) ເພື່ອຫລີກລ້ຽງການຢືນຢັນຢ່າງບໍ່ນິຍົມອີງ, ພວກເຮົາ ຍົກ
 ບັນດາຕົວຢ່າງນາຢູ່ທີ່ນ້ຳຮຽວກັບບັນດານິຄົມເອກະເທດຢູ່ລັດເຊຍ ຊຶ່ງສະ
 ພາບການແຫ່ງການຈັດຕັ້ງຄືກັນກັບຮູບການທິນນິຍົມລ້ວນໆກ່ວາໝູ່ໝົດ.
 ເປັນຕົ້ນວ່າຢູ່ແຂວງ ໂອຣິໂອນ (ປື້ນສະຖິຕິຂອງສະພາຫ້ອງຖິ້ນ ກ່ຽວ
 ກັບເມືອງ ໂກຼມີ " ເຫລັ້ມ 7/7, ນາຕາ ໒, ໂອຣິໂອນ. ໑໘໙໒)
 ນິຄົມຂອງນັກຊຸນນາງ ເຄີລິຊສະຕິນ ລວມມີດິນເພາະປູກ ໑.໑໒໙ ເດຊີ
 ອາຕິນ, ຢູ່ໃນນັ້ນມີ ໔໖໒ ເດຊີອາຕິນ ດິນເພາະປູກ, ເຮືອນຊານ ອູ
 ຫລັງແລະເຄື່ອງມືທີ່ດັດແປງຫລາຍແນວ. ທັງຫຍາຫຽມ. ບ່ອນລ້ຽງນາ
 ພັນ, ການລ້ຽງສັດບານ, ການລະບາຍນ້ຳອອກຈາກຫ້ອງນາຫລິ້ນ ດ້ວຍ
 ເໝືອງ ແລະ ຝາຍ (ການລະບາຍນ້ຳອອກຈາກຫ້ອງນາຫລິ້ນເຄີຍຖືກ
 ດຳເນີນເມື່ອເວລາຫວາງວຽກ, ໜ້າ ໑໔໖) . ຈຳນວນກຳມະກອນ
 ທີ່ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້: ໃນລະດູຮອນ, ແຕ່ລະມື້ ລະຫວ່າງ ໔໐ ເຖິງ ໘໐
 ຄົນ; ໃນລະດູໜາວ, ລະຫວ່າງ ໓໐ ຄົນ. ໃນປີ ໑໘໘໙ .==)

===) ມີກຳມະກອນເຖິງ ໘໑ ຄົນ, ໃນນັ້ນມີ ໔໔ ຄົນ ເຮັດໃນລະດູ
 ຮອນ. ປີ ໑໘໘໙ ມີຊ່າງໄມ້ເຮັດເຮືອນ ໑໙ ຄົນ, - ມີຄົນຂອງ ລີ
 ໂບປີແອ ມີດິນ ໓.໐໐໐ ເດຊີອາຕິນ, ໃນນັ້ນມີດິນເພາະປູກ ໑.໔໙໓
 ເດຊີອາຕິນ ແລະ ດິນສຳຫລັບໃຫ້ຊາວນາເຊົ່າ ໑໙໘ ເດຊີອາຕິນ. ດິນ
 ເພາະປູກແບບໝູນວຽນມີ ໑໒໔໒ ຊຸດຄັ້ນຖ່ານຂີ້ຕົມສຳຫລັບເຮັດ ຝຸ່ນ
 ປູຍ, ຊຸດຄັ້ນໜີ້ຂະນິດຕ່າງໆທີ່ມີທາດຟິດຟໍ, ແຕ່ປີ ໑໘໘໙ ມີເດີນທີ່ຖືກ
 ນຳໃຊ້ເປັນນາທົດລອງ ໓໐ ເດຊີອາຕິນ. ການຂົນສົ່ງຝຸ່ນປູຍຖືກ ດຳ
 ເນີນໄປໃນລະດູໜາວ ແລະ ລະດູບານໃໝ່. ທັງຫຍາທຽມ; ການ
 ຊຸດຄັ້ນປ່າໄມ້ຖືກຕາມລະດູ (ແຕ່ເດືອນຕຸລາເຖິງເດືອນມີນາຂອງປີລຸນ
 ນຳໃຊ້ຊ່າງຕັດໄມ້ ໒໐໐ ເຖິງ ໓໐໐ ຄົນ, ການລ້ຽງງົວ. ຄອກເອົາ
 ນ້ຳນົມ. ຈຳນວນກຳມະກອນທີ່ຖືກນຳໃຊ້ໃນປີ ໑໘໘໘: ໙໐, ໃນນັ້ນມີ
 ໓໔ ຄົນເຮັດໃນລະດູຮອນ. - ມີຄົນຂອງແມນຊີກີບ ໃນແຂວງມິດສະກູ
 (" ປຶ້ມເອກະສານ ", ເຫລັ້ມ ໘, ນາຕູກ ໒): ໒໓.໐໐໐
 ແຮງງານຮັບຈ້າງ ໄດ້ຮັບຄ່າແຮງງານດ້ວຍບັນດາຕອນດິນຕັດໃຫ້ ແລະ
 ເຊັ່ນຂໍ້ຜູກພັນ ໂດຍເສລີ. ຊຸດຄັ້ນປ່າໄມ້. ໃນລະດູຮອນ; ນ້ຳ ແລະກຳ
 ມະກອນທີ່ໄດ້ເຊົ່າຕະຫລອດປີກໍເຮັດວຽກຢູ່ຕາມທັງນາ, ສ່ວນທາຍລະດູ
 ໃບໄມ້ຫລິ້ນ ແລະ ສ່ວນໜຶ່ງຂອງລະດູໜາວນັ້ນຂົນສົ່ງມັນຝະລັ່ງ ແລະ
 ແປງໄປທາເຕົາບົ່ມ ແລະ ໂຮງຈັກເຮັດແປງ, ຂົນສົ່ງໄມ້ຈາກປ່າ ໄປ
 ຫາສະຖານີລົດໄຟ, ໂດຍອີງອາໄສທາງໜີດທຸກວຽກງານ ເຫລົ່ານັ້ນ
 ແຮງງານເລີຍຖືກຈັດວາງຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີໃນຕະຫລອດປີ ". (
 ໜ້າ ໑໔໔). ເລື່ອງນັ້ນຍັງເຫັນແຈ້ງ ໂດຍຜ່ານໃບປັ້ນທຳມະດາ ===)

ລັດທິທຳນິຍົມແມ່ນການຕັດແຍກອອກຈາກກັນຢ່າງຂາດຂັ້ນລະຫວ່າງ ບັນດາໂຮງງານ ກະສິກຳ ກັບ ບັນດາໂຮງງານ ອຸດສາຫະກຳ. ໝາວ່າ ຄົນເຮົາເຫັນໄດ້ວ່າ ການຕັດແຍກອອກຈາກກັນທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງບົນນັ້ນ ໄດ້ປະຕິເສດການປະສານສົມທົບລະຫວ່າງ ແຮງງານຮັບຈ້າງ ໃນກະສິກຳກັບແຮງງານຮັບຈ້າງໃນອຸດສາຫະກຳ, ຢູ່ບ່ອນໃດ ? ຢູ່ໃນທັງໝົດທຸກສິ່ງຄົນທຳນິຍົມທີ່ຂະຫຍາຍຕົວ, ພວກເຮົາລວນເຫັນວ່າມີການ ປະສານສົມທົບອັນນັ້ນ, ລັດທິທຳນິຍົມ ໄດ້ແຍກບັນດາກຳມະກອນທີ່ຊຳນິ ຊຳນານອອກຈາກບັນດາຊາວຜູ້ອອກແຮງງານທຳມະດາ, ເຊິ່ງເປັນຄົນ ທີ່ຍົກຍ້າຍຈາກອາຊີບຫັດຖະກຳແນວນີ້ ໄປຫາອາຊີບຫັດຖະກຳແນວອື່ນ, ບາງທີຖືກຮັບເຂົ້າມາໃນບາງໂຮງງານໃຫ່ຍ, ບາງທີຖືກຊຸກເຂົ້າ ໃນ

===) ງານໃນແຕ່ລະເດືອນ : ວັນງານຂອງມາຄິດສະເລ່ຍໃນແຕ່ລະເດືອນແມ່ນ ໒໙ ວັນງານ, ລິ້ນຫລຸດ ລະຫວ່າງ ໒໔ ວັນງານ (ເດືອນສີ) ແລະ ໓໒ ວັນງານ (ເດືອນຫົກ). ວັນງານຂອງຜູ້ຊາຍ : ຄິດສະເລ່ຍແມ່ນໄດ້ ໒໑ ວັນງານ, ລິ້ນຫລຸດລະຫວ່າງ ໑໔ ວັນງານ, ເດືອນສອງ) ແລະ ໒໙ ວັນງານ (ເດືອນສິບເອັດ) ວັນງານຂອງຜູ້ຍິງ : ຄິດສະເລ່ຍແມ່ນໄດ້ ໒໓ ວັນງານ, ລິ້ນຫລຸດລະຫວ່າງ ໑໓ ວັນງານ (ເດືອນມັງກອນ) ແລະ ໒໗ ວັນງານ (ເດືອນສາມ). ຄວາມເປັນຈິງ ດັ່ງກ່າວຈະຖືກກັບວິທີໄຕ່ຕອງພິຈາລະນາ ແບບນາມມະຫຳ ຊຶ່ງຝ່າຍປະຊາລາດ ເຄີຍນິຍົມຊົມຊອບ ທີ່ສຸດນັ້ນ ຫລືບ ? .

ຖິ້ມແຖວຄົນຫວ່າງງານ ໑) ລັດທິທຳນິຍົມ ແລະ ອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ຍິ່ງມີ
 ການຂະຫຍາຍຕົວ, ເວົ້າລວມ, ບັນດາຄວາມຜັນປ່ຽນຂອງຄວາມຕ້ອງ
 ການ ກຳມະກອນກໍແຮງຍິ່ງຂຶ້ນບໍ່ພຽງແຕ່ຢູ່ໃນການກະສິກຳເທົ່ານັ້ນຫາກ
 ທັງຢູ່ໃນອຸດສາຫະກຳອື່ກໍດ້ວຍ ໒). ຍ້ອນໝວນັ້ນ, ໃນເມື່ອ ອຸປະມາ

໑) ອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ທຳນິຍົມ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ເກີດມີຊົນຊັ້ນກຳມະກອນ ຊຶ່ງ
 ສຳຄັນ ມີ ມູນຢູ່ບ່ອນນີ້, ມີ ມູນຢູ່ບ່ອນໃໝ່. ຊົນຊັ້ນນີ້ກໍ່ຮ່າງສ້າງຕົວອອກຈາກພື້ນລະ
 ເມືອງກະສິກຳ, ແຕ່ວ່າຕົນຕໍ່ແມ່ນເຮັດບັນດາວຽກງານອຸດສາຫະກຳ. "
 ນັ້ນແມ່ນກອງກຳລັງເບົາຂອງນາຍທຳນິຍົມ, ມັນຖືກນຳໃຊ້ເປັນບາງຄັ້ງບາງ
 ຄາວ, ບາງທີ່ກຳລັງຢູ່ບ່ອນນີ້, ບາງທີ່ກຳລັງຢູ່ບ່ອນອື່ນຢູ່ໃນປະເທດ... ເຂົາ
 ເຈົ້າກຳໃຊ້ບັນດາກຳມະກອນຈໍລະຈັດເຫລົ່ານັ້ນເຂົ້າໃນວຽກງານກໍ່ສ້າງ
 ເຮືອນຊານ, ລະບາຍນ້ຳ, ເຜົາດິນຈີ່, ເຜົາປູນ, ກໍ່ສ້າງທາງລົດໄຟໆລໆ
 ... (" , 7-6, ໜ້າ ໖໙໒). " ເວົ້າລວມແລ້ວ, ບັນ
 ດາ ໂຮງງານໃຫຍ່ເຊັ່ນ ໂຮງງານທາງລົດໄຟ, ໆລໆ... (" Das
 Kapital " , 7-6, ໜ້າ ໖໙໒). ເວົ້າລວມແລ້ວ, ບັນດາ
 ໂຮງງານໃຫຍ່ເຊັ່ນ ໂຮງງານທາງລົດໄຟ, ໄດ້ຊອກເຫັນກຳລັງ ແຮງ
 ງານຈຳນວນໜຶ່ງໃນຕະຫລາດແຮງງານ ມີແຕ່ຂະແໜງການຈຳ ນວນ
 ໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນເປັນຜູ້ຕອບສະໜອງ, ເປັນຕົ້ນວ່າ, ການກະສິກຳ"
 ໒) ຕົວຢ່າງຄື, ຕາມການສະຖິຕິອະນາໄມຢູ່ນິດສະກູກໍ່ເຫັນວ່າ ໃນ
 ແຂວງດັ່ງກ່າວຄິດໄລ່ກໍມີກຳມະກອນ ໂຮງຈັກ, ໂຮງງານເຖິງ ໑໑໕.
 ໖໑໑ ຄົນ, ນັ້ນແມ່ນຈຳນວນທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ, ສູງສຸດແມ່ນມີ ===)

ວ່າລັດທິທຳນິຍົມຂະຫຍາຍຕົວເຖິງລະດັບສູງສຸດນັ້ນ, ພວກເຮົາກໍຕ້ອງອຸ
ປະມາວ່າ ຊາວກຳມະກອນສາມາດຍົກຍ້າຍວຽກງານກະສິກຳ ໄປຫາ
ວຽກງານບໍ່ແມ່ນກະສິກຳຢ່າງງ່າຍດາຍທີ່ສຸດ ເຖິງວ່າພວກເຮົາຕ້ອງອຸປະມາ
ວ່າກອງກຳລັງສຳຮອງທີ່ໄປກໍຖືກກໍ່ຮ່າງສ້າງຕົວຂຶ້ນ, ຈາກນັ້ນ ພວກ
ເຮົາຂອງ ໂຮງງານທຸກຊະນິດຈະເກັບເອົາກຳມະກອນໄດ້.

ທີ່ສຳຄັນ, ຖ້າແມ່ນວ່າພວກເຮົາຫາກສ້າງເກດພວກເຮົາຂອງ ໂຮງ
ງານກະສິກຳໃນປະຈຸບັນນັ້ນກໍແນ່ນອນວ່າພວກເຮົາບໍ່ສາມາດຈະ ປະຕິ
ເສດວ່າບາງຄັ້ງບາງຄາວເຂົາເຈົ້າກໍພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການ ສະ
ຫນອງແຮງງານໃຫ້ແກ່ບັນດາວິສາຫະກິດເຂົາເອງ. ແຕ່ວ່າໃນດ້ານອື່ນ
ກໍບໍ່ຄວນຫລົງລືມວ່າ ເຂົາເຈົ້າຫາກມີເລັ່ມລ່ຽມແນວໜຶ່ງເພື່ອຜູກມັດກຳ
ມະກອນໃສ່ວິສາຫະກິດຂອງເຂົາຢ່າງແໜ້ນໜາຄື: ແບ່ງປັນດິນ ຕອນ
ໜຶ່ງໃຫ້ກຳມະກອນ ງ່າຍ... ຊາວນາທຸກຈົນຫລືຄົນຮັບຈ້າງລາຍ ວັນ
ໄດ້ຮັບການແບ່ງປັນດິນຕອນໜຶ່ງ, - ນັ້ນແມ່ນຮູບຖານສະເພາະພິເສດ
ຂອງບັນດາປະເທດທຳນິຍົມທັງໝົດໜຶ່ງໃນບັນດາຂໍ້ຜິດພາດທີ່ເປັນຕົ້ນຕໍ

==) ໑໔໖. ສົມຄູຄົນ, ແລະກຳສຸດກຳນິພຸດ. ໒໑໔ຄົນ ("ສະຫລຸບຫຍໍ້ລວມ"
ງ່າຍ... ເຫລັ້ມ / , ພາກ / , ໜ້າ ໙໑). ຕາມອັດຕາສ່ວນຮອຍ:
໑໒໑%, - ໑໐໐% - ໑໒%. ເວົ້າລວມ, ໃນເມື່ອເຮັດໃຫ້ຈຳນວນ ກຳມະ
ກອນມີການຜັນປ່ຽນເພີ່ມຂຶ້ນຄືແນວນັ້ນ, ກໍເຫັນວ່າທັງຢູ່ໃນດ້ານນັ້ນເອງ,
ລັດທິທຳນິຍົມກໍຕີລອກບັນດາຄວາມຫລຸດ ໂຕນກັນລະຫວ່າງອຸດສາຫະກຳ
ແລະ ກະສິກຳ.

ຂອງຝ່າຍປະຊາລາດແມ່ນເຂົາບໍ່ນອງເຫັນການກໍ່ສ້າງຕົວຂັ້ນຂອງ ຮູບ
ການຄຸ້ມຄອງນັ້ນຢູ່ໃບລັດເຊຍ.

ທີ່ຫາແມ່ນ; ຖ້າວ່າຕັ້ງບັນຫາຊາວນາຫວາງງານໃນລະດູ ໜາວ
ຫາກແຍກອອກຈາກບັນຫາທີ່ໄປຄືບັນຫາພົນລະເມືອງເຫລືອ ທີ່ນິຍົມ
ຢ່າງຂາດຕົວນັ້ນກໍ່ເປັນການພິດພາດຢ່າງສົມບູນ. ການກໍ່ຮູບຂັ້ນ ຂອງ
ກອງກຳລັງຫວາງງານສຳຮອງເປັນປະກົດການສະເພາະພິເສດຂອງລັດ
ທີ່ນິຍົມເວົ້າລວມ, ແລະຈຸດພິເສດຕ່າງໆຂອງກະສິກຳໃບຕົວຈິງ ກໍ່
ພຽງແຕ່ສ້າງເປັນບັນດາຮູບການພິເສດຂອງປະກົດການດັ່ງກ່າວເທົ່ານັ້ນ
ເອງ. ເພາະສະນັ້ນ, ນັກແຕ່ງຊຸດ "ທິນ" ເປັນຕົ້ນເມື່ອເວລາ ກ່າວ
ເຖິງບັນຫາຈັດວາງແຮງງານໃນການກະສິກຳນັ້ນໃນເວລາດຽວກັນ ພັດ
ຄົນຄວາບັນຫາ " ພົນລະເມືອງເຫລືອທຽບຖານ ວ) ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາ

ວ) ເມື່ອເວລາກ່າວເຖິງກະສິກຳອັງກິດເປັນຕົ້ນ, ມາກໄດ້ເວົ້າ
ວ່າ : " ຕໍ່ຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການ ໂດຍສະເລ່ຍຂອງການກະສິກຳ
ນັ້ນ, ກຳມະກອນກະສິກຳເວລາໃດກໍ່ຫລາຍໂພດ, ແຕ່ວ່າຕໍ່ຄວາມຮຽກ
ຮອງຕ້ອງການອັນພິເສດ ແລະ ຊົ່ວຄາວຂອງກະສິກຳນັ້ນ, ກຳມະກອນ
ກະສິກຳ ເວລາໃດກໍ່ໜ້ອຍໂພດ ", (7-6, ກ 45), ສະນັ້ນເຖິງ
ແມ່ນວ່າຍາມໃດກໍ່ມີປະກົດການ " ພົນລະເມືອງເຫລືອທຽບຖານ " ກໍ່
ຕາມ, ແຕ່ວ່າຊົນນະບົດກໍ່ບໍ່ຕົກໜ້າປານໃດ, ຢູ່ບ່ອນໃໝ່, ມາກກໍ່ໄດ້
ກ່າວວ່າ ພົນຖານຜະລິດທີ່ນິຍົມຍັງແຊກຊົມເຂົ້າໃນການກະສິກຳ, ກໍ່ຍັງ
ກໍ່ຮູບເປັນພົນລະເມືອງກະສິກຳເຫລືອ, " ພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງ ===)

ໃນພາກພິເສດວ່າດ້ວຍຄວາມແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງ "ເວລາອອກແຮງ
ງານ" " ແລະເວລາຜະລິດ (" Das Kapital ",
77, ພາກ໑໓). ເວລາຊົ່ວແຮງງານກະທົບໃສ່ຜະລິດພັນນັ້ນ
ຮຽກວ່າເວລາອອກແຮງງານ, ສ່ວນເວລາຜະລິດນັ້ນແມ່ນເວລາຊົ່ວຜະ
ລິດພັນນອນຢູ່ໃນຂອບເຂດການຜະລິດ, ນັບທັງເວລາຊົ່ວແຮງງານ ບໍ່ມີ
ການກະທົບໃສ່ຜະລິດພັນ... ເວລາຜະລິດນັ້ນແມ່ນເວລາຊົ່ວຜະລິດ ພັນ
ນອນຢູ່ໃນຂອບເຂດການຜະລິດ, ນັບທັງເວລາຊົ່ວແຮງງານບໍ່ມີການກະ
ທົບໃສ່ຜະລິດພັນ. ເວລາອອກແຮງງານບໍ່ກົງກັບເວລາຜະລິດ ໑) ໃນ

===) ພົນລະເມືອງກະສິກຳເວລາໃດກໍຕົກຢູ່ໃນສະພາວະຂ້າມຜ່ານ ,
ກຽມຈະກາຍເປັນພົນລະເມືອງຕົວເມືອງ ຫລື ພົນລະເມືອງໂຮງ ງານ
ຫັດຖະກຳ (, ຫນ້າ ໖໕໘), ພາກສ່ວນພົນລະເມືອງດັ່ງກ່າວຖືກ
ວ່າງງານຢູ່ເລື້ອຍໆ; ວຽກງານຂອງເຂົາສຸດທ້າຍສະໜັບສະໜຶ່ງ, ບາງ
ທີ່ກົມບາງທີ່ກົບ' ແລະ ເງິນເດືອນຂອງເຂົາເຈົ້າຕໍ່ກໍາທີ່ສຸດ, (ເປັນຕົ້ນ
ວ່າ, ວຽກງານຮັບເໝົາເມື່ອເຮັດຢູ່ຄອບຄົວໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດການຄ້າຕ່າງ
ຕ່າງ ໆລໆ...)

໑) ເປັນອັນພິເສດຕ້ອງຍົກມານັ້ນຄວາມເຫັນໜຶ່ງຂອງນາກ ທີ່ໄດ້
ສັງເກດວ່າ ການກະສິກຳກໍມີບັນດາວິທີແກ່ໄຂເຮັດໃຫ້ຄວາມຮຽກ ຮອງ
ຕ້ອງການທາງດ້ານແຮງງານ " ໄດ້ຮັບການແບ່ງປັນສະໜັບສະໜຶ່ງ
ກ່ວາໃນຕະຫລອດປີ " ກ່າວຄື: ປະດິດເປັນຜະລິດພັນ. ຫລາຍດ້ານ
ຫລາຍຊະນິດກ່ວາ, ໃຫ້ການປ່ຽນແທນລະບອບເພາະປຸກໝູນ ===)

ຫລາຍຂະແໜງການຜະລິດ, ໃນນັ້ນກະສິກໍາເປັນຂະແໜງການ ເປັນ
ຕົວຢ່າງກ່ວາຫມູ່ຫມົດ, ແຕ່ວ່າບໍ່ແມ່ນເປັນຂະແໜງການດຽວ. ຢູ່ທຸກໆ
ປະເທດໃນທະວີບເອີຣົບ, ກະໂຕປະເທດລັດເຊຍເອງເປັນປະເທດຊຶ່ງ
ພາຍໃນການກະສິກໍາ, ເວລາອອກແຮງງານ ແລະ ເວລາຜະລິດ ມີ
ການພິດໂຕນກັບຢ່າງຫລວງຫລາຍເປັນພິເສດ. " ເມື່ອເວລາ ແຍກ
ໂຮງງານຫັດຖະກໍາອອກຈາກກະສິກໍາ, ພື້ນຖານການຜະລິດທີ່ນິຍົມນັບ
ນັບເຮັດໃຫ້ກໍານະກອນກະສິກໍາຂຶ້ນກັບບັນດາວຽກງານປົບເປ ແລະ
ຊາມຊາ, ແລະເຮັດໃຫ້ສະພາວະຂອງເຂົາເຈົ້ານັບນັບບໍ່ຫມັ້ນຄົງ. ຖ້າ
ເວົ້າໂດຍຢືນຫງາງຝ່າຍນາຍທຶນນັ້ນ, ທັງຫມົດທຸກຄວາມຫລຸດໂຕນ ທາງ
ດ້ານໜູນວຽນລວມມີການທົດແທນໃຫ້ແກ່ກັນ, ແຕ່ວ່າຖ້າເວົ້າໂດຍ ຢືນ
ຫງາງຝ່າຍກໍານະກອນນັ້ນມັນຈະບໍ່ເປັນແນວນັ້ນ ". (ibid , ຫມາ
໒໒໓ - ໒໒໔). ດັ່ງນັ້ນແລ້ວ, ກ່າວຫາງດ້ານນັ້ນ, ຄໍາສະຫລຸບ ທີ່
ເປັນອັນໜຶ່ງອັນດຽວຊຶ່ງຖອດອອກມາຈາກຈຸດພິເສດຕ່າງໆຂອງກະສິກໍາ

===) ວຽນ ສາມເຂດດ້ວຍ ລະບອບປູກຕົ້ນໄມ້ໜູນວຽນ, ປູກຕົ້ນໄມ້
ຫມູ່ຫມົດ, ປູກຫຍາຕ່າງໆ ງລໆ... ແຕ່ວ່າທັງຫມົດທຸກວິທີແກ່ໄຂ ດັ່ງ
ກ່າວລວມ " ຮຽກຮອງຕອງການໃຫ້ເພີ່ມເຕີມທີ່ເຄື່ອນທີ່ໃຫ້ແກ່ ການ
ຜະລິດ, ຫມາຍຄວາມ ບັນດາຈໍານວນເງິນຈ່າຍ ອອກມາເພື່ອຄໍາແຮງ
ງານ, ຝຸ່ນ ປຸຍ, ແນວພັນ ງລໆ... " (ibid
s. ໒໒໕ - ໒໒໖).

ຄື : ສະພາວະ ຂອງກຳມະກອນ ກະສິກຳ ແມ່ນອນວ່າກ່ວາສະພາວະ
ຂອງກຳມະກອນ ອຸດສາຫະກຳ. ຂໍສະຫລຸບດັ່ງກ່າວນັ້ນ ແຕກຕ່າງກັບ
ທິດສະດີຂອງທ່ານ ນ. ໂອນ ເຫລືອທີ່ສຸດ, ທິດສະດີໜຶ່ງຊຶ່ງຖືວ່າ ການ
ຫວາງງານໃນລະດູໜາວເປັນ " ສາຍເຫດອັນພັນຖານ " ທີ່ເຮັດໃຫ້
ເກີດມີສະພາວະອັນນັບມື້ນັບຮາຍແຮງຢ່າງສາຫັດຂອງບັນດາຊົນຊັ້ນ ກຳ
ມະກອນ ກະສິກຳ " (? !). ຖ້າແມ່ນວ່າເວລາອອກແຮງງານໃນ
ການກະສິກຳຂອງປະເທດເຮົາເປັນ ໑໒ ເດືອນແລ້ວ, ຂະບວນ ວິວັດ
ແຫ່ງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລັດທີ່ທັນນິຍົມກໍຄົງກ່າວໄປຕາມຂະບວນວິວັດ
ເໝືອນກັນກັບປະຈຸບັນ, ຖ້າມີຄວາມແຕກຕ່າງກໍພຽງແຕ່ແຕກຕ່າງ ຢູ່
ບ່ອນວ່າ ສະພາວະຂອງກຳມະກອນ ກະສິກຳ ມີຄວາມຄືກັນກັບ ສະພາ
ວະຂອງກຳມະກອນ ອຸດສາຫະກຳບາງເລັກນ້ອຍເທົ່ານັ້ນເອງ) .

ດັ່ງນັ້ນແລ້ວໝາຍຄວາມວ່າ " ທິດສະດີ " ຂອງພວກທ່ານວ. ວ
ແລະ ນ. ໂອນ ບໍ່ໄດ້ນຳເອົາອັນໃດມາໃຫ້ຈັກດີເລີຍ, ນັບທັງກະໂຕບັນ
ຫາວ່າດ້ວຍການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລັດທີ່ທັນນິຍົມກະສິກຳເວົ້າລວມ. ສ່ວນ
ບັນດາຈຸດພິເສດຂອງປະເທດລັດເຊຍນັ້ນ " ທິດສະດີດັ່ງກ່າວບໍ່ໃຫ້ການ
ອະທິບາຍ ຫາກກົງກັນຂ້າມ, ມັນຍັງປິດບັງໄວ້. ປະກົດການ ຫວາງ
ງານໃນລະດູໜາວພາຍໃນຊາວກະສິກອນປະເທດເຮົາແມ່ນເນື່ອງ ມາ

໑) ພວກເຮົາເວົ້າວ່າ "ອາວຸດຄື" ກໍຍອນວ່າສະພາວະ ກຳມະກອນ
ກະສິກຳນັບມື້ນັບອັດຕະສັດແມ່ນເນື່ອງມາຈາກຫລາຍປັດໄຈອື່ນໆ, ຫາກ
ບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ຍອນບໍ່ມີວຽກງານຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ.

ຈາກການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງບໍ່ພຽງພໍຂອງລັດທິທຳນິຍົມ, ເວົ້າແນວ ນັ້ນ
ເໝາະກ່ວາເວົ້າວ່າຍອນລັດທິທຳນິຍົມເປັນຜູ້ກໍ່ຂຶ້ນ: ອີງຕາມຄຳ ແຮງ
ງານ, ພວກເຮົາໄດ້ປົ່ງແຈ້ງຢູ່ຂ້າງບົນ (ວັກ 777 ຂອງພາກນີ້
ເອງ). ວ່າໃນຈຳນວນແຂວງຕ່າງໆຂອງລັດເຊຍໃຫຍ່ນັ້ນ, ປະກົດການ
ຫວ່າງງານໃນລະດູໜາວທີ່ຂຽວຂາດກ່ວາໝູ່ໝົດເຄີຍເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນບັນ
ດາແຂວງຊຶ່ງລັດທິທຳນິຍົມຂະຫຍາຍຕົວໜ້ອຍທີ່ສຸດ ແລະ ລະບອບອອກ
ແຮງງານຮັບໃຊ້ຍັງມີທຳດີເລີດ. ບັນຫານັ້ນກໍເປັນຕາເວົ້າໃຈງ່າຍ ລະ
ບອບອອກແຮງງານຮັບໃຊ້ມັນມີການກົດໜ່ວງການເຊີດອຸສະມັດຖະພາບ
ຂອງງານໃຫ້ສູງຂຶ້ນ. ການຂະຫຍາຍອຸດສາຫະກຳ ແລະ ກະສິກຳ
ແລະ ຈາກນັ້ນ, ມັນກົດໜ່ວງຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການແຮງງານ; ໃນ
ເວລາດຽວກັນເມື່ອເວລາມີການຜູກມັດຊາວກະສິກອນໃສ່ດິນນາທີ່ໄດ້ຖືກ
ແບ່ງປັນຂອງເຂົາ, ລະບອບອອກແຮງງານຮັບໃຊ້ບໍ່ຮັບປະກັນ ໃຫ້ເຂົາ
ເຈົ້າຕ້ອງມີວຽກເຮັດງານທຳໃນລະດູໜາວ, ກໍຄືວ່າຈະສາມາດດຳລົງ
ຊີວິດດ້ວຍວິສາຫະກິດອັນພູກຈົນຂອງເຂົາເອງ.

...

ໂຮງງານຫັດຖະກຳທຶນນິຍົມ ແລະ
ແຮງງານທີ່ເຮັດຢູ່ເຮືອນໃຫ້ນາຍທຶນ

.....

77. ການແບ່ງງານຕາມຂົງເຂດ ແລະ ການແຍກອອກຈາກ
ກັນລະຫວ່າງກະສິກຳ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ.

ຄືດັ່ງພວກເຮົາໄດ້ເວົ້າຢູ່ເທິງນັ້ນ, ວ່ານັ້ນມີສາຍພົວພັນ ອັນສະ
ໜິດແໜ້ນລະຫວ່າງການແບ່ງງານໂດຍທົ່ວໄປ ແລະ ການແບ່ງ ງານ
ຕາມຂົງເຂດ (ໝາຍຄວາມວ່າບັນດາຂົງເຂດທີ່ແນ່ນອນ ທຳການຜະ
ລິດໂດຍສະເພາະຜະລິດພັນໜຶ່ງ, ບາງເທື່ອເຮັດໂດຍສະເພາະຜະລິດ
ຕະພັນຊະນິດໜຶ່ງ, ຊຶ່ງບໍ່ໝາຍໃນບາງເທື່ອພຽງແຕ່ເຮັດພາກສ່ວນ ໃດ
ພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງຜະລິດຕະພັນເທົ່ານັ້ນ). ທຳດີຂອງການຜະລິດແບບ
ຫັດຖະກຳ, ການຍືນຍົງຄົງຕົວຂອງໂຮງງານນອຍຫລາຍແຫ່ງ, ພາວະ
ການທີ່ກຳມະກອນຍັງຄົງຮັກສາສາຍພົວພັນກັບທຶນ, ພາວະການທີ່ນາຍ
ຊ່າງຫັດຖະກຳພຽງແຕ່ເຮັດໂດຍສະເພາະ ວິຊາຊີບໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນ, ປະ
ກົດການທັງ ໝົດ ທີ່ນັ້ນແນ່ນອນວ່າຕ້ອງເຮັດໃຫ້ຂົງເຂດອຸດສາຫະກຳ
ນັ້ນມີຈຳນວນໜຶ່ງຂອງໂຮງງານຫັດຖະກຳກາຍມາເປັນຂົງເຂດທີ່ ໂດດ
ດ່ຽວ; ຊຶ່ງໃນບາງເທື່ອພາວະການ ໂດດດ່ຽວດັ່ງກ່າວນີ້ຍັງເຮັດໃຫ້ ຂົງ

ຂອດເຫລົ່ານັ້ນແຍກຕົວອອກຈາກໂລກພາຍນອກ ໑) ຢ່າງສິ້ນເຊີງຊຶ່ງ
ພຽງແຕ່ບັນດາຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງທັງເປັນພໍ່ຄ້າຈຶ່ງໄດ້ມາແວ່ຢູ່ນັ້ນເທົ່ານັ້ນ.

ໃນຄໍາເວົ້າດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ ທ່ານ ຄາຣິເດເມນິບ, ກໍຕີລາຄາ ການ
ແບ່ງງານຕາມຂົງເຂດຢ່າງບໍ່ຖືກລະດັບກໍາວຄື: " ຈຸດ ພິເສດຂອງອາ
ນາເຂດທຸກວາງໃຫຍ່ຂອງຈັກກະພັດແມ່ນຢູ່ບ່ອນທີ່ມັນມີເງື່ອນໄຂ ທ່ານະ
ຊາດຕ່າງໆ ທີ່ຕ່າງກັນທີ່ສຸດ: ແຖບນີ້ມີປ່າໄມ້ ແລະ ປ່າສໍາລັບການລ່າ
ເນື້ອ, ແຖບນີ້ມີສັດລ້ຽງຫລາຍສໍາລັບການລ້ຽງສັດ, ແຖບທີ່ສໍາມັດ
ມີດິນດາກ ແລະ ບໍ່ເຫລັກຫລາຍ. ບັນດາລັກສະນະພິເສດ ທ່ານະຊາດ
ດັ່ງກ່າວຊື່ຂາດລັກສະນະຂອງອຸດສາຫະກຳ. ຖະໜົນຫົນທາງທີ່ຫ່າງໄກ
ແລະ ບໍ່ອໍານວຍຄວາມສະດວກເຮັດໃຫ້ການຂົນສົ່ງວັດຖຸອຸປະກອນ ກາຍ
ເປັນການປະຕິບັດໃຫ້ປະກົດເປັນຈິງບໍ່ໄດ້ຫລືສິ້ນເປືອງທີ່ສຸດ, ສະນັ້ນ,
ຍ້ອນວ່າສະພາບການຈຳເປັນ, ວິຊາຊີບຫັດຖະກຳຈຶ່ງຈຳຕ້ອງຕັ້ງຢູ່ບ່ອນ
ໃດທີ່ມີວັດຖຸດິບຫລາຍຢູ່ແລ້ວ ດວຍເຫດນັ້ນຈຸດພິເສດຂອງ ອຸດສາຫະກຳ
ໃນປະເທດເຮົາຄື: ຕະຫລອດແຕ່ລະເຂດທຸກວາງໃຫຍ່ທຳການ ຜະລິດ
ແຕ່ສິນຄ້າຊະນິດດຽວ ". (ຖະແຫລງຂ່າວກົດໝາຍ, ລ.ກ, ໜ. ໔໔໐).

ການແບ່ງງານຕາມຂົງເຂດກໍບໍ່ແມ່ນເປັນຈຸດພິເສດຂອງອຸດສາຫະ
ກຳໃນປະເທດເຮົາ, ຫາກເປັນຂອງໂຮງຫັດຖະກຳ (ທັງຢູ່ລັດເຊຍກໍ

໑) ສິນມຸດຄືວິຊາຊີບປຸງແຕ່ງໜັງກະຮອກຢູ່ເມືອງ ກາກໂກປິນ, ວິຊາຊີບຜະລິດບ່ວງ ຢູ່ເມືອງ ເຊມີໂອນິບ ເປັນຕົ້ນ.

ຄືຢູ່ປະເທດອື່ນໆ) . ບັນດາວິຊາຊີບຫັດຖະກຳນ້ອຍ ບໍ່ສ້າງຫລາຍ ຂົງ
 ເຂດ ທີ່ກວາງໃຫຍ່ເຖິງປານນັ້ນ, ໂຮງຊ່າງໄດ້ທັບມ້າງຄວາມ ໂດດ
 ດ່ຽວຂອງວິຊາຊີບດັ້ງກ່າວລຶງ ແລະ ສ້າງເງື່ອນໄຂທີ່ອຳນວຍຄວາມສະ
 ດວກໃຫ້ແກ່ການຍ້າຍບັນດາ ໂຮງງານນ້ອຍແລະບັນດາກອນກຳມະກອນທີ່
 ໜ້າແທນນມາຫາສະຖານທີ່ອື່ນໆ. ໂຮງງານຫັດຖະກຳບໍ່ໄຊ້ແມ່ນ ພຽງ
 ແຕ່ສ້າງເປັນແຕ່ລະຂົງເຂດທີ່ກວາງໃຫຍ່ຂຶ້ນເທົ່ານັ້ນ. ຫາກຍັງຜັນ ຂົງ
 ເຂດເຫລົ່ານັ້ນເປັນວິຊາສະເພາະອີກນຳ (ການແບ່ງງານຕາມ ສິນ
 ຄາ) . ການຍືນຍົງຄົງຕົວຂອງວັດຖຸດິບໃນຂົງເຂດໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນ ,
 ເດັດຂາດບໍ່ແມ່ນເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ຈຳເປັນສຳລັບໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ແຕ່
 ຊຳບໍ່ໜ້າຍັງບໍ່ແມ່ນ ເປັນກົດຂັບຄັບທີ່ມີຕໍ່ໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ເພາະ
 ວ່າປະຖົມປັດໄຈຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳແມ່ນບັນດາສາຍພົວພັນຄ້າຂາຍ
 ທີ່ກວາງພໍສົມຄວນແລ້ວ ອ) .

ຈຸດພິເສດຕ່າງໆ ຊຶ່ງພວກເຮົາໄດ້ກ່າວມານັ້ນຂອງໂຮງງານ ຫັດ
 ຖະກຳທີ່ມີການກ່ຽວພັນກັບສະພາບແວດລ້ອມອັນນີ້ແມ່ນ ໄລຍະຂະ ຫຍາຍ

ອ) ວັດຖຸດິບຂາເຂົ້າຕ່າງໆ (ໜ້າຍຄວາມວ່າທອງຖິ້ມອັນ ຂຶ້ນ
 ສິ່ງມາ) ໄດ້ຮັບການປຸງແຕ່ງດ້ວຍວິຊາຊີບຕຳແໜ່ນ, ບັນດາຮາກຖານ
 ປຸງແຕ່ງໜັງຢູ່ທີ່ ປາວໂລໂວ, ເກີແຊນ, ແບັກເນີ, ແລະຫລາຍວິຊາ
 ອື່ນ (ອ່ານ " ບົດຄົ້ນຄວາມຕ່າງໆ ", ໜ້າ. ໑໒໒-໑໒໔) . (ອ່ານ
 ປັນ ເລນິນ, ຄົບຊຸດ, ພາສາຫວຽດນາມ, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍໂປຼແກຼສ
 ມິສກູ, ໑໙໗໔., ເຫລັ້ມ ໒, ໜ້າ ໔໐໔ - ໔໐໖ .

ຕົວຫົນນິຍົມດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກຂີດໝາຍດ້ວຍຮູບການສະເພາະ ພິເສດອັນ
ໜຶ່ງຂອງການແຍກອອກຈາກກັນລະຫວ່າງກະສິກຳກັບອຸດສາຫະກຳ. ບັດ
ນີ້ຜູ້ທີ່ເຮັດ ວິຊາຊີບຫັດຖະກຳທີ່ເປັນຮູບນິທັດກ່ວາໝູ່ກໍບໍ່ແມ່ນຊາວນາອີກ,
ຫາກແມ່ນ " ຊາວກຳມະກອນຊ່ຽວຊານວິຊາ " ທີ່ບໍ່ເຮັດວິຊາຊີບ ກະ
ເສດ (ຢູ່ຂັ້ນນັ້ນ, ແມ່ນຊາວຄາ ແລະ ຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງໂຮງງານ).
ໃນກໍລະນີຕ່າງໆທີ່ເປັນສ່ວນໃຫຍ່ (ດັ່ງທີ່ພວກເຮົາກໍໄດ້ເຫັນຢູ່ ເທິງ
ນັ້ນ). ວິຊາອາຊີບຫັດຖະກຳຕ່າງໆຊຶ່ງຮັບການຈັດຕັ້ງຕາມແບບ ໂຮງ
ງານຫັດຖະກຳລວນແຕ່ມີໃຈກາງທີ່ໂຮກະສິກຳ : ຫລືວ່ານະຄອນຕ່າງໆ,
ຫລື (ຫລາຍກໍລະນີທີ່ສຸດ) ແມ່ນບັນດາບ້ານໜ້າພັນລະເນືອງທີ່ເກືອບ
ບໍ່ເຮັດກະສິກຳ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຈັດເຂົ້າເປັນປະເພດບັນດາທ້ອງຖິ່ນ ອຸດ
ສາຫະກຳການຄ້າ. ຢູ່ທັງ, ການແຍກອອກຈາກກັນລະຫວ່າງ ກະສິກຳ
ກັບ ອຸດສາຫະກຳແມ່ນມີສາຍເຫດທີ່ເລິກເຊິ່ງຂອງມັນ, ສາຍເຫດຕ່າງ
ຕ່າງກຳເນີດຈາກເຕັກນິກທັງນັ້ນຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ຈາກລະບອບ
ເສດຖະກິດຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳ. ພ້ອມທັງຈາກບັນດາ ເອກະລັກ
ແຫ່ງແບບດຳລົງຊີວິດ (ຫລືວັດທະນະທຳ) ຂອງໂຮງງານ ຫັດຖະ
ກຳ. ເຕັກນິກຜູກພັນຊາວກຳມະກອນເຂົ້າແໜ້ນກັບວິຊາສະເພາະ,
ແລະ ຈາກນັ້ນ, ດ້ານໜຶ່ງ, ເຮັດໃຫ້ຜູ້ນັ້ນບໍ່ມີຄວາມອາດສາມາດ ໃນ
ການເຮັດວິຊາຊີບກະເສດອີກ (ບໍ່ມີກຳລັງວັງຊາຢ່າງພຽງພໍ, ແລະ
ອື່ນໆ); ແລະ ດ້ານອື່ນໆ, ມັນຮຽກຮອງຊາວກຳມະກອນຕ້ອງ ດຳ
ເນີນວິຊາຊີບ ຂອງຕົນຢ່າງຍາວນານ ແລະ ບໍ່ຢຸດຢັ້ງ. ຈຸດພິເສດຂອງ
ລະບອບເສດຖະກິດຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳແມ່ນຢູ່ບ່ອນກຳມະກອນ ຢູ່ທີ່

ນັ້ນຖືກຜັນແຍກຢ່າງເລິກເຊິ່ງທີ່ສຸດອັນລືມກ່ວາກຳມະກອນໃນບັນດາວິຊາ
ຊີບຫັດຖະກຳນ້ອຍ, ເຊິ່ງໃນອາຊີບຫັດຖະກຳນ້ອຍ, ພວກເຮົາເຫັນວ່າ
ໄປຄຽງຄູ່ກັບກັບການ ຜັນແຍກໃນອຸດສາຫະກຳ, ແມ່ນການຜັນແຍກໃນ
ກະສິກຳ, ເພາະວ່າບັນດາຜູ້ຜະລິດນັ້ນສ່ວນຫລວງຫລາຍແມ່ນຖືກ ຜັນ
ເປັນພູກຈົນທັງສິ້ນ - ນັ້ນແມ່ນເງື່ອນໄຂ ແລະ ຜົນຮ້າຍຢ່ອນຫລັງຂອງ
ໂຮງງານ ຫັດຖະກຳ - ສະນັ້ນໂຮງງານ ຫັດຖະກຳຈຶ່ງບໍ່ຮັບເອົາ ກຳ
ມະກອນຂອງມັນໃນຊາວນາທີ່ອ່າວຮົ່ງມີສີສຸກແດ່. ຈຸດພິເສດກ່ຽວກັບວັດ
ທະນະທຳຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳຄື : ໑. ການຍືນຍົງຄົງຕົວນານປີທີ່
ສູດ (ບາງເທື່ອເປັນສະຕະວັດ) ຂອງວິຊາຊີບ ຫັດຖະກຳ , ແມ່ນ
ວິຊາຊີບທີ່ໄດ້ພົມເຄື່ອງໝາຍ ພິເສດໃສ່ປະຊາກອນ ; ໒. ລະດັບຊີ
ວິດການເປັນຢູ່ທີ່ສູງກ່ວາຂອງປະຊາກອນ ໑) ບັດນີ້ພວກຂ້າພະເຈົ້າຈະ
ກ່າວໂດຍລະອຽດກ່ວາກ່ຽວກັບຈຸດພິເສດທີ່ສອງນັ້ນ, ແຕ່ກ່ອນອັນ ໝົດ

໑) ໃນປື້ມ " ພິຈາລະນາໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບອຸດສາຫະກຳແບບຫັດ
ຖະກຳ " ທ່ານ ວ. ວ ໄດ້ຢືນຢັນຢ່າງເດັດຂາດວ່າ " ຢູ່ປະເທດເຮົາ
... ມີໜ້ອຍທີ່ສຸດທີ່ມີນາຍຊ່າງຫັດຖະກຳລະຖົມອາຊີບກະເສດ" (ໜ້າ
໓໖). ຢູ່ເທິງພູນ, ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ພິສູດວ່າ ກົງກັນຂ້າມມີຫລາຍບ່ອນທີ່
ສູດຄືແນວນັ້ນ, - ແລະ ບັນດາຮ່ອງຮອຍທີ່ມີວຽງ ຂອງການແບ່ງ ງານ
ຊຶ່ງພວກເຮົາເຫັນໃນປະເທດຊາດ ຂອງພວກເຮົາ, ແມ່ນຍ້ອນຄວາມບໍ່
ຜັນປ່ຽນແຫ່ງຂະໜາດຍິດຫິດເປັນກຳມະສິດຂອງຊາວນາສ້າງຂຶ້ນ, ຊຶ່ງ
ມັນຫລາຍລົມການສ້າງຂຶ້ນຈາກກຳລັງແຮງຂອງຄວາມກ່າວໜ້າ ===)

ພວກຂ້າພະເຈົ້າຕ້ອງຍົກຂັ້ນວ່າ ໂຮງງານຫັດຖະກຳບໍ່ພາໄປເຖິງ ບ່ອນ
 ແຍກອອກຈາກກັນຢ່າງສິ້ນເຊີງລະຫວ່າງອຸດສາຫະກຳ ກັບ ກະສິກຳ .
 ດ້ວຍເຕັກນິກ ຫັດຖະກຳ, ບັນດາໂຮງງານໃຫຍ່ບໍ່ອາດປະຖິ້ມ ບັນດາ
 ໂຮງງານນ້ອຍໄດ້, ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງແນ່ນໃນເມື່ອບັນດາຊ່າງຫັດ
 ຖະກຳນ້ອຍແກ່ຍາວວັນເຮັດວຽກອອກ ແລະ ຫລຸດລະດັບຄວາມ ຕ້ອງ
 ການຂອງເຂົາລົງຕໍ່າ : ໃນເງື່ອນໄຂຕ່າງໆ ເຊັ່ນດຽວກັນນັ້ນ, ດັ່ງທີ່
 ພວກເຮົາກໍ່ໄດ້ເຫັນ, ໂຮງງານຫັດຖະກຳຊັ້ນຢັງຂະຫຍາຍວິຊາຊີບ ຫັດ
 ຖະກຳນ້ອຍອີກ. ດັ່ງນັ້ນມັນເປັນທຳມະດາວ່າໃນສ່ວນໃຫຍ່ຂອງກໍ ລະມີ
 ຕ່າງໆ. ເຮົາກໍ່ເຫັນຢູ່ອອນແອມໃຈກາງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳໄຮກະສິກຳ
 ແຫ່ງໜຶ່ງ, ຍັງມີວົງລອມແຫ່ງບັນດາບ້ານກະສິກຳຊຶ່ງພົນລະເມືອງເຮັດ

===) ດານອຸດສາຫະກຳ ... " (໔໐). ທ່ານວ.ວ ບໍ່ເຫັນໄດ້ ວ່າ
 ບັນດາ " ບ່ອນຫນັບບັນດາຊ່າງຫັດຖະກຳ " ດັ່ງກ່າວມັນຕ່າງກັບ ບ່ອນ
 ອື່ນໆ ດ້ວຍການປະກອບສະເພາະຢ່າງໜຶ່ງຂອງເຕັກນິກ, ຂອງເສດຖະ
 ກິດ ແລະ ຂອງວັດທະນະທຳ, ວ່າບ່ອນເຫລົ່ານັ້ນສະແດງເຖິງ ໄລຍະ
 ໜຶ່ງແຫ່ງການຂະຫຍາຍຕົວ ໂດຍສະເພາະຂອງລັດທິທັນນິຍົມ. ສິ່ງສຳ
 ຄັນ, ຕັ້ງແນ່ນ " ບ້ານອຸດສາຫະກຳຕ່າງ ", ສ່ວນໃຫຍ່ລວມແຕ່ໄດ້ຮັບ
 " ພູດນາທີ່ໄດ້ແບ່ງໜ້ອຍສຸດ " (ໜ້າ ໓໓) - (ປີ ໑໘໖໑, ເມື່ອຊື່ວິດ
 ການເປັນຢູ່ທາງອຸດສາຫະກຳຂອງບ້ານເຫລົ່ານັ້ນໄດ້ຜ່ານໄປຫລາຍ ສິບ
 ແລະບາງເທື່ອຫລາຍຮ້ອຍປີນາແລ້ວ!) - ແລະເປັນທຳມະດາວ່າຖ້າບໍ່ມີຂໍ້
 ຜິດພາດດັ່ງກ່າວຂອງບັນດາເຈົ້າໜ້າທີ່, ກໍ່ບໍ່ໄດ້ມີລັດທິທັນນິຍົມ.

ທັງວິຊາຊີບຫັດຖະກຳຕື່ມອີກ. ດັ່ງນັ້ນໃນດ້ານນີ້ ເຮົາເຫັນລັກ ສະນະ
 ຜ່ານຂ້າມຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳເຜີຍອອກແຈ້ງລະຫວ່າງພັນຖານການ
 ຜະລິດຫັດຖະກຳນ້ອຍ ແລະ ໂຮງງານ. ຖ້າວ່າຢູ່ໃນພາກຕາເວັນ ຕົກ
 ນັ້ນເອງ. ສະໄໝ ໂຮງງານຫັດຖະກຳຂອງລັດທີ່ຫນ້າຍິນກໍ່ບໍ່ອາດ ເຮັດ
 ໃຫ້ກຳມະກອນອຸດສາຫະກຳແຍກຕົວອອກຈາກກະສິກຳໂດຍສິ້ນເຊີງ^{໑)},
 ສ່ວນຢູ່ລັດເຊຍ ເຊິ່ງເປັນບ່ອນທີ່ຍັງມີຫລາຍລະບອບທີ່ເລັ່ງໃສ່ ຜູກມັດ
 ຊາວນາໄວ້ກັບທິດນີ້ຊຶ່ງການແຍກອອກຈາກກັນນັ້ນ ບໍ່ອາດຈະບໍ່ຖືກຊັກຊາ
 ລົງ. ພວກຂ້າພະເຈົ້າຂໍຫວນຄືນວ່າ ຍ້ອນແນວນັ້ນເອງ ປະເພດຮູບ ທີ່
 ເຄີຍເຫັນກ່ວາຫມູ່ຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳທີ່ນິຍົມຢູ່ລັດເຊຍແມ່ນ ໃຈ
 ກາງ ໄຮກະສິກຳແຫ່ງໜຶ່ງ, ມັນດູດດຶງປະຊາຊົນຢູ່ບັນດາບ້ານໃກ້ຄຽງ-
 ປະຊາຊົນຢູ່ບັນດາບ້ານເຫລົ່ານີ້ແມ່ນ ປະຊາຊົນເຄິ່ງກະສິກຳ. ເຄິ່ງ
 ອຸດສາຫະກຳ, - ແລະ ຄອບງຳບ້ານເຫລົ່ານັ້ນ.

ຄວາມເປັນຈິງພິເສດຊຶ່ງເປັນໜ້າເອົາໃຈໃສ່ກ່າວຄື : ພົນລະ
 ເມືອງໃນບັນດາໃຈກາງ ໄຮກະສິກຳເຫລົ່ານັ້ນມີລະດັບ ວັດທະນະທຳ ທີ່
 ສູງກ່ວາ. ອັດຕາສ່ວນຄືນກິກໜັງສືນ້ອຍກ່ວາ, ລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່
 ແລະ ຄວາມຕ້ອງການສູງກ່ວາ, ມີຄວາມຕ້ອງການຢາກຈຳແນກ ກັນ
 ຢ່າງຈະແຈ້ງກັບພວກ " ບ້ານນອກ " " ໄຮການສຶກສາ " ທີ່ ໜ້າ
 ແໜ້ນ, - ນັ້ນມັນມັກແມ່ນຈຸດພິເສດຕ່າງໆຂອງພົນລະເມືອງຢູ່ທີ່ ໃຈ

໑) Das Kapital

ກາງແນວນັ້ນ ໑*) ຄວາມຈິງນັ້ນກໍມີຄວາມໝາຍໜຶ່ງທີ່ໃຫຍ່ຫລວງ, ມັນຢືນຢັນຢ່າງຈະແຈ້ງເຖິງບົດບາດປະຫວັດສາດທຸກໆໜ້າຂອງ ລັດທິ ທຳນິຍົມ ແລະ ຍິ່ງກວ່ານັ້ນອີກ, ຂອງລັດທິທຳນິຍົມແບບ "ປະຊາຊົນ" ໂດຍລວມໆ ຊຶ່ງລວມທັງອາຍບ່າວປະຊາລາດທີ່ມີຄວາມຕັ້ງຕໍ່ບໍລິສຸດກ່ວາ ໜູ່ນັ້ນເອງກໍບໍ່ຫານປະກາດວ່າລັດທິທຳນິຍົມ "ທຽມ", ເພາະວ່າ ບັນ ດາໃຈກາງເກືອບທັງໝົດນັ້ນເຄີຍໄດ້ຈັດລຽງໃສ່ອຸດສາຫະກຳ" ຫັດຖະ ກຳ " ! ລັກສະນະຜ່ານຂ້າມຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳກໍເຜີຍອອກທັງຢູ່

໑*) ຄວາມສຳຄັນຂອງສັດຈະຫຳນີ້ ຈຳໃຫ້ພວກເຮົາຕ້ອງ ເພີ່ມ ເຕີມເອກະສານຕ່າງໆໃນພາກ ---, ບ້ານບຸຕວກລິນິບກາ (ເມືອງ ໂບບຣົບ, ແຂວງໂອໂຮແນເຍີ) ແມ່ນໜຶ່ງໃນບັນດາໃຈກາງ ອຸດສາ ຫະກຳຟອກໜຶ່ງ. ບ້ານນັ້ນມີ ໓.໖໑໘ ຄອບຄົວ, ໃນຈຳນວນດັ່ງກ່າວ ມີ ໒.໓໘໓ ຄອບຄົວບໍ່ເຮັດວິຊາຊີບກະເສດ, ແລະ ມີພົນລະເມືອງ ໒໑.໐໐໐ ກ່ວາຄົນ. ບັນດາຄອບຄົວທີ່ມີຄົນຮູ້ໜັງສືແມ່ນ ໕໓%; ປຽບ ກັບຄອບຄົວທຸກໆສີ່ໃນເມືອງແມ່ນ ໓໘% (ສະຖິຕິຂອງບັນດາສະພາ ຫ້ອງຖິ່ນກ່ຽວກັບເມືອງ ໂບບຣົບ). ບ້ານໂປກຣົບກາຍອາ ແລະ ບ້ານ ບາລາໂກໂວ (ແຂວງຊາມາຣາ) ແຕ່ລະບ່ອນນັ້ນມີ ປະຊາຊົນ ໑໕.໐໐໐ ຄົນ, ຊຶ່ງສ່ວນຫລາຍແມ່ນມາແຕ່ບ່ອນອື່ນ. ຈຳນວນຊາວນາ ໔໘.໐໔໐ ທີ່ບັນທຶກແມ່ນ ໕໐% ແລະ ໔໒%. ອັດຕາສ່ວນຄົນຮູ້ໜັງສືສູງກ່ວາລະ ດັບປານກາງ. ສະຖິຕິໄດ້ກຳນົດຊັດເຈນວ່າບັນດາຫ້ອງຖິ່ນອຸດສາຫະກຳ ໂດຍເວົ້າທົ່ວໄປ ລວມແຕ່ຕ່າງກັບຫ້ອງຖິ່ນອື່ນໆ ຢູ່ບ່ອນວ່າອັດ ===)

===) ຕາສ່ວນ ຄົນຮູ້ໜັງສືສູງ ແລະ " ຄອບຄົວທີ່ບໍ່ມີໄຮ່ນາ ແມ່ນມີ
 ຫລາຍທີ່ສຸດ " (ເອກະສານສະຖິຕິຂອງບັນດາສະພາທອງຖິ່ນກຸ່ມຮູ້ວກັບ
 ເມືອງ ໂນໂວອູແປນເກີ ແລະ ນີໂກລາຍແອັບ). - ຢາກຮູ້ລະດັບ
 ວັດທະນະທຳທີ່ສູງກ່ວາຂອງ " ຊ່າງຫັດຖະກຳ ". ຈຶ່ງເບິ່ງ ກິດຈະ
 ການຄົ້ນຄວ້າຂອງຄະນະກຳມະການສືບສວນກຸ່ມຮູ້ວກັບອຸດສາຫະກຳ ແບບ
 ຫັດຖະກຳຕົ້ນ, ເຫລັ້ມ $\overline{\overline{\overline{\quad}}}$, ໜ້າ ໔໒; $\overline{\overline{\overline{\quad}}}$, ໜ້າ
 ໙໑໔, ສະມຽກນິບ, ປັນດງກ່າວ ໜ້າ ໔໙; ກຣໂກຣແອັບ, ປັນດງ
 ກ່າວໜ້າ ໑໐໖ ແລະ ຕໍ່, ອານແນບສະກີ, ປັນດງກ່າວ, ໜ້າ໖໑:
 " ເອກະສານກຸ່ມຮູ້ວກັບແຂວງນີເຢນິນິບ ໂກຣິດ, ເຫລັ້ມ $\overline{\overline{\quad}}$, ໜ້າ ໒໒໖-
 ໒໖໙, ລາຍງານແລະສືບສວນ", ເຫລັ້ມ໒, ໜ້າ໒໔໖; ເຫລັ້ມ໑, ໜ້າ
 ໑໔໑; ຕໍ່ຈາກນັ້ນ, ອ່ານ " ບັນດາວິຊາຊີບສຳຮອງຢູ່ແຂວງຊາດີເນຍ, ເຫລັ້ມ
 $\overline{\overline{\overline{\quad}}}$, ໜ້າ໑໐໙, ໃນນັ້ນ ທ່ານ ຄາຣິໂດເນນິບເປັນຜູ້ແຕ່ງນັ້ນໄດ້ ເລົ່າ
 ຄົນດວຍຄຳວັນນະຄະດີທີ່ມີຊົດຊວຍຂອງການເລົ່າເລື່ອງຂອງທ່ານກັບຜູ້
 ຂັບລົດມາຂອງທ່ານແມ່ນຊ່າງຕຳແຜ່ນ ໄຫມ. ຊ່າງຕຳແຜ່ນຄົນນັ້ນຕຳໜິຊີ
 ວິດການເປັນຢູ່ທີ່ " ມິດຕຳ " ຂອງຊາວນາຢ່າງດູເດີອດແລະບໍ່ໄວໜ້າ, ລະ
 ດັບຄວາມຕ້ອງການຕຳແລະພາວະການຂາດວັດທະນະທຳຂອງ ຊາວນາ
 ທຸລາ... ແລະສະຫລຸບດວຍຄຳຈົ່ມວ່ານີ້: " ອະນິຈາ, ໄຫວພະເຈົ້າ ,
 ເມື່ອຄິດເຖິງຄວາມທຸກຍາກລຳບາກຕ່າງໆຊຶ່ງຊາວກະສິກຳຕ້ອງຍອນຫິນ
 ທຸກເພື່ອມີຊົດຢູ່ນັ້ນຈຶ່ງແມ່ນກະດິຽມຄິງ! " ຕັ້ງແຕ່ດົນນານຄົນທັງຫລາຍກໍ
 ໄດ້ເຫັນວ່າຊາວນາລັດເຊຍຕົກທຸກທາງດ້ານຄວາມຮັບຮູ້ກຸ່ມຮູ້ວກັບ ຄວາມ
 ທຸກຍາກຂອງຕົນ, ສ່ວນກຳມະກອນຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳທຶນນີ້ ==)

ບ່ອນນີ້ອີກ, ເພາະວ່າມັນຫາກໍເລີ່ມຕົ້ນປ່ຽນແປງແນວຄິດຂອງ ຍິນລະ
ເມືອງເທົ່ານັ້ນ, ແລະ ກະໂຕອຸດສາຫະກຳຈັກໃຫຍ່ນັ້ນເອງຈຶ່ງເປັນສິ່ງ
ທີ່ສຳເລັດການປ່ຽນແປງດັ່ງກ່າວ.

ວ.ອ.ເລນິນ, ຄົບຊຸດ. ເປັນ ພາສາ
ຫວຽດນາມ, ສຳນັກພິມຈຳຫນ່າຍ ໂປຼ
ແກຼສ, ມິສກູ, ວຽກຜ່, ເຫລັ້ມ ວີ ,
ຫນາ ໒໑-໒໖, ວີ໐໗ - ວີ໑໐; ວີ໑໐
- ວີ໑໒ - ວີ໑໓ - ໔໐໐; ໔໑໑ -
໔໔໓ .

===) ຍິນ (ນີ້ແມ່ນບໍ່ທັນເວົ້າເຖິງໂຮງງານອຸດສາຫະກຳ) ພວກ
ເຮົາຈຳເປັນຕ້ອງຮັບຮູ້ວ່າ ທາງດ້ານນັ້ນ, ເຂົາເປັນຜູ້ຮຽນມີພິສິນຄວນ.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Handwritten text in the upper middle section, appearing as bleed-through from the reverse side of the paper.

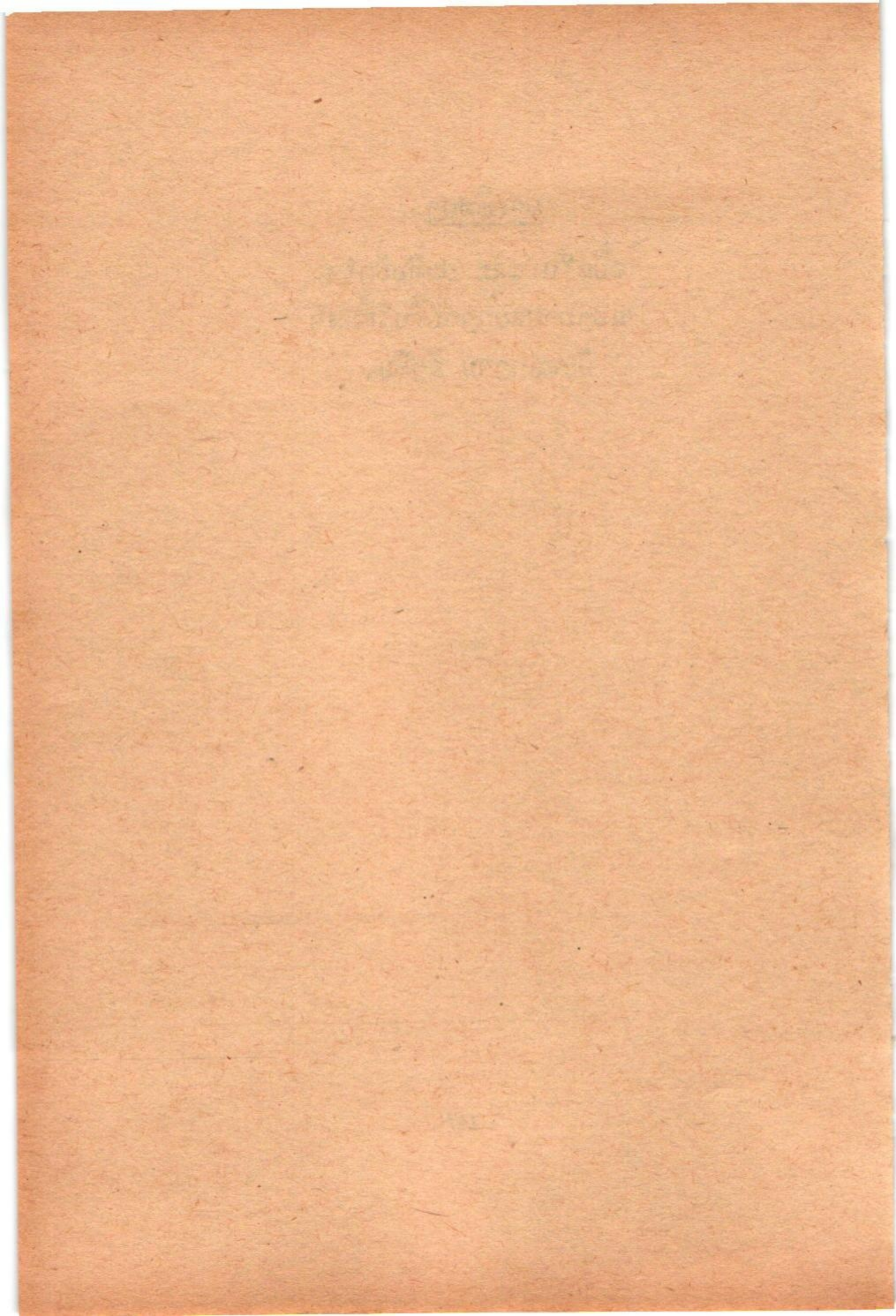
Faint, illegible text at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side.

ພາກທີສອງ

ເນື້ອໃນ ແລະ ປະຖົມປັດໄຈ
ຂອງການແບ່ງງານຄົນໃໝ່ສຳ
ລັບແຮງງານ ສັງຄົມ.

ຫ້າມຈຳໜ່າຍ

ຄັດຈາກ ນິພົນ

ລະບົບແນວຄິດເຢຍລະມັນ

.....

ການແບ່ງງານໃຫ້ແກ່ແຮງງານຢູ່ພາຍໃນຊາດໜຶ່ງກ່ອນອື່ນ ໝົດ
 ແມ່ນກໍ່ໄດ້ເກີດການແຍກອອກຈາກກັນລະຫວ່າງແຮງງານ ອຸດສາຫະກຳ
 ແລະ ການຄ້າກັບແຮງງານ ກະສິກຳ, ແລະ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງກໍ່ການ ແຍກ
 ອອກຈາກກັນຂຶ້ນລະຫວ່າງຕົວເມືອງກັບຊົນນະບົດ ແລະ ການປໍລະ ປັກ
 ກັນລະຫວ່າງຜົນປະໂຫຍດຂອງ ຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ. ການຂະ
 ຫຍາຍຕົວຕໍ່ມາຂອງການແບ່ງງານໃຫ້ແກ່ແຮງງານພາຍໃນການ ແຍກ
 ອອກຈາກກັນລະຫວ່າງແຮງງານການຄ້າກັບແຮງງານ ອຸດສາຫະກຳ .
 ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຍ້ອນການແບ່ງງານໄດ້ແກ່ແຮງງານຢູ່ພາຍໃນ ຂະແໜງ
 ການຕ່າງໆທີ່ຕ່າງກັນເຫລົ່ານັ້ນ ການແບ່ງງານອັນລະອຽດຕ່າງໆທີ່ຕ່າງ
 ກັນລະຫວ່າງບັນດາບຸກຄົນທີ່ຮ່ວມມືນຳກັນໃນການອອກແຮງງານ ຊະນິດ
 ໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນທີ່ຂະຫຍາຍຕົວ. ທີ່ຕັ້ງຂອງການແບ່ງງານອັນລະ ອຽດ
 ຕ່າງໆທີ່ຕ່າງກັນເຫລົ່ານັ້ນທີ່ມີຕໍ່ກັນ ແລະ ກັນໄດ້ກຳໜົດດ້ວຍ. ບັນດາ
 ແບບວິທີສາຫະກິດແຮງງານກະສິກຳ, ແຮງງານອຸດສາຫະກຳ ແລະ
 ແຮງງານການຄ້າ (ລະບອບເຈົ້າໂຄດ, ລະບອບຂາທາດ, ຊັ້ນວັນ
 ນະ, ຊົນຊັ້ນ). ເນື້ອການພົວພັນຂະຫຍາຍຕົວກ່ວານັ້ນອີກ, ບັນດາສາຍ

ພົວພັນເຊັ່ນດຽວກັນນັ້ນກໍປະກົດຕົວຂຶ້ນທັງໃນສາຍກໍຽວພັນ ໄປນາ ລະ
ຫວ່າງຊາດຕ່າງໆທີ່ຕ່າງກັນ.

ບັນດາ ໄລຍະຂະຫຍາຍຕົວທີ່ຕ່າງກັນຂອງການແບ່ງງານໃຫ້ ແກ່
ແຮງງານກໍພ້ອມດຽວກັນເປັນຮູບການທີ່ຕ່າງກັນຂອງກຳມະສິດ. ເວົ້າ
ຕາມວິທີອັນຄືແຕ່ລະໄລຍະໃຫ້ມີຂອງການແບ່ງງານໃຫ້ແກ່ແຮງງານກໍກຳ
ໜົດບັນດາການພົວພັນລະຫວ່າງບຸກຄົນນຳກັນ, ໂດຍອີງໃສ່ການພົວພັນ
ຂອງເຂົ້າກັບພາຫະນະແຫ່ງການອອກແຮງງານ, ເຄື່ອງມືສຳລັບ ການ
ອອກແຮງງານ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຂອງງານ.

ກ.ນາກ ແລະ ຟ. ອັງແກນ, ໂຮມບິດ
ເລືອກເຟັ້ນ ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ ຊື
ເທິດ, ຮຳໂນຍ, ໑໙໘໐, ເຫລັ້ມ ໑
ໜ້າ ໒໗໐

ຄັດຈາກ ນິພົນ

ທິນ

ພາກ $\frac{x}{x}$

ການແບ່ງງານ ແລະ ໂຮງງານຫັດຖະກຳ

.....

ການຮ່ວມນີ້ປະເທດດັ່ງກ່າວຊຶ່ງພົບການແມ່ນການແບ່ງງານ, ໃນ
ໂຮງງານຫັດຖະກຳຖືຮູບການຮູບນິທັດຂອງມັນ ແລະ ຢຶດທຳດີໃນ ສະ
ໄໝສົມບູນ ຊຶ່ງເອີ້ນວ່າສະໄໝແຫ່ງໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ສະໄໝ ນີ້
ແກ່ຍາວລະຫວ່າງເຄິ່ງສະຕະວັດ $\frac{x}{x}$ ຈົນມາເຖິງສ່ວນທີ່ສາມ ອັນ
ສຸດທ້າຍຂອງສະຕະວັດ $\frac{x}{x}$.

ໂຮງງານຫັດຖະກຳມີສອງບໍ່ເກີດ.

ພຽງແຕ່ໂຮງງານແຫ່ງດຽວເທົ່ານັ້ນກໍສາມາດເຕົ້າໂຮມໄດ້ ພາຍ
ໃຕ້ການບັນຊາຂອງນາຍທົນຄົນດຽວກັນ, ບັນດາຊ່າງຫັດຖະກຳທີ່ສັງກັດ
ຫລາຍວິຊາຊີບທີ່ຕ່າງກັນ, ແລະ ຜະລິດຕະພັນໜຶ່ງຊຶ່ງຢາກສຳເລັດຮູບ
ຢ່າງຄັກແນ່ນັ້ນກໍຕ້ອງຜ່ານມືບັນດານາຍຊ່າງທັງໝົດນັ້ນ. ລິດນັ້ນ ຄັນໜຶ່ງ
ແມ່ນຜະລິດຕະພັນແບບລວມໜຶ່ງຂອງການອອກແຮງງານຂອງຈຳນວນ
ສ່ວນໃຫຍ່ໃນບັນດາຊ່າງຫັດຖະກຳທີ່ເປັນເອກະລາດນຳກັນ, ສົມມຸດຄື

ຊ່າງເຮັດລົດ, ຊ່າງເຮັດອານ, ຊ່າງຫຍິບ, ຊ່າງຕິເຫລັກ, ຊ່າງເຮັດ
ສາຍຮັດ, ຊ່າງກິ່ງ, ຊ່າງເຮັດຍອຍ, ຊ່າງເຂົ້າແກ້ວ, ຊ່າງຫາສີ, ຊ່າງຜັດແວກນີ້, ຊ່າງຟອກຄຳ, ແລະອື່ນໆ. ໂຮງງານຫັດຖະກຳເຮັດ
ລົດມາເຕົ້າ ໂຮມບັນດາຊ່າງທັງໝົດເຫລົ່ານັ້ນເຂົ້າໃນໂຮງງານ ຫລັງ
ໜຶ່ງ, ໃນນັ້ນເຂົາຮ່ວມເຮັດວຽກນຳກັນພ້ອມໃນເວລາດຽວ ແລະ ສິ່ງ
ຕໍ່ມືກັນ. ທີ່ຈິງເຂົາບໍ່ສາມາດຟອກຄຳໃຫ້ລົດມາຄັນໜຶ່ງໄດ້ ຖ້າວ່າ ລົດ
ມາດັ່ງກ່າວ ເຂົາເຮັດຍັງບໍ່ທັນສຳເລັດລົງ; ແຕ່ຖ້າເຂົາເຮັດ ລົດມາ
ຫລາຍຄັນພ້ອມເວລາດຽວກັນ, ແມ່ນລົດມາຈຳນວນນີ້ບໍ່ວ່າຍາມໃດກໍສະ
ໜອງວຽກໃຫ້ຊ່າງຟອກ, ສ່ວນລົດອື່ນໆ ນັ້ນກໍຜ່ານຂະບວນວິວັດປະດິດ
ແຫ່ງອື່ນອັນ. ມາເຖິງຕອນນີ້, ພວກເຮົາຫາກພຽງແຕ່ເວົ້າເຖິງ ການ
ຮ່ວມມືໂດຍງ່າຍດາຍຊຶ່ງແມ່ນການຮ່ວມມືທີ່ເຄີຍມີບັນດາພາຫະນະ ຂອງ
ມັນກ່ຽວກັບຄືນ ແລະ ວັດຖຸເຫຼົ່ານັ້ນ. ແຕ່ຫລັງຈາກນັ້ນເອງ, ໃນການ
ຮ່ວມມືດັ່ງກ່າວ ເລີຍເກີດມີການປ່ຽນແປງທາງທາດແທຂຶ້ນ. ນາຍຊ່າງ
ຈັກ, ຊ່າງສາຍຮັດ, ຊ່າງຕິເຫລັກ ແລະ ອື່ນໆ ພຽງແຕ່ປະດິດ ແຫ່ງ
ລົດມາໄດ້ເຫຼົ່ານັ້ນ, ສະນັ້ນມັນກໍຄ່ອຍໆເສຍຄວາມຊົນເຄີຍເຮັດວິຊາຊີບ
ຂອງຕົນໃນຂອບເຂດວິຊາຊີບທັງໝົດນັ້ນ, ແລະ ກໍຄ່ອຍໆເສຍທັງ ກຳ
ລັງຄວາມສາມາດເຮັດວິຊາຊີບດັ່ງກ່າວໃນຂອບເຂດທັງໝົດ. ດ້ານອື່ນ,
ຄວາມເກັ່ງກ້າອັນຄ່ອງແຄ້ວຂອງເຂົາຊຶ່ງດຽວນີ້ພຽງແຕ່ໃຊ້ວຽນໄປ ມາ
ເຂົ້າວຽກໜຶ່ງທີ່ເປັນພາກສ່ວນຂອງຕົນ ເຫຼົ່ານັ້ນ, ສະນັ້ນຈຶ່ງມີຮູບການ
ໜຶ່ງທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດກັບຂອບເຂດເຄື່ອນໄຫວທີ່ຈຳກັດດັ່ງກ່າວ. ທຳ
ອິດ, ໂຮງງານຫັດຖະກຳຜະລິດລົດມາປະກົດຕົວຂຶ້ນເປັນການສົມທົບລະ

ຫວ່າງວິຊາຊີບຕ່າງໆ ທີ່ເປັນເອກະລາດ. ໂຮງງານຫັດຖະກຳດັ່ງກ່າວ
 ຄ່ອຍໆກາຍເປັນການແບ່ງປັນການຜະລິດລົດມ້າມາເປັນບັນດາຂະບວນວິ
 ວັດພິເສດ ຊຶ່ງແກ່ລະຂະບວນວິວັດດັ່ງກ່າວນີ້ພັດປະກອບເຂົ້າເປັນ ວຽກ
 ງານວິຊາສະເພາະໜຶ່ງຂອງຄົນງານຜູ້ໜຶ່ງ, ແລະຂະບວນວິວັດທັງໝົດ
 ເຫລົ່ານັ້ນແມ່ນບັນດາຜູ້ອອກແຮງງານພາກສ່ວນນັ້ນຮ່ວມແຮງກັນດຳເນີນ
 ງານ. ຕັ້ງແມ່ນຍ້ອນແນວນັ້ນເອງ ບັນດາໂຮງງານຫັດຖະກຳຕ່ຳ ແຜ່ນ
 ຜາຂົນສົດ ແລະ ໂຮງງານຫັດຖະກຳອື່ນເປັນຈຳນວນສ່ວນໃຫຍ່ນັ້ນລວມ
 ແກ່ກຳເນີດເກີດຂຶ້ນຈາກການປະສານສົມທົບ ບັນດາວິຊາຊີບຫັດຖະກຳທີ່
 ຕ່າງກັນເຂົ້າ, ໂດຍພາຍໃຕ້ຄຳສັ່ງຂອງນາຍທຳນຽມຄົນດຽວກັນ ອ). .

ອ) ຕົວຢ່າງໜຶ່ງທີ່ໃຫ້ມອ່ຽມຄື: ໂຮງງານໃຫ້ມູ່ທີ່ເລອົງແລະຢູ່
 ທ່າມເມີ" ມີລັກສະນະເຊັ່ນໂຄດຢ່າງເຕັມສ່ວນ; ໂຮງງານດັ່ງກ່າວໃຊ້
 ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍຫລາຍຄົນ ແຕ່ບໍ່ເຮັດໃຫ້ເຂົາເສຍກຳລັງ ວັງ
 ຊາ, ກໍບໍ່ເຮັດໃຫ້ເຂົາເສື່ອມຖອຍໄປ; ໂຮງງານດັ່ງກ່າວແຖມປະ ໃຫ້
 ເຂົາຢູ່ໃນບັນດາຫວ່າງພູ, ຊຶ່ງຫົວຫັດສ່ວຍສິດງົດງາມຄືເດີຣິມ, ວາເຣີ
 ອິແດເຣີ, ໂວເກີລຸຍເຢີ, ທັງນີ້ກໍເພື່ອໃຫ້ເຂົາລຽງມອນ ແລະ ສາວ
 ໄໝ; ບໍ່ມີຍາມໃດທີ່ໂຮງງານນັ້ນຈະດຳເນີນວິສາຫະກິດເຊັ່ນດຽວ ກັນ
 ກັບໂຮງງານທີ່ແກ່ຈົງເລີຍ. ການທີ່ຫລັກການແບ່ງງານດັ່ງກ່າວໄດ້ ຮັບ
 ການປະຕິບັດຢ່າງຖືກຕ້ອງຄືແນວນັ້ນ ກໍຍ້ອນໃນໂຮງງານດັ່ງກ່າວ, ຫລັກ
 ການນັ້ນມີລັກສະນະສະເພາະອ່າງໜຶ່ງ. ເຖິງວ່າມີບັນດາຜູ້ສາວໄໝ,
 ບັນດາຊ່າງປັ້ນໄໝ, ບັນດາຊ່າງຍ້ອນ, ບັນດາຊ່າງເອື້ອຍໄໝ, ==)

ແຕ່ໂຮງງານຫັດຖະກຳກໍສາມາດກຳເນີດຂຶ້ນຢ່າງກົງກັນຂ້າມໂດຍ
ສິ້ນເຊີງ. ກຳມະກອນຈຳນວນສ່ວນໃຫຍ່ຮ່ວມກັນເຮັດວຽກງານ ຊະນິດ
ດຽວກັນເຊັ່ນຜະລິດເຈ້ຍ, ຫໍ່ຕົວໜັງສືພິມ, ຜະລິດເຂັ້ມຫຍິບ, ແລະ
ອື່ນໆ ອາດຖືກນາຍທົນຜູ້ດຽວກັນໃຊ້ພອມໆດຽວໃນໂຮງງານດຽວກັນ.
ນັ້ນແມ່ນການຮ່ວມມື ພາຍໃຕ້ຮູບການອື່ນໆ າຍດາຍກວ່າໝູ່. ກຳມະກອນ
ແຕ່ລະຄົນນັ້ນ (ຫລືຮ່ວມກັນກັບເພື່ອນນາຍຊ່າງຜູ້ໜຶ່ງ ຫລືສອງຄົນ) ຜະ
ລິດສິນຄ້າອຸດໜຶ່ງອອກດ້ວຍວິທີດຳເນີນບັນດາຂະບວນວິວັດທີ່ ຈຳເປັນ
ຢ່າງຕິດຕໍ່ໜຶ່ງເນື່ອງກັນ ແລະ ເຮັດຕາມວິທີເກົ່ານັ້ນອີກ. ແຕ່ຫລັງຈາກ

===) ແລະບັນດາຊ່າງຕ່ຳແຜ່ນ; ແຕ່ເຂົາກໍບໍ່ຖືກເຕົ້າໂຮມເຂົ້າໃນໂຮງ
ງານດຽວກັນ, ບໍ່ຂຶ້ນຕໍ່ເຈົ້າຂອງຄົນດຽວກັນ; ທັງໝົດນັ້ນຕ່າງກໍເປັນ ບັນ
ດາຊ່າງເອກະລາດ". (ອາ. ເບີລັງກີ:

ໂດຍແມ່ນ ອາ. ເບີແລເຍີເປັນຜູ້ຄົນຫາ, ປາຣີ, ວຽງຊຽງ
- ວຽງຊຽງ, ໜ້າກຽດແລະກຽດ). ຕັ້ງແຕ່ເວລາເບີລັງກີຂຽນສິ່ງດັ່ງກ່າວອອກ
ບັນດາກຳມະກອນເອກະລາດ, ໄດ້ຮັບການເຕົ້າໂຮມບໍ່ຫລາຍກໍ ໜ້ອຍ
ເຂົ້າໃນບັນດາໂຮງງານ.

ສະບັບເປັນພາສາ ເຢລະມັນ, ທີ່ພິມຈຳໜ່າຍເປັນຄັ້ງທີສີ່: ແລະ
ຕັ້ງແຕ່ເວລາ ມາກ ຂຽນອອກເປັນສິ່ງທີ່ພວກເຮົາຫາກໍອ່ານນັ້ນ, ຈັກຕຳ
ແຜ່ນໄດ້ຮັບການໝູນໃຊ້ໃນບັນດາໂຮງງານແລະກໍໄດ້ແຜ່ນທີ່ບັນດາກຳ
ຫຼຸກດ້ວຍມືຢ່າງໄວວາ. ອຸດສາຫະກຳໄໝຂອງ ເກີແຮນແຟນເດີ ກໍມີ
ພາວະການຫາຍໆຄືກັນນັ້ນ. (ຟ. ອັງແກນ).

ນັ້ນເອງ, ສະພາບແວດລ້ອມຕ່າງໆ ຫາງນອກໄດ້ເຮັດໃຫ້ເຂົາຕ້ອງໃຊ້
ວິທີອື່ນ, ການເຕົ້າໂຮມກຳມະກອນເຂົ້າໃນໂຮງງານດຽວກັນແລະການ
ເຮັດວຽກກຳກັນພ້ອມໆດຽວກັນຂອງເຂົາ. ປະລິມານສິນຄ້າທີ່ໃຫຍ່ກວ່າ
ນັ້ນຈຳນວນໜຶ່ງ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ຕ້ອງໄດ້ມອບໃນໄລຍະເວລາໜຶ່ງ ທີ່
ແນ່ນອນ. ແຮງງານໃນຄາວນັ້ນຖືກແບ່ງອອກ. ແທນທີ່ຄວນບັງຄັບ ໃຫ້
ກຳມະກອນຜູ້ໜຶ່ງຕ້ອງເຮັດຫລາຍວຽກງານ, ວຽກນີ້ຈະເຮັດກ່ອນວຽກ
ນັ້ນຈະເຮັດຫລັງ, ແຕ່ເຂົາແຍກວຽກງານເຫລົ່ານັ້ນອອກ, ເຂົາເຮັດໃຫ້
ວຽກງານເຫລົ່ານັ້ນຖືກໂດດດ່ຽວຕໍ່ຈາກນັ້ນເຂົາມອບໝາຍແຕ່ລະ ວຽກ
ງານໃຫ້ກຳມະກອນແຕ່ລະຄົນເຮັດໂດຍສະເພາະ, ແລະ ວຽກງານທັງ
ໝົດເຫລົ່ານັ້ນຊຶ່ງບັນດາຜູ້ອອກແຮງງານຮ່ວມມືປະຕິບັດພ້ອມກັນ ແລະຢູ່
ໃກ້ຄຽງກັນ. ການແບ່ງປັນດັ່ງກ່າວ, ຫ້າອິດ, ພຽງແຕ່ໄດ້ດຳເນີນໄປ
ໂດຍບັງເອີນເທົ່ານັ້ນ, ຕໍ່ມານັ້ນກໍໄດ້ໝູນໃຊ້ຄືນໃໝ່ຫລາຍເທື່ອ, ຊຶ່ງ
ສະແດງອອກວ່າມີປະໂຫຍດພິເສດ ແລະ ຄ່ອຍໆຜັນແປ ອ) ເປັນການ
ແບ່ງງານໜຶ່ງທີ່ມີລະບົບ. ຈາກກ່ອນເປັນຜະລິດຕະພັນເອກະຊົນ ຂອງ
ກຳມະກອນຜູ້ໜຶ່ງທີ່ເປັນເອກະລາດໃນການເຮັດວຽກໂດຍບໍ່ຈັກວ່າເທົ່າ
ໃດ, ສິນຄ້າກາຍເປັນຜະລິດຕະພັນສັງຄົມຂອງກອນໜຶ່ງທີ່ປະສານ ສົມ
ທົບກຳມະກອນຫລາຍຄົນ ຊຶ່ງແຕ່ລະຄົນມີແຕ່ເຮັດວຽກງານພາກ ສ່ວນ
ດຽວຢູ່ເລື້ອຍໆໄປ. ກໍແມ່ນວຽກງານຕ່າງໆອັນດຽວກັນນັ້ນ, ໃນໂຮງ
ງານຜະລິດເຈຍຂອງສັງຄົມອາຊີບຫັດຖະກຳໜຶ່ງຢູ່ເຢລະມັນ, ກໍເສື່ອມ

໑) S'ossifie (ຜ.ປ.).

ຕິດນຳກັນເປັນຂະບວນວຽກງານທີ່ສືບຕໍ່ກັນໄປ, ແຕ່ໃນໂຮງງານຫັດຖະ
ກຳຜະລິດເຈ້ຍຢູ່ ຮອນລັງ ຊຳພັດກາຍເປັນບັນດາວຽກງານພາກ ສ່ວນ
ຊຶ່ງ ໂດຍແມ່ນບັນດາພາຄີຂອງກຸ່ມໜຶ່ງທີ່ຮ່ວມມືກັນປະຕິບັດພ້ອມດຽວ. ຜູ້
ເຮັດເຂັມຂັດຢູ່ ນູຮຳແບ ກໍແມ່ນປັດໃຈພື້ນຖານຂອງໂຮງງານຫັດຖະກຳ
ຜະລິດເຂັມຂັດຢູ່ອັງກິດ, ແຕ່ໃນເມື່ອຄົນດັ່ງກ່າວເຮັດທັງໝົດ ເປັນ
ລວາດໜຶ່ງ ໂລດຊຶ່ງອາດມີເຖິງຊາວວຽກງານສືບຕໍ່ກັນນັ້ນ, ແຕ່ໃນໂຮງ
ງານຫັດຖະກຳຢູ່ອັງກິດ, ກຳມະກອນຊາວຄົນພັດເຮັດແຕ່ຜູ້ລະວຽກ ໃນ
ຈຳນວນຊາວວຽກງານດັ່ງກ່າວ, ຊຶ່ງບັນດາວຽກງານດັ່ງກ່າວນີ້, ເນື່ອງ
ຈາກບົດຮຽນຕໍ່ມານັ້ນ, ກໍຍັງໄດ້ຮັບການແບ່ງເປັນພູດນ້ອຍ ແລະ ແຍກ
ອອກຕ່າງໆ ຫາກຫລາຍຕື່ມອີກ.

ບໍ່ເກີດຂອງໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ການທີ່ມັນກຳເນີດຂຶ້ນຈາກວິຊາ
ຊີບຫັດຖະກຳ, ດັ່ງນັ້ນແມ່ນມີສອງດ້ານ. ດ້ານໜຶ່ງ, ໂຮງງານຫັດຖະ
ກຳກຳເນີດຈາກການປະສານສົມທົບບັນດາວິຊາຊີບຫັດຖະກຳທີ່ຕ່າງ ກັນ
ແລະ ເປັນເອກະລາດ, ເຊິ່ງຄົນທັງຫລາຍຜັນແປເປັນທີ່ຂຶ້ນນຳກັນແລະ
ເຮັດໃຫ້ມັນງ່າຍດາຍເຖິງຂັ້ນພຽງແຕ່ເປັນວຽກງານພາກສ່ວນແລະເພີ່ມ
ເຕີມໃຫ້ກັນໃນການຜະລິດອອກເປັນສິນຄ້າອັນດຽວກັນເທົ່ານັ້ນ; ດ້ານ
ອື່ນ, ມັນກຳເນີດຈາກການຮ່ວມມືຂອງບັນດາຊ່າງຫັດຖະກຳຮ່ວມ ວິຊາ
ດຽວກັນ, ເອົາມາແບ່ງວິຊາຊີບຫັດຖະກຳອັນດຽວກັນນັ້ນກາຍມາ ເປັນ
ຈັງຫວະຕ່າງໆທີ່ຕ່າງກັນ, ແຍກຈັງຫວະຕ່າງໆ ຫລື່ມນັ້ນອອກຕ່າງໆ ຫາກ
ແລະ ເຮັດໃຫ້ຈັງຫວະ ຫລື່ມນັ້ນກາຍເປັນຈັງຫວະຕ່າງໆທີ່ເປັນ ເອກະ
ລາດເຖິງຂັ້ນວ່າແຕ່ລະຈັງຫວະດັ່ງກ່າວກາຍເປັນພາລະບົດບາດ ໜຶ່ງ

ໂດຍແມ່ນຜູ້ອອກແຮງງານພາກສ່ວນຜູ້ໜຶ່ງຮັບຜິດຊອບ ໂດຍສະເພາະ .
ດັ່ງນັ້ນ ໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ບາງເທື່ອປະຕິບັດການແບ່ງງານໃນ ວິຊາ
ຊີບຫັດຖະກຳໜຶ່ງ ແລະ ແຜ່ຂະຫຍາຍການແບ່ງງານນັ້ນຂຶ້ນ; ບາງ
ເທື່ອນຳເອົາບັນດາວິຊາຕ່າງໆຫາກ ແລະ ໂດດດ່ຽວນັ້ນ ສົມທົບກັນເຂົ້າ
ແຕ່ຖືກວ່າ ໂຮງງານຫັດຖະກຳເລີ້ມຈາກແຕ່ບ່ອນໃດກໍຕາມ, ຮູບການ
ສຸດທ້າຍຂອງມັນກໍຍັງຄົງເປັນພຽງແຕ່ອັນໜຶ່ງອັນດຽວເທົ່ານັ້ນຄື: ໂຄງ
ປະກອບການຜະລິດຊຶ່ງອະໄວຍະວະຫາຍໃຈແມ່ນຄົນ.

ເພື່ອເຂົ້າໃຈຢ່າງເໝາະສົມກ່ຽວກັບການແບ່ງງານໃນ ໂຮງງານ
ຫັດຖະກຳ, ສິ່ງຕົ້ນຕໍແມ່ນບໍ່ຄວນຫລົງລົມສອງຈຸດດັ່ງນີ້ :

ໜຶ່ງແມ່ນ, ຢູ່ທີ່ນີ້, ການໃຈແຍກຂະບວນວິວັດແຫ່ງການ ຜະລິດ
ມາເປັນບັນດາ ໄລຍະຜະລິດຕ່າງໆຫາກແມ່ນເປັນເອກະສັນໂດຍສິ້ນ ເຊິ່ງ
ກັບການແບ່ງປັນວິຊາຊີບຫັດຖະກຳຂອງຊ່າງຫັດຖະກຳມາເປັນ ບັນດາ
ວຽກງານພາກສ່ວນ. ເຖິງວ່າສິບສິນຫລົງາຍດາຍກໍຕາມ, ການປະຕິບັດ
ບໍ່ວ່າຍາມໃດກໍຍັງຂຶ້ນກັບກຳລັງວັງຊາ, ຄວາມຄ່ອງແຄ້ວ, ການວ່ອງ
ໄວ ແລະ ການແມ່ນຢຳຂອງຝາມຂອງຊາວກຳມະກອນເມື່ອເຂົາ ໃຊ້
ເຄື່ອງມືຂອງເຂົາ. ແຕ່ພັນຖານບໍ່ວ່າຍາມໃດກໍຍັງແມ່ນຫັດຖະກຳ. ພັນ
ຖານເຕັກນິກດັ່ງກ່າວພຽງແຕ່ອະນຸຍາດໃຫ້ໃຈແຍກວຽກງານຫຕອງເຮັດ
ຢ່າງມີການຈຳກັດ. ແຕ່ລະຂະບວນວິວັດແຫ່ງພາກສ່ວນຊຶ່ງເປົ້າ ຫນາຍ
ແຫ່ງການອອກແຮງງານຕອງຜ້ານ, ອາດຈະຕອງດຳເນີນດ້ວຍມືໄດ້,
ແລະ ດັ່ງນັ້ນກໍອາດຈະເວົ້າວ່າຂະບວນວິວັດ ໂດຍສະເພາະນັ້ນກໍເປັນ ວິ
ຊາຊີບຫັດຖະກຳໜຶ່ງທີ່ຕ່າງໆຫາກແລ້ວ.

ຕັ້ງແມ່ນຍ້ອນການຊໍາລະການກ່ຽວກັບວິຊາຊີບຫັດຖະກໍາອັນເປັນ
ພັນຖານຂອງໂຮງງານຫັດຖະກໍານັ້ນເອງ, ສະນັ້ນກໍາມະກອນແຕ່ລະຄົນ
ຈຶ່ງຈໍາຕ້ອງໄດ້ເປັນວິຊາສະເພາະຕະຫລອດຊີວິດກ່ຽວກັບພາລະບົດບາດ
ພາກສ່ວນໜຶ່ງ.

ສອງແມ່ນ, ການແບ່ງງານຂອງໂຮງງານຫັດຖະກໍາ ແມ່ນການ
ຮ່ວມມືກັນກັບປະເພດພິເສດແລະບັນດາຈຸດທີ່ຍອດຍິ່ງຂອງການ ແບ່ງ
ງານດັ່ງກ່າວ, ຊຶ່ງສ່ວນຫລາຍບໍ່ແມ່ນຍ້ອນຮູບຖານອັນພິເສດດັ່ງກ່າວນັ້ນ
ຈຶ່ງມີຂຶ້ນ, ແຕ່ຊັ້ນພັດແມ່ນມາຈາກລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງການຮ່ວມງານ.

.....

ຖາຄົນທັງຫລາຍພຽງແຕ່ພິຈາລະນາກະໂຕແຮງງານ ໂດຍສະ
ເພາະເທົ່ານັ້ນ, ຄົນທັງຫລາຍສາມາດເອີ້ນການແບ່ງປັນພັນຖານ ການ
ຜະລິດສິ່ງຄົນເປັນຂະແໜງການໃຫຍ່ຕ່າງໆ. ອຸດສາຫະກໍາ, ກະສິກໍາ,
ແລະ ອື່ນໆ, ແມ່ນການແບ່ງງານທົ່ວໄປ; ເອີ້ນການແບ່ງປັນຂະແໜງ
ການຜະລິດເຫລົ່ານັ້ນເປັນປະເພດ ແລະ ຊະນິດ, ແມ່ນການແບ່ງງານ
ສະເພາະ ແລະ ສຸດທ້າຍເອີ້ນການແບ່ງງານໃນໂຮງງານແມ່ນ ການ
ແບ່ງງານສະເພາະລາຍ ໑).

໑) " ການແບ່ງງານ " ເລີ່ມຈາກການແບ່ງປັນເປັນ " ວິຊາຊີບ
ຕ່າງໆ ທີ່ຕ່າງກັນທີ່ສຸດ, ແລະຄ່ອຍໆກາວຂຶ້ນການແບ່ງງານຊຶ່ງໃນນັ້ນ "
ກໍາມະກອນຫລາຍຄົນແບ່ງກັນປະດິດແຕ່ງຜະລິດຕະພັນແຕ່ຢ່າງດຽວ "
ເຊິ່ງນຳດຽວກັນໃນໂຮງງານຫັດຖະກໍາ + (ສະຕິເຊີ, ປັນທີ່ໄດ້ ===)

===) ແນະນຳແລ້ວ... ++) ເຫລັ້ມ ໑, ໜ້າ ໑໗໓). ໃນຊາດ
ຕ່າງໆທີ່ໄດ້ມີລະດັບຄວາມສື່ວິໄລໃດໜຶ່ງ, ພວກເຮົາເຫັນວ່າ ມີການ
ແບ່ງງານສາມປະເພດ : ປະເພດທີໜຶ່ງ, ຊຶ່ງພວກເຮົາເອີ້ນວ່າວ່າ
ການແບ່ງງານໂດຍທົ່ວໄປ, ການແບ່ງງານນີ້ພາໄປເຖິງການ ຈຳແນກ
ແຕກຕ່າງບັນດາຊາວຜະລິດມາເປັນຜູ້ເຮັດນາ, ຜູ້ເຮັດໃນໂຮງງານຫັດ
ຖະກຳ ແລະ ຜູ້ໄປຄ້າຂາຍ, ການແບ່ງງານດັ່ງກ່າວເໝາະສົມ ກັບ
ສາມຂະແໜງອາຊີບວິສາຫະກິດແຫ່ງຊາດຕົ້ນຕໍ. ປະເພດທີສອງ, ຊຶ່ງ
ຄົນເຮົາສາມາດເອີ້ນວ່າການແບ່ງງານສະເພາະ, ແມ່ນການແບ່ງ ປັນ
ແຕ່ລະຂະແໜງການມາເປັນປະເພດ ... ປະເພດແບ່ງງານທີ່ສາມ,
ຊຶ່ງສຸດທ້າຍຄົນເຮົາຕ້ອງເອີ້ນວ່າການແຈກຢ່າຍວຽກງານຫລືການ ແບ່ງ
ງານທີ່ແທ້ຈິງ, ແມ່ນການແບ່ງງານໄດ້ກຳເນີດຂຶ້ນໃນບັນດາວິຊາຊີບ ທີ່
ສະເພາະລາຍ ແລະ ໃນບັນດາວິຊາຊີບຫັດຖະກຳທີ່ສະເພາະລາຍ...
ໃນສ່ວນໃຫຍ່ແຫລ່ງບັນດາໂຮງງານຫັດຖະກຳ ແລະ ໂຮງຊ່າງ " (ຟ.
ສກາກເບັກ : ປັນດັ່ງກ່າວ ໜ້າ ໑໑໔, ໑໑໖). +++

+ arts mécanique, Trung vãn ພາສາຈີນ : ອາຊີບ
ຫັດຖະກຳ ປະດິດແຕ່ງ (ຜ.ປ.).

++ cours d'economie politique , ປາຣີ ,
໑໑໒໖ (ບ.ກ.).

+++ théorie des richesses sociales
ປາຣີ, ໑໑໒໖, ເຫລັ້ມ 7 (ບ. ກ).

ໂດຍທຳອິດການແບ່ງງານໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ການແບ່ງ
ງານໃນສັງຄົມ ແລະ ການຈຳກັດຢ່າງເໝາະສົມສຳລັບບັນດາ ເອກະ
ຊົນເຂົ້າຂົງເຂດໜຶ່ງຫລືເຂົ້າວິຊາໜຶ່ງແຫ່ງວິຊາຊີບສະເພາະ
. . . ລວມແຕ່ຂະຫຍາຍຕົວຈາກຈຸດກົງຂ້າມຕ່າງໆ. ໃນຄອບຄົວໜຶ່ງ^{໑)}
ແລະ ໃນຄອບຄົວທີ່ເປີດກວ້າງ, ໝາຍເຖິງເຜົ່າຊົນ, ມີການ ແບ່ງ
ງານທີ່ເກີດເອງ, ອີງໃສ່ໄວ້ອາຍຸ ແລະ ລັກສະນະເພດ, ໝາຍຄວາມ
ວ່າບັນພັນຖານສິລະສາດ ໂດຍລວມໆ. ການແບ່ງງານດັ່ງກ່າວ ຮ່ວມກັນ
ກ່າວຂະຫຍາຍກັບການເປີດກວ້າງຂອງວົງຄະນາຍາດ, ກັບການ ເພີ່ມ
ທະວີພົນລະເມືອງຂັ້ນຕົ້ນ, ແລະ ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງກັບການ ຫະ
ເລາະວິວາດລະຫວ່າງເຜົ່າຊົນຕ່າງໆທີ່ຕ່າງກັນ, ແລະ ກັບການທີ່ເຜົ່າ
ຊົນນິຣຸກຮານເຜົ່າຊົນນັ້ນ. ດ້ານອື່ນ, ດັ່ງທີ່ພວກເຮົາກໍໄດ້ສັງເກດ ,

໑) ສະບັບເປັນພາສາເຢລະມັນ, ພິມຈຳໜ່າຍເປັນຄັ້ງທີສາມ:
ເນື່ອງຈາກໃນພາຍໜ້ານັ້ນ ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າເລິກທີ່ສຸດກ່ຽວກັບບັນດາ ເງື່ອນ
ໄຂເດີມຂອງມະນຸດຊາດ, ສະນັ້ນຜູ້ແຕ່ງຈົງກ່າວໄປເຖິງຂໍ້ສະຫລຸບວ່າ:
ເມື່ອພິຈາລະນາກ່ຽວກັບບໍ່ເກີດແລ້ວກໍບໍ່ແມ່ນວ່າຄອບຄົວຂະຫຍາຍ ຕົວ
ເປັນເຜົ່າຊົນ, ແຕ່ກົງກັນຂ້າມກະໂຕເຜົ່າຊົນເອງຊ້ຳພັດເປັນຮູບ ການ
ເດີມ ແລະ ຫຳມະຊາດຂອງສັງຄົມມະນຸດ ໂດຍອີງໃສ່ພັນຖານເຊື້ອພັນ,
ເຫດສະນັ້ນພຽງແຕ່ເມື່ອບັນດາສາຍກ່ຽວພັນທີ່ເສື່ອມຕິດເຜົ່າຊົນ ເລີ່ມ
ຫລົມແຫລວເທົ່ານັ້ນ, ໝາຍຄວາມວ່າຈົນມາເຖິງພາຍຫລັງເທົ່ານັ້ນ ,
ຫລາຍຮູບຖານທີ່ຕ່າງກັນຂອງຄອບຄົວ ຈົ່ງຂະຫຍາຍຕົວ (ຟ.ອັງແກນ)

ການແລກປ່ຽນ ສິນຄ້າ ກ່ອນອັນໝົດມັນເກີດຂຶ້ນຈາກບັນດາຈຸດຕິດຕໍ່ລະ
ຫວ່າງບັນດາຄອບຄົວ, ເຜົ່າຊົນ, ເປັນວົງຄະນາຍາດນຳກັນ; ເພາະ
ວ່າໃນສະໄໝຕົ້ນຂອງຄວາມສິວິໄລ, ມັນກໍແມ່ນບັນດາໝູ່ຄະນະເອງ-
ແຕ່ຫາກບໍ່ແມ່ນເອກະຊົນ - ຕິດຕໍ່ນຳກັນ ແລະ ແລກປ່ຽນນຳກັນ ຢ່າງ
ເປັນເອກະລາດໂດຍສິນບູນ. ວົງຄະນາຍາດຕ່າງໆທີ່ຕ່າງກັນຄົ້ນພົບບັນ
ດາພາຫະນະແຫ່ງການຜະລິດ ແລະ ພາຫະນະແຫ່ງການດຳເນີນຊີວິດທີ່
ຕ່າງກັນໃນ ສະພາບແວດລ້ອມທຳມະຊາດທອອນແອນຕິນ. ດ້ວຍເຫດ
ນັ້ນແບບວິທີການຜະລິດຂອງເຂົາ, ວິທີດຳລົງຊີວິດຂອງເຂົາ ແລະ ຜະ
ລິດຕະພັນຂອງເຂົາຈຶ່ງບໍ່ເໝືອນກັນ. ເມື່ອວົງຄະນາຍາດຕ່າງໆທີ່ຕ່າງ
ກັນ ໄດ້ກໍ່ຕັ້ງບັນດາສາຍພົວພັນນຳກັນນັ້ນແລ້ວ, ການແລກປ່ຽນຜະລິດຕະ
ພັນລະຫວ່າງເຂົາດ້ວຍກັນກໍຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນໂດຍທັນທີ, ແລະ ຄ່ອຍໆ
ຜັນຜະລິດຕະພັນດັ່ງກ່າວມາເປັນສິນຄ້າ. ການແລກປ່ຽນກໍບໍ່ສ້າງຄວາມ
ແຕກຕ່າງກັນຂຶ້ນກ່ຽວກັບຂອບເຂດການຜະລິດ; ມັນພຽງແຕ່ເຮັດ ໃຫ້
ຂອບເຂດຜະລິດເຫລົ່ານັ້ນມີຄວາມພົວພັນນຳກັນ ແລະ ຈາກນັ້ນ ຈຶ່ງຜັນ
ບັນດາ ຂອບເຂດການຜະລິດເຫລົ່ານັ້ນກາຍເປັນສິ່ງຂຶ້ນຕໍ່ຢ່າງບໍ່ຫລາຍກໍ
ໝອຍກັບພັນຖານການຜະລິດສັງຄົມທັງໝົດ. ຢູ່ນີ້, ການແຍ່ງງານສັງ
ຄົມກຳເນີດຈາກການແລກປ່ຽນລະຫວ່າງບັນດາຂອບເຂດການ ຜະລິດທີ່
ຕ່າງກັນ ແລະ ບໍ່ຂຶ້ນຕໍ່ກັນ. ຢູ່ບ່ອນໃດຊຶ່ງຈຸດເລີ່ມຕົ້ນຫາກແມ່ນ ການ
ແຍ່ງງານທີ່ມີ ລັກສະນະສະລິລະສາດ, ຢູ່ບ່ອນນັ້ນ, ກົງກັນຂ້າມກະໂຕ
ບັນດາອະໄວຍະວະຫາຍໃຈພິເສດຂອງທັງຂະບວນພັດແຍກອອກ ຈາກ
ກັນ, ພັດຜັນແຍກອອກ, ຊຶ່ງຕົ້ນຕໍແມ່ນຍ້ອນຜົນສະທ້ອນຂອງການ ແລກ

ປ່ຽນສິນຄ້າໜີ້ຕົງຄະນາຍາດອື່ນໆ ແລະ ອະໄວຍະວະຫາຍໃຈເຫລົ່າ
ນັ້ນແຍກຕົວຢູ່ຕ່າງຫາກອອກຈົນເຖິງຂັ້ນຊຶ່ງສາຍພົວພັນລະຫວ່າງ ແຮງ
ງານຊະນິດຕ່າງໆ ທີ່ຕ່າງກັນນັ້ນພຽງແຕ່ຍັງ ໄດ້ຮັກສາ ໄວດວຍການແລກ
ປ່ຽນຜະລິດຕະພັນຕ່າງໆ ຂອງວົງຄະນາຍາດຕ່າງໆດັ່ງກ່າວເທົ່ານັ້ນ.

ບໍ່ວ່າການແບ່ງງານທີ່ໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວໃດໆ ຊຶ່ງອີງໃສ່ການ ແລກ
ປ່ຽນສິນຄ້າເປັນສູ່ກາງຈຶ່ງຮັກສາໄວ້ໄດ້ນັ້ນ, ກໍລວນແຕ່ເອົາການ ຈຳ
ແນກລະຫວ່າງຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດເປັນຫລັກຖານ ^{໑)}. ຄົນທັງ
ຫລາຍສາມາດເວົ້າວ່າ ປະຫວັດສາດເສດຖະກິດທັງໝົດຂອງ ສັງຄົມ
ຕອນມັນເຂົ້າກໍແມ່ນ ປະຫວັດສາດເຄື່ອນໄຫວຂອງການກົງກັນຂ້າມດັ່ງ
ກ່າວ, ແຕ່ວ່າຢູ່ໜ້າພວກເຮົາຍັງບໍ່ທັນເວົ້າເຖິງການກົງກັນຂ້າມດັ່ງກ່າວ.

ມັນກໍເຊັ່ນດຽວກັບກ່ອນໜ້າການແບ່ງງານໃນ ໂຮງງານຫັດຖະກຳ,
ກໍຈຳຕ້ອງມີພັນຖານວັດຖຸຄືກຳມະກອນຈຳນວນໃດໜຶ່ງນັ້ນຖືກໃຊ້ພອມເວ

໑) ກະໂຕທ່ານ ຢ. ສະຕິວອັດ ນັ້ນເອງເປັນພູຫີນໄດ້ຄົ້ນຄວ້າ ບັນ
ຫາດັ່ງກ່າວຢ່າງລະອຽດທີ່ສຸດ. ນິພົນຂອງເພິ່ນໄດ້ຂຽນກ່ອນນິພົນ ຂອງ
ອາດານສນິດ ໑໐ ປີ, ແຕ່ບັດນີ້, ກໍຍັງມີໜ້ອຍຄົນຮູ້. ຫລັກຖານພະຍານ
ຄືພວກຜູ້ນິຍົມນັບຖື ມານຕວິດ ກໍບໍ່ຮູ້ກະທັ່ງວ່າການພິມຈຳໜ່າຍຄັ້ງ ທີ່
ໜຶ່ງສຳລັບນິພົນຂອງມານຕວິດ ທີ່ຂຽນກ່ຽວກັບພົນລະເມືອງ, - ເວັ້ນ
ເສຍແຕ່ສ່ວນຄູຍໂມ ໂດຍລວມໆແລ້ວ. - ກໍພຽງແຕ່ເປັນການກ່າຍ ເອົາ
ຂອງ ຢ. ສະຕິວອັດ ເທົ່ານັ້ນ, ຍັງຕ້ອງການເວົ້າຕື່ມວ່າ ແມ່ນການກ່າຍ
ເອົາຂອງວາລາເຊີ ແລະ ຕາວແຊນ ອີກ.

ລາດຽວ, ການແບ່ງງານໃນສັງຄົມກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນນັ້ນ, ປະຖົມປັດໄຈ
ຂອງມັນແມ່ນພົນລະເມືອງຕ້ອງໃຫ້ຂັ້ນເຖິງລະດັບໃດໜຶ່ງ, ແລະຕ້ອງ
ມີຄວາມໝາຍໝັ້ນໃດໜຶ່ງ, ຄວາມໝາຍໝັ້ນອັນນີ້ກໍ່ເທົ່າທຽມກັບ^{໑)}
ຄວາມໝາຍໝັ້ນທີ່ກຳນະກອນເຕົ້າໂຮມໃນໂຮງງານ^{໒)}. ຢ່າງໃດກໍ່
ດີຄວາມໝາຍໝັ້ນອັນນີ້ແມ່ນສິ່ງທີ່ມີລັກສະນະພໍທຽບຄຽງ. ປະເທດໜຶ່ງ
ຊຶ່ງພົນລະເມືອງທ່າງພໍສົມຄວນ, ແຕ່ຖ້າວ່າທ່າງຄົມມະນາຄົມຫາກ ຂະ
ຫຍາຍຕົວ, ມັນຍັງຄົງມີຄວາມໝາຍໝັ້ນດ້ານພົນລະເມືອງຫລາຍກ່ວາ
ປະເທດໜຶ່ງຊຶ່ງທ່າງຄົມມະນາຄົມບໍ່ສະດວກ. ຕາມຄວາມໝາຍ ດັ່ງ
ກ່າວ, ບັນດາແຄວນຢູ່ພາກເໜືອຂອງສະຫະລັດອາເມລິກາ ມີຄວາມ
ໝາຍໝັ້ນດ້ານພົນລະເມືອງລືນກ່ວາອິນເດຍຕັ້ງຫລາຍ^{໓)}.

*) Remplace (ຜູ້ແປ).

໒) " ຄົມມະນາຄົມສັງຄົມ, ການປະສານສົມທົບຂອງບັນດາກຳ
ລັງ - ໂດຍອາໄສກຳລັງເຫລົ່ານີ້, ຜະລິດຕະພັນຂອງແຮງງານຈຶ່ງໄດ້
ຫະວິຂັນຕາມ- ຕ່າງກໍ່ຮຽກຮອງຕ້ອງມີຄວາມໝາຍໝັ້ນພົນລະເມືອງໃດ
ໜຶ່ງ " (ເຢນເຊີມັນ, ບັນທຶໄດ້ອາງ "). ຈຳນວນຜູ້ອອກແຮງງານ
ເພີ່ມຂຶ້ນ... ດັ່ງນັ້ນກຳລັງແຫ່ງການຜະລິດຂອງສັງຄົມກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນຕາມອັດ
ຕາສ່ວນຄົບຂອງການເພີ່ມຂຶ້ນດັ່ງກ່າວທີ່ຄູນຂຶ້ນກັບຜົນສັກສິດຕ່າງໆ ຂອງ
ການແບ່ງງານ ". (ມິດສະກິນ, ບັນທຶໄດ້ອາງ **).

໓) ໂດຍຍອມຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການທີ່ຍັງໃຫ້ກ່ຽວກັບ ຝ່າຍ
ເມື່ອປີ ໑໘໖໑, ສະນັ້ນການຜະລິດຝ່າຍໃນເມື່ອຈຳນວນໜຶ່ງທີ່===)

ການແບ່ງງານໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳຈະຢັ້ງຮາກຢູ່ບ່ອນໃດກໍ ຕໍ່
 ເນື້ອການແບ່ງງານສັງຄົມ ໄດ້ບັນລຸເຖິງລະດັບຂະຫຍາຍຕົວໃດໜຶ່ງນັ້ນ,
 ການແບ່ງງານນີ້, ເນື້ອງຈາກຄຸນປະໂຫຍດກົງກັນຂ້າມ, ສະນັ້ນ ການ
 ແບ່ງງານໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ມັນຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ທະ
 ວິຂັນຕື່ມ. ເຄື່ອງມືແຫ່ງການອອກແຮງງານຍິ່ງຜັນແຍກ, ການ ປະດິດ
 ແຕ່ງເຄື່ອງມື ຫລື ມັນຈະຈາກການແບ່ງອອກເປັນຫລາຍວິຊາຊີບຫັດຖະ
 ກຳທີ່ຕ່າງກັນ ອີ).

ເນື້ອການວິສາຫະກິດໂຮງງານຫັດຖະກຳເອົາວິຊາຊີບ ຫັດຖະກຳ
 ໜຶ່ງ - ແລະ ວິຊາຊີບຫັດຖະກຳຕ່ຳກວ່ານີ້ຕັ້ງແຕ່ກ່ອນມາຮອດປະຈຸບັນ

===) ພົນລະເມືອງເຄີຍໜາແໜ້ນຢູ່ອິນເດຍຈຶ່ງ ໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວລາມ
 ອອກມາ ຂົງເຂດການຜະລິດເຂົ້າ. ຈາກນັ້ນຈຶ່ງ ໄດ້ກໍ່ໄພອິດຢາກຂຶ້ນໃນ
 ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງປະເທດ, ເພາະວ່າບັນດາພາຫະນະແຫ່ງການຄົມມະນາ
 ຄົມທີ່ບໍ່ດີຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການຊົດເຊີຍເຂົ້າບ່ອນຂາດແຄນຂອງເມືອງໜຶ່ງ ນີ້
 ດ້ວຍວິທີເຂົ້າຢ່າງ ໄວຈາກເມືອງອື່ນໆມາກໍສາມາດຊົດເຊີຍບໍ່ໄດ້.

*. *Elément of political economy*, ລອນດອນ,
 1802, ໜ້າ 40 (ບ.ກ).

** . *popular political economy*, ໜ້າ 160 .
 (ບ.ກ).

1) ມັນກໍຍອມແນວນັ້ນເອງ ຢູ່ຮອນລັງ, ຕັ້ງແຕ່ສັດຕະວັດ===)

ນີ້ຍັງຄົງປະສົມສຳພັນກັບວິຊາຊີບຫັດຖະກຳອື່ນໆ, ເພາະວ່າວິຊາຊີບຫັດ
ຖະກຳຕ່າງໆ ທັງໝົດນັ້ນລວມແກ່ເປັນວິຊາຊີບຂອງຊ່າງຫັດຖະກຳ ຜູ້
ດຽວກັນເຮັດໝົດ - ພາຍໃຕ້ຮູບການທີ່ເປັນວິຊາຊີບຕົ້ນຕໍຫລືວິຊາ ຊີບ
ສຳຄັນ, ບັນດາວິຊາຊີບຫັດຖະກຳເຫລົ່ານັ້ນແຍກຕົວອອກຕ່າງ ຫາກ
ແລະ ກາຍເປັນເອກະລາດຕໍ່ກັນໂດຍທັນທີ; ວິສາຫະກິດໂຮງງານ ຫັດ
ຖະກຳຊຶ່ງໃນເມື່ອນັ້ນແຊກຊຶມເຂົ້າໄລຍະພິເສດໜຶ່ງຂອງການຜະລິດສິນ
ຄ້າຊະນິດໜຶ່ງອອກ, ດັ່ງນັ້ນໄລຍະການຜະລິດອື່ນໆ ມີຈຳນວນເທົ່າໃດ
ນັ້ນຈະກາຍເປັນຂະແໜງວິສາຫະກິດທີ່ຕ່າງກັນຈຳນວນເທົ່ານັ້ນໂດຍທັນ
ທີ. ພວກເຮົາກໍໄດ້ເຫັນວ່າຢູ່ບ່ອນໃດຊຶ່ງຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບ ພຽງ
ແຕ່ມາຈາກການປະສານສົມທົບອັນງ່າຍດາຍຂອງບັນດາ ຜະລິດຕະພັນ
ພາກສ່ວນ ແລະ ສັບສິນປົນເປົ່າໆເກີດມື້ນັ້ນ, ບັນດາວຽກງານ ພາກ
ສ່ວນທີ່ຕ່າງກັນຈະສ້າງຜະລິດຕະພັນເຫລົ່ານັ້ນຂຶ້ນ, ສາມາດຜັນແຍກອອກ
ແລະ ຜັນເປັນວິຊາຊີບຫັດຖະກຳເອກະລາດ ເພື່ອດັດແປງການ ແບ່ງ
ງານໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ຄົນເຮົາຈຳຕ້ອງອີງໃສ່ວັດຖຸດິບ ຊະນິດ
ຕ່າງໆຂອງຂະແໜງການຜະລິດໜຶ່ງ, ຫລືບັນດາຮູບຖານທີ່ຕ່າງກັນ ທີ່
ສາມາດມີຢູ່ຂອງວັດຖຸດິບເຫລົ່ານັ້ນໂດຍທັນທີ, ທັງນີ້ກໍເພື່ອແບ່ງ ຂະ
ແໜງນັ້ນຍອຍລົງເປັນ ໂຮງງານຫັດຖະກຳຕ່າງໆ ທີ່ຕ່າງກັນຊຶ່ງ ສ່ວນ
ຫລາຍແມ່ນບັນດາ ໂຮງງານຫັດຖະກຳທີ່ຕ່າງກັນ, ຊຶ່ງສ່ວນຫລາຍ ແມ່ນ

===) x(/// ເອງ, ການປະດິດແຕ່ງກະສວຍຕຳແຜ່ນ ຈຶ່ງໄດ້
ກາຍເປັນການວິສາຫະກິດພິເສດ.

ປະເພດໂຮງງານໃໝ່ລວມໆ. ຍ້ອນແນວນັ້ນເອງໃບເຄື່ອງຕົ້ນສະຕະວັດ
 x(/// ເອງ. ຢູ່ຝະລັ່ງເຂົ້າໄດ້ຕໍ່ກໍ່ແຜ່ນໄໝຮອຍຊະນິດ ແລະ ຢູ່
 ອາວິຍົງ, ເປັນຕົ້ນ, ກົດໝາຍໜຶ່ງກໍ່ກຳໜົດໄວ້ວ່າ " ແຕ່ລະຄົນ ຮຽນ
 ວຽກພຽງແຕ່ໄດ້ເຈາະຈົງ ໂດຍສະເພາະຂະແໜງການພະລິດແຕ່ ຢ່າງ
 ດຽວເທົ່ານັ້ນ ແລະ ພຽງແຕ່ໄດ້ຮຽນຕໍ່ກໍ່ແຜ່ນແພແຕ່ຊະນິດດຽວ ເທົ່າ
 ນັ້ນ ". ການແບ່ງງານຕາມຫ້ອງຖິ້ມໃນການນອບຂະແໜງການພະລິດ
 ຕ່າງໆ ຈຳນວນໜຶ່ງໃນປະເທດ. ຊຸກພັດຖິກຊຸກຍູ້ຕົ້ນອີກການວິສາ ຫະ
 ກົດແຫ່ງໂຮງງານຫັດຖະກຳທີ່ພວມສວຍໃຊ້ລັກສະນະພິເສດຕ່າງໆເຫລົ່າ
 ນັ້ນຢູ່ທົ່ວທຸກບ່ອນ ໑). ສຸດທ້າຍ, ການເປີດກວ້າງຕະຫລາດ ໂລກ
 ພ້ອມກັບລະບົບຫົວເນືອງຂຶ້ນ (ໝາຍເຖິງສອງໃນເງື່ອນໄຂຕ່າງໆ ທີ່
 ຄົງຕົວໂດຍທົ່ວໄປຂອງສະໄໝໂຮງງານຫັດຖະກຳ) ສະໜອງເອກະ
 ສານຕ່າງໆທີ່ອຸດົມຮົ່ມໃຫ້ສະໄໝດັ່ງກ່າວນີ້ ສຳລັບການແບ່ງງານ ໃນ

໑) ແມ່ນບັນດາໂຮງງານຫັດຖະກຳທີ່ພະລິດແພຂົນສົດຢູ່ອັງກິດນັ້ນ
 ກໍ່ບໍ່ແບ່ງເປັນຫລາຍ ຂະແໜງພິເສດຊັບລະຕິ, ຊຶ່ງແຕ່ລະ ຂະແໜງ
 ພັດມີສະຖານທີ່ພິເສດ, ຢູ່ຫົມເຂົ້າພຽງແຕ່ ຫຳການພະລິດ ຫລື ການ
 ຫຳການພະລິດເປັນຕົ້ນຕໍ : ແພຂົນສົດເຫລື່ອນຢູ່ຊໍເນີແສັດຊາຍເຣີ ,
 ແພຂົນສົດ ຫຳພະດາ ຢູ່ອອກຊາຍເຣີ , ເກີເຣັບຢູ່ນອກວິດ , ເບີ
 ໂຣກແຕນຢູ່ແຊນດານ , ຜາໜຶ່ງຢູ່ວາຍເຕີໄນ ແລະ ອື່ນໆ ... "

(ຢອກເຊີແບັກເກີໄລ : the querist, ໑໗໕໐, ໕໒໐).

ສັງຄົມ. ຢູ່ນີ້ພວກຂ້າພະເຈົ້າຍັງບໍ່ທັນຕ້ອງການໃຫ້ການພິສູດວ່າ ການ
ແບ່ງງານດັ່ງກ່າວໄດ້ແຊກຊຶມແນວໃດເຂົ້າ ບໍ່ພຽງແຕ່ໃນຂອບເຂດເສດ
ຖະກິດແຕ່ຍັງແຊກຊຶມເຂົ້າໃນທຸກຂອບເຂດສັງຄົມອື່ນໆ, ອັນໄດ້ເຮັດໃຫ້
ປະກົດມີການຂະຫຍາຍຕົວດັ່ງກ່າວ ແລະ ທັນເປັນອາຊີບສະເພາະ ໃນ
ທຸກແຫຼ່ງທຸກຫົນ, ການແບ່ງມະນຸດເປັນອັນມະຍົກມະຍ່ອຍດັ່ງກ່າວ ໄດ້
ເຮັດໃຫ້ຜູ້ເປັນນາຍຂອງອາດາມສມິດຄື ອາ. ແພເຣິກຸຍເຊີນຕ້ອງຮອງ
ຂຶ້ນວ່າ :

ພວກເຮົາລ້ວນແກ່ເປັນຊາດຕ່າງໆ ທີ່ປະກອບດ້ວຍຂ້າທາດ ທັງ
ໝົດ, ແລະ ພວກເຮົາມີພື້ນລະເມືອງໝູ່ເສລີພາບແຕ່ຢ່າງໃດເລີຍ^{໑)}
ບໍ່ທ່ອນ ເຖິງວ່າການແບ່ງງານໃນສັງຄົມ ແລະ ການແບ່ງ ງານ
ໃນໂຮງງານມີຫລາຍບ່ອນທີ່ເໝືອນກັນ ແລະ ມີສາຍພົວພັນນຳກັນຫຼາຍ
ຢ່າງ, ແຕ່ວ່າລະຫວ່າງການແບ່ງງານທັງສອງນັ້ນຍັງຄົງມີການຕ່າງກັນ
ໂດຍທາດແທ້, ແຕ່ຫາກບໍ່ແມ່ນ ໂດຍລະດັບ. ເປັນທຳມະດາວ່າ ການທີ່
ເໝືອນກັນນັ້ນເຮັດໃຫ້ເຮົາເຊື່ອວ່າໝູ່ແມ່ນຢູ່ບ່ອນໃດຊຶ່ງສາຍເຊືອກ
ທີ່ບໍ່ມີຮູບ ໄດ້ມັດຈ້ອງບັນດາຂະແໜງວິສາຫະກິດ ທີ່ຕ່າງກັນເຂົ້າໃສ່ກັນ.
ຊາວລຽງສັດ, ເປັນຕົ້ນ, ຜະລິດໜັງດິບອອກ, ຊາວປຸງແຕ່ງໜັງຜັນ
ໜັງດິບເປັນໜັງທີ່ໄດ້ປຸງແຕ່ງ, ຊ່າງເກີບເອົາໜັງທີ່ໄດ້ປຸງແຕ່ງ ມາ
ເຮັດເກີບບິດ. ແຕ່ລະຄົນດັ່ງກ່າວນີ້ຕ່າງກັນເຮັດຜະລິດຕະພັນທີ່ມີ ລັກສະ

໑) ອາ. ແພິກຸຍເຊີນ : History of civil society
7(7), ໜ້າ 6,

ນະໄລຍະອອກ, ແລະ ຮູບຖານສຸດທ້າຍ ແລະ ສຳເລັດຮູບແມ່ນພະລິດ
ຕະພັນແບບລວມໝູ່ຂອງການອອກແຮງງານທີ່ຕ່າງຫາກຂອງເຂົາ. ພວກ
ເຮົາຈຶ່ງເພີ່ມຂະແໜງຕ່າງໆທີ່ສະໜອງເຄື່ອງມືຕ່າງໆເຂົ້ານັ້ນ, ງລູງ.
ໃຫ້ຊາວລຽງສັດ, ຊາວປຸງແຕ່ງໝັງ ແລະ ຊ່າງເກີບ ພ້ອມກັບ ອາ
ດານສົມິດ, ເຮົາສາມາດເຫັນວ່າການແບ່ງງານສັງຄົມດັ່ງກ່າວພຽງແຕ່
ຕ່າງກັບການແບ່ງງານໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳ ຢ່າງອັດຕະວິໄສ ເທົ່າ
ນັ້ນ, ເພາະວ່າໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ຄົນເຮົາເຫລືອດຕາເບິ່ງຜ່ານ

໑) ໃນບັນດາໂຮງງານຫັດຖະກຳຫລວງ, "ຍອດປະລິມານ ກຳ
ມະກອນທີ່ເຮັດຢູ່ໃນຕົ້ນ ແມ່ນອນວ່າບໍ່ຫລາຍປານໃດ, ແລະ ບັນດາຄົນ
ທີ່ໃຊ້ໃນແຕ່ລະພາກສ່ວນວຽກງານທີ່ຕ່າງກັນຕາມຫຳມະດາກໍສາ ມາດ
ເຕົ້າໂຮມ ໄດ້ໃນໂຮງງານດຽວກັນ, ແລະ ໃນສາຍຕາຄົນເຮົາກໍ ສາ
ມາດເຫັນເຂົາທັງໝົດໃນພາບດຽວໄດ້, ກົງກັນຂ້າມ ໃນບັນດາ ໂຮງ
ງານຫັດຖະກຳໃຫຍ່ພູນ (1) ໂດຍແນ່ໃສ່ສະໜອງວັດຖຸໃຊ້ສອຍ ໃຫ້
ນວນຊົນ, ດັ່ງນັ້ນແຕ່ລະວິຊາຂອງວຽກງານຊັ້ນໃຊ້ກຳມະກອນ ຈຳ
ນວນສ່ວນໜ້າແໜ້ນເຖິງຂັ້ນບໍ່ອາດເຕົ້າ ໂຮມເຂົ້າເຮົາເຂົ້າໂຮງ ງານ
ດຽວກັນໄດ້ ... ການແບ່ງງານດັ່ງກ່າວກໍບໍ່ຈະແຈ້ງປານໃດແລະ ຕັ້ງ
ແມ່ນຍອນເຫດຜົນດັ່ງກ່າວນັ້ນເອງ ສະນັ້ນເບິ່ງຜ່ານໄປຈຶ່ງບໍ່ເຫັນໄດ້ໃນ
ທັນທີ. " (ອາ.ສົມິດ : wealth of nations ເຫລື້ມ ໑, ໜ້າ ໑) ກໍ
ແມ່ນໃນພາກດຽວກັນນັ້ນ, ຕອນວັນນະຄະດີຫລຸ້ນຄວນຕັ້ງດ້ວຍ ບັນດາ
ແຖວໝັງສິນ; " ຈຶ່ງເບິ່ງໃນປະເທດໜຶ່ງທີ່ສິວິໄລ ແລະ ຮູ້ ===)

ຜ່ານ ຮອບດຽວກໍ່ເຫັນແຮງງານຂອງພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ຕ່າງກັນນັ້ນເປັນ
 ພາບດຽວ, ແຕ່ໃນສັງຄົມ, ເນື່ອງຈາກແຮງງານເຫລົ່ານັ້ນຖືກ ກະຈັດ
 ກະຈາຍຢູ່ໃນເທສະໜັງທຸກວ່າໆໃຫຍ່ ແລະ ຈຳນວນກຳມະກອນທຽວ
 ກັນເຂົ້າແຕ່ລະຂະແໜງການທຸກໆຕ່າງໆກໍ່ໃຫຍ່, ສະນັ້ນ ຄົນ
 ເຮົາຈຶ່ງບໍ່ສາມາດກຳເນີດສາຍພົວພັນລວມລະຫວ່າງຂະແໜງເຫລົ່ານັ້ນ
 ນຳກັນໄດ້ . ແຕ່ອັນໃດປະກອບເປັນສາຍພົວພັນລະຫວ່າງແຮງງານ
 ເອກະລາດຂອງຊາວລຽງສັດ, ຂອງຊາວປູງແຕ່ງໜັງແລະຂອງ ຊ່າງ

===) ເຮືອງຈະເລີນ, ເຄື່ອງຂອງຂອງກຳມະກອນທຳມະດາຜູ້ ໜຶ່ງ
 ຫລືຂອງຜູ້ອອກແຮງງານສຳຮອງຜູ້ໜຶ່ງຄືແບວໃດ ", ງລຽງ. ແລະ ຫລັງ
 ຈາກນັ້ນຍັງພັນລະນາໃຫ້ເຮົາເຫັນວຽກງານຕ່າງໆ ທັງໝົດຊຶ່ງຖ້າບໍ່ມີ,
 "ບະຊາຊົນທຳມະດາໜູ່ຜູ້ໜຶ່ງ, ໃນປະເທດໜຶ່ງທີ່ສິວິໄລ, ບໍ່ສາມາດ
 ມີສັງເກດ ແລະ ເຮືອງຂອງໂຕະຕັ້ງສຳລັບໃຊ້ ", - ຕອນວັນນະຄະ
 ດິດໆກ່າວເບິ່ງຄືວ່າ ໄດ້ກ່າຍອອກຈາກບັນດາຄຳໝາຍເຫດຕາມເດີມຊຶ່ງ
 ປ. ເດີນານເດີວິເລີ ໄດ້ເພີ່ມເຂົ້າປື້ມ ຂອງທ່ານ ໂດຍພາດຫົວ ເລື່ອງ
 ວ່າ : the fable of the bees, or private vices public benefits
 ພິມຈຳໜ່າຍຄັ້ງທີໜຶ່ງ, ປີ ໑໗໐໖, ບໍ່ມີໝາຍເຫດ, ພິມຈຳໜ່າຍປີ
 ໑໗໑໔, ມີໝາຍເຫດ . (ບ.ກ.).

໑) ບໍ່ມີອັນໃດທີ່ສາມາດເອີ້ນວ່າຄຳແຮງງານທຳມະຊາດໃຫ້ແຮງ
 ງານເອກະຊົນໄດ້ເລີຍ. ແຮງງານແຕ່ລະຄົນພຽງແຕ່ຜະລິດອອກ ສ່ວນ
 ໜຶ່ງຂອງທັງຂະບວນເຫລົ່ານັ້ນ, ແລະ ຍ້ອນແຕ່ລະສ່ວນນັ້ນ, ===)

ເກີບ ? ນັ້ນແມ່ນຍອມຜະລິດຕະພັນຕ່າງໆຂອງແຕ່ລະຄົນລວມແກ່ ເປັນ
ສິນຄ້າທັງນັ້ນ. ແລະ ກົງກັນຂ້າມ, ຈຸດພິເສດຂອງການແບ່ງງານ ໃນ
ໂຮງງານຫັດຖະກຳແມ່ນຢູ່ບ່ອນໃດ ? ຕັ້ງແມ່ນຢູ່ບ່ອນບັນດາຜູ້ອອກແຮງ
ງານພາກສ່ວນບໍ່ຜະລິດສິນຄ້າອອກ, ມີແຕ່ຜະລິດຕະພັນລວມໝູ່ ຂອງ
ເຂົາເຈົ້າທີ່ນຳມາຈົບກາຍເປັນສິນຄ້າສຳລັບກາງລະຫວ່າງບັນດາແຮງງານເອກະ
ລາດໃນສັງຄົມ, ຕັ້ງແຕ່ການຊື້ ແລະ ຂາຍຜະລິດຕະພັນຊຶ່ງແມ່ນ ແຮງ
ງານນັ້ນເປັນຜູ້ຜະລິດອອກ, ເງື່ອນໄຂສາຍພົວພັນທັງໝົດລະຫວ່າງບັນ
ດາແຮງງານພາກສ່ວນຂອງໂຮງງານຫັດຖະກຳ ແລະ ການຂາຍບັນດາ
ກຳລັງແຮງງານທີ່ຕ່າງກັນໃຫ້ກາຍເປັນອັນດຽວກັນໃນການໃຊ້ກຳລັງແຮງ
ງານເຫລົ່ານັ້ນເປັນກຳລັງແຮງງານລວມໝູ່. ປະຖົມປັດໄຈ ຂອງການ
ແບ່ງງານໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳແມ່ນການລວມສູນພາຫະນະແຫ່ງ ການ
ຜະລິດຕ່າງໆ ເຂົ້າໃນມືຂອງນາຍທົນຜູ້ໜຶ່ງ; ປະຖົມປັດໄຈຂອງ ການ
ແບ່ງງານສັງຄົມຊຳພັດແມ່ນການແຈກຢາຍພາຫະນະແຫ່ງການ ຜະລິດ

===) ກະໂຕມັນເອງກໍບໍ່ມີຄຸນຄ່າ, ບໍ່ມີຄຸນປະໂຫຍດແຕ່ຢ່າງໃດເລີຍ,
ສະນັ້ນອັນທີ່ຜູ້ອອກແຮງງານສາມາດຖືວ່າເປັນຂອງຕົນໄດ້ແມ່ນບໍ່ມີ ຫຍັງ
ເລີຍ; ບໍ່ມີຫຍັງທີ່ເຮັດໃຫ້ກຳມະກອນນັ້ນສາມາດເວົ້າ: ອັນນີ້ແມ່ນວັດຖຸພັນ
ທີ່ຂອບຜະລິດອອກ, ຂອບຢາກຮັກສາເປັນຂອງສ່ວນຕົວຂ້ອຍ" Labour
defended against the claims, of capital
ລອນດອນ, ໑໘໔໕, ໜ້າ ໔໕). ຜູ້ແຕ່ງນິພົນທີ່ດີເດັ່ນດັ່ງກ່າວແມ່ນ
ທີ່ສຳຄັນ, ຊຶ່ງພວກຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຄິດເອົາມາອາງ.

ຕ່າງໆ ເຂົ້າມີຜູ້ຜະລິດສິນຄ້າຫລາຍຄົນທີ່ເປັນເອກະລາດນຳກັນ. ໃນ
ໂຮງງານຫັດຖະກຳນັ້ນ, ກິດໝາຍເຫລັກກ່ຽວກັບລັກສະນະອັດຕາສ່ວນ
ໄດ້ເຮັດໃຫ້ບັນດາຈຳນວນກຳມະກອນທີ່ແນ່ນອນຕ້ອງແບກຫາບັນດາພາ
ລະບົດບາດທີ່ແນ່ນອນ, ແຕ່ກົງກັນຂ້າມ ລັກສະນະໂດຍບັງເອີນ ແລະ

໑) ນັ້ນເປັນສິ່ງທີ່ຊາວອາເມລິກາ ໄດ້ພິສູດໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ
ໃນຈຳນວນພາສີຕັ້ງຫລາຍຊະນິດໃໝ່ທີ່ສຸດໄດ້ຖືກກໍ່ຕັ້ງຂຶ້ນຢູ່ວິຊາເຕີນໃນ
ສະໄໝເສິກກາງເມືອງ, ມີພາສີຊະນິດໜຶ່ງ ໖% ທີ່ໃສ່ຜະລິດຕະພັນ
ອຸດສາຫະກຳ. ດັ່ງນັ້ນຜະລິດຕະພັນອຸດສາຫະກຳໜຶ່ງແມ່ນແນວໃດ ?
ຕອບ ບັນຫາທີ່ໂດຍແມ່ນສະພາບແວດລ້ອມຕັ້ງຂຶ້ນນັ້ນ, ບັນດານັກ ສ້າງ
ລັດຖະທຳມະນູນສະຫລາດສ່ອງໃສ່ຕອບວ່າ : " ວັດຖຸໜຶ່ງກາຍເປັນຜະ
ລິດຕະພັນເມື່ອມັນຖືກປຸງແຕ່ງໃຫ້ສຳເລັດຮູບແລ້ວ (when it
is made " ແລະ ຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ເອີ້ນວ່າສຳເລັດຮູບເມື່ອສາມາດ
ເອົາໄປຂາຍໄດ້. ໃນຕົວຢ່າງຫລາຍພັນຂໍ້, ບັດນີ້ພວກເຮົາພຽງ ເອົາ
ມາເລົ່າແຕ່ຂໍ້ໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນ. ໃນບັນດາໂຮງງານຫັດຖະກຳທີ່ເຮັດຄັນຮົມ
ແລະເສຕະສັດ, ຢູ່ນິວຢອກ ແລະ ພິລາແດນພີ, ກ່ອນອັນໜຶ່ງສິ່ງຂອງ
ເຫລົ່ານັ້ນຖືກເຮັດຢ່າງຄົບຊຸດເຖິງວ່າແທ້ຈິງເຄື່ອງຂອງເຫລົ່ານັ້ນ ແມ່ນ
ບັນດາ mixta composita ປະກອບດ້ວຍຫລາຍພາກສ່ວນທີ່ສັບສົນ
ປະກອບເປັນ. ຕໍ່ມານັ້ນສິ່ງທີ່ປະກອບເປັນເຄື່ອງເຫລົ່ານັ້ນເທົ່າໃດພາກ
ສ່ວນກໍກາຍເປັນເປົ້າໝາຍການຜະລິດພິເສດເທົ່ານັ້ນຢ່າງ, ຊຶ່ງຢູ່ກະຈັດ
ກະຈາຍໃນຫລາຍບ່ອນ, ໝາຍຄວາມວ່າ ການແບ່ງງານ, ===)

ລັກສະນະຕາມລຳພັງໃຈຊຳພັດເສີມຂະຫຍາຍຄຸນປະໂຫຍດ ທີ່ສຳປັນຄົນ
ເລໃນການແຈກຢາຍບັນດາຜູ້ຜະລິດ ແລະ ພາຫະນະແຫ່ງການ ຜະລິດ
ຂອງເຂົາເຈົ້າໃນບັນດາຂະແໜງການແຮງງານສັງຄົມທີ່ຕ່າງກັນ.

ບັນດາຂອບເຂດການຜະລິດຕ່າງກັນ, ແມ່ນມີທຳອຽງຢາກຮັກສາ
ທຳດຸ່ນດ່ຽງເທົ່າກັນຢູ່ສະເໝີ. ດ້ານໜຶ່ງ, ຜູ້ຜະລິດສິນຄ້າແກ່ລະ ຄົນ
ຕ້ອງຜະລິດຄຸນຄ່າໃຊ້ສອຍໜຶ່ງອອກ, ໝາຍຄວາມວ່າ ຕ້ອງຕອບ ສະ
ໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງສັງຄົມທີ່ແນ່ນອນໃດໜຶ່ງ; ແຕ່ຂອບ ເຂດ
ຄວາມຕ້ອງການເຫລົ່ານັ້ນຊຳພັດຕ່າງກັນທາງປະລິມານ ແລະ ສາຍພົວ
ພັນທາງພາຍໃນຢ່າງໜຶ່ງທີ່ຜູ້ກຳນົດຄວາມຕ້ອງການທັງໝົດເຫລົ່ານັ້ນ

===) ຈາກບ່ອນທີ່ເປັນການແບ່ງງານໃນໂຮງງານ ກາຍເປັນ ການ
ແບ່ງງານໃນສັງຄົມ. ດັ່ງນັ້ນບັດນີ້, ຜະລິດຕະພັນຂອງແຮງງານພາກສ່ວນ
ທີ່ຕ່າງກັນມີເທົ່າໃດ, ແມ່ນເປັນສິນຄ້າເທົ່ານັ້ນ, ສິນຄ້າດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ສົ່ງ
ມາໂຮງງານຫັດຖະກຳຜະລິດຄັນຮົ່ມຊຶ່ງພຽງປະກອບມັນເຂົ້າເປັນຜະລິດ
ຕະພັນທີ່ຄົບຊຸດເທົ່ານັ້ນ. ຊາວອາເມລິກາເອີ້ນຜະລິດຕະພັນເຫລົ່ານັ້ນວ່າ
ປະມວນຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບ (assembled articles),
ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນສຳລັບຜະລິດຕະພັນເຫລົ່ານັ້ນ, ຊຶ່ງອັນນັ້ນຈຶ່ງແມ່ນເໝາະ
ສົມແທ້ເພາະວ່າພາສີກໍໄດ້ໂຮມເຂົ້າຢູ່ໃນຕົ້ນ. ດັ່ງນັ້ນແມ່ນວ່າຄັນຮົ່ມ (ແຕ່
ລະຄັນຕ້ອງເສຍພາສີກອນໜຶ່ງແມ່ນຜູ້ ໃນລາຄາຂອງແກ່ລະພາກສ່ວນທີ່
ໄດ້ນຳເອົາເຂົ້າໂຮງງານຫັດຖະກຳຜະລິດຄັນຮົ່ມຊຶ່ງຖືເຊັ່ນດຽວກັບ ສິນ
ຄ້າອັນດຽວແລະຕົ້ນອີກກອນໜຶ່ງແມ່ນຜູ້ ໃນລາຄາຂອງຄັນຮົ່ມທັງໝົດ.

ເຂົ້າເປັນລະບົບໜຶ່ງ, ລະບົບດັ່ງກ່າວນີ້ຂະຫຍາຍອັດຕາສ່ວນຕ່າງໆລະ
 ຫວ່າງຄວາມຕ້ອງການເຫລົ່ານັ້ນຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນຢ່າງເກີດເອງ; ດ້ານ
 ອື່ນ, ກິດເກນຄຸນຄ່າຊຶ່ງພັດກຳໜົດສັງຄົມເບິ່ງມັນສາມາດໃຊ້ສອຍ ເວ
 ລາອອກແຮງງານເທົ່າໃດເຂົ້າໃນການຜະລິດສິນຄ້າອອກແຕ່ລະຊະນິດ.
 ແຕ່ທ່າອຽງດັ່ງກ່າວຂອງບັນດາຂອບເຂດການຜະລິດທີ່ຕ່າງກັນ, ທ່າອຽງ
 ທີ່ຢາກຮັກສາທ່າດຸ່ມດ່ຽງເທົ່າກັນລະຫວ່າງບັນດາຂອບເຂດການ ຜະລິດ
 ນຳກັນຢູ່ເລື້ອຍໆໄປ. ພຽງແຕ່ແມ່ນການກະທົບທີ່ຕາມການທຳລາຍຢ່າງ
 ບໍ່ຢຸດຢັ້ງຕໍ່ທ່າດຸ່ມດ່ຽງກັນນັ້ນ. ໃນການແບ່ງງານໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳ
 ຂອງໂຮງງານ, ຕົວເລກອັດຕາສ່ວນກ່ອນອື່ນໜົດແມ່ນເນື່ອງດ້ວຍພຶດຕິ
 ກຳເປັນຜູ້ຍິ່ງໄວ ແລະ ຈຸນນັ້ນແມ່ນຄົນເປັນຜູ້ກຳລັງຍິ່ງອອກ - ແມ່ນ
 ກິດຂໍ້ຍັງຄັບໜຶ່ງທີ່ຄອບງຳຢ່າງກ່ອນກຳໜົດ ໑) ຕໍ່ກ່ອນກຳມະກອນ ທີ່
 ຖືກຕິດພັນໃສ່ແຕ່ລະພາລະບົດບາດພິເສດ, ສ່ວນໃນການແບ່ງງານ ໃນ
 ສັງຄົມ, ຕົວເລກອັດຕາສ່ວນແມ່ນຄວາມຈຳເປັນໜຶ່ງທີ່ຫລີກລ່ຽງບໍ່ໄດ້,
 - ຄວາມຈຳເປັນໜຶ່ງທີ່ລັບລົມດຽບ ແລະ ຈະເຫັນແຈ້ງໄດ້ກໍຕໍ່ ເມື່ອ
 ຜ່ານບັນດາການປ່ຽນແປງທີ່ມີລັກສະນະເຄື່ອງວັດອາກາດດັນຂອງລາຄາ
 ແຫ່ງຕະຫລາດເທົ່ານັ້ນ, ຄວາມຈຳເປັນໜຶ່ງທີ່ໃຊ້ບັນດາການລົມ ຈົນ
 ເພື່ອຄອບງຳ ແລະ ຈຳກັດບໍ່ໃຫ້ບັນດາຜູ້ຜະລິດສິນຄ້າປະພຶດຕາມໃຈຟື້ນ
 ຂໍ້ຍັງຄັບ - ສະນັ້ນມັນພຽງແຕ່ຄອບງຳກ່ອນກຳມະກອນນັ້ນຢ່າງ ເກີດ
 ຕາມທີ່ຫລັງ ໒) ເທົ່ານັ້ນ.

໑) A priori (ຜູ້ແປ).
 ໒) A posteriori (ຜູ້ແປ).

ປະຖົມປັດໄຈຂອງການແບ່ງງານໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳແມ່ນສິດທິ
 ອັນເດັດຂາດຂອງນາຍທຳມະດາທີ່ບັນດາຜູ້ທີ່ໄດ້ຖືກຜັນເປັນບັນດາພາກສ່ວນ
 ອັນງ່າຍດາຍຂອງໂຄງປະກອບຫຼືຂັ້ນຕໍ່ນາຍທຳມະດາ. ການແບ່ງງານ ໃນ
 ສັງຄົມ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ບັນດາຜູ້ຜະລິດເອກະລາດເກີດການບໍ່ລະປັກຕໍ່ກັນຂຶ້ນ,
 ຄົນເຫລົ່ານີ້ບໍ່ຮັບຮູ້ກຳລັງອຳນາດໃດອັນນອກຈາກກຳລັງອຳນາດ ຂອງ
 ການແກ່ງແຍ່ງກັນ. ກຳລັງອຳນາດຂອງກຳລັງດັນຊຶ່ງສິດທິ: ປະໂຫຍດ
 ລະຫວ່າງເຂົາດ້ວຍກັນ ໄດ້ເຕັງໃສ່ເຂົາ, ໃນໂລກແຫ່ງສັດກໍຄືກັນ,
 ການຕໍ່ສູ້ຂອງສິ່ງວັດຖຸທັງໝົດຕໍ່ການສິ່ງວັດຖຸທັງໝົດຄືນ, *bellum*
omnium contra omnes ພິທີກຮູ້ກສາໄດ້, ຫລືບໍ່ຫລາຍ ກໍ
 ໝ້ອຍ, ບັນດາເງື່ອນໄຂທີ່ຍືນຍົງຄົງຕົວຂອງສັດປະເພດຕ່າງທັງໝົດ,
 ແລະ ສະຕິຮູ້ສຶກນາຍທຳມະດາກ່າວ, ສະຕິຮູ້ສຶກທີ່ຍືນຍົງຂອງການ ແບ່ງງານ
 ໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ຍືນຍົງຂອງການກັກຂັງຊາວຜູ້ອອກແຮງງານ ຕະ
 ຫລອດຊົ່ວຊົດເຂົ້າຈັງຫວະພາກສ່ວນແລະຍືນຍົງຂອງການຂັດຢ່າງບໍ່ມີ
 ເງື່ອນໄຂຂອງຊາວຜູ້ອອກແຮງງານຕໍ່ນາຍທຳມະດາ, ສະຕິຮູ້ສຶກດັ່ງກ່າວຮອງ
 ໂຮຂຶ້ນ ແລະ ຄຽດຈົນໝ້າຊຳໝ້າມ້ານເມື່ອເຂົາເວົ້າເຖິງການ ທີ່ສັງ
 ຄົມກວດກາ ແລະ ດັດສິນຂະບວນວິວັດການຜະລິດ ! ມັນກ່າວ ຟ່ອງ
 ຄວາມຜູ້ປອງຕ່າງໆທັງໝົດທີ່ຂັດກັບຊະນິດດັ່ງກ່າວວ່າແມ່ນການບຸກໂຈມ
 ຕໍ່ຕໍານສິດທິຖືກຳມະສິດເອກະຊົນ, ສິດເສລີພາບ, ຈິດໃຈປະດິດ ສ້າງ
 ຂອງນາຍທຳມະດາ. ໃນຂະນະນັ້ນ, ບັນດາພວກທີ່ເມົາພົວໃນການແກ່ງຄວາມ
 ໃຫ້ລະບອບໂຮງງານດັ່ງກ່າວເລີຍຮອງຂຶ້ນວ່າ : " ຊັ້ນພວກເຈົ້າຢາກ
 ຜັນສັງຄົມເປັນໂຮງງານໜຶ່ງບໍ່ ? " ລະບອບໂຮງງານມີແຕ່ດີ ສຳລັບ

ຊາວກຳມາຊີບເທົ່ານັ້ນ !

ຖ້າວ່າພາວະການອະນາທິປະໄຕໃນການແບ່ງງານໃນສັງຄົມແລະ
ພາວະການອຳນາດເດັດຂາດໃນການແບ່ງງານໃນໂຮງງານ ຫັດຖະກຳ
ແມ່ນລັກສະນະພິເສດຂອງສັງຄົມທຶນນິຍົມ, ແມ່ນກົງກັນຂ້າມບັນດາ ສັງ
ຄົມທີ່ເກົ່າແກ່ກ່ວາ, - ໃນນັ້ນປະກົດການອາຊີບສະເພາະຂະຫຍາຍຕົວ
ຢ່າງຫຳມະຊາດ, ແລ້ວຈິງຜະນຶກເຂົ້າ ແລະ ສຸດທ້າຍໄດ້ຮັບຮູ້ຈາກກົດ
ໝາຍ, - ພັດໃຫ້ພວກເຮົາຮູ້ຮູບພາບກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງ ແຮງງານ
ໜຶ່ງຂອງສັງຄົມ, ການຈັດຕັ້ງມີແຜນການ ແລະ ມີລັກສະນະກຳລັງອຳ
ນາດ. ແຕ່ໃນນັ້ນແມ່ນບໍ່ມີການແບ່ງງານໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳແຕ່ຢ່າງ
ໃດຫລືແຕ່ໃນຂະໜາດໜຶ່ງທີ່ນ້ອຍໆທີ່ສຸດຫລືການແບ່ງງານດັ່ງ ກ່າວ
ພຽງແຕ່ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຍິ່ງກຍ່ອຍແລະໂດຍບັງເອີນເທົ່ານັ້ນ ໑).

ບັນດາວົງຄະນາຍາດໜ້ອຍນັ້ນຢູ່ອິນເດຍ, ຊຶ່ງຄົນທັງຫລາຍ ເຫັນ

໑) " ຄົນທັງຫລາຍສາມາດ... ກຳໜົດຊັດເຈນວ່າຕາມກົດຫຳ
ມະດາ, ຖ້າກຳລັງອຳນາດຫາກຄອບງຳການແບ່ງງານໃນພາຍໃນ ສັງ
ຄົມຍິ່ງນ້ອຍເທົ່າໃດ, ໃນພາຍໃນໂຮງງານ, ການແບ່ງງານຍິ່ງ ຂະ
ຫຍາຍຕົວຫລາຍເທົ່ານັ້ນ ແລະ ກໍຍິ່ງຖືກຄອບງຳຈາກກຳລັງ ອຳນາດ
ຂອງເອກະຊົນແຕ່ຜູ້ດຽວເທົ່ານັ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ ແມ່ນກຳລັງອຳນາດ ໃນ
ໂຮງງານ ແລະ ກຳລັງອຳນາດ ໃນສັງຄົມ, ເນື້ອປຽບກັບການແບ່ງ
ງານ, ມັນມີອັດຕາສ່ວນຫວນຂ້າມນຳກັນ " . (ກ . ນາກ :
ຄວາມອັບຈິນ ຂອງປັດຊະຍາ, ໜາ ໑໓໐ - ໑໓໑).

ວ່າມັນປະກົດຕົວອອກຕັ້ງແຕ່ບັນດາສະໄໝເກົ່າກ່ອນ ແລະ ປະຈຸບັນນີ້ກໍ
ຍັງຄົງຮ່ອງຮອຍຢ່າງບໍ່ຫລາຍກໍໝ້ອຍ, ລ້ວນແຕ່ອົງບົນພັນຖານສິດທິກຳ
ມະສິດທົ່ວໄປກ່ຽວກັບຫິນ, ແລະ ບົນການແບ່ງງານອັນຄົງທີ່, ການ
ແບ່ງງານດັ່ງກ່າວນີ້ບໍ່ວ່າຍາມໃດມັນກໍໄດ້ໃຊ້ເປັນແຜນການ ແລະ ແບບ
ຢ່າງໃຫ້ແກ່ບັນດາວົງຄະນາຍາດທີ່ຫາກໍສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ. ກໍຕັ້ງບົນຕອນ ດິນ
ທີ່ກວາງແກ່ໝັ້ງຮ່ອງຮອງສອງສາມພັນ ເອເກີ, ວົງຄະນາຍາດ
ເຫລົ່ານັ້ນແມ່ນບັນດາສະຖາບັນການຜະລິດ, ກຸມຕົນເອງ ເພິ່ງຕົນເອງ
ພາກສ່ວນຕົນຕໍ່ຂອງຜະລິດຕະພັນແມ່ນໃຊ້ສຳລັບວົງຄະນາຍາດໃນ ການ
ໃຊ້ສອຍໂດຍກົງ, ພາກສ່ວນດັ່ງກ່າວນີ້ບໍ່ກາຍເປັນສິນຄ້າແຕ່ຢ່າງ ໃດ
ເລີຍ, ອັນໄດ້ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດກາຍມາເປັນອັນບໍ່ມີການກ່ຽວພັນ ແຕ່
ຢ່າງໃດກັບການແບ່ງງານຊຶ່ງມັນເກີດມີຂຶ້ນຈາກການແລກປ່ຽນສິນຄ້າໃນ
ທົ່ວສັງຄົມອິນເດຍ. ມີແຕ່ສ່ວນເຫລືອຂອງຜະລິດຕະພັນເຫລົ່ານັ້ນ ຈຶ່ງ
ກາຍເປັນສິນຄ້າເຫລົ່ານັ້ນ, ແລະ ກ່ອນອັນໝົດແມ່ນຕົກຢູ່ໃນມືຂອງ ລັດ
ຊຶ່ງແມ່ນອົງການ, ຕັ້ງແຕ່ສະໄໝເກົ່າກ່ອນພູນ, ໄດ້ມີສິດເກັບເອົາຜະ
ລິດຕະພັນສ່ວນໜຶ່ງນັ້ນເປັນສ່ວນວັດຖຸ. ໃນທ້ອງຖິ່ນອື່ນໆຂອງອິນເດຍ,
ວົງຄະນາຍາດເຫລົ່ານັ້ນມີຮູບການຕ່າງໆ ທີ່ຕ່າງກັນ. ຮູບການທີ່ ງ່າຍ
ດາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນວົງຄະນາຍາດໄຖດຳຫິນລວມ ແລະ ແບ່ງປັນຜະລິດ
ຕະພັນ ຫາງວັດຖຸໃຫ້ບັນດາພາຄີໃນວົງຄະນາຍາດ, ແຕ່ວ່າແຕ່ລະຄອບ
ຄົວຊັກພັດເຮັດວຽກງານຄອບຄົວໃນເຮືອນຂອງຕົນເຊັ່ນ ເຂັ້ນຝ້າຍ,
ຕໍ່ຳແຜ່ນ, ຫຼາງ... ຢູ່ຄຽງຂ້າງຈຳນວນນວນຊົນທີ່ເຮັດວຽກເຊັ່ນດຽວ
ກັນນັ້ນ, ພວກເຮົາເຫັນວ່າມີ " ປະຊາຊົນຜູ້ຫລັກແຫລ່ງ " : ຜູ້ໜຶ່ງ

ທັງເປັນຫົວໜ້າສານ, ທັງເປັນຫົວໜ້າຕໍາຫລວດ, ທັງເກັບພາສີ ອາ
ກອນ; ມີຄືນຮັກສາສະໜາດັບນີ້ຊຶ່ງເຮັດໜ້າທີ່ຄົດໄລ່ກ່ຽວກັບ ກະສິກໍາ
ແລະ ວັດໜ້າດິນ ແລະ ບັນທຶກທັງໝົດບັນດາກອນໃດໜຶ່ງການກ່ຽວພັນ
ເຖິງບັນຫາດັ່ງກ່າວ; ຂ້າລັດຖະກອນທີ່ສາມກໍດຳລົງສະເພາະວຽກຊອກ
ຈັບບັນດານັກໂທດ ແລະ ໄປນຳເອົາແຂກແຕ່ບ້ານນີ້ໄປຫາບ້ານອື່ນເພື່ອ
ປ່ອງກັນໃຫ້ແຂກ; ຜູ້ທີ່ປົກປັກຮັກສາຊາຍແດນເຮັດໜ້າທີ່ກັດກັນ ໂດຍບໍ່
ໃຫ້ບັນດາວົງຄະນາຍາດທີ່ໃກ້ຄຽງແຊກຊົມເຂົ້າວົງຄະນາຍາດຂອງຕົນ;
ນັກກວດກາຊົນລະປະທານມີໜ້າທີ່ແຈກຢາຍນ້ຳທີ່ຂັງໄວ້ໃນບັນດາບ່ອນທີ່
ຂັງນ້ຳລວມ, ໃຫ້ແກ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງກະສິກໍາ; ພະສິງສາສະໜາ
ບາລາມິນເຮັດໜ້າທີ່ປະຕິບັດພິທີແຫ່ງສາສະໜາ; ນາຍຄູສິດສອນເດັກ
ນ້ອຍໃນວົງຄະນາຍາດໃນການອ່ານ ແລະ ຂຽນບັນໜ້າດິນຊາຍ, ພະ
ສິງສາສະໜາບາລາມິນ, ດ້ວຍຖານະນາມເປັນນັກດາລາສາດ, ເຮັດ
ປະຕິທິນ ແນະນຳລະດູຫວ່ານກາຫລືເກັບກ່ຽວ ແລະ ບັນດາໂມງເວລາ
ທັດຫລັບດີສຳລັບບັນດາວຽກໄຮ່ການນາ, ຊ່າງຕີເຫລັກຜູ້ໜຶ່ງ ແລະ
ຊ່າງໄມ້ເພື່ອເຮັດ ແລະ ສອມແປງບັນດາເຄື່ອງມືກະສິກໍາຄືນທັງໝົດ,
ຊ່າງເຄືອບດິນເຜົາເຮັດຖວຍ, ຊາມ, ໝໍ້ທັງໝົດໃຫ້ວົງຄະນາຍາດ
ທັງໝົດ; ຊ່າງຕັດຜົມ, ຊ່າງຊັກເຄື່ອງ, ຊ່າງຫລໍ່ເງິນຄຳ; ແລະ ຢູ່
ໃນບາງວົງຄະນາຍາດ, ນັກກະວີແຜນທີ່ຊ່າງຫລໍ່ເງິນຄຳ, ຢູ່ໃນບັນດາ
ວົງຄະນາຍາດອື່ນໆກໍແຜນຄູສອນ. ຕົວເລກຈຳນວນບຸກຄົນປະມານໂຫລ
ໜຶ່ງນັ້ນໄດ້ຮັບການເກືອກຈາກວົງຄະນາຍາດ. ເມື່ອຈຳນວນພົນລະ
ເມືອງເພີ່ມຂຶ້ນ, ກໍອາດຈະສ້າງຕັ້ງວົງຄະນາຍາດໃໝ່ຂຶ້ນຕື່ມ ຊຶ່ງຫລໍ່

ຕາມເປົ້າຂອງວົງຄະນາຍາດເກົ່າ ແລະ ຕັ້ງຢູ່ໃນຕອນດິນທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄຖ
 ດຳດັງນັ້ນຮ່າງປະກອບຂອງວົງຄະນາຍາດແມ່ນອີງໃສ່ການແບ່ງງານທີ່ມີ
 ແຜນການ, ແຕ່ບໍ່ສາມາດມີການແບ່ງງານແບບໂຮງງານຫັດຖະກຳໄດ້,
 ເພາະວ່າຕະຫລາດຂອງຊ່າງຕິດຫລັກ, ຊ່າງໄມ້ໆລຯ... ບໍ່ເຄີຍ ປ່ຽນ
 ແປງຈັກເທື່ອ, ແລະ ຢ່າງຫລາຍແມ່ນໃນວົງຄະນາຍາດໃໝ່ນັ້ນກໍ່ມີ
 ຊ່າງຕິດຫລັກສອງຄົນຫລືຊ່າງເຄື່ອງດິນເຜົາຂອງຄົນຫາກບໍ່ແມ່ນຜູ້ໜຶ່ງ
 ຢູ່ນີ້, ກິດເກນດັດສິນການແບ່ງງານໃນວົງຄະນາຍາດເຄື່ອນໄຫວດ້ວຍ
 ຖານະນາມເປັນກຳລັງອຳນາດທີ່ບໍ່ອາດແຊກຊົມໄດ້ຂອງກິດເກນພິຊິກ,
 ໃນຂະນະນັ້ນ ຊ່າງຫັດຖະກຳແຕ່ລະຄົນຊຳພັດດຳເນີນວຽກງານຕ່າງ ໆ
 ທັງໝົດທີ່ຂັດຂວາງຂອງຕົນ, ຢູ່ເຮືອນຂອງຕົນ, ໃນໂຮງງານຂອງ
 ຕົນ, ຕາມແບບວິທີອອກແຮງງານທີ່ສັບຊ້ອນແຕ່ບູຮານ, ແຕ່ດຳເນີນໄປຢ່າງ
 ເປັນເອກະລາດແລະກໍ່ບໍ່ຮັບຮູ້ອຳນາດໃດໆທັງໝົດ. ລັກສະນະງ່າຍດາຍ
 ຂອງລະບົບການຜະລິດຂອງວົງຄະນາຍາດເພິ່ງຕົນເອງ, ກຸ່ມຕົນເອງ, -
 ວົງຄະນາຍາດເຊິ່ງກຳເນີດວົງຄະນາຍາດທີ່ມີຮູບການດຽວກັນນັ້ນເລື້ອຍ
 ເລື້ອຍແລະຖາບັງເອີນຫາກຖືກທຳລາຍໄປກໍ່ຕາມ, ກໍ່ຈະຖືກຟື້ນຟູຄືນ ໃນ

໑) ນາຍພັນໂທມາກວິນເຊີນ Historical sketches of
 the south
 ລອນດອນ, ໑໘໑໐-໑໑, ເຫລັ້ມ໑, ຫນ. ໑໑໘-໑໒໐. ນິພົນຂອງ ຢອກ
 ເຢີກຳແບນ: of India, ລອນດອນ, ໑໘໕໒, ໄດ້ກ່າວ ສະ
 ເໜີບັນດາຮູບການວົງຄະນາຍາດຢູ່ອິນເດຍຢ່າງຈະແຈ້ງທີ່ສຸດ.

Modern India

ສະຖານທີ່ເກົ່າ ແລະ ເອົາຊື່ເກົ່າ ວ) - ເຮັດໃຫ້ພວກເຮົາເຂົ້າໃຈແຈ້ງ
 ເຖິງລັກສະນະບໍ່ປ່ຽນແປງຂອງບັນດາສັງຄົມທະວີບອາຊີ, ລັກສະນະ ບໍ່
 ປ່ຽນແປງນີ້ກົງກັນຂ້າມຢ່າງແປກປະຫລາດກັບປະກົດການຂອງບັນດາປະ
 ເທດໃນທະວີບອາຊີທຸກພຽງທະລາຍ ແລະ ຖືກຟື້ນຟູຄືນເລື້ອຍໆ ດ້ວຍ
 ການປ່ຽນແປງຢ່າງບໍ່ຢຸດເຊົາຂອງບັນດາລາຊະວົງ. ໂຄງປະກອບຂອງ
 ປັດໄຈເສດຖະກິດພັນຖານແຫ່ງສັງຄົມຍັງບໍ່ຖືກບໍ່ວ່າການພັນປ່ຽນໃດໆໃນ
 ຂົງເຂດການເມືອງກະທົບເຖິງເລີຍ.

ບັນດາກິດຂັບຄ້າຍນິຄົມສະໄໝກາງ ໂບຮານຂັດຂວາງຢ່າງມີ

໑) " ພາຍໃຕ້ຮູບການງ່າຍດາຍນັ້ນ, ພົນລະເມືອງໄດ້ດຳລົງ ຊີ
 ວິດຕັ້ງແຕ່ບໍ່ຈັກວ່າເທົ່າໃດເຊັ່ນຄົນມາແລ້ວ. ຂອບເຂດຂອງບ້ານ ຊຶ່ງ
 ໜ້ອຍເທື່ອຖືກປ່ຽນແປງ, ແລະເຖິງແມ່ນວ່າບ້ານເຫລົ່ານັ້ນຖືກທຸກຍາກ
 ຍອນ ໄພສົງຄາມ, ໄພອິດຫົວແລະພະຍາດອາຄາດ, ແຕ່ບໍ່ແມ່ນຍອນແນວ
 ນັ້ນບ້ານຕ່າງໆດັ່ງກ່າວຈະບໍ່ຮັກສາຊື່ເກົ່າ, ຂອບເຂດເກົ່າ, ບັນດາພົນປະ
 ໂຫຍດເກົ່າແລະຍັງຮັກສາຈົນກະທັ້ງບັນດາຄອບຄົວເກົ່າ. ພົນລະເມືອງບໍ່
 ສົນໃຈຫຍັງເຖິງການສະຫລາຍຕົວແລະການແຍກຍຸບຂອງລາຊະອາ. ນາ
 ຈັກ. ຕ້ອງການພຽງແຕ່ໃຫ້ບ້ານຊຶ່ງຢູ່ຄືເກົ່າກໍພໍແລ້ວ, ສ່ວນຜູ້ໃດຈະ
 ກຳອຳນາດກໍບໍ່ສຳຄັນເທົ່າໃດສຳຫລັບເຂົາເຈົ້າ; ພັນຖານ ເສດຖະກິດ
 ຂອງບ້ານກໍບໍ່ຖືກປ່ຽນແປງພໍປານໃດ " (ທ. ສແຕນພໍຣາຍເຟີ ຜູ້ສຳ
 ເລັດລາຊະການ ຊາວນາ :

ລອນດອນ, ໑໘໑໗; ເຫລັ້ມ ໑, ໜ້າ ໒໘໔).

ແຜນການຕໍ່ການກັບກາຍຂອງຫົວໜ້ານາຍຊ່າງເປັນເຈົ້າທຳມະດາ, ດ້ວຍການ
ໃຊ້ຄຳສັ່ງຢ່າງເຄັ່ງຄັດເພື່ອກຳນົດຈຳນວນນາຍຊ່າງທີ່ຫົວໜ້ານາຍຊ່າງ
ມີສິດນຳໃຊ້ ແລະ ເພີ່ມໃສ່ນັ້ນ, ຄົນທັງຫລາຍຍັງບໍ່ໃຫ້ຫົວໜ້າ ນາຍ
ຊ່າງນຳໃຊ້ນາຍຊ່າງເຂົາໃນບໍ່ວ່າວິຊາຊີບໃດໆ ນອກຈາກວິຊາຊີບຂອງ
ເຂົາ. ຄ້າຍນິຄົມຍັງຕໍ່ສູ້ຢ່າງເດັດດ່ຽວຕໍ່ການທຸກການແຊກຊົມ ຂອງນາຍ
ທຳມະດາ, ໝາຍຄວາມວ່າຂອງຮູບຖານເສລີຢ່າງດຽວຂອງນາຍທຳ
ມະດາຄ້າຍນິຄົມໄດ້ພົວພັນ. ຊາວຄາຂາຍມີສິດຊື້ຄົບທຸກແນວສິນຄ້າ. ນອກ
ຈາກແຮງງານ ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ຮັບອະນຸຍາດປະກົດຕົວແຕ່ພຽງໃນ ຖານະ
ເປັນຄົນອອກໜ້າຂາຍຜະລິດຕະພັນຫັດຖະກຳເທົ່ານັ້ນ. ເມື່ອສະ ພາຍ
ການພາຍນອກຮຽກຮອງໃຫ້ຄ່ອຍໆມີການແບ່ງງານນັ້ນ, ຄ້າຍນິຄົມຕ່າງ
ຕ່າງໆໃນປະຈຸບັນຈະແບ່ງນອຍອອກເປັນບັນດາຄ້າຍນິຄົມສຳຮອງ, ຫລື
ບັນດາຄ້າຍນິຄົມທີ່ຫາກໍໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢູ່ຄຽງຂ້າງບັນດາຄ້າຍນິຄົມເກົ່າ,
ແຕ່ວ່າວິຊາຊີບຫັດຖະກຳຕ່າງໆທີ່ຕ່າງກັນນັ້ນກໍຍັງຄົງບໍ່ຖືກເຕົ້າໂຮມເຂົ້າ
ໂຮງງານດັ່ງດຽວກັນ, ດັ່ງນັ້ນ, ການຈັດຕັ້ງຄ້າຍນິຄົມບໍ່ຮັບເອົາ ການ
ແບ່ງງານໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ເຖິງແມ່ນວ່າການຈັດຕັ້ງດັ່ງກ່າວແຜ່
ຂະຫຍາຍເວັ້ນໄຂຕ່າງໆ ທີ່ຄົງຕົວຂອງການແບ່ງງານໃນໂຮງງານຫັດ
ຖະກຳດ້ວຍວິທີແຍກອອກແລະດັດແປງວິຊາຊີບຫັດຖະກຳຕ່າງໆ. ເວົ້າ
ໂດຍທົ່ວໄປ, ຊາວຜູ້ອອກແຮງງານແລະພາຫະນະແຫ່ງການຜະລິດຕ່າງໆ
ຂອງຜູ້ນັ້ນຍັງຄົງສົມທົບກັນຢ່າງແໜ້ນແຟ້ນຄືຫອຍກັບກາຍຂອງມັນ. ດ້ວຍ
ເຫດນັ້ນ, ຈິ່ງບໍ່ມີພັນຖານເບື້ອງຕົ້ນຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ໝາຍ
ຄວາມວ່າບໍ່ມີຮູບຖານແຫ່ງທຳມະດາຂອງພາຫະນະແຫ່ງການຜະລິດຕ່າງໆ.

ການແບ່ງງານໃນສັງຄົມ, ມີຫລືບໍ່ມີການແລກປ່ຽນສິນຄ້າແມ່ນສຸດ
ແລ້ວແຕ່ບັນດາຮູບຖານເສດຖະກິດຂອງສັງຄົມຕ່າງໆ ທີ່ຕ່າງກັນທີ່ສຸດ,
ສ່ວນການແບ່ງງານໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ຊຳພັດເປັນສິ່ງວັດຖຸໜຶ່ງທີ່
ປະດິດສ້າງອັນເປັນຕ່າງຫາກຊຶ່ງພຽງແຕ່ແບບວິທີການຜະລິດທຳນິຍົມຈຶ່ງ
ມີໄດ້.

.....

ໃນຍາມຕົ້ນ, ການຮ່ວມມືອງໃສ່ພັນຖານແບ່ງງານ, ໝາຍຄວາມ
ວ່າໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ໄດ້ປະດິດສ້າງຂຶ້ນຢ່າງເກີດເອງ ແລະ ບໍ່ຮູ້
ສຶກຕົນຕົວ. ເມື່ອການຮ່ວມມືດຽວກັນໄດ້ໝັກແໝ້ນເຖິງຂັ້ນໃດໜຶ່ງ
ແລ້ວ ແລະ ໄດ້ມີຮາກຖານທີ່ກວ້າງພໍສົມຄວນແລ້ວ, ມັນຈຶ່ງກາຍເປັນ
ຮູບຖານໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຮັບຮູ້ ແລະ ມີລະບົບຂອງພັນຖານຜະລິດທຳນິຍົມ. ປະ
ຫວັດສາດຂອງໂຮງງານຫັດຖະກຳຫລວງຊື່ໃຫ້ເຫັນແຈ້ງວ່າການແບ່ງ
ງານອັນເປັນພິເສດຂອງໂຮງງານຫັດຖະກຳໄດ້ຜ່ານການທົດສອບຄືແນວ
ໃດຈະບັນລຸເຖິງບ່ອນທີ່ມັນມີຮູບຖານຕ່າງໆທີ່ມີຜົນກວ່າໝູ່ໄດ້ - ສາມາດ
ເວົ້າໄດ້ວ່າ ການທີ່ມັນມີຮູບຖານຕ່າງໆນັ້ນໄດ້, ຊຶ່ງບັນດາຜູ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງບໍ່
ຮູ້ - ແລະ ຫລັງຈາກນັ້ນການແບ່ງງານດັ່ງກ່າວໄດ້ໄປຕາມແບບ ຂອງ
ຄາຍນິຄົມຕ່າງໆ, ເຊິ່ງມີຄວາມພະຍາຍາມຄືແນວໃດ ເພື່ອຮັກສາ ຮູບ
ຖານທີ່ສືບມາແຕ່ບູຮານເຫລົ່ານັ້ນໄດ້, ແລະ ບາງເທື່ອກໍໄດ້ຮັກສາ ຮູບ
ຖານເຫລົ່ານັ້ນໄວ້ໄດ້ໃນໜຶ່ງສະຕະວັດກ່ວາ. ຮູບຖານດັ່ງກ່າວ ເບິ່ງຄື
ວ່າ ຍາມໃດກໍພຽງແຕ່ປ່ຽນແປງເວັ້ນເສຍແຕ່ບັນດາການປ່ຽນແປງ ໃນ
ລາຍລະອຽດ - ນັ້ນແມ່ນເນື່ອງຈາກວ່າໄດ້ມີການປະຕິວັດໜຶ່ງທີ່ເກີດ

ຂັ້ນຕອນການອອກແຮງງານຕ່າງໆເຫລົ່ານັ້ນ. ໂຮງງານຫັດຖະກຳທັນ
ສະໄໝ (ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ວ່າເຖິງອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ຂອງໃສ່ພັນ ຖານ
ກົນຈັກ) ຫລືວ່າອອກເຫັນໄດ້ໃນນະຄອນຕ່າງໆ ຊຶ່ງເປັນບ່ອນທີ່ມັນໄດ້
ຮັບການກໍ່ຕັ້ງຂຶ້ນ, ມູນສ່ວນຕ່າງໆທີ່ປະກອບເປັນໄດ້ມີຢູ່ແລ້ວ, ເຖິງແມ່ນ
ວ່າມູນສ່ວນເຫລົ່ານັ້ນຢູ່ກະຈັດກະຈາຍໃນທົ່ວທຸກບ່ອນ, ແລະ ມີແຕ່ການ
ເຕົ້າໂຮມເທົ່ານັ້ນ, ເຊັ່ນໂຮງງານຫັດຖະກຳຫຍິບ ສິ່ງເສື້ອເປັນຕົ້ນ ;
ຫລືວ່າຫລັກການແບ່ງງານກໍ່ໝູນໃຊ້ງ່າຍຈົນເຖິງຂັ້ນຄົນທັງຫລາຍ ມີແຕ່
ການເຮັດໃຫ້ກຳມະກອນແຕ່ລະຄົນກາຍເປັນວິຊາສະເພາະກ່ຽວກັບໜຶ່ງ
ໃນຫລາຍຂະບວນວິວັດຂອງວິຊາຊີບໜຶ່ງ, ເປັນຕົ້ນວິຊາຊີບພັບປັ້ມ,
ດ້ວຍກໍລະນີເຫລົ່ານັ້ນ, ກໍ່ພຽງແຕ່ຕ້ອງຖອດຖອນບົດຮຽນໃນອາທິດໜຶ່ງ
ແມ່ນສາມາດເຫັນໄດ້ອັດຕາສ່ວນກຳມະກອນທີ່ຕ້ອງການສຳລັບແຕ່ລະຂະ
ບວນວິວັດ).

໑) ໂດຍທີ່ເຊື່ອຖືຢ່າງ ໂຮດຽງສາຕໍ່ຄວາມປິຊາສາມາດຊຶ່ງ ນາຍ
ທັນເສີມຂະຫຍາຍຢ່າງເປັນມາແຕ່ກຳເນີດໃນການແບ່ງງານນັ້ນໃນປະຈຸ
ບັນມີແຕ່ບັນດາສາດສະດາຈານ ເຢລະມັນເທົ່ານັ້ນ, ສົມມຸດຄື ຣົດແຊ ,
ເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ເຫັນດີໃຫ້ນາຍທັນ ໄດ້ສະເໜີ " ເງິນຄ່າແຮງລະດັບຕ່າງໆ
ທີ່ຕ່າງກັນ " ເພື່ອໃຫ້ລາງວັນຕໍ່ຄຸນຄວາມດີຂອງນາຍທັນ, ເພາະວ່າສະ
ໜອງທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ຂອງນາຍທັນ ໄດ້ຄິດເຖິງການແບ່ງງານນັ້ນຢູ່ແລ້ວ. ບໍ່
ແມ່ນຄວາມປິຊາສາມາດມີຫລາຍຫລັກອຍ, ຫາກຕັ້ງແມ່ນເງິນມີຫລາຍຫລັກ
ໜ້ອຍນັ້ນເປັນສິ່ງຊື່ຂາດການໝູນໃຊ້ການແບ່ງງານຢ່າງກວ້າງຫຼືແຄບ.

ເນື່ອງຈາກການໄຈແຍກ ແລະ ການຜັນແຍກວິຊາຊີບຫັດຖະກຳ,
ເນື່ອງຈາກການຜັນເຄື່ອງມືເປັນວິຊາສະເພາະ, ເນື່ອງຈາກການ ກໍ່
ສ້າງກຳມະກອນຕາມພາກສ່ວນ ແລະ ເນື່ອງຈາກການເຕົ້າໂຮມ ເຂົ້າ
ເຈົ້າໃນໂຄງປະກອບໜຶ່ງທີ່ຄົບຊຸດ, ການແບ່ງງານໃນໂຮງງານຫັດຖະ
ກຳຈຶ່ງສ້າງເປັນຂັ້ນໄດຂັ້ນໜຶ່ງກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບ ແລະ ອັດຕາ ສ່ວນ
ໜຶ່ງກ່ຽວກັບປະລິມານໃນບັນດາຂະບວນວິວັດແຫ່ງສັງຄົມຂອງການ ຜະ
ລິດ. ຈັດຕັ້ງແຮງງານຢ່າງເປັນສິເສດຄືແນວນັ້ນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ກຳລັງການ
ຜະລິດຂອງສັງຄົມຫະວິຊັດຂຶ້ນຕື່ມ.

ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່

.....

ໃນໂຮງຈັກ (factory) - ແລະ ນັ້ນກໍແມ່ນ ຮູບ
 ການພິເສດຂອງ ໂຮງຈັກ ຊຶ່ງເອົາການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກເປັນພື້ນຖານ, -
 ພວກເຮົາກໍເຫັນຢູ່ສະເໝີວ່າການຮ່ວມມືແບບງ່າຍດາຍພັດປະກົດອອກ.
 ເວັ້ນເສຍແຕ່ກຳມະກອນແລ້ວ, ການຮ່ວມມືແບບງ່າຍດາຍກ່ອນອື່ນໝົດ
 ສະແດງອອກເປັນການເຕົ້າໂຮມບັນດາເຄື່ອງຈັກເຮັດວຽກຮ່ວມ ຊະນິດ
 ດຽວກັນເຂົ້າ ແລະ ຮ່ວມກັນແລ້ວໃນຄາວດຽວ ໃນສະຖານທີ່ດຽວກັນ.
 ກະໂຕບັນດາຮູບການຕ່າງໆກັນນັ້ນເອງ, ຊຶ່ງໃນນັ້ນຜະລິດຕະພັນ ໂດຍ
 ແມ່ນຈັກເຮັດວຽກເປັນສິ່ງສ້າງອອກນັ້ນໄດ້ສຳເລັດບໍລິບູນຢ່າງຄັກແນ່,
 ຊຶ່ງຈັກເຮັດວຽກພຽງແຕ່ແມ່ນການວາດພາບອັນງ່າຍດາຍຂອງເຄື່ອງ ມີ
 ໜຶ່ງທີ່ສຳສິນ ໂດຍໃຊ້ດວຍມືເທົ່ານັ້ນ, ຫລືວ່າການສົມທົບຫລາຍ ເຄື່ອງ
 ໃຊ້, ຊຶ່ງແຕ່ລະອັນມີພາລະບົດບາດພິເສດຂອງມັນ.

ສົມມຸດ ໂຮງງານຕໍ່ກໍແຜ່ນແຫ່ງໜຶ່ງແມ່ນມາຈາກຈັກຕໍ່ກໍຫຼາກຫລາຍ
 ເຄື່ອງ ໂຮມປະກອບກັນເຂົ້າ. ທຸລາ. ແຕ່ຢູ່ນີ້, ມີຄວາມເປັນເອກະພາບ
 ຢ່າງແທ້ຈິງທາງເຕັກນິກ, ຢູ່ບ່ອນວ່າຈັກເຮັດວຽກຫລາຍເຄື່ອງຮ່ວມກັນ
 ມີເຄື່ອງບິນອັນດຽວອຸກຍູ້ໄດ້ແລ້ວສະເໝີກັນ ແລະ ພາບດຽວກັນ ການ

ຊຸກຍູ້ດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ເຄື່ອນໄຫວດ້ວຍເຄື່ອງຈັກລະບົບໜຶ່ງ ຊຶ່ງສ່ວນໜຶ່ງ
ແມ່ນລວມໃຫ້ບັນດາຈັກເຮັດວຽກເຫລົ່ານັ້ນ, ເພາະວ່າຈັກເຮັດວຽກແຕ່
ລະເຄື່ອງພຽງແຕ່ຕໍ່ລຽນກັບກົງຍ່ອຍຕ່າງຫາກຂອງລະບົບຈັກເຫລົ່ານັ້ນ. ກໍ
ເຊິ່ງດຽວກັນກັບເຄື່ອງມືຫລາຍອັນທີ່ປະກອບເປັນພາກສ່ວນຕ່າງໆ ຂອງ
ຈັກເຮັດວຽກເຄື່ອງໜຶ່ງ, ຈັກເຮັດວຽກມີເທົ່າໃດແມ່ນມີພາກສ່ວນ ຊະ
ນິດດຽວກັນເທົ່ານັ້ນຂອງຈັກກັນເຄື່ອງດຽວກັນ.

ລະບົບເຄື່ອງຈັກຫລວງຈະປ່ຽນແທນເຄື່ອງຈັກເອກະລາດກໍຕໍ່ເມື່ອ
ໃດທີ່ເປົ້າໝາຍແຫ່ງການອອກແຮງງານຜ່ານຕາມລຳດັບເຂົ້າສູ່ຂະບວນ
ວິວັດແຫ່ງການອອກແຮງງານຫລາຍຂຶ້ນຕອນເປັນລວາດໜຶ່ງທີ່ດຳ ເນີນ
ໄປດ້ວຍສາຍພານແຫ່ງຈັກເຮັດວຽກທີ່ຕ່າງກັນແຕ່ຕິດພັນກັນ ລະຫວ່າງ
ເຄື່ອງນີ້ກັບເຄື່ອງນັ້ນ. ການຮ່ວມມືທອງໃສ່ການແບ່ງງານ. ຈຸດພິເສດ
ຂອງໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ຊຶ່ງພັດປະກົດຕົວອອກຢູ່ໜ້າເປັນການ ສົນທິບ
ຂອງຈັກເຮັດວຽກພາກສ່ວນຫລາຍເຄື່ອງ. ເຄື່ອງມືວິຊາຊີບ ສະເພາະ
ເທົ່າໃດຢ່າງຂອງບັນດາກຳມະກອນທີ່ຕ່າງກັນໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳຂົນ
ສົດເປັນຕົ້ນ, ຂອງກຳມະກອນຕີ, ກຳມະກອນຜັດ, ກຳມະກອນຝັນ,
ກຳມະກອນປັ້ນຝ້າຍ, ທຸລາ, ລວມແຕ່ຫມາຍເປັນຈັກເຮັດວຽກ ຕ່າງ
ຫາກເທົ່ານັ້ນເຄື່ອງ, ແຕ່ລະເຄື່ອງໃນຈຳນວນຈັກນີ້ພັດເປັນພາກສ່ວນທີ່
ຕ່າງຫາກຂອງລະບົບຈັກປະສົມ, ກະໂຕໂຮງງານຫັດຖະກຳນັ້ນເອງສະ
ໜອງບັນດາພັນຖານທຳມະຊາດ ແລະ ການແບ່ງປັນຂະບວນວິວັດແຫ່ງ
ການພະລິດໃຫ້ລະບົບຈັກນັ້ນ ແລະ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງສະໜອງການຈັດຕັ້ງຂະ
ບວນວິວັດແຫ່ງການພະລິດ. ໃນຂະແໜງຕ່າງໆ ຊຶ່ງລະບົບຈັກນັ້ນ ໄດ້

ໃຊ້ກ່ອນໝູ່ໝົດ ໑) . ແຕ່ຄວາມແຕກຕ່າງກັນທາງທາດແທ້ປະກົດອອກ

໑) ກ່ອນສະໄໝອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່, ໂຮງງານຫັດຖະກຳຂົນສົ່ງ
ກວມທຳດີຢູ່ອັງກິດ, ສະນັ້ນໃນເຄື່ອງຕົ້ນຂອງສະຕະວັດ ×(///), ບັນ
ດາການທົດສອບແລະທົດລອງໃນພາກຕົວຈິງກ່ຽວກັບອຸດສາຫະກຳຂົນສົ່ງ
ກໍມີຜົນໃຫ້ແກ່ອຸດສາຫະກຳຝ່າຍຊຶ່ງການປຸງແຕ່ງດ້ວຍຈັກມັນຮຽກ ຮອງ
ຕອງການບັນດາວຽກງານກະກຽມທີ່ໜັກໜ່ວງກ່ວາ, ແລະໃນພາຍຫຼັງ
ນັ້ນກໍເຊິ່ງມາດຽວກັນ, ການຕຳແຜ່ນ ແລະ ກົງກັນຂ້າມການປັ້ນຝ່າຍ ດ້ວຍ
ຈັກ ກໍເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ອຸດສາຫະກຳຂົນສົ່ງທີ່ໃຊ້ຈັກ. ວຽກງານ ສະ
ເພາະລາຍຈຳນວນໜຶ່ງຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳກ່ຽວກັບຂົນສົ່ງ, ສົມ
ມຸດການຜັດຂົນສົ່ງ, ຈົນມາມື້ນີ້ຈຶ່ງນຳມາໝູນໃຊ້ເຂົ້າລະບົບ ໂຮງຈັກ .
" ການໝູນໃຊ້ຈັກເຂົ້າການຜັດຂົນສົ່ງ... ປະຕິບັດດ້ວຍຂະໜາດໃຫຍ່
ນັບຕັ້ງແຕ່ເມື່ອໃຊ້ຈັກຜັດ, ພິເສດແມ່ນຈັກຜັດຂອງ ວິສເຕີ... ໄດ້ນຳ
ເອົາຜົນໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງໃນການເຮັດໃຫ້ກຳມະກອນຈຳນວນສ່ວນ ໃຫຍ່
ຕອງ ວ່າງງານ. ກ່ອນໝາຍນັ້ນການຜັດຂົນສົ່ງແມ່ນເຮັດດ້ວຍມື, ຕາມ
ທຳມະດາກຳມະກອນຜັດຂົນສົ່ງຈະເຮັດຢູ່ເຮືອນ. ປະຈຸບັນນີ້ການຜັດຂົນ
ສົ່ງແມ່ນເຮັດຢູ່ໃນ ໂຮງຈັກ, ແລະການຜັດຂົນສົ່ງດ້ວຍມືຖືກເລີກລ້າງ ,
ເວັ້ນເສຍແຕ່ສິນຄ້າຊະນິດພິເສດ ຊຶ່ງຄົນທັງຫລາຍມັກໃຊ້ຂົນສົ່ງ ທີ່ຜັດ
ດ້ວຍມື. ກຳມະກອນຜັດຂົນສົ່ງດ້ວຍມືຫລາຍຄົນມີວຽກເຮັດໃນ ໂຮງຈັກ,
ແຕ່ຜະລິດຕະພັນທີ່ເຂົາເປັນຜູ້ຜະລິດອອກນັ້ນຖາປຽບກັບຜະລິດຕະພັນ ທີ່
ເຮັດດ້ວຍຈັກນັ້ນແມ່ນບໍ່ມີຫລາຍປານໃດ ສະນັ້ນກຳມະກອນຈຳນວນ==)

ໂດຍທັນທີ. ໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ແຕ່ລະຂະບວນວິວັດ ພາກສ່ວນ
 ລວນແຕ່ແມ່ນເປັນຂະບວນວິວັດເຮັດດ້ວຍມື ໂດຍແມ່ນແຕ່ລະບຸກຄົນຫລືແຕ່
 ລະຈຸກຳມະກອນດຳເນີນ ໄປດ້ວຍເຄື່ອງມືຕ່າງໆຂອງເຂົາ. ຖ້າຢູ່ນີ້
 ຊາວກຳມະກອນເໝາະສົມກັບວຽກງານໃດໜຶ່ງ, ວຽກງານນັ້ນກໍ ໄດ້
 ຈັດລຽງກ່ອນ ເພື່ອເໝາະສົມກັບກຳມະກອນຜູ້ນັ້ນແລ້ວ. ຫລັກການອັດ
 ຕະວິໄສນັ້ນໃນການແບ່ງງານບໍ່ຢືນຍົງຄົງຕົວໃນການຜະລິດດ້ວຍ ເຄື່ອງ
 ຈັກອີກ. ຫລັກການດັ່ງກ່າວໄດ້ກາຍເປັນຫລັກການພາວະວິໄສ, ຫມາຍ
 ຄວາມວ່າມັນບໍ່ຖືກຜູກພັນເຂົ້າພອນສະຫວັນເອກະຊົນຂອງຊາວ ກຳມະ
 ກອນອີກ, ຂະບວນວິວັດທັງໝົດໄດ້ຮັບການກວດສອບ, ໂດຍອີງໃສ່ກະ
 ໂຕຂະບວນວິວັດນັ້ນເອງ ແລະ ໄດ້ໄຈແຍກໃນມູນສ່ວນປະກອບເປັນຂະ
 ບວນວິວັດ ແລະ ໄລຍະຕ່າງໆຂອງຂະບວນວິວັດ; ແລະ ບັນຫາທີ່ເຮັດ
 ແນວໃດ ເພື່ອສົມກັບບັນດາຂະບວນວິວັດນັ້ນເຂົ້າມາກັນ, ບັນຫານັ້ນໄດ້
 ຮັບການແກ້ໄຂຈາກພະລະສິກສາ, ເຄມີສາດ ຈ). ແລະອື່ນໆ; ເປັນ

===) ຄືແນວນັ້ນ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດໃຊ້ເຂົ້າໄດ້ອີກ ". (

Rep. of Insp. of fact ວັນທີ ໓໑. ຕຸລາ ໑໘໓໖,
 ຫມາ ໑໖).

໑) " ດັ່ງນັ້ນຫລັກການຂອງວິທີອັດຕະໂນມັດແມ່ນ... ປ່ຽນແທນ
 ການແບ່ງງານລະຫວ່າງ ບັນດາຊ່າງຫັດຖະກຳດ້ວຍການແບ່ງປັນ ຂະ
 ບວນວິວັດໜຶ່ງມາເປັນບັນດາມູນສ່ວນປະກອບເປັນຂອງຂະບວນວິວັດດັ່ງ
 ກ່າວ (ອູເຣີ, ປຶ້ມທີ່ໄດ້ພິສູດ, ເຫລັ້ມ ໑, ຫມ, ໓໐).

ທ່ານະດາວ່າບໍ່ແມ່ນຄຳແນວນັ້ນຈຶ່ງສຳນຶກວ່າທິດສະດີບໍ່ຕ້ອງການມີບົດຮຽນ
 ຕົວຈິງທີ່ສະສົມໃນຂະໜາດໜຶ່ງທີ່ໃຫຍ່ໂຕ, ເຮັດໃຫ້ມັນດີວິເສດ. ຈັກ
 ພາກສ່ວນແຕ່ລະເຄື່ອງລວມແຕ່ສະໜອງວັດຖຸດິບໃຫ້ແກ່ຈັກພາກສ່ວນ ທີ່
 ເຮັດຕໍ່ ແລະ ກໍຍ້ອນວ່າຈັກພາກສ່ວນທັງໝົດເຫລົ່ານັ້ນຕ່າງກໍ ເຄື່ອນ
 ເໜັງພາບດຽວ ແລະ ເຂົ້າແກ້ບເຂົ້າເກຍກັນ, ສະນັ້ນຜະລິດຕະພັນບໍ່
 ວ່າຍາມໃດມັນກໍນອນຢູ່ໃນໄລຍະຕ່າງໆຂອງຂະບວນວິວັດແຫ່ງການ ຜະ
 ລິດມັນອອກມາ ແລະ ຢູ່ບັນດາບາດກ້າວຂ້າມຜ່ານ ແຕ່ໄລຍະນັ້ນມາ ຫາ
 ໄລຍະອື່ນ. ໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ການຮ່ວມມືໂດຍກົງລະຫວ່າງບັນ
 ດາກຳມະກອນພາກສ່ວນໄດ້ສ້າງບັນດາອັດຕາສ່ວນທີ່ແນ່ນອນ ລະຫວ່າງ
 ກຳມະກອນຍ່ອມຕ່າງໆດ້ວຍກັນ, ໃນລະບົບຈັກກໍເຊັ່ນດຽວກັນນັ້ນ, ການ
 ທີ່ບັນດາຈັກພາກສ່ວນສ້າງໃຫ້ກັນມີວຽກຢູ່ສະເໝີນັ້ນ ສ້າງອັດຕາ ສ່ວນ
 ໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນລະຫວ່າງປະລິມານ, ຂະໜາດ ແລະ ອັດຕາ ຄວາມ
 ໄວ ໑) ຂອງຈັກເຫລົ່ານັ້ນ. ຈັກເຮັດວຽກສົມທົບ - ປະຈຸບັນນີ້ ແມ່ນ
 ລະບົບໜຶ່ງທີ່ເຂົ້າແກ້ບເຂົ້າເກຍຢ່າງເຂົ້າຈັງຫວະຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ ຈັກ
 ເຮັດວຽກທີ່ຕ່າງກັນຫລືຍ່ອມຈັກຕ່າງໆ ທີ່ຕ່າງກັນ - ຍິ່ງກາຍເປັນ ສົມ
 ບູນກໍວ່າ, ຕາຍໃດທີ່ການເຄື່ອນເໜັງສັງລວມຂອງມັນຍິ່ງລຽນຕິດ ,
 ໝາຍຄວາມວ່າວັດຖຸດິບ ໄດ້ສົ່ງຕໍ່ແຕ່ໄລຍະຕົ້ນເຖິງ ໄລຍະທ້າຍຍິ່ງບໍ່ ຖືກ
 ຕັດຕອນປານໃດ, ດັ່ງນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າຕາຍໃດທີ່ວັດຖຸດິບ ຍິ່ງແມ່ນ
 ເຄື່ອງຈັກສິ່ງໄປຫາກບໍ່ແມ່ນຝາມຂອງຄົນສິ່ງໄປ. ດັ່ງນັ້ນ ຖ້າຫລັກການ

໑) Ciléríté (ຜ.ປ.).

ໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳແມ່ນແຍກບັນດາຂະບວນວິວັດທີ່ຕ່າງຫາກ ອອກ
ຈາກກັນດ້ວຍການແບ່ງງານ, ກົງກັນຂ້າມ, ຫລັກການໃນໂຮງຈັກແມ່ນ
ການຕໍ່ເນື່ອງ ໂດຍບໍ່ຂາດຕອນຂອງຂະບວນວິວັດ ຫລື້ານັ້ນ.

ລະບົບເຄື່ອງຈັກໜຶ່ງ ເຖິງແມ່ນກໍ່ສ້າງຂຶ້ນບົນພື້ນຖານການຮ່ວມມືອັນ
ງ່າຍດາຍຂອງບັນດາຈັກເຄື່ອງມືຊະນິດດຽວ, ເຊັ່ນໃນການຕໍ່ກຳແພ່ນ, ຫລັກສ້າງບົນພື້ນຖານປະສານສົມທົບເຄື່ອງຈັກຕ່າງໆທີ່ຕ່າງກັນເຊັ່ນ ໃນ
ການປັ່ນຝ້າຍ, ດ້ວຍມັນເອງມັນກໍ່ແມ່ນຈັກອັດຕະໂນມັດໃຫຍ່, ເມື່ອມັນ
ຖືກເຄື່ອນໄຫວດ້ວຍກົນຈັກໃຈກາງທີ່ອັດຕະໂນມັດ. ຢ່າງໃດກໍດີ, ລະ
ບົບຈັກທັງໝົດສາມາດແລ່ນໄດ້ດ້ວຍຈັກອາຍນ້ຳເຄື່ອງໜຶ່ງ, ເຖິງວ່າ
ວຽກງານຈຳນວນໜຶ່ງຂອງຈັກເຮັດວຽກຈຳນວນໜຶ່ງຍັງຄົງຕ້ອງ ການ
ມີນາຍຊ່າງກໍຕາມ, ປະການດັ່ງກ່າວໃນເມື່ອກ່ອນນັ້ນໄດ້ເກີດຂຶ້ນ ໃນ
ໂຮງຈັກປັ່ນຝ້າຍໜີ້ຕໍ່ການເຄື່ອນໄຫວຈຳນວນໜຶ່ງໃນປະຈຸບັນ ໂດຍ
ແມ່ນຈັກປັ່ນຝ້າຍແບບອັດຕະໂນມັດຮັບຜິດຊອບ ແລະ ຢູ່ໃນບັນດາ ໂຮງ
ຈັກປະດິດແຕ່ງຊຶ່ງພາກສ່ວນຈຳນວນໜຶ່ງຂອງບັນດາຈັກເຮັດວຽກ ຕ້ອງ
ໄດ້ຮັບການກຳກັບຈາກກຳມະກອນເຊັ່ນດຽວກັບເຄື່ອງມືຫຼັງາຍດາຍ,
ກອນ slide rest) ໄດ້ຮັບການດັດປ່ຽນເປັນ ອັດຕະ
ໂນມັດ. ເມື່ອຈັກເຮັດວຽກຮັບຜິດຊອບບັນດາການເຄື່ອນໄຫວ ທີ່ຈຳ
ເປັນທັງໝົດ ເພື່ອປຸງແຕ່ງວັດຖຸດິບຊຶ່ງບໍ່ຕ້ອງການເຖິງຝາມືຂອງ ຄົນ
ແລະ ພຽງແຕ່ຕ້ອງການຄົນໃນເມື່ອວຽກສຳເລັດລົງແລ້ວ, ດັ່ງນັ້ນ ໃນ

໑) ເພົາກັງ (ຜ.ປ.)

ຂະນະນັ້ນເຮົາຈຶ່ງມີລະບົບຈັກອັດຕະໂນມັດໜຶ່ງທີ່ແທ້ຈິງ, ຢ່າງໃດກໍ່ ດີ
 ລະບົບເຄື່ອງຈັກອັດຕະໂນມັດດັ່ງກ່າວຍັງຄົງສາມາດໃນການ ດັດແປງ
 ຢ່າງເປັນປະຈຳກຽວກັບລາຍລະອຽດຢູ່. ສົມມຸດຕິດຽວກັນນັ້ນຄືເຄື່ອງ
 ຈັກອັດຕະໂນມັດໃນການຫາມຈັກນວດ (Drawing flame
) ເຂົ້າ, ເມື່ອເສັ້ນຂາດ, ແລະ Self-acting stop, ອ)

ຫາມຈັກຕໍ່າແຜ່ນທີ່ແລ່ນດ້ວຍອາຍນໍ້າ ໂດຍທັນທີເມື່ອເສັ້ນ
 ຝ່າຍທາງນອນອອກຈາກຫລອດສວຍເຂົ້ານອນຢູ່ໃນກະສວຍ, ລວມແຕ່
 ແມ່ນການຄິດປະດິດໜ້າປະຈຸບັນ ໂດຍສົມບູນ. ໂຮງຈັກຜະລິດເຈຍໜ້າປະ
 ຈຸບັນສາມາດເປັນຕົວຢ່າງໜຶ່ງກ່ຽວກັບຄວາມລຽບຕິດໃນການຜະລິດກໍ່ຄື
 ໃນການນຳໃຊ້ຫລັກມູນອັດຕະໂນມັດ. ເວົ້າລວມການຜະລິດເຈຍ ຊ່ວຍ
 ໃຫ້ເຮົາສາມາດຄົ້ນຄວາຄວາມແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງແບບວິທີການ ຜະ
 ລິດຕ່າງໆຢ່າງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ລະອຽດ (ຄວາມ ແຕກ
 ຕ່າງກັນນີ້ອີງບົນຄວາມແຕກຕ່າງກັນກ່ຽວກັບພາຫະນະແຫ່ງການຜະລິດ)
 ກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັບການຄົ້ນຄວາສາຍພົວພັນລະຫວ່າງເງື່ອນໄຂທາງ ສັງຄົມ
 ຕ່າງໆ ຂອງການຜະລິດ ແລະ ແບບວິທີການເຕັກນິກຂອງການ ຜະລິດ
 ຈິງຢູ່, ການປະດິດເຈຍຕາມແບບເກົ່າຢູ່ເຢລະມັນແມ່ນເປັນ ຕົວຢ່າງ
 ໜຶ່ງກ່ຽວກັບການຜະລິດຫັດຖະກຳຢູ່ຮອນລັງໃນສະຕະວັດ $\times(///$
 ແລະ ຢູ່ຝະລັ່ງໃນສະຕະວັດ $\times(///$ ກໍ່ໄດ້ໃຫ້ເຮົາເຫັນໂຮງງານ
 ຫັດຖະກຳຫລວງ, ແລະ ໃນສູນນັ້ນ, ປະເທດອັງກິດກໍ່ໃຫ້ເຮົາເຫັນ ວິທີ

ອ) ຈັກຫາມອັດຕະໂນມັດ (ຜ.ປ.).

ປະດິດແບບອັດຕະໂນມັດ; ຢູ່ອິນເດຍ ແລະ ຢູ່ຈີນໃນປະຈຸບັນ, ຄົນທັງ
ຫລາຍຍັງເຫັນຮູບການຕ່າງໆອັນເກົ່າກ່ອນຂອງອຸດສາຫະກຳຜະລິດເຈ້ຍ
ດັ່ງກ່າວ.

ລະບົບຈັກເຮັດວຽກອັດຕະໂນມັດເຄື່ອນເໝັງໄດ້ຈາກການສົ່ງກຳ
ລັງຂອງຈັກອັດຕະໂນມັດສູນກາງຊຶ່ງແມ່ນຮູບການທີ່ຂະຫຍາຍຕົວກ່ວາໝູ່
ຂອງເຄື່ອງຈັກຜະລິດ. ເຄື່ອງຈັກເອກະເທດໄດ້ຖືກແທນທົດວຍຈັກ ມະ
ໂຫຖານເຄື່ອງໜຶ່ງຊຶ່ງຕົນຂອງມັນໃຫ້ຍໂຕກວມເອົາທົ່ວທັງຫອງ ໜຶ່ງ
ຂອງໂຮງຈັກ; ກຳລັງແປກປະຫລາດຂອງມັນທຳອິດຍັງໄດ້ປົດບັງພາຍ
ໃຕ້ການເຄື່ອນເໝັງອັນເຂົ້າຈັງຫວະແລະເກືອບຄວ້າຄືກ່ອນຂອງຕົນ ມີ
ທີ່ໃຫ້ຍໂຕຂອງມັນ. ແຕ່ຕໍ່ມານັ້ນຈຶ່ງປະກົດອອກຢ່າງຈະແຈ້ງໃນ ການ
ເຄື່ອນເໝັງທີ່ອີກກະທົກ ແລະ ປົນວຽນຂອງອະໄວຍະວະສິ່ງອາຍເຮັດ
ວຽກຂອງມັນ ໂດຍບໍ່ຈັກວ່າເທົ່າໃດເຄື່ອງ.

ມີຈັກຕ່ຳແຜ່ນ. ຈັກອາຍນ້ຳຕ່າງໆ, ແລະ ອື່ນໆ ແລ້ວຈຶ່ງມີ ບັນ
ດາຊາວກຳມະກອນວິຊາສະເພາະທຳການປະດິດແຕ່ງຈັກເຫລົ່ານັ້ນ. ບັນ
ດາການຄິດປະດິດໃຫ້ຍຂອງໂອກາດຊຶ່ງ, ອັດເກີຮາຍເຕີ, ວາດ, ແລະ
ອື່ນໆ, ສາມາດນຳເອົາປະຍຸກໃຊ້ໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອສະໄຫມໂຮງງານ ຫັດຖະ
ກຳໄດ້ປະຊາງຈັກທີ່ຊຳນິຊຳນານໄວ້ເປັນຈຳນວນສ່ວນໃຫ້ຍ. ບັນດາກຳ
ມະກອນເຫລົ່ານີ້ຊຶ່ງກ່ອນໜ້ານັ້ນແມ່ນບັນດາຊາວຫັດຖະກຳທີ່ເອກະລາດ
ແລະ ເຮັດຫລາຍວິຊາຊີບຕ່າງກັນ, ຫລືວ່າໄດ້ເຕົ້າໂຮມໃນໂຮງງານ
ຫັດຖະກຳຕ່າງໆທີ່ມີການຈັດຕັ້ງຢ່າງແໜ້ນແຟ່ນຕາມຫລັກການແບ່ງງານ.
ບັນດາການຄິດປະດິດ ແລະ ຄວາມຮຽກຮອງກ່ຽວກັບເຄື່ອງຈັກຄ່ອຍ ໆ

ທະວີຂັນຕົ້ນ , ດັ່ງນັ້ນການປະດິດແຕ່ງເຄື່ອງຈັກກໍຄ່ອຍໆໄດ້ຮັບການແບ່ງ
ປັນເປັນຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ຕ່າງກັນ ແລະ ເອກະລາດ, ແລະ
ການແບ່ງງານໃນແຕ່ລະຂະແໜງການກໍຄ່ອຍໆຂະຫຍາຍຕົວ ຢ່າງ
ເໝາະສົມນຳ. ດັ່ງນັ້ນ ໃນດ້ານປະຫວັດສາດ, ໂຮງງານຫັດຖະ ກຳ
ແມ່ນພື້ນຖານເຕັກນິກຂອງພື້ນຖານອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່.

ໃນຂົງເຂດການຜະລິດຕ່າງໆ ຊຶ່ງຄົນເຮົາໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຕ່າງຕ່າງ
ໂດຍແມ່ນໂຮງງານຫັດຖະກຳເປັນທີ່ສະໜອງນັ້ນ, ພື້ນຖານອຸດ ສະຫະ
ກຳໃຫຍ່ພ້ອມກັບເຄື່ອງຈັກຕ່າງໆຂອງກະໂຕ ໂຮງງານຫັດຖະກຳເອງໄດ້
ຍຶດເອົາຖານະຂອງໂຮງງານຫັດຖະກຳ. ພື້ນຖານອຸດສາຫະກຳ ເຄື່ອງ
ຈັກໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ ບົນພື້ນຖານວັດຖຸທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ ຊຶ່ງມັນສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍ
ກ່ອນອັນໝົດ ພາຍໃຕ້ຮູບການທີ່ສືບມາແຕ່ບູຮານ, ແຕ່ຕໍ່ມານັ້ນມັນ ຈຳ
ເປັນຕ້ອງດັດແປງໄປ ແລະປະຕິບັດຕາມຫລັກກູນຂອງກະໂຕເອງ, ເມື່ອ
ມັນ ໄດ້ບັນລຸເຖິງລະດັບທີ່ຊຳໜັດຊຳນານໃດໜຶ່ງ.

ເຄື່ອງຈັກເຮັດວຽກຍັງອ່ອນແອ, ໃນຕາຍໃດທີ່ຜູ້ຄົນເປັນແມ່ແຮງ
ເດີມຂອງມັນ, ແລະ ລະບົບເຄື່ອງຈັກຍັງກາວໄປຊາ, ໃນຕາຍໃດ ທີ່
ບັນດາແມ່ແຮງເດີມທີ່ສຸບມາແຕ່ບູຮານ ໝາຍຄວາມວ່າ ສັດລ້ຽງ, ລົມ
ພັດ ແລະ ລວມທັງນ້ຳເອງອີກ, ຍັງຄົງບໍ່ທັນມີຈັກອາຍນ້ຳມາແທນທີ່ ;
ພື້ນຖານອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ກໍເຊິ່ງນດຽວກັນນັ້ນ, ມັນຄືບໜ້າຢ່າງຊັກຊ້າ,
ໃນຕາຍໃດຊຶ່ງພາຫະນະແຫ່ງການຜະລິດທີ່ພິເສດຂອງມັນ, ໝາຍຄວາມ
ວ່າກະໂຕເຄື່ອງຈັກ, ຍັງຄົງອາໄສເຫຼືອແຮງ ແລະ ຄວາມສາມາດ ທີ່
ຄ່ອງແຄ້ວຂອງຜູ້ຄົນຈຶ່ງຍິນຍົງຄົງຕົວໄດ້ ແລະ ຈາກນັ້ນມັນຍັງຄົງຂຶ້ນກັບ

ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການເນື້ອ, ໃສ່ໜ່ວຍຕາ, ໃສ່ຄວາມຄ່ອງແຄ້ວ
ຂອງຝາມືຂອງນາຍຊ່າງຫັດຖະກຳເອກະລາດຫລືຂອງກຳມະກອນ ພາກ
ສ່ວນຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳຜູ້ໝູນໃຊ້ບັນດາເຄື່ອງມືເລັກໆນ້ອຍໆຂອງ
ເຂົາເອງ.

ນອກຈາກຄວາມແຜງຂອງລາຄາເຄື່ອງຈັກຕ່າງໆທີ່ຜະລິດດ້ວຍວິທີ
ດັ່ງກ່າວແລ້ວ - ແລະ ອັນນັ້ນແມ່ນວຽກຂອງນາຍທຶນອຸດສາຫະກຳ-ບັນ
ດາບາດກ້າວໜ້າຂອງບັນດາຂະແໜງການອຸດສາຫະກຳໄດ້ຖືກ ກໍ່ສ້າງ
ຂຶ້ນ ບົນພື້ນຖານແຫ່ງແບບວິທີການຜະລິດດ້ວຍເຄື່ອງຈັກ ແລະການໝູນ
ໃຊ້ແບບວິທີການຜະລິດດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນບັນດາຂະແໜງການໃໝ່, ລວມ
ແກ່ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມເງື່ອນ ໄຂອັນດຽວນີ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນຄື : ການເພີ່ມ
ຫະວິຈານວນກຳມະກອນວິຊາສະເພາະຂຶ້ນ, ຊຶ່ງກຳມະກອນຈຳນວນດັ່ງ
ກ່າວນີ້ ໂດຍຍ້ອນວ່າລັກສະນະເຄື່ອງສິລະປະກຳຂອງແຮງງານຂອງເຂົາ,
ສະນັ້ນຈຶ່ງພຽງແກ່ສາມາດເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍຊ້າທີ່ສຸດ.

ແນວນັ້ນກໍຍັງບໍ່ທັນແມ່ນວ່າສິ້ນສຸດເທື່ອ: ເມື່ອຂະຫຍາຍຕົວ ເຖິງ
ລະດັບໃດໜຶ່ງ, ພື້ນຖານອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ຈະເກີດປະຫະກັນ, ລວມທັງ
ທາງດ້ານເຕັກນິກສາດ, ກົບພື້ນຖານຂອງມັນ, ພື້ນຖານຊຶ່ງ ໂດຍ ແມ່ນ
ຫັດຖະກຳ ແລະ ໂຮງງານຫັດຖະກຳສ້າງຂຶ້ນ.

ຂະໜາດຂອງຈັກກຳເນີດແຮງ ແລະ ຈັກສິ່ງແຮງ, ນັບມື້ ນັບ
ໃຫຍ່ຂຶ້ນ; ຈັກເຮັດວຽກນັບມື້ນັບມື້ຫລາຍຊະນິດ : ການປະກອບ ສ້າງ
ຂອງຈັກເຫລົ່ານັ້ນນັບມື້ນັບສັບສົນ, ຈຳນວນ, ລັກສະນະຫລາຍຮູບຫຼາຍ
ສີ ແລະ ຄວາມແນບນຽນຂອງບັນດາ ມູນສ່ວນປະກອບເປັນເຄື່ອງ ຈັກ

ເຫລົ່ານັ້ນມັນຮຽກຮອງຕ້ອງແມ່ນຢ່າຢ່າງສູງຂີດເນື້ອເຄື່ອງຈັກເຫລົ່ານັ້ນ
 ມີບັນຍັດຕ່າງຮູບແບບ ໂດຍແມ່ນຫັດຖະກຳສ້າງຂຶ້ນນັ້ນ ແລະ ກາຍເປັນ
 ຄວາມບໍ່ເໝາະສົມກັບບັນດາຮູບການຊຶ່ງ ໄດ້ກຳໜົດໄວ້ດ້ວຍບັນດາ ພາ
 ລະບົດບາດແຫ່ງກົນຈັກ ໑) ໂດຍລວມໆ ຂອງເຄື່ອງຈັກດັ່ງກ່າວ ;
 ບາດກ້າວຂຶ້ນຂອງລະບົບ ອັດຕະໂນມັດ ແລະ ການໃຊ້ບັນດາພາຫະນະ
 ທີ່ປຸງແຕ່ງຍາກ, ສົມມຸດຄິໃຊ້ເຫລັກແທນໃຫ້ໄມ້; ການແກ້ໄຂ ບັນຫາ
 ຕ່າງໆດັ່ງກ່າວທັງໝົດນັ້ນ - ບັນຫາຕ່າງໆ ຊຶ່ງສະພາບການໄດ້ຄ່ອຍໆ
 ໃຫ້ ກຳເນີດຂຶ້ນ. - ມັກປະສົບກັບບັນດາເສັ້ນຂີດຂຶ້ນຢູ່ສະເໝີອັນແມ່ນ
 ຄວາມອາດສາມາດຂອງຜູ້ຄົນ, ຊຶ່ງລວມທັງຜູ້ອອກແຮງງານແບບ ລວມ
 ໝູ່ນັ້ນເອງຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳກໍບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂ ໄດ້. ຈິ່ງຢູ່, ໄດ້ມີ
 ຈັກຕ່າງໆ, ເຊັ່ນຈັກພິມໃກ້ປະຈຸບັນ, ຈັກຕຳແຜ່ນທີ່ແລ່ນດ້ວຍອາຍ ນູ້
 ແລະ ຈັກຜັດຂົນສັດນັ້ນ, ໂຮງງານຫັດຖະກຳບໍ່ສາມາດສະໜອງໄດ້.

ການປະຕິວັດແບບວິທີແຫ່ງການຜະລິດໃນຂົງເຂດ ອຸດສາຫະກຳ
 ໜຶ່ງນີ້ລາກແກ່ການປະຕິວັດທີ່ຄ້າຍໆກັນໃນຂົງເຂດອຸດສາຫະກຳອື່ນພ້ອມ

໑) ຈັກຕຳແຜ່ນໜ່ວຍຫຳອິດແມ່ນເຮັດດ້ວຍໄມ້ເປັນຕົ້ນຕໍ; ສ່ວນ
 ຈັກຕຳແຜ່ນໃກ້ປະຈຸບັນ ໄດ້ຮັບການດັດແປງນັ້ນແມ່ນເຮັດດ້ວຍເຫລັກ
 ຢາກສັງເກດນັບຕັ້ງແຕ່ຕົ້ນກ່ຽວກັບຮູບການເກົ່າຂອງພາຫະນະແຫ່ງການ
 ຜະລິດນັ້ນໄດ້ສົ່ງຜົນສະທ້ອນແນວໃດເຖິງຮູບການໃໝ່, ດັ່ງນັ້ນພຽງແຕ່
 ຕ້ອງປຽບທຽບອັນພາຍນອກຂອງຈັກຕຳແຜ່ນໃກ້ປະຈຸບັນກັບຈັກຕຳ ແຜ່ນ
 ໜ່ວຍເກົ່າ, ປຽບທຽບບັນດາເຄື່ອງພັດລົມໃກ້ປະຈຸບັນໃນ ໂຮງ ===)

ນຳ, ຄົນທັງຫລາຍກໍ່ເຫັນສະພາບການດັ່ງກ່າວກ່ອນໝູ່ໃນບັນດາ ຂະ
ແໜງການອຸດສາຫະກຳທີ່ເສື່ອມແໜ້ນນຳກັນເປັນບັນດາໄລຍະຂອງຂະ
ບວນວິວັດສັງລວມໜຶ່ງ, ເຖິງແມ່ນວ່າການແບ່ງງານໃນສັງຄົມໄດ້ແຍກ
ຂະແໜງການເຫລົ່ານັ້ນອອກ ແລະ ໄດ້ຜັນຜະລິດຕະພັນຈຳນວນ ເທົ່າ
ໃດຂອງບັນດາຂະແໜງການດັ່ງກ່າວເປັນສິນຄ້າເອກະລາດ ຈຳນວນ
ເທົ່ານັ້ນ. ສະນັ້ນໂຮງງານເຂັ້ມຝ້າຍໄດ້ເຮັດໃຫ້ໂຮງຕໍ່າແຜ່ນກາຍເປັນ
ສິ່ງຈຳເປັນ ແລະ ທັງສອງນັ້ນຕ່າງກໍ່ພາໄປເຖິງການປະຕິວັດກົນຈັກ -
ເຄມີສາດໃນຂະແໜງການ ໃບບັດ, ພິມ ແລະ ຍ້ອມແພ. ການປະຕິ
ວັດໃນຂະແໜງການປັ້ນຝ້າຍກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນນັ້ນ, ມັນໄດ້ພາໄປ ເຖິງ
ການຄິດປະດິດຈັກອັອວຝ້າຍອອກ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອແຍກໃນອອກຈາກຝ້າຍ. ມີ
ແຕ່ການຄິດປະດິດນີ້ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາມີຄວາມສາມາດໃນການ ຜະລິດ
ຝ້າຍ ໃນຂະໜາດໜຶ່ງທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ສິ່ງທີ່ໃນປະຈຸບັນກາຍເປັນ ສິ່ງທີ່

===) ຈັກຫລໍ່ເຫລັກດ້ວຍຈັກສູບທີ່ໝັກໜາຈັກຊາ ຊຶ່ງອາດພາບ
ຕາມເຄື່ອງ ທຳມະດາເປັນເຄື່ອງທຳອິດ ; ແລະ ຍິ່ງກວ່ານັ້ນ, ພຽງ
ແຕ່ຕອງຈັກນວ່າໜຶ່ງໃນບັນດາຫົວຈັກລົດໄຟທີ່ລົດລອງ ເປັນເທື່ອທຳອິດ
ມີສອງຂາ, ຂານກ້າວຍ່າງແລະ ຂານນຳຈັກຍ່າງຕໍ່ຄືໂຕມ້າ, ກໍ່ເຫັນ
ແຈ້ງພໍແຮງແລະ ຕອງມີບົດຮຽນຕົວຈິງອັນຍາວນານ ແລະ ວິທະຍາ
ສາດໜຶ່ງທຳກ່າວໜ້າ ; ດັ່ງນັ້ນ ຮູບການຈິງໄດ້ຮັບການ ຊື່ຂາດດ້ວຍ
ຫລັກມູນກຳລັງສາດ ໂດຍສິ້ນເຊີງ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງພັນອອກຈາກຮູບການທີ່ສືບ
ມາແຕ່ບູຮານ ໂດຍສິ້ນບູນ.

ຈຳເປັນ ^{໑)}. ການປະຕິວັດໃນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ກະສິກຳ ໄດ້ຮຽກ
 ຮອງຕ້ອງການມີການປະຕິວັດໜຶ່ງໃນບັນດາເງື່ອນໄຂລວມຂອງຂະບວນ
 ວິວັດແຫ່ງການຜະລິດຂອງສັງຄົມ, ໝາຍຄວາມວ່າໃນພາຫະນະຕ່າງໆ
 ໃນການຄົມມະນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ພາຫະນະຕ່າງໆ ໃນການຄົມມະ
 ນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງຂອງສັງຄົມໜຶ່ງຊຶ່ງເອົາພັນຖານກະສິກຳນ້ອຍເປັນ
 ເສົາຄັ້ງ ^{໒)} ດັ່ງຄຳພູຮືເອ ໄດ້ເວົ້າ, ແລະ ມີພັນຖານ ເສດຖະກິດ
 ຄອບຄົວ ແລະ ຫັດຖະກຳ ແຫ່ງກຳແພງນະຄອນອູປະຖັກຄັ້ງ, ແມ່ນບໍ່ພໍ
 ໂດຍສົມບູນ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການຂອງພັນຖານ
 ຜະລິດຂອງໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ດ້ວຍການແບ່ງງານສັງຄົມເປີດກວ້າງ
 ດ້ວຍການເຕົ້າໂຮມກຳມະກອນ ແລະ ຫລຸ່ມລາຍອອກແຮງງານ, ດ້ວຍ
 ບັນດາຕະຫລາດຫົວເມືອງຂັ້ນຂອງມັນ, ຈົນວ່າຕ້ອງດັດແປງ ພາຫະນະ

໑= ຈົນມາເຖິງປະຈຸບັນນີ້, ຈັກອົວຝ່າຍຂອງຊາວອາເມລິກາແອນອິລິດໃນ
 ແມ່ນຈັກທີ່ຖືກປ່ຽນແປງທາງທາດແທໝອຍກວ່າບໍ່ວ່າຈັກຊະນິດໃດໆ ໃນ
 ສະຕະວັດ \times (7777) ແຕ່ລະຫວ່າງ໒໐ປີມານີ້, ຊາວອາເມລິກາຜູ້ອື່ນ ຜູ້
 ໜຶ່ງ, ອາເຣຢູອານບານີ (ນິວຢອກ) ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຈັກຂອງວິໄນ ກາຍເປັນ
 ສິ່ງທີ່ຖິ້ມໄປ, ຍ້ອນວ່າດັດແປງມັນໃຫ້ທັງງ່າຍດາຍທັງມີຄວາມສັກສິດ.

໒) ອ່ານຕົ້ນ : ພູຮືເອ : *Traité de l'association
 domestique agricole ou straction
 industrielle* ເຫລັ້ມ ໑, ໜ້າ ໒໓໑,
 ແຟກ ແລະ ອື່ນໆ, ປາຣີ, ໑໘໒໒. (ບ.ກ.).

ຕ່າງໆ ທາງຄົມມະນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງເຫລົ່ານັ້ນໄປ. ພາຫະນະ ຄົມ
 ມະນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງຊຶ່ງແມ່ນສະໄໝ ໂຮງງານຫັດຖະກຳປະໄວ້ນັ້ນກໍ
 ເຊັ່ນດຽວກັນ, ພາຫະນະເຫລົ່ານັ້ນບໍ່ພໍເທົ່າໃດກໍໄດ້ກາຍເປັນອຸປະສັກທີ່
 ບໍ່ອາດທົນທານ ໄດ້ສຳລັບອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ຊຶ່ງແມ່ນພັນຖານອຸດສາຫະກຳ
 ທີ່ຜະລິດອອກຫລາຍທີ່ບຣອຍເທົ່າດ້ວຍຄວາມໄວທີ່ພິລິກພິລິກ, ຊຶ່ງມັນລົງ
 ທິນຢ່າງບໍ່ອາດສາຍແລະ ໂຍນກຳມະກອນແຕ່ຂົງເຂດການຜະລິດນັ້ນມາຫາ
 ຂົງເຂດນັ້ນ, ແລະ ມີບັນດາເງື່ອນໄຂໃໝ່ຂອງຕະຫລາດໂລກ ຊຶ່ງມັນ
 ສ້າງຂຶ້ນ, ນອກຈາກບັນດາການປ່ຽນແປງພັນຖານທີ່ໄດ້ດຳເນີນໃນ ການ
 ປະດິດແຕ່ງບັນດາກຳປັ້ນສະເລ່ຍ, ຂະແໜງຄົມມະນາຄົມຂົນສົ່ງ. ຊຶ່ງປະ
 ກອບດ້ວຍລະບົບກຳປັ້ນແລ່ນດ້ວຍອາຍນຸ້, ທາງລົດໄຟ, ໄປສະນີ, ໄດ
 ຄ່ອຍໆເໝາະສົມກັບຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການຕ່າງໆຂອງພັນຖານ ອຸດ
 ສາຫະກຳໃຫຍ່. ບັນດາກອນເຫລົ່ານີ້ໃຫຍ່ໂຕຊຶ່ງໃນຂະນະນັ້ນຕ້ອງເອົາ
 ມາຕີ, ຈອດ, ຕັດ, ຝຸນ ແລະ ຫລໍ່, ຮຽກຮອງຕ້ອງມີຈັກທີ່ໃຫຍ່ ໂຕ
 ມະໂຫຖານຊຶ່ງແຮງງານໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳບໍ່ສາມາດປະດິດ ແຕ່ງ
 ອອກໄດ້.

ທຳມະຊຳໝາຍ

ດັ່ງນັ້ນພັນຖານອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ຈຳເປັນຕ້ອງ ກຳເອົາເຄື່ອງ ມີ
 ຜະລິດຕ່າງຫາກ, ໝາຍຄວາມວ່າກະໂຕເຄື່ອງຈັກເຄື່ອງລານເອງ, ແລະ
 ເພື່ອຜະລິດເຄື່ອງຈັກອື່ນໆອອກ, ດັ່ງນັ້ນ, ມັນສ້າງພັນຖານ ເຕັກນິກ
 ໜຶ່ງທີ່ສົມກັນອອກມາໃຫມັນເອງ ແລະ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງສາມາດກ້າວ ຂຶ້ນ
 ຢ່າງເປັນເອກະລາດ. ໃນ ໔໐ ປີຕົ້ນສະຕະວັດ \bar{x}/\bar{x} , ພັນຖານອຸດ
 ສາຫະກຳໃຫຍ່ຄ່ອຍໆຄົບໝ້າຂຶ້ນ, ດັ່ງນັ້ນເຄື່ອງຈັກກໍຄ່ອຍໆ ກຳເອົາ

ການປະດິດແຕ່ງຈັກເຮັດວຽກອອກແລະຈົນຕະຫລອດຮອດຊຸມປີລະຫວ່າງ
ກາງຂອງສະຕະວັດດັ່ງກ່າວ, ກິດຈະການກໍ່ສ້າງທີ່ກວ້າງໃຫຍ່ ກໍ່ຮວກັບ
ທາງລົດໄຟ ແລະ ຂະແໜງການຄົມມະນາຄົມທາງທະເລດ້ວຍ ກຳປັ້ນ
ຂາມມະຫາສະໝຸດຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ເຄື່ອງຈັກທີ່ໃຫຍ່ ໂຕມະໂຫຖານຕ່າງໆ ກິດ
ຂຶ້ນຊຶ່ງໃຊ້ໂດຍສະເພາະສຳລັບການຜະລິດບັນດາກົນຈັກກຳເນີດແຮງໃຈ
ກາງອອກ.

ເງື່ອນໄຂຕົ້ນຕໍກ່ວາໝູ່ຂອງການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ ເພື່ອປະດິດ ແຕ່ງ
ຈັກອອກແມ່ນ ໂມເຕີໜຶ່ງທີ່ສາມາດມີອັດຕາສະນັດຖະພາບຄົບຂະ ໜາດ
ແລະ ພ້ອມກັນນັ້ນກໍ່ກວດກາໄດ້ງ່າຍ. ຈັກອາຍນ້ຳກໍ່ໄດ້ຕອບ ສະໜອງ
ເງື່ອນໄຂເຫລົ່ານັ້ນໄດ້. ແຕ່ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນກໍ່ຕ້ອງໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ ເພື່ອ
ຜະລິດບັນດາຮູບການລະອາຂະນິດທີ່ຈຳເປັນອອກມາໃນພາກສ່ວນ ຈຳ
ນວນໜຶ່ງໃນເຄື່ອງຈັກຕ່າງໆ, ເຊັ່ນທາງຊື່, ໜ້າພຽງ, ຮູບມົນ ,
ກອນຮູບກູບ ແລະ ກອນຮູບມົນ. ຕົ້ນສະຕະວັດນີ້, ຮົງເຮີມິດສະໄລ ປະ
ດິດ slide rest ອອກມາເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ, ອັນນີ້ໄດ້ ຮັບ
ການຊອມແປງມາເປັນອັດຕະໂນມັດໂດຍທັນທີ, ໃນຍາມຕົ້ນມັນພຽງແຕ່
ໄດ້ໃຊ້ເປັນຕົ້ນຖານຂອງຊ່າງກິ່ງເທົ່ານັ້ນ, ຊຶ່ງບໍ່ພໍເທົ່າໃດມັນຖືກ ສົ່ງໄປ
ເຂົ້າບັນດາເຄື່ອງຈັກປະດິດແຕ່ງອື່ນໂລດ. ເຄື່ອງຈັກດັ່ງກ່າວບໍ່ພຽງແຕ່
ແທນທີ່ເຄື່ອງມືຕ່າງໆຫາກໜຶ່ງ, ຫາກຍັງແທນທີ່ທັງຝາມີຂອງຄົນອື່ນແມ່ນ
ຝາມີສາມາດຜະລິດບັນດາຮູບການທີ່ແມ່ນອອກໄດ້ກໍ່ຕໍ່ເມື່ອໃດຝາມີດັ່ງ
ກ່າວບັນຊາ ແລະ ຕັ້ງເບື້ອງຄົນຂອງເຄື່ອງມືໃສ່ເປົ້າໝາຍ ແຮງຈູນ
ເທົ່ານັ້ນ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ, ເຂົາຈຶ່ງຮັບຜົນສຳເລັດໃນການຜະລິດ ຮູບ

ການລະອາຂະນິດອອກໄດ້ທັງໝົດດ້ວຍລະດັບແມ່ນຢຳດີ, ງ່າຍດາຍ
ແລະ ວ່ອງໄວ ເຊິ່ງບໍ່ມີບົດຮຽນຢ່າງໃດທີ່ສະສົມມາສາມາດເຮັດໃຫ້ຟາ
ມີຂອງນາຍຊ່າງຊຳນານທີ່ສຸດມີໄດ້ ອ).

ບັດນີ້, ຖ້າພວກເຮົາສັງເກດກວດເບິ່ງໃນເລື່ອງຈັກທີ່ໃຊ້ໃນການ
ປະດິດແຕ່ງ, ພາກສ່ວນປະກອບເປັນບັນດາອະໄວຍະວະເຮັດວຽກທີ່ແທ້
ຈິງຂອງເລື່ອງຈັກ, ແມ່ນພວກເຮົາພັດເຫັນວ່າພາກສ່ວນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ
ເລື່ອງໃຊ້ແບບຫັດຖະກຳເມື່ອກ່ອນແຕ່ມັນມີຂະໜາດຕ່າງໆທີ່ໃຫຍ່ໂຕມະ
ໂຫຼາຍ. ອະໄວຍະວະເຮັດວຽກຂອງຈັກຝຸ່ນເປັນຕົ້ນ, ແມ່ນເລື່ອງຝຸ່ນ
ໜ່ວຍໜຶ່ງທີ່ມີຂະໜາດອັນໃຫຍ່ໂຕ ໂດຍແມ່ນຈັກອາຍນ້ຳເຮັດໃຫ້ເລື່ອນ
ເໝັງ ແລະ ຖ້າວ່າບໍ່ມີເລື່ອງຝຸ່ນດັ່ງກ່າວກໍບໍ່ສາມາດຝຸ່ນບັນດາ ຊີແລນ
ຂອງບັນດາຈັກອາຍນ້ຳທີ່ໃຫຍ່ໂຕ ແລະ ຂອງບັນດາຈັກໜີບດ້ວຍພະລັງ

໑) The industry of nation, ລອນດອນ, ໑໘໕໕, ພາກ 77
ໜ້າ ໑໓໙, ໃນປຶ້ມນັ້ນໄດ້ຂຽນວ່າ: "ພາກສ່ວນນັ້ນຂອງຈັກກິ່ງ, ຊຶ່ງເບິ່ງ
ທາງນອກກໍງ່າຍດາຍແລະທຳມະດາສາມັນຄືແນວນັ້ນແຕ່ຖ້າຫາກ ຢືນຢັນ
ຢ່າງສຸດຂາດວ່າຜົນສະທອນຂອງມັນທີ່ມີຕໍ່ການດັດແປງແລະພັດທະນາ
ເລື່ອງຈັກກໍໃຫຍ່ເທົ່າທຽມກັບຜົນສະທອນຂອງການດັດແປງຕ່າງໆ ຂອງ
ວາດທີ່ມີຕໍ່ຈັກອາຍນ້ຳນັ້ນກໍບໍ່ແມ່ນວ່າເວົ້າເກີນຄວນແລ້ວ. ການໃຊ້ ພາກ
ສ່ວນດັ່ງກ່າວໄດ້ພາໄປເຖິງຜົນສຳເລັດກ່າວຄືດັດແປງເລື່ອງຈັກຕ່າງໆ
ໄດ້ທັງໝົດ, ອັນໄດ້ລຶດລາຄາສຳເລັດຮູບຂອງເລື່ອງຈັກລົງແລະ ປຸກກະ
ຕູນນ້ຳໃຈຄິດປະດິດ.

ນ້ຳໄດ້ ຈັກກິງທີ່ມີແທນຈັກພຽງແຕ່ເປັນການວາດພາບເຄື່ອງກິງ ທ່າມະ
 ດາດໄວຍຂະໜາດອັນໃຫຍ່ໂຕມະໂຫຖານເທົ່ານັ້ນ; ຈັກກິບ, ຊຶ່ງສາມາດ
 ເວົ້າວ່າມັນເປັນຕົວແທນໃຫ້ຊ່າງເຫລັກຜູ້ໜຶ່ງທີ່ເຮັດເຫລັກດ້ວຍເຄື່ອງມື
 ຕ່າງໆທຳຍາງຄືເຄື່ອງມືຂອງຊ່າງໄມ້; ເຄື່ອງມືທີ່ຕັດບັນດາແຜ່ນເຫລັກ
 ເພື່ອໃຊ້ໃນການຕິດຕັ້ງກຳປັ້ນ, ຢູ່ໃນກິດຈະການຕ່າງໆຢູ່ລອນດອນ,
 ແມ່ນມີດແຖຊະນິດໜຶ່ງທີ່ໃຫຍ່ໂຕມະໂຫຖານ, ແລະຈັກຄອນຕິທິ ເຄື່ອນ
 ດ້ວຍອາຍນ້ຳກໍເຮັດວຽກດ້ວຍຫົວຄອນຕິທິທ່າມະດາ ແຕ່ມັນມີນ້ຳໜັກ ຊຶ່ງ
 ກະໂຕເທວະດາກໍເຮັດສາມາດຍົກຂຶ້ນບໍ່ໄດ້ ໑) . ໜຶ່ງໃນບັນດາ ຈັກ
 ຄອນຕິທິເຄື່ອນເໜືອດ້ວຍອາຍນ້ຳດັ່ງກ່າວນັ້ນ ໂດຍແມ່ນນາສມິດເປັນ ຜູ້
 ປະດິດອອກ, ມັນມີນ້ຳໜັກ ໖ ໂຕນກ່ວາ ແລະ ທັບຢູ່ເທິງໜ້າຖັງທີ່ມີ
 ນ້ຳໜັກ ໓໖ ໂຕນດ້ວຍໄລຍະຕົກຕົງຊື່ ໒) . ແມ່ນ ກ ຢີເອ ມັນທັບ
 ລົງບາດດຽວແມ່ນເຮັດໃຫ້ແຜ່ນໜີ້ເພັດມຸ່ນທະລາຍ ໂລດ, ແຕ່ມັນສາມາດ

໑) ໜຶ່ງໃນບັນດາເຄື່ອງຈັກຢູ່ລອນດອນທີ່ໃຊ້ ເພື່ອຕີບັນດາເພົາ
 ຂອງຕີນລົດແບບຕີນເປັດ (Paddle-wheel shafts ຕິດຊື່ວ່າ
 ທໍເຣີ) * ມັນຕີເພົາທ່ອນໜຶ່ງທີ່ມີນ້ຳໜັກ ໑໕, ໕ ໂຕນໄດ້ງ່າຍ ເໝືອນ
 ດັ່ງຊ່າງຕິເຫລັກຕີຂອບເກີບນ້ຳນັ້ນ .

* Thor , ຕາມເຫວະນິຍາຍຂອງເຜົ່າຕ່າງໆ ຢູ່ແຢກ
 ນານີ . ອັນແມ່ນເຫວະດາຟາຮອງຟາຜາ (ບ.ກ.) .

໒) Elute vertical (ຜ.ປ.) .

ທີ່ບລົງແບບເບົາໆ ເພື່ອຕອກຕະປູໃສ່ໄມ້ອ່ອນກໍໄດ້ຢູ່.

ໃນການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ, ພາຫະນະແຫ່ງການອອກແຮງງານ ທີ່ມີ
ແບບວິທີໜຶ່ງທີ່ຄົງຕົວຂອງສິ່ງວັດຖຸຊຶ່ງຮຽກຮ້ອງຕ້ອງປ່ຽນແທນແຮງ ຄົນ
ດ້ວຍບັນດາແຮງທຳມະດາ, ແລະ ປ່ຽນແທນລັກສະນະບູຊາ ໂບຮານ
ດ້ວຍວິທະຍາສາດ, ໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ການແບ່ງປັນຂະບວນ ວິ
ວັດແຫ່ງການອອກແຮງງານແມ່ນມີລັກສະນະອັດຕະວິໄສ ໂດຍລວມໆ; ອັນ
ນັ້ນແມ່ນການປະສານສົມທົບບັນດາກຳມະກອນພາກສ່ວນເຂົ້າກຳກັນ. ໃນ
ລະບົບຈັກ, ພັນຖານອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ສ້າງ ໂຄງປະກອບການຜະລິດຂຶ້ນ
ຢ່າງພາວະວິໄສ ຫລືບໍ່ມີລັກສະນະ ໂດຍສະເພາະຂອງໃຜໜຶ່ງ, ໂຄງປະ
ກອບດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນເງື່ອນໄຂວັດຖຸສຳລັບການຜະລິດຊຶ່ງໄດ້ກຽມ ພ້ອມ
ໃນໂຮງງານສຳລັບຊາວກຳມະກອນ. ໃນການຮ່ວມມືແບບ ງ່າຍດາຍ
ແລະ ລວມທັງໃນການຮ່ວມມືທີ່ອົງໃສ່ການແບ່ງງານ, ການແທນທີ່ ຜູ້
ອອກແຮງງານເອກະເທດດ້ວຍຜູ້ອອກແຮງງານແບບລວມໝູ່, ຍັງຄົງມີ
ລັກສະນະ ໂດຍບັງເອີນຢ່າງບໍ່ຫລາຍກໍໜ້ອຍ. ເວັ້ນເສຍແຕ່ບາງກໍລະນີ
ນອກຮີດຊຶ່ງພວກເຮົາຈະເອົາມາເວົ້າໃນພາຍໜ້ານີ້, ເຄື່ອງຈັກເຄື່ອນ
ເໝາະໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອມີການພັນແຮງງານເປັນສິ່ງຄົມເອງຫລືແຮງງານລວມ
ຢູ່ທັນນ, ລັກສະນະຮ່ວມມືຂອງການອອກແຮງງານກາຍເປັນຄວາມ ຈຳ
ເປັນທາງເຕັກນິກ ໜຶ່ງເຊິ່ງແມ່ນກະໂຕລັກສະນະຂອງພາຫະນະ ແຫ່ງ
ການອອກແຮງງານກຳໜົດໄວ້.

ຄຸນຄ່າສ່ວນເກີນ ເດັດຖານ
ແລະ ຄຸນຄ່າສ່ວນເກີນທຽບຖານ

.....

ບໍ່ແມ່ນເປັນຄວາມຈະເລີນພັນອັນເດັດຂາດຂອງທິດິນ, ຫາກເວົ້າ
ຢ່າງຖືກຕ້ອງກ່ວາກໍແມ່ນລັກສະນະຫລາຍຮູບຫລາຍຊົງຂອງທິດິນ ທາງ
ດ້ານຄຸນທາດເຄມີສາດນັ້ນເອງ, ແລະ ລັກສະນະຫລາຍຮູບຫລາຍ ຊົງ
ຂອງຜະລິດຕະພັນທຳມະຊາດຂອງທິດິນນັ້ນຈຶ່ງ ໂຮມເຂົ້າກັນເປັນ ຫລັກ
ຖານທຳມະຊາດຂອງການແບ່ງງານໃນສັງຄົມ, ແລະ ຈຶ່ງກະຕຸກຊຸກ ຍູ
ຄົນ, ເນື່ອງຈາກເງື່ອນໄຂຕ່າງໆຮ້ອຍແປດພັນປະການຊຶ່ງໃນນັ້ນ ເຂົາ
ດຳລົງຊີວິດ, ເພີ່ມທະວີຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການ, ຄວາມຖະໜັດ ,
ພາຫະນະແຫ່ງການອອກແຮງງານ ແລະ ແບບວິທີແຫ່ງການອອກ ແຮງ
ງານຂອງຕົນຂຶ້ນຕື່ມ.

ກ. ມາກ, ທິນ, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ,
ຊື່ເທິດ, ຮູ້ໂນຍ, ວຸດທິ, ເຫລັ້ມ ໒,
ຫົວ ໑, ໜ້າ ມັກ-໔໑, ໔໘-໔໙ ,
ກຸ່ມ-ກຸກ, ພູ-໑໐໓, ໒໖ກ.

ຄັດຈາກ ນິພົນ

ປະກອບສ່ວນຕໍາໜິວິຈານ

ເສດຖະກິດການເມືອງ

.....

ໂລກສິນຄ້າອຸປະນາວ່າ ຕ້ອງມີການແບ່ງງານໜຶ່ງທີ່ຂະຫຍາຍຕົວ
ຫລືເວົ້າຢ່າງຖືກຕ້ອງກ່ວາ, ການແບ່ງງານນີ້ໄດ້ສະແດງ ໂດຍກົງ ຢູ່ໃນ
ລັກສະນະຫລາຍຮູບຫລາຍຊຶ່ງຂອງບັນດາຄຸນຄ່າໃຊ້ສອຍ, ຄຸນຄ່າໃຊ້ສອຍ
ເຫລົ່ານີ້ກົງກັນຂ້າມ ຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນດ້ວຍຖານະເປັນບັນດາສິນຄ້າສະ
ເພາະພັນ, ຊຶ່ງບັນຈຸແຮງງານຊະນິດຕ່າງໆທີ່ຫລາຍຮູບຫລາຍຊຶ່ງ ເຊັ່ນ
ດຽວກັນ. ການແບ່ງງານ, ດ້ວຍຖານະເປັນບັນດາຮູບການທັງໝົດຂອງ
ການເຄື່ອນໄຫວຜະລິດສະເພາະພັນ, ອັນແມ່ນສະພາວະການທີ່ໄປ
ຂອງແຮງງານສັງຄົມ, ເມື່ອພິຈາລະນາທາງດ້ານວັດຖຸຂອງມັນດ້ວຍຖາ
ນະເປັນແຮງງານທີ່ປະດິດສ້າງຄຸນຄ່າໃຊ້ສອຍອອກ. ແຕ່ພິຈາລະນາຕາມ
ຫັດສະນະຂອງສິນຄ້າຕ່າງໆ ແລະ ໃນຂະບວນວິວັດແຫ່ງການແລກປ່ຽນ
ເອງ, ດັ່ງນັ້ນການແບ່ງງານຄືແນວນັ້ນພຽງແຕ່ຄົງຕົວຢູ່ໃນຜົນ ສຳເລັດ
ຂອງມັນເທົ່ານັ້ນ, ໝາຍຄວາມວ່າໃນການແຍກອອກຂອງກະໂຕສິນຄ້າ
ຕ່າງໆນັ້ນເອງ.

ກ.ນາກ, ປະກອບສ່ວນຕໍາໜິວິຈານເສດຖະສາດ
ການເມືອງ, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ ຊີເຫິດ, ຮຳ
ໂນຍ, ເລກ໖໔, ໜ. ໔໒ - ໔໓ .

ຄັດຈາກ ນິພົນ

ຄວາມອັບຈິນຂອງ ປັດຊະຍາ

.....

ບັດນີ້ພວກເຮົາຈຶ່ງພິຈາລະນາ, ບົນທັດສະນະປະຫວັດສາດ ແລະ ເສດຖະກິດ, ເບິ່ງວ່າມັນແມ່ນ ໂຮງງານຫລືເຄື່ອງຈັກໄດ້ນຳເອົາ ຫລັກ ມູນສິດອຳນາດ ເຂົ້າໃນສັງຄົມຫລັງຈາກທີ່ການແບ່ງງານປະກົດຕົວອອກ ຫລືບໍ່; ແມ່ນວ່າດ້ານໜຶ່ງ, ໂຮງງານຫລືເຄື່ອງຈັກພື້ນຖານະໃຫ້ຊາວ ກຳມະກອນຄົນໃໝ່, ໃນເມື່ອ, ດ້ານອື່ນ, ມັນຍັງຕັ້ງກຳມະກອນ ໃນ ຖານະຂັ້ນຕໍ່ສິດອຳນາດຫລືບໍ່, ແມ່ນວ່າເຄື່ອງຈັກເປັນການປະສົມ ແຮງ ງານໂຮມເຂົ້າກັນຄົນຊຶ່ງມັນໄດ້ຖືກແບ່ງອອກ, ແມ່ນການສັງລວມ ແຮງ ງານທີ່ກົງກັນຂ້າມກັບການໄຈແຍກ ແຮງງານຫລືບໍ່.

ສັງຄົມທັງໝົດມີຈຸດນິທາຍຄືພາຍໃນໂຮງງານໜຶ່ງ, ໝາຍ ຄວາມວ່າກະໂຕສັງຄົມເອງກໍມີການແບ່ງງານຂອງມັນ. ຖ້າຄົນທັງໝົດ ເອົາການແບ່ງງານໃນໂຮງງານທັນສະໄຫມແຫ່ງໜຶ່ງມາເປັນແບບຢ່າງ ເພື່ອໝູນໃຊ້ມັນເຂົ້າສັງຄົມທັງໝົດ, ແມ່ນສັງຄົມໄດ້ຮັບການ ຈັດຕັ້ງ ເປັນຢ່າງດີທີ່ສຸດໃຫ້ແກ່ການຜະລິດຊັບສິນບັດນີ້ແມ່ນອນ ຈະເປັນ ສັງຄົມ ທີ່ເຈົ້າຂອງໂຮງງານຜູ້ໜຶ່ງຜູ້ດຽວເປັນຫົວໜ້າ, ແຈກຢາຍວຽກງານ ຕາມກົດຂັບທີ່ຍັງໄວກ່ອນໃຫ້ແກ່ບັນດາພາຄີທ່າຕ່າງກັນຂອງກຸ່ມ ກ່ອນ

ວົງຄະນາຍາດ. ແຕ່ໃນພາກຕົວຈິງ, ມັນບໍ່ແມ່ນແນວນັ້ນຈັກດີ. ໃນເວ
ລາທີ່ພາຍໃນໂຮງງານທັນສະໄໝ, ການແບ່ງງານໄດ້ຮັບການ ດັດສົມ
ຢ່າງລະອຽດລະອໍຈາກສິດອໍານາດຂອງນັກວິສາຫະກິດນັ້ນສັງຄົມ ທັນສະ
ໄໝບໍ່ມີຫລັກການອື່ນໃດ, ສິດອໍານາດອື່ນໃດ ເພື່ອແຈກຢາຍແຮງງານ
ນອກຈາກການແກ່ງແຍ່ງກັນ ໂດຍເສລີ.

ພາຍໃຕ້ລະບອບເຈົ້າໂຄດ, ພາຍໃຕ້ລະບອບຊັ້ນວັນນະ, ພາຍ
ໃຕ້ລະບອບສັກດິນາ ແລະ ສັງຄົມອາຊີບໄດ້ມີການແບ່ງງານໃນທົ່ວ ສັງ
ຄົມຕາມຫລັກການອື່ນຄືທີ່. ຫລັກການເຫລົ່ານັ້ນແມ່ນ ນັກສ້າງ ກິດ
ໝາຍສ້າງຂັ້ນບໍ່ ? ບໍ່ແມ່ນແນວນັ້ນ. ໃນຂັ້ນຕົ້ນ, ຫລັກການເຫລົ່ານັ້ນ
ໄດ້ຮັບການກຳເນີດຂຶ້ນຈາກເງື່ອນໄຂຕ່າງໆຂອງການພະລິດສິ່ງວັດຖຸ ,
ຈົນວ່າຕະຫລອດຮອດພາຍຫລັງນັ້ນຈິ່ງກາຍເປັນກິດໝາຍ. ຕັ້ງແມ່ນຍອນ
ແນວນັ້ນເອງ, ຮູບການຕ່າງໆທີ່ຕ່າງກັນນັ້ນຂອງການແບ່ງງານ ຈິ່ງໄດ້
ກາຍເປັນເທົ່ານັ້ນ ຮາກຖານການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ. ສ່ວນວ່າການ ແບ່ງ
ງານໃນໂຮງງານຊັກຊ້າຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງນ້ອຍທີ່ສຸດໃນຮູບຖານທັງໝົດ
ເຫລົ່ານັ້ນຂອງສັງຄົມ.

ຍິ່ງກວ່ານັ້ນ ເຂົາສາມາດຍົກເປັນຫລັກການລວມທົ່ວວ່າ : ສິດອໍາ
ນາດຊັ້ນກໍານການແບ່ງງານໃນພາຍໃນສັງຄົມຍິ່ງນ້ອຍເທົ່າໃດ, ການແບ່ງ
ງານໂຮງງານຍິ່ງຂະຫຍາຍຕົວເທົ່ານັ້ນ ແລະ ຢູ່ທີ່ນັ້ນ, ການແບ່ງງານ
ກໍຍິ່ງຂັ້ນກັບສິດອໍານາດຂອງຜູ້ໜຶ່ງຜູ້ດຽວເທົ່ານັ້ນ. ດັ່ງນັ້ນທາງ ດານ
ແບ່ງງານ, ສິດອໍານາດໃນໂຮງງານ ແລະ ສິດອໍານາດໃນສັງຄົມມີອັດ
ຕາສ່ວນທີ່ກົງກັນຂ້າມນຳກັນ.

ບັນດາຕ້ອງເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍຂອງໂຮງງານແມ່ນແນວໃດ, ຊຶ່ງ
ໃນນັ້ນວຽກງານຕ່າງໆຖືກແບ່ງອອກຢ່າງຄັກແນ່, ຢູ່ຫົນ, ໜ້າທີ່ຂອງ
ກຳມະກອນແຕ່ລະຄົນ ໄດ້ຕອມເຂົ້າເປັນຈັງຫວະທີ່ງ່າຍດາຍທີ່ສຸດ, ແລະ
ສິດອຳນາດຢູ່ຫົນ, ໝາຍຄວາມວ່າ ນາຍທົນ, ເຕົ້າໂຮມ ແລະ ກຳ
ກັບພູກວຽກງານ. ໂຮງງານດັ່ງກ່າວໄດ້ກຳເນີດຂຶ້ນຄືແນວໃດ? ເພື່ອ
ຕອບຄຳຖາມດັ່ງກ່າວ, ພວກເຮົາຍັງຕ້ອງຄົ້ນຄວາເບິ່ງກ່ຽວກັບ ໂຮງ
ງານຫັດຖະກຳໜັກໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວຄືແນວໃດ? ຂ້າພະເຈົ້າຢາກເວົ້າ
ເຖິງປະເພດອຸດສາຫະກຳທີ່ຍັງບໍ່ທັນເປັນອຸດສາຫະກຳທັນສະໄໝ ທີ່ປະ
ກອບດ້ວຍເຄື່ອງຈັກຂອງມັນ, ແຕ່ມັນກໍຍັງບໍ່ເປັນອຸດສາຫະກຳຂອງຊ່າງ
ຫັດຖະກຳໃນສະໄໝກາງອີກ, ມັນກໍຍັງບໍ່ເປັນອຸດສາຫະກຳແບບ ຄອບ
ຄົວອີກ. ພວກຂ້າພະເຈົ້າຈະບໍ່ເດີນໄປເຂົ້າຈຸດຕ່າງໆ ທີ່ລະອຽດ ລະອໍ
ໂພດ, ພວກຂ້າພະເຈົ້າພຽງແຕ່ກ່າວ ສະເໝີບາງຈຸດທີ່ຫຍໍ້ສັ້ນ, ທັງນີ້
ກໍເພື່ອເວົ້າຂຶ້ນວ່າ ດ້ວຍຫລັກສູດຄົນທັງຫລາຍບໍ່ສາມາດສ້າງ ປະຫວັດ
ສາດຂຶ້ນໄດ້.

ເງື່ອນໄຂໜຶ່ງທີ່ຈຳເປັນທີ່ສຸດໃຫ້ແກ່ໂຮງງານຫັດຖະກຳ ກໍ່ຕົວຂຶ້ນ
ແມ່ນການສະສົມທຶນ, ການສະສົມທຶນຖືກອຸກຍູ້ແຮງຂັບຍອນການ ຄົ້ນພົບ
ທະວີບອາເມລິກາ ແລະ ການຮັບເອົາໂລຫະທີ່ມີຄ່າຕ່າງໆຂອງ ທະວີບ
ອາເມລິກາ.

ສິ່ງໜຶ່ງທີ່ຈະແຈ້ງຄືການເພີ່ມພາຫະນະການແລກປ່ຽນຂັ້ນຕົ້ນ ນັ້ນ
ໄດ້ພາໄປເຖິງຜົນສຳເລັດຄື, ດ້ານໜຶ່ງ, ເງິນຄ່າແຮງ ແລະຄ່າເຊົ່າ
ທີ່ຕົນລົດລົງ, ແລະ ດ້ານອື່ນ, ກຳໄລອຸດສາຫະກຳເພີ່ມຂຶ້ນ. ເວົ້າຢ່າງ

ອິນ : ຊົນຊັ້ນເຈົ້າທິດນ ແລະ ຊົນຊັ້ນຜູ້ອອກແຮງງານ, ພວກເຈົ້າສັກ
ດິນາ ແລະ ປະຊາຊົນຍິ່ງອຸດໂຊມລົງ, ຊົນຊັ້ນບັນດານາຍທິນ, ຊົນຊັ້ນ
ນາຍທິນຍິ່ງໂງ່ຂຶ້ນ.

ຍັງມີສະພາບແວດລ້ອມອັນທັບອນກັນນັ້ນຊ່ວຍໃຫ້ໂຮງງານ ຫັດຖະ
ກຳຂະຫຍາຍຕົວ. ການເພີ່ມສິນຄ້າຈໍລະຈອນຂຶ້ນຕື່ມຕັ້ງແຕ່ການ ພານິດ
ແຊກຊົມເຂົ້າພາກຕາເວັນອອກຂອງອິນເດຍ ດ້ວຍເສັ້ນທາງແຫລມຄາວ
ວອງ, ລະບອບລ່າເມືອງຂຶ້ນ, ການພັດທະນາການພານິດທາງ ຄົມມະ
ນາຄົມທະເລ.

ມີຈຸດອັນອັນໜຶ່ງກ່ອນໜ້ານັ້ນຄົນທັງຫລາຍຍັງບໍ່ທັນຕີລາຄາ ຢ່າງ
ຄົບຖ້ວນໃນປະຫວັດສາດຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳ, ນັ້ນແມ່ນການ ເລີກ
ລາງບັນດາຄະນະຮັບໃຊ້ທັງໝົດແຫນ້ນຂອງພວກສັກດິນາ, ບັນດາຂັ້ນລຸ່ມ
ຂອງພວກຄົນຮັບໃຊ້ດັ່ງກ່າວກາຍເປັນຄົນຈໍລະຈັດກ່ອນຈະເຂົ້າໂຮງຈັກ.
ກ່ອນຈະສ້າງໂຮງຈັກຂຶ້ນ ^໑). ຄົນທັງຫລາຍເຫັນປະກົດການຈໍລະຈັດ,
ເກືອບຄືແຜ່ຫລາຍໃນບັນດາສະຕະວັດ $\times(//$ ແລະ $\times(//$. ໂຮງ
ຈັກຍັງມີບ່ອນໜຶ່ງອີງໃສ່ຢ່າງແຂງແຮງໃນບັນດາຊາວກະສິກອນທີ່ ໝາ
ແຫນ້ນ ເຊິ່ງຖືກໄລ່ອອກຈາກຊົນນະບົດຍ້ອນການຜັນທົ່ງນາເປັນທົ່ງຫຍ້າ
ຕ່າງໆ ແລະຍ້ອນວ່າກະສິກຳຮຽກຮອງຕ້ອງການເຫອແຮງຂອງຊາວໄຖ
ນາບໍ່ຫລາຍຄືແຕ່ກ່ອນ, ເຂົາໄດ້ພາກັນໄປຫາຕົວເມືອງຢ່າງບໍ່ຢຸດ ເຊິ່ງ
ໃນຫລາຍສະຕະວັດ.

໑) ພາສາຝະລັ່ງ ໃນຕົ້ນສະບັບ Atelier (ຜ.ປ.).

ການເປີດກວ້າງຕະຫລາດ, ສະສົມທຶນ, ບັນດາການຜັນປ່ຽນ ທີ່
ເກີດຂຶ້ນໃນຖານະແຫ່ງສັງຄົມຂອງຊົນຊັ້ນຕ່າງໆ, ຄົນຝູງໜຶ່ງ ຖືກເສຍ
ແຫລ່ງລາຍໄດຂອງເຂົາ, ນັ້ນແມ່ນເງື່ອນໄຂປະຫວັດສາດທັງນີ້ກໍ ເພື່ອ
ໃຫ້ໂຮງງານຫັດຖະກຳກໍ່ຕົວຂຶ້ນເປັນຮູບ. ມັນກໍບໍ່ແມ່ນຄືຄຳເວົ້າ ຂອງ
ທ່ານ ປລູດົງ ທີ່ວ່າ: ບັນດາສັນຍາພາລະດອນພາບ ລະຫວ່າງບັນດາຜູ້
ສະເໜີພາບ ໄດ້ເຕົ້າໂຮມເຂົ້າໃນໂຮງຈັກໂຮງງານຫັດຖະກຳ ບໍ່
ແມ່ນວ່າມັນເກີດຂຶ້ນຈາກຫ້ອງຂອງບັນດາຄຸມນິຄົມເກົ່າ. ກະໂຕພໍ ຄຳ
ເອງໄດ້ກາຍເປັນເຈົ້າຂອງໃຫ້ໂຮງງານທັນສະໄໝຫາກບໍ່ແມ່ນ ນາຍ
ຊ່າງຫັດຖະກຳຂອງສັງຄົມອາຊີບເປັນເຈົ້າຂອງດອກ. ການຕໍ່ສູ້ອັນຂຽວ
ຂາດສະແດງອອກລະຫວ່າງໂຮງງານຫັດຖະກຳກັບຫັດຖະກຳຢູ່ເກືອບທຸກ
ແຫ່ງຫຼື.

ການສະສົມ ແລະ ໂຮມສູນເຄື່ອງມືແລະຄົນງານປະກົດຕົວ ອອກ
ກ່ອນການແບ່ງງານຂະໜາຍຕົວໃນພາຍໃນໂຮງງານ. ຈຸດພິເສດຂອງ
ໂຮງງານຫັດຖະກຳແມ່ນການເຕົ້າໂຮມຫລາຍຄົນງານ ແລະ ຫລາຍອາ
ຊີບຫັດຖະກຳເຂົ້າບ່ອນໜຶ່ງບ່ອນດຽວ, ໃນຫ້ອງໜຶ່ງ ໂດຍພາຍໃຕ້ການ
ບັນຊາຂອງນາຍທຶນຜູ້ໜຶ່ງ, ທັງນີ້ມັນຖືກຕ້ອງກ່ວາການຜັນແຍກ ຕ່າງໆ
ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງຂອງກຳມະກອນແຕ່ລະຄົນທີ່ມີຄວາມສາມາດດ້ານ
ເຕັກນິກກໍເປັນພິເສດກັບລຽກສ່ວນໜຶ່ງທັງກາຍດາຍ.

ຜົນປະໂຫຍດຂອງໂຮງຈັກແຫ່ງໜຶ່ງແມ່ນຢູ່ບ່ອນວ່າມັນມີ ສະພາບ
ແວດລ້ອມສຳລັບຄົນທັງຫລາຍເຮັດວຽກດ້ວຍຂະໜາດໃຫຍ່ກ່ວາ, ເຂົາ
ລົດຜ່ອນການເພພັງ, ສິນເປືອງຫລາຍກ່ວາ, ແລະ ອື່ນໆ, ຊຶ່ງມັນຖືກ

ຕ້ອງກ່າວຢູ່ບ່ອນມີການແບ່ງງານຢ່າງແທ້ຈິງ. ທາຍສະຕະວັດ $\overline{\overline{x(//)}}$
ແລະ ຕົ້ນສະຕະວັດ $\overline{\overline{x(///)}}$, ໂຮງງານຫັດຖະກຳຢູ່ຮອນລັງ ພຽງ
ແຕ່ຮູ້ເຖິງການແບ່ງງານເທົ່ານັ້ນ.

ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການແບ່ງງານຮຽກຮອງຕ້ອງການໃນກ່ອນ
ນັ້ນຕ້ອງມີການເຕົ້າໂຮມບັນດາຄົນງານເຂົ້າໃນໂຮງຈັກດຽວ, ບໍ່ມີທັງ
ຕົວຢ່າງແຕ່ຢ່າງດຽວໃດ, ໃນສະຕະວັດ $\overline{\overline{x(//)}}$ ກໍຄືໃນສະຕະວັດ
 $\overline{\overline{x(///)}}$, ຢືນຢັນວ່າບັນດາຂະແໜງທີ່ຕ່າງກັນທີ່ຮ່ວມໃນອາຊີບ ຫັດ
ຖະກຳອັນດຽວກໍໄດ້ວິສາຫະກິດຕ່າງຫາກ, ຊຶ່ງຈົນວ່າພຽງແຕ່ຕ້ອງໂຮມ
ມັນເຂົ້າໃນບ່ອນໜຶ່ງບ່ອນດຽວແມ່ນສາມາດເປັນໂຮງຈັກທີ່ບໍ່ລິບູນ. ແຕ່
ໃນເມື່ອຄືນ ແລະ ເຄື່ອງມືໄດ້ໂຮມກັນເຂົ້າແລ້ວ, ແຕ່ການ ແບ່ງງານ
ຊຶ່ງມັນໄດ້ຄົງຕົວພາຍໃຕ້ຮູບການສັງຄົມອາຊີບ, ຊຸກຮັກຕົວຄືນໃໝ່ ;
ຊຸກຮັກສ່ອງແສງຢ່າງຕ້ອງເປັນໄປໃນໂຮງຈັກ.

ຕາມທ່ານ ປຣູດົງ - ຖ້າວ່າ ທ່ານເຫັນສິ່ງວັດຖຸແທ້ໆ, ທ່ານນັ້ນ
ກໍພຽງແຕ່ເຫັນສິ່ງ ວັດຖຸຕ່າງປັນເທົ່ານັ້ນ, - ການແບ່ງງານ, ຕາມ
ຄວາມໝາຍຂອງອາດາມສມິດ, ມັນເກີດມີກ່ອນໂຮງຈັກ, ແທ້ທີ່ ຈິງ
ໂຮງຈັກແມ່ນເງື່ອນໄຂທີ່ຄົງຕົວຂອງການແບ່ງງານ.

ເຄື່ອງຈັກ ປະກົດຕົວອອກອັນແທ້ຈິງຕັ້ງແຕ່ທາຍ ສະຕະວັດ
 $\overline{\overline{x(///)}}$ ບໍ່ມີຫຍັງທີ່ໂຮ່ເຫດຜົນເທົ່າກັບການຖືເຄື່ອງຈັກເປັນ ເຫດທີ່
ກົງກັນຂ້າມ ຂອງການແບ່ງງານ, ເປັນການສັງລວມ ທີ່ຟື້ນຟູ ຄວາມ
ເປັນເອກະພາບຄືນໃໝ່ໃນການອອກແຮງງານທີ່ໄດ້ຖືກແບ່ງນອຍອອກ,
ເຄື່ອງຈັກແມ່ນການເຕົ້າໂຮມເຄື່ອງມືເຂົ້າ, ແຕ່ເດັດຂາດບໍ່ແມ່ນ

ການປະສານສົມທົບບັນດາຈັງຫວະໃຫ້ແກ່ກະໂຕກຳມະກອນເອງ.

ເມື່ອເກີດຈາກການແບ່ງງານ, ແຕ່ລະຈັງຫວະຕ່າງໆຫາກຖືກຕ້ອມ
ເຂົ້າເປັນການໃຊ້ເຄື່ອງມືທຸກຳຍາດາຍເຄື່ອງໜຶ່ງ, ດັ່ງນັ້ນການ ເຕົ້າ
ໂຮມເຄື່ອງມືທຸກໆໝົດເຫລົ່ານັ້ນ, ຊຶ່ງເຄື່ອນເໜັງໂດຍໂມເຕີອັນ ໜຶ່ງ
ອັນດຽວ, ປະກອບເປັນເຄື່ອງຈັກ (ບາບບາເຢີ : ກ່ຽວກັບ ລັກສະ
ນະເສດຖະກິດ ຂອງເຄື່ອງຈັກ ^໑) ແລະ ອື່ນໆ, ປາຣີ, (໑໘໓໓).

ເຄື່ອງມືທຸກຳຍາດາຍ, ສະສົມເຄື່ອງມື, ເຄື່ອງມືສົມທົບ, ການທີ່
ເຮັດໃຫ້ເຄື່ອງມືສົມທົບເຄື່ອນເໜັງດ້ວຍໂມເຕີຫຼືດຖະກຳອັນໜຶ່ງ ອັນ
ດຽວດ້ວຍຄົນ, ການທີ່ເຮັດໃຫ້ເຄື່ອງມືເຫລົ່ານັ້ນເຄື່ອນເໜັງດ້ວຍ ກຳ
ລັງທຳມະຊາດ, ເຄື່ອງຈັກ, ລະບົບເຄື່ອງຈັກທີ່ໂມເຕີອັດຕະໂນ ມັດ
ໜຶ່ງ, - ມັນແມ່ນວິວັດທະນາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເຄື່ອງຈັກ.

ການເຕົ້າໂຮມເຄື່ອງມືແຫ່ງການຜະລິດຕ່າງໆ ແລະ ການແບ່ງ
ງານຕິດແໜ້ນກັນ, ມັນກໍ່ເຊິ່ນດຽວກັນກັບການລວມສູນອຳນາດ ການ
ເມືອງຕິດແໜ້ນກັບການແບ່ງປັນບັນດາສິດພິນປະໂຫຍດຂອງ ເອກະຊົນ
ໃນລະບອບການເມືອງ. ປະເທດອັງກິດ, ຊຶ່ງດ້ວຍການລວມສູນ ທີດນ
ໝາຍເຖິງເຄື່ອງມືຂອງແຮງງານກະສິກຳ, ກໍ່ມີການແບ່ງງານໃນກະສິ
ກຳ ແລະ ເຄື່ອງຈັກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃສ່ວຽກງານບຸກເບີກທີ່ດິນ. ຢູ່ປະເທດ
ຝະລັ່ງມີພາວະການຊຶ່ງເຄື່ອງມືຖືກແບ່ງປັນ ແລະ ລະບອບຖືກຳມະສິດທີ່

໑) ອ່ານ Babbage: traité sur l'économie des machines (ບ.ກ.).

ດິນອັນມະຍິກມະຍ່ອຍ, ເວົ້າທົ່ວໄປ, ປະເທດຝະລັ່ງບໍ່ມີການແບ່ງງານ
ໃນກະສິກຳ, ກໍບໍ່ມີການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ ເພື່ອບຸກເບີກທິດນ.

ຕາມທ່ານ ປລູດົງ ນັ້ນ, ການລວມສູນເຄື່ອງມືແຫ່ງການ ອອກ
ແຮງງານແມ່ນການປະຕິເສດບໍ່ຮັບຮູ້ການແບ່ງງານ. ເຄື່ອງມືຍິ່ງ ລວມ
ສູນດັ່ງນັ້ນການແບ່ງງານຂະຫຍາຍຕົວຍິ່ງຂຶ້ນ ແລະ ກົງກັນຂ້າມ. ຕັ້ງ
ແມ່ນຍອນແນວນັ້ນເອງ ຊຶ່ງບໍ່ວ່າການປະດິດແຫ່ງທີ່ໃຫຍ່ໂຕໃດໆກ່ຽວກັບ
ເຄື່ອງຈັກກໍລວມແຕ່ພາໄປເຖິງການແບ່ງງານທີ່ໃຫຍ່ກວ່າ ແລະ ເຖິງ
ຜຽນຂອງມັນ, ໃນແຕ່ລະເທື່ອທີ່ການແບ່ງງານທະວີຂຶ້ນນັ້ນຊັ້ນພັດພາໄປ
ເຖິງການປະດິດແຫ່ງໃຫ້ມກ່ຽວກັບເຄື່ອງຈັກ.

ພວກເຮົາບໍ່ຕ້ອງການເວົ້າຄືນອີກວ່າ ບັນດາບາດກ້າວໃຫຍ່ ຂອງ
ການແບ່ງງານຢູ່ປະເທດອັງກິດສ່ວນແຫ່ງເລີ່ມຕົ້ນພາຍຫລັງຈາກການ ປະ
ດິດແຫ່ງເຄື່ອງຈັກ. ສົມມຸດຄື, ບັນດາຊ່າງຕຳແຜ່ນ ແລະ ບັນດາຜູ້ປັ້ນ
ຝ້າຍສ່ວນຫລາຍແມ່ນບັນດາຊາວກະສິກອນດັ່ງທີ່ຄົນເຮົາຍັງເຫັນຢູ່ໃນບັນ
ດາປະເທດທີ່ຫລາຫລັງ. ການປະດິດແຫ່ງເຄື່ອງຈັກກໍໄດ້ເຮັດໃຫ້ ໂຮງ
ງານຫັດຖະກຳແຍກຕົວອອກຈາກກະສິກຳຢ່າງຂາດຕົວ. ຜູ້ຕຳແຜ່ນແລະ
ຜູ້ປັ້ນຝ້າຍ, ຊຶ່ງໃນເມື່ອກ່ອນນັ້ນຮ່ວມຢູ່ນຳກັນໃນຄອບຄົວດຽວ, ປະຈຸ
ບັນນີ້ຖືກແຍກອອກຈາກກັນ. ຍ້ອນວ່າມີເຄື່ອງຈັກ, ຜູ້ເຂັ້ມຝ້າຍສາມາດ
ດຳລົງຊີວິດຢູ່ປະເທດອັງກິດໃນເມື່ອຜູ້ຕຳແຜ່ນດຳລົງຊີວິດຢູ່ພາກຕາເວັນ
ອອກຂອງປະເທດອື່ນເດຍ. ກ່ອນຈະປະດິດແຫ່ງເຄື່ອງຈັກອອກ, ອຸດ
ສາຫະກຳຂອງປະເທດໜຶ່ງອີງໃສ່ບັນດາວັດຖຸຜະລິດພັນຂອງບ້ານເມືອງ
ຕົນເປັນຕົ້ນຕໍ : ສົມມຸດຄືແພຂົນສົ່ງຢູ່ອັງກິດ, ແພນວນຢູ່ເຢລະມັນ ,

ໄຫມ ແລະ ແຜນວນຢູ່ຝະລັ່ງ ຝ້າຍຢູ່ພາກຕາເວັນອອກຂອງ ອິນເດຍ
ແລະ ຕາເວັນອອກໄກ, ງລູ. ຍອນການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອາຍ
ນ້ຳ, ການແບ່ງງານຈິງສາມາດຂະຫຍາຍຕົວເຖິງລະດັບຊຶ່ງ ອຸດສາຫະ
ກຳໃຫຍ່, ແຍກພັນອອກຈາກປະເທດຊາດ, ພຽງແຕ່ຂັ້ນຕໍ່ຕະ ຫລາດ
ໂລກ, ຂັ້ນຕໍ່ບັນດາການພົວພັນຄ້າຂາຍສາກົນ ແລະ ການແບ່ງງານສາ
ກົນເທົ່ານັ້ນ. ສຸດທ້າຍ, ເຄື່ອງຈັກສິ່ງຜົນສະທອນເຖິງການແບ່ງງານ,
ຈົນວ່າໃນເມື່ອຄົນເຮົາຈັດຫາວິທີນຳເອົາເຄື່ອງຈັກສ່ວນໜຶ່ງເຂົ້າໃນອາ
ຊີບປະດິດແຕ່ງຜະລິດຕະພັນໃດໜຶ່ງ, ທັນໃດນັ້ນ ອາຊີບປະດິດແຕ່ງນັ້ນ
ກໍແຍກຕົວອອກເປັນສອງອາຊີບວິສາຫະກິດເອກະລາດຕໍ່ກັນ.

ມີຄວາມຕ້ອງການເວົ້າເຖິງ ຈຸດປະສົງຕາມ ວາສະໜາຝ່າແຖນ
ແລະ ພະລາດອນພາບ ຊຶ່ງທ່ານ ປຣູດົງ ຄົ້ນພົບຢູ່ໃນການປະດິດ ແຕ່ງ
ເຄື່ອງຈັກອອກ ແລະ ຢູ່ໃນການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກໃນຍາມຕົ້ນຫລືບໍ່ ?

ຢູ່ປະເທດອັງກິດ, ເມື່ອຕະຫລາດ ໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວເຖິງລະດັບນຶ່ງ
ຊຶ່ງແຮງງານຫັດຖະກຳບໍ່ພຽງພໍອີກ. ດັ່ງນັ້ນຄົນເຮົາຈິ່ງເຫັນວ່າຕ້ອງ ມີ
ເຄື່ອງຈັກ. ໃນເມື່ອນັ້ນ ເຂົາຈິ່ງຄິດເຖິງການໃຊ້ວິທະຍາສາດກົນຈັກທີ່
ໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງພຽງພໍໃນສະຕະວັດ $\times(////)$ ແລ້ວ.

ໂຮງຈັກອັດຕະໂນມັດຂຶ້ນໝາຍບາດກ້າວເບື້ອງຕົ້ນຂອງມັນ ໄວ້
ດ້ວຍບັນດາການກະທຳທີ່ບໍ່ພະລະດອນພາບແກ່ຈັກເມັດເລີຍ. ພວກເດັກ
ນ້ອຍຖືກກັກໄວ້ ເພື່ອເຮັດວຽກພາຍໃຕ້ໄມ້ແສ້; ເຂົາຖືພວກນັ້ນ ເປັນ
ເປົ້າໝາຍແລກປ່ຽນອັນໜຶ່ງ. ແລະ ເຂົາເຊັ່ນຂໍຜູກພັນກັບບັນດາຄ້າຍ
ລ້ຽງລູກກຳພາ. ເຂົາປະຖິ້ມບັນດາກິດໝາຍກ່ຽວກັບ ການຮຽນອາຊີບ

ຂອງກຳມະກອນຈົນໝົດ, ເພາະວ່າເພື່ອໃຊ້ຄຳເວົ້າຂອງທ່ານ ປຣູດົງ, ເຂົາຈຶ່ງບໍ່ຕ້ອງການເຖິງບັນດາກຳມະກອນ ສັງລວນອີກ. ສຸດທ້າຍ, ແຕ່ປີ 1945 ເປັນຕົ້ນມານັ້ນ, ບັນດາການປະດິດແຕ່ງໃໝ່ເກືອບທັງໝົດລວນແຕ່ແມ່ນຜົນສຳເລັດຂອງບັນດາບັນປະທະກັນລະຫວ່າງ ກຳມະກອນກັບວິສາຫະກິດ, ນັກວິສາຫະກິດຫາທຸກວິທີເຮັດໃຫ້ລາຄາດ້ານວິຊາ ສະເພາະຂອງກຳມະກອນຫລຸດຜ່ອນລົງ. ຫລັງຈາກແຕ່ລະເທື່ອຢຸດ ງານໃໝ່ທີ່ສຳຄັນພໍປານໃດ ປານໜຶ່ງ. ກໍມີເຄື່ອງຈັກໃໝ່ເຄື່ອງໜຶ່ງ ປະກົດຕົວອອກ. ຊາວກຳມະກອນບໍ່ຖືວ່າການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກເປັນການ ພັນຟູ ຖານະຊະນິດໜຶ່ງຂຶ້ນ, ການພັນຟູ ຊະນິດໜຶ່ງຄືທ່ານ ປຣູດົງ ເວົ້າ, ສະນັ້ນໃນສະຕະວັດ x(////), ໃນໄລຍະເວລາທີ່ເຫຼັງພໍຄວນ, ເຂົາຈຶ່ງໄດ້ຕ້ານຢັ້ງຢືນກັບການປົກຄອງທີ່ຫາກໍກໍ່ຕັ້ງຂຶ້ນຂອງເຄື່ອງ ປະກອບອັດຕະໂນມັດ.

ທ່ານດອກເຕືອອູເຣີ ເວົ້າ: ວິອາດ ໄດ້ຄົ້ນພົບບັນດານິວມື້ປັນຟູາຍ (ເພົາຊະນິດທີ່ມີຄອງ) ກ່ອນອັດຕະໂນມັດເຕືອອູເຣີແຕ່ດົນ... ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຕັ້ງຕໍ່ບໍ່ແມ່ນຢູ່ບ່ອນປະດິດແຕ່ງເຄື່ອງປະກອບກົນຈັກ ອັດຕະໂນມັດເຄື່ອງໜຶ່ງ... ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຕັ້ງຕໍ່ບໍ່ແມ່ນຢູ່ບ່ອນສຶກສາອົບຮົມ ດ້ານລະບຽບວິໄນທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາປະຖິ້ມບັນດາຄວາມຊື່ນເຄີຍ ໃນການອອກແຮງງານທີ່ຜິດປົກກະຕິຂອງເຂົາເອງ, ແລະ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາ ເຮັດວຽກຢ່າງເຂົ້າແກບເຂົ້າເກຍກັບຈັງຫວະທີ່ສະໜ້າສະເໜີຢ່າງບໍ່ມີການປ່ຽນແປງຂອງເຄື່ອງຈັກອັດຕະໂນມັດໃຫຍ່ເຄື່ອງໜຶ່ງ. ແຕ່ວ່າ, ການທີ່ປະດິດແຕ່ງ ແລະ ນຳອອກໃຊ້ອຸດົມກິດໝາຍ ກ່ຽວກັບລະບຽບ ວິໄນ

ຂອງໂຮງຈັກ, ຊຶ່ງເໝາະສົມກັບບັນດາຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການແລະ
ຄວາມໄວຂອງລະບົບອັດຕະໂນມັດ, ນັ້ນແມ່ນພາລະກິດທີ່ສົມກຽດ ກັບ
ແຮກກູເລີ, ນັ້ນແມ່ນວຽກງານທີ່ປະເສີດຂອງອັກເກີຮາຍເຕີ. ລວມ
ຄວາມວ່າ, ດ້ວຍການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ, ການແບ່ງງານຢູ່ພາຍໃນ. ສັງຄົມ
ຈຶ່ງເພີ່ມຂຶ້ນ ວຽກງານຂອງຊາວກຳມະກອນຢູ່ພາຍໃນໂຮງຈັກໄດ້ ກາຍ
ເປັນງ່າຍດາຍກ່ວາ, ທີ່ໄດ້ຮັບການໂຮມສູນເຂົ້າ, ຜູ້ຄົນຖືກຕັດ ແບ່ງ
ຍິ່ງຂຶ້ນ.

ກ. ນາກ ຄວາມອຶບຈົນຂອງ ປັດຊະ
ຍາ, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ ຊື່ເທິດ, ຮ່າ
ໂນຍ, ວຽກ, ໜ້າ ໑໔໔ - ໑໕໒

ຄັດຈາກ ນິຍົມ

ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລັດທິທຳນິຍົມ
ຢູ່ລັດເຊຍ

ພາກ III

ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງກະສິກຳຜະລິດ ສິນຄ້າ.

.....

7x. ຂໍສະຫລຸບກ່ຽວກັບບົດບາດຂອງລັດທິທຳນິຍົມໃນການ
ກະສິກຳ ຢູ່ລັດເຊຍ.

໒. ໂດຍຍອມກະໂຕທາດແທຂອງຂະແໜງກະສິກຳເອງ ສະນັ້ນ
ມັນຈຶ່ງຜັນມາເປັນການຜະລິດສິນຄ້າຊຶ່ງມັນໄດ້ສະແດງອອກຢ່າງ ເປັນພິ
ເສດ, ບໍ່ຄືກັນກັບຂະບວນວິວັດນັ້ນໃນອຸດສາຫະກຳ. ອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ
ແບ່ງເປັນບັນດາຂະແໜງຕ່າງໆ, ເອກະລາດຢ່າງເດັດຂາດ ແລະ
ພຽງແຕ່ປະດິດແຕ່ງ ໂດຍສະເພາະຜະລິດພັນຊະນິດໜຶ່ງຫຼືພາກສ່ວນໜຶ່ງ
ຂອງຜະລິດພັນເທົ່ານັ້ນ. ສ່ວນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳແຫ່ງກະສິກຳແມ່ນບໍ່
ແບ່ງເປັນຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ແຍກອາດອອກຈາກກັນແຕ່ລວນແຕ່ກໍ
ລະມີເພື່ອຜະລິດ ໂດຍສະເພາະແຕ່ພຽງສິນຄ້າໃດໜຶ່ງໃຫ້ຕະຫລອດເທົ່າ
ນັ້ນ, ສ່ວນດ້ານອື່ນໆ ຂອງກະສິກຳກໍ່ໄໝາະສົມກັບສິນຄ້າຊະນິດຕົ້ນ ຕໍ່

ດັ່ງກ່າວ (ໝາຍຄວາມວ່າຜະລິດຕະພັນຊະນິດທີ່ມີລັກສະນະສິນຄ້າດັ່ງ
 ກ່າວ) . ສະນັ້ນຮູບການຕ່າງໆຂອງກະສິກຳສິນຄ້າ, ຈຶ່ງແມ່ນຕ່າງກັນທີ່
 ສຸດ, ຊຶ່ງບໍ່ພຽງແຕ່ຕ່າງກັນແຕ່ບໍ່ລິເວນນີ້ມາຫາບໍ່ລິເວນນັ້ນ, ຫາກຍັງ
 ຕ່າງກັນແຕ່ວິຊາວິສາຫະກິດນີ້ມາຫາວິສາຫະກິດນັ້ນອີກ. ສະນັ້ນ, ໃນ
 ເມື່ອຄົບຄວາມບັນຫາກ່ຽວກັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຂະແໜງກະສິກຳສິນ
 ຄ້າຈຶ່ງບໍ່ວ່າໃນກໍລະນີໃດໆຄົບຄວາມກໍບໍ່ສາມາດເອົາແຕ່ບັນດາເອກະສານ
 ສະຖິຕິ ໂດຍສັງເຂບກ່ຽວກັບຂະແໜງການຜະລິດກະສິກຳທັງໝົດນັ້ນ ໄດ້
 ພໍ ^໑).

໑) ສິນມຸດຄືບັນດານັກແຕ່ງ ຂອງປັນທີ່ໄດ້ແນະນຳໃນໝາຍເຫດ
 ເທິງນີ້, ກະໂຕເຂົ້າເອງພຽງແຕ່ໃຊ້ເອກະສານເຊັ່ນດຽວກັນນັ້ນ, ເມື່ອ
 ເວົ້າເຖິງ "ຊາວນາ" . ເຂົາອຸປະນາວ່າຊາວນາແຕ່ລະຄົນລ້ວນ ແຕ່
 ປູກທັນຍະພືດທີ່ຖືກກັບປະເພດເຂົ້າໃຊ້; ວ່າເຂົາປູກທັນຍະພືດ ທຸກຊະ
 ນິດ ຊຶ່ງເຂົ້າໃຊ້, ແລະ ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງແມ່ນປູກຕາມ ອັດຕາ
ສ່ວນ ທີ່ເຂົ້າຕ້ອງການເປັນຫລັກ. ຈາກ "ຂອບປະນາ" ເຫລົ່ານີ້ (ຂ
 ອຸປະນາຕ່າງໆທີ່ກົງກັນຂ້າມກັບຄວາມເປັນຈິງ ແລະ ປະຂ້າມຈຸດພິເສດ
 ຕົ້ນຕໍຂອງສະໄຫມຫລັງຈາກການປະຕິຮູບ), ເພື່ອ "ສະຫລຸບຄວາມ"
 ວ່າເສດຖະກິດທຳມະຊາດກວມເອົາຖານະເປັນທຳດີ, ແມ່ນບໍ່ຫຍຸ້ງຍາກ
 ປານໃດ.

ໃນປັນ ແລະ ໜັງສືພິມປະຊາລາດກໍສາມາດເຫັນບັນດາ ບົດວິ
 ຈານທີ່ຄ່ອງແຄ້ວດັ່ງນີ້ : ແຕ່ລະຊະນິດທີ່ຕ່າງຫາກ ຂອງຂະແໜງ==)

ມີ. ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງກະສິກຳສິນຄ້າສ້າງຕະຫລາດພາຍໃນ
 ປະເທດຂອງລັດທິທຳນິຍົມ. ໜຶ່ງແມ່ນ, ການຜັບຜົ່ນວິຊາສະ ເພາະ
 ຂອງກະສິກຳພາ ໄປເຖິງການແລກປ່ຽນລະຫວ່າງບັນດາບໍລິເວນກະສິກຳ
 ລະຫວ່າງບັນດາອາຊີບວິສາຫະກິດກະສິກຳ, ລະຫວ່າງບັນດາພະລິດຕະ
 ພັນກະສິກຳທີ່ຕ່າງກັນ. ສອງແມ່ນກະສິກຳຍັງເຂົ້າສູ່ການຈໍລະຈອນ ສິນ
 ຄ້າພົບລະເມືອງຢູ່ຊົນນະບົດພັດຍັງຮຽກຮອງຕອງການພະລິດຕະພັນຕ່າງ
 ຕ່າງຂອງຂະແໜງອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ ທີ່ຈຳເປັນໃຫ້ແກ່ການໃຊ້ສອຍ
 ຂອງສ່ວນຕົວເຂົາເອງ, ແລະ ສາມແມ່ນ, ຄວາມຕອງການດານ ພາ
 ຫະນະແຫ່ງການພະລິດທະວີຍໆຂັນ, ເພາະວ່າເຄື່ອງມືຕ່າງໆທີ່ເກົ່າແກ່
 "ຂອງຊາວນາ", ດ້ວຍບັນດາເຮືອນ, ຖຽງເກົ່າ ແລະ ອື່ນໆ ຊຶ່ງບໍ່ມີ
 ເຈົ້າວິຊາຢູ່ຊົນນະບົດໃດເຖິງຈະນອຍຫລືໃຫຍ່, ພັດສາມາດດຳ ເນີນ
 ການກະສິກຳສິນຄ້າ ໃໝ່ ໄດ້. ສີ່ແມ່ນ, ສຸດທ້າຍເຂົາໄດ້ຄົ້ນ ເຫັນ
 ຄວາມຮຽກຮອງກ່ຽວກັບການແຮງງານເກີດຂຶ້ນ, ເພາະວ່າ ການກໍ່ຕົວ

===) ກະສິກຳແຫ່ງສິນຄ້າລວນແຕ່ເປັນ "ນອກປະເດັນ", ຖາເອົາ
 ມັນມາປຽບກັບການກະສິກຳທັງໝົດ ສະນັ້ນ ການກະສິກຳສິນຄ້າ ທັງ
 ໝົດໂດຍເວົ້າທົ່ວ ໄປກໍ່ຕອງຖືເປັນນອກປະເດັນໜຶ່ງສ່ວນ ເສດຖະກິດ
 ທຳມະຊາດຈຶ່ງເປັນປະເດັນທົ່ວໄປ. ໃນບັນດາປຶ້ມຕຳຫລາດແຫ່ງການສຶກ
 ສາຊັ້ນກາງທີ່ຂຽນ ກ່ຽວກັບຕັກກະຖານໃນພາກ ວ່າດ້ວຍອາງ ຄາລິນ
 ຢ່າງເສກສັນ, ເຮົາສາມາດເຫັນຂໍ້ຍົກຕົວຢ່າງກ່ຽວກັບແບບວິພາກ ດັ່ງ
 ກ່າວຕັ້ງຫລາຍທີ່ສຸດ.

ຂັ້ນຂອງຊີວິດຊີນນາຍທັນນ້ອຍຢູ່ຊົນນະບົດ ແລະ ການທີ່ບັນດາ ເຈົ້າທິດນ
ຫມູນໃຊ້ແບບວິສາຫະກິດທັນນິຍົມ ມັນຮຽກຮ້ອງປະຖົມປັດໄຈຊຶ່ງ ແມ່ນ
ກ້າມກໍ່ຕົວຂັ້ນເປັນກອງກຳລັງຊາວນາຈີນ ແລະ ບັນດາຜູ້ທຳງານ ລາຍ
ວັນໃນກະສິກຳ. ມີແຕ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງກະສິກຳກຳການຄ້າຈຶ່ງ ອະທິ
ບາຍຈຸດ ພິເສດຂອງສະໄໝລຸ່ມການປະຕິຮູບ ໄດ້ວ່າຕະຫລາດພາຍ ໃນ
ປະເທດຂອງລັດທິທັນນິຍົມ ໄດ້ເປີດກວ້າງອອກ (ການຂະຫຍາຍ ຕົວ
ຂອງຂະແໜງກະສິກຳທັນນິຍົມ , ຂອງຂະແໜງອຸດສາຫະກຳເວົ້າໂດຍ
ທົ່ວໄປແລະຂອງຂະແໜງອຸດສາຫະກຳປະດິດແຕ່ງເຄື່ອງຈັກກະສິ ກຳ
ເວົ້າໂດຍສະເພາະ , ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງອັນທີ່ເອີ້ນວ່າ "ບັນດາອາ
ຊີບສຳຮອງທາງກະສິກຳ" ຂອງຊາວນາ , ຫມາຍຄວາມວ່າຂອງ ແຮງ
ງານຮັບຈາງ . ງລຽ .) .

໔. ລັດທິທັນນິຍົມເປີດກວ້າງອອກ ແລະ ເຮັດໃຫ້ບັນດາ ຄວາມ
ຂັດແຍ້ງຕ່າງໆນາໆເລິກເຊິ່ງຕື່ມອີກຢູ່ພາຍໃນພົນລະເມືອງຊົນນະບົດ ,
ຄວາມຂັດແຍ້ງຕ່າງໆ ຊຶ່ງບໍ່ມີມັນ ໂດຍເວົ້າທົ່ວໄປແລ້ວ ແບບວິທີການຜະ
ລິດທັນນິຍົມກໍ່ບໍ່ອາດຍືນຍົງຄົງຕົວຢູ່ໄດ້. ຢ່າງໃດກໍ່ດີ ເນື່ອງຈາກ ບົດ
ບາດປະຫວັດສາດຂອງມັນ , ລັດທິທັນນິຍົມກະສິກຳຢູ່ລັດເຊຍພັດແມ່ນກຳ
ລັງໜຶ່ງທີ່ກາວໜ້າທີ່ສຸດ. ໜຶ່ງແມ່ນລັດທິທັນນິຍົມ ໄດ້ຜັນຊາວກະສິກອນ
ຈາກບ່ອນຊຶ່ງດ້ານໜຶ່ງແມ່ນ " ເຈົ້າອານາເຂດໜຶ່ງ" , ແລະ ດ້ານ
ອື່ນເປັນຊາວນາເຈົ້າໂຄດຜູ້ໜຶ່ງທີ່ຖືກຂັ້ນກັບ , ກາຍມາເປັນນັກ ອຸດສາ
ຫະກຳ ຄືກັບໝົດທຸກເຈົ້າຫາງຮານອື່ນໆ , ໃນສັງຄົມທັນສະໄໝ . ກ່ອນ
ລັດທິທັນນິຍົມ , ສຳລັບບາງຄົນນີ້ , ກະສິກຳຢູ່ລັດເຊຍແມ່ນເປັນ ວຽກ

ງານຂອງເຈົ້າຂອງ, ເປັນເລື່ອງຫລິ້ນບັນເທີງໃຈຂອງເຈົ້າທິດນຸ, ສຳ
ລັບຜູ້ອື່ນ, ກະສິກຳຊຸກຸ້ມດຳແນ່ນພັນທະໜຶ່ງ, ແມ່ນງານສັບພະທຸກໜຶ່ງ;
ສະນັ້ນນອກຈາກປະເພນີອື່ນເກົ່າກ່ອນຕັ້ງແຕ່ໃດໆແລ້ວ, ກະສິກຳກໍບໍ່ຮູ້ວິ
ທີເຮັດແນວອື່ນ, ແລະ ແມ່ນອນວ່າມັນຮຽກຮອງຊາວກະສິກອນຕອງດຳ
ລົງຊີວິດແຕກຕ່າງຢ່າງສິ້ນເຊີງກັບສິ່ງຕ່າງໆ ທັງໝົດທີ່ໄດ້ເກີດຂຶ້ນ ຢູ່
ໂລກພາຍນອກບານຊອງຂອງເຂົາ. ລະບອບງານກະເກນ, ຮອງຮອຍ
ຂອງສະໄໝເກົ່າຍັງເຫລືອ ໄວ້ໃນພັນຖານເສດຖະກິດທັນສະໄໝ, ພິສູດ
ຂອງກ່າວຢ່າງປະຈັກແຈງທີ່ສຸດ. ລັດທິທຳນິຍົມ ໄດ້ຕັດຂາດສາຍກ່ຽວພັນ
ທີ່ຜູກມັດລະບອບຖືກຳມະສິດທິດນຸເຂົ້າໃສ່ຊັ້ນວັນນະໜຶ່ງເປັນເທື່ອທຳອິດ
ຈາກນັ້ນມັນ ໄດ້ຜັນທົດນຸເປັນສິນຄ້າພະລິດຕະພັນຂອງຊາວນາທີ່ເອົາ ໄປ
ຂາຍນັ້ນ ໄດ້ກາຍເປັນເປົ້າໝາຍ ເພື່ອໃຫ້ສັງຄົມຄິດໄລ່ກ່ອນອື່ນ ໝົດ
ແມ່ນຢູ່ຕະຫລາດຫຼອງຖິ້ນ, ຕໍ່ມານັ້ນຈິ່ງແມ່ນຢູ່ໃນຕະຫລາດໃນທົ່ວ ປະ
ເທດ; ແລະ ສຸດທ້າຍແມ່ນຢູ່ໃນຕະຫລາດສາກົນ. ດັ່ງນັ້ນຈິ່ງລົບ ລ້າງ
ໄດ້ຢ່າງຕະຫລອດການກ່ຽວກັບພາວະການທີ່ແຕກຕ່າງໃນກ່ອນໜ້າ ນັ້ນ
ຂອງຊາວກຳມະກອນທີ່ຈຳຕ້ອງກັບມາດຳລົງຊີວິດໃນພາວະການ ທີ່ປ່າ
ເຖືອນຄົນເນື້ອປຽບກັບ ໂລກພາຍນອກທັງໝົດ. ຍ້ອນວ່າຢ້ານຫລັ້ນ ຈົນ
ສະນັ້ນເຖິງວ່າຢາກຫລີບຢາກກໍຕາມ, ຊາວກະສິກອນຍັງຄົງຈຳຕ້ອງສິນ
ໃຈເຖິງບັນດາສາຍພົວພັນທາງສັງຄົມທັງໝົດຢູ່ໃນປະເທດຂອງຕົນແລະ
ຢູ່ໃນບັນດາປະເທດອື່ນທີ່ຜູກພັນນຳກັນດ້ວຍຕະຫລາດ ໂລກລວມທັງໃນລະ
ບອບງານກະເກນກ່ອນໜ້ານັ້ນຍັງຄົງເຮັດໃຫ້ໂອໂປຼນິບມີລາຍໄດ້ແນ່
ນອນຈຳນວນໜຶ່ງ ຊຶ່ງບໍ່ຖືກເຄາະຮາຍຫຍັງໝົດ, ບໍ່ຕ້ອງລົງທຶນແຕ່ອັນ

ດຽວເລີຍ, ບໍ່ຕ້ອງປ່ຽນແປງຫຍັງເລີຍໃນແບບແຜນການເຜະລິດ ທີ່ເກົ່າ
 ແກ່ເນື້ອກ່ອນໆ ຊຶ່ງບັນດາບໍ່ອາດຊ່ວຍຊູເຂົ້າພັນອອກຈາກການແກ້ງແຍ້ງ
 ກັນຂອງຊາວແຟກມີເອອາເນລິກາໄດ້ອີກ. ສະນັ້ນ, ບັນດາສິ່ງທີ່ ໄດ້
 ເວົ້າກ່ອນນີ້ເຄິ່ງສະຕະວັດກ່ຽວກັບເອີຣົບຕາເວັນຕົກນັ້ນ, ມາບັນຍັງ
 ຄົງສາມາດໝູນໃຊ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນເພື່ອເວົ້າເຖິງປະເທດລັດເຊຍ ໃນ
 ຫລັງຈາກການປະຕິຮູບ, ລະອຽດແມ່ນ: ລັດທີ່ທຶນນິຍົມແຫ່ງກະສິກຳໄດ້
 " ເປັນກຳລັງໝູນ, ມັນຂ່ວາງພາບດຳລົງຊີວິດຊາວສວນເຂົ້າໃນການ
 ເຄື່ອນໄຫວຂອງປະຫວັດສາດ " (໑) .

໑) ຄວາມອັບຈິນຂອງປັດຊະຍາ (ປາຣີ, ໑໘໕໖, ໜາ ໒໒໖) . ຜູ້ແຕ່ງ
 ໄດ້ໝິ່ນປະໝາດຕໍ່ບັນດາຄວາມມຸງມາດປາດຖະໜາຂອງບັນດາ ຜູ້ທີ່
 ຢາກພັນຟູການດຳລົງຊີວິດເຊັ່ນ ໂຄດທັດງາມຄົນ, ພັນຟູຮີດຄອງຕ່າງໆທີ່ຊື່
 ຕົງຄົນ, ແລະອື່ນໆ, ແລະຕິຕຽນ " ການທີ່ເຮັດໃຫ້ທຶນຕອງປະຕິບັດ ຕາມ
 ບັນດາກົດເກນທີ່ຄອບງຳຂະແໜງອຸດສາຫະກຳອື່ນໆທັງໝົດຢູ່ " ແມ່ນບັນ
 ດາຄຳຈົມທຸກທີ່ປະຕິການ .

ພວກຂ້າພະເຈົ້າເຂົ້າໃຈດີວ່າ, ບັນດາຊາວປະຊາລາດ ອາດຖື
 ເຫດຜົນທີ່ເວົ້າອອກໃນຕອນວັນນະຄະດີດັ່ງກ່າວເທິງນີ້ບໍ່ພຽງແຕ່ເບິ່ງ ຄື
 ວ່າບໍ່ແໜ້ນແກ່ນປານໃດຫາກຍັງກວ່ານັ້ນຍັງເຂົ້າໃຈຍາກອີກ. ແຕ່ ມັນ
 ເປັນໜ້າທີ່ທີ່ເສຍແຮງທີ່ສຸດຖ້າວ່າຈຳຕ້ອງ ໄຈແຍກໂດຍລະອຽດລະອໍສຳ
 ລັບຄວາມເຫັນຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນຄວາມເຫັນທີ່ຖືວ່າການໃຫ້ສຳປະທານ ທີ່
 ດິນແມ່ນປະກົດການທີ່ " ຜິດປົກກະຕິ " (ນີ້ແມ່ນຄຳເວົ້າຂອງທ່ານ ==)

ສອງແມ່ນ, ລັດທິທຳນິຍົມແຫ່ງກະສິກຳ, ໄດ້ທຳລາຍມ້າງ ສະ
ພາບການຢຸດສະງັກໃນຫລາຍພັນປີຂອງພັນຖານກະສິກຳຢູ່ ປະເທດເຮົາ
ເປັນເທື່ອທຳອິດ, ໄດ້ອຸກຍຸກການດັດສ້າງເຕັກນິກຂອງມັນຢ່າງແຂງແຮງ
ທີ່ສຸດ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງບັນດາກຳລັງແຫ່ງການຜະລິດ ຂອງແຮງ
ງານສັງຄົມ. ກ່ຽວກັບດ້ານນີ້, ໃນຫລາຍສິບປີທີ່ກະທົບ " ທຳລາຍ "
ຂອງລັດທິທຳນິຍົມໄດ້ເຮັດຫລາຍກວ່າບໍ່ຈັກກວ່າເທົ່າໃດສະຕະວັດຂອງປະ
ຫວັດສາດກ່ອນໆນັ້ນ. ລັກສະນະງ່າຍດາຍຂອງເສດຖະກິດທຳມະ ຊາດ
ຕາມແບບເກົ່າໄດ້ປະບ່ອນໃຫ້ລັກສະນະຫລາຍຮູບຫລາຍສີຂອງບັນດາຮູບ
ການກະສິກຳສິນຄ້າ; ບັນດາເຄື່ອງມືເກົ່າແກ່ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນປະບ່ອນ ໃຫ້
ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ເຄື່ອງມືກະສິກຳດັດແປງ; ລັກສະນະຄົງທີ່ຂອງບັນດາ
ລະບອບເພາະປູກເກົ່າກ່ອນໄດ້ຖືກທັບມ້າງຈາກແບບວິທີເພາະປູກໃໝ່.
ບັນດາການປ່ຽນແປງທັງໝົດເຫລົ່ານັ້ນລວມແຕ່ຕິດພັນຢ່າງສະນິດແຫນ້ນ

===) ຕອບຮົບ ໃນການຖືກຖຽງກ່ຽວກັບລາຄາເຂົ້າບະເລ, ລາຍງານ
ທີ່ຈິດຊະວະເລກໝາ ຈຳນວນ) ວ່າການທີ່ຫາມບໍ່ໃຫ້ສຳປະທານບັນດາສ່ວນ
ດິນທີ່ໄດ້ຮັບແບ່ງຂອງຊາວນາແມ່ນລະບອບໜຶ່ງທີ່ສົມ ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ
ວ່າລະບອບງານກະເກນແມ່ນດີກວ່າຫລືຢ່າງນ້ອຍທີ່ສຸດມັນກໍບໍ່ຕ່າງ ຫຍັງ
ແບບວິສາຫະກິດທຳນິຍົມ, ແລະອື່ນໆ... ຕອນວັນນະຄະດີທັງໝົດທີ່ກ່າວ
ມາດັ່ງເທິງນີ້ ໄດ້ຫລາຍກວ່າອາດຈາກລືມກ່ຽວກັບເສດຖະສາດການເມືອງ
ຊຶ່ງຝ່າຍປະຊາລາດ ໄດ້ນຳອອກມາເພື່ອແກ້ຄວາມໃຫ້ຄວາມເຫັນ ຕ່າງໆ
ດັ່ງກ່າວ.

ກັບປະກົດການຜັນເປັນວິຊາສະເພາະໃນກະສິກຳ ຊຶ່ງເທິງນັ້ນ ເຮົາໄດ້
ເວົ້າເຖິງ. ເນື່ອງຈາກທາດແທຂອງມັນເອງ, ລັດທິທຳນິຍົມ ໃນກະສິ
ກຳ (ກໍເຊັ່ນດຽວກັນໃນອຸດສາຫະກຳ) ບໍ່ສາມາດຂະຫຍາຍຕົວສະເໝີ
ກັນໄດ້ : ຢູ່ບ່ອນນີ້ (ຢູ່ໃນປະເທດໜຶ່ງ, ບໍລິເວນໜຶ່ງວິຊາວິສາຫະ
ກິດໜຶ່ງມັນອຸກຍູດການນີ້ຂອງພັນຖານກະສິກຳ, ຢູ່ບ່ອນອື່ນ, ມັນພັດອຸກຍູ
ດການອື່ນໆ ໆລໆ... ແລວແຕ່ແຕ່ລະກໍລະນີ, ມັນດັດສ້າງເຕັກນິກຂອງ
ວຽກງານກະສິກຳໜຶ່ງນີ້ຫລືວຽກງານກະສິກຳໜຶ່ງນັ້ນ, ເຮັດໃຫ້ ວຽກ
ງານດັ່ງກ່າວພັນຈາກພັນຖານເສດຖະກິດກະສິກອນເຈົ້າໂຄດຫລືພັນອອກ
ຈາກລະບອບງານກະເກນແບບເຈົ້າໂຄດ. ເພາະວ່າຂະບວນ ທັງໝົດ
ນັ້ນສະແດງອອກຕາມຄວາມຮຽກຮອງຕອງການຕ່າງໆຂອງຕະຫລາດ ,
ບັນດາຄວາມຮຽກຮອງຕອງການທີ່ຜິດປົກກະຕິ ແລະ ຊຳບໍ່ໝາຍຊ່າວຜະ
ລິດໃນບາງເທື່ອກໍບໍ່ຮູ້ ສະນັ້ນໃນແຕ່ລະກໍລະນີຕ່າງໆຫາກ (ໂດຍ ນາກ
ແມ່ນໃນແຕ່ລະບໍລິເວນ ແລະ ຍິ່ງກ່ວານັ້ນໃນແຕ່ລະປະເທດ ທີ່ ຕ່າງ
ຫາກ) ກະສິກຳທຳນິຍົມພັດກາຍເປັນດານດຽວກ່ວາ, ລວນອອຍຕອຍ
ກ່ວາແຕ່ກ່ອນ, ແຕ່ກົງກັນຂ້າມ ໃນເນື້ອເບື້ອງທົ່ວໄປນັ້ນມັນໄດ້ກາຍເປັນ
ສົມເຫດສົມຜົນທີ່ສຸດ ແລະ ຮອບດ້ານກ່ວາກະສິກຳເຈົ້າໂຄດ. ການປະ
ກົດຕົວອອກຂອງບັນດາຊະນິດຕ່າງໆຫາກຂອງກະສິກຳສົມຄາໄດ້ເຮັດໃຫ້
ບັນດາວິກິດການທຳນິຍົມໃນກະສິກຳ ແລະ ບັນດາກໍລະນີການຜະລິດທຳ
ນິຍົມທີ່ເຫລືອໂພດສາມາດເກີດຂຶ້ນ, ແລະ ແນ່ນອນວ່າຕອງເກີດຂຶ້ນ ,
ແຕ່ບັນດາວິກິດການເຫລົ່ານັ້ນ (ແລະ ກໍເຊັ່ນດຽວກັນໝົດທຸກ ວິກິດ
ການທຳນິຍົມ ໂດຍເວົ້າທົ່ວໄປ) ຊຳພັດອຸກຍູພັນຖານການຜະລິດ ໃນ

ໂລກ ແລະ ການຜັນແຮງງານເປັນຂອງສັງຄົມ ອ) ໃຫ້ແຂງແຮງກ່ວາ
ນັ້ນອີກ.

ສາມແມ່ນ, ລັດທີ່ທຳນຳນິຍົມ ໄດ້ກໍ່ຕັ້ງພັນຖານການຜະລິດ ໂດຍຂະ
ໜາດໃຫຍ່ທີ່ອົງບົນພັນຖານໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ຮ່ວມມືຢ່າງ ກວາງ
ຂວາງຂອງກຳມະກອນເປັນເທື່ອທຳອິດຢູ່ລັດເຊຍ. ກ່ອນລັດທີ່ທຳນຳນິຍົມ,
ການຜະລິດຜະລິດຕະພັນກະສິກຳບໍ່ອາຍາມໃດກໍ່ດຳເນີນງານໃນ ຂອບ
ເຂດທີ່ບໍ່ປ່ຽນແປງ, ບົນຂະໜາດຕ່າງໆທີ່ນ້ອຍທີ່ສຸດ, ເມື່ອຊາວນາຍັງ
ເຮັດວຽກໃຫ້ກະໂຕຕົນເອງ. ກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນເວລາທີ່ເຂົາເຮັດວຽກໃຫ້
ເຈົ້າທ່ານ, ແລະ ເວລານັ້ນກໍ່ບໍ່ມີລະບອບຖືກຳມະສິດທ່ານໜຶ່ງທີ່ ເດີນ
ຕາມແບບ "ກອນມູນຊົນນະບົດ" ໃດສາມາດເຮັດໃຫ້ພາວະການທີ່ກະ
ຈັດກະຈາຍທີ່ສຸດນັ້ນຂອງການຜະລິດປ່ຽນແປງໄດ້. ພາວະການກະ ຈັດ
ກະຈາຍດັ່ງກ່າວຂອງການຜະລິດພັນຢ່າງສະໜິດແໜ້ນກັບພາວະ ການ

໑) ຝ່າຍຈົນຕະນິຍົມ ພາກຕາເວັນຕົກ ແລະ ຝ່າຍປະຊາລາດ
ລັດເຊຍ ຊູຊີ ໃນການເຫັນໜ້າໃນຂະບວນວິວັດນັ້ນ, ລັກສະນະ ດ້ານ
ດຽວຂອງພັນຖານ ກະສິກຳ ທຳນຳນິຍົມ, ລັກສະນະ ທີ່ບໍ່ເປັນ ປົກກະຕິ
ຂອງບັນດາວິກິດການ ຂອງລັດທີ່ ທຳນຳນິຍົມ ກໍ່ຂຶ້ນ, ແລະ ຍ້ອນເຫດ
ນັ້ນ, ເຂົາຈຶ່ງປະຕິເສດ ລັກສະນະ ອັນກ່າວໜ້າຂອງການ ເຄື່ອນ
ເຫນັງ ທີ່ກ່າວຂຶ້ນ ຂອງລັດທີ່ ທຳນຳນິຍົມ ປຽບກັບພາວະການ ທີ່ຢຸດ ສະ
ງັກຂອງສະໄໝກ່ອນ ຂອງລັດທີ່ ທຳນຳນິຍົມ.

ກະຈັດກະຈາຍຂອງກະໂຕຊາວກະສິກອນເອງ ວ) ໂດຍທີ່ຖກ ເກາະ
ແຫນ້ນກັບສ່ວນນາທີ່ແບ່ງໃຫ້ເຂົາເມັ່ນ, ກັບ "ກອນມູນຊົນນະບົດ" ອັນ
ນອຍໆ ຂອງເຂົາ, ເຂົາໄດ້ຖືກຫ່າງຈາກຢ່າງຈະແຈ້ງລວມທັງ ບັນດາ

໑) ເພາະສະນັ້ນ, ເຖິງແມ່ນວ່າລະບອບຖກຳມະສິດທີ່ດີນີ້ ຈະມີ
ຮູບການຕ່າງໆ ທີ່ຕ່າງກັນກໍຕາມ, ແຕ່ຄົນທັງຫລາຍສາມາດໃຊ້ມັນຢ່າງ
ເຕັມສ່ວນ ເພື່ອເວົ້າເຖິງຊາວກະສິກອນລັດເຊຍສຳລັບສິ່ງຕ່າງໆ ຊຶ່ງ
ນາກກໍໄດ້ເວົ້າເຖິງຊາວກະສິກອນນອຍຢູ່ຝະລັ່ງ.

ຊາວນານອຍ (ບັນດາຜູ້ທີ່ມີຕອນດິນນອຍ) ແມ່ນກອນນວນ ຊົນ
ໜຶ່ງທີ່ໜ້າແຫນ້ນຊຶ່ງບັນດາພາຄີທັງໝົດລວມແຕ່ດຳລົງຊີວິດໃນສະພາບ
ແວດລ້ອມອັນດຽວກັນ, ແຕ່ບໍ່ໄດ້ຕິດພັນນຳກັນຈາກບັນດາສາຍພົວພັນ
ຫລາຍດ້ານ, ແບບວິທີການຜະລິດຂອງເຂົາບໍ່ໃຫ້ເຂົາຜູກພັນນຳກັນ ແຕ່
ຊຳພັດເຮັດໃຫ້ເຂົາແຍກອອກຈາກກັນ. ພາວະການທີ່ແຍກອອກຈາກກັນ
ນັ້ນຍັງໜັກໜ່ວງຂຶ້ນຕື່ມຍອນສະພາບການຄົມມະນາຄົມອັນຫຍຸ້ງຍາກ ຢູ່
ຝະລັ່ງ ແລະ ສະພາບທຸກຍາກຂອງຊາວນາກໍຂຶ້ນ. ການຊຸດຄົ້ນຕອນດິນ
ນອຍອັນໜຶ່ງກໍບໍ່ອະນຸຍາດໝູນໃຊ້ການແບ່ງງານແຕ່ຢ່າງໃດເລີຍ, ວິທີ
ວິທະຍາສາດແຕ່ຢ່າງໃດເລີຍ, ຈາກນັ້ນກໍບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການ ຂະ
ຫຍາຍຕົວອັນຫລາຍວາດຫລາຍຊຶ່ງ, ບໍ່ໃຫ້ມີການແຕກກອກອອກໜ່ວງຂອງ
ຫລາຍຄວາມເຖິງກໍາສາມາດ, ບໍ່ອາດມີບັນດາສາຍພົວພັນທາງສັງຄົມທີ່
ອຸດົມສົມບູນໄດ້. ແຕ່ລະຄອບຄົວຂອງຊາວນາ, ເກືອບຄືວ່າຫາລຽງກຸມ
ຕົນເອງ ໂດຍສົມບູນ, ຕົນເອງທຳການຜະລິດຊະນິດຕ່າງໆອອກ ===)

ຊາວນາໃນກອມມູນທີ່ໃກ້ຄຽງເອງເພາະວ່າເຂົາຂັ້ນກັບປະເພດຕ່າງໆທີ່
 ຕ່າງກັນ (ກ່ອນນັ້ນແມ່ນຊາວນາຂັ້ນກັບເຈົ້າທດນ , ກ່ອນນັ້ນແມ່ນຊາວ
 ນາຂັ້ນກັບລັດ ແລະ ອື່ນໆ) , ເພາະວ່າເນື້ອທດນນາທີ່ເປັນກຳມະສິດ
 ຂອງເຂົາຕ່າງກັນ , ເພາະວ່າເງື່ອນໄຂຕ່າງໆໃນເມື່ອເຂົາໄດ້ຮັບການ
 ປົດປ່ອຍລວນແຕ່ຕ່າງກັນ (ຫມາຍເຖິງເງື່ອນໄຂຕ່າງໆ ຊຶ່ງບາງເທື່ອ
 ມັນພຽງແຕ່ແມ່ນເນື້ອງມາຈາກລັກສະນະບຸກຄົນ ຫລືວ່າເນື້ອງມາ ຈາກ

===) ໂດຍກົງເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ເພື່ອໃຫ້ຕົນໃຊ້ສອຍ , ແລະ ຈາກນັ້ນ
 ສະໜອງບັນດາພາຫະນະແຫ່ງຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ຕົນເອງດ້ວຍວິທີແລກ
 ປ່ຽນ ກັບທຳມະຊາດ ທີ່ລັກວ່າການແລກປ່ຽນ ກັບສິ່ງຄົມ . ຕອນດິນ
 ນອຍໆ , ຊາວກະສິກອນ ແລະ ຄອບຄົວຂອງເຂົາ ; ຊຶ່ງຢູ່ໃກ້ ຄຽງ
 ນັ້ນ , ມີຕອນດິນນອຍໆອີກ , ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ໜຶ່ງ ແລະ ຄອບຄົວ
 ອື່ນ ຄອບຄົວໜຶ່ງ . ຫົວໜ່ວຍຈຳນວນດັ່ງກ່າວ ໂຮມເຂົ້າກັນ ເປັນ
 ບ້ານໜຶ່ງ ແລະ ບ້ານຈຳນວນໜຶ່ງ ໂຮມເຂົ້າກັນເປັນຕາແສງ . ດັ່ງ
 ນັ້ນ , ກ່ອນອັນໃຫຍ່ໂຕແຫ່ງຊາດຝະລັ່ງ ພຽງແຕ່ເປັນຍອດ ປະລິມານ
 ອັນງ່າຍດາຍຂອງບັນດາປະລິມານໃຫຍ່ ຫລື ໜ້ອຍທຽມຊື່ເທົ່ານັ້ນ ,
 ເວົ້າລວມມັນກໍຄ້າຍໆຄື: ກະສອບທີ່ບັນຈຸເຕັມໄປດ້ວຍ ມັນຝະລັ່ງ ກໍເປັນ
 ກະສອບມັນຝະລັ່ງນັ້ນລະ .

Der achtzehute Brumaire des Louis Bonaparte
 Hamb , 1852 , ໜ້າ ໙໘ - ໙໙) .

ຄວາມຈັບໃຈຕາມລຳພັງຂອງພວກເຈົ້າທີ່ດິນເປັນຜູ້ຕັດສິນເທົ່ານັ້ນ). ລັດ
 ທິທິນນິຍົມໄດ້ມາງເພບັນດາຝາແອມສະໄໝກາງລວມໆ ນັ້ນທະລາຍໄປ
 ເປັນເທື່ອຫຼາຍອິດ, ແລະ ມາງທະລາຍຄືແນວນັ້ນແນ່ນອນທີ່ສຸດ. ປະຈຸບັນ
 ນີ້, ບັນດາການທີ່ຕ່າງກັນລະຫວ່າງຊາວນາປະເທດຕ່າງໆ, ລະຫວ່າງ
 ຊາວນາຂັ້ນຕ່າງໆ ທີ່ຈັດລຽງຕາມເນື້ອທີ່ນາສ່ວນທີ່ເຂົາຮັບແບ່ງ, ໄດ້
 ກາຍເປັນສິ່ງທີ່ບໍ່ສຳຄັນຍັງກ່ວາການບໍ່ເທົ່າກັນທາງເສດຖະກິດຢູ່ພາຍໃນ
 ແຕ່ລະປະເທດ, ແຕ່ລະຊັ້ນ, ແຕ່ລະກອມມູນ. ລັດທິທິນນິຍົມ ພວມຫຳ
 ລາຍມາງພາວະການທີ່ຫ່າງເຂິນ ແລະ ແຍກປ່ຽວຂອງທອງຖິ້ນ, ພວມ
 ແທນທີ່ບັນດາການແບ່ງປັນແບບສະໄໝກາງທີ່ຍຸກຍ່ອຍລະຫວ່າງ ບັນດາ
 ຊາວນາ ດ້ວຍການແບ່ງປັນແບບໃຫຍ່, ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ, ການ
 ແບ່ງປັນໜຶ່ງກາຍເປັນຊັ້ນຊັ້ນຕ່າງໆ ທີ່ມີຖານະຕ່າງກັນໃນລະບົບ ເສດ
 ຖະກິດທິນນິຍົມທັງໝົດ ໑). ຖ້າວ່າເມື່ອກ່ອນນັ້ນກະໂຕບັນດາ ເງື່ອນ

໑) ໃນສິ່ງຄົມທິນນິຍົມ, ຄວາມຕ້ອງການຮ່ວມສຳພັນ ແລະ ພັນ
 ທະພາບບໍ່ລົດຜ່ອນ, ແຕ່ກົງກັນຂ້າມຍັງທະວີຂຶ້ນຢ່າງເອົາຫຍິງມາ ປຽບ
 ທຽບບໍ່ໄດ້. ແຕ່ເອົາຮູບການແກ່ຊະລາເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມ ຕ້ອງ
 ການດັ່ງກ່າວນີ້ຂອງສິ່ງຄົມໃໝ່ນັ້ນກໍໄຮ່ເຫດຜົນແທ້. ສິ່ງຄົມໃໝ່ນີ້ຮຽກ
 ຮອງໜຶ່ງແມ່ນການຮ່ວມສຳພັນ ບໍ່ຖືກຈຳກັດໃນຂອບເຂດທອງຖິ້ນໜຶ່ງ,
 ຊັ້ນວັນນະໜຶ່ງ, ສິ່ງຄົມອາຊີບໜຶ່ງ; ສອງແມ່ນການຮ່ວມສຳພັນ ຕ້ອງ
 ກຳເນີດຈາກການຕ່າງກັນກ່ຽວກັບຖານະ ແລະ ກ່ຽວກັບຜົນ ປະໂຫຍດ
 ໂດຍລັດທິທິນນິຍົມ ແລະ ການຜັນແຍກໃນຊາວນາກໍຂຶ້ນ ". =====)

ໄຂການພະລິດໄດ້ຕັດສິນການທີ່ມະຫາຊົນຊາວບາດຳລົງຊີວິດຢ່າງຄົງທີ່ຢູ່
ທ້ອງຖິ່ນຂອງເຂົາແລ້ວ ບັດນີ້ການກໍ່ຕົວບັນດາຮູບການ ແລະ ບໍລິເວນທີ່
ຕ່າງກັນຂອງກະສິກຳສິບຄຳ ແລະ ທຶນນິຍົມຂັ້ນນັ້ນບໍ່ອາດຈະບໍ່ກໍ່ ບັນດາ
ການຍ້າຍພົນລະເມືອງເປັນລວາດໆຂຶ້ນໃນທ້ວປະເທດ, ແລະ ບໍ່ມີການ
ເຄື່ອນທີ່ຂອງພົນລະເມືອງ (ດັ່ງທີ່ພວກຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຊື່ອອກຢູ່ ຂ້າງ
ເທິງນັ້ນ) ແລ້ວລັກສະນະຕົ້ນຕົວ ແລະ ລັກສະນະເປັນເຈົ້າການຂອງ
ພົນລະເມືອງກໍ່ບໍ່ສາມາດຂະຫຍາຍຕົວໄດ້.

===) (ວ.ອ. ເລນິນ, ປຶ້ມທີ່ໄດ້ແນະນຳ, ໜ້າ ໙໑ - ໙໒ .
ໜ້າຍເຫດ) (ອຳນາດເລນິນຄົບຊຸດ, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍໂປຼແກຼສ ,
ມິສກູ, ເຫລັ້ມ ໒, ໜ້າ ໒໘໘) (ຜ.ປ).

* " ວັນທີ ໑໘ ເດືອນຫນ້ອຍກນົວ ຂອງລູຍໂບນາປາກເຕີ ", ຮຳບົວ
໑໘໘໔ , ໜ້າ ໙໘ - ໙໙ .

ຫ້າມຈຳໜ່າຍ

ພາກ

ໂຮງງານ ຫັດຖະກຳ ທີ່ນິຍົມ ແລະ
ແຮງງານ ທີ່ເຮັດຢູ່ເຮືອນໃຫ້ ນາຍທຳ.

.....

 . ເຕັກນິກໃນໂຮງງານ ຫັດຖະກຳ ການແບ່ງງານ
ແລະ ຄວາມໝາຍ ຂອງມັນ.

ບັດນີ້ພວກເຮົາອີງໃສ່ເອກະສານຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ສະເໜີມາ ເພື່ອ
ຖອນເປັນຂໍສະຫລຸບ, ພ້ອມກັນນັ້ນກໍພິຈາລະນາເບິ່ງເອກະສານ ເຫລົ່າ
ນັ້ນມັນຈະຍົກຈຸດພິເສດຕ່າງໆຂອງ ໄລຍະສະເພາະລາຍແຫ່ງການ ຂະ
ຫຍາຍຕົວຂອງລັດທຳນິຍົມ ໃນອຸດສາຫະກຳຢູ່ໃນປະເທດເຮົາຫລືບໍ່.

ຈຸດພິເສດລວມອັນໜຶ່ງໃຫ້ວິຊາຫັດຖະກຳຕ່າງໆທັງໝົດ ຊຶ່ງພວກ
ເຮົາກໍໄດ້ພິຈາລະນາອັນນັ້ນແມ່ນການຮັກສາການຜະລິດແບບ ຫັດຖະກຳ
ແລະ ການແບ່ງງານໜຶ່ງທີ່ມີລະບົບໄວ ຊຶ່ງດຳເນີນໄປຍັງ ຂະໜາດ
ໜຶ່ງທີ່ກວາງໃຫຍ່. ຂະບວນວິວັດແຫ່ງການຜະລິດປະກອບດ້ວຍ ຫລາຍ
ວຽກງານພາກສ່ວນ ຊຶ່ງຮັບຜິດຊອບ ໂດຍບັນດາກຳມະກອນທີ່ມີວິຊາ ສະ
ເພາະຕ່າງກັນ. ກໍ່ສ້າງບັນດາກຳມະກອນທີ່ມີວິຊາສະເພາະເຊັ່ນ ດຽວ

ກັນນັ້ນ ໄດ້ຈຳຕ້ອງມີເວລາຍາວນານພໍສົມຄວນ. ເພາະສະນັ້ນ, ເປັນຫາ
ມະດາວ່າລະບອບທີ່ໄປພ້ອມກັນຕາມໂຮງງານຫັດຖະກຳແມ່ນ ລະບອບ
ຮຽນວຽກ. ພວກເຮົາໄດ້ຮູ້ວ່າ, ໃນຂອບເຂດລວມຂອງເສດຖະກິດສິນ
ຄາ ແລະ ຂອງລັດທີ່ທັນນິຍົມ, ປະກົດການດັ່ງກ່າວໄດ້ພາໄປເຖິງ ຮູບ
ການຕ່າງໆທີ່ຂັບກັບອັນຂຽນທີ່ສຸດກ່ຽວກັບຮ່າງກາຍ ແລະ ບັນດາ ຮູບ
ການຂູດຮີດອັນຂຽນທີ່ສຸດ ໑) ລະບອບຮຽນວຽກຈະຫາຍຕົວໄປ ກໍຕໍ່

໑) ພວກເຮົາພຽງແຕ່ຍົກຕົວຢ່າງຂໍ້ໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນໃນບ້ານ ໂບຣິຊິບກາ
(ເມືອງກຣາຍໂວຣິນ, ແຂວງກວກເຊີ) ມີອາຊີບທາສີໃສ່ຮູບປື້ນຂອງ
ເຫວະດາຊຶ່ງໃຊ້ກຳມະກອນລະຫວ່າງ ໕໐໐ ຄົນ. ບັນດາຫົວໜ້າ ຄົນ
ງານບໍ່ໃຊ້ກຳມະກອນຮັບຈ້າງ, ແຕ່ເຂົາມີບັນດາຊ່າງຮຽນວຽກຊຶ່ງເຮັດ
ແຕ່ລະວັນແຕ່ ໑໔ ເຖິງ ໑໕ ຊົ່ວໂມງ. ການທີ່ເຂົາມີທ່າທີ່ເປັນ ບໍລະ
ປັກກັນກັບຮ່າງບັນດາໃຫ້ຈັດຕັ້ງ ໂຮງຮຽນສອນອາຊີບແຕ່ແຫ່ງໜຶ່ງ ໃນ
ບ້ານ, ຕັ້ງແມ່ນວ່າເຂົາຢ້ານເສຍກຳມະກອນຈຳນວນທີ່ຕ້ອງສິ້ນເປືອງ
ເງິນຂອງເຂົາ, ເຊິ່ງແມ່ນບັນດາຊ່າງຮຽນວຽກ ("ລາຍງານ ແລະ
ສືບສວນ " ເຫລັ້ມ ໑, ໜ້າ ໓໓໓) ສະພາບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງ
ພວກເດັກນ້ອຍທີ່ເຮັດຢູ່ເຮືອນໃຫ້ໂຮງງານຫັດຖະກຳທັນນິຍົມ ກໍບໍ່ຕ່າງ
ຫຍັງກັບສະພາບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊ່າງຮຽນວຽກ, ເພາະວ່າກຳມະ
ກອນທີ່ເຮັດຢູ່ເຮືອນຕ້ອງແກ່ຍາວ *Nec plus ultra* *)
ວັນແຮງງານຂອງຕົນອອກແລະຕ້ອງຈຳໃຫ້ຄອບຄົວອອກແຮງງານ ຢ່າງ
ອອກເຮືອເທແຮງ, ຮູບການຄອບຄົວຂອງການຜະລິດໃຫ້ຍ ແລະ ==)

ເມື່ອ ໂຮງງານຫັດຖະກຳຂະຫຍາຍຕົວສູງກວ່ານັ້ນອີກ ແລະ ເມື່ອອຸດສາຫະກຳກິນຈັກໃຫຍ່ກໍ່ຕົວຂຶ້ນເທົ່ານັ້ນ. ໃນຂະນະນັ້ນເຄື່ອງຈັກຈະເຮັດໃຫ້ເວລາຮຽນວຽກລົດຜ່ອນລົງ ມື້ນື້ນ, ຫລືວ່າວຽກງານ ພາກສ່ວນກາຍເປັນງ່າຍດາຍຈົນວ່າເດັກນ້ອຍກໍ່ຮັບປະກັນໄດ້ (ເບິ່ງຂໍ້ຍົກ ຕົວຢ່າງ ດາກາຣິເອ ດັ່ງເທິງນັ້ນ).

ການຜະລິດແບບຫັດຖະກຳໄດ້ຖືກຮັກສາໄວ້ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ ແກ່ ໂຮງງານຫັດຖະກຳໄດ້ໃຫ້ເຮົາເຫັນຄວາມບໍ່ເປັນໃຈພໍສົມຄວນຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳຖ່າປຽບກັບ ໂຮງຈັກ. ການແບ່ງງານກໍ່ກາວຂະຫຍາຍຊັກຊ້າທີ່ສຸດທາງກວ່າງກໍ່ຄືທາງເລິກ. ເຫດສະນັ້ນຫລາຍສິບປີ (ຍັງກວ່ານັ້ນໃນຫລາຍຮອຍປີ), ໂຮງງານຫັດຖະກຳຍັງຄົງຮັກສາຮູບການ ທຳອິດຂອງມັນໄວ້; ພວກເຮົາສາມາດເຫັນໄດ້ວ່າອາຊີບຫັດຖະກຳເປັນຈຳນວນສ່ວນນາກຊຶ່ງພວກເຮົາພິຈາລະນານັ້ນລວມແຕ່ດຳລົງຄົງຕົວ ເທິງເຕີບແລ້ວ, ແຕ່ວ່າຈົນມາຮອດປະຈຸບັນນີ້, ຊຶ່ງໃນສ່ວນຫລາຍຂອງບັນດາອາຊີບເຫລົ່ານັ້ນ, ພວກເຮົາກໍ່ຍັງບໍ່ທັນເຫັນດີການຜັນປ່ຽນທີ່ສຳຄັນ ແຕ່

==) ໂຮງງານຫັດຖະກຳແມ່ນຫົນທາງເອົາຕົວລອດທີ່ຈຳເປັນແລະ ຍັງກວ່ານັ້ນມັນຍັງລູເຖິງລະດັບໃດໜຶ່ງແມ່ນສົມເປັນການຄອຍຫວັງ ສຳລັບອຸດສາຫະກຳນ້ອຍ, ເອກະລາດ, ເມື່ອອຸດສາຫະກຳນັ້ນກວມທົ່ວບໍລິເວນໜຶ່ງຫວ່າງໃຫຍ່. (ຄາຣິ ໂດແນນິບ, ໃນ " ເຜີຍຂ່າວກົດໝາຍ " ຈູນຊຸນ, ສະບັບເລກ ໑໑, ໜ້າ ໔໓໔).

* . ສຸດຂີດ .

ຢ່າງໃດໃນດ້ານແບບວິທີການພະລິດເລີຍ.

ສ່ວນວ່າການແບ່ງງານນັ້ນ, ຢູ່ຫນ້າພວກເຮົາຈະບໍ່ເວົ້າເຖິງບັນດາ
ບົດທະຍັນ, ຊຶ່ງທຸກຄົນຕ່າງກໍຮູ້ແລ້ວ, ຂອງວິຊາເສດຖະສາດທີ່ ກ່າວ
ອ້າງກ່ຽວກັບບົດບາດຂອງການແບ່ງງານໃນຂະບວນວິວັດທະນາການຂະ
ຫຍາຍຕົວຂອງບັນດາກຳລັງການພະລິດຂອງແຮງງານ. ໃນພື້ນຖານການ
ພະລິດທີ່ອີງໃສ່ພື້ນຖານແຮງງານຫັດຖະກຳນັ້ນ, ເຕັກນິກອາດຈະ ກ່າວ
ໜ້າຂັ້ນໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອມັນຢູ່ພາຍໃຕ້ຮູບການຂອງການແບ່ງງານເທົ່ານັ້ນ).
ພວກເຮົາພຽງແຕ່ຍົກສອງກໍລະນີທີ່ສຳຄັນກ່ວາໝູ່ຂັ້ນ ເພື່ອພິສູດ ໃຫ້ລັກ
ສະນະທັດອາດເປັນໄປຂອງການແບ່ງງານ, ໃນດ້ານທີ່ມັນເປັນໄລຍະກະ
ກຽມໃຫ້ແກ່ອຸດສາຫະກຳກິນຈັກໃຫຍ່ໜຶ່ງແມ່ນມີແຕ່ການແບ່ງປັນຂະບວນ
ວິວັດແຫ່ງການພະລິດເປັນຮວາດວຽກງານໜຶ່ງກິນຈັກອອຍຕອຍ ແລະ
ງ່າຍດາຍທີ່ສຸດ; ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສາມາດໃນການໃຊ້ກິນຈັກໄດ້ ຊຶ່ງ
ກ່ອນອັນຫມົດຄົນທັງຫລາຍໃຊ້ສຳລັບວຽກງານຕ່າງໆ ທີ່ງ່າຍດາຍ ກ່ວາ
ໝູ່, ແລ້ວຈຶ່ງຄ່ອຍໆໃຊ້ເຂົ້າວຽກງານຕ່າງໆທີ່ສັບສົນກ່ວາ. ເປັນຕົ້ນໃນ
ຂະແໜງຕໍ່າແຜ່ນ, ຊຶ່ງຄົນເຮົາໄດ້ໃຊ້ຈັກກັຕໍ່າຫຼຸກ ເພື່ອຕໍ່າແຜ່ນ ຊະນິດ
ທໍາມະດາ, ແຕ່ສຳລັບໄຫມນັ້ນສ່ວນຫລາຍກໍຍັງຄົງຕ້ອງຕໍ່າດ້ວຍມື ...
ໃນຂະແໜງບັນຈະໂລຫະ, ເຄື່ອງຈັກກ່ອນອັນຫມົດແມ່ນໄດ້ໃຊ້ ເພື່ອ
ເຮັດວຽກງານໜຶ່ງໃນວຽກງານຕ່າງໆ ທີ່ງ່າຍດາຍກ່ວາໝູ່, ເຊັ່ນຜົນ
ໃຫ້ເຫລືອມ, ແລະ ອື່ນໆ ... ແຕ່ວຽກທີ່ແບ່ງນ້ອຍໃຫ້ຂະບວນ ວິວັດ
ການພະລິດເປັນວຽກງານຕ່າງໆ ທີ່ງ່າຍດາຍທີ່ສຸດນັ້ນ, ທັງເປັນໄລຍະ
ໜຶ່ງທີ່ກະກຽມໃຫ້ການປະຕິບັດການພະລິດໃຫຍ່ດ້ວຍກິນຈັກ, ພ້ອມກັນ

ນັ້ນມັນກໍເຮັດໃຫ້ອາຊີບຫັດຖະກຳນ້ອຍທະວີຂຶ້ນຕື່ມ. ພົນລະເມືອງ ໃນ
 ແຖບໃກ້ຄຽງສາມາດເຮັດວຽກງານພາກສ່ວນເຫລົ່ານັ້ນຢູ່ເຮືອນຫລື ຮັບ
 ວັດຖຸປະກອນຂອງບັນດາເຈົ້າຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳ ແລະ ຈະເຮັດ
 ຕາມໃບຈ້ອງສິນຄ້າຂອງເຂົາ (ຕິດຂົນໃສ່ຝອກໃນອາຊີບເຮັດຝອກ ;
 ປຸງແຕ່ງໜັງແກະ, ເຮັດເສື້ອຄູນຮອງຂົນ, ເຮັດຖົງມື; ປະດິດເກີບ,
 ແລະ ອື່ນໆ ໃນອາຊີບປຸງແຕ່ງໜັງ; ສຳເລັດຫວີໃນອາຊີບເຮັດຫວີ,
 ປະກອບນ້ຳເຕົ້າຊາໄມວາ ງລູງ ຫລືວ່າ " ອອກເງິນເອງ " ຊື່ວັດຖຸ
 ດິບ, ແລ້ວຈຶ່ງເຮັດບັນດາພາກສ່ວນປະກອບ ເພື່ອຂາຍໃຫ້ບັນດາ ເຈົ້າ
 ຂອງໂຮງງານຫັດຖະກຳ (ເຊັ່ນໃນອາຊີບໝວກ, ເຮັດລົດມ້າ, ເຮັດ
 ເຄື່ອງເສບອັກກອກເດອິງ ແລະ ອື່ນໆ) ເບິ່ງຄືວ່າເປັນສິ່ງທີ່ປົນໂລກ.
 ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງບັນດາອາຊີບຫັດຖະກຳນ້ອຍ (ຊຳບໍ່ໜ້າບາງທີ່
 ພັດເປັນບັນດາອາຊີບ " ເອກະລາດ " ອີກ) ແຕ່ຊຳພັດເປັນສິ່ງທີ່ສະ
 ແດງອອກຂອງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງໂຮງງານຫັດຖະກຳທຶນນິຍົມ. ແຕ່
 ອັນນັ້ນແມ່ນຄວາມຈິງ. " ຄວາມເປັນເອກະລາດ " ຂອງ " ຊ່າງ ຫັດ
 ຖະກຳ " ຈຳນວນໃດໜຶ່ງນັ້ນເປັນສິ່ງທີ່ບໍ່ມີຈິງ ໂດຍສິ້ນເຊີງ. ຖ້າວ່າບໍ່
 ຕິດແໜ້ນ ກັບວຽກງານຕ່າງໆຂອງພາກສ່ວນອື່ນ, ບັນດາພາກສ່ວນອື່ນ
 ອື່ນຂອງພະລິດພັນນັ້ນແລ້ວວຽກງານຂອງເຂົາບໍ່ຄົງຕົວ, ພະລິດພັນຂອງ
 ເຂົາບາງເທື່ອກໍບໍ່ມີຄຸນຄ່າໃຊ້ສອຍແຕ່ຢ່າງໃດເລີຍຊຳ. ມີແຕ່ນາຍ ທຶນ
 ໃຫ້ ເທົ່ານັ້ນຈຶ່ງອາດສາມາດກໍ່ຕັ້ງ *) ແລະ ໃນຕົວຈິງຈິງໄດ້ ກໍ

* ເປັນຫຍັງຈຶ່ງມີແຕ່ນາຍທຶນເທົ່ານັ້ນທີ່ສາມາດກໍ່ຕັ້ງການ ==>

ຕັ້ງການເຊື່ອມຕໍ່ດັ່ງກ່າວບັນເຊັນ, ເພາະມັນໄດ້ຮູ້ໃຊ້ທຸກວິທີເພື່ອປົກຄອງ
ກອນບັນດາກຳມະກອນພາກສ່ວນທີ່ໜ້າແໜ້ນ. ໜຶ່ງໃນບັນດາ ຄວາມ
ພິດພາດອັນເປັນພິນຖານຂອງວິຊາເສດຖະສາດປະຊາລາດຢູ່ບ່ອນວ່າ ວິ
ຊານັ້ນບໍ່ຮູ້ເຖິງ ໂດຍຕັ້ງໃຈຫລືວ່າເຊື່ອງອາຄວາມຈິງອັນນີ້ກ່າວຄື: "ຊ່າງ
ຫັດຖະກຳ" ເຮັດລາຍລະອຽດຕ່າງໆຂອງພະລິດພັນພາກສ່ວນ ທີ່ປະ
ກອບເປັນຂອງ ໂຮງງານຫັດຖະກຳທຳນິຍົມ.

ສອງແມ່ນ, ສິ່ງທີ່ຕ້ອງເນັ້ນໜັກເປັນພິເສດແມ່ນ ໂຮງງານຫັດຖະ
ກຳໄດ້ກໍ່ສ້າງບັນດາກຳມະກອນທີ່ຄ່ອງແຄ້ວຂຶ້ນ. ຫລັງຈາກການດັດແປງ
ອຸດສາຫະກຳກືນຈັກໃຫຍ່, ບໍ່ສາມາດຂະຫຍາຍໄວຄືແນວນັ້ນໄດ້, ຖ້າວ່າ
ກອນມັນບໍ່ມີໄລຍະນານໜຶ່ງ, ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ໂຮງງານຫັດຖະກຳກໍ່ສ້າງ ກຳ
ມະກອນເປັນຕົ້ນຄື ບັນດາພາລະກອນຜູ້ສືບສ່ວນຂະແໜງ ຕໍ່ກໍ່ແຜ່ນແບບ
" ຫັດຖະກຳ " ໃນເມືອງໂປກຣົບ, ແຂວງລວາດີເນັຍ, ໄດ້ຍົກໃຫ້
ເຫັນ " ຊ່າງມີອາຊີບຊຳນິຊຳນານ ແລະ ມີປະສິບການ " ອັນເປັນສິ
ສິນພິເສດຂອງບັນດາຊ່າງຕໍ່ກໍ່ແຜ່ນຢູ່ຕາແສງກາດິກິໂນ (ບ້ານ ໂອເຣ
ໂຕໂວ ແລະ ບັນດາໂຮງຈັກທີ່ລຸໂມໂຣຢົບ ແມ່ນສິ່ງກັດຕາແສງ ດັ່ງ

==) ເຊື່ອມຕໍ່ນັ້ນໄດ້ ? ເພາະວ່າດັ່ງທີ່ພວກເຮົາກໍ່ໄດ້ຮູ້ແລ້ວ, ພິນຖານ
ການພະລິດສິນຄ້າ ໄດ້ກໍ່ຄວາມກະຈັດກະຈາຍຂອງຊາວພະລິດນອຍ ແລະ
ຄວາມຜັນແຍກໂດຍສິນເຊີງຂອງເຂົາ; ເພາະວ່າອາຊີບຫັດຖະກຳ ນ້ອຍ
ໄດ້ປະບັນດາໂຮງຈັກທຳນິຍົມແລະການຄ້າທຳນິຍົມໄດ້ໃຫ້ ໂຮງງານຫັດ
ຖະກຳ.

ກ່າວນີ້ ວິທີ : " ຍັງບໍ່ທັນມີບ່ອນໃດຊຶ່ງ...ພວກຂ້າພະເຈົ້າ ພັດເຫັນ
ຄວາມຊຸນຊຽວໃນການອອກແຮງງານຄືແນວນັ້ນ... ຢູ່ທີ່ນີ້, ເຂົາຕໍາເນີນ
ການແບ່ງງານອັນແໜ້ນແຟ້ນຢູ່ສະເໝີລະຫວ່າງຊ່າງຕໍາແພ່ນກັບ ຊ່າງ
ເຮັດຫລອດ...ອາດິດ...ກໍໄດ້ສອນໃຫ້ບັນດາຊາວຕາແສງກູຢີກິໂນ...
ຮູບບັນດາວິທີການເຕັກນິກທີ່ຄົບບໍລິບູນຂອງການຜະລິດ... ຄຸນວຸດທີ່ຄົບພົບ
ທິດເດີນໃນເມື່ອພົບຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກທຸກຊະນິດ " (ກ່ຽວກັບຂະແໜງ ຕໍາ
ໄໝ, ພວກເຮົາໄດ້ອ່ານ : " ບໍ່ແນ່ນວ່າໃນບໍ່ວ່າບ້ານໃດ, ເຂົາຢາກ
ກໍ່ສ້າງໂຮງງານຫລາຍເທົ່າໃດກໍໄດ້ ", " ໂຮງງານຕ້ອງໄປນຳຊ່າງ
ຕໍາແພ່ນຢູ່ໃນບັນດາບ້ານຊຶ່ງຢູ່ຫ່າງ, ໂດຍອາໄສການຍົກຍ້າຍ ພົນລະ
ເມືອງອຸດສາຫະກຳ " (ເຮົາສາມາດເພີ່ມ) ຫລືແຮງງານທີ່ເຮັດຢູ່
ເຮືອນ) " ໄດ້ກໍ່ຕົວເປັນຖັນແຖວກຳມະກອນທີ່ຮູ້ອາຊີບຂັ້ນ " (**) .
ບັນດາໂຮງງານຄືໂຮງງານຫຍິບເກີບຢູ່ໃບແຕກບົວ ວິ***) ຈະບໍ່ ສາ
ມາດຂະຫຍາຍຕົວໂດຍໄວໄດ້, ຖ້າວ່າໃນບ້ານກິມຣີ, ເປັນຕົ້ນ, ບັນດາ

໑) ບັນດາອາຊີບ " ສຳຮອງຢູ່ແຂວງ ວລາດິເນຍ ", ເຫລັ້ມ
---, ໜ້າ ໒໒.

(**) ບັນດາອາຊີບ " ສຳຮອງຢູ່ແຂວງ ວລາດິເນຍ ", ເຫລັ້ມ
---, ໜ້າ ໖໓.

ວິ***) ເມື່ອປີ ໑໘໙໐ - ກຳມະກອນ ໔໑໔ ຄົນ, ຈຳນວນ
ຜະລິດພັນແມ່ນ ໖໐໐.໐໐໐ ຮູບ, ເມື່ອປີ ໑໘໙໔ - ໑໘໙໕ - ກຳມະ
ກອນ ໘໔໔ຄົນ, ຈຳນວນຜະລິດພັນແມ່ນ ໑.໒໘໘.໐໐໐ ຮູບ.

ກຳມະກອນທີ່ຄ່ອງແຄ້ວນັ້ນບໍ່ໄດ້ຮັບການກໍ່ສ້າງຂຶ້ນຢູ່ຫຼັງໂດຍຜ່ານ ຫລາຍ
ສະຕະວັດ ແລະ ປະຈຸບັນນີ້ເຂົາພວມຢາກອົບພະຍົບ, ງຽງ. ສະນັ້ນ, ຕັ້ງແມ່ນຍອນແນວນັ້ນເອງ, ການທີ່ໂຮງງານຫັດຖະກຳສ້າງໃໝ່ບັນດາ
ພັນທີ່ກວາງໃຫຍ່ຂຶ້ນທີ່ດຳເນີນການຜະລິດໂດຍສະເພາະທີ່ແນ່ນອນ ແລະ
ສ້າງໃໝ່ກອນກຳມະກອນທີ່ໜ້າແໜ້ນມີສິນຄ່ອງແຄ້ວຂຶ້ນ, ເປັນວຽກ
ໜັງທີ່ມີຄວາມໝາຍອັນໃຫຍ່ໂຕທີ່ສຸດ ອ*).

ການແບ່ງງານໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳທີ່ນິຍົມໄດ້ເຮັດໃຫ້ ກຳມະ
ກອນພ້ອມທັງ " ຊ່າງຫັດຖະກຳ " ທີ່ເຮັດບັນດາລາຍລະອຽດຂອງຜະ
ລິດພັນນັ້ນກາຍເປັນຮູບແປກປະຫລາດ ແລະ ຖືກພິການ. ການແບ່ງງານ
ໄດ້ສ້າງບັນດາຊ່າງທີ່ປະສານກາດ ແລະ ບັນດາຊ່າງທີ່ພິການ; ຊ່າງຜູ້

ອ* ສັບເຕັກນິກ "ອາຊີບຫັດຖະກຳທົ່ວບໍລິເວນ" ຍົກໃຫ້ເປັນລັກສະ
ນະພິເສດຂອງປະກົດການນີ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ. ກອກສັກ ໄດ້ຂຽນ; " ນັບ
ແຕ່ສະຕະວັດ x(///, ເປັນຕົ້ນມາ, ອຸດສາຫະກຳຢູ່ຊົນນະບົດ ເລີ່ມ
ຕົ້ນຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງເຫັນກັບຕາ; ໝົດແຕ່ລະບ້ານ, ພິເສດແມ່ນ ບັນ
ດາບ້ານຢູ່ອອນແອນມິສກູ, ນອນຢູ່ແຄມຖະໜົນຫົນທາງໃຫຍ່, ເລີ່ມຕົ້ນ
ເຮັດອາຊີບໜັງທີ່ແນ່ນອນ; ຊາວບ້ານນີ້ເປັນຊ່າງຟອກໜັງ, ຊາວບ້ານ
ນັ້ນເປັນຊ່າງຕຳຫຼກ, ຢູ່ບ້ານອື່ນເປັນຊ່າງຍອນ, ປະກອບລິດ, ເປັນ
ຊ່າງຕິເຫລັກ, ແລະ ອື່ນໆ ທາຍສະຕະວັດຫວ່າງແລ້ວນີ້, ອາຊີບ ຫັດຖະ
ກຳຕ່າງໆໃນທົ່ວບໍລິເວນດັ່ງກ່າວ, - ບາງເທື່ອເຂົາເອີ້ນແນວນັ້ນ, ໄດ້
ແຜ່ຫລາຍຢູ່ລັດເຊຍ " (ປ.ທ.ດ.ອ. ໜ້າ ໑໑໙, ໑໒໑).

ເກັ່ງກັກໄດ້ຍາກ ແລະ ເຮັດໃຫ້ບັນດາພາລະກອນສືບສວນຕ້ອງ ນິຍົມ
ນັບຖື ໑) ; ສ່ວນຊ່າງຜູ້ພິການແມ່ນ " ບັນດາຊ່າງຫັດຖະກຳຈຳນວນ
ຫລວງຫລາຍ, " ໜ້າເອິກຸລິບ, ມີຍາວເກີນລະດັບ, " ມີເອິນລ່ອງ
ດຽວ", ແລະອື່ນໆ... (໒) .

໑.໑. ເລນິນ, ຄົບຊຸດ, ສຳນັກພິມຈຳ
ໜ່າຍ ໂປຼແກຼສ, ມິສກູ, ວລກຸດ, ຫລັມ
໓, ໜ້າ ໓໘໔ - ໓໙໑, ໔໓໓ - ໔໓໘ .

໑) ພວກເຮົາພຽງແຕ່ເອົາຕົວຢ່າງສອງຂໍ້ດັ່ງນີ້ເທົ່ານັ້ນ: ຊ່າງ
ກະແຈທລຸຊຢູບານ ປາໂວໂວ ຊື່ວ່າ ຂະໂວຣິບ, ແຕ່ລະໂດລິດນິກ *
ໂດແມ່ນເຮັດກະແຈໄດ້ອັນໜຶ່ງ; ມີພາກສ່ວນຂອງກະແຈນ້ອຍກ່ວາ ຫົວ
ຂອງເຂັ້ມຫຍິບ (ລາບຢິນ, ປ.ທ.ດ.ອ. ໜ້າ ໔໔) ຜູ້ເຮັດ ເຄື່ອງ
ຫລິ້ນຂອງເດັກນ້ອຍຜູ້ໜຶ່ງຢູ່ແຂວງ ມິສກູ ຊຶ່ງເບິ່ງຄືວ່າໃນຕະຫລອດ ຊີ
ວິດນັ້ນພຽງແຕ່ເຮັດອາຊີບປະດັບບັນດາມາແກ່ລິດຄືນ, ສະນັ້ນໃນແຕ່ລະ
ມື້ຈຶ່ງບັນລຸເຖິງລະດັບທີ່ເຮັດໃຫ້ ໔໐໐ ໂຕ (ເອກະສານສະຖິຕິ ກ່ຽວ
ກັບແຂວງ ມິສກູ, ສະບັບ 77, ພາກ 77, ໜ້າ ໓໘ - ໓໙) .

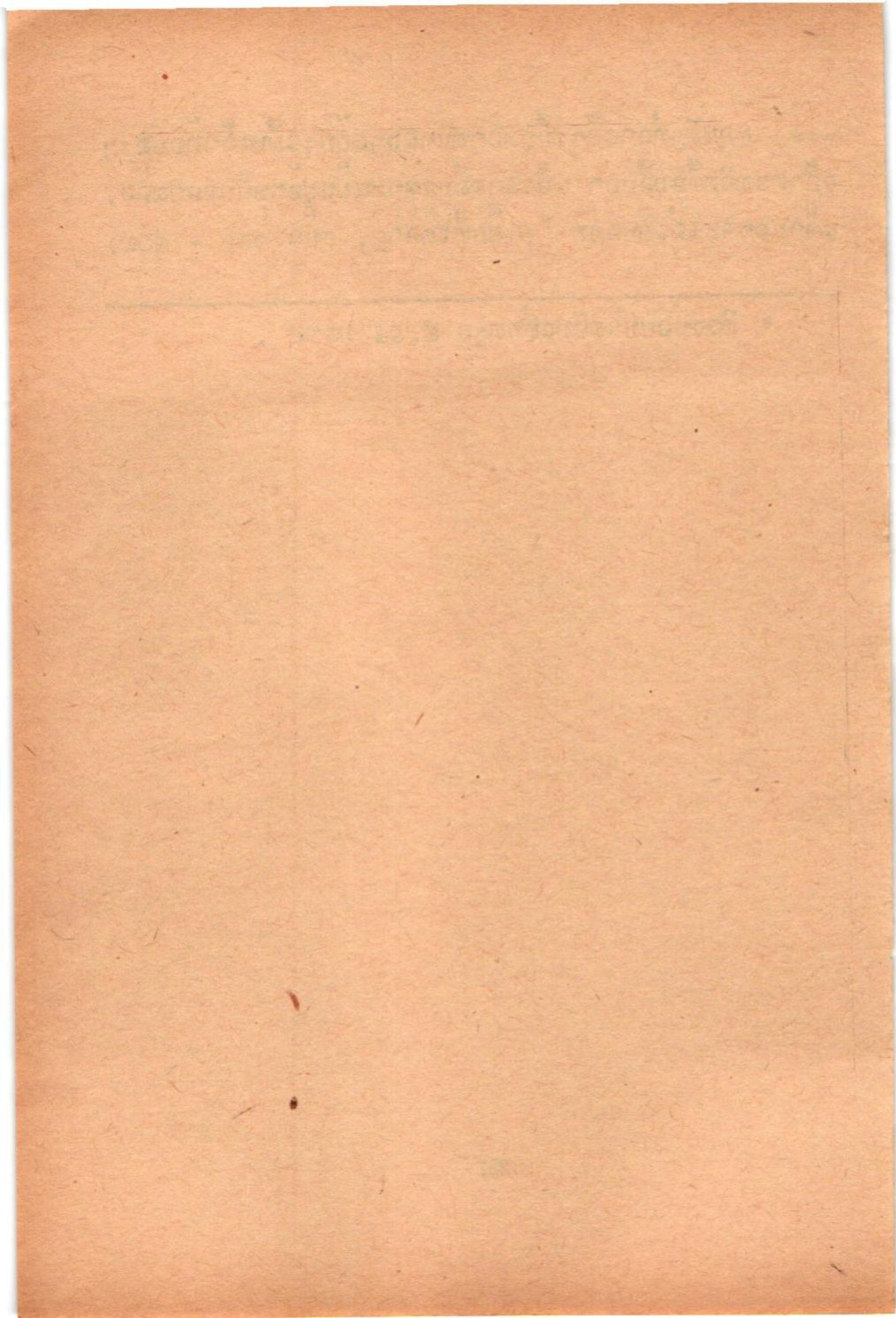
໒) ທ່ານ ກຣີໂກຣີແອບ ໄດ້ເວົ້າເຖິງບັນດາຊ່າງຫັດຖະກຳ ຢູ່
ປາໂວໂວ ຄືດັ່ງກ່າວນີ້: " ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ພິບກຳມະກອນຜູ້ໜຶ່ງ ຊຶ່ງ
ປົນກັນຍັງຄົງຢືນເຮັດວຽກຕໍ່ໜ້າລິດໂອໂຕຄັນໜຶ່ງຢູ່ເລື້ອຍໆມາ, ເຫດ
ສະນັ້ນຝາຕົ້ນຊາຍທັບຖືກຂອງເພິ່ນ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ແປນປູເຮືອນ ===)

===) ຫລຸບລິງກ່ວາເຄິ່ງໜຶ່ງລວງໜ້າຂອງແປ້ນ; ເພິ່ນເວົ້າດ້ວຍສຽງ
ເວົ້າຕະຫລົກທີ່ຂົ່ມຂື່ນວ່າ ເມື່ອໃດເພິ່ນຈະແປ້ນປູຮ່ານນັ້ນຊອດແລ້ວ,
ເຈົ້າຂອງຈະໄລ່ເພິ່ນອອກ " (ປຶ້ມທີ່ໄດ້ອ້າງ, ໜ້າ ໑໐໘ - ໑໐໙)

* ຫົວໜ່ວຍນ້ຳໜັກເທົ່າທຽມ ໔, ໒໕ ກຣາມ .

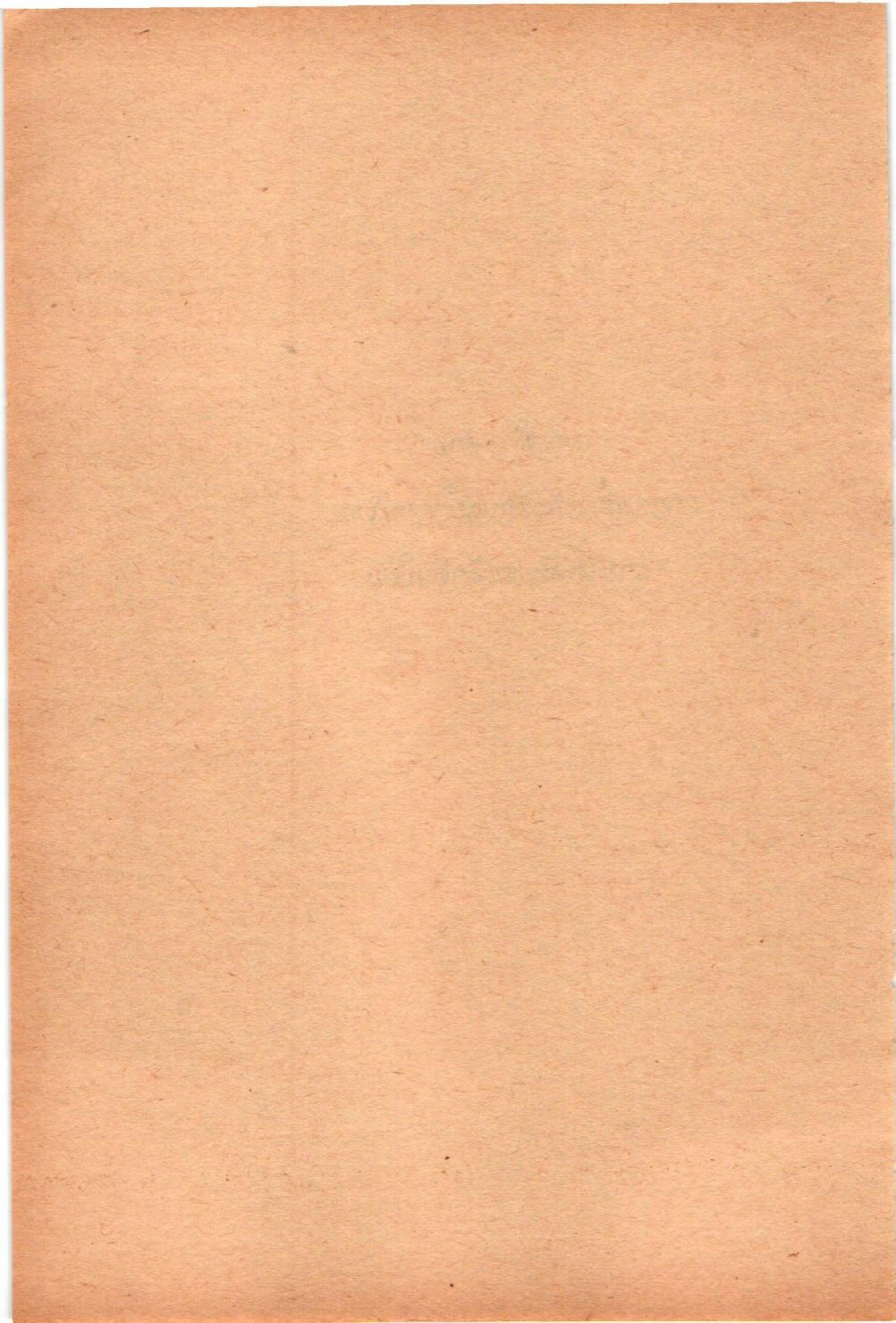
ຫ້າມຈຳໜ່າຍ

ພາກທີ ສາມ

ບາງຈຸດກ່ຽວກັບການແບ່ງງານໃໝ່

ພາຍໃຕ້ລະບອບສັງຄົມນິຍົມ.

ຄັດຈາກ ນິພົນ

ບັນດາຜູ້ເປັນ " ເພື່ອນຂອງປະຊາ " ແມ່ນແນວໃດແລະ
ເຂົາຕໍ່ສູ້ຕາມບັນດາຊາວປະຊາທີ່ປະໄຕ-ສັງຄົມຄືແນວໃດ

.....

ເມື່ອກ່າວເຖິງການຜະລິດທີ່ນິຍົມທີ່ຜັນແຮງງານເປັນສັງຄົມນັ້ນບໍ່
ແມ່ນ ໄດ້ເວົ້າເຖິງຄັນທັງຫລາຍທີ່ເຮັດວຽກຢູ່ບ່ອນດຽວກັນ (ນັ້ນມັນພຽງ
ແຕ່ສ່ວນນ້ອຍໜຶ່ງຂອງຂະບວນວິວັດ) ຫາກແມ່ນເວົ້າເຖິງ ການສະສົມ
ທີ່ຕິດຫຍັບກັບການຜັນແຮງງານສັງຄົມເປັນວິຊາສະເພາະ, ການລິດ
ຜ່ອນຈຳນວນບັນດານາຍທີ່ລົງໃນແຕ່ລະຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ທີ່ແນ່
ນອນ ແລະ ການເພີ່ມຈຳນວນບັນດາ ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳຕ່າງໆຫາກ
ຂຶ້ນ; - ແມ່ນເວົ້າເຖິງຫລາຍຂະບວນວິວັດ ທີ່ກະຈັດກະຈາຍຂອງການ
ຜະລິດທີ່ ໂຮມກັນເຂົ້າເປັນຂະບວນວິວັດແຫ່ງສັງຄົມອັນໜຶ່ງອັນດຽວ. ຖ້າ
ວ່າ, ເປັນຕົ້ນ, ໃນໄລຍະ ຕໍ່າແພດຍບັດຖະກຳ, ບັນດາຜູ້ກຳ ການ
ຜະລິດນ້ອຍປານຝ່າຍ ແລະ ຕໍ່າແພເຂົ້າເອງນັ້ນ, ແມ່ນພວກເຮົາມີ ຂະ
ແໜງອຸດສາຫະກຳຈຳນວນນ້ອຍ (ຂະແໜງປັ້ນຝ່າຍ ແລະຂະແໜງ
ຕໍ່າຫຼຸກ ໂຮມກັນເປັນອັນດຽວ) ແຕ່ຖ້າການຜະລິດທີ່ໄດ້ຮັບການ ຜັນ
ເປັນສັງຄົມຈາກລັດທີ່ນິຍົມແລວດັ່ງນັ້ນຈຳນວນບັນດາຂະແໜງອຸດສາ
ຫະກຳຕ່າງໆຫາກຈະເພີ່ມຂຶ້ນ : ຂະແໜງເຂັ້ນຝ່າຍຈະຫຳການ ຜະລິດ

ຕ່າງຫາກ, ຂະແໜງຕໍາຫຼຸກທໍາການຜະລິດຕ່າງຫາກ ຊຶ່ງກະໂຕ
 ການແຍກອອກຕ່າງຫາກນັ້ນເອງ ແລະ ການລວມສູນນັ້ນໃນການຜະລິດ
 ພັດເຮັດໃຫ້ບັນດາຂະແໜງອຸດສາຫະກໍາໃໝ່ກໍາເນີດຂຶ້ນ : ຂະແໜງ
 ປະດິດແຫ່ງເຄື່ອງຈັກ, ຂະແໜງອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ອື່ນໆ. ໃນແຕ່
 ລະຂະແໜງການອຸດສາຫະກໍາ, ບັດນີ້ກາຍເປັນວິຊາສະເພາະ ກ່ວາ
 ອີກ, ດັ່ງນັ້ນຈໍານວນບັນດານາຍທຶນນັບມື້ຫລຸດລົງ. ປະການດັ່ງກ່າວ ມີ
 ຄວາມໝາຍວ່າສາຍກ່ຽວກັນທາງສັງຄົມລະຫວ່າງບັນດາຜູ້ຜະລິດ ນັບມື້
 ນັບໄດ້ຮັບການປັບປຸງຂຶ້ນຕື່ມ, ບັນດາຜູ້ທໍາການຜະລິດໂຮມກັນເຂົ້າເປັນ
 ກອນໜຶ່ງ. ບັນດາຜູ້ທໍາການຜະລິດນ້ອຍເອກະເທດ, ເມື່ອກ່ອນນັ້ນແຕ່
 ລະຄົນເຮັດວຽກງານຈໍານວນໜຶ່ງພ້ອມບາດດຽວ, ຈາກນັ້ນເຂົາ ຈຶ່ງ
 ເປັນເອກະລາດນໍາກັນພິສິນຄວນ, ຖ້າສິນມຸດຄືຊ່າງຫັດຖະກໍາປູກປ່ານ,
 ປັ້ນຝ້າຍ ແລະ ຕໍາຫຼຸກເອົາເອງ, ເບິ່ງຄືວ່າເພິ່ນເປັນເອກະລາດ ກັບ
 ບັນດາຜູ້ອື່ນໆ. ກະໂຕລະບອບແຫ່ງບັນດາຜູ້ທໍາການຜະລິດສິນຄ້າ ນ້ອຍ
 ທີ່ເອກະເທດນັ້ນເອງ (ແລະ ມີແຕ່ລະບອບນັ້ນ) ຈຶ່ງຖືກຕ້ອງກັບຄໍາ
 ສຸພາສິດ : " ຜູ້ໃດກໍ່ຫວັງໄຍນໍາຜູ້ນັ້ນ. ສ່ວນພະຜູ້ເປັນເຈົ້າເປັນຫວັງໄຍ
 ນໍາທັງໝົດ ", ໝາຍຄວາມວ່າພາວະການປັນປ່ວນອະນາທິ ປະໂຕ
 ຂອງຕະຫລາດ. ດ້ວຍການພັນແຮງງານເປັນສັງຄົມ, ເນື່ອງຈາກມີລັດ
 ທິທຶນນິຍົມຈຶ່ງບັນລຸພົນໄດ້ນັ້ນ ສະພາບການຊັບພິດຕ່າງໆ ໂດຍຂາດຂຶ້ນ. ໝໍ
 ເຈົ້າຂອງໂຮງງານຜະລິດແພກໍ່ຂຶ້ນກັບໝໍເຈົ້າຂອງໂຮງງານປັ້ນຝ້າຍ ;
 ໝໍເຈົ້າຊັບພິດຂຶ້ນກັບນາຍທຶນເຈົ້ານິຄົມປູກຝ້າຍ, ຂຶ້ນກັບໝໍເຈົ້າຂອງໂຮງ
 ງານປະດິດແຫ່ງເຄື່ອງຈັກ, ຂຶ້ນກັບໝໍເຈົ້າຂອງບໍ່ຖ່ານຫີນ ໆລໆ, ໆລໆ

ຜົນສຸດທ້າຍແມ່ນບໍ່ມີນາຍທັນຜູ້ໃດທີ່ສາມາດວ່າບໍ່ຕ້ອງການເຖິງ ບັນດາ
ນາຍທັນຜູ້ອື່ນໆ. ມັນເປັນອັນຈະແຈ້ງວ່າ ຄຳສຸພາສິດ " ຜູ້ໃດກໍ ຫ່ວງ
ໄຍນຳຜູ້ນັ້ນ " ແມ່ນໝາຍໃຊ້ບໍ່ໄດ້ສົມບູນໃຫ້ແກ່ລະບອບໜຶ່ງເຊັ່ນ ດຽວ
ກັນນັ້ນ ໃນລະບອບດັ່ງກ່າວນີ້, ແຕ່ລະຄົນເຮັດວຽກໃຫ້ທັງໝົດ, ແລະ
ທັງໝົດເຮັດວຽກໃຫ້ແຕ່ລະຄົນ (ແລະຈະບໍ່ມີບ່ອນໃຫ້ພະຜູ້ເປັນ ເຈົ້າ
ອີກ. ເຖິງແມ່ນວ່າໃນຖານະທີ່ເປັນການເພີ່ມພົນຝ່າ ຫລືດວຍ ຖານະ
ວ່ານັ້ນເປັນ " ງົວດວຍຄຳ " ໂຕໜຶ່ງໃນປະຖະພິກເຊັ່ນດຽວກັນນັ້ນ)
ລັກສະນະຂອງລະບອບໄດ້ປ່ຽນແປງ ໂດຍສົມບູນ. ຖ້າໃນສະໄໝຊຶ່ງບັນ
ດາໂຮງງານນອຍ, ກະຈັດກະຈາຍ, ວຽກງານຢຸດສະຖັກໃນໂຮງງານ
ໃດໜຶ່ງ, ມັນກໍພຽງແຕ່ສົ່ງຜົນສະທອນເຖິງບັນດາພາຄີໃນສັງຄົມ ໂດຍ
ຈຳນວນນອຍເຫຼົ່ານັ້ນ, ບໍ່ກໍສະພາບການຜັນຜວນລວມ, ແລະຍອບແນວ
ນັ້ນຈຶ່ງບໍ່ເຮັດໃຫ້ທຸກຄົນຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່, ບໍ່ເຮັດໃຫ້ສັງຄົມຕ້ອງ ແຊກ
ແຊງເຂົ້າ, ແຕ່ຖ້າວ່າການຢຸດງານຄືແນວນັ້ນເກີດຂຶ້ນໃນໂຮງງານໃຫຍ່
ແຫ່ງ ໜຶ່ງທີ່ຂັບສັງກັດຂະແໜງອຸດສາຫະກຳທີ່ໄດ້ຜັນເປັນວິຊາ ສະ
ເພາະສູງທີ່ສຸດ ແລະ ຈາກນັ້ນ ການເຮັດວຽກເບິ່ງຄືວ່າໃຫ້ສັງຄົມ ທັງ
ໝົດ, ແລະ ພອມກັນນັ້ນ, ຊຶ່ງພັດຂຶ້ນກັບສັງຄົມທັງໝົດ (ເພື່ອໃຫ້ພົ້ນ
ງ່າຍດາຍ, ຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງເອົາກໍລະນີໜຶ່ງຊຶ່ງການຜັນເປັນສັງຄົມ ໄດ້
ບັນລຸເຖິງລະດັບສູງສຸດ), ໃນຂະນະນັ້ນວຽກງານໃນບັນດາໂຮງງານ
ອື່ນໆ ທັງໝົດຂອງສັງຄົມຕ້ອງຢຸດສະຖັກທັງໝົດ, ເພາະວ່າ ບັນດາ
ໂຮງງານເຫລົ່ານັ້ນແຕ່ສາມາດຮັບເອົາຜະລິດພັນທີ່ຈຳເປັນຈາກ ໂຮງ
ງານດັ່ງກ່າວເທິງນັ້ນ ໄດ້ເຫຼົ່ານັ້ນ, - ເພາະວ່າໂຮງງານເຫລົ່ານັ້ນອາດ

ຈະປະຕິບັດສິນຄ້າທັງໝົດຂອງຕົນໃຫ້ປະກົດເປັນຈິງໃນເງື່ອນໄຂທີ່ມີສິນ
 ຄ້າຕ່າງໆຂອງໂຮງງານດັ່ງກ່າວເທິງນັ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ບັນດາ ຂະແໜງ
 ການຜະລິດທັງໝົດນັ້ນ ໂຮມກັນເຂົ້າເປັນຂະບວນວິວັດການຜະລິດສັງຄົມ
 ອັນໜຶ່ງອັນດຽວ, ແຕ່ວ່າແຕ່ລະຂະແໜງການຜະລິດຊຳນານຍາຍທົນ ສະ
 ເພາະລາຍຜູ້ໜຶ່ງທຳການວິສາຫະກິດ, ຊຳພັດຂັ້ນກັບຄວາມປາຖະໜາ
 ຕາມລຳພັງຂອງເຂົາ ແລະ ສະໜອງຜະລິດພັນສັງຄົມໃຫ້ເຂົາ ເພື່ອ
 ເປັນຂອງສ່ວນຕົວຂອງເຂົາເອງ. ບໍ່ແມ່ນເປັນອັນຈະແຈ້ງແລ້ວຫວະວ່າ
 ຮູບການຜະລິດໄດ້ກາຍເປັນຄວາມຂັດແຍ້ງທີ່ບໍ່ປະສົມກົມກຽວກັນໄດ້ ກັບ
 ຮູບການຍຶດເປັນກຳມະສິດ ? ບໍ່ແມ່ນເປັນອັນຈະແຈ້ງແລ້ວຫວະວ່າ ຮູບ
 ການຍຶດເປັນກຳມະສິດບໍ່ອາດຈະບໍ່ເໝາະສົມກັບຮູບການຜະລິດ, ບໍ່ອາດ
 ຈະບໍ່ກາຍເປັນສິ່ງທີ່ມີລັກສະນະສັງຄົມຄືກັນ, ໝາຍຄວາມວ່າມີ ລັກສະ
 ນະສັງຄົມ ? ປານນັ້ນ ທາວພິລິສແຕງ ຜູ້ຄົນຄາຍຂອງໜັງສືພິມ " ບັນ
 ທິກເຫດການບ້ານເມືອງ " ນັ້ນຊຳພັດໂຮມທອນທັງໝົດເຂົ້າເປັນການ
 ອອກແຮງງານໃນບ່ອນດຽວກັນໄດ້. ອັນນັ້ນຈິງແມ່ນເດັກນ້ອຍທີ່ຫລົງແຫ
 ແຫ ! (ຂ້າພະເຈົ້າພຽງແຕ່ພິນລະນາ ໂດຍສະເພາະສຳລັບຂະບວນວິ
 ວັດແຫ່ງວັດຖຸ, ໂດຍສະເພາະສຳລັບການຫັມປ່ຽນຂອງບັນດາຄວາມພົວ
 ພັນແຫ່ງການຜະລິດ, ແຕ່ບໍ່ທັນແຕະຕ້ອງເຖິງແວ່ສັງຄົມຂອງຂະບວນ ວິ
 ວັດດັ່ງກ່າວ, ເຖິງການຮ່ວມສຳພັນ, ຄວາມສາມັກຄີ ແລະ ອົງການ
 ຈັດຕັ້ງຂອງກຳມະກອນ ເພາະວ່າອັນນັ້ນມັນເປັນປະກົດການໜຶ່ງ ທີ່ກຳ
 ເນີດຂຶ້ນ; ຊຶ່ງຂັ້ນກັບແຖວທີ່ສອງ ໑).

໑) ພາສາຝະລັ່ງ: Dérivé, secondaire (ຜ.ປ.).

ການທີ່ຕ້ອງອະທິບາຍໃຫ້ບັນດາ " ຊາວປະຊາທິປະໄຕ " ລັດ
ເຊຍເຂົ້າໃຈບັນດາສິ່ງທີ່ໄປແນວນັ້ນ, ກໍຍ້ອນວ່າເຂົາຖືກນໍ້າຖວມຈົນ
ເຖິງຫຼືໃນບວກຕົມແຫ່ງບັນດາແນວຄິດຊາວເມືອງນ້ອຍ, ຈົນວ່າ ນອກ
ຈາກລະບອບຊາວເມືອງນ້ອຍແລ້ວເຂົາບໍ່ອາດວາດພາບເຖິງລະບອບໃດ
ອື່ນໄດ້ອີກເລີຍ.

ແຕ່ພວກເຮົາຈຶ່ງກັບມາເວົ້າເຖິງທ່ານນິຄາຍລິບສກີ. ເພິ່ນໄດ້ອາງ
ອີງອີຫຍັງມາ ເພື່ອປັດປະຕິເສດບັນດາຄວາມຈິງ ແລະ ເຫດຜົນ ຊຶ່ງ
ມາກໄດ້ອີງໃສ່ ເພື່ອສະຫລຸບຄວາມວ່າຈາກກະໂຕ ບັນດາກົດເກນ ຂະ
ຫຍາຍຕົວຂອງລັດທີ່ທຳນິຍົມນັ້ນ ເອງລະບອບສັງຄົມນິຍົມຈິງຕ້ອງກຳເນີດ
ຂຶ້ນຢ່າງແນ່ນອນ ? ແມ່ນຫລັກທ່ານນັ້ນໄດ້ຊອອກໄດ້ວ່າໃນຕົວຈິງ - ດ້ວຍ
ການຈັດຕັ້ງສິນຄ້າຂອງພັນຖານເສດຖະກິດສັງຄົມ - ບໍ່ມີການຜັນເປັນວິ
ຊາສະເພາະທາຍບັນຍັດ ເພິ່ນຂໍຂອງຂະບວນວິວັດແຫ່ງການອອກ ແຮງ
ງານ, ບໍ່ມີການສະສົມບັນດາທິນ ແລະ ໂຮງງານຕ່າງໆ, ບໍ່ມີການຜັນ
ເປັນສັງຄົມທັງໝົດຂະບວນວິວັດແຫ່ງການອອກແຮງງານ ? ບໍ່, ທ່ານ
ນັ້ນບໍ່ໄດ້ຍົກຫຍັງມາ ເພື່ອປັດປະຕິເສດຄວາມຈິງ ເຫລົ່ານັ້ນ ເລີຍ.
ແມ່ນຫລັກທ່ານນັ້ນ ໄດ້ສັນຄອນບົດທະຍັນທີ່ຖວ່າພາລະການອະນາທິປະໄຕ
ບໍ່ເໝາະສົມກັບການຜັນເປັນສັງຄົມຂອງແຮງງານເຊິ່ງເປັນພາວະການ
ທີ່ເຄີຍມີຢູ່ແລ້ວຂອງສັງຄົມທຳນິຍົມໄດ້ ? ທ່ານນັ້ນບໍ່ເວົ້າຫຍັງເຖິງ ບັນ
ຫາດັ່ງກ່າວນັ້ນເລີຍ ແມ່ນຫລັກທ່ານນັ້ນໄດ້ພິສູດວ່າການຮ່ວມສຳພັນ ຂະ
ບວນວິວັດແຫ່ງການອອກແຮງງານຂອງບັນດານາຍທິນທັງໝົດເປັນ ຂະ
ບວນວິວັດແຫ່ງການອອກແຮງງານສັງຄົມ ໜຶ່ງສາມາດຮ່ວມຢູ່ດ້ວຍກັນກັບ

ລະບອບຖືກຳນະສິດເອກະຊົນ ? ວ່າສຳລັບຄວາມຂັດແຍ້ງດັ່ງກ່າວກໍສາ
ມາດມີຢູ່ ແລະ ສາມາດວາດນຶກອອກເປັນເສັ້ນທາງເອົາຕົວລອດໃດອື່ນ
ນອກຈາກເສັ້ນທາງເອົາຕົວລອດ ຊຶ່ງມາກໄດ້ຊ້ອອກ ? ບໍ່, ເພິ່ນບໍ່
ເວົ້າຈັກຄວາມກ່ຽວກັບສິ່ງດັ່ງກ່າວນັ້ນເລີຍ.

ວ.ອ. ເລນິນ, ຄົບຊຸດ, ສຳນັກພິມຈຳ
ຫນ່າຍ ໂປຼແກຊ, ມິສກູ, ວຍກາດ, ວ
ເຫລັ້ມ ໑, ຫນາ ໒໑໒ - ໒໑໕.

ຄັດຈາກ ນິພົນ
ລະບົບແນວຄິດແຫ່ງ ເຢລະມັນ

...ສ່ວນໃນສັງຄົມກອມມູນິດ, ສັງຄົມດັ່ງກ່າວຊຶ່ງແຕ່ລະຄົນ ບໍ່
ຖືກຈຳກັດໃນຂອບເຂດໜຶ່ງທີ່ເຄື່ອນໄຫວສະເພາະລາຍ, ຫາກສາມາດ
ບຳລຸງຕົນເອງໃນຂະແໜງໃດທີ່ຕົນນິຍົມຊົມຊອບ, ດັ່ງນັ້ນສັງຄົມດັດສົມ
ການພະລິດລວມ ແລະ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາອາດຈະເຮັດວຽກນີ້
ໃນນີ້, ນັ້ນຈະເຮັດວຽກອື່ນ, ຕອນເຊົ້າໄປລ່າເນື້ອ, ກາຍທ່ຽງຈະ
ໄປຕື່ກເບັດ, ຕອນແລງລຽງສັດ, ດຳເນີນການຕຳໜິຕິຊົມ ໃນຫລັງ
ຈາກຄາບກິນຊຶ່ງ ແລວແຕ່ຕາມຄວາມຊອບໃຈຂອງຕົນ, ແຕ່ບໍ່ມີຍາມໃດ
ຈະກາຍເປັນຊາວລາເນື້ອ, ຊາວປະມົງ ຫລື ນັກຕຳໜິຕິຊົມໄດ້.

ກ.ນາກ ແລະ ຟ. ອັງແກນ, ລະບົບ
ແນວຄິດແຫ່ງເຢລະມັນ, ສຳນັກພິມຈຳ
ໜ່າຍ ຊິເທິດ, ຮ່າໂນຍ. ໑໙໖໒.
ໜ້າ ໒໘ .

ຄັດຈາກ ນິພົນ

ທິນ

ພາກ

xxv

ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່

.....

ອຸດສາຫະກຳສະໄໝປະຈຸບັນບໍ່ສັງເກດແລະກໍບໍ່ມີຄວາມໃດຈະຖືກຮູບ
ຖານທີ່ມີໃນປະຈຸບັນຂອງຂະບວນວິວັດໜຶ່ງເປັນຮູບຖານສຸດທ້າຍເລີຍ ,
ສະນັ້ນພັນຖານຂອງອຸດສາຫະກຳສະໄໝປະຈຸບັນແມ່ນມີລັກສະນະ ປະຕິ
ວັດ, ສ່ວນພັນຖານຂອງແບບວິທີການຜະລິດຕ່າງໆ ທັງໝົດໃນ ກ່ອນ
ໜ້ານັ້ນ, ໂດຍພັນຖານ, ລວມແຕ່ມີລັກສະນະອະນຸລັກນິຍົມ ໑)

໑) " ຊົນຊັ້ນນາຍທິນບໍ່ສາມາດຍິນຍົງຄົງຕົວໄດ້, ຖາວ່າ ບໍ່ພິກ
ປັນເຄື່ອງມືແຫ່ງການຜະລິດຕ່າງໆຢູ່ສະເໝີ ແລະ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງ ພິກປັນ
ຄວາມພົວພັນແຫ່ງການຜະລິດ ແລະ ບັນດາຄວາມພົວພັນທາງສັງຄົມທັງ
ໝົດ. ກົງກັນຂ້າມ, ສຳລັບບັນດາຊົນຊັ້ນອຸດສາຫະກຳທັງໝົດໃນເມື່ອ
ກ່ອນ, ການຮັກສາແບບວິທີການຜະລິດເກົ່າ ໄວນັ້ນແມ່ນເງື່ອນໄຂທຳອິດ
ໃຫ້ແກ່ການຍິນຍົງຄົງຕົວຂອງເຂົາ. ດັ່ງນັ້ນ, ສະໄໝທິນນິຍົມ ກໍຕ່າງ
ກັບສະໄໝຕ່າງໆ ທັງໝົດໃນກ່ອນນັ້ນຢູ່ບ່ອນວ່າມີການປ່ຽນແປງ===)

ໂດຍອາໄສການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ. ອາໄສບັນດາວິທີເຄມີສາດ ສະນັ້ນອຸດສາຫະກຳສະໄໝປະຈຸບັນຈຶ່ງຕ່າງບັນໄດ້, ພ້ອມກັບພັນຖານ ເຕັກນິກຂອງການຜະລິດ, ບັນດາພາລະບົດບາດຂອງຜູ້ອອກແຮງງານ ແລະບັນດາການປະສານງານສັງຄົມຂອງແຮງງານ, ພ້ອມກັນນັ້ນອຸດສາຫະກຳ

===) ຢ່າງລຽນຕິດໃນການຜະລິດ, ມີການສັນສະເໜີຍ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງໃນບັນດາສາຍພົວພັນສັງຄົມ, ມີການສະເໜີແລະພາລະການທີ່ບໍ່ສະຫງົບຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງ. ບັນດາສາຍພົວພັນທາງສັງຄົມທີ່ສືບມາແຕ່ບູຮານແລະຄົງທີ່ທັງໝົດ, ພ້ອມກັບບັນດາພວງທັດສະນະແລະແນວຄິດເກົ່າກ່ອນທີ່ໄດ້ຮັບການນິຍົມນັບຖືນັ້ນ. ປະຈຸບັນນີ້ພວມເສື່ອມຫາຍໄປ, ບັນດາສາຍພົວພັນທາງສັງຄົມນາແທນທີ່ບັນດາສາຍພົວພັນດັ່ງກ່າວຊຶ່ງຍັງບໍ່ທັນແຂງແກ່ນເຂົ້າຊຳພັດເກົ່າແກ່ທຽວແຫງແລ້ວ. ບັນດາສິ່ງໃດທີ່ໝັກແໝ້ນ, ຄົງທີ່ທັງໝົດລວນແກ່ສູນຫາຍໄປຄືຄວັນໄຟ, ທຸກສິ່ງໃດທີ່ສັກກະລະບູຊາລວນແກ່ເປື້ອນເປືະ, ແລະ ສຸດທ້າຍທຸກຄົນຈະຕ້ອງເບິ່ງເງື່ອນໄຂຊີວິດການເປັນຢູ່ຕ່າງໆຂອງເຂົາແລະຄວາມພົວພັນຕ່າງໆລະຫວ່າງເຂົາ ນຳກັນດ້ວຍສາຍຕາທີ່ເບື້ອໝ້າຍ " (ກ.ມາກ ແລະ ຟ.ອັງແກນ :

Manifest der communistischen partei *, ລອນດອນ, ຈູນ 1902, ໜ້າ 66-67).

* ປະກາດຖະແຫລງຂອງພັກກອມມູນິດ, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ ຊີເທິດ, ຮຳໂນຍ, ພິມຈຳໜ່າຍເປັນຄັ້ງທີ 4, 1902, ໜ້າ 66 - 67 .

ໃຫ້ຍົກຍ້າຍຢູ່ດ້ານຢືນໃນການຕໍ່າວຢືນການແບ່ງງານໃນສັງຄົມດ້ວຍວິທີບໍ່ລົດລະ
ໃນການຫວ່ານບັນດາກ້ອນປະລິມານທຶນ ແລະ ກຳມະກອນ ນອກຈາກ
ຂະແໜງການຜະລິດນີ້ມາຫາຂະແໜງການຜະລິດນັ້ນ.

ຖ້າວ່າກະໂຕທາດແທ້ເອງຂອງອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ຮຽກຮອງ ຕ້ອງ
ການມີການປ່ຽນແປງໃນການອອກແຮງງານ, ການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງ
ບັນດາພາລະບົດບາດ ^໑). ການເຄື່ອນຍ້າຍຢ່າງຮອບດ້ານຂອງ ຜູ້
ອອກແຮງງານ ^໒). ດ້ານອື່ນ, ພາຍໃຕ້ຮູບການທຶນນິຍົມຂອງມັນນັ້ນ
ຊຳພັດສ້າງການແບ່ງງານເກົ່າຄືນເປັນຄັ້ງໃໝ່ທີ່ມີລັກສະນະຄືງືນ. ພວກ
ເຮົາກໍໄດ້ເຫັນວ່າ ຄວາມຂັດແຍ້ງອັນເດັດຂາດດັ່ງກ່າວລະຫວ່າງຄວາມ
ຈຳເປັນຕ່າງໆ ທາງດ້ານເຕັກນິກຂອງອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ກັບບັນດາ ລັກ
ສະນະສັງຄົມ ຂອງມັນພາຍໃຕ້ລະບອບທຶນນິຍົມ, ໃນທີ່ສຸດ ມັນດັບສູນ
ຫມົດທຸກຄວາມຮັບປະກັນໃຫ້ແກ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ອອກແຮງງານຊຶ່ງ
ເປັນຄົນທີ່ເຫັນສະເໝີວ່າຕົນອາດສາມາດຕົກໃສ່ໄພອັນຕະລາຍ ເສຍ
ຫລໍ່ລາຍການອອກແຮງງານ, ຫມາຍເຖິງເສຍທັງພາຫະນະ ແຫ່ງ
ການດຳເນີນຊີວິດ ^໓). ໄປເປັນພອນໆ ແລະ ກາຍເປັນເຫລືອ ຖ້າ

໑) La fluidité des fonctions ການເຄື່ອນທີ່ ຂອງ
ບັນດາພາລະບົດບາດ.

໒) La mobilité universelle du travailleur
ການເຄື່ອນຍ້າຍຮອບດ້ານຂອງຜູ້ອອກແຮງງານ.

====)

ວຽກງານພາກສ່ວນຂອງຕົນຖືກປະຖິ້ມ. ພວກເຮົາກໍ່ເຫັນໄດ້ວ່າ ຄວາມ
 ປະຕິປັກກັນດັ່ງກ່າວພວມເຮັດໃຫ້ພາວະການທີ່ຕ່າງປະຫລາດເກີດຂຶ້ນອັນ
 ແນ່ນມືກອງກຳລັງອຸດສາຫະກຳສຳຮອງ, ຖືກຂັງໄວ້ໃນສະພາບທຸກຈົນ,
 ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງນາຍທິນໃນທຸກເມື່ອທຸກເວລາ
 ຄວາມປະຕິປັກກັນດັ່ງກ່າວພາ ໄປເຖິງຜົນສຳເລັດກ່າວຄືແຕ່ລະໄລຍະ ທີ່
 ແນ່ນອນໃດ ຊື່ນຊື່ນກຳມະກອນພັດຖືກເສຍສະຫລະ, ກຳລັງແຮງ ງານ
 ຖືກຝຸມເຝືອຍຢ່າງສຸດຂີດ ແລະ ພາວະການອະນາທິປະໄຕໃນສັງຄົມ ກໍ່
 ຄວາມເສຍຫາຍຫລາຍຢ່າງ, ພ້ອມກັນນັ້ນນັ້ນກໍ່ຜັນແຕ່ລະບາດກ້າວກ່ຽວ
 ກັບເສດຖະກິດກາຍເປັນ ໄພພິບັດໃຫ້ສັງຄົມ. ນັ້ນແນ່ນອນເບື້ອງໜ້າ ທີ່ນັ້ນ
 ເອງ.

ແຕ່ວ່າການປ່ຽນແປງໃນແຮງງານມີແຕ່ຄຸນປະໂຫຍດຄືແບບ ກິດ
 ເກນພິຊິກສາດ ^໑) - ໝາຍເຖິງກິດເກນ, ຊຶ່ງບໍ່ວ່າຢູ່ບ່ອນໃດທີ່ມັນ

= you take my life then you do take the means
 where by life ** ເຊິ່ກສະເປຍ.

** ເຊິ່ກ ຍາດເອົາພາຫະນະແຫ່ງການດຳລົງຊີວິດຂອງຂ້ອຍກໍ່
 ແນ່ນວ່າເຊິ່ກຍາດເອົາຊີວິດຂອງຂ້ອຍ, (ພໍ່ເຮົາແຫ່ງເມືອງເວນິດ ,
 ສາກ 7(7), ພາບ ໑). (ກ.ກ).

໑) ໃນເມື່ອກັບມາ ແຕ່ຊານຟຣານຊິສໂກ, ກຳມະກອນ ຄົນຝະ
 ລັ່ງຜູ້ໜຶ່ງ ໄດ້ຂຽນ: " ອາດຈະແນ່ນວ່າຍັງບໍ່ທັນມີຍາມໃດເລີຍທີ່ ==)

ປະສົບກັບອຸປະສັກ, ມັນລ່ວນແຕ່ທັບມ້າງບັນດາອຸປະສັກດັ່ງກ່າວຢ່າງມິດ
 ມິນ - ດັ່ງນັ້ນກະໂຕບັນດາມະຫັນຕະໄພຊຶ່ງແມ່ນອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ ໃຫ້
 ກຳເນີດຂຶ້ນນັ້ນກໍຈຳໃຫ້ຄົນທັງຫລາຍຕ້ອງຮັບຮູ້ການປ່ຽນແປກໃນ ແຮງ
 ງານ ແລະຈາກນັ້ນຈຶ່ງຕ້ອງຮັບຮູ້ການຂະຫຍາຍຕົວອັນຍິ່ງໃຫຍ່ທີ່ສຸດຂອງ
 ຄວາມອາດສາມາດຫລາຍດານຂອງຜູ້ອອກແຮງງານ, ຖືອັນນັ້ນເປັນກົດ
 ເກນຂອງພັນຖານການຜະລິດທັນສະໄໝ, ແລະ ບໍ່ວ່າເປັນໄປແນວໃດ
 ບັນດາຄວາມພົວພັນ ໑) ກໍຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບການປະຕິບັດທີ່ ປົກກະຕິ

==) ຂອຍເຊື່ອແນວວ່າຂອຍພັດເຮັດໄດ້ທຸກອາຊີບຊຶ່ງຂອຍໄດ້ເຮັດຢູ່ກາລິ
 ຟອກນີ. ກ່ອນໜ້ານັ້ນຂອຍເຊື່ອແນວຢ່າງເລິກເຊິ່ງທີ່ສຸດວ່າ, ນອກຈາກ
 ອາຊີບພິມແລວ, ຂອຍເຮັດວຽກຫຍັງບໍ່ໄດ້ໝົດ... ເມື່ອໄດ້ດຳລົງ ຊີວິດ
 ຢູ່ກາງໂລກແຫ່ງບັນດາຜູ້ໝັກສະຫວາດສະເຫວີຍ, ເຂົາປ່ຽນອາຊີບງ່າຍ
 ດາຍກ່ວາປ່ຽນເສື້ອ, ດັ່ງນັ້ນຂອຍກໍເຮັດໄດ້ຄືຜູ້ອື່ນໆແທ້. ອາຊີບຊ່າງບໍ່ແຮ
 ກິນບໍ່ກຸມ, ຂອຍໄດ້ໄປຫາຕົວເມືອງບາງເທື່ອກໍເຮັດອາຊີບລຽງຕົວໜັງສື
 ບາງເທື່ອ ກໍເຮັດອາຊີບຊ່າງມຸງເຮືອນ, ແລະ ອື່ນໆອາຊີບເຮັດເຄື່ອງ
 ດ້ວຍຊິນ ແລະ ກໍບໍ່ແມ່ນເປັນອາຊີບ ທີ່ຂອຍຫາເງິນໄດ້ນອຍ... ປະ
 ສົບການດັ່ງກ່າວ... ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຂອຍເຊື່ອໂດຍຕາຍໃຈວ່າ ຖ້າວ່າຂາດ
 ວຽກງານໃນອາຊີບໃດໜຶ່ງ, ໃນບໍ່ວ່າສະພາບແວດລ້ອມໃດຂອຍກໍບໍ່ເຖິງ
 ຂັ້ນອິດອັດປານໃດ. ບັດນີ້ຂອຍຮູ້ສຶກວ່າຕົນເອງກໍບໍ່ໂງ່ຈາປານໃດ ແລະ
 ກາຍເປັນຄົນຄັກແນ່ກ່ວາແລວ " * .

໑) Circonstances ; ພາສາອັງກິດ mode of ===)

ຂອງກົດເກນດັ່ງກ່າວ. ອັນນັ້ນກໍ່ເປັນບັນຫາເປັນຕາຍ. ຖືກຕ້ອງຄືແນວ
 ນັ້ນ, ພັນຖານອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ຈຳໃຫ້ສັງຄົມ, ຖາຢາກພັນຈາກຄວາມ
 ດັບສູນ, ແມ່ນຕ້ອງແທນທີ່ບັນດາຜູ້ອອກແຮງງານພາກສ່ວນໝາຍເຖິງຜູ້
 ທີ່ຍອມທົນທຸກໃນການເຮັດພາລະບົດບາດການຜະລິດພາກສ່ວນດ້ວຍ ຜູ້
 ອອກແຮງງານທີ່ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງເຕັມສ່ວນ, ໝາຍເຖິງຜູ້ທີ່ ສາມາດ
 ເຮັດວຽກງານຫລາຍປະເພດທີ່ຕ່າງກັນໄດ້ ແລະ ສຳລັບເຂົາເຈົ້ານັ້ນ. ບັນ
 ດາພາລະບົດບາດທີ່ຕ່າງກັນ ໂດຍແມ່ນເຂົາເຈົ້າເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບພຽງ ແຕ່
 ເຮັດໃຫ້ຄວາມສາມາດທີ່ຫລາຍຮູບຫລາຍສີ. ຊຶ່ງເຄີຍມີຢູ່ແລ້ວຫລື ໂດຍ
 ຜ່ານການຫລໍ່ຫລອມຈຶ່ງມີຂອງເຂົາ, ໄດ້ຮັບການຂະຫຍາຍຕົວໂດຍເສລີ
 ເທົ່ານັ້ນ.

ກ.ນາກ "ທິນ", ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ
 ຊື່ເທິດ, ຮຳໂນ້ຍ, ໑໙໕໐, ຫົວ ໑,
 ເຫລັ້ມ ໒, ໜ້າ ໒໓໕ - ໒໓໘.

===) Production ພາສາລັດເຊຍ ແລະ ພາສາຈີນກໍ່ແປ
 ວ່າ ຄວາມພົວພັນ .

* . ອ.ກໍຣິບິງ: ກ່ຽວກັບການອະຊີວະສິກສາ, ພິມຈຳໜ່າຍ
 ຄັ້ງທີ ໒, ປາຣີ, ໑໘໕໐, ໜ້າ ໔໐ . (ບ.ກ.).

ຄັດຈາກພິພິນ

ຄວາມອັບຈິນຂອງປັດຊະຍາ

.....

ຈຸດພິເສດຂອງການແບ່ງງານໃນ ໂຮງຈັກອັດຕະໂນມັດແມ່ນຢູ່ທີ່ນັ້ນ
ແຮງງານ ໄດ້ເສຍລັກສະນະວິຊາສະເພາະໝົດແລ້ວ. ແຕ່ວ່າໃນ ເມື່ອ
ທຸກການຂະຫຍາຍຕົວດ້ານວິຊາສະເພາະຢຸດຕິລົງ, ແມ່ນຄວາມ ຕ້ອງ
ການກ່ຽວກັບລັກສະນະແຜ່ຫລາຍທີ່ໄປມີທ້າວ ຮຽງ ໄປເຖິງການຂະຫຍາຍ
ຕົວອັນຮອບດ້ານຂອງທຸກຄົນກໍເລີ່ມຕົ້ນປະກົດອອກແຈ້ງ. ໂຮງຈັກອັດຕະ
ໂນມັດລືບລ້າງບັນດາຊ່າງອາຊີບ ແລະ ຄວາມໂງ່ຈາກກ່ຽວກັບອາຊີບ.

ກ.ນາກ, ຄວາມອັບຈິນຂອງປັດຊະຍາ
ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ ຊື່ເທິດ, ຮຳໂນ້ຍ
໑໙໗໑, ໜ້າ ໑໖໖.

ຄັດຈາກ ນິພົນ
ຕ່ານ ດູຍຣົງ

.....

ການທີ່ຫມາຍພາຫະນະແຫ່ງການຜະລິດມາເປັນກຳມະສິດ ສັງຄົມບໍ່
ພຽງແຕ່ປັດເຂື່ອນການກົດໝວ່ງທີ່ມີໃນປະຈຸບັນຊຶ່ງເຂົາພວມສ້າງຂຶ້ນ ໃນ
ກ່ານຜະລິດ, ຫາກຍັງປັດເຂື່ອນທັງຄວາມພູມເພື່ອຍ ແລະ ການທຳລາຍ
ໂດຍກົງຕໍ່ບັນດາກຳລັງການຜະລິດ ແລະ ຜະລິດ ພັນຕ່າງໆ; ປະ
ຈຸບັນນີ້, ຄວາມພູມເພື່ອຍ ແລະ ການທຳລາຍດັ່ງກ່າວແມ່ນເປັນ ໄພ
ສອງຢ່າງທີ່ຕິດນຳໂດຍຫລືກລ່ຽງບໍ່ໄດ້ນັ້ນຂອງການຜະລິດ, ແລະ ໄພ
ສອງຢ່າງນັ້ນຍິ່ງຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງສຸດຂີດໃນບັນດາວິກິດການ. ນອກຈາກ
ນັ້ນການຜັນເປັນສັງຄົມດັ່ງກ່າວຍັງປັດປ່ອຍພາຫະນະການຜະລິດ ແລະ
ຜະລິດພັນສັງຄົມເປັນຈຳນວນສ່ວນໃຫຍ່ດ້ວຍ ວິທີປັດເຂື່ອນການຫລິ້ນ ກິນ
ພູມເພື່ອຍຂອງຊົນຊັ້ນທີ່ພວມທຳການປົກຄອງໃນປະຈຸບັນນີ້ ແລະ ບັນດາ
ຜູ້ແທນການເມືອງຂອງຊົນຊັ້ນຕ່າງໆດັ່ງກ່າວ. ຍ້ອນການຜະລິດ ທີ່ມີລັກ
ສະນະສັງຄົມ, ຄວາມອາດສາມາດໃນການຮັບປະກັນໃຫ້ພາຄີສັງຄົມທັງ
ຫມົດມີຊີວິດການເປັນຢູ່ຊຶ່ງບໍ່ພຽງແຕ່ພຽງພໍຢ່າງສົມບູນທາງດ້ານ ວັດຖຸ
ແລະ ນັບມື້ນັບບໍລິບູນຍິ່ງຂຶ້ນເທົ່ານັ້ນ ຫາກຍັງຮັບປະກັນໃຫ້ເຂົາໄດ້ ຮັບ
ການຂະຫຍາຍຕົວໂດຍເສລີ ແລະ ພຽງພໍ, ແລະ ນຳໃຊ້ບັນດາ ພອນ

ສະຫວັນດ້ານກຳລັງກາຍ ແລະ ຫົວຄິດປັບຍາຂອງເຂົາໄດ້ຢ່າງ ເສລີ ແລະ ພຽງພໍ, - ຄວາມອາດສາມາດດັ່ງກ່າວໃນປະຈຸບັນໄດ້ບັນລຸ ຜົນ ເປັນເທື່ອຫຼາຍອິດ, ແລະ ບັນລຸຜົນໄດ້ຢ່າງແທ້ຈິງແລ້ວ ອ) .

ເມື່ອສັງຄົມ ໄດ້ເປັນເຈົ້າກຳມະສິດພາຫະນະແຫ່ງການຜະລິດຕ່າງ

໑) ບາງຕົວເລກລຸ່ມນີ້ຈະໃຫ້ຄວາມຄິດເຫັນແກ່ເຮົາ ໂດຍສັງເຂບ ກ່ຽວກັບກຳລັງແຜ່ຂະຫຍາຍອັນໃຫຍ່ໂຕຂອງບັນດາພາຫະນະແຫ່ງ ການ ຜະລິດທັນສະໄໝ, ລວມທັງພາຍໃຕ້ກຳລັງດັນແຫ່ງທຶນນິຍົມເອງ. ຕາມ ຕົວເລກຕ່າງໆໃນມື້ນີ້ຂອງກິບເຟີນ, ຍອດປະລິມານແຫ່ງ ຊັບສິນບັດ ຂອງປະເທດອັງກິດ ແລະ ອາຍເຊີແລນ ໄດ້ບັນລຸເຖິງຈຳນວນຕົວເລກ ມື້ນຕ່າງໆ ດັ່ງນີ້ :

ປີ	໑໘໑໔ - ໒.໒໒໐	ລ້ານລິວີ	= ໔໔.໐໐໐ລ້ານມາກ
"	໑໘໖໔ - ໖.໑໐໐	"	= ໑໒໒.໐໐໐ລ້ານມາກ
"	໑໘໗໔ - ໘.໔໐໐	"	= ໑໗໐.໐໐໐ລ້ານມາກ

ສ່ວນບັນດາພາຫະນະແຫ່ງການຜະລິດ ແລະ ຜະລິດພັນທຶກ ຫຳລາຍໃນບັນດາການເສດຖະໄພ, ໃນກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຄັ້ງທີ 77 ຂອງ ບັນດາເຈົ້າອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ຂອງເຢລະມັນຢູ່ທີ່ແບງແລງ, ໄຂຂຶ້ນເມື່ອ ວັນທີ ໒໑ ກຸມພາ ໑໘໗໘ ໄດ້ຄິດໄລ່ໂດຍສະເພາະພຽງແຕ່ ຂະແໜງ ອຸດສາຫະກຳຫລອນໂລຫະຢູ່ເຢລະມັນ ເທົ່ານັ້ນ, ຍອດປະລິມານ ທຶກ ເສຍຫາຍໃນການເສດຖະໄພຫວ່າງແລ້ວນີ້ກໍໄດ້ຂຶ້ນເຖິງ ໔໔໔ລ້ານມາກ (ໝາຍເຫດຂອງ ອັງແກນ) .

ຕ່າງ, ພັນຖານການຜະລິດສິນຄ້າຈະຖືກດັບສູນ, ແລະ ຈາກນັ້ນພາວະ
ການທີ່ຜະລິດພັນຄອບງ່າຜູ້ຜະລິດກໍຖືກດັບສູນຄືກັນ. ພາລະການ ອະນາ
ທິປະໄຕຢູ່ພາຍໃນພັນຖານການຜະລິດສິ່ງຄົມ ໄດ້ຖືກແທນທົດວຍການ ຈັດ
ຕັ້ງທັມແຜນການ ແລະ ມີສະຕິການຕໍ່ສູ້ ເພື່ອຄວາມມີຊີວິດຂອງ ເອກະ
ຊົນຖືກຢຸດຕິລົງ. ເວົ້າຕາມຄວາມໝາຍໃດໜຶ່ງນັ້ນ, ແມ່ນວ່າ ເປັນ
ເທື່ອທຳອິດທີ່ມະນຸດພັນອອກຈາກຄວາມເປັນ ໂລກແຫ່ງສັດ ຢ່າງ ນິລັນ
ດອນ, ຫັນແຕ່ບັນດາເງື່ອນ ໄຂດກຳລັງຊີວິດຂອງຊາດສັດມາຫາເງື່ອນ ໄຂ
ຕ່າງໆຂອງມະນຸດຊາດຢ່າງແທ້ຈິງ. ບັນດາເງື່ອນ ໄຂດກຳລັງຊີວິດ ອອມ
ແອມຄົນເຮົາ, ຊຶ່ງຕັ້ງແຕ່ກ່ອນເປັນຕົ້ນມາຮອດປະຈຸບັນນີ້ຍັງຄົງຄອບງ່າ
ຄົນເຮົາ, ບັດນີ້ຄົນເຮົາຈະເປັນຜູ້ຄອບງ່າ ແລະ ກວດກາ; ມັນເປັນ
ເທື່ອທຳອິດທີ່ຜູ້ຄົນກາຍເປັນເຈົ້າທຳມະຊາດຢ່າງແທ້ຈິງ ແລະ ຢ່າງມີ
ສະຕິ, ເພາະວ່າເຂົາໄດ້ກາຍເປັນເຈົ້າຂອງການດຳລົງຊີວິດ ຂອງກະ
ໂຕເຂົາເອງໃນສິ່ງຄົມ. ບັນດາກົດເກນແຫ່ງການກະທຳສິ່ງຄົມ ຂອງ
ເຂົາເອງ. ແຕ່ກ່ອນມາຮອດປະຈຸບັນນີ້, ປະກົດອອກຕໍ່ໜ້າເຂົາ ເຊັ່ນ
ດຽວກັບບັນດາກົດເກນທຳມະຊາດ, ແປກປະຫລາດສຳຫຼັບເຂົາ ແລະ
ຄອບງ່າເຂົາ, ແຕ່ນີ້ເປັນຕົ້ນໄປຄົນເຮົາຈະເອົາມັນມາໝູນໃຊ້ ດ້ວຍ
ຄວາມຮູ້ຢ່າງຮອບຄອບ. ແລະ ດ້ວຍເຫດນັ້ນຄົນເຮົາຈະເປັນຜູ້ຄອບງ່າ
ມັນ. ການດຳລົງຊີວິດຂອງຄົນຢູ່ໃນສິ່ງຄົມ, ແຕ່ກ່ອນມາຮອດປະຈຸບັນ,
ສຳລັບເຂົານັ້ນ, ຍັງຄົງຖືຄວາມທຳມະຊາດ ແລະ ປະຫວັດສາດໄດ້ທານ
ໃຫ້ເຂົາ, ແຕ່ດຽວນີ້ການດຳລົງຊີວິດດັ່ງກ່າວກາຍເປັນການກະທຳ ໂດຍ
ສະເພາະ ແລະ ເສລີພາບຂອງເຂົາ. ບັນດາກຳແປກປະຫລາດພາວະ

ວິໄສ, ຊຶ່ງແຕ່ກ່ອນມາຮອດປະຈຸບັນນີ້ຍັງຄົງຄອບງຳປະຫວັດສາດ, ມາ
ດຽວນີ້ຈະແມ່ນກະໂຕຄົນເອງເປັນພູກວດກາ. ພຽງແຕ່ໃນຂະນະນັ້ນ,
ມະນຸດຊາດຈຶ່ງປະດິດສ້າງປະຫວັດສາດຂອງຕົນໂດຍຕົນເອງຂຶ້ນ ໂດຍ
ຄວາມຕື່ນຕົວຢ່າງສົມບູນ; ພຽງແຕ່ຈາກເວລານັ້ນ, ບັນດາສາຍເຫດ
ແຫ່ງສັງຄົມຊຶ່ງເຂົາເອົາມາມາໃຊ້ນັ້ນຈຶ່ງເກີດຜົນສຳເລັດຊຶ່ງເຂົາປາຖະ
ໜາ, ດວຍລະດັບທີ່ໃຫຍ່ຍິ່ງ ແລະ ທະວີຂຶ້ນຕື່ມຢູ່ເລື້ອຍໆ. ນັ້ນແມ່ນ
ບາດກ້າວກະໂດດຂຶ້ນຂອງມະນຸດຊາດຈາກອານາຈັກຈຳເປັນມາສູ່ອານາ
ຈັກເສລີພາບ.

.....

ບັນດານັກໄຟຟ້ນບິນເນກ ໄດ້ຮູ້ໂດຍສົມບູນວ່າບັນດາຜົນຮ້າຍຢ້ອນ
ຫລັງຂອງການແບ່ງງານ, ໄດ້ເຫັນວ່າດ້ານໜຶ່ງແມ່ນກຳມະກອນ ຖືກ
ອ່ອນໄຊລົງ, ແລະ ດ້ານອື່ນ, ການເຄື່ອນໄຫວອອກເຮືອເຫຼາະ ນັ້ນ
ເອງກໍບໍ່ເສີມຂະຫຍາຍໄດ້ຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ພຽງແຕ່ຖືກຈຳກັດໃນການ
ຊຳໄປຊຳມາແບບກົມຈັກໃນຈັງຫວະໜຶ່ງຢູ່ເລື້ອຍໆ ແລະ ບໍ່ວ່າຍາມໃດ
ກໍຄືກັນນັ້ນ, ໃນຕະຫລອດຊີວິດ. ພູຣີເອ ກໍຄື ໂອແວນ ໄດ້ ເຄີຍຮຽກ
ຮອງຕອງລົບລ້າງຄວາມຢ້າຍຢັກກັນລະຫວ່າງຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະ
ບົດ, ຖືອັນນັ້ນເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ໜຶ່ງ ແລະ ພັນຖານ ເພື່ອລົບລ້າງການ
ແບ່ງງານເກົ່າໂດຍເວົ້າຫົວໄປ, ທ່ານທັງສອງລວມແຕ່ວ່າງແຜນ ວ່າ
ຕ້ອງແບ່ງພົນລະເມືອງຢູ່ໃນປະເທດເປັນກຸ່ມຕ່າງໆ ແຕ່ ໑.໖໐໐ ເຖິງ
໓.໐໐໐ ຄົນ ແຕ່ລະກຸ່ມຕ່າງກໍຮ່ວມຢູ່ໃນຫໍຜາສາດທີ່ໃຫຍ່ໂຕຢູ່ຈຸດ ໃຈ
ກາງອານາເຂດຂອງຕົນ. ຈຶ່ງຢູ່ແລ້ວວ່າຢູ່ບາງບ່ອນ, ພູຣີເອກໍໄດ້ເວົ້າ

ເຖິງຕົວເມືອງ; ແຕ່ລະໂຕເມືອງເອງກໍພຽງແຕ່ປະກອບດ້ວຍຫໍຜາສາດ
ສີ, ຫໍແຫ່ງຄືແນວນັ້ນທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງກັນເທົ່ານັ້ນ. ທ່ານທັງສອງ ຕ່າງກໍຖື
ວ່າ ແຕ່ລະພາຄືໃນສັງຄົມລວນແຕ່ເຂົ້າຮ່ວມກະສິກໍາ ແລະ ອຸດສາຫະ
ກໍາທັງນັ້ນ. ຕາມຟູຮີເອນນັ້ນ, ຂະແໜງຫັດຖະກໍາ ແລະ ໂຮງງານອຸດ
ສາຫະກໍານັ້ນເອງດໍາລົງບົດບາດຕົ້ນຕໍໃນອຸດສາຫະກໍາ. ກົງກັນຂ້າມ ໂອ
ແວນຊໍ້າພັດຖືວ່າໃນຂະນະນັ້ນນັ້ນກໍໄດ້ເປັນອຸດສາຫະກໍາໃຫຍ່ແລ້ວ, ແລະ
ທ່ານກໍໄດ້ຮຽກຮອງຕອງໝູນໃຊ້ອາຍນໍ້າ ແລະ ເຕັກນິກ ແຫ່ງເຄື່ອງ
ຈັກເຂົ້າວຽກງານຫຼຸດຕົ້ມໃນຄອບຄົວ. ແລະ ລວມທັງໃນກະສິກໍາ ແລະ
ອຸດສາຫະກໍາທັງສອງນັ້ນ, ທ່ານຕ່າງກໍຮຽກຮອງໃຫ້ແຕ່ລະຄົນຕ່າງກໍໄດ້
ເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງສຸດກໍາລັງເຂົ້າວຽກງານຫລາຍຢ່າງ, ແລະ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງ
ກໍສ້າງໃຫ້ຊາຍໝູ່ມີຄວາມອາດສາມາດໃນການເຄື່ອນໄຫວດ້ານ ເຕັກ
ນິກໄດ້ຫລາຍຢ່າງກໍຍິ່ງດີ. ທ່ານທັງສອງຕ່າງກໍຖືວ່າຜູ້ຄົນຕອງໄດ້ ຮັບ
ການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຮອບດ້ານດ້ວຍການເຄື່ອນໄຫວພຶດຕິກໍາຢ່າງຮອບ
ດ້ານ; ແລະ ຕອງເຮັດໃຫ້ຜູ້ຄົນຊອກເຫັນຄວາມຈັບໃຈ, ເມື່ອມົວ ນໍາ
ການອອກແຮງງານຊຶ່ງການແບ່ງງານໄດ້ເຮັດໃຫ້ພັນຫາຍໄປ, ກ່ອນອັນ
ຫມົດແມ່ນດ້ວຍການເຄື່ອນໄຫວຫລາຍດ້ານຄືໄດ້ກ່າວຂ້າງເທິງແລະດ້ວຍ
ວິທີຫຍໍ້ໃຫ້ເວລາຂອງແຕ່ລະ "ຜຽນ" ສັ້ນລົງ (ໃຊ້ຕາມສັບ "

Séance " ຂອງ ຟູຮີເອ) ເຮັດແນວໃດເພື່ອໃຫ້ພັນເໝາະ
ສົມກັບແຕ່ລະວຽກງານພິເສດ, ທ່ານທັງສອງ ຕ່າງກໍໄດ້ກາຍແບບວິທີ
ຕົກຕອງຂອງຊົນຊັ້ນອຸດຮົດທີ່ໄດ້ປະໄວໃຫ້ທ່ານຄູຍຮົງຢ່າງໄກໆ, ຊຶ່ງຖື
ວ່າການປໍລະປັກລະຫວ່າງຕົວເມືອງກັບຊົນນະບົດແມ່ນພາວະການໜຶ່ງທີ່

ບໍ່ອາດຫລີກລຽງໄດ້ ໂດຍທາດແທ້ຂອງສິ່ງວັດຖຸນັ້ນເອງໃຫ້ກຳເນີດຂຶ້ນ .
ຕາມແບບວິທີຈົນຕະນາການອັນຊົ່ວຮາຍ ແລະ ຈຳກັດ, "ຄົນ" ຈຳ
ນວນໃດໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນ, ໃນບໍ່ວ່າກໍລະນີໃດໜຶ່ງນັ້ນ, ຕ່າງກໍຖືກ ຈຳ
ຕອງທຳການຜະລິດຕະພັນ ແຕ່ຢ່າງດຽວທີ່ນັ້ນ; ແບບວິທີຈົນຕະ
ນາການດັ່ງກ່າວ ຊູຊື່ຢາກໃຫ້ສະພາວະການທີ່ມະນຸດຊາດດຳລົງແບບ ວິທີ
ແຫ່ງຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ຕ່າງກັນສະນັ້ນຈິ່ງແບ່ງເປັນບັນດາ " ປະເພດ
ເສດຖະກິດຕ່າງກັນ " ນັ້ນຍິນຍົງຄົງຕົວຄືແນວນັ້ນຢູ່ເລື້ອຍໆໄປ; ໝາຍ
ຄວາມວ່າຢາກຮັກສາສະພາວະການບັນດາຜູ້ຄົນພຽງແຕ່ມັກວຽກກໍ ແຕ່ບໍ່
ມັກເຮັດວຽກໃດອື່ນ, ໝາຍຄວາມວ່າບັນດາຜູ້ຄົນຖືກເສື່ອມເສຍລົງລະ
ດັບໜຶ່ງທີ່ຕໍ່າຕ້ອຍຈົນວ່າສະແດງຄວາມຊົນບານ ຕໍ່ການທີ່ຕົນເອງຖືກກົດ
ຂີ່ເປັນຂ້າທາດ ແລະ ຊີວິດຂອງຕົນເອງຖືກຮັດແຄບເຂົ້າ. ເມື່ອປຽບ
ທຽບກັບແນວຄິດທີ່ໄດ້ໃຊ້ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ຄວາມໄຟຟ້ນບົນເມກທີ່ປ່ວງບາ
ກ່ວາໜູ່ຂອກ " ທາວໂກຊາ " ຟຣິເອ ເມື່ອປຽບທຽບກັບບັນດາແນວ
ຄິດອັນທຸກຈົນທີ່ສຸດຂອງ "ທາວຫຽາບຫຼັກ, ໂງຈາ ແລະ ທຸກຈົນ " ໂອ
ແວນ ແລວ, ທ່ານດູຍຣິງນີ້, ຊຶ່ງເປັນຄົນຜູ້ໜຶ່ງທີ່ຍິ່ງຄົງເປັນຂອຍ ຂ້າ
ໃຫ້ແກ່ການແບ່ງງານຢ່າງເຕັມສ່ວນ, ພຽງແຕ່ແນ່ນທາວຄົນຕໍ່າເຕັຍ ທີ່
ອວດອົງທະນົງຕົວເທົ່ານັ້ນ.

ເມື່ອສັງຄົມກຳເອົາພາຫະນະແຫ່ງການຜະລິດທັງໝົດດ້ວຍ ຕົນ
ເອງ ເພື່ອໃຫ້ລວມໃຫ້ທົ່ວສັງຄົມຕາມແຜນການໜຶ່ງ, ດັ່ງນັ້ນ ໝາຍ
ຄວາມວ່າສັງຄົມ ໄດ້ປັດຖົມພາວະການຊຶ່ງຜູ້ຄົນໃນເມື່ອກ່ອນນີ້ ຖືກກົດຂີ່
ເປັນຂ້າທາດດ້ວຍພາຫະນະແຫ່ງການຜະລິດຂອງກະໂຕເຂົ້າເອງ. ຕາມ

ທ່ານະດາວ່າສິ່ງຄົມບໍ່ອາດປົດປ່ອຍໃຫ້ຕົນເອງໄດ້, ຖ້າວ່າບໍ່ປົດປ່ອຍໃຫ້
ແກ່ລະບຸກຄົນ, ສະນັ້ນແບບວິທີການຜະລິດເກົ່າຈະຖືກໂຄ່ນລ້ຽມຮຽງຮາກ
ເຫງົ້າຢ່າງແນ່ນອນ, ແລະ ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງແມ່ນການແບ່ງງານ
ເກົ່າຕ້ອງຫາຍໄປ. ແທນໃຫ້ມັນ, ຈຳຕ້ອງມີການຈັດຕັ້ງການຜະລິດ,
ໃນນັ້ນ, ດ້ານໜຶ່ງ, ຈະບໍ່ມີເອກະຊົນຜູ້ໃດສາມາດໃຫ້ຜູ້ອື່ນຫາຍເອົາ
ສ່ວນແຮງງານການຜະລິດຂອງຕົນທີ່ເຄີຍເປັນເງື່ອນໄຂທ່ານະຊາດແຫ່ງ
ຄວາມເປັນຕາຍຂອງມະນຸດຊາດ; ດ້ານອື່ນແຮງງານການຜະລິດບໍ່ແມ່ນ
ຫລໍ່ຮຸມລາຍ ເພື່ອກິດຂຶ້ນເປັນຂ້າທາດອີກ, ຫາກກາຍເປັນພາຫະນະໜຶ່ງ
ເພື່ອປົດປ່ອຍໃຫ້ຜູ້ຄົນ, ດ້ວຍວິທີນຳເອົາຄວາມສາມາດຂະຫຍາຍ ແລະ
ໝູນໃຊ້ບັນດາພອນສະຫວັນທາງກຳລັງກາຍ ແລະ ກຳລັງຫົວຄິດປັນຍາ
ຂອງຕົນກ່ຽວກັບດ້ານຕ່າງໆ ທັງໝົດມາໃຫ້ແກ່ລະຄົນ : ຈາກນັ້ນແຮງ
ງານການຜະລິດຈາກບ່ອນຊຶ່ງເນື້ອກ່ອນນີ້ເປັນພາບໜັກໜຶ່ງ, ກາຍມາ
ເປັນຄວາມຈັບໃຈໃນປະຈຸບັນ.

ປະຈຸບັນນີ້, ສິ່ງດັ່ງກ່າວນັ້ນບໍ່ເປັນຄວາມໄຜ່ຝັນບິນເນກ, ຄວາມ
ປາຖະໜາທີ່ຈິງໃຈຢ່າງໜຶ່ງອີກ. ດ້ວຍການຂະຫຍາຍຕົວໃນປະຈຸບັນ
ຂອງກຳລັງການຜະລິດດັ່ງນັ້ນປະກົດການຜະລິດທີ່ມີນັ້ນບໍ່ທະວີຂຶ້ນຕື່ມຊຶ່ງ
ກະໂຕການຜັນກຳລັງການຜະລິດເປັນຂອງສິ່ງຄົມນຳເອົາມາ, ການປັດ
ເຂຍ່ຄວາມອຸປະສັກຕ່າງໆ ແລະ ຄວາມສັບປົນຄົນເລ ໂດຍແມ່ນແບບວິທີ
ການຜະລິດທີ່ນິຍົມກໍ່ຂຶ້ນ, ການປັດເຂຍ່ພາວະການຟຸມເຟືອຍ ຜະລິດ
ພັນ ແລະ ພາຫະນະການຜະລິດ, - ພຽງແຕ່ວຽກງານຕ່າງໆ ເຫລົ່າ
ນັ້ນກໍ່ພຽງພໍເພື່ອເຮັດໃຫ້ກໍລະນີຊຶ່ງໝົດທຸກຄົນລ່ວນແກ່ເຂົ້າຮ່ວມ ການ

ອອກແຮງງານ, ສາມາດເຮັດໃຫ້ເວລາອອກແຮງງານລົດຜ່ອນລົງ ລະດັບສິ້ນກ່ວາໝູ່, ຕາມບັນດາທັດສະນະປະຈຸບັນ.

ດ້ານອື່ນ, ກໍ່ບໍ່ແມ່ນວ່າລົບລ້າງການແບ່ງງານເກົ່າໄດ້ເປັນຄວາມຮອງຊື່ຊົງພຽງແຕ່ສາມາດປະຕິບັດໃຫ້ປະກົດເປັນຈິງດ້ວຍວິທີທຳ ຄວາມເສຍຫາຍເຖິງຜະລິດຕະພາບຂອງງານດອກ. ກົງກັນຂ້າມ, ເນື່ອງຈາກພື້ນຖານອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່, ສະນັ້ນການລົບລ້າງການແບ່ງງານເກົ່າຈຶ່ງໄດ້ກາຍເປັນເງື່ອນໄຂໜຶ່ງຂອງກະໂຕພື້ນຖານການຜະລິດເອງ.

ການຜະລິດດ້ວຍກົນຈັກທຳການລົບລ້າງຄວາມຈຳເປັນທ້ອງຮັກສາແບບແບ່ງງານໄວ້ເຊັ່ນດຽວໃນໂຮງງານຫັດຖະກຳຕ່າງໆ, ອັນແມ່ນ ຜູກມັດກຳມະກອນໃສ່ວຽກງານໜຶ່ງເຊິ່ງຄົງທີ່ຢ່າງກາລະນາມ. ເພາະວ່າການເຄື່ອນໄຫວໃນທັງຫມົດຂອງໂຮງງານ ໂດຍແມ່ນເຄື່ອງຈັກປະຕິບັດແກ່ບໍ່ແມ່ນກຳມະກອນເປັນຜູ້ປະຕິບັດ ສະນັ້ນການປ່ຽນແປງພາລະກອນຢູ່ສະເໝີນັ້ນຈຶ່ງອາດຈະບໍ່ກວດຄວາມຕັດຕອນຂັ້ນແກ່ຢ່າງໃດໃນຂະບວນວິວັດແຫ່ງການອອກແຮງງານເລີຍ. ສຸດທ້າຍ, ຍ້ອນວ່າພວກເດັກນ້ອຍຮຽນໃຊ້ເຄື່ອງຈັກແມ່ນໄວທີ່ສຸດ, ສະນັ້ນພາວະການດັ່ງກ່າວຈຶ່ງ ລົບລ້າງຄວາມຈຳເປັນທ້ອງຮັກສາຊັ້ນຄົນງານພິເສດທີ່ຈຳເພາະໃຊ້ ເຄື່ອງຈັກ ອ).

ແກ່ໃນເນື້ອແບບວິທີໃຊ້ເຕັກນິກຂອງເຄື່ອງຈັກທີ່ນິຍົມຍັງຄົງ ຈຳ

໑) ກ. ນາກ, ຫິນ, ຫົວ ໑, ເຫລັມ ໒, ໜ້າ ໑໐໓, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍສັງຄົມ, ປາຣີ, ໑໙໔໘ (ບ.ກ.).

ໃຫ້ຕ້ອງຮັກສາການແບ່ງງານເກົ່າກັບການຜັນເປັນວິຊາສະເພາະທີ່ແຂງ
ກະດາງຂອງມັນໄວ້ຢູ່ເລື້ອຍໆມາ, ເຖິງແມ່ນວ່າທາງດ້ານເຕັກນິກ,
ການແບ່ງງານດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ກາຍເປັນວຽກໜຶ່ງທີ່ເຫລືອແລ້ວ, ກະໂຕ
ການຜະລິດດ້ວຍເຄື່ອງຈັກກໍລຸກຂັ້ນຕ່ຳການຫລາສະໄໝດັ່ງກ່າວນັ້ນ.
ພັນຖານເຕັກນິກຂອງພັນຖານອຸດສາຫະກຳໃຫ້ມີລັກສະນະປະຕິວັດ.

ໂດຍອາໄສເຄື່ອງຈັກ, ອາໄສບັນດາຂະບວນວິວັດແຫ່ງເຄມີສາດ
ແລະ ອາໄສວິທະຍາ. ພັນຖານອຸດສາຫະກຳໃຫ້ໄດ້ກໍການຕ່ຳວ່າປັນຂັ້ນ
ຢູ່ສະເໝີ ໃນພັນຖານເຕັກນິກຂອງການຜະລິດ, ພ້ອມກັນນັ້ນທັງໃນພາ
ລະບົດບາດຂອງກຳມະກອນ ແລະ ທັງໃນການປະສານສົມທົບທີ່ມີລັກສະ
ນະສັງຄົມຂອງຂະບວນວິວັດແຫ່ງການອອກແຮງງານອີກ. ດັ່ງນັ້ນ ແມ່ນ
ມັນຜັນການແບ່ງງານເປັນປະຕິວັດຢູ່ສະເໝີຢູ່ພາຍໃນສັງຄົມ ແລະ ບໍ່
ລິດລະໃນການຖິ້ມທິນເປັນລວາດໆ ແລະ ກຳມະກອນເປັນລວາດໆຈາກ
ຂະແໜງການຜະລິດໜຶ່ງມາສູ່ຂະແໜງການຜະລິດໜຶ່ງນັ້ນ. ເພາະ
ເຫດນັ້ນລັກສະນະຂອງພັນຖານອຸດສາຫະກຳໃຫ້ມີຈັງຮຽກຮອງຕ້ອງ ມີ
ການປ່ຽນແປງໃນແຮງງານ, ການເຄື່ອນເໝັງຂອງພາລະ ບົດບາດ
ຕ່າງໆ ການເຄື່ອນຍ້າຍຢ່າງຮອບດ້ານຂອງຄົນງານ... ພວກເຮົາ ກໍ
ໄດ້ເຫັນວ່າ ຄວາມຂັດແຍ່ງອັນເດັດຂາດດັ່ງກ່າວນີ້... ໄດ້ສະແດງອອກ
ຢ່າງພິລັກພິລັກໃນການທຳລາຍດັບສູນຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງທີ່ມີຕໍ່ຊົນຊັ້ນ
ກຳມະກອນ, ໃນການຟຸ້ນເຟືອຍທີ່ບໍ່ມີຂອບເຂດກ່ຽວກັບກຳລັງແຮງງານ
ແລະ ໃນບັນດາການທຳລາຍລາງທີ່ມາຈາກພາວະການອະນາທິປະໄຕກໍ
ຂັ້ນໃນສັງຄົມ. ນັ້ນແມ່ນດ້ານໜຶ່ງ. ແຕ່ຖ້າວ່າໃນປະຈຸບັນນີ້ ການປ່ຽນ

ແປງໃນແຮງງານຫາກວາງເສັ້ນທາງໄປເອງຄືກັບກິດເກນ ທຳມະຊາດ
 ໜຶ່ງດ້ວຍກຳລັງທຳລາຍລາງອັນເປັນຕາບອດຂອງມັນ, ຊຶ່ງບໍ່ວ່າຢູ່ບ່ອນ
 ໃດກໍປະສົບກັບບັນດາກຳລັງອຸປະສັກຄືກັນ, ດັ່ງນັ້ນດ້ານອັນກະໂຕ ພັນ
 ຖານອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ເອງ, ເນື່ອງຈາກມະຫັນຕະໄພຂອງມັນ, ຍັງ
 ຕ້ອງຮັບຮູ້ການປ່ຽນແປງໃນໂຮງງານຄ້າຍຄືບັນຫາເປັນຕາຍ, ແລະຈາກ
 ນັ້ນຕ້ອງຮັບຮູ້ຄວາມອາດສາມາດຂະຫຍາຍຕົວໃນທຸກດ້ານຂອງ ກຳມະ
 ກອນ, ຖືອັນນັ້ນເປັນກິດເກນອັນແຜ່ຫລາຍຂອງພັນຖານການຜະລິດ ສິ່ງ
 ຄົມຊຶ່ງທຸກຄວາມພົວພັນລວມແຕ່ເໝາະສົມກັບການປະຕິບັດອັນທຳມະດາ
 ຂອງກິດເກນດັ່ງກ່າວ. ໂດຍທີ່ເປັນບັນຫາເປັນຕາຍນັ້ນພັນຖານ ອຸດສາ
 ຫະກຳໃຫຍ່ຈຶ່ງວາງໜ້າທີ່ : ປ່ຽນແທນໃຫ້ພາວະການອັນຕ່າງປະຫຼາດ
 ນັ້ນແມ່ນ ຈຳນວນພົນລະເມືອງແຮງງານສຳຮອງທີ່ໜ້າສົມເພດເວດທະ
 ນາ, - ໄດ້ຮັກສາເປັນການແຮໄວ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມ ຕ້ອງ
 ການທີ່ປ່ຽນແປງຂອງນາຍທຶນໃນການຊຸດຮິດ, ດ້ວຍກຳລັງຄວາມ ສາ
 ມາດອັນເດັດຂາດຂອງຜູ້ຄົນ, ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການໃນຫລາຍ
 ດ້ານຂອງແຮງງານ; ປ່ຽນແທນຜູ້ຄົນກຳມະກອນທີ່ຖືກແບ່ງຕາມ ແຕ່ລະ
 ວຽກນ້ອຍ, ຜູ້ຊຶ່ງຖືພາລະບົດບາດສິ່ງຄົມເອກະເທດທີ່ແນ່ນອນໄປນຳໂຕ
 ດ້ວຍຜູ້ຄົນໜຶ່ງທີ່ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຮອບດ້ານ, ຊຶ່ງສຳລັບຜູ້ນີ້, ບັນດາ
 ພາລະບົດບາດສິ່ງຄົມຕ່າງໆ ກັນລວມແຕ່ເປັນບັນດາແບບວິທີເຄື່ອນໄຫວ
 ທີ່ຍິ່ງຄົງຕົວຢ່າງມີການປ່ຽນແປງຢູ່ສະເໝີ ອ) .

໑) ມາັກ, ທັນ, ສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ ຊຸເທດ, ຮາໂນຍ, ໑໙໖໐, ຫົວ
 ໑, ເຫລັ້ມ ໒, ໜ້າ ໒໓໖ - ໒໓໗ (ບ.ກ.).

ໃນເມື່ອສອນໃຫ້ພວກເຮົາຮູ້ທຳການປ່ຽນແປງການ ເຄື່ອນໄຫວ
ຂອງມູນສ່ວນ, ຊຶ່ງຢູ່ທົ່ວທຸກບ່ອນແມ່ນຄົບຖ້ວນຫຼາຍຕ່າງກໍສາມາດ ປະຕິ
ບັດໃຫ້ປະກົດເປັນຈິງ ໄດ້ຢ່າງບໍ່ຫຼາຍກັນອຍ, ກາຍມາເປັນການເຄື່ອນ
ໄຫວທີ່ມີລັກສະນະລວມໝູ່, ແນໃສ່ບັນດາຈຸດປະສົງດ້ານເຕັກນິກ,
ພ້ອມກັນນັ້ນ, ອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ໄດ້ປົດປ່ອຍການຜະລິດ ອຸດສາຫະກຳ
ອອກຈາກບັນດາການຈຳກັດຂອງທ້ອງຖິ່ນໃນລະດັບໜຶ່ງອັນໃຫຍ່ໂຕທີ່ສຸດ.
ກຳລັງນັ້ນໃນເມື່ອກ່ອນນັ້ນແມ່ນກຳລັງແຮງໜຶ່ງທີ່ມີລັກສະນະທ້ອງຖິ່ນ ;
ກຳລັງອາຍນັ້ນໃນປະຈຸບັນນີ້ມີລັກສະນະເສລີ. ຖ້າວ່າກຳລັງນັ້ນຈຳເປັນ
ຕ້ອງຢູ່ຊົນນະບົດຢ່າງເດັດຂາດ, ກຳລັງອາຍນັ້ນແມ່ນອນວ່າບໍ່ຈຳ ເປັນ
ຕ້ອງຢູ່ຕົວເມືອງຢ່າງເດັດຂາດ. ກະໂຕການໝູນໃຊ້ກຳລັງ ອາຍນັ້ນ
ຕາມແບບວິທະຍາສາດນິຍົມຊຶ່ງ ໂຮມສູນອາຍນັ້ນຢ່າງເປັນຕົ້ນຕໍຢູ່ຕົວເມືອງ,
ແລະ ຜົນບັນດາບ້ານທີ່ມີໂຮງງານກາຍເປັນຕົວເມືອງທີ່ມີໂຮງງານ ແຕ່
ຍອນເຫດນັ້ນ, ວິທະຍາສາດໃຊ້ດັ່ງກ່າວຈຶ່ງທຳລາຍທັງບັນດາເງື່ອນໄຂຂອງ
ວິວັດທະນາການຜະລິດທຳມະດາຢ່າງເປັນພ້ອມກັນ ໂດຍທັນທີ. ຄວາມ
ຕ້ອງການທຳອິດຂອງຈັກກອາຍນັ້ນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຕໍ່ຕໍ່ ຂອງ
ເກືອບທັງໝົດຂະແໜງການຜະລິດຕ່າງໆໃນພື້ນຖານອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່
ແມ່ນຮຽກຮ້ອງຕ້ອງມີນັ້ນຊະນິດໃສ່ພິສິນຄວນ. ແຕ່ວ່າຢູ່ຕົວເມືອງ ທີ່ມີ
ໂຮງງານ, ບໍ່ວ່ານັ້ນຊະນິດໃດບາດນັ້ນກໍຖືກຜັນເປັນນັ້ນຊະນິດທີ່ ເໝາະ
ເໝາະທັງໝົດ. ສະນັ້ນ, ເຖິງວ່າລວມສູນຢູ່ຕົວເມືອງແມ່ນເງື່ອນໄຂ
ພື້ນຖານຂອງການຜະລິດທຳມະດາ ແຕ່ໂດຍສະເພາະແຕ່ລະນາຍທຳມະດາ ອຸດ
ສາຫະກຳແມ່ນວ່າຜູ້ໃດກໍລວມແຕ່ນີ້ທຳອ່ຽງຢ່າກອອກຈາກຕົວເມືອງໃຫຍ່

ຕ່າງໆ - ເນື່ອງຈາກພາວະການລວມສູນດັ່ງກ່າວມັນໃຫ້ກຳເນີດ ຂຶ້ນ
ໂດຍແນ່ນອນ - ເພື່ອຍົກຍ້າຍພັນຖານວິສາຫະກິດມາສູ່ຊົນນະບົດ. ຄົນ
ທັງຫລາຍອາດສາມາດຄົ້ນຄວາມຂະບວນວິວັດດັ່ງກ່າວຢ່າງລະອຽດ ລະອໍ
ໃນບັນດາຂອບເຂດອຸດສາຫະກຳຕ່ຳຫຼຸກຢູ່ແຄວ້ນແລນກາ ຊາຍເອີ ແລະ
ແຄວ້ນອີອອກຊາຍເອີ; ຢູ່ບ່ອນຕ່າງໆເຫລົ່ານັ້ນ. ພັນຖານອຸດສາ ຫະກຳ
ໃຫຍ່ທຶນນິຍົມ, ໃນເວລາໂຕນໜີຈາກຕົວເມືອງມາຫາຊົນນະບົດ ຢູ່ສະ
ເໝີນັ້ນ, ພ້ອມກັນນັ້ນກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນດາຕົວເມືອງໃຫມ່ຢູ່ສະເໝີ ແລະ ບໍ່
ຢຸດບໍ່ເຊົາ. ໃນບັນດາອຸດສາຫະກຳຫລອມໂລຫະ, ສະພາບການກໍ່ເຊັ່ນ
ດຽວກັນນັ້ນ; ຢູ່ໜ້າເຖິງແມ່ນວ່າສາຍເຫດຕ່າງໆອາດຈະຕ່າງກັນ ສ່ວນ
ໃດສ່ວນໜຶ່ງ, ແຕ່ກໍ່ລວມແຕ່ພາໄປເຖິງບັນດາໝາກຜົນເຊັ່ນ ດຽວກັນ
ນັ້ນ.

ອີກເທື່ອໜຶ່ງ, ເຮົາພັດເຫັນວ່າ : ມີແຕ່ດັບສູນລັກສະນະ ທຶນນິ
ຍົມຂອງອຸດສາຫະກຳທັນສະໄໝຈຶ່ງສາມາດດັບສູນວົງວຽນໄປມາຢ່າງບໍ່
ມີທາງອອກອັນໃຫມ່ນັ້ນໄດ້, ຈຶ່ງສາມາດດັບສູນຄວາມຂັດແຍ້ງທີ່ ກັບຄືນ
ຢູ່ສະເໝີຂອງພັນຖານອຸດສາຫະກຳທັນສະໄໝນັ້ນໄດ້. ມີແຕ່ສັງຄົມ ໃດ
ສັງຄົມໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມສາມາດໃນການປະສານສົມທົບບັນດາກຳລັງຜະລິດ
ຂອງມັນໄດ້ຢ່າງເປັນຈັງຫວະ, ຕາມແຜນການລວມອັນໜຶ່ງອັນດຽວ ,
ດັ່ງນັ້ນອຸດສາຫະກຳຈຶ່ງສາມາດຮັບການກໍ່ສ້າງຂຶ້ນໄດ້ໃນທົ່ວປະເທດ ;
ເຮັດແນວໃດເພື່ອໃຫ້ເໝາະສົມທີ່ສຸດກັບການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ການ
ປົກປັກຮັກສາຂອງອຸດສາຫະກຳກໍ່ຄືກັບການຂະຫຍາຍບັນດາປັດໄຈຜະລິດ
ອື່ນໆ.

ດັ່ງນັ້ນ, ການລົບລ້າງຄວາມເປັນປໍລະປັກກັນລະຫວ່າງຊົນນະບົດກັບຕົວ
ເມືອງບໍ່ພຽງແຕ່ເປັນວຽກໜຶ່ງທີ່ສາມາດປະຕິບັດໃຫ້ປະກົດເປັນຈິງ ໄດ້
ເທົ່ານັ້ນ, ມັນໄດ້ກາຍເປັນຄວາມຈຳເປັນໂດຍກົງຂອງກະໂຕ ພື້ນຖານ
ການຜະລິດອຸດສາຫະກຳເອງ, ກໍ່ເຊິ່ງຄຽວກັບຂອງພື້ນຖານການຜະລິດ
ອຸດສາຫະກຳທັງຫມົດ ແລະ ນອກຈາກນັ້ນມັນທັງເປັນຂອງການ ອະນາ
ໄມສາທາລະນະອີກ. ມີແຕ່ເຮັດໃຫ້ຊົນນະບົດ ແລະ ຕົວເມືອງ ປະສົມ
ກັນຈິງສາມາດຈຳກັດປັດເປົ່າ ໄພຕິດອາຍພິດໃນປະຈຸບັນຂອງ ອາກາດ
ຂອງນ້ຳ ແລະ ຂອງດິນ; ມີແຕ່ການປະສົມກັນຄືແນວນັ້ນຈິງສາມາດພາ
ມວນຊົນຊຶ່ງໃນປະຈຸບັນພວມດຳລົງຊີວິດຢ່າງຫລຸຍຫຼຽນໄປໃນຕົວ ເມືອງ
ຕ່າງໆ, ໄປຫາບ່ອນຊຶ່ງຝຸ່ນຂອງເຂົາໃຊ້ ເພື່ອໃຫ້ກຳເນີດແກ່ພືດພັນ,
ແຕ່ບໍ່ແມ່ນເພື່ອໃຫ້ກຳເນີດພະຍາດ.

ອຸດສາຫະກຳທີ່ນິຍົມ ໄດ້ກາຍເປັນເອກະລາດພິສິມຄວນສຳລັບບັນ
ດາຂອບເຂດທີ່ຄົບແຄບຂອງທ້ອງຖານທີ່ຜະລິດວັດຖຸດິບທີ່ຈຳເປັນໃຫ້ ແກ່
ມັນ. ອຸດສາຫະກຳຕ່ຳໜຶ່ງໃນປະຈຸບັນໃຊ້ວັດຖຸດິບຕ່າງໆ ທີ່ຂາເຂົ້າເປັນ
ຕົ້ນຕໍ. ບັນດາແຮງເຫລັກຂອງແອດສະປາຍ ໄດ້ຮັບການປຸງແຕ່ງຢູ່ ອັງກິດ
ແລະ ຢູ່ເຢລະມັນ ບັນດາແຮງທ້ອງຂອງແອດສະປາຍ ແລະ ອາເມລິກາ
ໃຕ້ລວນແກ່ປຸງແຕ່ງຢູ່ອັງກິດ. ບໍ່ວ່າຂອບເຂດບໍ່ຖານໃດກໍ່ລວນແກ່ ສະ
ຫນອງເຊື່ອ ໄຟໃຫ້ອຸດສາຫະກຳເຊິ່ງແຕ່ລະປີຍິ່ງຂ້າມໄປໄກຈາກ ຂອບ
ເຂດຂອງບໍ່ແຮງກ້າວ. ລຽບຕາມຝັ່ງທະເລຢູ່ເອີຣົບ, ບັນດາຈັກ ອາຍ
ນ້ຳຕ່າງກໍ່ແລ່ນດ້ວຍຖານຂອງອັງກິດ, ບາງທີຂອງເຢລະມັນ ແລະຂອງ
ແບນຊິກ. ຫລັງຈາກທີ່ສັງຄົມ ໄດ້ຮັບການປົດປ່ອຍຈາກບັນດາການຄຸມຂັງ

ຂອງພັນຖານການຜະລິດທີ່ນິຍົມແລ້ວສາມາດຄືບໜ້າໄປໄກກ່ວານັ້ນອີກ
ໃນເນື້ອກໍ່ສ້າງຮຸ່ນຄືນໃໝ່ຂຶ້ນ, ບັນດາຜູ້ຜະລິດໄດ້ຮັບການຂະຫຍາຍຕົວ
ໃບທຸກດ້ານ, - ເຂົາເຂົ້າໃຈບັນດາພັນຖານວິທະຍາສາດຂອງພັນຖານ
ການຜະລິດອຸດສາຫະກຳທັງໝົດນັ້ນຢ່າງຈະແຈ້ງ, ແລະ ແຕ່ລະຄົນໃນ
ພວກເຂົາລວມແຕ່ຈະຜ່ານການຝຶກຫັດໃນພາກຕົວຈິງແຕ່ຕົ້ນຈົນຮອດປາຍ
ໃນຕະຫລອດຂະແໜງການຜະລິດເປັນລວາດໜຶ່ງ, - ພ້ອມກັນນັ້ນ ສັງ
ຄົມກໍ່ອາດຈະສ້າງກຳລັງແຫ່ງການຜະລິດໃໝ່ກຳລັງໜຶ່ງຂຶ້ນທີ່ມີຄວາມ
ອາດສາມາດອັນເຫລືອກາຍ ເພື່ອແທນໃສ່ບ່ອນທີ່ຕ້ອງຂົນສົ່ງ ວັດຖຸດິບ
ແລະ ເຊື່ອໄຟຕ່າງໆມາຈາກບ່ອນໄກທີ່ສຸດ.

ດັ່ງນັ້ນ, ການທີ່ລຶບລ້າງການແຍກອອກຈາກກັນລະຫວ່າງ ຫົວ
ເນື້ອງ ແລະ ຊົນນະບົດບໍ່ແມ່ນເປັນຄວາມໄຜ່ຝັນໜຶ່ງ, ລວມທັງ ຫາງ
ດ້ານການລຶບລ້າງນັ້ນເອງຮຽກຮອງຕ້ອງແຈກຢາຍພັນຖານອຸດສາຫະກຳ
ໃຫ້ຍ່ືມໃຫ້ສະເໝີກັນໃນທົ່ວປະເທດ. ຈິ່ງຢູ່ແລ້ວວ່າ ສຳລັບບັນດາ ຕົວ
ເນື້ອງໃຫຍ່, ພັນຖານອະລິຍະທຳໄດ້ປະມຸນມັງໄວ້ໃຫ້ພວກເຮົາຊຶ່ງ ຈະ
ຕ້ອງເສຍເວລາ ແລະ ເຫອແຮງຫລາຍຢ່າງຈິ່ງລຶບລ້າງໄດ້. ແຕ່ນັ້ນຈະ
ຖືກລຶບລ້າງໂດຍແນ່ນອນ, ແລະ ຈະຖືກລຶບລ້າງເຖິງວ່ານັ້ນແມ່ນ ຂະ
ບວນວິວັດໜຶ່ງທີ່ດົນນານທີ່ສຸດກໍ່ຕາມ. ເຖິງວ່າຊາຕາກຳຂອງຈັກກະພັດ
ເຢລະມັນທີ່ຂຶ້ນຕໍ່ຊາດປະຣູດຈະເປັນໄປແນວໃດກໍ່ຕາມ, ບິສນາກກໍ່ອາດ
ຈະນອນຢູ່ໃນຫຼັບສືບກັບສະຕິຮູ້ສຶກອັນອວດອ້ງວ່າຄວາມມຸ່ງມາດ ປາຖະ
ໜາອັນແຮງກາຂອງຕົນຈະໄດ້ຮັບການປະຕິບັດໃຫ້ປະກົດເປັນຈິງ ຢ່າງ
ແນ່ນອນ : ບັນດາຕົວເນື້ອງໃຫຍ່ຈະສະລັກຫັກຢັ້ງ.

ແລະ ເວລານີ້, ບັນດາສິ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາດັ່ງເທິງນັ້ນ, ອາດຈະຕິ
ລາຄາຢ່າງສົມກຽດກ່ຽວກັບຄວາມເຫັນເດັກນ້ອຍຂອງທ່ານ ດູຍຣິນ ທີ່
ວ່າສິ່ງຄົມສາມາດຢຶດຄອງພາຫະນະແຫ່ງການຜະລິດທັງໝົດເປັນກຳມະ
ສິດມາໄດ້ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງການເຮັດໃຫ້ພັນຖານແບບວິທີການຜະລິດເກົ່າຕ່າວ
ປັນ ແລະ ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງແມ່ນບໍ່ຕ້ອງດັບສູນການແບ່ງງານເກົ່າ
ແລະ ໜ້າທີ່ນອກອາດຈະເບິ່ງຄືວ່າໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແລ້ວໃນເນື້ອຄົນທັງ
ຫລາຍພຽງແຕ່ " ເອົາໃຈໃສ່ເຖິງບັນດາເງື່ອນໄຂທຳມະຊາດ ແລະ
ບັນດາກຳລັງຄວາມສາມາດຂອງເອກະຊົນ ". ແຕ່ບໍ່ແມ່ນຍອນແນວນັ້ນ
ຈິ່ງບໍ່ມີພາວະການຄຸ້ມຄອງກ່ອນອີກຄົນເປັນລວາດໆຖືກຂັບກັບການຜະລິດ
ໂດຍສະເພາະສຳລັບສິນຄ້າຊະນິດດຽວ. ລວມທັງພົນລະເມືອງ ເປັນ
ລວາດໆຖືກບັງຄັບເຂົ້າຂະແໜງການຜະລິດອັນໜຶ່ງອັນດຽວ, ແລະມະ
ນຸດຊາດຍັງຄົງຖືກແບ່ງຄືແຕ່ກ່ອນເປັນ " ປະເພດເສດຖະກິດ " ຈຳ
ນວນໜຶ່ງທີ່ກອກຳມະພາດໃນຫລາຍດ້ານທີ່ຕ່າງກັນ, ກໍຄືໃນປະຈຸບັນຍັງ
ຄົງມີບັນດາ " ຊ່າງສຳຮອງ " ແລະ ບັນດານັກ " ສະຖາປະນິກ",
ເຫດສະນັ້ນສິ່ງຄົມ ໂດຍເວົ້າທົ່ວໄປຕ້ອງກາຍເປັນເຈົ້າຂອງຂອງ ພາຫະ
ນະແຫ່ງການຜະລິດຕ່າງໆທັງໝົດ, ທັງນີ້ກໍເພື່ອພຽງແຕ່ໃຫ້ແກ່ລະ ຄົນ
ຍັງເປັນຂາທາດໃຫ້ພາຫະນະແຫ່ງການຜະລິດຂອງຕົນ, ແລະ ຍັງມີແຕ່
ສິດທິຄັດເລືອກເຄື່ອງມືຊະນິດໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນ ໃນການກິດຂ້າທາດ ກະ
ໂຕເອງເທົ່ານັ້ນ ! ແລະ ເຮົາຈິ່ງພິຈາລະນາເບິ່ງຄືແນວໃດຊຶ່ງ ທ່ານ
ດູຍຣິນ ຊຳພັດຖືການແຍກອອກຈາກກັນລະຫວ່າງຕົວເມືອງກັບຊົນນະບົດ
ເປັນ " ພາວະການໜຶ່ງຊຶ່ງເນື້ອງຈາກທາດແຫ່ງຂອງສິ່ງວັດຖຸນັ້ນ ເອງ

ສະນັ້ນກໍບໍ່ອາດຫລີກລ່ຽງໄດ້ ", ແລະ ຈິ່ງພຽງແຕ່ຄົນເຫັນວິທີທາງອັນ
ນ້ອຍໆເທົ່ານັ້ນ ເພື່ອຊ່ວຍຊູດເປັນຊົ່ວຄາວອັນແນ່ນອນສອງຂະແໜງການຜະ
ລິດ - ປະສານສົມທົບເຂົ້ານໍ້າກັນສອງຂະແໜງການຂອງປະເທດ ປະ
ຣູດໂດຍລວມອອຍຕອຍ, - ຂະແໜງຕົ້ມເຫລົ້າ ແລະ ຂະແໜງ ຜະ
ລິດນໍ້າຕານດ້ວຍຫົວຜັກກາດ, ທ່ານນັ້ນຖືວ່າການຈັດແບ່ງ ອຸດສາຫະກຳ
ອອກໃນທົ່ວປະເທດແນ່ນອນບັນດາສິ່ງທີ່ຄົນພົບອະນາຄົດເປັນສິ່ງຕັດສິນ
ຊື່ຂາດ, ແລະ ແນ່ນອນພາວະການທີ່ຖືກບັງຄັບຈຳໃໝ່ຈຳເອົາການຜະ
ລິດໂດຍກົງ, ທີ່ອີງໃສ່ການຊຸດຄົ້ນບັນດາວັດຖຸດິບຕັດສິນຊື່ຂາດ, - ແຕ່
ປະຈຸບັນນີ້ເອງບັນດາວັດຖຸເຫລົ່ານັ້ນກໍຍັງຖືກໃຊ້ສອຍຢູ່ບ່ອນຫນຶ່ງນັ້ນນັ້ນ
ຢູ່ຫ່າງໄກຈາກບ່ອນທີ່ໄດ້ໃຫ້ກຳເນີດມັນຂຶ້ນ ! - ແລະ ສູດທາຍ, ທ່ານ
ນັ້ນຫາວິທີເຊື່ອງອຳຫາງຂອງທ່ານນັ້ນດ້ວຍວິທີຢັ້ງຢືນວ່າຄວາມຕ້ອງການ
ຕ່າງໆຂອງສິ່ງຄົມຈະເປັນໄປແນວໃດກໍຈະບັງຄັບໃຫ້ຂະແໜງ ກະສິກຳ
ແລະ ອຸດສາຫະກຳຕ້ອງສົມທົບນໍ້າກັນ, ລວມທັງອັນນັ້ນເອງແມ່ນກົງກັນ
ຂ້າມ ກັບເຫດຜົນເສດຖະກິດ, ເຮັດຄືວ່າຢູ່ຫນ້າຕ້ອງມີຄວາມເສຍສະຫຼະ
ໃດທາງດ້ານເສດຖະກິດນັ້ນແຫລະ !

ບັນດານູນສ່ວນປະຕິວັດຊຶ່ງໃນພາຍຫນ້ານັ້ນຈະດັບສູນການ ແບ່ງ
ງານເກົ່າກໍເຊັ່ນດຽວກັບການແຍກອອກຈາກກັນລະຫວ່າງຕົວເມືອງ ກັບ
ຊົນນະບົດ ແລະ ດຳເນີນການປະຕິວັດໃນພັນຖານການຜະລິດທັງໝົດ,
ລວມແຕ່ມີຮູບການທີ່ເປັນຫນ້າແໜ້ງຢູ່ແລ້ວໃນບັນດາເງື່ອນໄຂຜະລິດຂອງ
ພັນຖານອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ທັນສະໄໝ ແລະ ພຽງແຕ່ໃນແບບວິທີ ການ
ຜະລິດທີ່ນິຍົມໃນປະຈຸບັນ, ບັນດານູນສ່ວນດັ່ງກ່າວຈິ່ງປະສົບກັບ ອຸປະ

ສັກຕ່າງໆໃນການຂະຫຍາຍຕົວກ່ວາພັນອີກຂອງມັນ, ແຕ່ເພື່ອເຂົ້າ ໃຈ
ວຽກນັ້ນຕາມທຳມະດາວ່າຕ້ອງມີສາຍຕາເບິ່ງກ່ວາໆເຫັນໄກກ່ວາ ຂອບ
ຂອດທຳນຽມທີ່ສຳມາດຜ່ານຂອງປະເທດປະຣູດຈັກນ້ອຍ, ໝາຍ
ຄວາມວ່າບ່ອນທີ່ເຫຼົ່າປຸກ ແລະ ນ້ຳຕານທີ່ຜະລິດດ້ວຍພັກກາດແມ່ນຜະ
ລິດພັນອຸດສາຫະກຳຕົ້ນຕໍຕ່າງໆ, ແລະ ເປັນບ່ອນຊຶ່ງໃນພັນຄົນເຮົາສາ
ມາດອົງໃສ່ປົມ ແລະ ໜັງສືພິມເພື່ອຄົ້ນຄວ້າບັນດາວິທີການແຫ່ງ ການ
ຄາ. ດັ່ງນັ້ນ, ກໍຕ້ອງຮູ້ແຈ້ງກ່ຽວກັບພັນການອຸດສາຫະກຳໃຫຍ່ໃນພາກ
ຕົວຈິງ, ໃນການຂະຫຍາຍຕົວທາງປະຫວັດສາດຂອງມັນ ແລະ ໃນພາກ
ຕົວຈິງປະຈຸບັນນີ້ຂອງມັນ, ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງໃນປະເທດໜຶ່ງດຽວ
ທີ່ໄດ້ໃຫ້ກຳເນີດມັນຂຶ້ນ, ແລະ ຢູ່ບ່ອນຊຶ່ງມັນໄດ້ບັນລຸເຖິງລະດັບ ຂະ
ຫຍາຍຕົວອັນຄົບບໍລິບູນທີ່ດີເດັ່ນ, ແລະ ດັ່ງນັ້ນ, ຕາມທຳມະດາວ່າຈະ
ບໍ່ມີໃຜຄິດເຖິງການຜັນໃຫ້ລັດທີ່ສັງຄົມນິຍົມວິທະຍາສາດສະໄໝນີ້ ເປັນ
ທຳມະດາສາມັນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ລັດທີ່ດັ່ງກ່າວ ຫັນມາເປັນ ລັດທີ່ສັງຄົມ
ນິຍົມຊະນິດຕາມແບບປະຣູດໂດຍລວມໆ ຂອງທ່ານ ກູຍຣິນ.

ຟ. ອັງແກນ, ຕຳນານກູຍຣິນ, ສຳນັກພິມ
ຈຳໜ່າຍ ຊື່ເທິດ, ຮຸ່າໂນຍ, ວຸລກາດ,
ໜາ ໔໘໑ - ໔໘໓, ໔໐໒ - ໔໑໑.

ໝາຍເຫດຂອງສຳນັກພິມຈຳໜ່າຍ

ພາກທີໜຶ່ງ

ລັກສະນະທີ່ຈຳເປັນຂອງການແບ່ງງານຄົນໃໝ່ຈາກ
ການຜະລິດນ້ອຍຂຶ້ນສູ່ການ ຜະລິດໃຫຍ່

ຄັດຈາກພິພິນ : ລະບົບແນວຄິດເຢລະມັນ 9

ຄັດຈາກພິພິນ : ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລັດທີ່ຫນ້າພິພິນຢູ່ລັດເຊຍ 17

ຄັດຈາກພິພິນ : ທິນ 22

ຄັດຈາກພິພິນ : ສະບັບລ່າງ ແລະ ບົດອະທິບາຍກ່ຽວກັບ ໂຄງການ
ການເນື່ອງຂອງພັກປະຊາທິປະໄຕ-ສັງຄົມ 42

ຄັດຈາກພິພິນ : ຄຳແຮງ, ລາຄາ ແລະ ກຳໄລ 47

ຄັດຈາກຈິດໝາຍຂອງທ່ານ ນາກ ຝາກໃຫ້ ວ. ກູແກນນານ 49

ຄັດຈາກພິພິນ : ຕົ້ນກຳເນີດຂອງຄອບຄົວ; ຂອງລະບອບຖື ກຳມະສິດ
ເອກະຊົນແລະຂອງລັດ 51

ຄັດຈາກພິພິນ : ຫລັກພູນຕ່າງໆຂອງລັດທີ່ກອນນູນິດ 79

ຄັດຈາກພິພິນ : ຕຳນານດູຍຣີ 81

ຄັດຈາກພິພິນ : ກ່ຽວກັບອັນທີ່ເອີ້ນວ່າບັນຫາຕະຫລາດ 85

ຄັດຈາກພິພິນ : ກ່ຽວກັບຈຸດພິເສດຂອງລັດທີ່ເດີນຈິດເສດຖະກິດ 92

ຄັດຈາກພິພິນ : ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລັດທີ່ ຫນ້າພິພິນ ຢູ່ລັດເຊຍ
. 105

ພາກທີ ສອງ

ເນື້ອໃນ ແລະ ປະຖົມປັດໄຈຂອງການແບ່ງງານ
ຄົນໃໝ່ສຳລັບ ແຮງງານ ສັງຄົມ.

ຄັດຈາກນິພົນ : ລະບົບແນວຄິດເຢລະມັນ 149

ຄັດຈາກນິພົນ : ທິນ 151

ຄັດຈາກນິພົນ : ປະກອບສ່ວນ ຕຳໜິວິຈານ ແສດຖະສາດການເມືອງ
. 203

ຄັດຈາກນິພົນ : ຄວາມອັບຈິນຂອງປັດຊະຍາ 204

ຄັດຈາກນິພົນ : ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລັດທິທິນນິຍົມຢູ່ລັດເຊຍ 215

ພາກທີ ສາມ

ບາງຢ່າງກ່ຽວກັບການແບ່ງງານໃໝ່ພາຍ
ໃຕ້ລະບອບ ສັງຄົມນິຍົມ.

ຄັດຈາກນິພົນ : ບັນດາຜູ້ເປັນ "ເພື່ອຂອງປະຊາ" ແມ່ນແນວໃດ ແລະ
ເຂົາຕໍ່ສູ້ຕາມບັນດາ ຊາວປະຊາທີ່ປະໂຕ - ສັງຄົມຄື
ແນວໃດ 241

ຄັດຈາກນິພົນ : ລະບົບແນວຄິດເຢລະມັນ 247

ຄັດຈາກນິພົນ : ທິນ 248

ຄັດຈາກນິພົນ : ຄວາມອັບຈິນຂອງປັດຊະຍາ 254

ຄັດຈາກນິພົນ : ຕຳນານດູຍຣິນ 255

28.1.2011.

ພິນທິໂຮງພິນແຫ່ງລັດ. ສ.ປ.ປ.ລ
ພິນຈຳນວນ 3.000 ຫົວ, ຂະໜາດ 13 X 19
ພິນແລ້ວວັນທີ 30.12.1987